

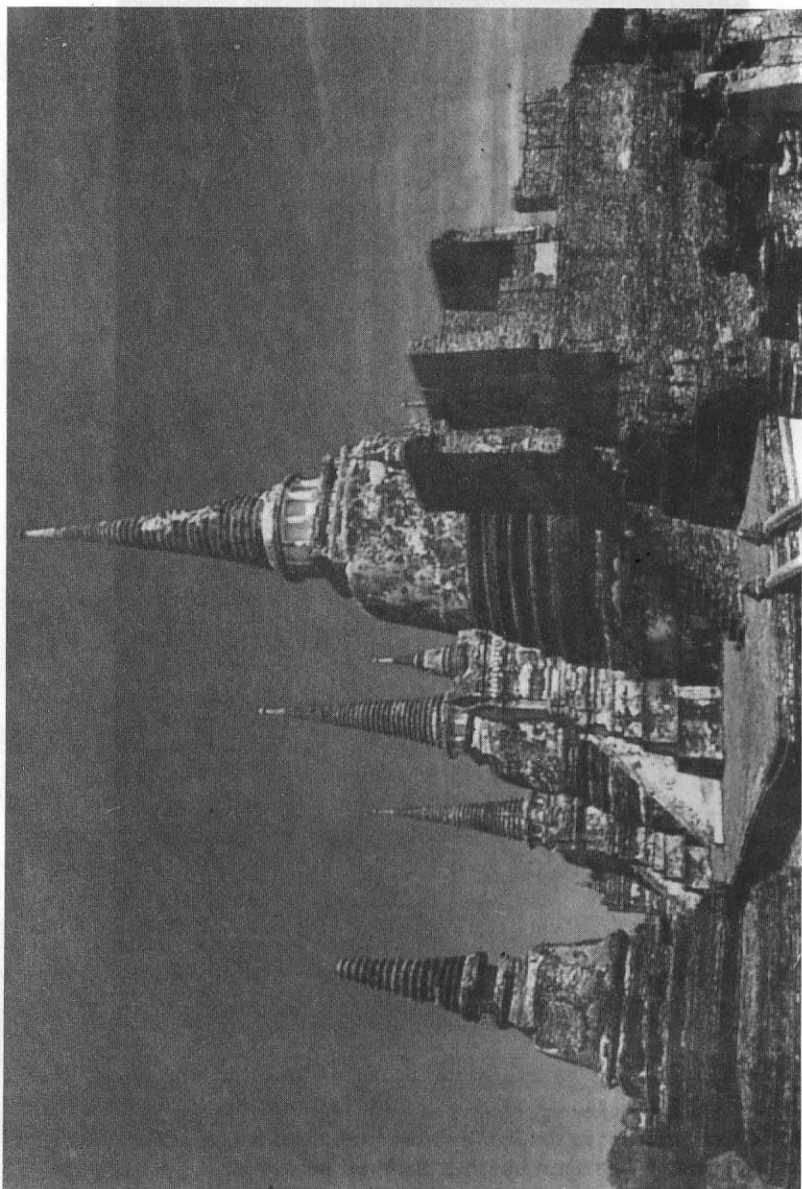
ΙΜΠΗ ΜΟΥΧΑΜΑΝΤ ΙΜΠΡΑΗΜ
ΤΟ ΠΛΟΙΟ ΤΟΥ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ
ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ

Ανακτορικό ντουλάπι — αρχείο βιβλίων. Ξύλο λακαρισμένο. Ύψος 2.18 μ. και πλάτος 1.25 μ. Καθώς το έπιπλο χρονολογείται στα χρόνια του Φρα Ναράι, η διακόσμηση των δυο φύλλων της πόρτας του με τις μορφές ενός Πέρση δεξιά και ενός Δυτικού αριστερά, πιθανολογείται ότι αναπαριστάνει τον πρώην Πέρση πρωθυπουργό και τον δρώντα στα χρόνια του Ιμπν Μουχάμαντ Ιμπραήμ Έλληνα πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Γεράκη.

ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ/ΤΑΞΙΔΙΑ — ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ
Ι.Μ. ΙΜΠΡΑΗΜ: ΤΟ ΠΛΟΙΟ ΤΟΥ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ

Ερείπια της Αγιουθθάγια, παλαιάς πρωτεύουσας του Σιάμ μέχρι το 1767.

ΙΜΠΙΝ ΜΟΥΧΑΜΑΝΤ ΙΜΠΡΑΗΜ

ΤΟ ΠΛΟΙΟ ΤΟΥ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ

Εισαγωγή—Μετάφραση—Σχόλια

Κοσμάς Μεγαλομμάτης

ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ

Τίτλος του έργου στα αγγλικά:
Ibn Muhammad Ibrāhīm: *The Ship of Sulaimān*

Η μετάφραση έγινε από τα αγγλικά
Το κείμενο είναι ολόκληρο και χωρίς συντομεύσεις

Copyright για την ελληνική μετάφραση και τα σχόλια:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ»

ISBN: 960-303-018-X

Χρόνος Α' έκδοσης: Χειμώνας 1993

Φωτοστοιχειοθεσία-Σελιδοποίηση-Φωτογραφική αναπαραγωγή:

Γ. Λεοντακιανάκος & Υιοί Ο.Ε.,

Πέλλης & Ελικώνος 11, Χαλάνδρι, τηλ. 6812457, 6841959

Εκτύπωση-Βιβλιοδεσία: ΕΥΡΩΤΥΠ ΑΕ

Κολωνού 12-14, τηλ. 5234373

Επιμέλεια έκδοσης: Λουκάς Αξελός

Εξώφυλλο: Στέλλα Γκρανιά

Το φωτογραφικό υλικό του παρόντος τόμου, που αφορά την Περσία, προέρχεται από το φωτογραφικό αρχείο του Κοσμά Μεγαλομμάτη και είναι ανέκδοτο. Το υλικό που αφορά το Σιάμ, μας παραχωρήθηκε ευγενικά από την πρεσβεία της Ταϊλάνδης. Τους ευχαριστούμε.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ»
Μαυρομυχάλη 39, Αθήνα 106 80
Τηλ. 3601956, 3610445

... Κατά τὰ ἡδύσματα ἐκεῖνα ἔτι εἰς πλῆθος, ἃ ἔδω-
κεν βασίλισσα Σαβᾶ τῷ βασιλεῖ Σαλωμών· καί ἡ
ναῦς Χιζάμ ἡ αἴρουσα τό χρυσίον ἐκ Σουφίρ...

Γ' Βασιλειῶν Γ', 10-11

Στη μνήμη του καθηγητή μου Νικολάου Καρμύρη
και στην ανάμνηση του χρυσοῦ των αναζητήσεων

Μερική άποψη της αυτοκρατορικής πλατείας του Ισπαχάν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή του μεταφραστή 11

ΤΟ ΠΛΟΙΟ ΤΟΥ ΣΟΥΛΕΪ-ΜΑΝ

Εισαγωγή 19

Το πλοίο του Σουλεϊμάν 35

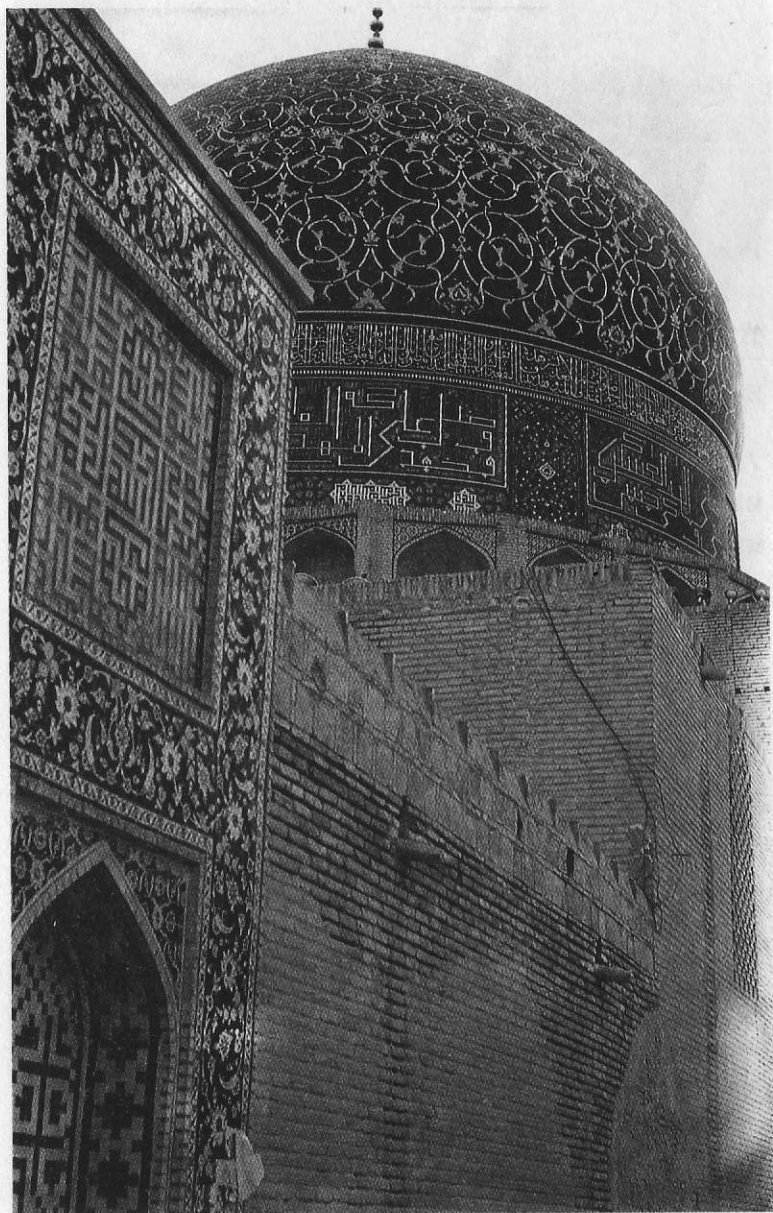
ΜΕΡΟΣ Α': Το πρώτο μαργαριτάρι 37

ΜΕΡΟΣ Β': Το δεύτερο μαργαριτάρι 67

ΜΕΡΟΣ Γ': Το τρίτο μαργαριτάρι 137

ΜΕΡΟΣ Δ': Το τέταρτο μαργαριτάρι 241

[ΕΠΙΜΥΘΙΟ]: Η περίπτωση του Αμπού 'λ Χασάν και η πτώση της
Χαϊντεραμπάντ 353

Το Τζαμί του Σάχη (σήμερα «Τζαμί της Παρασκευής») επί της αυτοκρατορικής πλατείας. Ανεγέρθηκε στα χρόνια του Σάχη Αμπάς Α΄.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Πλοίο του Σουλειμάν δεν υπήρξε ποτέ! Άλλωστε και ο τίτλος δεν αφορά το πλοίο του Σάχη Σουλειμάν αλλά τη διπλωματική αποστολή του Πέρση ηγεμόνα στην Ταϊλάνδη. Οι Πέρσες διπλωμάτες δεν ταξίδεψαν σε ένα κρατικό ή ανακτορικό πλοίο και δε χρησιμοποίησαν ένα, αλλά τρία καράβια (ένα στην πορεία τους προς την Ταϊλάνδη, δύο κατά την επιστροφή). Όμως και ο τίτλος είναι μια ένδειξη λογοτεχνικής ικανότητας του συγγραφέα και περσικής στυλιστικής. Στα περσικά Σαφίνα ή Σουλειμάνι σημαίνει τόσο το πλοίο του Σουλειμάν, όσο και το σημειωματάριο, ή τις ποικίλες αναφορές του Σουλειμάν. Και περί τούτου πρόκειται. Έχουμε να κάνουμε με την επίσημη αναφορά του γραφέα της αποστολής στον ηγεμόνα του, το κείμενο με το οποίο ο Σάχης Σουλειμάν (1668-1694) πληροφορείται τα πεπραγμένα της διπλωματικής αποστολής του εκεί. Οι Πέρσες διπλωμάτες έφυγαν από το περσικό λιμάνι Μπαντάρ Αμπάς την 27η Ιουνίου 1685 και γύρισαν την 14η Μαΐου 1688. Σχεδόν τρία χρόνια για να σταλεί η αυτοκρατορική επιστολή και τα συναφή δώρα, ένα σύνολο αντευχαριστιών για την πρότερη επιστολή του Φρα Ναράι, μονάρχη της Ταϊλάνδης προς τον Σάχη. Ανάμεσα στους διπλωμάτες μια καλλιεργημένη προσωπικότητα, ένας πολύ καλά ενημερωμένος για τα λογοτεχνικά ρεύματα της εποχής του, ένας γραφέας, ο Ιμπν Μουχάμαντ Ιμπραήμ, θα κατέγραφε τη μόνη γραπτή μαρτυρία αυτής της αποστολής.

Το χειρόγραφο του Ιμπν Μουχάμαντ Ιμπραήμ βρίσκεται στο Βρετανικό Μουσείο. Δεν έχει εκδοθεί παρά σε αγγλική μετάφραση από τον John O'Kane στη σειρά Persian Heritage

Series, η οποία είχε υποστηριχθεί ιδιαίτερα από την Unesco και το Pahlavi Foundation's Royal Institute of Translation and Publication, βασιλικό θεσμό της Περσίας, που μέχρι το 1978 είχε επιμελώς οργανώσει μεταφράσεις και εκδόσεις μέσω των περσικών κειμένων, τροφοδοτώντας ειδικούς και κοινό με πρωτότυπες και συχνά πρώτες παρουσιάσεις ορισμένων από τα πιο αντιπροσωπευτικά είδη μιας τόσο πλούσιας γραμματικής όσο η μέση περσική, της οποίας το μείζον τμήμα δεν έχει ακόμη μελετηθεί και αναλυθεί από ειδικούς. Το βιβλίο *The Ship of Sulaimān* είναι το 11ο της σειράς και εκδόθηκε, όπως και τα άλλα, από τον εκδοτικό οίκο Routledge and Kegan Paul Ltd. Το βιβλίο αυτό που κυκλοφόρησε στο Λονδίνο το 1972 περιλαμβάνει μέσα στις 250 σελίδες του, τον Πρόλογο του Εκδότη (σ. IX-X), τον Πρόλογο του Μεταφραστή (σ. 1-13), τη Μετάφραση (σ. 14-240), τις Σημειώσεις (σ. 241-248) και ένα σύντομο Κατάλογο Ονομάτων (σ. 249-250).

Καθώς ελάχιστα άτομα έχουν μελετήσει το πρωτότυπο (ο μεταφραστής J. O' Kane αναφέρεται σε μόνους τον εαυτό του και τον κορυφαίο ιρανολόγο Jean Aubin) και καθώς δεν έχουν γίνει μέχρι στιγμής μεγάλες δημοσιεύσεις και αναλύσεις του κειμένου (έστω και με βάση την αγγλική μετάφραση), μπορούμε μετά βεβαιότητας να ισχυρισθούμε ότι δεν έχει ακόμη δοθεί η δέουσα σημασία σ' αυτό το κείμενο και δεν έχουν εξαχθεί χρήσιμα συμπεράσματα, πληροφορίες, διασταυρώσεις στοιχείων, ή καταταγμένα νέα δεδομένα. Με μια πρόταση, για την ιστορία της Νοτιοανατολικής Ασίας κατά το δεύτερο μισό του 17ου αιώνα Το Πλοίο το Σουλεϊμάν είναι ένα πραγματικό χρυσωρυχείο. Χρησιμεύει για την ιστορία της Περσίας, της Ινδίας, της Βιρμανίας, της Ταϊλάνδης, της Ινδονησίας, της Κίνας και της Ιαπωνίας. Πολύτιμα είναι τα στοιχεία που δίνει για τα τυπικά βασιλικών αυλών, την καθημερινή ζωή και τα ήθη και τα έθιμα λαών, τους τύπους λατρειών και το περιεχόμενο μύθων πολλών λαών ανάμεσα στην Περσία και την Ιαπωνία. Εξαιρετικά είναι όλα όσα περιέχει για το εμπόριο, την πειρατεία, τη ναυσιπλοία, τις διπλωματικές επαφές καθ' εαυτές, καθώς και τις γεωγραφικές, τις κοσμολογικές και τις αστρονομικές γνώσεις σε μια περίοδο, όπου όλα έχαναν τη μυθική γλαφυρότητα, για να προσ-

λάβουν την επιστημονική στερεοτυπία. Όχι λιγότερο αξιωματώτα είναι όσα αναφέρονται στην εξέλιξη της αποικιοκρατίας και της εμπλοκής των δυτικών δυνάμεων στην όλη νότια Ασία.

Παρ' όλο που φαίνεται μακριά για τους Έλληνες του 17ου αιώνα σημειώνονται δυο Έλληνες: ένας ονόματι Τσελεμπί, που ήταν τοπικός διοικητής μιας περιοχής της Ταϊλάνδης και ο συγγραφέας τον αντιμετωπίζει πολύ φιλικά, καθώς ο Ρωμηός (Ρουμί) αυτός είχε από πιο παλιά προσχωρήσει στο Ισλάμ, και ένας πιο γνωστός, ο Κεφαλλονίτης Κωνσταντίνος Γεράκης (1647-1688), πρωθυπουργός της Ταϊλάνδης και πολιτικός πράκτορας του Λουδοβίκου ΙΔ', ούτως ή άλλως περισσότερο γνωστός από μη ελληνικές πηγές. Για τον καθολικό και ιησουΐτη αυτόν ο Ιμπν Μουχάμαντ Ιμπραήμ δεν εκφράζει παρά εχθρότητα, διότι το εν λόγω άτομο είχε έλθει σε σύγκρουση με την περσική κοινότητα της Ταϊλάνδης. Ωστόσο το Πλοίο του Σουλεϊμάν περιέχει και ως προς το θέμα αυτό πλήθος λεπτομερειακών αναφορών από ένα σπάνιο πρίσμα: αυτό του αντιπάλου. Γνωρίζουμε ότι ο Κωνσταντίνος Γεράκης δεν επιβίωσε πολύ ύστερα από την επίσκεψη της περσικής πρεσβείας. Το 1688, όταν οι Πέρσες έφθαναν πίσω στην Περσία, ο βασιλιάς της Ταϊλάνδης αρρώστησε και εντόπιοι βρήκαν την ευκαιρία, ασφαλώς σε συνεργασία με τους Πέρσες και άλλους μουσουλμάνους, να οργανώσουν ένα πραξικόπημα, κατά το οποίο σκοτώθηκε¹.

Ο Ιμπν Μουχάμαντ Ιμπραήμ ανήκε στην ανακτορική διοίκηση, τη λεγόμενη Χάσσα, η οποία στα χρόνια του Σάχη Σουλεϊμάν είχε αυξήσει τη βαρύτητά της και την επιρροή της εις βάρος της τοπικής αυτοδιοίκησης (Μαμαλίκ). Πρέπει να τονισθεί ιδιαίτερα ότι, αν και το κείμενο μπορεί να θεωρηθεί ιδιαίτερα λογοτεχνικό όχι μόνον για τα σύγχρονα αλλά και γενικότερα για τα νεότερα δυτικά μέτρα, δε θεωρείται καθόλου κάτι τέτοιο από τους Πέρσες. Πρόκειται για μια συνήθη αναφορά ενός Ανατολίτη μουσουλμάνου αξιωματούχου και ο ίδιος ο συγγραφέας δε θα τολμούσε να συγκριθεί με ένα λογοτέχνη της εποχής του. Ο ίδιος δεν ήταν τίποτα περισσότερο από ένα μορφωμένο μέσο αξιωματούχο της Αυλής και

1. Βλέπε περισσότερα στοιχεία για τον Κ. Γεράκη στη σημείωση 29, σελ. 94.

ούτε στη φιλοσοφία και τη θεολογία θα μπορούσε να προχωρήσει σε διαλόγους επιπέδου έστω ενός χοτζατολεσλάμ. Παρ' όλα αυτά το κείμενό του είναι έρρυθμη πεζή αφήγηση και έχει ομοιοκαταληξία. Είναι αυτονόητο ότι υπήρχαν μέτρα ως προς τα οποία ο ίδιος έτεινε ενόσω έγραφε το κείμενο, για το οποίο πολλές πρόχειρες σημειώσεις θα είχαν κρατηθεί και πολλές από αυτές στη συνέχεια παραληφθεί. Πρέπει να τονιστεί ότι οι μεταφορές είναι σε αραβικά, περσικά, ουρντού, τουρκικά και παστό κείμενα ασύλληπτης ευφυΐας και άπειρες, καθώς χρησιμοποιούνται σχεδόν για κάθε κείμενο, εφόσον κάθε κείμενο πρέπει να είναι λογοτεχνικώς αποδεκτό. Τεράστια εγχειρίδια κυκλοφορούσαν τότε με ατελείωτους καταλόγους δυνατών ανά θέμα μεταφορών. Εξίσου σημαντικό είναι να τονιστεί ότι η φαντασία πρέπει, για όλα τα μουσουλμανικά λογοτεχνικά μέτρα, να ξεχειλίζει από ένα οποιοδήποτε κείμενο. Ένα ξερό αριστοτελικό κείμενο, και τέτοια απαντώνται μέσα στην αιγυπτιακή αραβική λογοτεχνία, θεωρείται απαράδεκτο ιδιαίτερα στην Περσία. Άξιο ιδιαίτερης φιλολογικής μελέτης είναι επίσης αυτό το κείμενο, καθώς φαίνεται ότι ο συγγραφέας είχε επηρεασθεί από το στυλ χιντί (ινδικό ρυθμό).

Πρέπει να σημειώσουμε μερικά διευκρινιστικά θέματα στη συνέχεια, τα οποία πρέπει να διατηρούμε στο μυαλό μας κατά την ανάγνωση του κειμένου.

Σιάμ, ή Ταϋλάνδη, ή Σαχρ Ναβ (περσική ονομασία) σημαίνουν τον ίδιο τόπο, την ίδια χώρα, σε κάθε εποχή. Μέσα στο κείμενο του Ιμπν Μουχάμαντ Ιμπραήμ συνηθέστερο είναι το πρώτο όνομα, συνυπολογισμένων των παραγώγων του.

Πολλές φορές τα ονόματα των μουσουλμάνων είναι σύνθετα. Μερικές φορές δείχνουν τίτλους ή πατρωνύμια. Χατζί σημαίνει αυτόν που έκανε ιερό προσκύνημα, Σαγίντ είναι ο όποιος τυχόν απόγονος του Μωάμεθ, Αμπού δηλώνει τον «πατέρα». Αυτών των λέξεων έπονται τα πραγματικά ονόματα. Αντίθετα, αν ανάμεσα σε δυο ονόματα υπάρχει η λέξη Ιμπν, έτσι ορίζεται ότι ο πρώτος είναι γιος του δεύτερου. Ιμπν Μουχάμαντ Ιμπραήμ σημαίνει κυριολεκτικά Ιμπραήμ Γιος του Μωάμεθ.

Όταν για έναν υπουργό αναφερθεί ότι είναι ο πρωθυπουργός,

είναι δυνατόν στη συνέχεια το άτομο να αποκληθεί υπουργός εκ νέου. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο πρωθυπουργός δεν ήταν παρά ένας υπουργός, ο πιο σημαντικός βέβαια. Δεν αντιστοιχούσε σε πολιτικά ενδιάμεσο επίπεδο μεταξύ υπουργών και ανωτάτου άρχοντα (βασιλιά, εν προκειμένω). Ήταν και αυτός υπουργός, «πρώτος την τάξει».

Όπου μέσα στο κείμενο αναφέρεται Ιρανός και Πέρσης, γίνεται συγκεκριμένη μνεία σε κάτι το διαφορετικό. Πέρσης είναι ο καταγόμενος από το συγκεκριμένο λαό σε καμιά όμως εποχή δεν υπήρξε ένα περσικό κράτος. Οι Πέρσες υπήρξαν πάντοτε ένας από τους λαούς του Ιράν και σήμερα ακόμη η «Περσία» (Ισλαμική Δημοκρατία του Ιράν) δεν είναι περσικό αλλά ιρανικό κράτος, όπου ζουν 1,5 εκ. Βελούχοι, 1,5 Μπαχτιαρί, 1,5 εκ. Λορί, 7 εκ. ποικίλα τουρκικά —αζερικά— τουρκμενικά φύλα, 3 εκ. αραβόφωνοι, 5,5 εκ. Κούρδοι, 2 εκ. Αφγανοί, 0,5 εκ. Αραμαίοι («Ασσύριοι» και «Χαλδαίοι», δηλ. Νεστοριανοί και Ουνίτες Νεστοριανοί), λίγοι Αρμένιοι, λίγοι Εβραίοι και, βεβαίως, κάπου 34 εκ. Πέρσες. Σε παλιότερες περιόδους, όταν το Ιράκ, ο Καύκασος, το Αφγανιστάν, το Πακιστάν και τμήμα της Κεντρικής Ασίας και της Ινδίας ανήκαν κατά περιστάσεις στο Ιράν, η κατάσταση ήταν πιο έντονη. Πρέπει να τονιστεί ότι, πλην της περιόδου των Σελευκιδών (330-250) και των Πάρθων Αρσακιδών (250 π.τ.ε.μ.-224 τ.ε.μ), πάντοτε οι Πέρσες ήταν ο μοχλός των πολιτικών εξελίξεων του ιρανικού κράτους θεσμός συνεχής για 2500 χρόνια πλην της περιόδου της ισλαμικής κατάκτησης (651-932). Ανάμεσα σε όλους τους ιρανικούς (η ίδια η λέξη σημαίνει Άρειους) πληθυσμούς οι Πέρσες υπήρξαν πάντοτε ο μοχλός πολιτιστικών εξελίξεων και δημιουργιών.

Όταν θέλει κάποιος μεταφραστής να αποδώσει σωστά και αυθεντικά τα νοήματα του κειμένου ενός μουσουλμάνου, οφείλει να γράφει με κεφαλαία αρχικά στα ελληνικά τις λέξεις Χριστιανός και Μουσουλμάνος. Οι λέξεις αυτές δε νοούν πάντοτε μια θρησκευτική διαφορά. Όταν συμβαίνει, τότε πρέπει να αποδίδονται με πεζά αρχικά, ως είθισται στα ελληνικά. Συμβαίνει όμως σπανιότατα. Κυρίως οι λέξεις αυτές περιγράφουν φύλα, λαούς με ένα τρόπο εντελώς διαφορετικό από το τι σημαίνει λαός ή φύλο στις δυτικές γλώσσες. Όλοι

οι διαφορετικών γλωσσών μουσουλμάνοι νοούνται ως ένας λαός, οπότε «Μουσουλμάνος» για έναν αραβόφωνο, Πέρση, κλπ., σημαίνει ό,τι για έναν Ιταλό σημαίνει «Έλληνας», «Βούλγαρος», κλπ. Όπως «Μουσουλμάνος» έτσι και «Χριστιανός» σημαίνει λαός, ισλαμικώς νοητό λαό. Αυτή η θέση προέρχεται από την ίδια την ισλαμική διάθεση εξαφάνισης όλων των εθνών διά της αποδοχής της τελικής θρησκείας και της αφομοίωσής τους, καθώς όλα τα αρνητικά στοιχεία της ιστορίας προέρχονται από τα έθνη και τις κακώς θεωρούμενες ως σημαντικές διαφορές τους.

Το ίδιο συμβαίνει και με τη λέξη «Δυτικός», συχνή ιδιαίτερα μέσα στο κείμενο. Γράφεται με αρχικό κεφαλαίο, διότι νοείται ως μια εθνότητα το σύνολο των Χριστιανών δυτικά της νοητής γραμμής μεταξύ της Αδριατικής και της Βαλτικής. Βεβαίως οι Ρώσοι, οι Ρωμηοί ή οι Βούλγαροι δε νοούνται ως «Δυτικοί». Συνεπώς «Δυτικός» είναι υποσύνολο του «Χριστιανός» και μάλιστα θεωρείται το χειρίστο. Η περσική λέξη δεν είναι επιθετικός χαρακτηρισμός (γαρμπί=δυτικός) αλλά εθνικό όνομα που δε σημαίνει ό,τι αρχικά το ίδιο δήλωνε. Η λέξη είναι «Φρανζ» και κυριολεκτικά δηλοί τους «Φράγκους», όμως και στα ελληνικά η λέξη αυτή περιέγραφε πολλούς λαούς όχι μόνον ένα. Είναι προτιμότερη η χρήση του «Δυτικός», για να αποφεύγεται σύγχυση με το φύλο των Φράγκων, που έδωσε το γαλλικό όνομα της Γαλλίας. Η λέξη σε κείμενα μουσουλμάνων ιστορικών πρωτοεμφανίστηκε στις πρώτες αναφορές στους Σταυροφόρους και, όταν η λέξη Φρανζ χρησιμοποιείται σε τέτοιο πλαίσιο, είναι προτιμότερο να αποδίδεται ως «Σταυροφόροι». Αμέσως μετά έλαβε τη γενική έννοια των δυτικών εθνών. Βεβαίως ποτέ το κράτος των Κομνηνών, των Αγγέλων και των Παλαιολόγων δεν αποκλήθηκε έτσι.

Μέσα στο κείμενο συχνά γίνεται λόγος για τις Χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων. Άνεμοι εν προκειμένω καλούνται οι μουσώνες και, καθώς αυτοί φυσούν από τα νότια, χώρες από την άλλη τους πλευρά, την πίσω, από όπου ξεκινούν οι άνεμοι, είναι εκείνες, που δεν υφίστανται τις συνέπειες των μουσώνων, τις ετήσιες βροχές. Είναι ένας τρόπος να αποκληθούν οι χώρες του νότιου ημισφαιρίου σ' αυτά τα

μήκη. Λέγοντάς το ο συγγραφέας εννοεί τις ανατολικές αφρικανικές ακτές νότια της Σομαλίας, τη Μοζαμβίκη, τη νότια άκρη της Μαλαϊκής Χερσονήσου, την Ινδονησία και τα νησιά της Γουϊνέας και του νότιου Ειρηνικού, που ήταν γνωστά.

Κατ' επέκταση ο όρος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την Κεϋλάνη και το απώτατο νότιο άκρο της Ινδίας. Ο όρος έχει και βαθύτατη πολιτισμική χροιά. Πρόκειται για τους πιο καθυστερημένους λαούς του κόσμου από κάθε άποψη. Ακόμη και η επιστημονική άποψη σήμερα δικαιώνει αυτή την κρίση.

Η ελληνική έκδοση βασίστηκε στην αγγλική μετάφραση και μικρές διαφοροποιήσεις υπάρχουν, όταν γίνεται σαφές από τα αγγλικά μια όχι επιτυχημένη απόδοση μιας περσικής λέξης, ή μιας έκφρασης. Έγιναν μόνον τα απαραίτητα για κατανόηση ενός όρου ή ενός θέματος και παρουσίαση ενός ιστορικού πλαισίου ή της προέλευσης ενός στοιχείου, σχόλια.

304 χρόνια μετά την επιστροφή του Ιμπν Μουχάμαντ Ιμπραήμ στην Περσία, η Σαφίνα-ι Σουλεϊμάνι μας επιτρέπει κάποιες συγκρίσεις. Ένα γράμμα κάποιου ηγεμόνα δεν απαιτεί ταξίδι τριών ετών για μια διπλωματική αποστολή, όμως η ευγένεια και η σεμνότητα εκείνης της εποχής παρήλθαν, χωρίς ωστόσο να διατηρηθεί μια τόσο πλούσια φαντασία, όχι σε διοικητικά έγγραφα αλλά σε λογοτεχνικά έστω κείμενα. Μπορεί να μην υπάρχουν κάποιες χιλιάδες αποικιοκρατών, διαμένουν τώρα εκεί όμως περισσότερες χιλιάδες ποικίλων δυτικών συμβούλων. Μπορεί να μην τρώνε πια ανθρώπους οι λιγοστοί τότε κανίβαλοι, περισσότεροι όμως πεθαίνουν πρόωρα από την οικολογική κατάρρευση. Η Περσία συνεχίζει να ακτινοβολεί μέσα στο Ισλάμ, η Κίνα και η Ιαπωνία είναι όμως εξίσου πυκνοκατοικημένες και η Ινδία αιώνια βυθισμένη στις πολλαπλές υποδιαιρέσεις της. Το εμπόριο μαχαρικών συνεχίζεται ίσως όχι σε τόσο καλές τιμές και με όχι τόσο θαυμασμό για τα αγαθά του όσο τότε. Η Ταϊλάνδη συνεχίζει να είναι ένα βασίλειο, χωρίς να έχει Κεφαλλονίτη ή Πέρση πρωθυπουργό βεβαίως και χωρίς να διαθέτει τόσο τρομερά ζώα στα δάση της. Όσο τίποτα άλλο απaráλλακτοι συνεχίζουν οι μουσώνες να δίνουν τη ζωή σ' αυτά τα μέρη

και όσο ποτέ άλλοτε συνεχίζουν οι άνθρωποι να αποκαλούν
με διαφορετικό όνομα Εκείνον, που χάρισε τα αρώματα των
μουσώνων για την ενότητα των προς τη δόξα του ύμνων.

Κοσμάς Μεγαλομμάτης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

*Δόξα στο Μόνο Θεό που δικά του είναι όλα τα
θεσπέσια κοσμητικά επίθετα*

Ω! Πλοίο του Σουλεϋμάν, που είσαι άξιο στη θάλασσα της
αληθινής θρησκείας¹ να μεταφέρεις τους ταξιδευτές πάνω απ' τα
φουσκωμένα κύματα, μέσα από τους περιορισμούς της σύγχυ-
σης μέχρις ότου φθάσουν τις ακτές της σωτηρίας τους, εσύ είσαι
το καμάρι, εσύ είσαι η δόξα, εσύ είσαι η ευσεβής αναγνώριση του
Ενός και Μεγάλου Θεού, του Αιώνιου Κυρίου μας.

Μέσα από τις απύθμενες θάλασσες πέρα από τα όρια της
ύπαρξης το Πλοίο της Παντοδυναμίας Του συνέθεσε τις παρού-
σες μορφές των χρόνων μετά τη Δημιουργία². Τόσο αποτελεσμα-
τική είναι η πληθωρική γενναιοδωρία Του, που, κοίτα, δυο στα-
γόνες ικανές να δημιουργήσουν την ουσία των όντων ξεχώρισαν

1. Ως τέτοια νοείται μόνον το Ισλάμ (: «η προς το Θεό υποταγή»), θρησκεία όλων
των κορυφαίων προσώπων της αλήθειας μέσα στην ιστορία, θρησκεία όλων των
προφητών (Αβραάμ, Μωϋσή, Ηλία, Ιησού, Μωάμεθ κ.ά.), της οποίας η πραγμα-
τική μόνο διάσταση και η αρχική επί του κόσμου επιβολή έγιναν από τον τε-
λευταίο προφήτη αλλά οι τάσεις εκφράστηκαν από όλους πριν από αυτόν, κατά
τις μουσουλμανικές διδασκαλίες.

2. Η θεώρηση των προ της Δημιουργίας καταστάσεων είναι παραδοσιακή φιλο-
σοφική απασχόληση του Ισλάμ και όλων των μεγάλων φιλοσοφικών μονοθεϊστι-
κών ρευμάτων της Αιγύπτου, της Ασσυρίας, των Χιτιτιών, της Βαβυλώνας και
της Περσίας. Οι Πέρσες είχαν όμως πάντοτε επιδείξει ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον
για τη φιλοσοφική ανάλυση της έννοιας του χρόνου είτε στα προϊσλαμικά, είτε
στα ισλαμικά χρόνια. Ο Ζερβανισμός υπήρξε μια περσική θρησκεία που επέδρα-
σε στην Ινδία, στην Ελλάδα και στη Ρώμη με κεντρικό θεϊκό πρόσωπο τον
Ζερβάν Ακαράνα, δηλαδή τον Ατελείωτο Χρόνο, ο οποίος μέσα σε όλη την
έκταση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας ξεσήκωσε στην επιφάνεια τον Κρόνο/
Saturnus.

μέσα από το αχανές νεφέλωμα της γενναιοδωρίας του και ήταν αυτές που υπήρξαν η αρχέγονη υγρασία³, η πηγή όλων των θαλασσών της ποικίλης ύπαρξης.

Και είναι Φιλεύσπλαχνος. Όταν είδε ότι οι καρδιές τους είχαν ταραχτεί και η ευημερία τους παράδερνε σαν ακυβέρνητο σκάφος στις θάλασσες των ενδεχομένων, πάραυτα έστειλε μια ανέλπιστη παρηγοριά στους ταξιδιώτες με τους φημισμένους στίχους: «Κοίτα το σκάφος που συνεχίζει να πλέει μέσα από τις ταραγμένες θάλασσες ευλογημένο με τη χάρη του Θεού»⁴.

Και είναι τόσο Παντοδύναμος που προώθησε την τέχνη της ποίησης σαν πλοίο που αρμενίζει στον ανατέλλοντα ωκεανό της λέξης. Και είπε: «Στο όνομα του Θεού, εσύ να είσαι και το πανί και το παλαμάρι Του».

Αυτός είναι ο οδηγός που σώζει άσκοπους ταξιδευτές χαμένους στα κύματα των φαντασιώσεων, διότι ο Ίδιος διεκήρυξε: «Το Θεό Φοβού και Αυτός θα κρατήσει το πηδάλιο της ζωής σου σώο».

Δεν είναι υπέρτατα περίπλοκος στην επινοητικότητά Του; Με απέραντη σοφία διευκρίνισε: «Σ' αυτό εμφύσησα την πραγματική μου ουσία» και αμέσως μετά εξέπνευσε μια ψυχογεννήτρια ευωδία πάνω σ' αυτό το μπουμπούκι της Δημιουργίας.

Ως Ύπατος Ρυθμιστής ορίζει την τάξη ανάμεσα στα διάφορα στοιχεία της φύσης που μάχονται αναμεταξύ τους σαν χαιρέκακα μωρά στα λίκνα τους. Η ευσπλαχνία Του είναι η συμφιλιώτρια νοσοκόμα, της οποίας τα στήθη προσφέρουν το γάλα της ειρήνης.

Και ενθαρρύνει τον αδύναμο και τον ταπεινό. Όταν το σκοτεινό φεγγάρι γυάλισε την όψη του, καθώς προσευχόταν στο κατώφλι της φωτοδότριας χάρης Του, το εξύψωσε από τη γλομάδα του ερέβους και το κατέστησε υπέρλαμπρο στους ουρανούς της δημιουργίας.

Και είναι ο Βασιλεύς των Βασιλέων. Γιατί στην κοιλάδα των ενδεχομένων σήκωσε ψηλά τις σημαίες της βασιλείας μέχρι το

3. Προϊσλαμική αιγυπτιακή και σουμεριακή-ασσυροβαβυλωνιακή φιλοσοφική προσέγγιση που διαδόθηκε στη Βίβλο, στην Ελλάδα και στην Ινδία, πριν εισέλθει στο Ισλάμ.

4. Τόσο στη συγκεκριμένη περίπτωση όσο και μέσα σε όλο το βιβλίο προτάσεις εντός εισαγωγικών είναι αποσπάσματα στίχων του Κορανίου, ή των Χαντίθ (προφορικών λόγων του Μωάμεθ), ή άλλων σημαντικών πηγών της ισλαμικής φιλοσοφίας, θεολογίας και φιλολογίας.

ζενίθ της διαταγής, καθώς αποφαντικά διετύπωσε ότι «Ο σουλτάνος είναι η σκιά του Κυρίου».

Είναι υπεράνω όλων των ηγεμόνων της γης. Τα μεγαλεία των θνητών βασιλιάδων είναι ένα απειροελάχιστο μέρος της αυλικής λαμπρότητας και του κράτους της Θεότητάς Του.

Είναι η γεννήτρια πηγή του Φωτός. Κοσμοκατακτητές σουλτάνοι ακτινοβολούν μια λάμψη από την όψη τους. Αυτό το Φως δεν είναι παρά η σκόνη, την οποία μαζεύουν με γονυκλισίες προ του θρόνου Του.

Η δύναμή Του επενδύει τους βασιλείς με τη βασιλεία. Όλοι οι τιτλοφόροι άρχοντες, φορείς βασιλικού στέμματος, υποτάσσουν τις θελήσεις τους και εμπιστεύονται τις ψυχές τους στη χάρη και στην κυριαρχία της δωρεάς Του.

Είναι ο μόνος αληθινός εφευρέτης. Αυτός ο κόσμος του ουρανού και της γης, που μας θαμπώνει με περίεργα συμβάντα και θαύματα, είναι μια ασήμαντη κόγχη της απεριόριστης δημιουργίας Του. Για να φανερώσει κρυφά μυστήρια, παράγει σφαίρες χωρίς χωρόχρονο αλλά αυτό δεν είναι παρά μια ελάχιστη πτυχή της όλης Του επινοητικότητας. Το ναδίρ του μεγαλείου Του είναι το ζενίθ σ' αυτόν τον ουρανό του κόσμου και οι δυο κόσμοι δεν είναι παρά δυο κύματα στη θάλασσα της μεγαλοπρέπειάς Του.

Και είναι Πάνσοφος. Με συμπάθεια και ισορροπία μπορεί να εναρμονίζει τις ανάγκες του σπέρματος του Αδάμ με τη δύναμη της Φύσης και όλα αυτά μέσα στο κάθε ξεχωριστό νοικοκυριό.

Είναι ο μέγας συνθέτης, που διέταξε να συνδεθούν και να ακολουθήσουν τον Προφήτη όλες οι καρδιές των βασιλιάδων του κόσμου.

Είναι ο Αρχιτέκτονας, ο οποίος έθεσε τα θεμέλια του ανθίζοντος παραδείσου της αγάπης, εδώ, στον κόσμο της ύπαρξης. Ο Καλλιτέχνης, που ζωγράφισε το πορτραίτο της δυσαρέσκειας με το χρώμα και τη χροιά της καθαρής ένωσης.

Με όλα τα ρεύματα ευγνωμοσύνης ολόκληρος ο Ωκεανός δεν καταφέρνει να εξισορροπήσει τις δυο σταγόνες της χάρης του Κυρίου. Γι' αυτό και οι ακτές του κρατούν την άμμο τους για μετάνοια. Έσδεύτηκε όλος ο πλούτος των υδάτων των βροχοπτώσεων. Έβρεξε όλα τα μαργαριτάρια της προσευχής και ωστόσο τα χείλη του ωκεανού παραμένουν ξερά ακόμη και η καρδιά του είναι κεραινόπληκτη.

Αλήθεια, το βιβλίο των προς Εσέ ύμνων είναι εξαιρετικά εκτενές. Για να βρέχεται ο αντίχειρας, που θα γυρνούσε τις σελίδες

για να μετρηθούν, θα ξεραινόταν ο ωκεανός. Πώς λοιπόν να τα καταφέρουμε, καθώς πλεύουμε με αυτή τη μικρή σανίδα, τις σελίδες του κειμένου αυτού, στις θάλασσες του απεριόριστου ύμνου, που Του οφείλεται; Πώς να ξεπεράσουμε τα φυσικά μας όρια, για να επιτύχουμε τη γνώση, που ισοδυναμεί στην πλήρη δόξα Του;

Προς έπαινο του Μωάμεθ, του Προφήτη του Θεού

Δεν μπορεί να υπάρξει ελπίδα παρά μόνον, αν φέρουμε στο μυαλό μας το στίχο «Κάνε τη θάλασσα λοιπόν μελάνι και γράψε τον οφειλόμενο στον Κύριο ύμνο» και με ταπεινά εκφρασμένη μετάνοια ζητήσουμε καταφύγιο κοντά τα πόδια του Προφήτη. Διότι αυτός είναι ο βοηθός των χαμένων ναυτικών. Είναι ο οδηγός της αρχής και του τέλους. Η αξία Του είναι πέρα από κάθε εκτίμηση.

Λένε ότι το θαλάσσιο όστρακο, που είναι όλος ο κόσμος μας, θα θρυμματιζόταν σαν μια εύθραυστη φυσαλίδα που έσκασε στον αφρό της ανυπαξίας, αν δεν ήμασταν εμείς το μαργαριτάρι μέσα στο κέντρο του, το κόσμημα όλης της δημιουργίας.

Η αξιοπρέπεια του είναι ανυψωμένη πάνω από όλη την ανθρωπότητα. Εάν η Κιβωτός του Νώε δεν έφερε το σπόρο του μελλοντικού ερχομού του Προφήτη⁵, δε θα υπήρχε άγκυρα για να εξασφαλίσει την ομαλή προσάραξη στο Αραράτ.

Αυτός είναι ο καπετάνιος του σκάφους αυτού του κόσμου και χαράζει την πορεία της όρασης και της γνώσης. Φέρει τον θεόδοτο και ευγενή τίτλο «Σε έστειλα ως παρηγοριά για αμφότερους τους κόσμους».

‘Ανθρωποι στο παρελθόν και στο παρόν βρίσκουν σ’ Αυτόν το βασικό λόγο ύπαρξής τους. Αυτός ανύψωσε την ενεπίγραφη σημαία «Αδάμ, εσύ ήσουνα μόνο σκόνη και νερό αλλά εγώ ήμουνα ο προφήτης ακόμη και τότε».

Αποδέκτης της μοναδικής τιμής από τον Κύριο, που είπε γι’ Αυτόν: «Ω! Μωάμεθ, εάν δεν ήταν για σένα!...» Διακοσμημένος με το μοναδικό επίθετο «Η ανθρωπότητα ουδέποτε συνειδητοποίησε την πλήρη έκταση του μεγαλείου του». Ο Αχμάντ⁶ είναι ο

5. Ο Μωάμεθ είναι απόγονος του Ισμαήλ, γιου του Αβραάμ, και συνεπώς απόγονος του Νώε (αραβ. Νουχ).

6. Άλλο όνομα του ίδιου του Μωάμεθ.

βασιλιάς που κάθεται στον ενεπίγραφο θρόνο «Ω! Μωάμεθ, εάν δεν ήταν για σένα, δε θα είχα σηκώσει τους ουρανοί επάνω και δε θα είχα διαμορφώσει τη γη». Η χάρη του Θεού και η ειρήνη ας είναι πάντοτε μαζί του, με την οικογένειά του και με τους οπαδούς του.

Προς τιμήν του Αλί, του τέταρτου των Ρασιντούν⁷ Χαλίφηδων

Και ειρήνη ας είναι μαζί με το δίδυμό Του, τον πιο κοντινό φίλο του Προφήτη, δεύτερο οραματιστή της έμπνευσης, τον κατακτητή Λέοντα του Κυρίου, τη ζώσα έκφραση των θαυμάτων και των μυστηρίων, το νικητή των απίστων, τον καπετάνιο του σκάφους της κοσμικής τύχης και εύνοιας, ο Αλί Ιμπν Αμπί Ταλέμπ⁸, Πρίγκιπας των αληθινών πιστών, ναι, ειρήνη ας είναι μαζί του και με όλη την οικογένειά του και τους συντρόφους του.

Σύμφωνα με την καλά διατηρημένη παράδοση είπε πολύ σωστά: «Ο εκλεκτός Οίκος του λαού μου είναι σαν την ισχυρή Κιβωτό του Νώε. Όσοι αγκυροβολούν εκεί, έχουν σωθεί. Όσοι μείνουν έξω, θα πνιγούν και θα χαθούν». Όλοι όσοι καταφεύγουν στη σωτήρια Κιβωτό της αγάπης θα διαφύγουν από την οργή του Θεού, αυτό το μοιραίο χτύπημα, αλλά εκείνοι, οι οποίοι δε θα υπακούσουν, ακόμη και τώρα προχωρούν ολοταχώς προς τα βάθη της μαύρης απώλειας. Ο δρόμος καθορίστηκε ήδη από τα εμπόδια.

7. Οι τέσσερις πρώτοι χαλίφηδες της Μεδίνας (Μπακρ, Ούμαρ, Ουθμάν, Αλί) είναι γενικά αποδεκτοί από όλους τους μουσουλμάνους, σίτες και σουνίτες, των οποίων οι διαφορές ανάγονται σ’ αυτά τα χρόνια. Όμως η κάθετη διαφοροποίηση των δυο αυτών παρατάξεων, επήλθε μετά τη δολοφονία του Αλί, οπότε οι πρώτες διαφορές δε φαίνονται τόσο απόλυτες.

8. Ο γαμπρός του Προφήτη και σύζυγος της Φατιμά υπήρξε ο πρώτος μουσουλμάνος, έγινε, μετά το θάνατο του Μωάμεθ, πρώτος Ιμάμης και θα όφειλε να γίνει και ο πρώτος χαλίφης. Όσοι όμως δε δέχονταν ότι ένας ιμάμης όφειλε να είναι χαλίφης και, παράλληλα, δε συμφωνούσαν με μια ενδεχόμενη άνοδο του Αλί στο χαλιφάτο, συγκεντρώθηκαν σε μια παρασυναγωγή και κατά ανοίκειο τρόπο εξέλεξαν τον Μπακρ ως χαλίφη. Όμως, μετά από μια ολοκληρωτική και ριζοσπαστική αντιπολίτευση 24 χρόνων, ο Αλί κατάφερε να γίνει, επιτέλους το 656, χαλίφης, ο τέταρτος στη σειρά.

Προς ύμνον του Σάχη Σουλεϊμάν του Σαφεβίδη

Σ' αυτό το σημείο ας έχει την ευκαιρία ο ταπεινός συγγραφέας, Ιμπν Μουχάμαντ Ιμπραήμ Μουχάμαντ Ραμπί, γραφέας των επιλεγμένων σωματοφυλάκων, να υμνήσει τον ισχυρό βασιλιά, διότι η παρούσα σουλτανική εξουσία, η δίδυμη της δικαιοσύνης, πηγάζει από ένα βασιλιά, του οποίου η τολμηρή μοίρα έχει γραφεί στα άστρα.

Στρώνει μπροστά στην ανθρωπότητα τον τάπητα της ολοκλήρωσης και της ασφάλειας. Είναι ένας Χοσρόης⁹ κατακτητής του κόσμου και όχι διαφορετικός από ένα δεύτερο Αλέξανδρο¹⁰. Θεμελιωτής της στερεάς δομής της παγκόσμιας κυριαρχίας. Διατηρητής της βασιλείας και της πίστης. Ζηλωτής στο δαχτυλίδι της ευθυδικίας.

Εκμηδενίζει τα στοιχεία της αμαρτίας και της αίρεσης απ' άκρου εις άκρον, στο σύμπαν. Είναι ο Αρχιτέκτονας του αιώνιου κανόνα. Είναι σαν τη μαγική σφραγίδα στο δαχτυλίδι του Σολομώντα¹¹, που έφερε το τιμημένο όνομα του αρχαίου βασιλιά.

Ευγενείς ηγεμόνες παντού σ' όλο τον κόσμο έχουν ως πρότυπο συμπεριφοράς το βασιλιά μας. Είναι αυτός που διαμοιράζει

9. Η φήμη των Σασανιδών (224-651) υπήρξε πιο έντονη από αυτή των Αχαιμενιδών (550-330) ή των Αρσακιδών (250 π.τ.ε.μ.-224 τ.ε.μ.) στα ισλαμικά χρόνια της Περσίας. Ένας Σαπούρ ή ένας Χοσρόης θεωρούνταν σημαντικότεροι από τους Κύρο, Δαρείο ή Ξέρξη. Πάνω από όλους ο Χοσρόης Α' (περσ. Χουσερό 531-579), κρυφός οπαδός του Μαζδαισμού, μιας περσικής θρησκείας συνυφασμένης με την πιο αυθεντική προμαρξική κομμουνιστική πολιτική ιδεολογία, ιδεολόγος, φιλόσοφος, νομικός, καλλιτέχνης, μαθηματικός, εξαιρετός στρατιωτικός, Σαχινσάχ (: βασιλεύς βασιλέων) με εξουσία από την Καππαδοκία μέχρι την Πενταποταμία και από την Αιθιοπία μέχρι τη Μογγολία και, προ πάντων, έξοχος μονοθεϊστής, υπήρξε το πιο τιμημένο πρόσωπο της προϊσλαμικής ιστορίας της Περσίας από όλους τους Πέρσες των ισλαμικών χρόνων.

10. Νοητός ως πρόσωπο της περσικής ιστορίας, καθώς του παρέδωσε ο θνήσκων Δαρείος Γ' τον τίτλο του Σαχινσάχ και ο ίδιος όχι μόνο δε θέλησε να καταστρέψει τη χώρα αλλά αποδέχθηκε ήθη, έθιμα, αντιλήψεις, ιδεολογίες και πρακτικές, φιλοσοφίες και τυπικά, νυμφευόμενος την Ρωξάνη. Σε πολλά περσικά κείμενα ο Αλέξανδρος παρουσιάζεται να θέλει κυρίως να περάσει από την Περσία, για να γνωρίσει τον κόσμο.

11. Ο Σουλεϊμάν, όπως στα αραβικά ονομάζεται ο Σολομών (εβρ. Σλόμο), θεωρήθηκε και μέσα στο Ισλάμ ως ο πιο σοφός. Στο δαχτυλίδι του κρυβόταν μια ασύλληπτη σοφία και το έμβλημα του αντικειμένου ήταν η εξάφυα. Μαζί με αυτήν το μισοφέγγαρο και η πεντάφυα αποτελούν τα τρία ιερά σύμβολα του Ισλάμ.

τα δώρα αυτού του κόσμου στο όνομα του Θεού. Η Αυλή του θεικού βασιλιά συμβάλλει στη διατήρησή του στη θέση του επί γης αντιπροσώπου του Θεού.

Αυτός είναι η ζώσα ασφάλεια για τη διαθήκη, περί την οποία στρέφονται οι επιθυμίες και οι ελπίδες ολόκληρης της Ανθρωπότητας. Ηγεμόνας δίχως ίσο στη σφαίρα¹². Ύψιστος και τρομερός ανάμεσα σε όλους τους Χαγάνους.

Είναι ο λαμπερός ήλιος του ουρανού που έχει πια φθάσει στο ζενίθ. Μπορούμε δικαιωματικά να πούμε για το βασιλιά μας ότι ο Θεός είπε για τον Προφήτη: «Όντως, τον εξυψώσαμε σε μια επιφανή θέση».

Είναι η Πανσέληνος¹³ που λαμπρύνεται περιβλημένη το ζωδιακό κύκλο. «Ανάμεσα σε όλους τους άλλους σε διαλέξαμε εσένα». Ακόμη και άλλοι βασιλιάδες κυβερνούν χάρη στην υποστήριξή του. Αυτός διορίζει όλα τα στέμματα που χαρακτηρίζονται από αυθεντία και δύναμη.

Στις πολεμικές τέχνες έχει αναγνωριστεί ως ο πιο έξοχος ανάμεσα σε όλους τους ιππείς εδώ στη γη, ενώ ο ίδιος με αποκαθαμένο πνεύμα ιππεύει στα επουράνια το πύρινο άλογό¹⁴ του.

Οι Χαγάνοι¹⁵ της μακρινής Κίνας υποκλίνονται. Φιλούν το χώμα για να τον τιμήσουν και να τον δοξάσουν. Η ίδια η παρουσία θεωρείται ύψιστη.

Είναι ο υψηλός αξιωματούχος του αιώνα, η πηγή της δύναμης κάθε ηγεμόνα, η σκιά του Κυρίου εδώ στη γη. Σουλτάνος¹⁶, γιος σουλτάνων. Χαγάνος, έκγονος Χαγάνων. Θεός στη δύναμή του.

Αμπού 'λ Μοζάφαρ, Αμπού 'λ Μανσούρ, Σάχης Σουλεϊμάν, ο

12. Τυπική έκφραση καταγόμενη από προϊσλαμικά χρόνια και πιο συγκεκριμένα από την ασσυριακή αυτοκρατορική τιτλοφορία.

13. Καμιά προβληματική κατάσταση κατά τη σύγκριση του Σαφεβίδη Σάχη Σουλεϊμάν με τον προϊσλαμικό Χοσρόη και με το Φεγγάρι. Όχι μόνον υπήρχε στο προϊσλαμικό σασανιδικό στέμμα αλλά χαρακτηρίστηκε κατά τον τελευταίο προϊσλαμικό αιώνα από μια ιδιαίτερη άνοδο και προβολή. Οι στρατιώτες του Ομάρ και οι στρατιώτες του τελευταίου Σασανίδη, Γιαζνγκερντ Γ', μάχονταν από το 636 μέχρι τη διάλυση της Περσίας και την άφιξη των μουσουλμάνων στην Κεντρική Ασία, το 651, υπό ακριβώς το ίδιο σύμβολο: το Μισοφέγγαρο.

14. Το πύρινο άλογο, το Μπουράκ, έφερε τον Μωάμεθ στον Ουράνο, όπου συνάντησε τους λοιπούς προφήτες στην Ουράνια Ιερουσαλήμ, και τανάπαλιν στη γη.

15. Χάνος ή Χαγάνος ήταν αρχικά ταρταρικός και μογγολικός τίτλος, ιδιαίτερα των Μογγόλων της Κίνας. Έγινε όμως σιγά-σιγά ένας ευγενής τίτλος για όλη την Ασία.

16. Σουλτάνος σημαίνει εν προκειμένο ηγέτης, λαϊκός και όχι θρησκευτικός.

Σαφεβίδης, απόγονος του Ιμάμη Μουσά¹⁷ και του Μάρτυρα Χουσεΐν¹⁸, γενναίος και ηρωικός, που ο Θεός να διαιωνίσει τη σκιά της φιλευσπλαχνίας του και την άνεση της γενναιοτήτάς του έως την αληθινή ημέρα της Κρίσης.

Ο βασιλιάς μας φέρει το ευγενές έμβλημα «Σε στερεώσαμε αμετακίνητα πάνω στην επιφάνεια της γης, στις επτά επικράτειες, απ' άκρου εις άκρον».

Αυτός ο βασιλεύς βασιλέων επισκιάζει όλες τις τάξεις ανθρώπων με δικαιοσύνη και φιλευσπλαχνία. Η μοίρα έκανε να αντηχήσει το τύμπανο της ευημερίας του από την κορυφή του ουράνιου θόλου. Η δικαιοσύνη του αναβλύζει με τη δύναμη του νερού της πηγής και κάνει του Ιράν¹⁹ τις τεράστιες εκτάσεις να αντικα-

17. Οι Σαφεβίδες ανήγαγαν την αρχή τους στη γραμμή των ιμάμηδων, απογόνων του Αλί, δικαιωματικά θεωρουμένων ως των σωστών προσώπων για την εκάστοτε θέση του χαλίφη. Όμως μετά το δεύτερο γιο του Αλί και τρίτο ιμάμη, Χουσεΐν, ο οποίος δολοφονήθηκε σε μια επική μάχη στην Κερμπάλα της νότιας Μεσοποταμίας το 661, όλοι οι ιμάμηδες έζησαν στην παρανομία είτε στα χρόνια των Ομευαδών της Δαμασκού, είτε στα χρόνια των Αβασιδών της Βαγδάτης. Οι Πέρσες, που μόλις είχαν καταληφθεί από τις ισλαμικές στρατιές, διείδαν στην υποστήριξη των ουιτών, τον τρόπο διατήρησης πολλών παραδοσιακών περσικών χαρακτήρων και της προβολής της Περσίας μέσα στο Ισλάμ. Περσίδες είχαν παντρευτεί με τους ιμάμηδες, άλλωστε και η αντιπολίτευση ενάντια στους Ομευάδες και στους Αβασίδες στηρίχθηκε κατ' εξοχήν στους Πέρσες. Και ο δωδέκατος ιμάμης ταυτίστηκε με τον Μαχντί, τον αναμενόμενο στο πλήρωμα του χρόνου Μεσσία, η ζωή του θεωρήθηκε ως η πρώτη εμφάνισή του και η απόκρυφη παρουσία του (Γάνμπα), μετά την τότε δραστηριότητά του, καθορίζει όλο το χρονικό διάστημα μέχρι την επανεμφάνισή του στο πλήρωμα του χρόνου, οπότε θα επιβάλει το Ισλάμ σε όλο τον κόσμο. Αντίθετα, οι σουνίτες, οι οποίοι επίσης αναμένουν τον Μαχντί («Καθοδηγημένο», εννοείται από το Θεό) στο πλήρωμα του χρόνου, δεν τον ταυτίζουν με το δωδέκατο ιμάμη, του οποίου δέχονται την ύπαρξη, όχι όμως και την αυθεντία. Ο ιμάμης Μουσά Ιμπν Τζάφαρ Αλ Κάζεμ ήταν ο έβδομος ιμάμης, γεννήθηκε την 7η Σάφαρ 128 Εγείρας (750 π.μ.) και πέθανε την 25η Ρατζάμπ 183 (805). Τάφηκε στο Αλ Καζιμαίν, προάστιο της Βαγδάτης, όπου το μνημείο φέρει τρούλο από χρυσά τούβλα.

18. Ο μικρός αδερφός του Χασάν, δεύτερου ιμάμη, ο Χουσεΐν γεννήθηκε την 3η Σαμπάν 4 (626 π.μ.) και μαρτύρησε την 10η Μουχαράμ 61 (681), όπου με 40 μόνον συντρόφους αντιμετώπισε στην Κερμπάλα τις χιλιάδες των στρατευμάτων του Γιαζίντ, χαλίφη της Δαμασκού. Όχι μόνον η Ασούρα («Δεκάτη» του συγκεκριμένου μήνα) αποτελεί κορυφαία ισλαμική γιορτή αλλά το παράδειγμα αυτής της αυτοθυσίας θεωρείται ως το μεγαλύτερο παγκοσμίως μνημείο ηρωισμού και μαρτυρικότητας όχι από τους σίτες αλλά από το σύνολο του Ισλάμ. Ο Χουσεΐν αποτελεί το πιο ζωντανό πρότυπο για τους σύγχρονους μουσουλμάνους.

19. Η προϊσλαμική πολιτική ιδεολογία της Περσίας χώριζε τον κόσμο σε Ιράν

τοπτριζούν το μελλοντικό Παράδεισο.

Αλλά είναι ο Θεός που έδωσε τη βασιλεία στην ανθρωπότητα, ο Θεός, ο αιώνιος Βασιλεύς, που διέταξε να καλλωπιστεί το φρόνιμο της παντοτινής κυριαρχίας του Ιράν με το υπέρτατο όνομα του βασιλιά μας ακολουθούμενο από την επιγραφή «Δώσε Μου τη βασιλεία και μην ψάχνεις για αντικαταστάτη Μου».

Γιατί από του Θεού την ύπαρξη έχει συντεθεί η ουσία του κόσμου. Και όπως η σκιά από κοντά παραπλέει το σώμα, έτσι και ο κόσμος είναι προσδεδεμένος στο Θεό. Για να εξασφαλίσει τη σταθερότητα, εξύφανε τη βασιλεία και έκανε ώστε όλοι να αποδίδουν τις οφειλόμενες τιμές στο βασιλιά τους, από το μυθικό ψάρι²⁰, που σαν στύλος στηρίζει τη γη, μέχρι το Φεγγάρι, που γλιστράει στους ουρανοί.

Ο Θεός όρισε όλα αυτά. Ο Θεός, που η φήμη Του έφθασε στο

και Μη Ιράν («Ανιράν», με το χαρακτηριστικό ινδοευρωπαϊκό α στερητικό). Το πρώτο όφειλε να δίνει στο δεύτερο την ακτινοβολία και τον πολιτισμό του και πλήθος κειμένων διαλάμβαναν όλα αυτά, που βεβαίως συνεχίστηκαν και μέσα στο ισλαμικό Ιράν. Ως Ιράν δεν γίνεται νοητό το σύνολο της επικράτειας του περσικού κράτους αλλά ολόκληρος ο πολιτισμικός πυρήνας του ιρανισμού: ο χώρος του Καυκάσου, η Ανατολία μέχρι και την Καππαδοκία, το Ιράκ, όλος ο Περσικός Κόλπος, η έκταση της σημερινής χώρας του Ιράν, το Αφγανιστάν, το Πακιστάν, ολόκληρη η Κεντρική Ασία (πρώην σοβιετική και κινεζική, δηλ. το Σιν Κιανγκ), το δυτικό Θιβέτ και όλη η βόρεια Ινδία, το Ομάν και η Υεμένη. Η εξέλιξη του Ιράν μέσα στο Ανιράν θα είχε καθαρά φιλοσοφικό χαρακτήρα, θα σήμαινε την ικανοποίηση της οικουμένης και την οικουμενοποίηση του Ιράν και θα προοιωνίζε την επιστροφή του παραδείσου στο πλήρωμα του χρόνου. Το όλο θέμα κατάγεται από την πολιτική ιδεολογία της ασσυριακής αυτοκρατορίας και διαδόθηκε από την Ασσυρία στους Χιτιτίτες, στη Χαναάν, στους Χουρρίτες, στους Ουραρτού, στους Εβραίους, στη Βαβυλώνα, στην Περσία, στη συνέχεια από την Περσία στην Ελλάδα, στον Καύκασο, στην Ινδία, στους Αραμαίους, στην Κεντρική Ασία, από τη βουδιστική Ινδία στην Κίνα, από την ινδουιστική Ινδία στην Ινδοκίνα, από την Ανατολή των χρόνων της Ύστερης Αρχαιότητας, στη Ρώμη και συνέχεια μέσα στο Ισλάμ.

20. Επιβίωση μέχρι και αυτά τα τελευταία χρόνια του 17ου αιώνα της παλαιάς αντίληψης της γήινης επιφάνειας ως οριζόντιας τομής της σφαιράς του Σύμπαντος. Στο παραδοσιακό αυτό θέμα σε πάρα πολλούς αρχαίους λαούς είχαν προστεθεί προσπάθειες «λογικής» επεξήγησης του φαινομένου, οι οποίες βεβαίως όλες ήταν παρανοϊκές, εφόσον δεν εντάσσονταν μέσα στη μυθική λογική, η οποία πρώτη είχε παρουσιάσει το θέμα μέσα από τη μυθική γλώσσα και έκφραση, δηλαδή δι' ενός συστήματος συμβόλων και μεταφορών. Αλλού υπήρχε ένας στύλος, αλλού ένας πανίσχυρος άνθρωπος, αλλού ένα βουνό, αλλού ένα ψάρι. Το θέμα είναι τεράστιο. Σύντομη μνεία: Άννωνος, βασιλέως Καρχηδονίων, *Περίπλους*, Εισαγωγή-Μετάφραση-Σχόλια Κ. Μεγαλομμάτης, εκδ. Στοχαστής σ. 11-29, Αθήνα, 1991.

νέο και στο γέρο, που ο νόμος Του είναι γνωστός στον τρανό και στον ταπεινό, μέχρι τα έξι άκρα της γης²¹. Το γλυκό μέλι της δικαιοσύνης Του συναρπάζει τον ουρανό της ανθρωπίνης ψυχής.

Ο σκοπός του κάθε φωτισμένου ηγεμόνα

Και έτσι, ο κάθε άρχοντας του πολιτισμένου κόσμου που κυβερνάει με το απαστράπτον στέμμα της κατανόησης, που διατηρεί οξυδερκή την όρασή του με το κολλύριο της ταπεινότητας, που καθαρίζει τον εσώτερο καθρέφτη της αυτογνωσίας με το ρητό «Ο άνθρωπος που γνωρίζει την ψυχή του...», για να αποσπάσει την επιβράβευση εκ μέρους ενός αγαπητού προσώπου που αντανακλάται στην καρδιά του με την πρόταση «Αυτός ο άνθρωπος γνώρισε τον Κύριό του», κάθε άρχοντας που δε θύλωσε το παράθυρο του μυαλού του με τον καπνό κομπασμένων αντιλήψεων αλλά εξύψωσε την πιο θεϊκή σημαία της ενδοστρέφειας στην κοιλάδα της αγάπης του Θεού και αξιώθηκε να καθίσει στον υψηλό θρόνο της ένδον ενατένισης, που προσέδεσε τη ζώνη της σοφίας γύρω από την οσφύ της ψυχής του και που καλλιέργησε το καρποφόρο δέντρο της νοερής κοινωνίας στον κήπο του Προφήτη και με τα τροφοφόρα κείμενα της αποκαλυμμένης αλήθειας βοήθησε, ώστε το δέντρο να αποφέρει την ιερή προσέγγιση προς τον Κύριο, όλοι αυτοί οι ηγεμόνες αναγνωρίζουν αυτή τη μόνη μεγάλη αλήθεια ότι ο τελικός σκοπός, ο έσχατος στόχος της δημιουργίας, δεν είναι άλλος από τη συμφιλίωση, την επίτευξη της αρμονίας στις σχέσεις μεταξύ όλων των στοιχείων της κοινωνίας, ιδιαίτερα στις σχέσεις ανάμεσα στους κοσμοκράτορες σουλτάνους και τους ισχυρούς χαγάνους. Διότι αυτοί έχουν τιμηθεί με τις πιο περιόπτες θέσεις στο συμπόσιο του ανώτατου επιπέδου.

21. Αν και η παραδοσιακή μυθολόγηση θέλει μια στρογγυλή, κυκλική γη, ήδη από τα ασσυριακά χρόνια είχε αναπτυχθεί το θέμα των «τεσσάρων σημείων του ορίζοντα», συνεπώς των τεσσάρων άκρων μιας υποτιθέμενης τετράγωνης μυθικής γήινης επιφάνειας. Αλλού έγινε λόγος για έξι ή οκτώ άκρα ή γωνίες. Προκύπτουν αναλογικά εξάγωνο και οκτάγωνο. Το θέμα είναι ιδεολογικών προεκτάσεων τεραστίων, διότι εντάσσεται μέσα στην πρόταση ενός άστρου (πέντε ή έξι, ή επτά ακτίνες) ή ενός ηλίου (τέσσερις, οκτώ, δώδεκα, ή δεκάξι ακτίνες).

Είναι οι ελάχιστοι εκλεκτοί, των οποίων το άστρο της τύχης έχει επί του παρόντος σηκωθεί ψηλά.

Γι' αυτόν τον καταφανή λόγο η ευημερία των κοσμικών ηγεμόνων έχει προσεκτικά καταγραφεί στο Βιβλίο του Χρόνου²² των μηνών και των ετών και δεν μπορεί να υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι η ευημερία του ηγεμόνα είναι η αιτία της άνθισης της χώρας και της επανάπαυσης του πληθυσμού.

Ο βασιλιάς του Σιάμ

Οι καλοί κυβερνήτες προχωρούν συνεπώς ένα βήμα παρακάτω στο μονοπάτι της παγκόσμιας αρμονίας. Με πρέσβεις και αντιπροσωπείες σαν κλειδί ανοίγουν τις πόρτες της παγκόσμιας φιλίας. Αυτή ήταν η πρόθεση του βασιλιά του Σιάμ, του κάτοχου του άσπρου ελέφαντα και του χρυσού θρόνου. Διότι αγαπάει όλους τους Μουσουλμάνους και αισθάνθηκε τρόμο, όταν είδε ότι ο βασιλιάς μας, ο υπέρλαμπρος πεφωτισμένος της παγκόσμιας εξουσίας, ανυψώθηκε στους ουραμούς της αιώνιας ηγεμονίας, ο βασιλιάς μας που είναι ο ευγενής πλανήτης της καλής τύχης, ο διάκοσμος του θρόνου της παντοδυναμίας και ο φορέας του στέμματος του Χοσρόη και του κάλικα του Καγιάν²³. Συνεπώς, ο βασιλιάς του Σιάμ έσπευσε να ανοίξει λογαριασμούς φιλίας και συμπάθειας. «Είθε ο Θεός να τον ευλογεί και να τον οδηγεί στην αυλή του Ισλάμ».

Ο Χατζί Σαλίμ, απεσταλμένος του βασιλιά του Σιάμ στο Ιράν

Είναι επαρκές στην προσευχή του ότι έθεσε το μέτωπό του

22. Εμφανώς νοητός ως ανεξάρτητη υπόσταση και στο σημείο αυτό! Αυτό είναι εντελώς εξωϊσλαμικό, όμως οι Πέρσες όχι μόνο δημιούργησαν την έννοια του χρόνου ως ανεξάρτητη έννοια αλλά και τη διετήρησαν παρά το ζωροαστρισμό και το Ισλάμ, δυο μονοθεϊσμούς, που εμφανώς αρνήθηκαν μια ανεξάρτητη υπόσταση του χρόνου, όπως και τα παλαιότερα μονοθεϊστικά ιερατεία.

23. Μυθικός βασιλιάς των μαζδεϊκών επών της Περσίας, του οποίου η παράδοση αφομοιώθηκε από τον Φερντοουσί, εθνικό ποιητή της Περσίας, και την ισλαμική περσική εποποιία. Τα πρόσωπα του περσικού έπους είναι τόσο μυθικά πρόσωπα, όσον και προσωποποιήσεις εννοιών, καθώς τα έπη είναι ταυτόχρονα και φιλοσοφικά πνεύματα.

στη βάση του θρόνου του Χοσρόη²⁴, του διευθετητή του κόσμου. Όντως, μπήκε απαιτητικός στο πεδίο του ανταγωνισμού και αμέσως απέσπασε το φοίνικα των προσπαθειών από όλους τους διεκδικητές. Κάνοντας την καθαρότητα της καρδιάς το προοίμιο της αναφοράς του στο βασιλιά μας, επανειλημμένα έστειλε τους αυλικούς του στο Ιράν φορτωμένος με εντυπωσιακά δώρα και γράμματα φιλίας και συμπάθειας. Όμως αλίμονο, μερικοί πνίγηκαν σε ακατανόμαστες θάλασσες και δεν άφησαν πίσω τους κάποιο σημάδι, ενώ άλλοι πάστηκαν από κουρσάρους και απέτυχαν να φθάσουν στον προορισμό τους. Αλλά το χρόνο του σκύλου²⁵, το 1093, ο Χατζί Σαλίμ Μαζανταράνι επιλέχθηκε για να επιχειρήσει το μεγάλο ταξίδι και να παρουσιάσει στο βασιλιά μας ένα γράμμα φιλίας, το οποίο επαγγέλθηκε όλες τις μορφές καλής θέλησης και ειλικρίνειας, και συνοδεύθηκε από τα πιο εξάισια δώρα που μπορούσε να στείλει ο βασιλιάς του Σιάμ. Το γράμμα εξέφρασε την ευχή η απεριόριστη θάλασσα της αληθινής συμπάθειας να αναμοχλευθεί με ευδαίμονα κύματα, κι αυτά να είναι αντιπρόσωποι και πρεσβείες ανάμεσα σε αμφοτέρους τους μονάρχες, ώστε η αγάπη και η διαρκής προσήλωσή να ικανοποιηθούν μέσα στις δροσερές αύρες που θα έχουν έτσι δημιουργηθεί.

Ο Σάχης Σουλεϋμάν απαντάει στην πρεσβεία του Σιάμ και ο Χουσεϋν Μπεκ επιλέγεται ως Ιρανός πρέσβης

Ο βασιλιάς μας έχει χαρακτήρα ιδιαίτερης γενναιοδωρίας και μεγάλης φιλευσπλαχνίας. Ο κόσμος έχει θαμπώσει ενώπιον αρετών, τις οποίες αυτός καθημερινώς υπηρετεί με τη συμπεριφορά του. Η καλοσύνη του υπερβαίνει όλα τα μέτρα περιγραφής. Η φιλευσπλαχνία του αντιστοιχεί σ' αυτήν που έδωσε και πάλι το φως στον Ιακώβ, τον γηραιό της Χαναάν. Η επιείκειά του είναι τόσο φημισμένη όσο η επιείκεια, την οποία επέδειξε ο Ιωσήφ της Αιγύπτου σ' αυτόν τον κόσμο²⁶. Και αν και ο βασιλιάς μας, ένας ολόκληρος αστερισμός στο στερέωμα της ισχύος, θα φαινόταν να

24. Μεταφορική έκφραση, διότι ο θρόνος των Σασανιδών δεν είχε σωθεί κατά την ισλαμική κατάκτηση του Ιράν.

25. Χρησιμοποιείται η τουρκική έκφραση Ityil (ιτγίλ).

26. Πρόκειται για την παλιά βιβλική ιστορία της άρνησης του Ιωσήφ να ερωτευθεί τη γυναίκα του Πετεφρή (Γένεση, ΛΘ', 7).

ασχολείται με εμπόρευμα δεύτερης διαλογής, ο ίδιος αποφάσισε να συγκατατεθεί. Ενθυμούμενος τα ευσεβή λόγια «Διότι, αν θα σε χαιρετίσουν, ανταπόδωσε με τους καλύτερους χαιρετισμούς», θεώρησε ότι άρμοζε στην περίπτωση αυτή να χαρίσει στο βασιλιά του Σιάμ μερικές λάμπεις καλοσύνης και να τον εξυψώσει υπεράνω των ευγενών του. Ως εκ τούτου ο Μουχάμαντ Χουσεϋν Μπεκ, αξιωματούχος του σεβάσμιου Χάσσα²⁷, τοποθετήθηκε επικεφαλής μιας αντιπροσωπείας συντεθειμένης από Κουρτσήδες²⁸, Γκολάμηδες, Τουπτσήδες και Τουφαντσήδες, που όλοι τους θα ταξίδευαν στο Σιάμ.

Η επιλογή του συγγραφέα ως επίσημου γραφέα της πρεσβείας

Όσον αφορά το ταπεινό άτομό μου, από την ημέρα που η Μοίρα έγινε καλαμαράς και έγραψε το όνομά μου στο κατάστιχο της ύπαρξης μαζί με όλα τα άλλα ονόματα της ανθρωπότητας, καλλιέργησα ένα μοναδικό ασίγαστο πάθος: να διεισδύσω στο πετράδι της παρθένου υπηρεσίας, να επιτελέσω ένα καθήκον μέχρι τούδε απραγματοποίητο από τους εφάμιλλούς μου και, έτσι, να αποσπασώ τις ιδιαίτερες συμπάθειες του βασιλιά. Καθώς έφερα στο μυαλό μου ότι ένας σωστός άνθρωπος δεν πρέπει ποτέ να ελπίζει για κάτι που επιζητεί ανειλικρινώς, διότι εκεί βρίσκεται η αιτία για τόση μεταμέλεια, η καρδιά μου πλημμύρισε από χαρά, όταν επέτυχα επιτέλους την πιο σημαντική επιθυμία της ζωής μου και διορίστηκα στην ιδιαίτερα περίοπτη θέση εκείνου, ο οποίος θα συνέθετε την επίσημη αναφορά του ταξιδιού.

Στην καρδιά μου ένιωσα συνεπαρμένος.

Η ψυχή μου είναι νόμισμα για να σκορπιστεί μπροστά στα πόδια του βασιλιά μου.

Όση αναπνοή ζωής αυτή η ψυχή έχει, θα ξοδεύσει στην υπηρεσία σας.

Το κεφάλι μου τραντάζεται σαν μια φουσαλίδα στον αφρό της θάλασσας.

Τώρα είναι ήδη πια καιρός να καταδυθούμε ανάμεσα στα

27. Ονομασία της περσικής διοίκησης.

28. Τάξης υψηλών αξιωματούχων της Χάσσα.

στροβιλιζόμενα κύματα.

Είτε για να αρρωστήσουμε και να πνιγούμε, είτε για να φέρουμε πίσω νέα σε σας.

Προσπαθήσαμε όσο πιο πολύ μπορούσαμε. Αναλάβαμε αυτή τη δύσκολη αποστολή με ελπίδα, ειλικρίνεια και αφοσίωση στην καρδιά μας. Η γραφίδα μας, η δίδυμη τις σαφήνειας, απέδωσε με το όνομά τους όλα, όσα συνέβησαν κατ' αυτό το ταξίδι. Εάν υπάρχει κάποια κομψότητα στο κείμενο, ας υμνηθεί ο Θεός. Όσον αφορά εμένα, όπως ήταν η διαταγή του βασιλιά μου, προσπάθησα να είμαι σύντομος και να κρατήσω παράλληλα κάθε σημαντική λεπτομέρεια, όπως όντως εμφανίζεται στην περιφημη διήγηση για την Ακρίδα και το Μυρμήγκι ή για το Βεδουίνο και το Γλυφό Νερό²⁹. Είμαι έμπλεως ελπίδων ότι αυτό το ανεκτίμητο πετράδι, το αποτέλεσμα της εμπνευσμένης διαταγής του βασιλιά μου, το μαργαριτάρι των ανάξιων προσπαθειών μου, θα μπορέσει να βρει προ του ηλιοφανούς βλέμματός του εκείνη την πλήρη δικαίωση, την οποία επιζητώ.

Εσύ είσαι ο Σουλεϋμάν, ο κύριος του αιώνα.

Εγώ είμαι ένα δύστυχο μυρμήγκι.

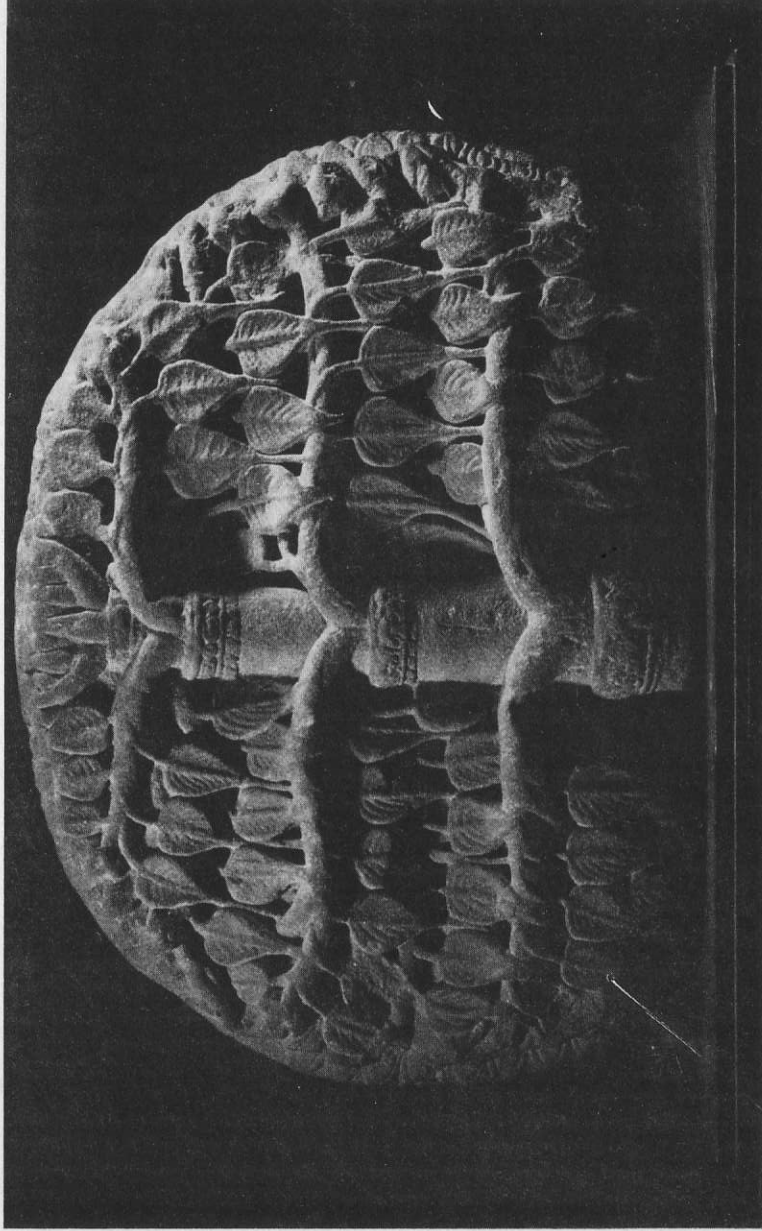
*Μην απορρίψεις αυτό το ταπεινό δώρο,
που φέρνω πίσω στην πατρίδα από μια μακρική άγνωστη χώρα.*

*Το κείμενο αφιερώνεται στον Σάχη Σουλεϋμάν
και χωρίζεται σε διαφορετικά πετράδια*

Τρέφω την ελπίδα ότι αυτό το κόσμημα θα γίνει αποδεκτό από το βασιλιά μου όταν θα σταθμιστεί στο ζυγό της κρίσης του. Όταν θα ταξιδεύσει στη θάλασσα της διήγησής μου, πλέοντας στη χάρη του Θεού, ας ευδοκήσει να θυμηθεί ότι το όνομά του έχει επιβλητικά εισέλθει στην τίτλο της εργασίας μου. Όσον αφορά το πλήρωμα, ο Θεός έδωσε στον πλοίαρχο του Πλοίου του Σουλεϋμάν τόσο ελάχιστο εμπόρευμα φυσικής ιδιοφυΐας και ωστόσο κανένας καπετάνιος δεν πλέει προς τον προορισμό του

29. Λαϊκές διηγήσεις σύντομες και εντυπωσιακές.

χωρίς τα ελάχιστα αγαθά μιας κάποιας αξίας. Έτσι, εγώ φόρτωσα το πλοίο της αφήγησής μου με κάθε είδος ανεκτίμητων εμπορευμάτων, διηγήσεις οι οποίες απαστράπτουν σαν λαμπερά πετράδια, και έτσι θα θεωρήσω πετράδι από περιδέραιο κάθε αφηγηματική ενότητα, η οποία έρχεται προ του ελιξηρίου του βλέμματός του βασιλιά μου.

Το ανάγλυφο δέντρο Μπόδι, κάτω από το οποίο ο Γκουαμάτα έγινε ύστερα από διαλογισμό Βούδας έχει ανευρεθεί στα ερείπια της Αγιουθάγια.

ΤΟ ΠΛΟΙΟ ΤΟΥ ΣΟΥΛΕ·Υ·ΜΑΝ

Ἄκουσε πώς το γρήγορο πλοίο του πανίσχυρου βασιλιά Σουλεϋμάν αρμενίζοντας μας μετέφερε διά μέσου του ωκεανού και πώς φθάσαμε σε μια περίεργη και μακρινή χώρα. Ἐνα τέτοιο ταξίδι είναι ένα μυθικό τριαντάφυλλο που ανθίζει ενώπιον του μαγεμένου ταξιδιώτη. Μέρα με τη μέρα αναπνέαμε ένα ευωδιαστό μπουκέτο θαυμάτων και περιπέτειας και όλα αυτά εμπεριέχονται εδώ. Είχαμε εξάλλου και δυσκολίες ο καθένας μας και ήμασταν υποχρεωμένοι να δούμε τον χάρο με τα μάτια μας, αλλά, χάρη στο ταπεινό σκάφος μας και στην υπερισχύουσα θύελλα της χάρης του παντοδύναμου Θεού, επιστρέψαμε για να παρουσιάσουμε την απίστευτη διήγησή μας. Δόξα στο Θεό, τον πανταχού παρόντα οδηγό, του οποίου χέρι και ανάσα καθοδηγούν κάθε αποκαθαρμένη ψυχή, κατά την πορεία της μέσα στη ζωή.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ

Ο ιδρυτής του τάγματος των Δερβίσηδων Τζελάλ εντίν Ρουμί Μεβλάνα σώζει ένα πλοίο από την τρικυμία. Σμικρογραφία χειρογράφου του 16ου αιώνα. Μουσείο Τοπκαπί, Κωνσταντινούπολη.

Το αυτοκρατορικό περίπτερο Χασιτ Μπεχέστ (των «Οκτώ Κρήτων») στο Εσφαχάν (16ος αι.).

Η πρεσβεία αποπλέει από το Μπαντάρ Αμπάς¹

Εδώ η γραφίδα μου αρχίζει το υψηλό καθήκον της, συνθέτονας το κείμενο σε ένα διαυγές χαρτί, και αρχίζει η ιστορία να εκτυλίσσεται όπως ένα πλοίο γλιστράει πάνω στη θάλασσα. Μετά από έξι μήνες ποικίλων καθυστερήσεων στο Μπαντάρ Αμπάς, ανοίξαμε τα πανιά μας στις 25 του Ρατζάμπ του 1096², εμπιστευόμενοι τις ψυχές μας στην απεριόριστη θάλασσα. Ήταν ακριβώς το ηλιοβασίλεμα. Ο Ήλιος σαν ένα απόμακρο σκάφος έριξε την άγκυρά του στα ύδατα της Δύσης και αμέσως μετά σηκώθηκε ο αέρας που επιθυμούσαμε. Ο καπετάνιος και οι αξιωματικοί έδωσαν τις διαταγές τους στα μέλη του πληρώματος και τους παρόρμησαν να πάρουν τις θέσεις τους. Όταν ο μεγάλος Καπετάνιος του ουρανού άφησε στη θέση του τη λαμπερή αλυσίδα της νύχτας να θρηνήσει τα παρασυρόμενα επουράνια, αποπλεύσαμε και βάλαμε μπρος για τον προορισμό μας.

Το πλοίο διέρχεται από μια καταιγίδα

Για αρκετές μέρες βλέπαμε τα παράλια και τα βουνά αλλά ξαφνικά ένας δυνατός άνεμος έπεσε πάνω μας. Οι ταξιδιώτες σήμαναν όλοι συναγερμό και άρχισαν να στενάζουν χαμηλόφωνα. Οι καρδιές τους ήταν «σαν ένας ναυτικός στη θάλασσα που

1. Στα περσικά σημαίνει Λιμάνι του Αμπάς και ονομάστηκε κατά το όνομα του σημαντικότερου ηγεμόνα της σαφεβιδικής δυναστείας Σάχη Αμπάς (1586-1628), ο οποίος εξεδίωξε τους Πορτογάλους από την Περσία. Το λιμάνι βρίσκεται πίσω από το νησί Κεσμ, καλά προφυλαγμένο, και πάνω στα Στενά του Ορμούζ. Δεδομένου ότι αμέσως στα ανατολικά εκτείνονται οι έρημες τεράστιες εκτάσεις του Μπαλουτσιαστάν (Γεδρωσία), όπου η θάλασσα είναι ρηχή για εκατοντάδες μέτρα από την παραλία, το Μπαντάρ Αμπάς είναι το πιο ανατολικά ευρισκόμενο μεγάλο λιμάνι της Περσίας.

2. 27 Ιουνίου 1685.

το πλοίο του κλυδωνίζεται». Το κούνημα του πλοίου ολοένα και αγρίευε. Κύματα άρχισαν να ξεσπούν τριγύρω μας. Η καρδιά στραγγαλιζόταν από το αιχμηρό νύχι της απελπισίας. Η καθαρή όψη της Εγκαρτέρησης είχε ρουφηχτεί στο βάθος της θάλασσας.

Κάθε επιβάτης μούσκεψε τα ρούχα του με οδυρμούς. Ξαν ένας ναυτικός που εγκαταλείπει το βυθιζόμενο πλοίο, το ζωντανό πνεύμα κούρνιασε σε μια μικρή γωνιά της καρδιάς. Η αθάνατη ψυχή ήταν έτοιμη να φύγει απ' το σώμα όπως ένας καπετάνιος, όταν το πλοίο του χάνεται.

Αν κοιτάζατε τους ταξιδιώτες, θα νομίζατε ότι ήσαν ένα πλήθος από ζαλισμένους μεθύστακες, καθώς τα χέρια τους κρατούσαν σφιχτά τα κεφάλια τους. Τα μάτια τους ήσαν τύμμοι πλατιά ανοιγμένοι, όπου ο τρομαγμένος μαθητής διαβάζει τη μοιραία προειδοποίηση του Κορανίου «Μαύρη απώλεια, σκότος επισυσσωρευμένο πάνω σε σκότος διά μέσου των κατερχομένων επιπέδων του Κάτω Κόσμου»³.

Στο τέλος αυτή η νύχτα ανησυχίας πέρασε και ο κυβερνήτης όλων, ο Ήλιος, σήκωσε πάνω το κεφάλι του από το αμπάρι του πλοίου, φέρνοντας πάλι το φως στον επάνω κόσμο. Ο Αξιωματούχος των Ουρανών κρέμασε το φανάρι του ήλιου πάνω από το αστρικό κατάστρωμα και ο δρόμος μπροστά μας ήταν φωτεινός. Η Νύχτα, ο πηδαλιούχος των άστρων, άλλαξε τη βάρδια της με την έκρηξη της Αυγής⁴.

Μια ξέρα καταμεσής στη θάλασσα

Αλλά στο πρώτο φως μια οχλοβοή γεμάτη θλίψη σηκώθηκε στην πλώρη. Το πλήρωμα άρχισε να θρηνεί και να ουρλιάζει, βιαστικά ξεδιπλώνοντας τα πανιά και δουλεύοντας τα σκοινιά. Όταν ρωτήσαμε τι συνέβηκε, πληροφορηθήκαμε ότι ο φρουρός της νύχτας αποκοιμήθηκε απερίσκεπτα, ξεχνώντας το καθήκον του, και όλη τη νύχτα το πλοίο είχε παρεκκλίνει της πορείας του. Σ' αυτά τα σημεία του ωκεανού υπάρχει μια κάποια ξέρα που ελάχιστα καλύπτεται από νερό κατά τη φουσκοθαλασσιά ή κατά τη διάρκεια καταγίδων.

Με τη βοήθεια του Θεού, θα δώσουμε παρακάτω μια λεπτο-

3. Ουσιαστικά το απόσπασμα περιγράφει την Κόλαση.

4. Παντού επικρατεί η εντύπωση του ουρανού ως θόλου.

μερειακή περιγραφή τέτοιων όψεων πλοήγησης σε τέτοια νερά. Ως συνήθως δεν υπήρχε αρκετό νερό για να μπορέσει το πλοίο να περάσει από πάνω. Εάν είχε παρεκκλίνει λίγο πιο πολύ, θα είχαμε προσκρούσει σε βράχο και θα είχαμε γίνει χίλια κομμάτια. Το φτωχό μας πλοίο θα είχε σπάσει και θα είχε γίνει θρύψαλα, όπως ακριβώς τα φύλλα του βιβλίου⁵ πετάνε δεξιά-αριστερά σαν σπάσει το δέσιμό του. Όλοι αυτοί οι ταξιδιώτες στη θάλασσα της ζωής θα είχαν χαθεί εκεί και τότε, όπως λέει το ρητό, «όλα τα πράγματα επιστρέφουν στα συστατικά τους στοιχεία».

Το πλοίο ρυμουλκείται και σώζεται

Με μια τέτοια αρχή για ταξίδι ο καθένας πάνω στο πλοίο ξέσπασε σε κλάματα και έπλυναν τα χέρια τους με ζωή στη θάλασσα, η οποία τους κρατούσε αιχμαλώτους. Τα μάτια είχαν πνιγεί μέσα στα ρέοντα δάκρυα και ο καθένας καθόταν και περιέμενε τη μοιραία στιγμή που θα συναντούσε το θάνατο στη θάλασσα. Τότε, σύμφωνα με το στίχο «προσευχήσου σε Μένα και θα σου απαντήσω», ξαφνικά μας κατέλαβε ένα συναίσθημα άνεσης και ασφάλειας. Οι διαπεραστικές κραυγές και ο θρήνος μας γεμάτος από δυστυχία έκαναν να βράσει η θάλασσα της φιλευσπλαχνίας του Κυρίου. Θεία χάρη ήταν ο δικός μας Χεζρ⁶, που οδηγεί όλους τους ναυτικούς μέσα από τα επικίνδυνα νερά.

Το πλήρωμα κατάφερε να ρίξει μικρές βάρκες και να προσδέσει το πλοίο μας σ' αυτές με αλυσίδες αγκυρών. Στη συνέχεια κωπηλάτησαν και μας έσυραν για μια απόσταση δυο μαϊντάν⁷, ώστε τελικά να μας τραβήξουν πίσω και να μας βάλουν στην πορεία μας. Μόλις και γλιτώσαμε από κείνη την ξέρα κι αυτό το οφείλουμε στη συνεχή τύχη, που μας συνόδευε σε ολόκληρο το ταξίδι.

5. Εννοείται βιβλίο χειρογράφων σφιχτά δεμένων μεταξύ τους.

6. Χεζρ είναι ένας ιδιαίτερος προφήτης του Ισλάμ. Είναι αόρατος, αταίσιτος, ζει συνεχώς, όπως ο Ηλίας της Βίβλου και ο Μαχντί-Δωδέκατος Ιμάμης των σιτών. Εμφανίζεται, όταν χρειάζεται για να επηρεάσει εξελίξεις και να βοηθήσει πιστούς. Καθοδήγησε τον Προφήτη Αλέξανδρο στα μυστικά της άγνωστης στο δάσκαλό του Αριστοτέλη Υπέρτατης Σοφίας. Τον οδήγησε στην πηγή του Ύδατος της Ζωής. Στις ποικίλες μυθολογήσεις του παρουσιάζεται με διάφορες μορφές. Οπότε, ο Χεζρ που βοήθησε κάποιον δεν είναι εξωτερικά ο ίδιος. Έτσι, προκύπτουν ο Χεζρ «μου», ο Χεζρ «σου», κ.ο.κ.

7. Το μαϊντάν υπήρξε μονάδα μέτρησης.

Οι άνεμοι πέφτουν

Τώρα ο ήλιος σαν ένα κουρασμένο ναυτόπουλο του καταστρώματος κατέβηκε στο αμπάρι της Δύσης. Αλλά ο Άνεμος, που ανταγωνιζόταν με τις μουσικές σφαίρες της Αφροδίτης⁸, ξαφνικά άλλαξε την κατεύθυνση της μελωδίας του. Για δυο ολόκληρα μερόνυχτα μας φυσούσε κόντρα και ύστερα σταμάτησε και σιώπησε ολότελα. Τύλιξε τον εαυτό του σε ένα ένδυμα σιγής και δε φύσηξε καθόλου. Έτσι, προξένησε περισσότερα βάσανα γι' αυτούς τους ταξιδιώτες, αιχμάλωτους στη θάλασσα της σύγχυσης.

Όπου μας περιτυλίγει μια αφόρητη ζέστη

Αυτό το δυσάρεστο γεγονός επισυνέβηκε, όταν το άστρο του Σκύλου είχε φθάσει στο ζενιθ του. Ήταν άλλωστε η πιο θερμή εποχή του έτους. Οι άνεμοι έπαυσαν εντελώς να φυσούν από τη μια και την άλλη. Ακόμη και η εωθινή αύρα, ο γλυκός Ζέφυρος, περιβλήθηκε το ένδυμα της ησυχίας.

Η ζέστη που ακολούθησε ήταν τόσο μεγάλη, ώστε ο υδάτινος κόσμος του ωκεανού μεταβλήθηκε σε ένα βουνό φλεγόμενου μαγνησίου. Το ίδιο το άστρο του Σκύλου πήρε φωτιά και έμοιαζε με ψημένο κεμπάπ. Η θάλασσα άρπαξε κι αυτή φωτιά σαν ένας φούρνος σιδηρουργού. Ο όλος χώρος του ύδατος έμοιαζε με τη φλεγόμενη σφαίρα του αιθέρα. Ήταν τόσο ζεστά που θα μπορούσε κάποιος να σκεφθεί ότι η Μοίρα τον είχε φέρει ενώπιον μιας δεύτερης Κόλασης.

Τέτοια φλόγα είναι πέρα από τις μέτριες δυνάμεις μου να περιγράψω. Ωστόσο, και εάν ακόμη από το φούρνο αυτό της φαντασίας μου μπορούσα να εγείρω φλεγόμενο ένα σπινθήρα εκείνου του καιρού, η διήγησή μου θα άρπαζε φωτιά και θα σας στιγματίζε αμετάκλητα. Όταν ο νους του ποιητή προσπαθεί να

8. Ναχίντ στα περσικά. Η μουσικότητα του πλανήτη σχετίζεται με την πρώτη ταύτισή του με την Ασσυροβαβυλωνιακή Ιστάρ, επιμελήτρια των μουσικών τεχνών. Η συμβολική απόδοση των πλανητών σε όψεις του θείου για τους Ασσύριους μονοθεϊστές ή σε θεούς των Βαβυλωνίων πολυθεϊστών διαδόθηκε σε πλείστους άλλους λαούς και δεν ανατράπηκε ούτε από τους χριστιανισμούς ούτε από το μουσουλμανισμό. Τα ελληνικά ονόματα είναι απλώς αυτά των αντιστοίχων προς τους βαβυλωνιακούς θεούς.

κόψει ένα τριαντάφυλλο μεταφοράς σε ένα κήπο τόσο φλογερών εμπνεύσεων, το λουλούδι πέφτει από το πονεμένο χέρι του κηπουρού σαν ένα φωτεινά φλεγόμενο κομμάτι σιδήρου. Ας δοξαστεί ο Θεός για την τόσο μεγάλη θερμότητα του ωκεανού! Διότι, καθώς αγωνίζομαι να απεικονίσω τη σκηνή, αισθάνομαι τη γλώσσα μου σαν κερδί να πιάνει φωτιά στο φανό που είναι πια το στόμα μου. Κι αυτό είναι ένα θεόσταλτο θαύμα!

Αυτή η καρδιά θα μπορούσε εύκολα να αφήσει να χυθεί ένας χείμαρρος δακρύων με την απλή ανάμνηση των δυσκολιών εκείνων των ημερών. Η ανηλεής ζέστη μετέτρεψε τον όλο κόσμο του ωκεάνειου ύδατος σε μια Σαχάρα μετατοπιζόμενων άμμων. Τα κύματα σχημάτισαν αφίδες μεταξύ τους και ξεσήκωσαν ακόμη περισσότερη ζέστη σαν πυρακτωμένοι άνθρακες. Το πλοίο μας στη θάλασσα του Ομάν ήταν ξερό κλαδί τρανταγμένο στη mania της φωτιάς. Οι ψυχές πάνω στο πλοίο ήταν απορφανισμένες από κάθε αίσθηση και ζωή, απλά πτώματα σε ένα επιπλέον φέρετρο. Αυτό δεν ήταν πια πλοίο αλλά πλωτή Κόλαση, μια υπερμεγέθης σαρκοφάγος με χίλιους νεκρούς.

Δεν έφταναν όλα αυτά και ο πανίσχυρος ήλιος έκανε ποτάμια από ιδρώτα να αναβλύσουν από τη βάση των μαλλιών του καθένα μας. Κάθε τρίχα ήταν ένα ξεχωριστό φυτίλι που άρπαζε φωτιά στο άγγιγμα του αέρα. Αν τα σύννεφα άφηναν να ξεσπάσει μια δυνατή μπόρα, τέτοια ζέστη θα έκανε την κάθε σταγόνα να μοιάζει με ένα ξεχωριστό, λαμπερό, σπινθήρα. Στο τέλος, ο ίδιος ο Ήλιος τρίκλισε σε μια τέτοια ζέστη και η όψη του καψάλισε την καρδιά του Ωκεανού με συμπόνια.

Το επίπεδο του νερού χαμηλώνει

Νέα αντιξοότητα ήλθε τώρα να μας συντροφεύσει. Ξαφνικά ο υδροχόος του αγγλικού πλοίου μας, ένας χριστιανός που καβαλάει το γαϊδούρι μαζί με τον Ιησού⁹, άρχισε να στάζει ιδρώτα από το χλομό πρόσωπό του στο έδαφος της ανυπομονησίας και, απελπισμένα τραβώντας τα μαλλιά του σαν ένας πολύ θλιμμένος πενθών, μας ανήγγειλε ότι αυτό ήταν πια το τέλος του μουσώνα και ότι ο άνεμος είχε εντελώς τελειώσει.

Δεν υπάρχουν μέσα να μειώσουν μια τέτοια ζέστη πέρα από

9. Σαφής γνώση της επί ονου εισόδου του Ιησού στην Ιερουσαλήμ.

το καυτερό ράντισμα με θαλάσσιο νερό. Αυτό είναι βέβαια μια θεραπεία χειρότερη από κακοδιαθεσία. Από αυτή τη στιγμή ο καθένας σας, μας είπε, θα έχει μια σταγόνα πόσιμου νερού την ημέρα για να διατηρήσει τον ποταμό του σώματός του σε κατάσταση ικανή να ρέει ζωή και το δοχείο της ψυχής του γεμάτο από πνεύμα. Μισή από αυτή τη σταγόνα προορίζεται για τη χύτρα συγκινήσεων, που είναι η καρδιά του καθενός, και η υπόλοιπη μισή είναι για την κουζίνα του σώματος.

Αναφορικά με την ανάγκη για νερό, υπάρχει μια άποψη, που την υποστηρίζουν οι ατομιστές ιατροί και ακόμη οι αντίπαλοι του ατομισμού, ότι, αν ο διψασμένος δεν πιει από την αρχή τη ζωγόνο σταγόνα, το σώμα του δε θα μπορέσει να απομοιώσει τα μόρια της τροφής.

Ω! Κύριε, σώσε μας από αυτό το άλλο νερό, το γλυφό νερό της θάλασσας, διότι αυτό διυλίζει τον πόνο και τη θλίψη στον αδύναμο και στον διψασμένο που το πίνει. Ρουφάνε μια σταγόνα μονάχα και ακούνε το πονεμένο μουρμούρισμα της καρδιάς τους που λέει «Αυτός είναι λιωμένος μόλυβδος που βράζει κατευθείαν μέσα στο στομάχι». Τα χείλη που ακουμπάνε την άκρη αυτού του πικρού αγγείου βγάζουν εξανθήματα «τη μια με δηλητήρια, την άλλη με ζεματιστό νερό».

Κάθε σταγόνα εμπεριέχει εκατό σκουλήκια, που όλα είναι απασχολημένα στους στροβίλους του χορού τους. Η χημική σύνθεση αυτού του νερού περιέχει μια βαριά ουσία από βράχο ή από χώμα. Το πηχτό πλήθος των φιδόμορφων σκουληκιών καταστρέφει το ρεύμα της ζωής σε κάθε ανθρώπινο σώμα. Όσοι έχουν συγκλονιστεί από αυτό το μαρτύριο νιώθουν τα μέσα τους να καίνε και να φωνάζουν απελπισμένα «το συκώτι μου ψήνεται σε υγρή φωτιά». Πληθώρα από δάκρυα τους κυλάνε και τελικά καταπνίγουν τη φλόγα της ομιλίας.

Δεν υπάρχει παρηγοριά με το γεγονός ότι το νερό αυτό καυχείται ότι είναι ισοδύναμο με τη δύναμη της φωτιάς. Ακόμη κι έτσι, δάκρυα κυλάνε από τα θυελλώδη μαυρισμένα μάτια του πάσχοντα σαν βροχή που πέφτει για να μαλακώσει τη ζέστη του καλοκαιριού. Και ο φλεγόμενος κατήγορος ουρλιάζει «Πώς μπορεί η ψηνόμενη καρδιά μου να δεχθεί σαν βάλαμο αυτά τα αλμυρά δάκρυα; Η φλόγα της δίψας φουντώνει με το αλμυρό νερό της θάλασσας».

Αλλά είδαμε καθαρά γιατί το σοφό ρητό «Όλα τα ζωντανά πράγματα προέρχονται από το νερό» είναι τόσο δόκιμο ανάμεσα

στους ευδοκιμούντες λαούς της γης και γιατί το να λερώνεις το καλό νερό αποτελεί κίνδυνο για την ίδια την ουσία της ζωής και είναι ενάντια στη ρητή εντολή του Θεού. Έτσι θωρακίσαμε τη θέλησή μας με οξύτατη αποφασιστικότητα και τα βολέψαμε με τις λίγες σταγόνες διαθέσιμου ύδατος.

Δεν ισχυρίζομαι ότι υποφέραμε κατ' αυτή τη σύντομη περίοδο περίπου τόσο όσο οι διψασμένοι στην Κερμαλά¹⁰ αλλά, ενόσω δαγκώναμε τα γδαρμένα μας χείλη εγκράτειας, κερδίσαμε την αποδοχή μας σ' εκείνη τη συντροφιά μαρτύρων και γίναμε οι συνδαιτημένες τους κατά την πόση του Ευφράτη¹¹ της υπομονής. Σύμφωνα με το στίχο «Όλοι, όσων ο τρόπος ζωής μοιάζει με κάποιους άλλους, συνυπολογίζονται με αυτούς», οι καρδιές μας διατήρησαν την ελπίδα τους προσηλωμένη στα άφθονα κελαρυστά νερά της Καουθάρ¹² που θα ρεύσουν στο Πλήρωμα του Χρόνου. Μια ιδιαίτερη σκέψη προερχόμενη από τη μεγάλη πηγή του Κορανίου ικανοποιεί τον ουρανίσκο των ψυχών μας «Έχε υπομονή και εγκαρτέρηση, διότι ο Θεός εκτιμά τον πάσχοντα».

«Δόξα στο Θεό για όλα τα γεγονότα» αλλά ας συντριβεί η γραφίδα μου και ας μαυρίσει η σελίδα μου, αν ο στόχος της αφήγησής μου θεωρηθεί ως παράπονο. Ανέφερα αυτό το επεισόδιο μόνο προς χάριν της καταγραφής των γεγονότων. Τώρα ας τραγουδήσει το αηδόνι της γλώσσας μου το επόμενο εγκώμιο για το βασιλιά εις αντάλλαγμα όλων αυτών και ας κερδίσω την προσοχή του ευσπλαγχνικού Χαγάνου μου ενόσω ελπίζω ότι θα προσεγγίσω τη σκιά της συμπάθειάς του:

*Τι θλίψη μπορεί να γνωρίσουμε
από τον ήλιο των θερμών συμβάντων.
Για σκιά μας έχουμε το καταφύγιο
της χάρης σας που μας παρηγορεί.*

Το πλοίο φθάνει στο λιμάνι της Μουσκάτης¹³

Δεκατέσσερις μέρες μετά τον απόπλου φθάσαμε στο λιμάνι της Μουσκάτης. Εκεί υπάρχει ένα λιμάνι που το ελέγχουν οι

10. Αναφορά στον Χουσεΐν (βλ. παραπάνω Σχόλια 17-18 της Εισαγωγής).

11. Από τους τέσσερις μεγάλους ποταμούς (Τίγρης, Νείλος-Γήων, Ινδός-Φίσιων) ο Ευφράτης θεωρείται ο ήρμος, αργός, σταθερός.

12. Λίμνη του Παραδείσου.

13. Ακόμη και σήμερα η πρωτεύουσα του Ομάν.

Νάσιμπ Άραβες και οι Χαριτζίτες¹⁴. Πιο παλιά το έλεγχαν οι Πορτογάλοι από τους Δυτικούς αλλά λίγα χρόνια μετά αυτοί οι Χαριτζίτες χρησιμοποίησαν όλη την κατεργαριά τους και έδωξαν τους καταραμένους Δυτικούς. Συνέβη το γεγονός σε μια στιγμή που σε μια ιεροτελεστία στην εκκλησία, όταν οι Δυτικοί δεν είχαν όπλα στα χέρια τους. Σύμφωνα με το στίχο «Εστείλαμε κακά δαιμόνια ενάντια στον άπιστο για να τον χτυπήσει συμφορά», οι Άραβες επέλεσαν πάνω τους σαν στην τελική κρίση. Μεγάλος αριθμός Δυτικών σκοτώθηκε ή αιχμαλωτίστηκε και καταλήφθηκαν όλα τους τα οχυρά, καθώς και το λιμάνι¹⁵. Και έτσι το λιμάνι αυτό έμεινε στην κατοχή των Χαριτζιτών από εκείνη τη στιγμή μέχρι σήμερα.

Η περίπτωση αυτών των πρόστυχων Χαριτζιτών έχει ακριβώς, όπως οι επιστήμονες έχουν καταγράψει στις ποικίλες ιστορίες τους. Όταν ο Αλί, ο πρίγκιπας των αληθινών πιστών επιχείρησε να εκκαθαρίσει το ανθόσπαρτο υπόβαθρο της θρησκείας και έβγαλε κάθε είδους αγκάθια και βάτους από τη μέση, όπως οι Χαριτζίτες στο Ναχραβάν, υπήρξαν εννιά από όλους αυτούς που απέφυγαν το σπαθί του. Από αυτόν τον αριθμό οι Αρζακίτες¹⁶, οπαδοί του Ναφί Ιμπν Ουλ Αρζάκ, αποσχίστηκαν και εγκαταστάθηκαν γύρω από την Αχβάζ¹⁷ και στο Φαρς¹⁸, ενώ οι δυο τελευταίοι επιζώντες Χαριτζίτες βρήκαν καταφύγιο στο Ομάν.

Σήμερα πια οι Χαριτζίτες έχουν καταφέρει να επιδιορθώσουν τις τότε ζημιές και να αυξηθούν αριθμητικά και έτσι έχουν το θράσος αυτοί οι χαμένοι ταξιδιώτες της ερήμου του θρησκευτικού σφάλματος να ισχυρίζονται ότι εκπροσωπούν το αυθεντικό Ισλάμ. Σύμφωνα με το στίχο «Στείλαμε ψευδείς θρησκευτικούς ηγέτες ανάμεσά σας για να σας σύρουν στις φλόγες», συνεχίζουν να ζουν μέσα στην αμάθειά τους και εκλαμβάνουν τον αρχηγό

14. Οι φανατικότεροι υπό τον Αλί ούτες απομακρύνθηκαν από αυτόν, όταν ο Αλί δεν ήταν τόσο ριζοσπαστικά εχθρικός προς τους σουνίτες, όσο αυτοί ήθελαν. Σχημάτισαν δική τους αίρεση. Οι Νάσιμπ είναι τοπική φυλή.

15. Οι Πορτογάλοι συντρίφτηκαν στη Μουσκάτη το 1649.

16. Πρόκειται για την πιο ριζοσπαστική ομάδα των Χαριτζιτών.

17. Πρωτεύουσα της σημερινής επαρχίας Χουζεστάν της νοτιοδυτικής Περσίας, περίπου 100 χλμ. νότια των Σούσων.

18. Το όνομα της επαρχίας στην οποία βρίσκονται διαφορετικές εποχές οι αχαιμενιδικές πρωτεύουσες Πασαργάδες και Περσέπολη, η σασανιδική πρωτεύουσα Ιστάχρ, οι αχαιμενιδικοί λαξευτοί βασιλικοί τάφοι και η πρωτεύουσα των μέσων ισλαμικών χρόνων Σιράζ. Ουσιαστικά είναι η καρδιά της Περσίας, καθώς και το όνομα της ίδιας της γλώσσας λέγεται στα περσικά φαρσί.

τους για πραγματικό Ιμάμη. Αυτός ζει σε απομόνωση και έχει διορίσει αντιπροσώπους για να φρουρούν και να ελέγχουν το λιμάνι, μη τυχόν και οι Δυτικοί έλθουν πάλι πίσω.

Το λιμάνι είναι όντως φυσικά οχυρωμένο, καθώς πανύψηλοι βράχοι το περιβάλλουν από παντού. Έτσι, τα εντόπια πλοία είναι πολύ καλά προφυλαγμένα. Είναι ενδιαφέρον να σημειώσουμε ότι στο παζάρι της Μουσκάτης μπορούμε να βρούμε τα ίδια προϊόντα, που συναντάμε στην Ινδία. Παρά τον κακό τους χαρακτήρα, οι Χαριτζίτες δεν επιβάλλουν τη διαστροφή των θρησκευτικών αντιλήψεών τους στους εμπόρους και στους ταξιδιώτες, που τυχαίνει να περνάνε από το λιμάνι τους αλλά επιβάλλουν δασμό 3% σε όλους, ακόμα και στους Μουσουλμάνους.

Πραγματικά, το μίσος τους ενάντια στο λαό του μεγάλου αρχηγού της πίστης, του βασιλιά της πίστης, του Αλί, που ο Θεός, ο Φιλεύσπλαγχνος Μόνος Βασιλεύς, να του δίνει ειρήνη, και το μίσος τους ενάντια στον Ουθμάν Ιμπν Αφάν¹⁹ και στον Μοαουίγιε Ιμπν Αμπί Σουφιάν²⁰, το μίσος αυτών των αγκαθιών και βάτων της ερήμου της αυθάδειας και της παράλογης εξέγερσης, που πάνω τους να πέσουν και η κατάρα του Θεού και οι φλόγες της Κόλασης, το μίσος τους αυτό είναι τόσο μεγάλο, που τους θθεί στους εξής παραλογισμούς.

Όταν λοιπόν ένα παιδί από την ανάρμοστη αυτή φυλή των Χαριτζιτών φθάσει σε μια κάποια ηλικία, οι γονείς του δίνουν τρία διαφορετικά είδη ζώων για να παίξει. Αλλά, όταν μετά από δυο ή τρία χρόνια το παιδί έχει πια προσδεθεί πάρα πολύ σ' αυτά, τα αρπάζουν και τα σκοτώνουν. Όταν το παιδί αντιληφθεί τι έγινε, του εξηγούν ότι το ένα ζώο το άρπαξε ο Αλί και, τα άλλα δυο, τα απήγαγαν εκείνοι οι λύκοι ο Ουθμάν και ο Μοαουίγιε, όλοι αυτοί οι τρεις «επειδή έχουν ένα ειδικό μίσος ενάντια σε σένα». Με αυτό τον τρόπο από την παιδική ηλικία και ύστερα καλλιεργούν αυτό το προσεκτικά φυτεμένο δέντρο της εχθρότητας και έτσι το παιδί θα συνεχίσει, μέχρις ότου συνδεθεί με τις

19. Ο τρίτος χαλίφης δολοφονήθηκε και μετά απ' αυτόν ανέβηκε στην εξουσία της Μεδίνας ο Αλί.

20. Η πιο διστραμμένη μορφή του ομεΰαδικού χαλιφάτου κυβερνούσε στο όνομα του Ισλάμ, προσπαθώντας να εξοντώσει τους πραγματικούς εκπροσώπους του. Αυτοαποκλημένος «Χοσρόης των Αράβων», για να προσδώσει ένα κάποιο μεγαλείο στη δαμασκήνη εξουσία του, εξόργισε όσο τίποτα άλλο τον κόσμο του Ισλάμ και αποτελεί ακόμη και σήμερα ένα εξαιρετικά αρνητικό πρότυπο.

ρίζες των παραδόσεών τους μαζί με κάθε άλλο Χαριτζίτη.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η θρησκεία τους απαγορεύει τον καπνό και ότι όποιος συλληφθεί να καπνίζει δημόσια, τιμωρείται με μαστίγωμα. Οι εκκρίσεις του σώματός του αποπνέουν τον καπνό της αγωνίας.

Η πρεσβεία αποπλέει από την Μουσκάτη για την Ινδία

Όταν ρίξαμε άγκυρα σ' αυτό το λιμάνι, όσοι από το πλήρωμα ήσαν Δυτικοί, έστειλαν βάρκες με κωπηλάτες να προμηθευτούμε φρέσκο πόσιμο νερό και στη συνέχεια πήραμε όλες τις άλλες απαραίτητες προμήθειες. Μείναμε στη Μουσκάτη για τρεις μέρες και κατά το χάραμα της τέταρτης μέρας, όταν το σκάφος του ήλιου ανοίχτηκε στον Ινδικό Ωκεανό, αποπλεύσαμε και βάλουμε πλώρη για την Ινδία²¹.

Το πλοίο είναι νεαρή νύμφη και οι άνεμοι μουσικοί

Το πλοίο ήταν σαν μια νιόπαντρη που μόλις είχε τραβήξει το πέπλο της. Καθώς η ωραία μορφή της άρχισε να γλιστρώνει πάνω στη θάλασσα, τα κύματα σηκώθηκαν και άρχισαν να παφλάζουν μαζί της ρυθμικά και ευχάριστα. Τα κύματα έσπρωξαν τα αφρισμένα τους κεφάλια για να τα διασκορπίσουν σαν δώρα μπροστά στα γρήγορα πόδια της νύμφης. Και έτσι για είκοσι μέρες το πλοίο προχωρούσε απαλά σπρωγμένο από τους ανέμους της επιθυμίας μας. Αλλά δυστυχώς, αυτό το φύσημα σταμάτησε, πριν φθάσουμε στην ακτή του προορισμού μας.

Ο Αποδεσμευτής των ανέμων, ο οποίος συνδιαλεγόταν με τους συγκεντρωμένους ενώπιόν του καλεσμένους με το σαντούρι της συγχώρεσης, έδωσε νέες διαταγές στους υπηρέτες του, καλώντας τους να παίξουν σε διαφορετικό ρυθμό, αντίθετο της πρότερης επίδοσής τους. Δεν μπορεί να περιγραφεί πόση θλίψη έφερε αυτή η αλλαγή στις καρδιές των στενοχωρημένων ταξιδιωτών αυτής της θάλασσας των ευμετάβλητων ρυθμών. Οι υπηρέτες

21. Μπορεί να φαίνεται σήμερα κυκλικό ταξίδι, όμως στα ανοιχτά των ακτών του Ιράν και του Πακιστάν υπάρχουν καλά θαλάσσια ρεύματα, ενώ κοντά στην παραλία υπάρχει κίνδυνος προσάραξης.

υπήρξαν τάχιστοι στην εκτέλεση των εντολών. Πρόβαραν από κάθε μακρινό άκρο της φύσης και δεν χρονοτριβήσαν καθόλου καθ' οδόν. Το περήφανο κύμα της θάλασσας ήταν ο γαμπρός, που τραγούδησε και χτύπησε το τύμπανο, για να εισαγάγει τη νύφη, το πλοίο μας, σε ένα χορευτικό στρόβιλο. Μάλιστα πήδηξε για να χτυπήσει με την αστραφτερή του πένα τα σκοινιά, σαν να 'ταν χορδές της άρπας.

Πέφτει η μαύρη νύχτα προμηνύοντας μια καταιγίδα

Ωστόσο μια βαριά νύχτα έπεσε πάνω μας και ήταν πιο μαύρη από τη μαύρη μέρα της κακοδαιμονίας και πιο σκοτεινή από την καρδιά ενός διαβολεμένου ανθρώπου. Η μαύρη ίριδα αντιλαμβάνεται το άσπρο του ματιού σαν μια σελίδα από το Ταφσίρ²², όπως τα μαύρα βάρη της απύθμενης θάλασσας, μιας θάλασσας όπου κύμα σκαρφαλώνει πάνω σε κύμα και θολά σύννεφα πάνω από όλα. Ο εμπνευστής, η Μοίρα, ζωγράφισε τη σελίδα της νύχτας με τη μαύρη γραφίδα, που συνήθως του χρησιμεύει για να γράφει τα διατάγματά του. Ο γραφέας της Ύπαρξης κατέγραψε αυτή τη μετάφραση με το μελάνι της εκμηδένισης και με τη γραφίδα της ανυπαρξίας.

Καθ' όλο το πηχτό σκοτάδι της νύχτας η ίριδα δεν μπορούσε να διακρίνει το μαύρο χρώμα της από το άσπρο του ματιού. Δάκρυα, αυτά τα παιδιά του ματιού, έτρεξαν κάτω στο πρόσωπο, παρατηρώντας ποια μαύρη διάθεση είχε επιλοχωρήσει στην ίριδα της καρδιάς. Το σκότος της νύχτας εξαπλώθηκε από τις σκιές της Δύσης και κάλυψε όλο τον κόσμο. Βλέποντας ένα τόσο ασυνήθιστο έρεβος ακόμη και το μάτι της πέννας μελανιού θα έχυne δάκρυα τρόμου.

Η Μητέρα του παντός, ο Χρόνος²³, μαύρισε τα στήθη της με πίσσα για να θηλάσει το μωρό αυτό, το τέκνο του σκότους. Η νύχτα έφερε μαύρα γυαλιστερά μαλλιά, που θα θύμιζαν το μαύρο χνούδι των νεαρών στιλβωτών. Θαυμάζοντας τέτοιο καθαρό μαύρο χρώμα οι μπούκλες των μακρινών αγαπημένων μας γυναικών θα πλέκονταν μεταξύ τους από ζήλεια.

Ποια κατάλληλη μεταφορά μπορεί να φέρει ο έμπορος της

22. Τεράστιο φιλολογικό-θεολογικό έργο σχολίων επί του Κορανίου.

23. Άλλη μια έκφραση της περσικής μανίας περί την έννοια του χρόνου.

φαντασίας μπροστά στο παζάρι της κομψότητας και να μην επιστρέψει σπίτι του με μαυρισμένη από ντροπή όψη; Και ο κηπουρός των λέξεων ποιον κόκκο πιπεριού σαν λόγο να φυτέψει στο μήκος αυτής της διήγησης που να μην κάνει τη σελίδα να μαυρίσει πέρα για πέρα;

Η καταιγίδα ξεσπάει την αυγή

Όταν σαν τρομερός λύκος η μαύρη Νύχτα άρχισε να πέφτει στην ενέδρα της χλομής προβατίνας που είναι η Αυγή, ένας τρομερός άνεμος ξέσπασε. Ήταν πραγματικά μια θύελλα που θα ξεπερνούσε το περίφημο εκείνο φύσημα που έριξε κάτω τους αρχαίους Αντίτες²⁴. Ο άνεμος ήταν τόσο παντοδύναμος, που σε σύγκριση με τον τυφώνα θα ήταν μια διαυγής φαντασίωση, ένας αντικατοπτρισμός ορατός στη θάλασσα.

Το πλοίο εκσφενδονίστηκε στο ζενίθ του ουρανού, αγόμενο και φερόμενο από σειρές κυμάτων που σκαρφάλωναν ίσαμε και πάνω. Το επόμενο λεπτό έπεσε βουλιάζοντας στο κέντρο του πηγαδιού που είναι η γη. Το χέρι του Θεού μόνον ήταν πια ικανό να μας απελευθερώσει. Ο τυφώνας έφθασε σε τέτοιο βαθμό οργής, που η φαντασία του συγγραφέα πρέπει να βρει καταφύγιο στο ρητό «Κάθε σωρός λέξεων είναι μόνον μια σταγόνα στον πλήρη κατακλυσμό αυτής της συμφοράς».

Τα κύματα σηκώνονταν και έπεφταν σε τυφλή διαδοχή μεταξύ τους και στο τέλος εξαφανίζονταν στην τρελή δύναμη της θάλασσας. Εάν ο Νώε είχε ποτέ του δει μια τέτοια θύελλα, δεν θα είχε στηρίξει τις ελπίδες του σε ένα πλοίο. Εάν ο Νώε είχε μπει στο σκάφος εκείνο πιστεύοντας ότι εκεί ήταν η ασφαλής σωτηρία του, μέσα θα έχανε μονομιάς το κουράγιο του και θα πνιγόταν στα κύματα του απεριόριστου φόβου. Εάν ακόμη ο Νώε καθυσύχαζε τον εαυτό του με τη γνώση των προθέσεων του Θεού, πού θα έβρισκε την υπομονή του Ιώβ για να παραμείνει ο ίδιος μέσα σ' αυτή την αποκαρδιωτική θάλασσα θλίψης;

24. Αραβική φυλή που εξοντώθηκε από θεόσταλτο μανιασμένο άνεμο, επειδή δεν δέχθηκε έναν προφήτη.

Ένας επιβάτης πνίγεται

Συνέβηκε ένας κάποιος άνθρωπος, του οποίου η καταγωγή της οικογένειας ανάγεται στο Μαζανταράν²⁵, να επιβιβασθεί στην Μουσκάτη. Επέστρεφε στην Ινδία μετά την επίσκεψη στη Μέκκα²⁶. Εκείνη τη νύχτα της θύελλας έπεσε σε ένα ύπνο απρονοησίας, αλλά με τέτοιο άνεμο και τέτοια θάλασσα το πλοίο της ύπαρξής του βούλιαξε στα κύματα σαν μια φουσαλίδα και έτσι η υποκρισία της ζωής του βούλιαξε στα θολά νερά της ανυπαρξίας. Τα κύματα του πεπρωμένου αγκάλιασαν τα ρούχα του και αυτός ο δύστυχος άνθρωπος τραβήχτηκε κάτω σ' αυτό το σφιχτό αγκάλιασμα του θανάτου.

Ο καθέννας στο πλοίο θρηνεί και προσεύχεται για σωτηρία

Δίνες άνοιξαν στη συνέχεια κατά μήκος της όψης του ωκεανού σαν υγρά μάτια θρήνου και ο κάθε ταξιδιώτης σ' αυτό το ρεύμα συμφοράς θρήνησε για όλους, όσους χάθηκαν σ' αυτά τα βάθη, και έκλαψε πικρά για τον ίδιο τον εαυτό του ενθυμούμενος τους στίχους «Όταν το κύμα σαν μια αδιαπέραστη σκιά τους καλύψει από πάνω, τότε προσευχήσου στον Θεό και εκδήλωσε την ειλικρίνεια της πίστης σου».

Και έτσι εσθήκωσαν ένα μεγάλο οδυρμό και ικέτευσαν τα αυτιά του Ουράνιου Συμβουλίου²⁷ στα ύψη. Τα πάμπολλα δάκρυά τους σχημάτισαν μια θάλασσα. Η ίριδα του ματιού πνίγηκε στο νερό της συντριβής. «Τέτοιος είναι ο κατακλυσμός των δακρύων μου, ώστε, εάν μια σταγόνα έφευγε από τη σειρά τους και έπεφτε στη θάλασσα, η πλατιά θάλασσα η ίδια θα βυθιζόταν, χαμένη στον ακόμη μεγαλύτερο της υδάτινο όγκο αυτό».

Έτσι θρήνησαν, μέχρις ότου ένα καλό και θεόσταλτο μήνυμα έφθασε σ' αυτιά τους: «Τον απελευθερώσαμε από την απαίσια θλίψη». Ήταν αυτά τα παντοδύναμα λόγια του Θεού, του οποίου

25. Περσική επαρχία κείμενη σε όλη τη νότια όχθη της Κασπίας Θάλασσας και μέχρι την οροσειρά Ελμπούρζ, που τη χωρίζει από το περσικό οροπέδιο. Αμέσως νότια της οροσειράς βρίσκεται η Τεχεράνη.

26. Εννοείται η ειδική θρησκευτική επίσκεψη: το Χατζ.

27. Το ύπατο δικαστήριο του μη υλικού κόσμου.

η φωνή εμπνέει κάθε μετανοούντα αμαρτωλό, πλην όσων οι μορφές παραμένουν επί των υδάτων²⁸.

Όπως και να έχει το πράγμα, η πλεύση διά μέσου εκείνης της θάλασσας των ποικίλων δοκιμασιών είναι ανιαρή για να την αφηγηθώ ολόκληρη. Ας θεωρηθεί αρκετό να γράψει η πένα μου αυτή την τελική πρόταση: «Δοκιμασίες επέλεσαν πάνω μου, κάθε είδος αθλιότητας με χτύπησε, δοκιμασίες αρκετές για να μετατρέψουν το λαμπερό φως της ημέρας στο πιο βαθύ σκοτάδι της νύχτας». Έτσι κλείνω την αφήγησή μου γι' αυτό το επίπονο τμήμα του ταξιδιού.

Η πρεσβεία φθάνει στο Τσενάπαταμ της Ινδίας

Τώρα η ιστορία μας προχωρεί και σαν ένα πλοίο γλιστράει προς τα μπροστά, καθώς ο άνεμος πηδαλιουχεί την πορεία μας μέσα από άλλα νερά προς τον προορισμό μας. Μετά από σαράντα επτά μέρες στη θάλασσα φθάσαμε στον επόμενο σταθμό μας, το λιμάνι Τσενάπαταμ. Αυτό είναι ένα από τα λιμάνια του Καρνάτικ²⁹, όχι μακριά από την Χαϊντεραμπάντ. Οι Εγγλέζοι το νοίκιασαν για 12.000 χουν³⁰ και οι ίδιοι έκτισαν εκεί ένα οχυρό και ίδρυσαν μια πόλη.

Με το που ρίξαμε άγκυρα αναγγείλαμε την άφιξή μας ρίχνοντας μια κανονιά και το ταρακί ήλθε προς το πλοίο. Ταρακί είναι η ινδική λέξη για ένα είδος ειδικού αγγελιαφόρου. Ήλθε να μας συναντήσει πλέοντας πάνω σε ένα πολύ μικρό σκάφος και φέρουσε ένα καπέλο φτιαγμένο από πλεγμένα καλάμια. Προχωρούσε ανάμεσα στα κύματα πιο γρήγορα κι από αυτά. Ήταν πολύ ευέλικτος και ταχύς. Όταν διαπίστωσε το γεγονός της άφιξής μας και έμαθε το λιμάνι στο οποίο είχαμε επιβιβασθεί,

28. Τα αλμυρά ύδατα, η θάλασσα, είχαν από την 3η χιλιετία σε Μεσοποταμία και Αίγυπτο χρησιμεύσει προς συμβολισμό του κακού.

29. Η σημερινή επαρχία Καρνάτακα έχει το ίδιο όνομα, όχι όμως και την έκταση που τότε προσδιόριζε αυτό το όνομα. Τότε βεβαίως σήμαινε ακόμη μεγαλύτερη ενδοχώρα και έκταση του κεντρικού τμήματος της δυτικής ακτής της Ινδίας. Η Χαϊντεραμπάντ βρίσκεται σήμερα στην επαρχία Άντρα Πραντές κοντά στα όρια της επαρχίας (προς τα δυτικά) με την επαρχία Καρνάτακα.

30. Ένα χουν ήταν 630 γραμμάρια βάρους ή 577,5 γραμμάρια καθαρού αργύρου.

έσπευσε πίσω προς τον κυβερνήτη, τον οποίο καλούν γκουντάρ³¹.

Παρουσίασε στον κυβερνήτη μια λεπτομερειακή αναφορά, την οποία έγραψε σε ένα αρκετά μεγάλο φύλλο. Αυτό είναι το έθιμο στα πιο πολλά από τα κράτη της Ινδίας³², όπως και στις χώρες πέρα από τους ανέμους. Η συνήθεια να αντιγράφονται όλα τα γράμματα, τα τεκμήρια και οι κυβερνητικές αναφορές στην όψη των φύλλων έχει αποβεί η τηρούμενη πρακτική, διότι οι αξιωματούχοι πηγαινοέρχονται πολύ συχνά πάνω στο νερό. Ένας άλλος καθοριστικός παράγοντας, στον οποίο οφείλεται αυτή η πρακτική είναι ότι η περίοδος των βροχών στην Ινδία είναι ιδιαίτερα μακρά και υπάρχει τότε μια ασυνήθιστη υγρασία στον αέρα³³. Σε τέτοιες λοιπόν περιστάσεις, τα φύλλα είναι ασύγκριτα το καλύτερο υλικό για γραφή, εφόσον προσφέρουν τη μεγαλύτερη δυνατή προστασία για την αλληλογραφία και τη διατήρηση των σημειώσεων και των καταγραφών. Με το που ο κυβερνήτης έλαβε την αναφορά του ταρακί, ο καπετάνιος μας έγινε υποδεκτός στην αποβάθρα.

Η πρεσβεία αποβιβάζεται

Νωρίς το επόμενο πρωί μερικά μικρά πλοία μας έφεραν πουλερικά, φαγητά, ντόπια φρούτα και διάφορα είδη καρυδιών. Την επόμενη μέρα, όταν ο Ήλιος ξεπρόβαλε το κεφάλι του από τον πύργο του Ουρανού, ο κυβερνήτης της πόλης έστειλε τον αντικαταστάτη του με μια ομάδα από φίλους και συνεργάτες του καπετάνιου να υποδεχθεί την πρεσβεία μας στην αποβάθρα. Κα-

31. Περσική παραφθορά του leader (ηγέτης, κυβερνήτης).

32. Η Ινδία μέχρι τον αιώνα μας ήταν απλώς γεωγραφικός όρος και μεγάλο τμήμα της εθεωρείτο από τα αχαιμενιδικά χρόνια τμήμα του Ιράν (ιδιαίτερα τα σημερινά Πακιστάν και Κασμίρ και η βόρεια Ινδία). Αυτό δεν ήταν έκφραση του ιρανικού εθνικισμού αλλά πραγματικότητα σε πολιτιστικό και πολιτικό επίπεδο. Άλλωστε και σήμερα 150 και πλέον εκατομμύρια Ινδών μουσουλμάνων, σιτών και σουνιτών, βρίσκονται σε συνεχή επαφή και σε άμεση επίδραση από την Περσία. Η ίδια η οικογένεια του Χομείνι κατάγεται από το Λουκνάου, μεγάλη πόλη της κοιλάδας του Γάγγη.

33. Το κλίμα της Ινδίας είναι φυσιολογικό να θεωρείται τόσο θερμό και υγρό από ένα Πέρση του οροπεδίου. Η Ινδία ήταν πάντοτε η «θερμή» ζώνη του Ιρανισμού.

θίσαμε σε μικρά πλοία, τα οποία είχαν διαθέσει για τις ανάγκες μας, και βάλουμε πλώρη για την ξηρά.

Ήμασταν περίπου δυο μαϊντάν απόσταση ακόμη από την ακτή, όταν περίπου πενήντα διαφορετικοί κωπηλάτες εμφανίσθηκαν με τα σκάφη τους. Έρχονταν για να μας συνοδεύσουν στο υπόλοιπο της απόστασης. Σε μερικά σημεία τα κύματα ξεσπούσαν με τέτοια βία ώστε μερικοί κωπηλάτες έπεσαν μέσα στο νερό. Θα νομίζατε ότι πνίγηκαν αλλά πάντοτε κατάφεραν να κολυμπήσουν μέχρι τα σκάφη τους και να σκαρφαλώσουν εκεί και πάλι. Μας εξηγήθηκε ότι, επειδή τα κύματα ήταν μεγάλα και ξέσπαγαν το ένα μετά το άλλο, ήταν προτιμότερο να υπάρχουν πολλά επιπλέον σκάφη έτοιμα να εγγυηθούν τη σίγουρη αποβίβαση. Εάν ένα από τα πλοία που μας μετέφεραν ανατρεπόταν, δε θα υπήρχε κίνδυνος να πνιγούν οι επιβάτες, διότι τα άλλα σκάφη τριγύρω θα περισυνέλεγαν γρήγορα τους ανθρώπους.

Μια πομπή από την ακτή μέχρι το κάστρο

Όταν αποβιβαστήκαμε, ο γκουντάρ κατέβηκε από το κάστρο του με τα πόδια και μας συνάντησε στην αποβάθρα. Μας προμήθευσαν με ταξιδιωτικά φορεία κατασκευασμένα από έβενο, ένα για τον καθένα μας. Μόλις καθίσαμε, μέσα στα φορεία μας, σχηματίστηκε μια πομπή και επικεφαλής τέθηκαν τραγουδιστές, ακροβάτες και μουσικοί, οι οποίοι έπαιζαν, χόρευαν και τραγουδούσαν. Πρέπει να σημειωθεί ότι σ' όλες αυτές τις εκδηλώσεις μας αποδίδονταν η ύψιστη φροντίδα και μεγάλος σεβασμός. Και από τις δυο πλευρές των φορειών υπήρχαν υπηρέτες, οι οποίοι, παρά τη μεγάλη ζέση, μας κρατούσαν δροσερούς κραδαίνοντας πελώριες βεντάλιες. Καθώς προχωρούσαμε στο δρόμο, άλλοι υπηρέτες με εξαίρετα άσπρα υφάσματα επιτυχώς ξεσκόνιζαν τα ρούχα μας. Πυροβολητές και σωματοφύλακες στέκονταν στις πολεμιστρες του κάστρου, ενώ όλα τα κανόνια ήταν φορτωμένα και έτοιμα.

Μια επίσκεψη στο κάστρο

Καθώς μπαίναμε στο κάστρο, οι στρατιώτες πυροβολούσαν έναν ηχηρό χαιρετισμό. Αμέσως οδηγηθήκαμε σε μια επίσκεψη

των αξιοθεάτων του κάστρου και μας επιτράπηκε να επισκεφθούμε και να επιθεωρήσουμε τα διάφορα διαμερίσματα. Τελικά μας οδήγησαν στα ανακτορικά δώματα, όπου ζει ο ίδιος ο γκουντάρ. Αυτοί οι χώροι διατηρούνται σε τέλεια τάξη και είναι ιδιαίτερα ωραίοι. Από το ύψος τους υπάρχει θέα σε όλο το κάστρο και στην τριγύρω πόλη. Όταν η ξενάγησή μας έληξε, προσεγγίσαμε ένα περίπτερο που έμοιαζε με σκηνή, όπου αρκετές πόρτες υπήρχαν και στις δυο πλευρές.

Η πρώτη επίσημη υποδοχή

Καθίσματα από έβενο τοποθετήθηκαν μπροστά μας. Όντως είναι η συνήθεια των Δυτικών και των πλείστων άλλων απίστων, όταν κλείνονται στα σπίτια τους, να κάθονται σε καρέκλες και όχι σε χαλιά. Μόλις φθάσαμε, προσφέρθηκαν τεράστιες ποσότητες κρασιού και μεζέδων. Σ' αυτό το σημείο ο γκουντάρ και οι άλλοι Δυτικοί θεώρησαν ότι είχε έλθει η ώρα να εγερθούν και να κάνουν μια πρόποση προς τον Θεό, την κίμπλα³⁴ όλων των θνητών. Ο γκουντάρ έκανε ένα ιδιαίτερο νεύμα και μονομιάς τα κανόνια του κάστρου απέδωσαν χαιρετισμούς.

Μέσα στη μεγάλη αίθουσα υποδοχής είχαν τοποθετήσει ένα τραπέζι, το οποίο ήταν επτά πήχεις μακρύ και έμοιαζε με χρυσό θρόνο. Ολόκληρο καλυπτόταν από ένα άσπρο ύφασμα και είχαν σερβιριστεί με ασημένια κουτάλια και μαχαίρια, καθώς και πετσέτες. Στη συνέχεια, έφεραν ποικίλα είδη κομπόστας και γλυκών, όπως και αμύγδαλα, φυστίκια, καρύδια και σταφίδες.

Ένα από τα ήθη και έθιμά τους είναι ότι, όταν θέλουν να τιμήσουν κάποιον, επιλέγουν προσωπικά το φαγητό του και του το σερβίρουν. Και έτσι, ο γκουντάρ, ο κυβερνήτης τους, πήρε το μαχαίρι στο χέρι του και έκοψε επιτήδεια κάποια κομμάτια, τα

34. Η στροφή, κατά τη μουσουλμανική προσευχή, προς τη Μέκκα λέγεται κίμπλα. Η κίμπλα στα πρώτα χρόνια του Ισλάμ δεν έπαιρνε την κατεύθυνση προς τη Μέκκα αλλά προς την Αλ Κουντς Ασ-Σερίφ, όπως στα αραβικά λέγεται η Ιερουσαλήμ, τρίτη ιερή πολιτεία του Ισλάμ. Βεβαίως ο προσανατολισμός κατά την προσευχή δεν είναι ισλαμική επινόηση. Ως γεγονός δεν ήταν βεβαίως σύνηθες στο παρελθόν, συνέβαινε όμως. Πρώτη αναφορά σε κάτι τέτοιο υπάρχει από τον 7ο αιώνα και φαίνεται ότι υπήρξε στοιχείο του μονοθεϊστικού ιερατείου της Νινευή, το οποίο έδιδασκε την απαραίτητη στροφή των Ασσυρίων, κατά την προσευχή τους, προς τη Νινευή.

οποία τοποθέτησε σε ένα ιδιαίτερα προετοιμασμένο δίσκο ρυζιού.

Αλλά πριν απλώσουν τα χέρια τους για να συμμετάσχουν στο μείρασμα του φαγητού, σηκώθηκαν για μια ακόμη φορά, έβγαλαν τα καπέλα τους και ευχαρίστησαν το Θεό στις γλώσσες τους. Μόνον όταν η προσευχή τελείωσε, άρχισαν να τρώνε. Θεωρούν ότι αυτή η χειρονομία, το να βγάζουν το καπέλο τους, είναι η ύψιστη μορφή έκφρασης σεβασμού.

Επίσκεψη σε ένα κήπο καθ' οδόν προς τον ξενώνα επισήμων

Αργότερα πληροφορηθήκαμε ότι ένα σπίτι είχε προετοιμαστεί για μας έξω από το κάστρο. Όταν τελείωσε το συμπόσιο, σηκωθήκαμε μαζί με τους άλλους φιλοξενούμενους και ο καθένας χαιρέτησε τον γκουντάρ. Τότε γυρίσαμε στα φορεία μας μαζί με τους ανθρώπους που θα μας μετέφεραν. Πρώτα όμως μας οδήγησαν σε ένα θεσπέσιο κήπο, στη μέση του οποίου υπήρχε ένα μεγάλο κτίριο.

Στη μια πλευρά αυτού του κτιρίου βρισκόταν ένας ανθόκηπος και από την άλλη εκτεινόταν ένας οπωρόκηπος. Στην κορυφή των τοίχων του κτιρίου υπήρχαν χρωματιστά αγάλματα, κομποτεχνήματα τόσο επιτήδεια κατεργασμένα, ώστε θα νομίζατε ότι είναι πραγματικά πτηνά, που έχουν κουρνιαώσει εκεί. Αφού οι οδηγοί μας έκαναν ένα γύρο σε όλα αυτά, μας οδήγησαν στα καταλύματα, που είχαν προετοιμαστεί για μας. Τότε μας άφησαν και γύρισαν στα σπίτια τους.

Είχαν φροντίσει να μας σταλούν ποσότητες τροφών, φρούτων και ποικίλων άλλων ανέσεων, ενώ μια ιδιαίτερη ομάδα υπηρετών είχε οριστεί να μας εξυπηρετεί. Ήσαν εκεί για να μας φρουρούν και, γενικά, για να φροντίζουν τα διαμερίσματά μας. Ο γκουντάρ και οι βοηθοί του μας επισκέπτονταν κάθε μέρα και πραγματικά μας προσέφεραν τη φιλοξενία σε κάθε δυνατή μορφή.

Περιγραφή του λιμανιού

Το Τσιναπάταν είναι ευλογημένο με μια πληθωρική βλάστηση και εξαιρετική γονιμότητα. Η πόλη είναι διαμερισμένη από λεωφό-

ρους σε τμήματα οικιστικά και σε κήπους και ανοικτούς χώρους για περίπου ένα τέταρτο της λεύγας. Οι κάτοικοι του λιμανιού είναι ποικίλων φυλετικών προελεύσεων, όμως η πλειοψηφία είναι Τελέγκου³⁵ Ινδοί. Υπάρχει επίσης μια ομάδα Δυτικών, Πορτογάλων, που κατοικεί εδώ.

Πριν όχι πολύ χρονικό διάστημα αυτοί οι Δυτικοί είχαν στην κατοχή τους ένα κοντινό λιμάνι, το Μαϊλά πουρ, αλλά εξαιτίας μιας απρεπούς πράξης, την οποία δεν έκρυψαν καθόλου, ο βαλής³⁶ της Χαίντεραμπάντ έστειλε στρατό και κατέστρεψε αυτό το οχυρό. Οι επιζώντες ήλθαν στο Τσιναπάταμ να βρουν καταφύγιο και εγκαταστάθηκαν τελικά εδώ.

Ο Εγγλέζος κυβερνήτης δεν αποπειράθηκε να κατασχέσει τα αγαθά τους, ή να αποσπάσει χρήματα από αυτούς. Γενικά, τους συμπεριφέρθηκε πολύ καλά, όντας ο ίδιος ευχαριστημένος από την ευημερία του λιμανιού. Μέρα με την ημέρα αυτοί οι Δυτικοί φθάνουν από τα περίχωρα, αποσπών την εύνοια αυτού του κυβερνήτη και εγκαθίστανται σιγά-σιγά στο κέντρο.

Είναι ωστόσο ο βασιλιάς της Αγγλίας αυτός, ο οποίος ασκεί την εξουσία και τον έλεγχο του εμπορίου των κατοίκων του λιμανιού. Έχει ορίσει ώστε κάθε χρόνο ορισμένα πλοία με χρήματα και ποικίλα αγαθά να έρχονται στο λιμάνι, για να εμπορευθούν και να συσσωρεύσουν εμπορεύματα.

Αξιίζει να σημειωθεί ότι οι Δυτικοί διατηρούν ένα ιδιαίτερο υψηλό βαθμό τάξης και πειθαρχίας και είναι πάρα πολύ επιφυλακτικοί, όταν πρόκειται να επανδρώσουν τα κάστρα τους και να προστατεύσουν τις πόλεις τους. Νύχτα και μέρα το πυροβολικό και οι σωματοφύλακες παραμένουν στα πόστα τους στα κάστρα. Το φυτίλι είναι σχεδόν πάντοτε αναμμένο και τα κανόνια φορτωμένα και έτοιμα να ρίξουν κανονιές. Οι φρουροί δεν ολιγωρούν και άλλες θέσεις είναι επίσης συνεχώς επανδρωμένες.

Φθάνουν τα νέα ότι πέθανε ο βασιλιάς της Αγγλίας³⁷

Λίγες μέρες μετά την άφιξη της αντιπροσωπείας μας, ένα πλοίο ήλθε από την Αγγλία, που είναι η πατρίδα και η κτήση του

35. Μη ινδοευρωπαϊκή φυλή των Ινδιών.

36. Τοπικός διοικητής.

37. Ο θάνατος του Καρόλου Β' συνέβηκε στις 6 Φλεβάρη 1685. Η διαδοχή του

βασιλιά τους. Το πλοίο έφερε ένα γράμμα, το οποίο ανήγγειλε ότι η ψυχή του βασιλιά είχε μετατοπίσει τη θέση της αναψυχής της από τον ασήμαντο θρόνο του σώματος και είχε στρέψει την όψη των ενδιαφερόντων της στην κατάκτηση του κόσμου της αιωνιότητας, καθώς αυτός είναι ο στόχος όλων των ηρώων ευγενούς πνεύματος. Η ψυχή του βασιλιά πέταξε στο χώμα το μανδύα του σώματος. Στη σκακιέρα³⁸ του χρόνου η ψυχή υπέστη ένα καθοριστικό «ματ» από τον παράφορο ελέφαντα του θανάτου.

Ο νέος βασιλιάς έγραφε: «Ο κουκλοπαίκτης, η Επιτυχία χαμογέλασε με όλα της τα δώρα προς εμένα πίσω από το δίχρωμο πέπλο του σκακιού και ο παίκτης ταβλιού, η Τύχη, ταρακούνησε τα ζάρια της ελπίδας και έριξε τον αριθμό που ευχόμουνα. Έτσι, είμαι βασιλιάς τώρα. Ας είστε ευτυχισμένοι και ας χαίρεστε. Συνεχίστε να εκτελείτε τις συνήθειες υποχρεώσεις σας. Εάν ορισμένες αιτήσεις ή παράπονα παρουσιασθούν ενώπιόν μου, θα έχουν την τιμή να τύχουν της προσοχής και της ευμένειάς μου».

Όταν ο γκουντάρ και οι άλλοι κυβερνητικοί αξιωματούχοι, έμαθαν τα καθέκαστα, ολόκληρη εκείνη την ημέρα φόρεσαν μαύρα ρούχα, για να εκφράσουν τη θλίψη στις καρδιές τους, αλλά την ημέρα που ο νέος βασιλιάς κάθισε στο θρόνο ο καθένας προσπάθησε να βάλει τα καλύτερά του ρούχα.

Την ημέρα της στέψης απεσταλμένοι του γκουντάρ έφθασαν σε μας. Μας ζητούσε να πούμε ποια ώρα προτιμούσαμε να παραστούμε σε μια δεξίωση στον κήπο που είχαμε παλιότερα επισκεφθεί. Οι απεσταλμένοι μας εξήγησαν ότι ήταν πράγματι μια μέρα χαρμόσυνου εορτασμού για τους Εγγλέζους. Μας ζήτησαν επίσης να στείλουμε τους μάγειρές μας να ετοιμάσουν το δείπνο εκείνο το βράδυ. Κανένας από τους προμηθευτές τους δεν είχε γνώση των τροφών και των φαγητών που μας αρέσουν και είχαν το ενδιαφέρον να δοκιμάσουν τα φαγητά μας. Καθώς ήταν τότε ο ευλογημένος μήνας του Ραμαζανιού³⁹, η 22η μέρα εκείνου του

από τον Ιάκωβο Β΄ δε χάλασε τις εξαιρετες περσοαγγλικές σχέσεις που ήταν αντίβαρο στις καλές γαλλοθωμανικές σχέσεις. Βεβαίως η Περσία είχε καλές σχέσεις και με τους Ολλανδούς και κακές σχέσεις με τους Ισπανούς. Με τους Πορτογάλους οι Σάχηδες είχαν τις χειρίστες σχέσεις, ακόμα και σε περίοδο ειρήνης.

38. Μια παρομοίωση με το σκάκι είναι συνήθης για ένα Πέρση, καθώς το παιχνίδι είναι συνυφασμένο με την καθημερινότητα στη χώρα, όπου εφευρέθηκε αυτό.

39. Μήνας ιερής νηστείας, κατά τον οποίο οι μουσουλμάνοι τρώνε μόνο τη νύχτα. Η συγκεκριμένη μέρα αντιστοιχεί στην 22η Αυγούστου του 1685

μήνα συγκεκριμένα, φθάσαμε το βραδάκι.

Η γιορτή των Δυτικών και η περιγραφή των τρόπων και της συμπεριφοράς

Είθε αυτή η διήγηση να μην κρατηθεί μυστική από όλους που είναι συνηθισμένοι να κάθονται στο συμπόσιο της χάρης και της ευδαιμονίας και μαδούν το τριαντάφυλλο του εορτασμού σε συγκεντρώσεις καλής επευφημίας. Ας αρχίσω με τους δώδεκα πρεσβευτές: αυτοί εγκαταστάθηκαν στα φορεία τους και έτσι μεταφέρθηκαν στο μέγαρο του γενναιόδωρου οικοδεσπότη. Στο πρόστεγο αυτού του κτιρίου τάπητες είχαν ξετυλιχθεί πάρα πολλοί και είχαν συγκεντρωθεί καρέκλες μάλλον παρά μαξιλάρια. Η δεξίωση επρόκειτο να λάβει χώρα κάτω από μια μεγάλη τέντα, η οποία είχε προσδεθεί στο πρόστεγο.

Καθώς ετοιμαζόμαστε να διαβούμε το κατώφλι και ετοιμαζόμαστε να βγάλουμε τα παπούτσια μας, παρατηρήσαμε ότι ο καθένας εκεί περπατούσε πάνω στα χαλιά φορώντας τα παπούτσια του. Είχαν μάλιστα και τα σκυλιά τους μαζί τους. Έτσι, όπως ήταν και το έθιμό τους, αφήσαμε τα παπούτσια στα πόδια μας και προχωρήσαμε κατευθείαν προς το χώρο της τέντας, όπου και μας προσέφεραν καρέκλες.

Όταν συγκεντρώθηκαν οι επισκέπτες, οι μουσικοί, οι οποίοι στέκονταν πίσω από έναν τοίχο και δε φαίνονταν, άρχισαν να παίζουν τα όργανά τους, ενώ άρχισε να μοιράζεται κρασί. Πρώτοι οι Εγγλέζοι ήπιαν στην υγεία του Ιρανού βασιλιά, ο οποίος είναι η επί γης σκιά του Παντοδύναμου και Πάνσοφου Βασιλέως όλων. Επρόκειτο για μια ολόθερμη πρόποση. Ύστερα με επιδέξιο τρόπο εξισορρόπησαν τις ευχές προπίνοντας στην υγεία του δικού τους βασιλιά και, τελικά, μετά την πρόποσή υπέρ του βασιλιά του Σιάμ, κανονιοβολισμοί χαιρέτισαν τους προσκεκλημένους.

Περιγραφή των Δυτικών γυναικών

Με έκφραση ταπεινοφροσύνης ο οικοδεσπότης άρχισε να εξηγεί: «Αν και είναι μια μουσουλμανική συνήθεια να έχουν τις γυναίκες μακριά από κάθε δημόσια εκδήλωση, έχουμε την αντί-

ληψη ότι να κρατήσουμε τις εκθαμβωτικές Δυτικές γυναίκες, των οποίων τα πρόσωπα λάμπουν σαν τον ήλιο και είναι στρογγυλά σαν το φεγγάρι, κρυμμένες με τα πέπλα της μετριοπάθειας θα ήταν ένας κολοφώνας βλασφημίας και θα ξεπερνούσε κάθε όριο κοσμιότητας. Μια τέτοια αμαρτία θα ήταν ασυγχώρητη, πραγματικά βδελυρή».

Και είχαν δίκιο. Εάν ο Φαخر Ραζί, ο θεολόγος⁴⁰, θαύμαζε αυτές τις σελίδες, των οποίων η επιφάνεια συντίθεται από ροδαλά μάγουλα, ο καθοδηγητικός προς την ορθοδοξία δείκτης του θα σήκωνε το πέπλο από τις ανεξιχνίαστες χάριτες και θα απέδιδε σ' αυτές τις λαμπρές όψεις την αποδοχή της θέας. Με ιδιαίτερο ζήλο θα εγκατέλειπε τους παραδεδεγμένους κανόνες και, υποχωρώντας από το πεδίο της μετριοπάθειας, θα ξεδίπλωνε τη σημαία της θεσμοθετημένης επιείκειας.

Ασφαλώς και θα χορηγούσε σ' αυτές τις καλλονές το δικαίωμα της ελεύθερης εισόδου στις συνελεύσεις μας και δε θα φοβόταν τη συνεπαγόμενη αναταραχή, η οποία θα ξεσηκωνόταν στις καρδιές μας. Και έτσι, αν θα ήταν σοφός, θα καταργούσε την υποθετική διαφορά ανάμεσα στις ποικίλες θρησκείες και θα εκήρυντε με την ακτινοβολούσα ομορφιά αυτών των σεληνόμορφων όψεων. Θα υπεράσπιζε στη συνέχεια τη νέα αυτή θεολογική του τοποθέτηση με τα κείμενα αυτών των αστραφτερών ματιών, με τις γραφές των πλοκαμωτών τους μαλλιών και με τα λεγόμενα των χρωματιστών τους χειλιών.

Και εάν το γοργοπτερόυγο γεράκι της ευγενούς σκέψης του Ιμάμη Γαζαλί, που πετάει ψηλά, έριχνε μια ματιά σ' αυτές τις αντιλόπες, που τις τρέμουν τα λιοντάρια, ο μέγας αυτός επιστάτης της γοητείας θα απέστρεφε το πρόσωπό του από την κατεύθυνση της ισλαμικής ορθοδοξίας για να ακολουθήσει αυτό το άγριο παιχνίδι με τον πιο απερίσκεπτο τρόπο. Εάν θα έβλεπε το Μουσουλμάνο ασκητή, που επαγρυπνεί όλη τη νύχτα, να συγκλίνει με το μνημένο Ινδό, που διατηρεί τη βραχμανική παράδοση, και τους δυο σοφούς αυτών των θρησκειών να έχουν γίνει ειλικρινείς σύντροφοι σαν δυο καρύδια στο ίδιο κέλυφος, θα αντιμετώπιζε την ειρήνευση αυτή με επιείκεια και θα καλοδεχόταν την προφανή αυτή αίρεση. Δε θα είχε τη δυσκολία να ενδύσει αυτή την ασυνήθη συμπεριφορά με τα ρούχα της κοσμιότητας

40. Οι Ραζί και Γαζαλί είναι κορυφαίοι θεολόγοι, ποιητές και φιλόσοφοι της μουσουλμανικής Περσίας.

επινοώντας κάποιες μορφές αποδείξεων, αναφέροντας προηγούμενα και διατυπώνοντας αναλογίες με τις Γραφές.

Όντως, αν ο Γαζαλί ερχόταν αντιμέτωπος με μια τέτοια ομορφιά, θα απαρνιόταν τη θέση του ως Ιμάμη, θα προσκυνούσε αυτά τα είδωλα και θα ακολουθούσε τους τύπους της λατρείας τους. Θα θρηνούσε για τη χαμένη ευσέβεια των προτέρων του ημερών, θα έγδερνε το πρόσωπό του και θα τραβούσε τα μαλλιά του θυμωμένος. Ναι, θα μεμφόταν τον εαυτό του σε όλο το υπόλοιπο της ζωής του και θα έχυne αλμυρά δάκρυα μετάνοιας από τα ενορατικά μάτια του.

Ασφαλώς τέτοιες γυναίκες πρέπει να παροτρύνονται στην καλλιέργεια της ομορφιάς. Οι όμορφοι καλοστημένοι γοφοί τους λικνίζονται σαν κυπαρίσσια και φέρνουν δροσερούς χυμούς στον ξερό κήπο της καρδιάς όσων ξέρουν ν' αγαπάνε. Το ροδοκόκκινο θάμπος που αναδίδουν τα μάγουλά τους, μάγουλα σαν κι αυτά των ουρανίων Ουρί⁴¹, ακτινοβολούν νέα ζωή στα στήθη όλης της συντροφιάς. Έτσι, το φως του κάλλους τους, που όλοι παραδέχονται, επιβάλλει τη συμμετοχή τους στους εορτασμούς παρά το γεγονός ότι είναι γυναίκες.

Αίφνης αυτά τα φεγγαροπρόσωπα αγάλματα εισήλθαν και μια απερίγραπτη γοητεία εκπέμφθηκε μέσα σε όλη την αίθουσα. Απ' την κορφή ως τα νύχια ήταν η έκφραση της χαράς. Η μαγεία των ματιών τους σαγήνευσε την όρασή μας και αυτή η συνάντηση έγινε μια πραγματική αδημονία του αιώνιου Παραδείσου. Η εκτυφλωτική εμφάνισή τους ήταν το κλειδί που άνοιξε τις πύλες του. Ο κήπος της χαράς και της πνευματικής ένωσης απλώθηκε μπροστά μας. Θαυμαστές εμείς με όλη τη γυμνότητα του πλούτου μας, με τα ουτιδανά μέσα μας, βρισκόμασταν στο κατώφλι και ατενίζαμε προς τα ένδον.

Άρχισαν να τραγουδούν με τις αηδονίσιας μαγευτικές φωνές των κελαρυστών λαρυγγιών τους και μια φωνή μας απευθύνθηκε από το δέντρο της μέθης: «Εισέλθετε με πίστη και ειρήνη». Το πτηνό του Παραδείσου τραγούδησε μύριες όσες υποσχέσεις: «Εάν μετανοήσετε, μπείτε σ' αυτόν τον κήπο της αιωνιότητας». Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι αυτή η συγκέντρωση ήταν ο αντίζηλος του κήπου του Παραδείσου χάρη στην παρουσία αυτών των ουρεμόρφων πλασμάτων.

41. Θηλυκές μη υλικές υποστάσεις που εκπέμπουν ευτυχία και μακαριότητα στον Παράδεισο κατά τις ισλαμικές διδασκαλίες.

Όπως κρατάει η συνήθειά τους, οι άντρες χαιρετίζουν πρώτα τις γυναίκες. Οι άντρες σηκώνονται από τα καθίσματά τους, βγάζουν τα καπέλα τους και ταυτόχρονα προφέρουν ευγενικούς χαιρετισμούς. Οι γυναίκες έχουν το δικό τους τρόπο ν' ανταποδίδουν το χαιρετισμό, υποκλινόμενες χάρη σε μια ελαφριά κίνηση των ποδιών.

Η συγκέντρωση συνεχίζεται με χορό και διάφορους κλόουν

Ύστερα από όλες αυτές τις τυπικότητες η αγορά αγκαλιωμάτων και φιλιών άρχισε να θερμαίνει την ατμόσφαιρα. Παντού γυναίκες με λεπτή μέση αγκαλιάζονταν, ενώ οι όψεις τους κοκκίνιζαν σαν το κόκκινο κρασί. Η γιορτή αποκορυφώθηκε και τα πέπλα της σεμνής εγκράτειας ήταν έτοιμα ν' αρπάξουν φωτιά και να καούν πέρα για πέρα. Ένα άλλο συνήθειό τους είναι να δείχνουν τη συμπάθεια που έχουν προς ένα πρόσωπο εκφράζοντας όλα τους τα συναισθήματα προς τη γυναίκα αυτού του προσώπου.

Τώρα οι καλεσμένοι γέμισαν ένα μεγάλο κύπελλο κρασί και στάθηκαν μπροστά στον γκουντάρ για να κάνουν μια πρόποση. Έβγαλε το καπέλο του κι εκείνος και ήπια από την κούπα και ύστερα το κύπελλο πέρασε από τον ένα στον άλλο καλεσμένο. Οι άντρες και οι γυναίκες πιάστηκαν από τα χέρια τους και εχόρεψαν, όπως συνηθίζουν. Αντί για χαρούμενες ζητωκραυγές, ήταν μια φιγούρα ήταν επιτυχημένη, ανταλλάσσουν λαρυγγόφλεκτα φιλιά από τα μελιστάλαχτα χείλια τους.

Αφού η γιορτή προχώρησε και έφθασαν και οι τελευταίοι προσκεκλημένοι, φανταστικοί κλόουν μπήκαν και χόρεψαν πολλούς χορούς, έκαναν ταχυδακτυλουργίες με φωτιές και τραγούδησαν με τη συνοδεία τυμπάνων. Οι μελωδίες τους συνάρπασαν την πτηνόμορφη ψυχή μας που φτερούγισε. Στο τέλος, το λάδι στις καρδιές των ερωτευμένων άναψε και πήρε φωτιά.

Σίμωσε και χάιδεψε αυτές τις κυματιστές όψεις!

Εδώ είναι τα αστραφτερά μάτια που κρατούν τον ερωτευμένο,

Εδώ είναι τα ερωτοβόλα βλέμματα,

Εδώ η περιχαρη μορφή, εδώ και το ήθος το χαριτωμένο.

Στη συνέχεια οι κλόουν έκαναν τα πιο απίθανα πράγματα.

Ένας ασυνήθης ταχυδακτυλουργός ήταν μια γυναίκα που βάδιζε πάνω σε ένα κορδόνι. Αυτή έκανε διάφορες δύσκολες φιγούρες στην κορυφή ενός υψηλού κτιρίου. Υπήρχε ένα λεπτό κορδόνι προσδεδεμένο στην κορυφή αυτού του κτιρίου και σε ένα πάσσαλο μπηγμένο στο έδαφος. Η γυναίκα περπάτησε πάνω στο σκοινί με το κεφάλι της, χωρίς να χρησιμοποιήσει τα χέρια της καθόλου για να στηριχθεί. Ύστερα έδωσε ένα πήδη και έκανε το ίδιο τρικ με το στομάχι της και με την πλευρά της. Ένας άλλος κλόουν έδεσε ένα ξύλινο πάσσαλο μήκους τριών πήχεων δεμένο στο σβέρο του και έκανε ένα μεγάλο πήδημα. Καταδύθηκε κυριολεκτικά από το σκοινί και σώος προσγειώθηκε στο έδαφος. Ένας άλλος έφερε στην πλάτη του ένα γαϊδούρι καθ' όλη τη διαδικασία του ακροβατικού τολμήματός του.

Η τροφή και πώς τρώνε οι Δυτικοί

Κατά το ηλιοβασίλημα έφεραν το φαγητό και, όπως είναι η συνήθειά τους, τοποθετήθηκε σε ένα ξύλινο τραπέζι μαζί με το κρασί και τα ορεκτικά. Έτσι, με όλα αυτά τα εδέσματα διώξαμε την πείνα μας. Πραγματικά ήταν μια εξάισια βραδιά, της οποίας το μόνο πραγματικό αντίστοιχο ήταν η Νύχτα του Διατάγματος⁴². Κάθε θεσπέσια στιγμή ήταν «καλύτερη από χίλιους μήνες».

Μια από τις συνήθειές τους είναι να διατηρούν τα τραπέζια πάντα γεμάτα από φαγητά. Κατά τη διάρκεια της γιορτής τρώνε αρκετές φορές. Κάθε φορά παίρνουν μια μικρή ποσότητα και συνεχίζουν τη συζήτησή τους. Μετά το κυρίως φαγητό τους φέρνουν γλυκά και κομπόστες μαζί με ξηρούς καρπούς, γάλα και κανάτες γεμάτες από ένα ποτό που ονομάζεται γκουλμπάχ⁴³, το οποίο αποτελείται από χυμό λεμονιού, αλκοόλ και ένα μπαχαρικό. Πίνουν αυτό το ποτό για να δροσιστούν από το όποιο οινοπνευματώδες έχουν προηγουμένως πει και ξαναρχίζουν να τρώνε.

Ένα από τα πιο γευστικά εδέσματά τους, το οποίο θα απο-

42. Εξυπονοείται η 27η Ραμαζάν, επέτειος της καθόδου του Κορανίου εκείνη τη νύχτα «που αντιστοιχεί σε χίλιους μήνες». Το Κοράνιο είχε υπάρξει συνεχώς στην ουράνια μορφή του, γνωστή μόνο στο Θεό, και με την καθόδο του άρχισε η διά του Μωάμεθ διάδοσή του.

43. Άγνωστο ποιας αγγλικής λέξης ιρανική παραφθορά είναι αυτό.

πειραθώ να σερβίρω στο δίσκο της αφήγησής μου σαν ζαχαρωτό δαμάσκηνο ανάμεσα στις νόστιμες αφηγήσεις μου, ήταν ένας άσπρος πετεινός, ένα περίτεχνα ετομασμένο μεγαλούργημα ζαχαροπλαστικής. Κάθε φτερό βρισκόταν στη θέση του. Όταν το εμφάνισαν μπροστά μας, ήμασταν υποχρεωμένοι να το εξετάσουμε διπλά, για να βεβαιωθούμε ότι πραγματικά ήταν φτιαγμένο από καραμέλα. Εκείνη την ημέρα και μέχρι αργά το βράδυ πρέπει να έριξαν χίλιες κανονιές. Δεν έχουν μεγαλύτερη ικανοποίηση από να κανονιοβολούν χαιρετισμούς, όταν είναι όλοι συγκεντρωμένοι σε γλέντι. Κάνουν άλλωστε το ίδιο για να εκφράσουν το βαθύτερο σεβασμό τους προς κάποιον.

Περιγραφή της θρησκείας των Δυτικών

Όπως έχει καταγραφεί στα έργα των ειδικών υπάρχουν εβδομήντα δυο χριστιανικές αιρέσεις συνολικά⁴⁴ και έχουν τρία βασικά σημεία διαφοροποίησης. Μερικοί Χριστιανοί ισχυρίζονται ότι ο Ιησούς είναι ο γιος του Θεού, μερικοί διατείνονται ότι είναι ο ίδιος Θεός και ακόμη άλλοι πιστεύουν ότι ο Θεός αποτελείται από τρία διαφορετικά πρόσωπα, των οποίων οι όψεις είναι η ουσία, η γνώση και η ζωή. Η τελευταία κατηγορία θεωρεί ότι ο Ιησούς είναι η πραγματική ουσία της δημιουργίας και όχι απλώς ένα από τα χαρακτηριστικά της δημιουργίας. Διατείνονται ότι το πρόσωπο, το οποίο είναι η ίδια η γνώση εισήλθε στο φυσικό σώμα του Ιησού.

Άλλοι επιχειρηματολογούν ότι ο Ιησούς ήταν ο Μεσσίας⁴⁵ και

44. Άγνωστο τι εκπροσωπεί ο αριθμός και σε ποια πηγή στηρίζεται. Όλα τα σημεία της διαφοροποίησης μεταξύ των χριστιανών είναι εκ προοιμίου απορριπτέα από το Ισλάμ.

45. Οι διακρίσεις ανάμεσα στους ανατολικούς χριστιανισμούς νεστοριανικό, μονοφυσικό ήσαν περισσότερο αντιληπτές στους μουσουλμάνους από όσο οι αντίστοιχες εντός του καθολικισμού. Στα μεταλουθηρανικά χρόνια οι μουσουλμάνοι δεν είχαν δυσκολία να δεχθούν ότι οι διαμαρτυρόμενοι ήσαν πολύ πιο κοντά στην αλήθεια από κάθε άλλο χριστιανικό κλάδο. Βεβαίως, για τους μουσουλμάνους, σίτες ή σουνίτες, ο Ιησούς δεν είναι ο αναμενόμενος Μεσσίας, Χριστός ή Εσχόμενος, είναι ένας Προφήτης, του οποίου τα λόγια και τα κηρύγματα αλλοιώθηκαν από τους διαμορφωτές του επίσημου ρωμαϊκού χριστιανισμού, που είναι μια πολυθεϊστική ειδωλολατρία. Κάθε περίπτωση «τριαδικής θεότητας», ή «γιου του Θεού», ή «Ιησού ως Χριστού», ή εικόνων και ειδώλων αποτελεί για το Ισλάμ σατανισμό, δηλαδή αλλοίωση της πραγματικής θρησκείας

ότι έχει διπλή φύση, και θεϊκή και ανθρώπινη. Πιστεύουν ότι στον Ιησού το θείο εκδηλώθηκε μέσα σε ανθρώπινη μορφή και ότι αμφότερες οι φύσεις υπέστησαν θάνατο και σταύρωση. Ωστόσο υπάρχει και ένα ρεύμα, το οποίο πιστεύει ότι ο θάνατος και η σταύρωση συνέβηκαν μόνον στην ανθρώπινη όψη του Ιησού και όχι στη θεία όψη του, εφόσον το θείο δεν μπορεί να υποφέρει από πόνο.

Αν και όλες αυτές οι αιρέσεις υιοθετούν το ίδιο Ευαγγέλιο, δεν ακολουθούν το ίδιο δόγμα και τις ίδιες ερμηνείες και έχουν χαλαρούς δεσμούς μεταξύ τους. Αν ψάξει κάποιος το θέμα περισσότερο, θα αντιληφθεί ότι οι περισσότερες αιρέσεις σήμερα, καθώς και οι μέσοι άνθρωποι ανάμεσα στους Χριστιανούς, πιστεύουν απολύτως ότι ο Ιησούς είναι ο γιος του Θεού.

Όσοι Χριστιανοί πιστεύουν ότι ο Ιησούς είναι θεϊκός υποστηρίζουν ότι η θέση των γυναικών είναι υψηλότερη από τη θέση των ανδρών στα μάτια των Ουρανών. Ότι έτσι έχει η πίστη τους γίνεται αντιληπτό από το γεγονός ότι μια γυναίκα ήταν η άμεση αιτία της υπαξής του Ιησού, διότι ήταν μια γυναίκα που τον γέννησε σ' αυτόν τον κόσμο. Συνεπάγεται ότι αυτοί οι Χριστιανοί έχουν καθήκον να σέβονται τις γυναίκες περισσότερο από τους ίδιους.

Όντως οι Χριστιανοί είναι άτομα φερέγγυα και στις περισσότερες περιπτώσεις βλέπουν τις πράξεις των αδελφών τους με απόλυτη ειλικρίνεια και δεν αλληλοϋποπτεύονται ποτέ. Και αν ακόμη συλλάβουν έναν από τους φίλους τους μέσα στο ίδιο νυχτικό με τη γυναίκα τους, ερμηνεύουν αυτή τη συμπεριφορά ως ένδειξη του σεβασμού και της συμπάθειας που ο φίλος τους έχει προς τους ίδιους. Αλλά αν αυτός ο φίλος καταχραστεί τη φιλοξενία και τον πιάσουν στα πράσα, είναι υποχρεωμένοι να βρουν δυο αυτόπτες μάρτυρες, των οποίων οι καταθέσεις πρέπει να συμπίπτουν, και τότε μόνο ζητούν το δίκαιό τους. Σε τέτοιες περιστάσεις, οι ιερείς καταδικάζουν σε θάνατο και τη γυναίκα και τον άλλο άνθρωπο.

Όπως και αν έχει το πράγμα, μόνον μερικές αιρέσεις ακολουθούν αυτή τη διαδικασία. Είναι η συνήθεια των Πορτογάλων, για παράδειγμα, κάθε βδομάδα, μήνα και χρόνο, άντρες και γυναίκες να πηγαίνουν σε έναν ιερέα και ιδιαίτερα να εξομολογούνται όλες τις αμαρτίες τους. Ο ιερέας τους λέει να μετανοήσουν και

που πιστεύει ο πραγματικός Ιησούς, ο οποίος είχε προείπει την έλευση του Μωάμεθ.

καταμετράει στον καθένα ποια τιμωρία νομίζει ότι είναι απαραίτητη. «Ο Θεός να με φυλάει από το κακό των διεστραμμένων σκέψεων και πράξεών τους».

Αναφορά τέτοιων ανομιών δεν έχει θέση σ' αυτή την αφήγηση αλλά ήμουν αρκετά τολμηρός, ώστε να συμπεριλάβω αυτές τις λεπτομέρειες, για να ενισχύσω τον πιστό στην προσπάθειά του να είναι όλο και πιο οξυδερκής στις προς το Θεό ευχαριστίες του για τα πλεονεκτήματα που απολαμβάνει.

Ασυνήθη συμβάντα

Δυο από τους χορευτές, οι πιο αξιόλογοι από όλους, είχαν από καιρό αποφασίσει να εγκαταλείψουν αυτόν τον κόσμο και να αφιερώσουν τους εαυτούς τους στα είδωλα. Ως εκ τούτου δεν δέχθηκαν καμιά πληρωμή αλλά, ευρισκόμενοι στο μονοπάτι της φιλευσπλαχνίας και της δωρεάς, ανέφεραν ότι οι επιδόσεις τους είχαν ως μόνο σκοπό να ευαρεστήσουν τα είδωλα και να διασκεδάσουν τους ειδωλολάτρες.

Άλλο περίεργο γεγονός, το οποίο έλαβε χώρα, είναι αυτό που αφορά ένα Βραχμάνο⁴⁶ που ισχυρίστηκε ότι είναι μάντης. Για να διασκεδάσουν οι πρέσβεις και οι αντιπρόσωποι, τον κάλεσαν και του ζήτησαν να αφηγηθεί τις μοίρες τους. Ο μάντης εμφάνισε μια δεσμίδα από φύλλα με μικρά σημεία γραμμένα πάνω τους και όταν κάποιος διάλεγε ένα ιδιαίτερο φύλλο, του το διάβαζε, αποκαλύπτοντας το μέλλον του.

Όταν έφθασε μπροστά στο ταπεινό άτομό μου, εξήγησε με ένα ψίθυρο ότι φοβόταν να πει το καθετί που είχε δει, διαβάζοντας τη μοίρα των λοιπών μελών της αποστολής. Προέβλεψε ότι ο πρέσβυς θα πέθαινε σύντομα μετά την άφιξή μας σε ένα μέρος, όπου θα υπήρχε νερό και βλάστηση παντού ολόγυρά μας. Επίσης προέβλεψε ότι ο βασιλιάς του Σιάμ θα νευρίαζε πολύ και θα φυλάκιζε έναν από τους απεσταλμένους του.

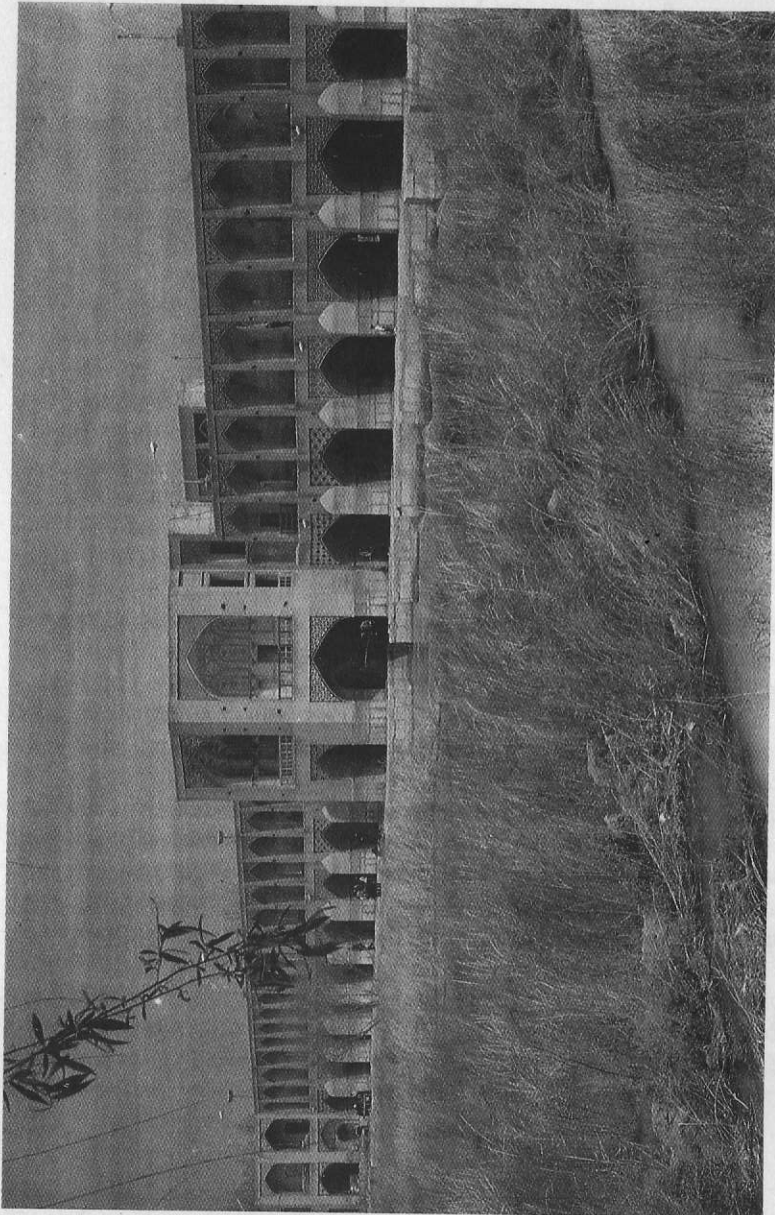
Συνέχιζε να διηγείται διάφορα γεγονότα, που πραγματικά συνέβησαν, όταν φθάσαμε στο Σαχρ Ναβ⁴⁷. Πώς ήταν ικανός να προλέγει το μέλλον μας με τέτοια ακρίβεια δεν μπορώ να εξηγήσω. «Μόνον ο Θεός ξέρει, διότι η σοφία Του είναι ατελείωτη και περικλείει τα πάντα».

46. Από τον βραχμανισμό προέκυψε ο ινδουϊσμός.

47. Άλλη περσική ονομασία του Σιάμ.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ

Η αυτοκρατορική γέφυρα Πολ-ε Χατζού, η πιο επιβλητική ιστορική γέφυρα στον κόσμο. Γέφυρα και φράγμα ταυτόχρονα στον ποταμό Ζαϊεντέ Ρουχ αποτελείται από 24 λίθινες σφίδες και στηρίζει πολλά περλίτερα. Έργο του Σάχη Αμιάς Α'.

Το ταξίδι από την Ινδία μέχρι την ακτή του Τανασουρί¹

Η φορά της διήγησής μας εισέρχεται τώρα σε νέα φάση. Την 17η Σαονάλ του 1096², αφού συγκεντρώσαμε στ' αμπάρια τις προμήθειες, το πλοίο μας έβαλε πλώρη για το Τανασουρί, το οποίο είναι μια περιοχή του Σαχρ Ναβ. Θα ήταν πολύ ανιαρό να αφηγηθώ όλες τις λεπτομέρειες των σχετικών περιπετειών μας, ιδιαίτερα εφόσον ήδη διαβάσατε αναφορικά με τα πρότερα βήσανά μας στη θάλασσα και έτσι συγκρατώ τη διττή γλώσσα της γραφίδας μου και, χωρίς να σας παρουσιάσω λεπτομερειακή αναφορά, καταγράφω μόνον την πτυχή των εμπειριών μας, την οποία θεωρώ απαραίτητη για το ενδιαφέρον σας.

Το πλοίο μένει χωρίς προμήθειες

Καθώς το λιμάνι του προορισμού μας δεν ήταν πολύ μακριά, ο καπετάνιος δε θεώρησε απαραίτητο να πάρει μεγάλες ποσότητες τροφών. Όμως συνέβη να πέσει εντελώς ο άνεμος και σύντομα τα τρόφιμα εξαντλήθηκαν και όλοι οι επιβάτες περιοριστήκαμε σε τρομερές συνθήκες διαβίωσης. Κατά τη διάρκεια αυτών των ημερών, ένα άχρηστο κομμάτι ψωμί ηλικίας έξι μηνών, ξινό και γεμάτο σκουλήκια και μυρμήγκια, θα τρωγόταν χωρίς τον παραμικρό δισταγμό. Αυτό το σιχαμερό κατακάθι θα φαινόταν ως το πιο εξαιρετικό μέλι.

1. Παραφθορά της ονομασίας Τενασερίμ, που σήμερα ανήκει και στη Βιρμανία και στην Ταϊλάνδη. Πρόκειται σήμερα τόσο για περιοχή όσο και για πόλη.
2. Πρόκειται για την 16η Σεπτεμβρίου 1685.

Προσαράξαμε στην ακτή του Παϊγκού³

Εκείνες τις μέρες, προσεγγίσαμε ένα νησί που λέγεται Ανταμάν⁴ και άνεμος και νερό, όπως είναι η φύση των πολεμικών στοιχείων, ξεσηκώθηκαν ενάντια στα γήινα σώματά μας. Οι φλόγες του φόβου άναψαν μέσα στις ψυχές μας, ενώ τα ρεύματα μας έσυραν μέχρι το Παϊγκού. Αυτό είναι μια περιοχή στη χώρα Χιτά⁵, έχει όμως δικό της βασιλιά. Μόλις και που γλιτώσαμε ζωντανοί, εφόσον προσκρούσαμε σε ένα βραχώδες νησί. Με τη θέληση του Θεού, αυτή η ίδια γραφίδα θα παρουσιάσει μια λεπτομερειακή αναφορά όλων αυτών των τοποθεσιών, όταν θα συνθέσουμε τις λαμπρές σελίδες σχετικά με τις ξένες χώρες και τα μακρινά νησιά.

Το πλοίο φθάνει στο λιμάνι του Μεργκί⁶

Το πλήρωμα ήταν σε αναταραχή. Έβαλαν την άγκυρα πάνω σ' ένα μικρό πλοίο και καθημερινώς ρυμουλκούσαν το πλοίο σαν μια πεισματάρα καμήλα. Τελικά ξεμπερδέψαμε από αυτό το ε-

3. Βασίλειο ευρισκόμενο στην έκταση της σύγχρονης Βιρμανίας, δυτικά της πρωτεύουσας Ραγκούν, τριγύρω από τις εκβολές του Ιραβάντ. Πεγκού είναι σήμερα όνομα βιρμανικής πόλης κοντά στη Ραγκούν.

4. Σήμερα με το όνομα αυτό καλείται μια συστάδα νησιών, ανάμεσα στα οποία ξεχωρίζουν ως μεγαλύτερης έκτασης το Μέσο Ανταμάν, Νότιο Ανταμάν, Βόρειο Ανταμάν και Μικρό Ανταμάν. Αν και απέχουν περίπου 1400 χιλιόμετρα σε ευθεία γραμμή από το Μαντράς και μόνο 350 χιλιόμετρα από το κοντινότερο σημείο της Βιρμανίας, ανήκουν στην Ινδία.

5. Χιτά, ή Κατά, ή Κιτάι είναι ένα όνομα απολύτως σχετιζόμενο μ' αυτό της Κίνας. Στα ρωσικά σήμερα ακόμη η Κίνα ονομάζεται Κιτάι. Φαίνεται όμως ότι οι διαιρέσεις πολιτικών εξουσιών οδήγησαν πολλούς λαούς στη χρήση δυο ονομάτων για τη χώρα αυτή. Οπότε, η ανατολική Κίνα ονομαζόταν Ταιν στα περσικά και από το συγγραφέα χρησιμοποιήθηκε για τη δυναστεία των Μαντσού, που ακριβώς τότε βρισκόταν σε ακμή υπό τον Κανγκχσί (1661-1722). Η φυλή Ταιν ήταν άλλωστε πρόγονοι των Μαντσού και είχαν κυριαρχήσει στην Κίνα από το 1115 μέχρι το 1234. Κιτάι ήταν περισσότερο περιοχές της δυτικής Κίνας, όπου στα μέσα του 17ου αιώνα επιβίωσαν κάποιοι τελευταίοι πρίγκιπες απόγονοι των Μινγκ.

6. Η ομώνυμη πόλη σήμερα ανήκει στη νοτιοανατολική απόληξη της Βιρμανίας, αν και, όντας σε βόρειο σημείο της δυτικής πλευράς της Μαλαϊκής Χερσονήσου, απέχει από την Μπανγκόκ όχι πάνω από 300 χιλιόμετρα σε ευθεία γραμμή. Η περιοχή είχε βρεθεί για αρκετούς αιώνες υπό τον έλεγχο των Γάλλων.

πικίνδυνο συμβάν και χάρη στην τύχη, που ποτέ, δεν μας εγκατέλειψε, είδαμε μια μέρα το λιμάνι του προορισμού μας, το Μεργκί. «Δόξα στον Μεγαλόδυναμο για τις πανίσχυρες προσταγές του».

Οι εντόπιοι ναυτικοί που βρίσκονταν στο πλοίο μας, είναι ικανοί στους χειρισμούς τους να περνάνε μέσα από τα κρυφά βράχια και υφάλους του λιμανιού ούτως ώστε, και όταν ήμασταν ακόμη μερικά φαρσάχ στ' ανοιχτά, στείλαμε μπροστά να αναγγείλει την άφιξή μας την φωνή του κανονιού μας, τον τολμηρό και ανεμόσυρτο αγγελιαφόρο μας. Μόλις το ηχηρό μήνυμά μας έγινε δεκτό, ιθαγενείς ήλθαν να μας συναντήσουν και οδήγησαν το πλοίο στο λιμάνι.

Πώς οι εντόπιοι δείχνουν το σεβασμό τους στα βασιλικά τεκμήρια

Σ' αυτό το σημείο ο Χατζί Σαλίμ εξήγησε στον Μουχάμαντ Χουσεύν Μπεκ ότι σ' αυτήν τη χώρα οι γηγενείς τιμούν κάθε αντικείμενο σχετιζόμενο με ένα ξένο βασιλιά με τον ίδιο τρόπο που τιμούν το πρόσωπο του ίδιου του βασιλιά τους. Ήταν βεβαίως η περίπτωση του τρανού γράμματος εκτίμησης εκ μέρους του βασιλιά μας, αυτό το μεγαλειώδες δώρο, το οποίο «όντως είναι από το πανίσχυρο χέρι του Σουλεϋμάν και έρχεται στο όνομα του Θεού, του ευσπλαχνικού, του οικτίρμονα». Είναι ένα λαμπρό τεκμήριο ευγένειας, η πιο μεγαλοσχήμων των διαβεβαιώσεων σαν το ίδιο το ένδοξο, φιλεύσπλαχνο Κοράνι.

Οι εντόπιοι τοποθετούν τέτοια ανεκτίμητα πετράδια σε ένα ιδιαίτερο έπιπλο, το παϊντάν, και στη συνέχεια το βάζουν σε ένα θρόνο, τον οποίο φέρνουν πάνω στο επισκεπτόμενο τη χώρα τους πλοίο. Εκεί το τεκμήριο κάθεται, σκιασμένο από χρυσούφαντο κάλυμμα. Σ' αυτή τη θέση δέχεται διάφορους τύπους σεβασμού από όλους όσους επιβιβάζονται. Οι επισκέπτες από την ξηρά γονατίζουν οι ίδιοι μπροστά από τέτοια μνημεία έμπνευσης τρόμου. Πραγματικά αυτή η υψηλή στάση εταιρίαζε στην αξιοπρέπεια του γράμματός μας και όπως ο Χατζί Σαλίμ προείπε, η εμπνευσμένη αυτή επιστολή «ως ουρανόσταλο μήνυμα» έτυχε μιας άξιας θέσης στο κατάστρωμα.

Οι εντόπιοι αξιωματούχοι έρχονταν για να εκφράσουν τα σέβη τους

Αμέσως μετά την άφιξή μας, ο ρατζά⁷, ο κυβερνήτης τους, με τον αρχιλιμενάρχη και άλλους αξιωματούχους του Σιάμ, ήλθε στο πλοίο μας. Κατά την πρώτη επίσκεψή τους στο επίσημο τεκμήριό μας έπεσαν μπρούμυτα στο κατάστρωμα σαν να προσέφεραν λατρεία στο Θεό. Σήκωσαν τα χέρια τους και ένωσαν τις παλάμες τους με ανοιχτά μεταξύ τους ακτινωτά τα δάχτυλα. Πρώτα αγγίζουν το έδαφος με την άκρη των δυο μικρών τους δαχτύλων και μετά τα σηκώνουν ψηλά. Ύστερα ακουμπάνε το κεφάλι τους με το άκρο των αντιχείρων τους και κατόπιν κάνουν μια ακόμη επίκληση. Επαναλαμβάνουν την όλη διαδικασία τρεις φορές με ακριβώς τον ίδιο τρόπο. Όντως, αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο λατρεύουν τα είδωλά τους και τιμούν το βασιλιά τους. Στη γλώσσα τους αποκαλούν αυτόν το λατρευτικό τρόπο έκφρασης σεβασμού ουλούκ.

Αυτοί οι άπιστοι ήσαν πραγματικά ευτυχείς στην καρδιά τους, διότι τελικά απέδιδαν λατρεία στο Λόγο της Αληθείας⁸ και όχι στα μάταια είδωλά τους. Απασχολούνταν με τον καθαρισμό του καθρέφτη της αυτογνωσίας με το μοναδικό τεκμήριο αλήθειας και έκαναν να λάμπει με περίκοσμη λατρεία το ρητό «Η μεταφορά είναι η γέφυρα προς την πραγματικότητα». Με τη συμπλήρωση αυτών των προοιμακών τελετουργιών, έσπευσαν να εξυπηρετήσουν τον πρέσβη μας και συντόμως μικρά πλοιάρια κατέφθασαν για να μας παραλάβουν.

Η πρεσβεία γίνεται υποδεκτή στην ξηρά με μουσική

Σ' αυτή την παράξενη χώρα υπάρχει ένα μουσικό όργανο, το οποίο εμφανίζεται πάντοτε στις γιορτές σαν ένας φιλικά προσκεκλημένος ξένος. Έχει το σχήμα ενός αγγείου αλλά είναι κατασκευασμένο από σίδηρο και γυαλί. Οι εντόπιοι το παίζουν με ένα βαρύ μεταλλικό ραβδί, που θυμίζει γουδοχέρι. Δυστυχώς αυτό το όργανο είναι ικανό να παράγει έναν τόσο εκκωφαντικό και δια-

7. Αμέσως υποδεέστερος ενός μάχα-ρατζά (μαχαραγιά) τίτλος.

8. Αυτός είναι εν προκειμένω το γράμμα του σάχη.

περαστικό ήχο, που η ανθρώπινη ευαισθησία θα έφτανε σε βαθμό παραφροσύνης. Ο μόνος τρόπος να το αποφύγει κάποιος είναι να πεθάνει. Οι μελωδίες που προκύπτουν από το κοίλωμα αυτού του οργάνου είναι τόσο κακόηχες, ώστε έχει μάλλον γίνει γνωστό ως «βραχνιασμένη πέρδικα».

Μια άλλη από τις μέτριες επιδόσεις κατά τη διάρκεια των εντοπίων εορτών είναι ο αυλός. Αλίμονο, είναι λυπηρό που στρογγυλές τρύπες ανοίχτηκαν στην καρδιά του δύσμοιρου αυτού αυλού αλλά αυτό είναι φανερά μια τιμωρία για τη διαβολική συντροφιά, που επιμένει στις εκκωφαντικές, στριγγές νότες. Και τα πληκτικά τύμπανα; Χτυπούν τα πολεμικά τύμπανα τόσο τρελά που μόλις και συγκρατείσαι να μη δείρεις τους μουσικούς. Θα μας είχε αρέσει να γδάρουμε τους τυμπανιστές και να τσιτώσουμε τα δέρματά τους.

Η φροντίδα και το σέβας προς το ευγενές τεκμήριό μας

Όταν όλα αυτά τα εργαλεία χαράς συγκεντρώθηκαν, οι φρουρές τοποθέτησαν το ευγενές τεκμήριό μας σε ένα ιδιαίτερο και επιφανές σκάφος, το οποίο ήταν ωραιότατα διακοσμημένο με κόκκινο ύφασμα σίλα. Οι διπλωμάτες κάθονταν σε άλλα πλοία και όλοι πλεύσαμε προς την αποβάθρα μαζί. Στην ακτή υπήρχε μια περίτεχνα διακοσμημένη κατασκευή. Έμοιαζε με πλοίο αλλά είχε έναν εντυπωσιακό θρόνο στο μέσον. Αυτός έμοιαζε με άμβωνα. Οι Σιαμέζοι τον καλούν καμάμ και αυτός χρησιμοποιείται μόνον από το βασιλιά και τους υψηλούς αξιωματούχους. Θυμίζει φορείο για μεταφορά υψηλών προσώπων.

Ο ευγενής θρόνος είχε τοποθετηθεί ειδικά για το βασιλικό γράμμα μας και χρειάστηκε τέσσερις ανθρώπους για να τον κατεβάσουν στο έδαφος. Ανάλογα με το βαθμό τους, Σιαμέζοι αξιωματούχοι στάθμευαν και στις τέσσερις πλευρές του εντυπωσιακού θρόνου. Σήκωσαν στο τέλος το καμάμ και το μετέφεραν, ενόσω τα μέλη της πρεσβείας μας ακολουθούσαν εφιππιοί.

Η εγκατάσταση της πρεσβείας και το βασιλικό τεκμήριο

Όχι μακριά από ένα ναό, στην κορυφή ενός λόφου, οι εντόπιοι είχαν κατασκευάσει μια νυφική αίθουσα για το σημαντικότερο των ειδώλων τους. Το μεγαλόπρεπο εσωτερικό αυτού του οίκου ήταν διακοσμημένο με φίνα χρυσούφαντα πέπλα αγορασμένα από την Κίνα. Εδώ μεταφέρθηκε για να στεγαστεί το τεκμήριό μας, σαν μια νεαρή κοπέλα που περιμένει τη μέρα του γάμου. Σύμφωνα με τα εντόπια ήθη μια σειρά από φρουρούς επαγρυπνούσε επιτόπου και καθ' όλη τη διάρκεια της νύχτας φωτιές είχαν διατηρηθεί ολόγυρα αναμμένες.

Υπάρχει ένα άλλο κτίριο που λέγεται Δου 'λ Φικάρ⁹ και έχει ανεγερθεί από έναν Ιρανό, ο οποίος δεν είχε αποκτήσει φήμη στην Περσία. Ήλθε όμως στο Σιάμ και έγινε κυβερνήτης και διοικητής μιας ολόκληρης και μάλιστα δασώδους περιοχής. Αυτό το κτίριο, όπως και ένα κτίριο δημοσίων λουτρών, ήταν αρχιτεκτονικώς κάτι το ασύλληπτο και άγνωστο για τους άπιστους. Ο μέγας αρχιτέκτων, η Φαντασία, δεν εφεύρε ομολογουμένως ποτέ ένα καλύτερο αποτύπωμα στο οικοδόμημα της καρδιάς και η μορφοποιούμενη Σκέψη δεν είχε ποτέ ριψοκινδυνεύσει από το θησαυρό του Νοός να ξεπροβάλει και να βυθίσει το πόδι της σε ένα τέτοιο κομψό χαμάμ. Ήταν πραγματικά ο κολοφώνας της ωραιότητας και της επισημότητας. Είχε διακοσμηθεί με πολλά χαλιά και μαξιλάρια για να υποδεχθεί τα μέλη της πρεσβείας.

Ο Μουχάμαντ Σαντίκ ήταν ο οικοδεσπότης μας στο Μεργκί

Εφόσον δεν υπάρχει ιθαγενής σ' αυτά τα σημεία που να έχει μια σωστή αντίληψη για θέματα τροφής, ο Μουχάμαντ Σαντίκ, ο γιος του προαναφερμένου Ιρανού, διορίστηκε για να μας περιποιηθεί ως δικούς του φιλοξενούμενους. Πραγματικά έφερε εις πέρας αυτό το καθήκον με τον πιο αξιόπαινο τρόπο και ως προς την τελευταία ακόμη λεπτομέρεια. Καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της μέρας και της νύχτας που ακολούθησε μας συμπεριφέρθηκαν πανηγυρικά και με την πιο περίφροντη εκτίμηση.

9. Ονομασμένο σύμφωνα με το θρυλικό σπαθί του Αλί, του πρώτου μάμη.

Ο Χατζί Σαλίμ ετοιμάζει την τροφή μας

Την επόμενη μέρα το πρωί ο Χατζί Σαλίμ επισκέφθηκε τον πρέσβη μας και τον πληροφόρησε ότι σ' αυτή τη χώρα δεν υπήρχαν αγορές και μαγαζιά για να αγοράσει ή να πουλήσει κάτι ο ενδιαφερόμενος. Επέμεινε να του επιτρέψουμε να μας προμηθεύσει τις βασικές μας ανάγκες και ο,τιδήποτε ήταν δυνατό να βρεθεί. Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι στο Σιάμ δε φυτρώνει τίποτ' άλλο εκτός από ρύζι και μ' αυτό οι περισσότεροι ζουν και διατρέφονται αποκλειστικά. Εφόσον οι εντόπιοι αποφεύγουν το σιτάρι ως δηλητήριο, είναι εξαιρετικά δύσκολο να βρεθεί ακόμη και κόκκος.

Ο Χατζί Σαλίμ ανέλαβε να εξασφαλίσει να μας παρέχονται καθημερινώς γεύματα για πενήντα νοματαίους και φρόντισε επίσης για όλες τις άλλες ανάγκες μας. Πενήντα εντόπιοι υπηρέτες μας παραχωρήθηκαν για να μας διακονούν, καθώς και να ασχολούνται με το φαγητό και το νερό των αλόγων μας. Αν και είχαμε μέχρι τούδε γλιτώσει από τους κινδύνους της θάλασσας, ξαφνικά πνιγήκαμε σε έναν ωκεανό νομίμων βρομερών ακαθαρσιών¹⁰. «Ο Θεός, ο Φανερός και Καθαρός, παραμένει ο τελικός κριτής μας».

Η πρεσβεία αναχωρεί για το Τανασουρί με το πλοίο

Αφού περάσαμε μερικές μέρες στο Μεργκί, αποπλεύσαμε για την πόλη Τανασουρί. Εφόσον πολλοί δρόμοι σ' αυτή τη χώρα διασχίζουν μεγάλα ποτάμια και τρομερές ζούγκλες και καθώς η όψη της γης δεν είναι ομαλή, είναι αδύνατο να ταξιδέψει κάποιος στην ξηρά πεζός ή έφιππος. Εάν οι Σιαμέζοι θα ήθελαν να κατασκευάσουν έναν ευθύ δρόμο, θα κόστιζε περισσότερο από όλα τα τωρινά έσοδα του κράτους και θα όφειλαν να καθαρίσουν το δρόμο από τις φωλιές αγρίων ελεφάντων, λεοπαρδάλεων και λύκων. Ακόμη και τότε δε θα υπήρχε καμιά άνεση στο ταξίδι σ' αυτό το δρόμο. Έτσι η συνήθης περίπτωση μεταφοράς σ' αυτή

10. Όσο πλούσιο να είναι ένα γεύμα, από ένα μουσουλμάνο, θεωρείται ακάθαρτο, αν δεν έχει ετοιμασθεί κατά το μουσουλμανικό τρόπο, ή αν περιλαμβάνει απαγορευμένα φαγητά, όπως χοιρινό, κάποια συγκεκριμένα θαλασσινά κ.ο.κ.

τη χώρα είναι το πλοίο και όντως αυτό είναι ένα πολύ άνετο και φτηνό ταξίδι.

Δυο άντρες κωπηλατώντας σε ένα μικρό σκάφος μπορούν εύκολα να μεταφέρουν εκατό εμπορεύματα και να καλύψουν μια απόσταση δέκα φαρσάχ¹¹ μέσα σε μια μέρα. Έτσι, τα πλοία είναι η συνήθης διαμονή των κατοίκων, το κέντρο γύρω από το οποίο περιστρέφονται οι ζωές τους. Τα πλοία τους χρησιμεύουν τόσο για σπίτια, όσο και για μαγαζιά. Καβαλούν τα πλοία τους, όποτε επιθυμούν, τα δένουν το ένα δίπλα στο άλλο και ψωνίζουν και πουλούν ό,τι θέλουν χωρίς να πατούν στην ακτή.

Έτσι, ένας κάποιος αριθμός τέτοιων πλοίων μας χορηγήθηκε και εκεί φορτώθηκαν οι αποσκευές και τα άλογά μας. Όταν όλοι επιβιβαστήκαμε, τα πλοία αυτά απέπλευσαν για το λιμάνι του Τανασουρί και διέσχισαν ένα ποτάμι που κατεβαίνει από το Χιτά¹². Από το Μεργκί μέχρι το Σαχρ Ναβ δεν υπήρχαν καθόλου οικισμοί, χωριά ή κτίρια, για να αναφέρω, αλλά οι αρχές της χώρας κατασκεύασαν σύντομα μερικά καλαμένα και ξύλινα σπίτια κατά μήκος του ποταμού κάθε λίγα φαρσάχ. Σ' αυτές τις μικρές καλύβες οι πάσσαλοι του πατώματος και της οροφής είχαν καλυφθεί από ύφασμα για να φαίνονται πιο καθαρά και ωραία.

Περιγραφή του Τανασουρί

Το Τανασουρί είναι μια πόλη πλούσιας βλάστησης και οι κάτοικοί της φθάνουν τις πέντε με έξι χιλιάδες. Υπάρχουν Σιαμέζοι, Ινδοί Μουσουλμάνοι, είτε Χαναφί είτε Σαφαί¹³, Ινδουιστές και Δυτικοί. Καθώς η πόλη βρίσκεται ανάμεσα σε βουνά, η ομίχλη και οι συχνές βροχές διαμορφώνουν ένα κλίμα που θυμίζει πρωινή δροσοσταλιά αλλά η καταχνιά διαρκεί όλη τη μέρα. Ο προαναφερόμενος Μουχάμαντ Σαντίκ μας συνόδευσε στο Τανασουρί και,

11. Ένα φαρσάχ αντιστοιχεί σε 7.300 μ.

12. Γεωγραφικό λάθος του συγγραφέα. Το ποτάμι κυλάει από τα βόρεια προς τα νότια, οι πηγές του όμως δε φθάνουν στην Κίνα, όπως όντως συμβαίνει στην περίπτωση άλλων ποταμών της περιοχής.

13. Πρόκειται για δυο σχολές δικαίου του σουνιτικού Ισλάμ. Οι Χαναφί είναι οι πιο δημοφιλείς στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Οι Σαφαί είναι αυτοί που καλύπτουν τα πάντα από το Φικχ, το ισλαμικό δίκαιο. Κάθε όψη της ζωής είναι έκφραση συγκεκριμένης νομικής αντίληψης του κόσμου κατά τον Σαφί, ιδρυτή της σχολής, που έζησε στα τέλη του 8ου και στις αρχές του 9ου αιώνα.

όπως και πρωτύτερα, έφερε εις πέρας την αποστολή του να μας περιποιηθεί.

Ο πρέσβης Χουσεΐν Μπεκ, αρρωσταίνει βαριά

Όταν φθάσαμε στο ευλογημένο Μπαντάρ Αμπάς, όλοι υποστήκαμε τις συνέπειες ενός κλίματος ολοσχερώς διαφορετικού από εκείνο του Εσφαχάν, όπου βρίσκεται ο ένδοξος Οίκος του Παγκόσμιου Κυβερνήτη¹⁴. Ο καθέννας μας έπεσε άρρωστος αλλά η περίπτωση του πρέσβη, Χουσεΐν Μπεκ, ήταν ιδιαίτερα βαριά. Η ασθένειά του κατά την παραμονή μας στο Μπαντάρ Αμπάς έφθασε σε προχωρημένο στάδιο και τα συμπτώματα διατηρήθηκαν και όταν αποπλεύσαμε. Επίσης υπέφερε πάρα πολύ κατά την πρώτη θύελλα, καθώς πλέαμε προς τη Μουσκάτη. Μέρα με τη μέρα όμως η επιδεινωμένη κατάστασή του χειροτέρευε.

Ο πρέσβης πεθαίνει στο Τανασουρί

Στο Τσιναπατάμ ο Χουσεΐν Μπεκ έπαθε υδρωπικία και από τη στιγμή που φθάσαμε στο Τανασουρί η κατάσταση της υγείας του έγινε σοβαρότερη παρά ποτέ. Μόλις έμαθε τα κατέκαστα ο ευγενής βασιλιάς του Σιάμ, έστειλε εσπευσμένα δυο γιατρούς να τον θεραπεύσουν. Ο ένας ήταν Σιαμέζος, ο άλλος Κινέζος. Δεν είχαν όμως και πολλά πράγματα πια να κάνουν. «Όταν έλθει η ώρα τους, δε θα είναι αργοί ούτε θα χρονοτριβούν, για μια έστω ώρα». Η ψυχή του πρέσβη άκουσε τη μοιραία φωνή του Συλλέκτη των Ψυχών «Επίστρεψε στη χώρα σου!» και ήταν υποχρεωμένη να αποδεχθεί την πικρή επιταγή «Ο καθέννας πρέπει να γευθεί το θάνατο».

Άλλα μέλη της διπλωματικής αποστολής είχαν ήδη πεθάνει, μερικοί στο Μπαντάρ Αμπάς και άλλοι στη θάλασσα. Τέλος, άλλοι πέθαναν μεταγενέστερα, κατά την παραμονή μας στο Σιάμ. Την

14. Το Ισπαχάν, πρωτεύουσα του σαφεβιδικού Ιράν, ήταν κατά τον 17ο και 18ο αιώνα η πολυτελέστατη και πλουσιότερη πόλη του κόσμου. Δεν ήταν καθόλου υπερβολή το λεγόμενο «Εσφαχάν ναφς-ε Τζαχάν», δηλαδή ότι «Το Ισπαχάν είναι ο μισός κόσμος». Τα πολυάριθμα ακόμη και σήμερα σωζόμενα ανάκτορα, τζαμιά, μνημεία, περίπτερα, κήποι, ανακτορικές πλατείες και γέφυρες αφήνουν και σήμερα επισκέπτες και μελετητές άφωνους.

τη χώρα είναι το πλοίο και όντως αυτό είναι ένα πολύ άνετο και φτηνό ταξίδι.

Δυο άντρες κωπηλατώντας σε ένα μικρό σκάφος μπορούν εύκολα να μεταφέρουν εκατό εμπορεύματα και να καλύψουν μια απόσταση δέκα φαρσάχ¹¹ μέσα σε μια μέρα. Έτσι, τα πλοία είναι η συνήθης διαμονή των κατοίκων, το κέντρο γύρω από το οποίο περιστρέφονται οι ζωές τους. Τα πλοία τους χρησιμεύουν τόσο για σπίτια, όσο και για μαγαζιά. Καβαλούν τα πλοία τους, όποτε επιθυμούν, τα δένουν το ένα δίπλα στο άλλο και ψωνίζουν και πουλούν ό,τι θέλουν χωρίς να πατούν στην ακτή.

Έτσι, ένας κάποιος αριθμός τέτοιων πλοίων μας χορηγήθηκε και εκεί φορτώθηκαν οι αποσκευές και τα άλογά μας. Όταν όλοι επιβιβαστήκαμε, τα πλοία αυτά απέπλευσαν για το λιμάνι του Τανασουρί και διέσχισαν ένα ποτάμι που κατεβαίνει από το Χιτά¹². Από το Μεργκί μέχρι το Σαχρ Ναβ δεν υπήρχαν καθόλου οικισμοί, χωριά ή κτίρια, για να αναφέρω, αλλά οι αρχές της χώρας κατασκεύασαν σύντομα μερικά καλαμένα και ξύλινα σπίτια κατά μήκος του ποταμού κάθε λίγα φαρσάχ. Σ' αυτές τις μικρές καλύβες οι πάσσαλοι του πατώματος και της οροφής είχαν καλυφθεί από ύφασμα για να φαίνονται πιο καθαρά και ωραία.

Περιγραφή του Τανασουρί

Το Τανασουρί είναι μια πόλη πλούσιας βλάστησης και οι κάτοικοί της φθάνουν τις πέντε με έξι χιλιάδες. Υπάρχουν Σιαμέζοι, Ινδοί Μουσουλμάνοι, είτε Χαναφί είτε Σαφαί¹³, Ινδουιστές και Δυτικοί. Καθώς η πόλη βρίσκεται ανάμεσα σε βουνά, η ομίχλη και οι συχνές βροχές διαμορφώνουν ένα κλίμα που θυμίζει πρωινή δροσοσταλιά αλλά η καταχνιά διαρκεί όλη τη μέρα. Ο προαναφερμένος Μουχάμαντ Σαντίκ μας συνόδευσε στο Τανασουρί και,

11. Ένα φαρσάχ αντιστοιχεί σε 7.300 μ.

12. Γεωγραφικό λάθος του συγγραφέα. Το ποτάμι κυλάει από τα βόρεια προς τα νότια, οι πηγές του όμως δε φθάνουν στην Κίνα, όπως όντως συμβαίνει στην περίπτωση άλλων ποταμών της περιοχής.

13. Πρόκειται για δυο σχολές δικαίου του σουνιτικού Ισλάμ. Οι Χαναφί είναι οι πιο δημοφιλείς στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Οι Σαφαί είναι αυτοί που καλύπτουν τα πάντα από το Φικχ, το ισλαμικό δίκαιο. Κάθε όψη της ζωής είναι έκφραση συγκεκριμένης νομικής αντίληψης του κόσμου κατά τον Σαφί, ιδρυτή της σχολής, που έζησε στα τέλη του 8ου και στις αρχές του 9ου αιώνα.

όπως και πρωτύτερα, έφερε εις πέρας την αποστολή του να μας περιποιηθεί.

Ο πρέσβης Χουσεΐν Μπεκ, αρρωσταίνει βαριά

Όταν φθάσαμε στο ευλογημένο Μπαντάρ Αμπάς, όλοι υποστήκαμε τις συνέπειες ενός κλίματος ολοσχερώς διαφορετικού από εκείνο του Εσφαχάν, όπου βρίσκεται ο ένδοξος Οίκος του Παγκόσμιου Κυβερνήτη¹⁴. Ο καθέννας μας έπεσε άρρωστος αλλά η περίπτωση του πρέσβη, Χουσεΐν Μπεκ, ήταν ιδιαίτερα βαριά. Η ασθένειά του κατά την παραμονή μας στο Μπαντάρ Αμπάς έφθασε σε προχωρημένο στάδιο και τα συμπτώματα διατηρήθηκαν και όταν αποπλεύσαμε. Επίσης υπέφερε πάρα πολύ κατά την πρώτη θύελλα, καθώς πλέαμε προς τη Μουσκάτη. Μέρα με τη μέρα όμως η επιδεινωμένη κατάστασή του χειροτέρευε.

Ο πρέσβης πεθαίνει στο Τανασουρί

Στο Τσιναπατάμ ο Χουσεΐν Μπεκ έπαθε υδρωπικία και από τη στιγμή που φθάσαμε στο Τανασουρί η κατάσταση της υγείας του έγινε σοβαρότερη παρά ποτέ. Μόλις έμαθε τα καθέκαστα ο ευγενής βασιλιάς του Σιάμ, έστειλε εσπευσμένα δυο γιατρούς να τον θεραπεύσουν. Ο ένας ήταν Σιαμέζος, ο άλλος Κινέζος. Δεν είχαν όμως και πολλά πράγματα πια να κάνουν. «Όταν έλθει η ώρα τους, δε θα είναι αργοί ούτε θα χρονοτριβούν, για μια έστω ώρα». Η ψυχή του πρέσβη άκουσε τη μοιραία φωνή του Συλλέκτη των Ψυχών «Επίστρεψε στη χώρα σου!» και ήταν υποχρεωμένη να αποδεχθεί την πικρή επιταγή «Ο καθέννας πρέπει να γευθεί το θάνατο».

Άλλα μέλη της διπλωματικής αποστολής είχαν ήδη πεθάνει, μερικοί στο Μπαντάρ Αμπάς και άλλοι στη θάλασσα. Τέλος, άλλοι πέθαναν μεταγενέστερα, κατά την παραμονή μας στο Σιάμ. Την

14. Το Ισπαχάν, πρωτεύουσα του σαφεβιδικού Ιράν, ήταν κατά τον 17ο και 18ο αιώνα η πολυτελέστατη και πλουσιότερη πόλη του κόσμου. Δεν ήταν καθόλου υπερβολή το λεγόμενο «Εσφαχάν ναφς-ε Τζαχάν», δηλαδή ότι «Το Ισπαχάν είναι ο μισός κόσμος». Τα πολυάριθμα ακόμη και σήμερα σωζόμενα ανάκτορα, τζαμιά, μνημεία, περίπτερα, κήποι, ανακτορικές πλατείες και γέφυρες αφήνουν και σήμερα επισκέπτες και μελετητές άφωνους.

12η του Μουχαρράμ ου 'λ Χαράμ του 1097¹⁵ ο πρέσβης απέ-
πλευσε για τις περιοχές του Κυρίου όλων των ανθρώπων. Ας
καταγραφεί ότι όλοι όσοι πέθαναν σ' αυτό το ταξίδι, θυσιάστη-
καν για τον ευλογημένο μας και εξόχως ευγενή βασιλιά.

Οι επιζώντες διπλωμάτες

Όσοι είχαν παραμείνει εν ζωή ήσαν δυο Κουρτσίδες, δυο
Γκολαμίδες, ένας Τουφανγκισής και ένας Τουπτσής, χωρίς βε-
βαίως να αναφέρω το ταπεινό άτομό μου, το οποίο διέλαθε από
όλες αυτές τις δυσκολίες, ώστε να συνθέσει και να παρουσιάσει
αυτή την αναφορά στον τρομερό βασιλιά μας. Λίγες μέρες μετά
το θάνατο του Χουσεΐν Μπεκ μια ομάδα από φερέγγυους Σια-
μέζους υπασπιστές έφθασε από το βασιλιά. Έκαναν όλες τις
προμήθειες για το επόμενο στάδιο του ταξιδιού μας και μας
έστειλαν με ένα πλοίο στο Σαχρ Ναβ.

Το περίπλοκο ταξίδι για το Σαχρ Ναβ

Οι διάφορες χώρες από την άλλη πλευρά των Ανέμων δεν
έχουν μεγάλη πνοή και έκταση και από την Αρχαιότητα το κάθε
δάσος είχε κατοικηθεί και κρατηθεί υπό τον έλεγχο άλλου κυβερ-
νήτη. Ο σημερινός βασιλιάς του Σιάμ δεν έχει απομακρυνθεί από
τα ειωθότα των προκατόχων του. Για να μας επιδειχθούν η έκτα-
ση του βασιλείου, ο πλούτος της γης και των εμπορών και, ιδιαι-
τερα τα οχυρωματικά έργα που θα διέλυαν κάθε επίθεση και θα
έκαναν τον εχθρό να χάσει το δρόμο της φυγής του μέσα στα
δάση, μας οδήγησαν στην πρωτεύουσα από έναν ιδιαίτερα πε-
ρίπλοκο δρόμο. Το ταξίδι μας πήρε ενάμιση μήνα, ενώ κανονικά
οι έμποροι διασχίζουν την απόσταση σε είκοσι πέντε ή είκοσι έξι
μέρες και απεσταλμένοι μπορούν να την καλύψουν μέσα σε δέκα
ή δώδεκα μέρες.

15. Την 19η Δεκέμβρη 1685.

Ο εξαγριωμένος ελέφαντας που έφθασε στο Τανασουρί σε μια νύχτα

Πληροφορηθήκαμε από μια φερέγγυα πηγή ότι λίγα χρόνια
πιο πριν, κατά τη διάρκεια της βασιλείας του σημερινού βασιλιά,
ένας άγριος ελέφαντας χτυπήθηκε ξαφνικά με μια αιχμηρή αρ-
πάγη. Του σάλεψαν τα λογικά και τίναξε ψηλά το κεφάλι του από
το περιλαίμιο της υποταγής. Απέσυρε το πόδι του από το μονο-
πάτι της υποτακτικής και με εκπληκτική ταχύτητα ξαμολήθηκε
για το Σαχρ Ναβ, σπάζοντας και συντρίβοντας ό,τι έβλεπε μπρο-
στά του. Διέσχισε τη μεγάλη ζούγκλα που χωρίζει την πρωτεύου-
σα από τη θάλασσα και μετέφερε το φύλακά του στο λιμάνι του
Τανασουρί σε μια μόνη νύχτα.

Όταν ο βασιλιάς έμαθε τα καθέκαστα, τα μάγουλά του πήραν
φωτιά από το θυμό του. Ο βασιλιάς μετέθεσε λοιπόν τη βασιλί-
σα του νοός του έξω από τη σφαίρα της επιείκειας. Έστειλε
στρατιώτες κατεπειγόντως στο λιμάνι. Κέντρισαν την ελεφάντινη
ψυχή του δύσμοιρου δαμαστή και φύλακα του ελέφαντα, μέχρις
ότου αυτή βγήκε έξω από τα τείχη της πολιτείας της ζωής, και
περικυκλώνοντας το σαλεμένο στο μυαλό του ελέφαντα κατα-
τσάκισαν την επαναστατική ύπαρξή του, που έμοιαζε με αυτή
ενός πραγματικού ιππέα.

Τζαλάνγκ, το πρώτο χωριό στο δρόμο μας για το Σαχρ Ναβ

Αλλά ας αφήσουμε τον αφηγητή να συνεχίσει τη διήγησή του.
Όσο μας αφορά, για είκοσι πέντε μέρες, αφότου αφήσαμε το
Τανασουρί, πλέαμε σε ένα μεγάλο ποταμό, στις δυο πλευρές του
οποίου βλέπαμε συνέχεια δασόφυτες λοφοπλαγιές. Κάθε μέρα
περνούσαμε όλο το πρωινό ταξιδεύοντας πάνω στο πλοίο. Το
μεσημέρι αναπαυόμασταν στις παραποτάμιες ξύλινες κατα-
σκευές. Τα βράδια, για το φόβο των λύκων, των λεοπαρδάλεων
και των ελεφάντων, κάποιιοι από τους υπηρέτες έμεναν ξάγρυ-
πνοι και διατηρούσαν τις φωτιές αναμμένες μέχρι το πρωί.

Από το Τζαλάνγκ στο Πατζ Πουρί πάνω σε ελέφαντες

Φθάσαμε σε ένα χωριό ονόματι Τζαλάνγκ όπου θηλυκοί ελέφαντες, τους οποίους είχε στείλει ο βασιλιάς, μας περίμεναν. Ήσαν γρήγοροι και σταθεροί και έφεραν ζωγραφισμένα ξύλινα καθίσματα που έμοιαζαν με θρόνους. Το βασιλικό γράμμα τοποθετήθηκε στη ράχη του καλύτερου ελέφαντα. Τότε και εμείς ανεβήκαμε στους άλλους ελέφαντες και οδοιπορήσαμε για τις επόμενες δεκαπέντε μέρες. Σε κάθε σταθμό που φτάναμε, μας προσέφεραν γευστικότερα ντόπια φρούτα και έτσι συνεχίσαμε, μέχρις ότου φθάσαμε σε ένα χωριό που λεγόταν Πατζ Πουρί. Εδώ μας υποδέχτηκε ο Σαϊντ Μαζανταράνι, ο οποίος ήταν ο ντόπιος κυβερνήτης και αποδέκτης των βασιλικών ευνοιών στην περιοχή. Έσπευσε να ανταποκριθεί στις επίσημες υποχρεώσεις του και μας εξυπηρέτησε με κάθε χάρη.

*Σουχάν¹⁶, μια ευημερούσα παραποτάμια πόλη,
καθ' οδόν προς το Σαχρ Νάβ*

Και πάλι επιβιβαστήκαμε σε πλοία και σε μια μόνο μέρα φτάσαμε στο Σουχάν. Είναι μια κοινότητα πλούσια, καθώς η όλη τριγύρω περιοχή είναι γόνιμη και όμορφη. Ένας θαυμάσιος ποταμός από γάργαρο νερό τρέχει διά μέσου της πόλης και χύνεται μακριά στη θάλασσα. Και στις δυο όχθες του ποταμού για απόσταση αρκετών φαρσάχ υπάρχουν κήποι με οπωροφόρα δέντρα, οι οποίοι δεν κατατέμνονται από τοίχους ή πασσάλους. Εκεί φυτρώνει κάθε είδος οπωροφόρο δέντρο, λεμονιές, πορτοκαλιές, μάγκο, ινδικές καρυδιές και άλλα τροπικά δέντρα που ανταγωνίζονται ως προς την ομορφιά και τη χάρη το ελεύθερο και λικνιζόμενο κυπαρίσσι. Πραγματικά, κάθε ντόπιο φρούτο του Σιάμ μπορούσε να βρεθεί στο χωριό εκείνο.

Τριγύρω μας υπήρχαν δέντρα που ποτέ δεν αισθάνονται την ξηραντική αφή του φθινοπώρου, δέντρα ολάνθιστα ως νεανικές ελπίδες που ηλικιωμένοι διατηρούν στις καρδιές τους. Οι περισσότερες χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων αποφεύγουν

16. Δυτικά της Μπανγκόκ υπάρχει και σήμερα η πόλη Σουφάν επί του ποταμού Τατσίν.

τη λαβή του φθινοπώρου. Τα λιβάδια και τα δέντρα διατηρούν την ενδυμασία τους ανεπηρέαστη από την παγερή επαφή του χειμώνα. Αυτός εδώ ο κήπος είναι ασφαλώς ο πιο ευλογημένος από όλους των τριγύρω περιοχών.

Στη διάρκεια όλου του χρόνου η χώρα παραμένει δροσερή, τα λιβάδια είναι γεμάτα από τριαντάφυλλα και τα μεγάλα δέντρα φέρουν τους καρπούς τους. Τα γεμάτα φύλλα κλαδιά τους τιλαντεύονται και ψιθυρίζουν τα θροίσματά τους ολόγυρά μας, ενόσω εκτείνονται ακτινωτά τα μεγάλα κλαδιά τους. Χυμώδη φρούτα αιωρούνται και λάμπουν σε κάθε πνοή του ανέμου.

Εδώ υπάρχουν δέντρα πιο χαρμόσυνα κι από το δέντρο Τουμπά του Παραδείσου, φυλλώματα που μιλούν στους ανέμους πιο γλυκά από μελιστάλακτους ρήτορες. Ωστόσο, δεν υπάρχει σε όλο το Σαχρ Νάβ μέρος που να ανθίζει όσο αυτό το χωριό και να επιδεικνύει τόσα εντυπωσιακά πλούτη και αφθονία. Το κλίμα είναι ευχάριστο και ανανεωτικό για την καρδιά. Εδώ είναι πραγματικά ένα μέρος αναψυχής για την εξουθενωμένη ψυχή του ταξιδιώτη, ένας καλότυχος τόπος για όσους ξενιτεύθηκαν.

*Η πρεσβεία γίνεται δεκτή από το ρατζά Τσελεμπί
και δέχεται ως δώρα ωραία μικρά σκάφη*

Όταν φθάσαμε στα προάστια της πόλης συναντηθήκαμε με έναν άνθρωπο που ονομαζόταν Τσελεμπί. Προερχόταν από το λαό των Ρωμηών¹⁷, είχε εγκατασταθεί σ' αυτή τη χώρα και έχαιρε της ύψιστης τιμής της πρόσφατης προσχώρησής του στο σιιτικό Ισλάμ. Αυτές τις μέρες ο Τσελεμπί ήταν ο ρατζά αυτής της περιοχής. Ήλθε να μας προϋπαντήσει με ένα μακρύ πλεούμενο που οι εντόπιοι καλούν καμούτσα. Αυτό το είδος σκάφους είναι

17. Οι Έλληνες ονομάζονται και στο Κοράνι Αρ Ρουμ. Η λέξη προέρχεται από την ονομασία της πρωτεύουσας της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας: Νέα Ρώμη. Άγνωστο το οτιδήποτε άλλο γι' αυτόν τον Έλληνα, πιθανολογείται όμως ότι πρώτα είχε κάπου στον τόπο, προφανώς στην Ανατολία, προσηλυτιστεί στο σουνιτικό (οθωμανικό) Ισλάμ για να προσχωρήσει υστερογενώς στον σιιτικό κλάδο. Το γεγονός ωστόσο από μόνο του —και βεβαίως σε πλείστα άλλα κείμενα περιέχονται αντίστοιχες μαρτυρίες— δείχνει μια τεράστια άγνωστη και ανεξέρευντη πτυχή των Ρωμηών και της ιστορίας τους, ενώ πιστοποιεί τις πολλαπλές δυνατότητες και τον τεράστιο κόσμο, που ανοιγόταν μπροστά σε όλους τους Ρωμηούς, που προσχωρούσαν στο Ισλάμ.

ένα όχημα τιμών επιφυλασσομένων για τους υπουργούς και τους αξιωματούχους του Σιάμ.

Αφού έσκυψε κάτω μπροστά στη σφραγίδα του δαχτυλιδιού του θυρεού του Σουλεϋμάν, ο Τσελεμπί διάταξε να φέρουν ένα χρυσοποίκιλτο μακρύ πλοίο. Ήταν κατασκευασμένο από ένα μεγάλο κομμάτι ξύλου και περιλάμβανε ένα μεγάλο θρόνο στο κέντρο. Πενήντα ναύτες κωπηλατούσαν σ' αυτό το πλοίο με επίχρυσα κουπιά. Πληροφορηθήκαμε ότι αυτό το ειδικό πλοίο ήταν «το άλογο της παρέλασης» του βασιλιά. Μας ειπώθηκε ότι το θεωρούσαν ως το ελάχιστο αρμόζον να δεχθεί στον ταπεινό θρόνο του την τιμή ενός φιρμανιού του Σουλεϋμάν.

Υπασπιστές έφεραν εξάλλου άλλα επτά πλοία ενώπιόν μας· το καθένα από αυτά είχε στο κέντρο του διαμορφωθεί ως κατοικία για να στεγάσει και μπορούσε να καλύψει μέχρι και δέκα άτομα. Το εσωτερικό των δωματίων είχε διακοσμηθεί με χαλιά και μαξιλάρια, ενώ οι πόρτες καλύπτονταν από πολύτιμα παραπετάσματα. Οι αξιωματούχοι εγκάρδια ανήγγειλαν: «Ο καθένας σας θα έχει ένα δικό του σκάφος. Πραγματικά, εκτιμούμε το γεγονός ότι το ταξίδι σας ήταν γεμάτο δυσκολίες αλλά όλα' αυτά τελείωσαν τώρα. Επιβιβαστείτε σ' αυτά τα πλοία με ειρήνη στις καρδιές σας και χαρείτε όλη την εύνοια του βασιλιά του Σιάμ». Μετά την επιβίβαση στα σκάφη αυτά, τα παραπετάσματα σηκώθηκαν για να επιτρέψουν τη θέα, και προχωρήσαμε στο ποτάμι ανάμεσα σε οπωρόκηπους και ανθόκηπους.

Μερικοί Ιρανοί συναντούν την πρεσβεία έξω από το Σουχάν

Αφού ταξιδέψαμε για μια κάποια απόσταση, συναντήσαμε μερικά από τα μέλη της ιρανικής κοινότητας του Σιάμ, που ήλθαν να μας προϋπαντήσουν. Ένας από αυτούς ήταν ο Γιουζ Μπασί¹⁸ της δεξιάς πτέρυγας και ένας άλλος ήταν ο επίσημος γραφέας, μια θέση, την οποία μόνιμα κατείχαν Ιρανοί στο Σιάμ. Ήλθαν να μας συναντήσουν με την ομάδα τους και μας συνόδευσαν μέχρι την πόλη. Ξενώνας είχε διαμορφωθεί ένα τμήμα του κάστρου και τα νεοεπιπλωμένα δωμάτιά μας ήταν κατάφορτα από χαλιά και

18. Τουρκικός στρατιωτικός όρος αφομοιωμένος στα περσικά, κυριολεκτικά: εκατόνταρχος.

μαξιλάρια. Οι Σιαμέζοι εξέφραζαν το μεγαλύτερο δυνατό σεβασμό και την πιο έκδηλη διάκριση ως προς εμάς, σύμφωνα με το πρωτόκολλό τους.

Όταν φθάσαμε στο κάστρο ένας κανονιοβολισμός μας χαιρέτισε τιμητικά και εμείς γίναμε δεκτοί με εγκάρδια και φιλικά αισθήματα και όλη την έκφραση της θερμής φιλοξενίας των εντοπίων. Οι αξιωματούχοι και οι μεγιστάνες μας μετέφεραν το ανακτορικό «Καλώς ορίσατε» και εξέφρασαν τη μεγαλύτερη συμπάθειά τους για τις περιπέτειες και τα βάσανα που υποστήκαμε κατά το ταξίδι μας. Ο βασιλιάς έδειξε ότι θεωρούσε πολύ σημαντικό να εκφράσει τα βαθύτατα συλλυπητήριά του για το θάνατο του Μουχάμαντ Χουσεϋν Μπεκ.

Εις ανταπάντησιν εκφράσαμε το χαιρετισμό μας προς το βασιλιά: «Ειρήνη σε σας, που είσθε ο στόχος της μακρινής μας περιήγησής. Δε βρίσκουμε άλλο λόγο ύπαρξης όλοι μας παρά να διασκορπίσουμε το νόμισμα των ζωών μας προ των ποδιών του Ιρανού ευεργέτη μας. Ας ζει επί μακρόν ο πανάξιος βασιλιάς μας και ας χαίρεται τους φίλους του και τους πιστούς υπηρέτες του».

Το ενδιαφέρον των Σιαμέζων για τις λεπτομέρειες

Ένα από τα έθιμα στο Σιάμ είναι η αναφορά εκ μέρους ενός ιδιαιτέρου σώματος Σιαμέζων διερμηνέων και γραφέων στην Αυλή, όλων των λεπτομερειών που γίνονται ή ακόμη λέγονται στη χώρα, αδιακρίτως του πόσο ασήμαντες είναι αυτές. Όλες οι αναφορές παρουσιάζονται στο βασιλιά. Οι Σιαμέζοι έχουν μεγάλη κλίση στις λεπτομέρειες και δεν υπάρχει κάτι που να θεωρούν χαμηλότερο και πιο ευτελές από το να λέγεται ένα ψέμα. Τους ενδιαφέρει τόσο πολύ η ακριβής αλήθεια, ώστε, όταν ένα πρόσωπο αλλάζει την μικρότερη λεπτομέρεια, σε περίπτωση που δίνει αναφορά ενός γεγονότος, τον θεωρούν ξεφτισμένο και αισχρό ψεύτη. Αυτή η απασχόληση με το να είναι ακριβείς τους οδηγεί να καταδικάζουν την υπερβολή στη λογοτεχνία και στην ποίηση.

Ένας Ιρανός ποιητής στο Σιάμ

Κάποτε υπήρχε ένας μεγάλος ποιητής, του οποίου το άδειο στομάχι τον οδήγησε στο Σιάμ, για να πουλήσει εδώ το τάλαντό

του. Αποφάσισε να καταδυθεί στη θάλασσα της φαντασίας και να φέρει στην επιφάνεια ένα περιτράνο μαργαριτάρι από το κουτί με τα κοσμήματα που κρυβόταν μέσα στο μυαλό του. Ήλπιζε να δέσει τα ανεκτίμητα εμπορεύματα με το κορδόνι του στίχου και να ταράξει την ευφορία του βασιλιά, όπως ερεθίζει κάποιος τη γυναικεία ομορφιά με ένα εκθαμβωτικό δώρο. Έτσι, ο εμπνευσμένος ποιητής προσεκτικά άνοιξε το κάλυμμα του θησαυρού των σκέψεών του και, εξωτερικεύοντας τα πολύτιμα παιχνίδια του στίχου του, απήγγειλε μια εξαιρετη κασίντα¹⁹. Πρόκειται για την επόμενη μισή στροφή όπου μνημονεύεται ο αγαπητός ελέφαντας του βασιλιά, του οποίου το όνομα ήταν Πανσέληνος.

*Ω! βασιλεύ, ο Πανσέληνος είναι ο μεγαλόπρεπος ελέφας σου,
το Μισοφέγγαρο είναι το ταξιδιωτικό δρεπάνι σου.*

Όταν εξέφερε την κασίντα, με τη φανερή και καθ' όλα αποδεκτή μεταφορά της, ενώπιον του βασιλιά και του την εξήγησαν στη γλώσσα του, αντί να πάρει ένα βραβείο, έλαβε τον τίτλο «κόλπος-υπόνομος», που σημαίνει «ψεύτης». Τον τιμώρησαν με αυτό το όνομα, το οποίο είναι ένας από τους χειρότερους όρους που χρησιμοποιούν.

*Οι διπλωμάτες δέχονται τη σύσταση να διαλέξουν
ανάμεσά τους έναν αντικαταστάτη
του μακαρίτη Χουσεύν Μπεκ*

Αφού μας έδειξαν τον ξενώνα και έληξε η τυπική υποδοχή μας, οι Ιρανοί μας πληροφόρησαν κατ' ιδίαν ότι ο βασιλιάς είχε σκεφθεί ότι θα ήταν καλύτερο να ορίσουμε ένα αναμεταξύ μας ως επίσημο αρχηγό, μια που ο Μουχάμαντ Χουσεύν Μπεκ είχε πεθάνει. Κάποιος θα όφειλε επίσημα να παρουσιάσει το τιμημένο γράμμα στην Αυλή και να εκπληρώσει έτσι την αποστολή. Αλλά ο μακαρίτης δεν ήταν τόσο προβλεπτικός και είχε αναλάβει την αποστολή του, χωρίς να σκεφθεί αν όλα είχαν προβλεφθεί, διότι ουδέποτε ερώτησε τις αρχές στην Περσία για το πρακτέο σε τέτοιες περιπτώσεις.

19. Ιδιαίτερος τύπος ωδής.

Όταν ο Χουσεύν Μπεκ πεθανε, ήμασταν όλοι πρόθυμοι να συμβάλουμε το περισσότερο δυνατό αλλά ο καθένας μας αισθάνθηκε ότι δεν είχε την ικανότητα και τα προσόντα για να αποτολμήσει να αναλάβει την αρχηγία. Οπότε, όταν αυτό το θέμα μας επισημάνθηκε, φάνηκε καλό να γράψει ο υποφαινόμενος ταπεινός υπηρέτης σας ένα γράμμα για να εξηγήσει την κατάσταση στο βασιλιά του Σιάμ.

*Το γράμμα του Ιμπν Μουχάμαντ Ιμπραήμ
στο βασιλιά του Σιάμ*

«**Α**ς γίνει γνωστό στο υψηλό σώμα των ανακτορικών υπασπιστών ότι, αφότου η αξιότιμη διοίκηση της χώρας σας για πρώτη φορά καταλήφθηκε από το αγνό συναίσθημα να ανοίξει τις πύλες τις φιλίας προς το βασιλέα μας, ο οποίος φυλάσσεται από τους αγγέλους, του οποίου η εκλεκτή οικογένεια αντιστοιχεί στην οικογένεια του Αλί και του οποίου το κατώφλι είναι σαν τον Ουρανό, το βασιλείο σας παρέμεινε ως αντικείμενο στερεά προσαρμοσμένο κάτω από το ηλιόμορφο βλέμμα του ηγεμόνα μας. Όντως, αυτός είναι η πραγματική κίμπλα του κόσμου, ο Καμπά²⁰ της ανθρωπότητας.

Οπότε, όταν ο Χατζί Σαλίμ στάλθηκε στο κατώφλι της ιερής μας γης, ως βεβαιότητα για τη φιλία του βασιλιά μας, έγινε δεκτός με απεριόριστη συμπάθεια και τιμήθηκε με τις υψηλόπρεπες διακρίσεις σεβασμού και γενναιοδωρίας. Σε αντιστοιχία με την αποστολή του Χατζί Σαλίμ, ο μακαρίτης Μουχάμαντ Χουσεύν Μπεκ και η ομάδα διπλωματών γύρω από αυτόν ορίστηκαν από την περίτρηνη διοίκηση Χάσσα για να αναλάβουν αυτό το ταξίδι.

20. Μαύρος μετεωρίτης καλυπτόμενος από το ιδιαίτερο κτίριο, προϊσλαμικών θεμελιών, γύρω από το οποίο υπάρχει η αυλή του τζαμιού της Μέκκας. Ιερό σημείο αυτό δικαιώνει το συμβολισμό της Μέκκας (ελλ. Μακοράβα) ως «μητέρας των πόλεων», δηλαδή «πόλης-οικουμένης». Μέσα στο κτίριο που στεγάζει το λίθο δεν μπαίνει κανείς, εκεί όμως μέσα γεννήθηκε ένας μόνον άνθρωπος: ο Αλί. Κατά τις ισλαμικές παραδόσεις και ο Αβραάμ είχε περιπλανηθεί μέχρι εκεί.

Οι διπλωμάτες έκαναν μεγάλη θυσία αφήνοντας πίσω τους το Ιράν

Δε θα διαφύγει της προσοχής του ευγενούς βασιλέως του Σιάμ ότι αυτοί οι επιδέξιοι ιππείς του ιππόδρομου του επιτεύγματος, αυτοί οι αρματοδρόμοι της αρένας της ισχύος και της επιτυχίας, είχαν μέχρι της στιγμής ζήσει τις ζωές τους στον απερίγραπτο παράδεισο του Ιράν, όπου οι εκτάσεις είναι αχανείς και ανοικτές και το κλίμα είναι εξαιρετο. Εκεί οι τροφές είναι γευστικές και τα φρούτα δροσερά, ενώ τα κελαρυστά νερά είναι κρύα-κρύα.

Όταν η ψυχή εθίζεται σ' αυτό το είδος πολυτέλειας, εάν μονομιάς κόψει τα χαλινάρια του ελέγχου από τη φοράδα της ευδαιμονίας ανάπαυσης, χάνεται κατευθείαν σε μαύρη δοκιμασία. Ένας τέτοιος δυστυχής είναι σαν ένα πουλί παγιδευμένο στα στενά όρια του κλουβιού. Δεν υπάρχει θεραπεία, παρά μόνον ο πνιγμός στη θάλασσα του θανάτου, διότι η παύση μιας έμφυτης συνήθειας φέρνει μόνον αθλιότητα.

Επιπλέον, καλότεροι είναι εκείνοι, οι οποίοι φθάνουν το σημαδεμένο σκοπό και γεύονται το γλυκό ελιξίριο της αυτοθυσίας στο όνομα ενός ευγενικού ευεργέτη. Και έτσι, ορισμένοι από την ομάδα μας πέθαναν κατά τον πλου, υπηρετώντας τον άξιο βασιλιά τους με τον ίδιο τρόπο με τον πρέσβη μας. Από όλους όσους άρχισαν το ταξίδι, επτά μόνον άτομα έφθασαν εδώ.

Τώρα που αυτό το ολάνθιστο κράτος άνοιξε τις πύλες της φιλίας μπροστά μας, οι ευγενείς αρχές της χώρας σας εξήτησαν να διαλέξουμε έναν ανάμεσά μας ως επικεφαλής της αποστολής. Ωστόσο, έχουμε την αίσθηση ότι αυτή η υπόθεση είναι θέμα των ίδιων των δικών σας σεβάσμιων αρχών της χώρας σας και ότι αυτές πρέπει να κάνουν την επιλογή. Ο βασιλιάς του Σιάμ γνωρίζει καλύτερα και όποιον εκείνος εκλέξει θα είναι ο καλύτερος να αναλάβει την υπολειπόμενη αποστολή».

Η πρεσβεία αναχωρεί από το Σουχάν και ανεβαίνει τον ποταμό μέχρι την πρωτεύουσα το Σαχρ Ναβ

Αυτό το γράμμα παραδόθηκε στο βασιλιά και την επόμενη μέρα μπήκαμε στα πλοία μας και αναχωρήσαμε από το Σουχάν.

Όταν προσεγγίσαμε στην πρωτεύουσα, οι περισσότεροι από τους μεγιστάνες και τους υπουργούς της πόλης ήλθαν να μας προϋπαντήσουν.

Από αυτό το σημείο και ύστερα τα παραποτάμια αναπαυτήρια, που προορίζονταν για μας, δεν ήταν πια κατασκευασμένα από ξύλα και καλάμια, όπως ήδη περιέγραψα, αλλά ήσαν ανεγερμένα με πολύ περισσότερες φροντίδες και προσοχή. Είχαν σοβαντιστεί με κόκκινο σοβά και, για να είναι καθαρά, οι εσωτερικοί τοίχοι είχαν καλυφθεί με ποικίλα είδη υφασμάτων όπως κόκκινο σίλα και τσιτ. Μια άλλη βελτίωση ήταν το γεγονός ότι ήσαν όλα επιπλωμένα με πανάκριβα χαλιά και μαξιλάρια και διέθεταν λεπτεπίλεπτα και περίτεχνα αντικείμενα, όπως θυματήρια και ασημένα ραντιστήρια.

Εκείνο το βράδυ η συντροφιά μας δέχθηκε ως δώρα ασημένα κηροπήγια που το καθένα τους χωρούσε ένα ή δυο κεριά. Καθώς δεν έχουν τη συνήθεια να χρησιμοποιούν συνήθεις δαυλούς, έχουν τοποθετήσει χάλκινες λάμπες σε όλα τα δωμάτια, για να τα φωτίζουν. Κάθε λάμπα έχει αρκετά στόμια. Το ίδιο βράδυ μας έδωσαν νέα ποσότητα προμηθειών.

Ο Σιαμέζος βασιλιάς δεν είναι στο Σαχρ Ναβ αλλά έχει πάει στη Λουμπού

Το επόμενο πρωί πληροφορηθήκαμε ότι ο βασιλιάς δεν ήταν στο Σαχρ Ναβ αλλά στη Λουμπού, μια πόλη η οποία απέχει ένα κάποιο αριθμό φαρσάχ από την πρωτεύουσα. Η Λουμπού είναι μια ανοικτή πόλη με ευχάριστο κλίμα και στο παρελθόν είχε υπάρξει ως πρωτεύουσα και ευδοκμήσει έτσι ιδιαίτερα. Η ίδια η πόλη περιβάλλεται από επτά οχυρωματικούς περιβόλους ομοκέντρων τειχών. Η διάμετρος του κέντρου της πόλης θα ήταν περίπου ένα φαρσάχ. Στο ένα άκρο της πόλης κυλάει και ένα μεγάλο ποτάμι.

Καθώς οι αιώνες κυλούσαν, όπως και να 'ναι, τα οχυρωματικά έργα είχαν υποστεί αρκετές ζημιές. Πρόσφατα, ο σημερινός βασιλιάς ανοικοδόμησε εκ νέου την πόλη, επειδή του αρέσει πολύ το κλίμα της, και τώρα διαμένει σ' αυτό το άνετο μέρος, το οποίο έχει ως εκ τούτου μεταβληθεί στο κέντρο της δύναμης της χώρας. Συνήθως περνάει εννιά μήνες του χρόνου στη Λουμπού. Ήταν λοιπόν επιθυμία του βασιλιά να παρουσιαστούμε ενώπιόν του

στη Λουμπού. Έτσι, σύμφωνα με τις διαταγές του, προσπεράσαμε το Σαχρ Ναβ και προχωρήσαμε προς το νέο προορισμό μας.

Ο Χασάν Αλί έρχεται να προϋπαντήσει την αποστολή προ της Λουμπού

Σ' αυτή τη φάση του ταξιδιού μας ο Χουάτζα Χασάν Αλί ήλθε να μας συναντήσει. Η καταγωγή του είναι από το Χορασάν²¹ και ισχυρίζεται ότι είναι συγγενής του Χουάτζα Αμπντ ου 'λ Λατίφ, του παλαιού βεζίρη του Χορασάν. Ο Χουάτζα Χασάν Αλί έχει τώρα τη θέση υπουργού, την οποία είχε παλαιότερα ο Αγά Μουχάμαντ, και έτσι είναι η κεφαλή της ιρανικής κοινότητας του Σιάμ. Είχε μεταφέρει το πολύτιμο τεκμήριό μας σε ένα χρυσό θρόνο, τον οποίο είχε φέρει για το συγκεκριμένο λόγο.

Τότε, από εκείνη τη στάση, προχωρήσαμε όλοι μαζί δίπλα στον ποταμό. Όταν φθάσαμε στα προάστια της Λουμπού, ένας μεγάλος αριθμός από Σιαμέζους ήλθε πάνω σε πλοία για να μας υποδεχθεί και αυτοί έφεραν μαζί τους τα κρατικά ανακτορικά επιβλητικά πλοία. Σε διαφορετικά σημεία κατά μήκος του ποτάμιου δρόμου, το βασιλικό γράμμα μας μεταφερόταν από πλοίο σε πλοίο, πάντοτε σε ολοένα πιο πολυτελές.

Η πρεσβεία φθάνει στη Λουμπού και οδηγείται στα ανάκτορα

Όταν φθάσαμε στη Λουμπού, υπήρχε ήδη στην αποβάθρα ένα χρυσοβαμμένο καμάμ έτοιμο για μας. Οι Σιαμέζοι αξιωματούχοι εσήκωσαν το μεγαλοπρεπές βασιλικό γράμμα πάνω στο χρυσό θρόνο και το μετέφεραν από το πλοίο στο καμάμ. Παράλληλα, άλλοι Σιαμέζοι υπασπιστές μετέφεραν τις αποσκευές των βασιλικών δώρων σε ένα άλλο καμάμ και αυτές μεταφέρθηκαν πρώτες. Εμείς ανεβήκαμε στα άλογά μας και ακολουθήσαμε τους αξιωματούχους και σ' αυτό το σημείο όλοι οι Ιρανοί της πόλης και όλοι οι τοπικοί αξιωματούχοι ήλθαν να μας καλωσορίσουν.

Προχωρήσαμε μ' αυτό τον τρόπο, μέχρις ότου φθάσαμε το πρώτο τείχος της πόλης. Σ' αυτό το σημείο ένας θρόνος είχε

21. Επαρχία της σημερινής βορειοανατολικής Περσίας.

μεταφερθεί πιο μεγαλειώδης από τον πρώτο. Το καμάμ αυτό συνήθως μετέφερε το μάταιο είδωλό τους, όταν νόμιζαν ότι αυτό ήθελε να μετακινηθεί σε έναν άλλο ναό για να επισκεφθεί φιλικά είδωλα. Ο ίδιος ο βασιλιάς δεν έχει το δικαίωμα να ανεβεί σ' αυτό το αξιосέβαστο για όλους τους Σιαμέζους κάθισμα. Το γράμμα μας, πιο θαυματουργό από όλα τους τα είδωλα, τοποθετήθηκε κατάλληλα και οι υπασπιστές το μετέφεραν, έως ότου φθάσαμε σε ένα μέρος, που απείχε δυο μιλιά από τη διαμονή του βασιλιά.

Ο επίσημος θρόνος του βασιλιά σε τελετές

Τότε οδηγήθηκε μπροστά μας ο περιφερόμενος θρόνος του βασιλιά. Αυτό το μεγαλειώδες καμάμ είναι γνωστό ως «το βασιλικό άλογο των παρελάσεων». Είναι ξυλόγλυπτο και, επικαλυμμένο με χρυσό κι έχει χρυσούφανα παραπετάσματα στις τέσσερις πλευρές του. Είναι πάνω σε μια μεγάλη άμαξα αλλά η ίδια η άμαξα είναι καλυμμένη με υφάσματα κατά τέτοιο τρόπο που τα άλογα και ο αμαξάς είναι αθέατοι. Όταν το όχημα κυλάει, δεν μπορεί να συγκεκριμενοποιηθεί η πηγή της κίνησής του. Ο θρόνος του Σιαμέζου βασιλιά δέχθηκε την τιμή να υποταχθεί στα πόδια του εξόχου γράμματός μας και γράμμα και θρόνος μεταφέρθηκαν στο ανάκτορο. Κατά τη διάρκεια της πομπής στο δρόμο πολλοί διακοσμημένοι ελέφαντες βρίσκονταν παρατεταγμένοι.

Οι Σιαμέζοι δεν φορούν καθόλου ρούχα

Εξαιρέσει του ίδιου του βασιλιά όλοι οι εντόπιοι του Σιάμ, όποιου φύλου ή κοινωνικής στάθμης, θεωρούν ότι το απλό τους δέρμα είναι αρκετό ένδυμα και εκθέτουν στη θέα τα σώματά τους, χωρίς να νοιάζονται. Το μόνο ευλογημένο ρούχο που φοράνε είναι το λουνγκί, ένα μικρό κομμάτι ύφασμα, το οποίο καλύπτει τα ιδιαίτερα μέρη του σώματός τους. Η εμφάνισή τους είναι η ίδια την άνοιξη και το φθινόπωρο και, παρά το γεγονός ότι παραπατούν μέσα από τη βραχώδη έρημο της ειδωλολατρίας, δε φορούν υποδήματα στα αβέβαια πόδια τους.

Η συμπεριφορά τους στο θέμα του καλύμματος του κεφαλιού

τους είναι η ίδια απολύτως με την περίπτωση του χουδούντ²² και του λοφίου του. Η παντελής έλλειψη μαλλιών είναι ένδειξη φτώχειας για όλους αυτούς. Επίσης σημαίνει έλλειψη επαφής με το ανακτορικό θησαυροφυλάκιο, ενώ η άρχουσα τάξη προσπαθεί να διατηρήσει τα μαλλιά του κεφαλιού περιποιημένα. Θεωρούν αυτοί ότι περίπλοκοι τρόποι τακτοποίησης και χτενίσματος των μαλλιών είναι ένα σημείο πλούτου και καλοζωίας. Τέτοια ήταν η περιεργη εμφάνιση του πλήθους που συγκεντρώθηκε για να μας υποδεχθεί. Άντρες και γυναίκες δε φορούσαν ούτε ρούχα ούτε πέπλα.

Η βλακώδης εμφάνιση των Σιαμέζων στρατιωτών

Παρόν ήταν και ένα μεγάλο άγημα στρατιωτών, το οποίο είχε παραταχθεί ένθεν και ένθεν του δρόμου της πομπής. Είχαν πλήκρια από ξύλο και καλάμι και φορούσαν ένα είδος ολόσωμου φορέματος, με το οποίο περιτυλίγονταν. Αυτό το φόρεμα ήταν από κόκκινη μουσελίνα και έμοιαζε με κοντό χιτώνα. Φαινόταν τόσο περίεργο που θα νομίζατε ότι ήταν κάτι που στα πανάρχαια χρόνια του Ενώχ είχε εφεύρει ο Σατανάς²³. Σε έκανε να νομίζεις ότι ίσαμε τις μέρες μας ο Σατανάς είχε διατηρήσει αυτή την πρωταρχική ενδυμασία σαν ένα είδος μεγάλης αξίας και ότι σε τέτοιες περιστάσεις το χρησιμοποιούσε για να ντύνει την ανακτορική φρουρά. Τα στρατεύματα νιώθουν καμάρι να φορούν αυτή τη στολή και πιστεύουν ότι αντιστοιχεί στην πανοπλία του Δαβίδ²⁴.

Κάποιοι από τα στρατεύματα αυτά, που είχαν παραταχθεί, είχαν εξοπλιστεί προς χάριν της διατήρησης της ασφάλειας. Όπως και να 'ναι, ο βασιλικός στρατός δεν είναι τίποτα περισ-

22. Έτσι ονομαζόταν κατά το Ισλάμ το μαγικό πτηνό που έστειλε ο Σολομώντας στη βασίλισσα του Σαβά (στην Υεμένη), για να την πείσει να ακολουθήσει το σωστό πνευματικός δρόμο του μονοθεϊσμού. Οι μουσουλμάνοι δίνουν και όνομα στην Υεμενίτισσα βασίλισσα: Μπιλκίς. Πλην της Ιερουσαλήμ, πολλές πόλεις καυχώνται ότι δέχθηκαν την επίσκεψή της κατά το πολυθρύλητο εκείνο ταξίδι της, που αρχικά διασώζει η Βίβλος και φαίνεται να έχει απόλυτη εμπλοκή στο εβραϊκό και φοινικικό εμπόριο στην Ερυθρά Θάλασσα και στον Ινδικό Ωκεανό.

23. Ιμπλίς είναι η αραβική και περσική ονομασία του Σατανά. Ο Ινούχ θεωρήθηκε και στο Κοράνι κορυφαίος προφήτης.

24. Βιβλική-ταλμουδική παράδοση που πέρασε στο Ισλάμ.

σότερο από χωρικοί συγκεντρωμένοι μερικές εξαιρετικές φορές. Έτσι, οι στρατιώτες αυτού του πεζικού δε φορούν τίποτα περισσότερο από τη γύμνια τους και δεν έχουν άλογα να ιππεύσουν πλην των ίδιων των ποδιών τους.

Το επίσημο γράμμα μας μπαίνει στο χώρο των ανακτόρων

Στη συνέχεια φτάσαμε στα ανάκτορα. Η μεγάλη εξωτερική πύλη έχει κατασκευασθεί από καλαμένιους κορμούς συνδεδεμένους μεταξύ τους σαν να είναι παραπέτασμα. Η όψη έχει σοβαντιστεί με κόκκινη λάσπη. Όπως είναι η συνήθεια όλων των βασιλέων των χωρών από την άλλη μεριά των ανέμων, η πύλη είναι πάντοτε κλειστή.

Μόλις φθάσαμε, αναγγέλθηκε ότι ο βασιλιάς θεωρούσε το ευγενές τεκμήριό μας ως τον κατ' εξοχήν πολύ αγαπημένο φιλοξενούμενό του και ότι ήλπιζε ότι το γράμμα θα τιμούσε το βασιλικό οίκο του παίρνοντας μια περίοπτη θέση μέσα στα ανάκτορα ανάμεσα στα υπόλοιπα δώρα. Ένα άλλο καμάμ μεταφέρθηκε για να δεχθεί το ευγενές γράμμα. Ήταν το πιο πλούσιο και περίπλοκο κατασκευάσμα που είδα. Και τότε, σιγά-σιγά η μεγάλη πύλη άνοιξε και οι υπασπιστές έφεραν το καμάμ μέσα στα ανάκτορα.

Ένα ιδιαίτερο περίπτερο ανεγέρθηκε για να στεγάσει το επίσημο τεκμήριό μας

Τα ανάκτορα περιλαμβάνουν έναν αχανή κήπο και ένα χαριτωμένο περίπτερο, το οποίο ανήγειρε ένας από τους Ιρανούς επιτόπου, όταν έφθαναν οι ειδήσεις σχετικά με την άφιξή μας. Ο Ιρανός αρχιτέκτων θεώρησε το έργο του ως μεγαλούργημα ίσο προς την αψίδα του Χοσρόη²⁵ και το μυθικό ανάκτορο Χαβαρνάκ²⁶. Με αυτά και με άλλα ανάλογα κτίρια επέτυχε να θέσει το

25. Γνωστή ως Τακ-ε Χουσορδ βρίσκεται στα ερείπια της Κτησιφώντας στο Ιράκ. Η λέξη, που χρησιμοποιεί το περσικό κείμενο, είναι Κασρά, όχι Χουσορδ. Αυτή η λέξη είναι παραφθορά του ονόματος του μεγάλου σάχη και αποτέλεσε τίτλο, π.χ. Καίσαρ, Αύγουστος, κλπ.

26. Το επτάθλο ανάκτορο του Κούρδου σασανίδη Μπαχράμ Γκουρ (421-438),

βασιλιά του Σιάμ σε ένα γερό βάθρο και να τον ανασηκώσει έτσι πάνω από τους άλλους βασιλίσκους αυτών των περιοχών. Έτσι, ο Ιρανός αυτός εργάστηκε επίμονα για να παραγάγει ένα γενικό διάχυτο σεβασμό για τη σοφία του Μεγάλου Βασιλιά.

Το πολύτιμο τεκμήριό μας και τα επίσημα δώρα μεταφέρθηκαν λοιπόν σ' αυτό το νεόδμητο περίπτερο. Το τιμημένο γράμμα τοποθετήθηκε σε υψηλό σημείο μέσα στο κτίριο αυτό και οι αποσκευές με τα δώρα στοιβάχτηκαν σε τάξη. Το περίπτερο είχε επιπλωθεί με χαλιά και μαξιλάρια. Στο κέντρο του βρίσκονταν πολύχρωμα κινέζικα παραπετάσματα, ενώ οι τοίχοι και ο θόλος είχαν διακοσμηθεί στο εσωτερικό με χρυσούφαντα κινέζικα υφάσματα.

Ο ξενώνας και η φιλοξενία της αποστολής

Αφήσαμε το περίπτερο και οι Γιουζ Μπασίδες και οι υπουργοί μας οδήγησαν σε κάποια κοντινά κτίρια. Δυο οικοδομήματα είχαν ανεγερθεί ιδιαίτερα για μας και σύμφωνα με τα ιρανικά ειωθότα περιείχαν πολλά δωμάτια και διέθεταν ένα χαμάμ παραπλεύρως. Κάθε δωμάτιο είχε διακοσμηθεί με χαλιά, μαξιλάρια, βελούδινα σκεπάσματα και πολύτιμες καλύπτρες σκεπασμάτων κεντημένες στην Κίνα και στο Γκουτζράτ²⁷.

Εκείνο το βράδυ οι Γιουζ Μπασίδες ήλθαν εκ μέρους του βασιλιά και ανήγγειλαν: «Είστε εγκάρδια προσκεκλημένοι στο σπίτι του υπουργού μου. Η παρουσία σας θα δώσει ιδιαίτερη χαρά στον υπουργό μου». Έτσι, περάσαμε εκείνη τη νύχτα στο σπίτι του Ιρανού υπουργού, το οποίο άλλωστε βρισκόταν κοντά στον ξενώνα μας.

Ο ίδιος ο υπουργός και δυο Γιουζ Μπασίδες, καθώς και άλλοι Ιρανοί υπηρέτες, είχαν διορισθεί να φροντίζουν για τις ανάγκες μας. Κάθε μέρα απασχολούνταν ευγενικότερα με την άνεση και την ικανοποίησή μας. Δυο μέρες μετά την εγκατάστασή μας στον ξενώνα μας έφεραν το ακόλουθο μήνυμα από το βασιλιά.

σάχη, φιλοσόφου, μαθηματικού, αστρονόμου και μουσικού, συμβόλιζε την παρουσία των επτά πλανητών και ήταν το πιο περίπλοκο αρχιτεκτονικώς κτίριο, που χτίστηκε ποτέ στον κόσμο.

27. Χερσόνησος στη δυτική όχθη της Ινδίας αμέσως ανατολικά των εκβολών του Ινδού, δηλαδή δίπλα στα σύγχρονα ινδοπακιστανικά σύνορα.

Ο βασιλιάς επιθυμεί να διορίσουν οι διπλωμάτες έναν πρέσβη

«Η αίτησή σας έφθασε σε μένα και μου μεταφράστηκε στα σιαμέζικα. Το περιεχόμενο έγινε αντιληπτό και η ειλικρίνεια της φιλίας σας είναι ολοφάνερη, αλλά δεν είθισται και δεν είναι πρόπον να διαλέξω εγώ έναν από σας για να αναλάβει την επίσημη παρουσίαση. Εσείς οι ίδιοι πρέπει να κάνετε την επιλογή, εφόσον εσείς γνωρίζετε ποιος είναι περισσότερο αρμόδιος και ικανός να χειριστεί το θέμα. Όσον αφορά εμένα ως βασιλιά, το μόνο που μπορώ να κάνω είναι είτε να τον δεχτώ, είτε να τον απορρίψω. Ό,τι πιστεύετε σχετικά με το θέμα, γράψτε το και στείλτε το μου αμέσως».

Δυσαρέσκεια του συγγραφέα. Ο Ιμπραήμ Μπεκ επιλέγεται νέος πρέσβυς.

Αν και αρχικά σκέφθηκα ότι με τη βοήθεια του Θεού, του αγαθού Κυρίου και φιλεύσπλαχνου ευεργέτη της ανθρωπότητας, εγώ ο ίδιος θα ήμουν ο πιο αρμόδιος να φέρω εις πέρας την παρουσίαση, αντιλήφθηκα σύντομα ότι ήταν επείγουσα ανάγκη να επιλεγεί ο Ιμπραήμ Μπεκ. Αυτός είναι ένας Γκουλάμης της πανάξιας Χάσσα, του επίσημου κήπου των βασιλικών δώρων, και είχε τιμηθεί με το διορισμό του στο γραφείο «του Στέμματος και των Οικονομικών». Η επιθυμία του να προσφέρει υπηρεσίες καλλιεργήθηκε ιδιαίτερα μαζί με τις λοιπές ικανότητές του και ήταν πρόθυμος να προσφέρει περισσότερα. Καθώς ήταν αρκετά τολμηρός στην έκφραση της επιθυμίας του να αναλάβει το καθήκον, έγραψα στο Σιαμέζο βασιλιά και του ανήγγειλα την απόφασή μας.

Αναφορικά με την πρόσφατη υποχώρηση της ιρανικής ισχύος

Όπως θα το περιγράψω στην κατάλληλη στιγμή, από την έναρξη της βασιλείας αυτού του βασιλιά μέχρι εντελώς πρόσφατα όλες οι σημαντικές υποθέσεις του κράτους βρίσκονταν στα χέρια των Ιρανών. Ήταν η πραγματική πηγή της ισχύος του βασιλιά. Όμως από το θάνατο του Αγά Μουχάμαντ Ασταραμπαντί²⁸, ο

28. Ασταραμπάντ είναι επαρχία και πόλη μεταξύ Κασπίας και Χορασάν, δηλαδή

οποίος ήταν και υπουργός και σύμβουλος του βασιλιά, μια μεγάλη ακαταστασία επικράτησε στη διοίκηση της χώρας και η εξέλιξη πολλών υποθέσεων ξέφυγε από τον έλεγχο. Αυτή η αλλαγή οφείλεται σε λάθη των Ιρανών, την υποκρισία τους και την ολοσχερή έλλειψη συμφωνίας και συντονισμού μεταξύ τους.

Η άνοδος του διεστραμμένου πανούργου Δυτικού υπουργού²⁹

Υπάρχει επίσης και μια άλλη αιτία αυτής της αξιωματικής κατάστασης. Για να αρχίσω από τους ίδιους τους Σιαμέζους, αυ-

η επαρχία στη νοτιοανατολική όχθη της Κασπίας.

29. Ο συγγραφέας δεν δίνει το όνομα του προσώπου, το οποίο όμως ταυτίστηκε, σωστά διασταυρωμένο μ' άλλες ιστορικές πηγές, με τον Κεφαλλονίτη Κωνσταντίνο Γεράκη, καθολικό, όργανο της πολιτικής του Λουδοβίκου ΙΑ' στο Σιάμ και την ευρύτερη περιοχή της Ινδοκίνας. Φαίνεται ότι ο γνωστός ως Φαλκόνε (ιταλική μετάφραση του επιθέτου του) Κεφαλλονίτης δεν ήταν εκ γενετής καθολικός αλλά προσχώρησε στον καθολικισμό, ύστερα από τον προσηλυτισμό του στον αγγλικανισμό. Αυτά ήταν απόρροια των επαγγελματικών αλλαγών της σταδιοδρομίας του ως ναυτικού της British East India Company πρώτα και μετά πολιτικού πράκτορα της γαλλικής διοίκησης. Η αλλαγή επισφραγίστηκε με τη μύηση του Φαλκόνε στα ενδότερα του τάγματος των ιησουϊτών, οι οποίοι του επέβαλαν το γάμο με μια ιαπωνο-πορτογαλίδα χριστιανή, για να εξαλείψουν τις αναφερόμενες σεξουαλικές διαστροφές του. Υπάρχουν και κείμενα ιησουϊτών, που περιγράφουν τις δραστηριότητές του: η πιο αυθεντική πηγή είναι ένα σύντομο κείμενο του Fr. Tachard, στο οποίο βασίστηκε η αναφορά του Fr. d'Orléan, *Histoire de M. Constance* (1690).

Κορυφαία πάντως στιγμή στη δράση του σύγχρονου αυτού Έλληνα Οδυσσέα, αποτέλεσε η, σε κάποιο από τα πολλά ταξίδια του, γνωριμία του με τον απεσταλμένο του βασιλιά του Σιάμ, ο οποίος εκτιμήσας την ευφυΐα και επιτηδειότητά του, του συνέστησε να τον ακολουθήσει στο Σιάμ, όπου σε σύντομο διάστημα, ο Γεράκης δικτυώθηκε και ανεδείχθη σε πρωθυπουργό της χώρας.

Η παρέμβασή του, ευνοϊκή για το χριστιανισμό και τα δυτικά συμφέροντα, είχε σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη των σχέσεων της Ταϊλάνδης με τη Δύση, την αποστολή των πρώτων σιαμικών πρεσβειών στη Γαλλία και την Αγγλία και τη σύναψη εμπορικής συνθήκης με τη Γαλλία το Δεκέμβριο του 1685.

Οι δραστηριότητες όμως αυτές, όπως φαίνεται, προκάλεσαν τους αντιπάλους και ιδιαίτερα τα μουσουλμανικά στοιχεία που καθοδήγησαν ένα πραξικόπημα το Μάιο του 1688, στη διάρκεια του οποίου αιχμαλωτίστηκαν ο βασιλιάς και ο πρωθυπουργός του Γεράκης, που υποβλήθηκε σε βασανιστήρια και εκτελέστηκε στις 5 Ιουλίου της ίδιας χρονιάς. Το μένος (αλλά και η έμμεση παραδοχή στις ικανότητες), ιδιαίτερα των Περσών, κατά του Γεράκη γίνεται άμεσα αντιληπτό από τις αναφορές «στο διεστραμμένο πανούργο Δυτικό υπουργό και τη σατα-

τοί μοιάζουν με το μυθικό Νασνάς³⁰, στερούμενοι ολοσχερώς κάθε νοητική και πρακτική ικανότητα. Καθώς δεν μπορούν να αναλάβουν ούτε το πιο απλό καθήκον με την ελπίδα μιας ενδεχόμενης επιτυχίας σ' αυτό, ο βασιλιάς φυλάγεται και δεν εμπιστεύεται τίποτα το σημαντικό στους εντόπιους. Όταν ο Αγά Μουχάμαντ απεβίωσε, ο βασιλιάς βρισκόταν στην ανάγκη ξένης υποστήριξης. Εκμεταλλευόμενος την κατάσταση, ένας διεστραμμένος Χριστιανός ανέβηκε στην εξουσία και κάλυψε την κενή θέση. Πιο πριν αυτός ο Δυτικός είχε εργαστεί ως ταπεινός εργάτης στα πλοία. Έτσι, επιβεβαίωσε το ρητό «όταν το λιοντάρι εγκαταλείψει τη ζούγκλα, βγαίνουν στην επιφάνεια τα τσακάλια».

νική επίδρασή του», αναφορές που υπερασπίζουν την άλλη, ανταγωνιστική, λογική, που αναπτύσσουν με εξαιρετική σφοδρότητα σ' αυτό το βιβλίο. Σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες και η γυναίκα του Μαρία και ο γιος του Γεράσιμος δολοφονήθηκαν, όπως κι αυτός ενώ κατ' άλλες, διέφυγαν στην ινδική Γκόα, όπου η μεν γυναίκα του πέθανε σε λίγο διάστημα, το δε γιο του ανέλαβαν τα μέλη μιας ιεραποστολής. Όπως είναι φυσικό, ο Φαλκόνε δεν μπορούσε κατ' ουδένα τρόπο να χαρακτηριστεί ως Ρουμί, όπως όλοι οι άλλοι ελληνόφωνοι της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, από τον Πέρση συγγραφέα, διότι κανένας Ρουμί δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως τέτοιος, προδίδοντας την εξουσία της χώρας του. Γι' αυτό η ονομασία που του αποδίδεται, σε πλήρη αντιδιαστολή με τον προαναφερμένο (Σχόλιο 17 του Β' Μέρους) τοπικό κυβερνήτη του Σουχάν, είναι «Φρανζ», δηλαδή ο γενικός χαρακτηρισμός του μεσαιωνικού καθολικού χριστιανισμού, στον οποίο συνέχισαν να εντάσσονται από όλες τις ανατολικές πηγές αγγλικοί και διαμαρτυρούμενοι. Η διαφορά είναι τόσο κάθετη, ώστε να μην υπάρχει αμφιβολία. Ένας ελληνόφωνος είτε χριστιανός είτε μουσουλμάνος αποκαλείται Ρουμί (Ρωμής). Ένας ελληνόφωνος που, προδίδοντας τη χώρα του, ή μάλλον την πολιτιστική και πολιτική έκφραση της χώρας του, εντάσσεται στα σχέδια της χριστιανικής καθολικής πολιτικής, αποκαλείται Φρανζ, δηλαδή Δυτικός. Προσθέτουμε ότι η μόνη άλλη ορολογία, Γιουνάν (: Ίωνες), αφορά, σε όλες τις ανατολικές γλώσσες, την προχριστιανική Ελλάδα. Ως όρος για τους εκχριστιανισμένους Έλληνες δε χρησιμοποιήθηκε ποτέ σε όλα τα μεσαιωνικά χρόνια (σε καμιά γλώσσα: περσικά, συριακά, αραμαϊκά, εβραϊκά, τουρκικά, ουρτού, παστό, κλπ.) Ο όρος ανασύρθηκε στην επιφάνεια στις αρχές του προηγούμενου αιώνα, για να περιγράψει αρχικά το ανεξάρτητο ελληνικό κρατίδιο και, στη συνέχεια, τις φάσεις επέκτασής του. Οπότε συνέβηκε το εξής: μέχρι την ανταλλαγή των πληθυσμών (1925) μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας οι κάτοικοι του ελληνικού κράτους και αυτό τούτο ονομάζονταν σε όλες τις ανατολικές γλώσσες Γιουνάν, ενώ οι ελληνόφωνοι πληθυσμοί, χριστιανοί ή μουσουλμάνοι και οι τουρκόφωνοι χριστιανικοί πληθυσμοί της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας αποκαλούνταν Ρουμ. Γιουνάν ήταν ένα τμήμα των Φρανζ, αν και βέβαια ο ίδιος ο τελευταίος όρος σιγά-σιγά εξέπεσε.

30. Μυθικό ον, μισό ζώο μισός άνθρωπος, απαντώμενο στην Κεντρική Ασία.

Οι ικανότητες του Δυτικού και η σατανική επίδρασή του

Σε πολύ σύντομο διάστημα αυτός ο Χριστιανός έμαθε τη γλώσσα, τα ήθη και τους νόμους του Σιάμ και μέρα με τη μέρα καλλιέργησε τη φήμη ότι χειρίζεται καλά τις διάφορες κρατικές υποθέσεις. Ο Σιαμέζος βασιλιάς έκανε αυτόν τον άνθρωπο πρωθυπουργό και έμπιστό του, χωρίς να φροντίσει να ελέγξει το χαρακτήρα του και χωρίς να προσδιορίσει σε ποιο βαθμό οι γνώμες και οι ικανότητές του συμφέρουν στο κράτος. Σε συμφωνία με το σταθερό κανόνα ότι οι ευτελείς και πρόστυχοι μισούν την ευημερία των άλλων, ο Δυτικός κατέβαλε κάθε προσπάθεια να εξασθενήσει το χαρακτήρα του βασιλιά και να ενισχύσει την αστάθειά του. Προξένησε την εκτροπή του βασιλικού βλέμματος από τον ευθύ δρόμο της τήρησης του δικαίου.

Η κακή αγωγή των γιων του Αγά Μουχάμαντ και η καχυποψία του βασιλιά έναντι όλων των Ιρανών

Οι γιοι του Αγά Μουχάμαντ απέδειξαν πλήρως την άγνοιά τους, την ανικανότητά τους, καθώς και την απρόσεκτη φύση τους, εμπλεκόμενοι στην εξής τρελή περιπέτεια. Όταν πέθανε ο πατέρας τους, μέθυσαν με το κρασί της μεγαλαυχίας τους και σύντομα παρεξέκλιναν από τη διπλωματική οδό. Εισήλθαν σύντομα στα απατηλά μονοπάτια των προκλήσεων και των ζηλοφθονιών. Μυστικά ήλθαν σε επαφή με τον αδελφό του βασιλιά και του έδωσαν τεκμήρια προτίμησης. Αυτή η συμπεριφορά εκ μέρους τους έδωσε φυσικά στο βασιλιά κάθε λόγο να τους υποπτεύεται ότι συνωμοτούσαν για να τον απομακρύνουν από την εξουσία και να φέρουν τον αδελφό του στο θρόνο.

Μπορούσε να θεωρηθεί ότι η άφιξη μιας πρεσβείας από την Περσία είναι μέρος ενός τέτοιου σχεδίου και ότι η επίσκεψή μας σκόπευε να ενδυναμώσει τη θέση των εχθρών του βασιλιά. Μπορούσε να θεωρηθεί ύποπτο ότι μια ιρανική κοινότητα κατοικούσε στο Σιάμ για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα και βέβαια όλος ο κόσμος γνωρίζει τις μεγαλειώδεις στρατιωτικές επιτυχίες του Ιράν και έχει κάθε λόγο να τρέμει τους ένδοξους Κιζιλμπάση-

δες³¹, που είναι τόσο σφοδροί στη μάχη.

Για όλους αυτούς τους λόγους, ο βασιλιάς ακύρωσε την υψηλή θέση των γιων του μακαρίτη Αγά Μουχάμαντ. Πραγματικά είχε τόσο εξαγριωθεί από τη συμπεριφορά τους που διέταξε να συλληφθούν και να εξορισθούν σε ένα νησί. Στις μέρες που φθάνουμε δεν ήταν γνωστό αν οι νέοι ζούσαν ή ήσαν νεκροί. «Μόνον ο Θεός είναι Παντογνώστης».

Ο βασιλιάς δε θέλει να συναντήσει την πορευόμενη προς τη Λουμπού ιρανική πρεσβεία

Συνεπώς ο βασιλιάς είναι δύσπιστος και προσέχει ιδιαίτερα ποιους συναντάει για πρώτη φορά. Παρ' όλα αυτά, στην αρχή είχε δεχθεί να εξέλθει από τα ανάκτορα και να συναντήσει το επίσημο τεκμήριό μας, αντίθετα με την επιθυμία του σιχαμερού υπουργού του. Ωστόσο, αυτός ο διεστραμμένος Χριστιανός έπεισε το βασιλιά να αλλάξει την απόφασή του. Φύτευσε φόβο στο βασιλιά, προειδοποιώντας τον ότι κάτι μπορεί να μην εκτυλισσόταν καλά κατά την υποδοχή. Έτσι, κάνοντάς τον υπερβολικά καχύποπτο, του στέρησε μια υψηλή και ευοίωνη συνάντηση.

Ο βασιλιάς του Σιάμ δε θέλει να του δώσουν το τεκμήριό τους με τα ίδια τους τα χέρια οι διπλωμάτες του Ιράν

Όταν πέρασαν δυο-τρεις μέρες και δεν είχαμε ακόμη δεχθεί κάποιες συγκεκριμένες οδηγίες, ο Χριστιανός υπουργός έστειλε

31. Τουρκικός στρατιωτικός όρος που σημαίνει «κοκκινοκέφαλος». Τον προηγούμενο αιώνα στα ελληνικά ονομάζονταν Ερυθρίνοι. Ανάμεσα στα τουρκομολογικά φύλα είναι οι Τουρκομάνοι, οι οποίοι βρίσκονται στην καταγωγή του όρου. Ο σείχης (: θρησκευτικός ηγέτης) Χαϊντάρ (15ος αι.) έδινε στους μαθητές του, όλους Τουρκομάνους σίτες σουφί (: εσωτερικό σιτικό τάγμα), ένα κόκκινο κάλυμμα κεφαλής με δώδεκα φεστόνια, τα οποία συμβόλιζαν τους Δώδεκα Ιμάμηδες του σιτικού Ισλάμ, και από αυτά τα καλύμματα κεφαλής προέρχεται η ονομασία τους. Η διάδοση του όρου στα περσικά οφείλεται στην πλούσια ανταλλαγή και αλληλεπίδραση μεταξύ του τουρκμενικού και του περσικού στοιχείου: οι Πέρσες διέδωσαν στην Κεντρική Ασία το σιτικό Ισλάμ, Τουρκμένοι όμως βοήθησαν τον Σάχη Ισμαήλ στην άνοδό του στην εξουσία της Περσίας, επιτρέποντάς του έτσι να ιδρύσει τη σαφεβιδική δυναστεία. Τότε αρκετοί τουρκ-(μεν) ικοί στρατιωτικοί πέρασαν στα περσικά.

μια ομάδα από αξιωματούχους στον ξενώνα μας το βράδυ, για να μας μιλήσουν εκ μέρους του βασιλιά. Ερωτηθήκαμε ποια μέρα θα επιθυμούσαμε να παρουσιάσουμε το τεκμήριό μας στο βασιλιά και απαντήσαμε ότι αναμέναμε την επιθυμία του ίδιου του βασιλιά. Τότε μας ερώτησαν με τι τρόπο ήμασταν διατεθειμένοι να κάνουμε την παρουσίαση. Απαντήσαμε ότι δεν πιστεύαμε ότι το γράμμα έπρεπε να παρουσιασθεί με το αρχαίο έθιμο, ότι ο βασιλιάς έπρεπε να πάρει το γράμμα από το χέρι του Ιμπραήμ Μπεκ, να εκπληρώσει τους τύπους καλής θέλησης και ειλικρίνειας και να επιτελέσει ενδεδειγμένο το τυπικό της απόδοσης σεβασμού. Η απάντησή μας φάνηκε να επιβεβαιώνει τις προειδοποιήσεις του Δυτικού και αύξησε την υπέρμετρη καχυποψία του βασιλιά.

Ο βασιλιάς φεύγει σε κυνήγι και ο Δυτικός υπουργός καλεί το γραφέα

Ο βασιλιάς μετέθεσε την παραχώρηση ακρόασης και την αυγή έφιππος έφυγε για να κυνηγήσει για μερικές μέρες. Στο μεσοδιάστημα δόθηκαν διαταγές ώστε κανένα μέλος της ιρανικής κοινότητας να μην έλθει να μας επισκεφθεί στον ξενώνα μας. Είκοσι μέρες αργότερα ένας αγγελιαφόρος ήλθε και ανήγγειλε ότι επιθυμούσε τον ταπεινότατο εαυτό μου να προσέλθει στο σπίτι του Δυτικού υπουργού.

Όταν πήγα στο σπίτι του, αυτός απέδωσε τις προσήκουσες τυπικότητες και συζήτησε μαζί μου, ρωτώντας με κατά το ρου του διαλόγου για τον πραγματικό σκοπό της επίσκεψής μας στο Σιάμ. Του απάντησα: «Ο βασιλιάς μας, ο ευεργέτης της ανθρωπότητας, μας έστειλε σ' αυτή τη χώρα με σκοπό να αυξήσει την καλή θέληση και να ενισχύσει τα θεμέλια της συμφωνίας και της αγάπης. Δεν υπάρχουν άλλοι λόγοι σχετιζόμενοι με την αποστολή μας».

Ο Δυτικός απάντησε: «Εάν ό,τι λέτε είναι αληθινό, πρέπει να παραιτηθείτε από την ιδέα να δώσει ο Ιμπραήμ Μπεκ το τεκμήριό σας με τα ίδια του τα χέρια στο βασιλιά και, όπως είδισται στην Περσία, πρέπει να σταθείτε σε ενδεικτική σεβασμού απόσταση από το βασιλιά και να αφήσετε τον πρωθυπουργό να κάνει την παρουσίαση». Επέστρεψα στον ξενώνα μας και ανέφερα στον Ιμπραήμ Μπεκ ακριβώς ό,τι είχε πει ο Δυτικός.

Οι Ιρανοί συμφωνούν με την επιθυμία του βασιλιά του Σιάμ

Στη μέση αυτών των δυσκολιών γλωσσικής επικοινωνίας και άγνοιας εκ μέρους μας του εντόπιου πρωτοκόλλου, ο Ιμπραήμ Μπεκ συμφώνησε να παρουσιάσει το τεκμήριό με τον τρόπο που επιθυμούσε ο βασιλιάς του Σιάμ. Ο πρέσβης μας προσαρμόστηκε λοιπόν στις περιστάσεις σύμφωνα με το ρητό «εάν κά- νεις φιλία με οδηγούς ελεφάντων, κτίσε το σπίτι σου τόσο μεγάλο ώστε να μπορεί να χωρέσει ελέφαντες».

Αρχίζουν οι επίσημες τελετές

Ο Ιμπραήμ Μπεκ πληροφόρησε τους Σιαμέζους ότι ήμασταν έτοιμοι να προσαρμοστούμε στη μορφή παρουσίασης γράμμα-τος και δώρων, την οποία εκείνοι είχαν επιλέξει. Έτσι άρχισαν οι επίσημες τελετές. Όλοι μας, μαζί με τους υπηρέτες μας δεχθήκαμε τα εξαίρετα άλογα που μας προσέφεραν για την περίπτωση. Το καθένα έφερε την καλύτερη και ωραιότερη δυνατή ιπποσκευή και χαλινάρια. Έτσι, ξεκινήσαμε για τα ανάκτορα.

Ακόμη μια φορά, κατά μήκος του δρόμου της πομπής, υπήρχαν παρατεταγμένοι πολύχρωμα διακοσμημένοι ελέφαντες. Όταν φθάσαμε προ των ανακτόρων, η φραγμένη πύλη άνοιξε και είδαμε ότι ο μεγάλος αριθμός ανακτορικών στρατιωτών απέδιδαν τιμές. Ήσαν ντυμένοι, όπως προανέφερα.

Η φρουρά των ανακτόρων του Σιάμ

Κάθε στρατιώτης ήταν πνιγμένος μέσα στο θώρακα της γύμνιας του και όλο του το σώμα ήταν ορατό. Το μόνο κάλυμμα που έφεραν στο μέτωπό τους ήταν τα φυσικά τους γνωρίσματα. Η αθέατη ασπίδα που προστάτευε το κεφάλι τους ήταν το δυνατό ταμπεραμέντο τους και για υποδήματα αρκούσαν στα γυμνά τους πόδια. Ήσαν ικανοποιημένοι με το μικρό κομμάτι πανί που κάλυπτε ιδιαίτερα σημεία του σώματός τους. Μερικοί από αυτούς φορούσαν ένα είδος καλαμένιου καπέλου. Ήταν όμοιο στο σχήμα με αυτά που φορούν οι Δυτικοί. Τα ακόντιά τους ήταν απλά κομμάτια καλαμιών. Για σπαθί και ασπίδα είχαν την απω-

θητική φτώχεια τους. Φλογοβόλα όπλα τους ήταν ο κεραυνός και οι αστραπές της φαντασίας τους. Στη θέση της ζώνης του Χάτιμ³² έφεραν καλάμια γύρω από τη μέση τους.

Το επίσημο γράμμα μας μεταφέρεται στην αίθουσα του θρόνου

Έτσι ήταν οι στρατιώτες που ήταν παρατεταγμένοι μπροστά από την ανακτορική διαμονή, όταν μπήκαμε μέσα. Πήγαμε κατευθείαν στο περίπτερο, το οποίο στέγαζε το βασιλικό τεκμήριό μας, αυτό το εμπνευσμένο κείμενο. Όταν έτσι βρεθήκαμε μπροστά στο γράμμα για μια ακόμη φορά, μοιάσαμε με προσκυνητές που είχαν φθάσει στον προορισμό τους.

Ο Ιμπραήμ Μπεκ, το μετέφερε μέσα σε ένα ιδιαίτερο χρυσό κιβώτιο. Αυτό το αντικείμενο είναι ιδιαίτερα κατασκευασμένο για να φέρει μέσα του σπάνια αντικείμενα διακοσμημένα με μαργαριτάρια ανεκτίμητης σοφίας και σαν ένα κομψό κέλυφος περικλείει το γραπτό λόγο. Μόλις ο Ιμπραήμ Μπεκ πήρε στα χέρια του το σπανιότατο και πολύτιμο αυτό αντικείμενο, προχώρησε προς την αίθουσα του θρόνου και εμείς, ταπεινοί υπηρέτες της δοξασμένης Χάσσα, ακολουθήσαμε από πίσω του.

Οι Σιαμέζοι γονατίζουν πριν μπουν στην αίθουσα του θρόνου

Οι Σιαμέζοι θεωρούν ότι η ανακτορική αίθουσα του θρόνου είναι το πιο ιερό κτίριο που υπάρχει και κατά τις θρησκευτικές εορτές όλοι συγκεντρώνονται γύρω από αυτό το μέρος, για να επιτελέσουν τις ανώφελες τελετές τους. Όταν φθάσαμε, οι Σιαμέζοι αξιωματούχοι και διερμηνείς, που μας συνόδευαν, γονάτισαν όλοι, σαν να λάτρευαν τον Θεό, το μόνο αληθινό Βασιλέα. Απείχαμε ακόμη κάμποσο από την πόρτα, αυτοί όμως είχαν ήδη αντικρίσει το θρόνο και γι' αυτό πέσανε μπρούμυτα στο έδαφος.

Οι αρχές ήταν σώφρονες αρκετά, ώστε να μας επιτρέψουν να

32. Ο Χάτιμ ήταν ένας γενναϊόδωρος Άραβας, που μοίραζε τα λεφτά του στους φτωχούς. Τα λεφτά συχνά κρατούσαν στη ζώνη τους. Εν προκειμένω είναι μια μεταφορά.

μην προβούμε σε παρόμοια εκδήλωση σεβασμού και εκφράσαμε τα σέβη μας με το φυσιολογικό τρόπο. Όμως όλα τα μέλη της φρουράς των Σιαμέζων που μας περιτριγύριζαν ήταν υποχρεωμένα να κάνουν το ουλούκ και κάλυψαν το υπόλοιπο της απόστασης προχωρώντας με τα γόνατά τους και τους αγκώνες τους, αν και η απόσταση ήταν περίπου εξήντα βήματα.

Το πρώτο μισό αυτής της απόστασης είχε καλυφθεί από πλεκτές ψάθες συνήθους σιαμέζικης παραγωγής. Το άλλο μισό, το πιο κοντινό προς την αίθουσα του θρόνου, είχε καλυφθεί με χαλιά. Είναι υποχρεωτική η τήρηση του ουλούκ και κανένας εντόπιος δεν είχε το δικαίωμα να σηκωθεί όρθιος ή να περπατήσει, όταν υπάρχει τριγύρω η παρουσία του βασιλιά. Ακόμη και οι δούλοι και οι υπηρέτες είναι υποχρεωμένοι να τρέχουν πάνω στα γόνατα και στα χέρια τους, όταν σπεύδουν να επιτελέσουν τα καθήκοντά τους.

Το μέγα πλήθος κόσμου, με την όψη σκυμμένη κάτω στις ψάθες και τα χαλιά, έμοιαζε με μεγάλη συγκέντρωση προσευχομένων Μουσουλμάνων. Ήσαν παρατεταγμένοι σε διαδοχικές σειρές σαν μια συλλογή νεκρών σωμάτων και κανένας δεν έκανε την παραμικρή κίνηση, κανένας δεν έδειχνε το παραμικρό σημείο ζωής.

Οι Σιαμέζοι πλένουν τα πόδια τους πριν μπουν στην αίθουσα του θρόνου

Όταν φθάσαμε εγγύτερα στο κατώφλι της αίθουσας του θρόνου, διακρίναμε ένα αγγείο με νερό και μια πέτρα. Με το που μπαίναμε, μας είπαν ότι ο βασιλιάς είναι ιδιαίτερα προσεκτικός στην τήρηση της καθαριότητας και της τάξης. Καθώς όλοι οι αξιωματούχοι και οι υπηρέτες κυκλοφορούν ξυπόλυτοι, φθάνουν εδώ με σκονισμένα πόδια και γι' αυτό είναι υποχρεωμένοι να τα πλύνουν, πριν γίνουν δεκτοί ενώπιον της βασιλικής παρουσίας. Η καλή διάθεσή τους επέτρεψε να ειπωθεί το ακόλουθο ρητό που όλοι ακολουθούν πάντοτε με βαριά καρδιά όμως: «Νερό χυμένο πάνω σε σωρό λάσπης επιτρέπει μόνον την περαιτέρω διάδοσή της».

Περιγραφή της αίθουσας του θρόνου και του πολλαπλώς επιτηδευμένου θρόνου του βασιλιά

Στο σημείο ακριβώς της εισόδου υπάρχουν μερικά σκαλοπάτια που υψώνονται περίπου τρεις πήχεις από το έδαφος. Η ίδια η αίθουσα είναι ένα μακρύ δωμάτιο που καλύπτεται από αετωματική οροφή. Η αίθουσα έχει μήκος δέκα πήχεις και πλάτος έξι πήχεις. Το δάπεδο έχει κατασκευαστεί από ξύλο και η οροφή και οι τοίχοι είχαν βαφεί σε βαθύ κόκκινο χρώμα. Έξι καθρέφτες είχαν δεθεί στους τοίχους και το λαμπερό γυαλί λάμπει σαν φύλλο χρυσού. Το ενδότερο της αίθουσας είναι επικαλυμμένο με φύλλα κασσίτερου και είναι διακοσμημένο με επίχρυσα πλακάκια. Ο οίκος του βασιλικού θρόνου μοιάζει ακριβώς μ' ένα μεγάλο άμβωνα χωρίς τα συνήθη σκαλιά του άμβωνα. Είναι ξύλινος και έχει διακοσμηθεί με απεικονίσεις δαιμόνων. Το σύνολο της εμπρόσθιας πλευράς του έχει καλυφθεί από φύλλα χρυσού. Δεξιά και αριστερά υπάρχουν σκαλοπάτια, τα οποία ο βασιλιάς ανεβαίνει για να διέλθει την είσοδο του οίκου του θρόνου του. Η είσοδος είναι πλούσια διακοσμημένη με χρυσούφαντα πέπλα και οδηγεί στο θρόνο. Υπάρχουν και δυο επίχρυσες πόρτες στην πίσω πλευρά της αίθουσας του θρόνου και μια εξωτερική πόρτα στην πίσω πλευρά του όλου κτιρίου. Ο βασιλιάς καθόταν ήδη ο ίδιος στο θρόνο του και ανέμενε την άφιξή μας.

Οι Ιρανοί διπλωμάτες εισέρχονται στην αίθουσα του θρόνου

Όταν εισήλθαμε, διακρίναμε ότι τα ιρανικά βασιλικά δώρα ήταν διασκορπισμένα δεξιά κι αριστερά σ' όλο το μήκος της αίθουσας, ότι οι υπουργοί και οι αξιωματούχοι ήταν ακόμη γονατιστοί ο καθένας στη σειρά του αναλογικά με το βαθμό του. Όπως και να 'ναι, ένα κάθισμα μεγάλο μας προσφέρθηκε και οι υπηρέτες το τοποθέτησαν ενώπιον του θρόνου. Όταν φθάσαμε σ' αυτό, μας ειπώθηκε να εκφράσουμε την υποταγή μας, το σεβασμό μας και την προσήκουσα τιμή σύμφωνα με τα δικά μας έθιμα. Εκείνη τη στιγμή δεν υπήρχε κανένας εντόπιος όρθιος. Κοιτάξαμε το θρόνο και χαμηλώσαμε τα κεφάλια μας. Τότε δυο υπασπιστές σηκώθηκαν από τα γόνατά τους και πήραν τα τεκ-

μήρια από τον Ιμπραήμ Μπεκ. Ένας άλλος υπασπιστής έφερε ένα, διακοσμημένο με κοσμήματα, παϊντάν με ένα μεγάλο χρυσό χερούλι ικανό να φτάσει στο παράθυρο του θρόνου. Το παϊντάν είναι το ιδιαίτερο αντικείμενο, το οποίο χρησιμοποιούν, όταν θέλουν να παρουσιάσουν στο βασιλιά κάτι που επιθυμεί.

Το επίσημο γράμμα επιδίδεται στο βασιλιά

Οι αξιωματούχοι εξήγησαν στον Ιμπραήμ Μπεκ ότι ήταν ήδη καιρός να μεταφέρουν το περισπούδαστο τεκμήριο από το κιβώτιο, στο οποίο βρισκόταν, σε ένα άλλο παϊντάν. Έκανε όπως του είπαν και οι υπασπιστές πήραν το πρώτο κιβώτιο, για να το βάλουν κατά μέρος. Το πρώτο κιβώτιο ήταν ένα παϊντάν πιο λεπτεπίλεπτο από ένα ροδοπέταλο και οι υπασπιστές το πήγαν πίσω στο θησαυροφυλάκιο. Τότε το τεκμήριό μας ανέβηκε στο θρόνο μέσα στο νέο ακτινοβόλο παϊντάν. Την κατάλληλη στιγμή ο βασιλιάς πρόβαλε το χέρι του από το θρόνο και πήρε το τεκμήριο με τα δυο χέρια του. Το φίλησε και το σήκωσε μέχρι το στέμμα του, ύστερα το έφερε προ των οφθαλμών του, στο στήθος του, και, τέλος, του έδωσε μια θέση στο θρόνο.

Ο σιαμέζικος και ο ιρανικός τρόπος αναφοράς στο βασιλιά

Ο Σιαμέζος ρατζά Πι Τα και ο μεταφραστής ανήγγειλαν ότι ο βασιλιάς επιθυμούσε να καθίσουν οι διπλωμάτες. Ο βασιλιάς μίλησε στον ρατζά, ο οποίος είναι ο όρος που χρησιμοποιούν για να πουν «διοικητής». Ο ρατζά επιτέλεσε το παραδοσιακό ουλούκ και απήγγειλε την εξής προσευχή: «Πουρμπουντί τσάου κασίκα λασίκα μουμ κουράμπ καν». Αυτές οι λέξεις είναι η πραγματική ουσία του θρησκευτικού σφάλματος³³. «Θείε Προστάτη του Ουρανού και της Γης, η διαταγή σας επικρέμαται πάνω στο κεφάλι μου. Ας είσθε ευσπλαχνικός σε μένα». Είναι η πρακτική τους να λένε αυτή τη φράση λατρείας πριν από κάθε ερώτηση και απάντηση, την οποία απευθύνουν στο βασιλιά τους. Οι Ιρανοί, ωστό-

33. Κάθε ειδωλολατρική προσευχή αποτελεί σατανική έκφραση, οπότε αποκαλείται όπως στο κείμενο.

σο, χρησιμοποιούν την έκφραση «Ω! Κύριέ μου και καταφύγιό μου, η χάρη σας είναι η ουσία, το πραγματικό ύψος της φιλευσπλαχνίας».

Ο βασιλιάς συνδιαλέγεται με τους διπλωμάτες

Κατ' αυτόν τον τρόπο ερωτήσεις τέθηκαν στον Ιμπραήμ Μπεκ και τους Καλούνγκ που τον ακολουθούσαν. Καλούνγκ είναι οι υπηρέτες που έχουν το δικαίωμα να έρχονται προ της βασιλικής παρουσίας. Ρωτηθήκαμε αν ο κύριος μας, ο βασιλιάς μας, ήταν σε καλή υγεία και ευτυχής, όταν τον είδαμε για τελευταία φορά στο Χορασάν. Φαίνεται ότι οι Σιαμέζοι φαντάζονται ότι ο Ιράν περιορίζεται στην επαρχία Χορασάν.

Εις απάντησιν ο Ιμπραήμ Μπεκ εξήγησε: «Από τη στιγμή που εξαιρεθήκαμε από το κατώφλι του παραδείσου του Ιράν, ο ευγενούς καταγωγής βασιλιάς μας, του οποίου οι στρατιές αντισταθμίζουν αυτές του Αλεξάνδρου, του οποίου η δύναμη ισοδυναμεί με αυτήν του Τζαμσίντ³⁴, ο οποίος είναι χάραγμα στο δαχτυλίδι του Σολομώντα και ευρίσκεται σε λαμπρότητα αντίστοιχη ενός πραγματικού ήλιου, ο οποίος είναι κατακτητής των πιο απομακρυσμένων χωρών, έκανε την πρωτεύουσά του, το Εσφαχάν, έδρα της παγκόσμιας εξουσίας του και του Οίκου του Χαλιφάτου.

«Δόξα στο Θεό, την πηγή της κάθε αφθονίας». Το Εσφαχάν είναι ο άξονας, περί τον οποίο περιστρέφονται οι πύλες της ευμερίας και της αφθονίας, και οι πύλες της ευλογημένης πρωτεύουσας ανοίγουν φαρδιά-πλατιά μπροστά σε όλους τους κυβερνήτες της αιώνιας βασιλείας του Ιράν. Εκεί ο οίνος των δικαιωμένων ελπίδων και επιθυμιών ρέει όπως στα συμπόσια του Παραδείσου».

34. Πρόσωπο του περσικού έπους, περιγράφεται ως το πιο μεγαλειώδες της παγκόσμιας ιστορίας των στρατιωτικών κατακτήσεων. Η Περσέπολη, που ονομαζόταν στα αρχαία περσικά Πάρσα, μυθολογήθηκε ότι ανεγέρθηκε από τον Τζαμσίντ και γι' αυτό από τα μέσα περσικά καλείται, μέχρι και σήμερα, Ταχτε Τζαμσίντ, δηλαδή «Θρόνος του Τζαμσίντ». Κατά τις μεταγενέστερες μυθολογήσεις θεωρήθηκε ότι Κουράς (Κύρος) και Ντοριαβούς (Δαρείος), Χσάγιαρ-σαχ (Ξέρξης) και Αρτά-σατρά (Αρταξέρξης), όλοι οι Χαχαμανεσιάν (Αχαιμενίδες), κάθονταν στο συγκεκριμένο, μη σωζόμενο μετά την ισλαμική κατάκτηση, θρόνο του Τζαμσίντ, όπου μυθολογήθηκε ότι κάθισαν Αλέξανδρος, Αρσακίδες (Ασκανιάν) και Σασανίδες (Σασανιάν).

Στη συνέχεια ρωτηθήκαμε εάν ο βασιλιάς μας, ο κύριος της ανθρωπότητας, ήταν επί του παρόντος αφιερωμένος σε κάποιον πόλεμο με κάποια άλλη χώρα. Ο Ιμπραήμ Μπεκ απάντησε: «Ακόμη και ένας τρελός της κατώτερης υπαρκτής φύσης θα συστελλόταν μπροστά στο φλέγοντα θυμό της ισχύος μας, μη τυχόν και ο πανίσχυρος βασιλιάς μας συντρίψει σύρριζα την άθλια βατομουριά της ύπαρξης ενός τέτοιου ανθρώπου και μη τυχόν και περιορίσει το θερισμό της ζωής του σε ένα μικρό σωρό στάχτης, διότι όντως όλοι οι εχθροί του ευλογημένου κράτους μας χάνονται στην έρημο του λάθους τους. Πραγματικά αυτήν τη στιγμή ο αρχιστράτηγος έχει εκστρατεύσει στη γη του Αζερμπαϊτζάν³⁵ με πολύ μεγάλο στράτευμα και εγκαταστάθηκε εκεί αναμένοντας περαιτέρω διαταγές από το θρόνο. Δεν είναι ακόμη σαφές ποιο είναι το ακριβές καθήκον του αρχιστρατήγου».

Ο βασιλιάς τόνισε ότι γνώριζε καλά ότι η κατάλληλη εποχή για το ταξίδι της επιστροφής μας, το οποίο θα ήταν βεβαίως εξίσου μεγάλο, απείχε ακόμη αρκετά και μας ζήτησε να θεωρήσουμε τους εαυτούς μας ως προσωπικούς του φιλοξενούμενους για όσο μέναμε στο Σιάμ. Κάθε δική μας ανάγκη θα έπρεπε να αναφέρεται στο υπουργό του, ο οποίος ευχαρίστως θα απησχολείτο με τη δικιά μας ευημερία.

Τότε ο βασιλιάς έκλεισε την πύλη του θρόνου του και η ακρόαση έληξε. Επιστρέψαμε στον ξενώνα μας και δυο μέρες αργότερα οι μεταφραστές ήλθαν μαζί με τους Γιουζ Μπασίδες και ανήγγειλαν ότι ο βασιλιάς μας είχε καλέσει να προσέλθουμε σε κυνήγι ελεφάντων. Θα φεύγαμε εκείνο το απόγευμα.

Οι επίσημες τελετές της αναχώρησης και της θήρας ελεφάντων

Ανεβήκαμε στα άλογά μας και φύγαμε από την πόλη. Στο δρόμο φθάσαμε σε ένα περίπτερο με ένα πρόστεγο μπροστά του και χαλιά απλωμένα εκεί. Οι άνθρωποι της φρουράς μας εξήγησαν ότι κατά τις εξόδους αυτού του τύπου ο βασιλιάς δε συμπεριφέρεται με τον επίσημο, ήδη γνωστό μας και περίπλοκο τρόπο. Το περίπτερο αυτό μάθαμε ότι είχε ανεγερθεί ιδιαίτερα για τους Ιρανούς και όντως αυτοί περίμεναν εκεί την άφιξη του βασιλιά.

35. Εμπλοκή της Περσίας και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στον Καύκασο.

Επρόκειτο να του αποδώσουν τιμές σ' αυτό το μέρος, πριν αρχίσει η κυνηγετική εκστρατεία, και στη συνέχεια θα ακολουθούσαν έφιπποι. Μετά το κυνήγι, θα επέστρεφαν πρώτοι σ' αυτό το μέρος και θα επαναλάμβαναν τις ίδιες τυπικότητες. Αυτή ήταν η μόνη μορφή τυπικής απόδοσης τιμών, η οποία εξητείτο από τους Ιρανούς καθ' όλο το κυνήγι. Πληροφορηθήκαμε ως εξής: «Το περίπτερο επιπλώθηκε προς τιμήν σας. Όταν υποδεχθείτε το βασιλιά, έχετε την επιλογή είτε να σηκωθείτε όρθιοι, είτε να παραμείνετε καθιστοί». Έτσι περιμέναμε εκεί όπου ήμασταν, μέχρις ότου είδαμε μακριά τις βασιλικές σημαίες.

Η βασιλική πομπή

Μια ομάδα Σιαμέζων στρατιωτών οδηγούσαν τον βασιλικό ελέφαντα και μια άλλη ομάδα προχωρούσε ως οπισθοφυλακή. Ευπόλυτοι και ασκεπείς έφεραν κοντάρια, φλογοβόλα όπλα και ακάλυπτα σπαθιά. Μια άλλη ομάδα προχωρούσε κτυπώντας ποικίλα είδη τυμπάνων, τα οποία κρέμονταν από τούς ώμους τους. Άλλοι έπαιζαν άλλα μουσικά όργανα, φλογέρες, πνευστά και ένα είδος τρομπέτας όμοιο με αυτά που παίζουν οι βασιλείς της έσχατης φτώχειας, οι δερβίσηδες³⁶. Υπήρχαν τέλος και άλλα δυο

36. Ο ιδρυτής του τάγματος των στροβιλιζομένων δερβίσηδων ήταν ο Πέρσης Τζελαλεντίν Ρουμί Μεβλάνα. Κέντρο τους ήταν το Ικόνιο (Κόννα) και το τεράστιο φιλοσοφικό-θεολογικό-μυστικιστικό-λογοτεχνικό έργο του είναι πιθανότατα το μεγαλύτερο έργο ενός μεμονωμένου προσώπου στην παγκόσμια λογοτεχνία. Μόνο το Ντιβάν αποτελείται από 21366 δίστιχα και 1791 ρουμπαγιάτ (τετράστιχα), ενώ το μεγαλειώδες Μαθναβί-ι μανάουι («Πνευματικά δίστιχα») έχει συντεθεί σε 25.700 περίπου δίστιχα και είναι ένα από τα πιο πολυμεταφρασμένα έργα της παγκόσμιας λογοτεχνίας προ των νεότερων αιώνων. Στο Φιχί μα Φιχ («Σ' αυτό υπάρχει ό,τι και σ' εκείνο», δηλαδή στο Μαθναβί) βρίσκονται συγκεντρωμένοι λόγοι, κηρύγματα και διδασκαλίες, ενώ αναρίθμητα είναι τα Μετζλίς-ε σεμπάα (κηρύγματα) και οι εκτενέστετες φιλοσοφικές επιστολές (Μεκτουμπάτ). Ο Τζελαλεντίν έμαθε ελληνικά, μελέτησε το σύνολο της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας και επέλεξε τα στοιχεία και τους χαρακτήρες, που χρειαζόταν για να συστήσει ένα Ισλάμ κατανοητό, προσιτό και ελκυστικό για τους φορείς ελληνικής παιδείας. Και όντως σ' αυτό προσχώρησε η πλειοψηφία των ελληνόφωνων της Ανατολίας, και όντως αυτό το Ισλάμ μπορεί να χαρακτηριστεί ως ελληνικό Ισλάμ, διότι, αν και εγγύτερο προς το περσικό, αντιδιαστέλλεται και ως προς αυτό και ως προς το αραβικό Ισλάμ. Βεβαίως στοιχεία των διδασκαλιών των Γνωστικισμών, των Νεοπλατωνικών φιλοσόφων, της Εικονομαχίας και των Παυλικιανών του ήταν τα πιο χρήσιμα και τα πιο προσιτά, εφόσον ήσαν τα πιο ζωντανά από όλα τα υπόλοιπα. Το έργο του Τζελαλεντίν, κατάφορτο από συμ-

είδη τρομπέτας όμοια με δυτικά μουσικά όργανα.

Ο βασιλικός ελέφαντας προχωρούσε και τον ακολουθούσαν άλλοι εξίσου διακοσμημένοι με διάφορα εξαρτήματα. Όλοι τους έφεραν πάνω τους θρόνους και καθοδηγούνταν από τους οδηγούς τους. Ο ίδιος ο βασιλιάς καθόταν σε έναν ιδιαίτερα μεγάλωπρητης κατασκευής θρόνο που βρισκόταν πάνω στον ελέφαντά του. Όταν ήλθε κοντά στο περίπτερό μας, σηκωθήκαμε και κλίναμε βαθύτατα τα κεφάλια μας προ αυτού σαν ένα σημείο σεβασμού.

Ο χώρος του κυνηγιού

Μόλις ο βασιλιάς πέρασε από μπροστά-μας, ανεβήκαμε στα άλογά μας και ιππεύσαμε προς μια ανοικτή πεδιάδα, η οποία είχε διευθετηθεί κατάλληλα για το κυνήγι των αγρίων ελεφάντων. Στο κέντρο αυτού του ανοικτού χώρου εργάτες είχαν ανεγείρει ένα περίβολο με πολύ στερεές σκοπιές. Στη μέση του περιβόλου υπήρχαν τέσσερις ψηλές και χοντρές κολόνες, οι οποίες συγκρατούσαν μια ξύλινη και καλαμένια οροφή. Αυτή και οι σκοπιές καλύπτονταν από υφάσματα. Ο βασιλιάς παρέμεινε καθισμένος στον ελέφαντά του και πήρε θέση κάτω από το τεράστιο περίπτερο. Καθίσαμε τριγύρω από τον περίβολο, κάτω από μια παρόμοια κατασκευή, την οποία είχαν επίσης ανεγείρει από πιο πριν ειδικά για μας. Οι Σιαμέζοι πρίγκιπες όλοι γνώριζαν τις θέσεις τους γύρω από το χώρο του κυνηγιού. Στην αρχή όμως ο καθένας ξάπλωσε μπρούμυτα κατά γης στη θέση του. Το ταπεινό άτομό μου έμεινε όρθιο και αμέσως αντιλήφθηκα ότι τριγύρω μου όλοι οι άνθρωποι είχαν υποκλιθεί, είτε ήσαν πεζοί, είτε πάνω στους ελέφαντές τους.

βολισμούς, κωδικοποιημένους μυστικιστικούς όρους, διαχρονικές μεταφορές, εξωχρονικούς υπαινιγμούς, κρυπτογραφήματα, ποικίλες συνθέσεις επί μέρους στοιχείων και διασυσχετισμούς άλλων στοιχείων, δεδομένων, χαρακτήρων και καταστάσεων, δεν έχει μελετηθεί εμπεριστατωμένα ακόμη από δυτικούς ή μουσουλμάνους επιστήμονες κάθε σχετικής ειδικότητας και θεολόγους.

Ο βασιλιάς στέλνει μήνυμα στους διπλωμάτες

Ο Δυτικός υπουργός βρισκόταν στα πόδια του βασιλικού ελέφαντα και ο βασιλιάς του μιλούσε. Τότε ο υπουργός ψιθύρισε κάτι στο διερμηνέα και τον έστειλε στον Ιμπραήμ Μπεκ να αναγγείλει το βασιλικό μήνυμα. Ο βασιλιάς έλεγε πως αισθανόταν ότι ήταν μεγάλο κρίμα που ο Μουχάμαντ Χουσεύν Μπεκ είχε αποβιώσει και ότι είχε ελπίσει ότι θα κυνηγούσε μαζί του, κάτι που πλέον δεν ήταν πια δυνατόν. Ο Ιμπραήμ Μπεκ απάντησε ότι θα προτιμούσε να είχε δώσει τη δικιά του ζωή σε αντάλλαγμα αλλά ότι δεν ήταν έτσι το θέλημα του Κυρίου. Θα θυσιάζε λοιπόν ο ίδιος τη ζωή του στο μέλλον, αν του δινόταν η ευκαιρία.

Ο βασιλιάς ζήτησε να πληροφορηθεί ποιο από τα βασιλικά δώρα είχε αρέσει περισσότερο στον ένδοξο βασιλιά μας, όταν ο Χατζί Σαλίμ έφθασε στην περσική Αυλή, αυτό το καταφύγιο όλου του κόσμου. Η απάντηση δόθηκε ως εξής: «Στην όψη του ηλιόμορφου βλέμματος, το οποίο είναι το φως των οφθαλμών της ανθρωπότητας ό,τι βρήκε περισσότερο από καθετί άλλο περισσή εύνοια ήταν η ανθοδέσμη από τους κήπους αγάπης και φιλίας, το δώρο των πρώτων καρπών του σπρωρόκηπου της ευδαιμόνης συμφωνίας, το ίδιο το γράμμα που στείλατε με τόση ειλικρίνεια και ειτιλοφορείτο με πραγματική συμπάθεια. Όταν ο ευγενής μας βασιλιάς εμύρισε το μύρο τέτοιων καθαρών προθέσεων γοητεύθηκε από πλήθος σκέψεων φιλίας και ο νους του ευώδιασε με το κεχρμπάρι της ενότητας και της φιλίας». Τότε ο βασιλιάς έδωσε τη διαταγή στους κυνηγούς να αρχίσουν.

Πώς οι Σιαμέζοι πιάνουν τους άγριους ελέφαντες

Υπάρχουν μερικοί δαμαστές ελεφάντων που σχηματίζουν κοπάδια θηλυκών ελεφάντων. Συλλαμβάνουν κάποιους θηλυκούς ελέφαντες μαζί με τα νεογέννητά τους, τα δαμάζουν όλα και, στη συνέχεια, τα εκπαιδεύουν για την περίπτωση του κυνηγιού. Για να συλλάβουν περισσότερους ελέφαντες, αυτοί οι δαμαστές πηγαίνουν στη ζούγκλα με το δικό τους κοπάδι και ξεοδεύουν αρκετές ημέρες περιπλανώμενοι στο βάθος του δάσους, μέχρις ότου δουν κάποιον άγριο ελέφαντα, αρσενικό ή θηλυκό.

Τα δαμασμένα ζώα συγκεντρώνονται σε κοπάδι σε ένα μέρος και τραβούν την προσοχή των αγρίων ελεφάντων, οι οποίοι έρ-

χονται για να τα συναντήσουν. Καθ' όλο το χρόνο αυτό ο δαμαστής παραμένει κρυμμένος, καθώς είναι ξαπλωμένος πάνω στο δικό του ελέφαντα παράπλευρα κάπως. Εάν ο αντιμετωπιζόμενος ελέφαντας είναι αρσενικός έλκεται από το κοπάδι των θηλυκών ελεφάντων. Μόλις η κτηνώδης επιθυμία του εξαφθεί, σύμφωνα με τη φύση του, τρέχει πίσω από τα ίχνη τους.

Τα θηλυκά ζώα τρέχουν οδηγώντας προς την κατεύθυνση του διαμορφωμένου μεγάλου ξέφωτου. Όπως οι γυναίκες με τα ροδαλά μάγουλα ερεθίζουν τους άντρες, αυτοί οι θηλυκοί ελέφαντες επιτρέπουν στα προετοιμασμένα σκιοινιά να τυλιχθούν γύρω από το λαιμό των αρσενικών.

Τα αρσενικά ζώα γοητεύονται και τρέχουν από πίσω από τα θηλυκά, όπως άλλωστε προσδιορίζει το ρητό «Ακόμη και όταν μια γριά καμήλα ερωτευθεί, χοροπηδάει σαν τρελή». Οι αρσενικοί ελέφαντες τρέχουν ακόμη κάμποση απόσταση, παρά το ότι είναι μηροδεμένοι με τα σκιοινιά, λόγω της κεκτημένης ταχύτητας.

Έτσι τελικά οι θηλυκοί ελέφαντες τους οδηγούν στο πεχ νιατ, όπως λέγεται στα σιαμέζικα το μεγάλο ξέφωτο, όπου συλλαμβάνονται οι άγριοι ελέφαντες. Όταν οι θηλυκοί ελέφαντες τους φέρουν σ' αυτό το μέρος και δέσουν έτσι τελεσίδικα τα πόδια της θέλησής τους στις αλυσίδες του πάθους, οι δαμαστές τους οδηγούν μαζί με τους θηλυκούς ελέφαντες, εάν είναι επίμονα ορμητικοί στο πάθος τους, σε έναν άλλο περίβολο, όπου έχουν προηγουμένως λειάνει το έδαφος. Από εκεί οι δαμαστές βγάζουν τους θηλυκούς ελέφαντες έξω από μιαν άλλη πόρτα και αφήνουν μόνους τους αρσενικούς. Άλλοι δαμαστές μπαίνουν τότε εκεί, δένουν τα πόδια των αγρίων ελεφάντων και τους συγκρατούν εκεί.

Εάν ο αρσενικός ελέφαντας, που έχει συλληφθεί, δεν είναι πάρα πολύ ορμητικός, τότε άνθρωποι πάνω σε άλλους ελέφαντες τον πλησιάζουν, ακόμη και όταν δεν έχει μπει στον περίβολο, δένουν τα πόδια του με πολύ μακριά σκιοινιά και τον δένουν σε κάποιο πάσσαλο. Τότε δαμαστές καβαλούν πάνω στους δικούς τους ελέφαντες και τον περικλείουν από κάθε πλευρά. Έτσι τον υποχρεώνουν να μείνει ήσυχος και εφαρμόζουν ένα σκιοινί στο λαιμό του. Αυτό το σκιοινί το δένουν και σε δυο άλλους ελέφαντες που βρίσκονται δίπλα του, ενώ ένας άλλος, τρίτος, ελέφαντας με χαυλιόδοντες σπρώχνει από πίσω. Σε τέτοια θέση το συγκεκριμένο ζώο δεν μπορεί παρά να προχωρεί συνεχώς μπροστά και δεν έχει τη δυνατότητα παρά να προσαρμόσει το λαιμό και τη θέλησή του στις αλυσίδες της υποταγής.

Έτσι, οδηγείται στους σταύλους με τη συντροφιά των ήδη δαμασμένων ελεφάντων. Αφού κατ' αυτό τον τρόπο δεθεί και αφού για μερικές μέρες συγκρουστεί με τους συντρόφους του, ο άγριος ελέφαντας αρχίζει να δαμάζεται. Σ' αυτό το σημείο οι υπασπιστές του λύνουν τα σκοινιά και τον ελευθερώνουν από τους άλλους ελέφαντες. Ωστόσο τον κρατούν ακόμη προσδεμένο σε γέρους πασσάλους.

Δυο φορές την ημέρα δένουν το λαιμό του σε δυο άλλους ελέφαντες και αυτός ανάμεσά τους πηγαίνει σε μια στέρνα να πει νερό. Με αυτή τη μέθοδο οι Σιαμέζοι δε χάνουν πολύ καιρό για να εξημερώσουν ολοσχερώς έναν ελέφαντα.

Ενόσω εμείς ως ταπεινοί υπηρέτες παρευρισκόμασταν, ένας ελέφαντας, όχι πολύ ορμητικός, δέχθηκε επίθεση στο ξέφωτο. Δέθηκε και κρατήθηκε έξω από τον περίβολο. Καθίσαμε απελπισμένοι και συγκεχυμένοι στα συναισθήματά μας, ενόσω ο βασιλιάς έδινε διαταγές, οι υπουργοί επέβλεπαν και οι πεζοί στρατιώτες σαν πιόνια στη σκακιέρα επιτύγχαναν στις προσπάθειές τους με ταχύτητα και ικανότητα. Ύστερα, γυρίσαμε στην πόλη και, αφού πέρασαν αρκετές μέρες, ο βασιλιάς μας κάλεσε σε μια γιορτή.

Ο βασιλιάς ορίζει μια γιορτή προς τιμήν μας

Η τροφή των Σιαμέζων, την οποία θα περιγράψω στο κατάλληλο σημείο, δε μοιάζει καθόλου με φυσικές σωστές τροφές και οι εντόπιοι δεν έχουν εξοικειωθεί με τους κατάλληλους τρόπους προετοιμασίας φαγητών. Ουσιαστικά ούτε ένας στο Σιάμ δεν ξέρει πώς να μαγειρέψει και να φάει ή να κάτσει σωστά κατά το φαγητό. Οι Σιαμέζοι μόλις πρόσφατα «έφθασαν στον κόσμο των ανθρώπων προερχόμενοι από τον εσμό των κτηνών».

Ο βασιλιάς, ο οποίος είχε πολλές επαφές με τους Ιρανούς όταν σε μικρή ηλικία εκπαιδευόταν, απέκτησε μια διαρκή όρεξη για το φαγητό μας και συχνά, ανάλογα με την επιθυμία του, κάνει μια εξαίρεση στη συμπεριφορά του και τρώει με το δικό μας τρόπο. Γι' αυτό το λόγο έφερε ένα μάγισσα από την Ινδία, του οποίου η μόνη απασχόληση είναι να ετοιμάζει πραγματικό φαγητό για το βασιλιά, για να είναι έτοιμο, όταν θα το επιθυμήσει. Όμως, επειδή ο βασιλιάς δεν ξέρει τους δικούς μας τρόπους στο φαγητό και την πολιτισμένη συμπεριφορά στις συγκεντρώσεις, έκλεισε

τις πόρτες του δικού του δωματίου κατά το συμπόσιο και δεν εμφανίστηκε στη γιορτή. Εκείνη την ημέρα το συμπόσιο οργανώθηκε και διεκπεραιώθηκε χάρη στους Ιρανούς υπασπιστές του βασιλιά.

Όταν μπήκαμε στο ανάκτορο, υπήρχαν κάθε είδους μεγάλα και μικρά μαξιλάρια διευθετημένα κατά τον προσήκοντα τρόπο στο δάπεδο, πάνω στα χαλιά. Καθίσαμε κάτω και αμέσως έφεραν στον Ιμπραήμ Μπεκ ένα ναργιλέ με επίχρυσες διακοσμήσεις, ο οποίος ανήκε στα προσωπικά αντικείμενα του βασιλιά. Τοποθετήθηκε σε ένα χρυσό δίσκο. Μαζί του έφεραν το πτυελοδοχείο, το ιδιαίτερο κάλυμμα και ένα ζευγάρι λαβίδες. Όλοι οι άλλοι δεχθήκαμε από ένα ασημένιο ναργιλέ ο καθένας μας. Στο κέντρο της ομήγυρης τοποθετήθηκε ένα μαγκάλι για ξύλο αλόης, ένα ραντιστήρι και ένα σακουλάκι χασίς, καθώς και μερικά μπουκάλια ροδόνηρου. Αφού ήπιαμε καφέ και τσάι, οι υπασπιστές μας σέρβισαν φαγητό.

Το φαγητό

Υπήρχαν αρκετά φαρδιά και βαθιά πιάτα, τα οποία έφεραν μέσα τους μικρότερα ασημένια δοχεία με μαρμελάδα, γλυκά, τουρσιά, ζιγγίβερη, φινί³⁷, ζεστό γάλα, πορτοκάλια, ζαχαροκάλαμο και φαλούντα³⁸. Αντί να σερβιριστούμε ένα-ένα αυτά τα διαφορετικά πιάτα, δυο ή και τρία πιάτα μαζεμένα από όλα αυτά είχαν τοποθετηθεί μπροστά στον καθένα μας. Αυτό ήταν μόνον το πρώτο τμήμα. Στη συνέχεια ακολούθησαν πάνω από πενήντα ακόμη δίσκοι.

Το φαγητό σερβιρίστηκε σε πιάτα από πορσελάνη, τα οποία είχαν τοποθετηθεί πάνω σε άλλα πιάτα και είχαν καλυφθεί από ασημένια λεπτά κάλυπτρα. Λόγω της συνεχούς ζέστης σε όλα αυτά τα μέρη, είναι το εντόπιο συνήθειο να κρατούν σε μια κάποια απόσταση το μείζον τμήμα του ζεστού φαγητού και να το σερβίρονται ο καθένας ξεχωριστά σε μικρές μερίδες. Έτσι κάναμε κι εμείς. Όταν τελειώσαμε το φαγητό και οι τροφές έφυγαν από μπροστά μας, ο Ιρανός γραφέας ευλόγησε το Θεό, το μόνο αληθινό Ευεργέτη και Πηγή κάθε χάρης, και τότε όλοι πρόφεραν

37. Είδος φαγητού από ρύζι, ζάχαρη και γάλα.

38. Είδος παχύρρευστου ποτού.

μια προσευχή για το Σιαμέζο βασιλιά.

Τα μόνα μέλη του επίσημου προσωπικού του βασιλιά, που ήταν παρόντα, ήσαν ο Χατζί Χασάν Αλί, δυο Γιουζ Μπασίδες, ένας γιατρός, ένας γραφέας και ένας γραμματέας. Υπήρχαν επίσης μερικοί Σιαμέζοι στην ομάδα αλλά οι υπηρέτες, οι οποίοι μας διακόνευαν, ήσαν, όπως προανέφερα, Ιρανοί. Όταν έληξε η γιορτή, μας ξεπροβόδισαν μέχρι τον ξενώνα μας κάποιοι αξιωματούχοι που είχαν συνδειτησήσει.

Η επόμενη κυνηγετική εκστρατεία

Δεν είχε περάσει πολύς καιρός από το επίσημο δείπνο και ο βασιλιάς διέταξε τον υπουργό Χασάν Αλί να μας καλέσει όλους σε κυνήγι. Η βασιλική διοίκηση έκανε όλες τις προετοιμασίες. Οδηγηθήκαμε σε μια απόσταση δυο φαρσάχ από την πόλη σε ένα μέρος, κοντά στο ξέφωτο, όπου είχαμε παλιότερα κυνηγήσει. Μια σκηνή είχε στηθεί κοντά στην όχθη του ποταμού. Είχε μια μυτερή κορυφή και πτερύγια που διπλώνονταν προς τα πίσω για να διαμορφωθεί η είσοδος. Μέσα βρισκόνταν συγκεντρωμένα όλα τα απαραίτητα για την καλοπέραση και το κυνήγι. Περίπου 1.000 Σιαμέζοι μαζί με όλους τους Ιρανούς υπασπιστές μας συνόδευαν σ' αυτή την κυνηγετική εκστρατεία. Μερικοί ήσαν πεζοί, ενώ άλλοι κάθονταν πάνω σε ελέφαντες.

Κατά τη βροχερή περίοδο, την οποία καλούν μαχιγιά ή βροχή χλοών και την οποία θα περιγράψουμε παρακάτω, όλη η χώρα μετατρέπεται σε απέραντη πλημμυρισμένη έκταση. Όταν οι βροχές τελειώσουν, μεγάλες εκτάσεις καλύπτονται από την πελώρια χλόη που ξεπροβάλλει και οι ελέφαντες βγαίνουν για να βοσκήσουν αλλά η πεζοπορία αυτών των ογκωδών θηρίων κάνει τη γη πολύ ανώμαλη και το χειρότερο είναι τελικά ότι με τόσο πολλή χλόη που φυτρώνει τάχιστα και καλύπτει το καθετί δεν μπορεί κάποιος εύκολα να διακρίνει τη βουλιαγμένη από τα βήματα των ελεφάντων επιφάνεια.

Υπάρχουν ποικίλα είδη δυνατών θηραμάτων κατ' αυτή την περίοδο, όπως βουνίσσιες αγελάδες, αγριοκάτσικα και ένα άλλο είδος ζώου που μοιάζει με αρσενικό ελάφι και που ονομάζουν «μικρό κοντοπόδαρο». Όμως, αντίθετα με το αρσενικό ελάφι, αυτό το ζώο δεν τρέχει και πολύ. Απαντάται σε πεδιάδες και σε μεγάλους αριθμούς. Μπορεί να πιαστεί πολύ εύκολα, εάν το κα-

ταδιώσει ο ενδιαφερόμενος ακόμη και πεζός.

Όταν φτάσαμε στη μεγάλη πεδιάδα, είδαμε ότι ένα δίχτυ είχε τοποθετηθεί στο ένα άκρο και ότι από την άλλη κατεύθυνση έφιπποι και πεζοί σχημάτιζαν ένα πλαίσιο στον όλο χώρο και ούρλιαζαν, κάνοντας το μεγαλύτερο δυνατό θόρυβο. Στο μικρό χρονικό διάστημα ανάμεσα στην ανατολή του ηλίου και το μεσημέρι εκείνης της ημέρας πιάσαμε περίπου τριάντα ζώα διαφόρων ειδών.

Το μεσημέρι αναπαυθήκαμε στην άνετη σκηνή μας, φάγαμε και ήπιαμε τσάι και καφέ. Αφού ξεκουραστήκαμε καμπόσο, προσυχηθήκαμε και γυρίσαμε στον ξενώνα μας στην πόλη.

Ένας άνθρωπος σκοτώνεται κατά το κυνήγι

Υπήρχε ένας νεαρός, μέλος της ιρανικής κοινότητας του Σιάμ, συγκεκριμένα Γεωργιανός, ο οποίος είχε τη θέση του ανάμεσα στους υπασπιστές του βασιλιά και ήταν προικισμένος με όχι μικρή ικανότητα και ιδιαίτερη τόλμη στην ιππασία και στο κυνήγι. Ενώσω έτρεχε πίσω από ένα θήραμα στην πεδιάδα, το άλογο του έπεσε και το ακόντιο, που ο ίδιος κρατούσε, προσέκρουσε βίαια στο χώμα και, πριν προλάβει εκείνος να αντιδράσει, τον εχτύπησε στο στήθος. Έτσι αφίππευσε από το άλογο της ζωής που είναι τόσο γρήγορο όσο ο άνεμος. Ο γοργοπόδαρος θάνατος τον πρόλαβε και τον μετέφερε μακριά από την πεδιάδα της ύπαρξης. Μετά από λίγες μέρες, εμείς προσκληθήκαμε εκ νέου σε κυνήγι, που κι αυτό εκτυλίχτηκε όπως τα προαναφερμένα.

Πώς οι Σιαμέζοι πιάνουν τίγρεις

Όταν οι Σιαμέζοι επιθυμούν να κυνηγήσουν την τίγρη, στέλνουν πεζούς δυο ή και τρεις χιλιάδες ανθρώπους στα μέρη της ζούγκλας, όπου αυτό το ζώο έχει πρόσφατα θεαθεί, ή πιστεύουν ότι κρύβεται. Όλη την ημέρα οι ντόπιοι φωνάζουν, ουρλιάζουν και τουφεκίζουν. Το βράδυ ανάβουν μεγάλες φωτιές. Όπως και σε άλλα κυνήγια, όπου ραβδοφόροι περικυκλώνουν το θύμα από παντού, όλα τα μονοπάτια εκτός του κεντρικού αποκλείονται και έτσι το θηρίο οδηγείται στην εκ των προτέρων διευθετημένη έκταση.

Σε ένα κάποιο ξέφωτο εργάτες έχουν προηγουμένως ανεγείρει ένα υψηλό και σταθερό περίβολο από ξύλα και καλάμια που έχει μήκος ένα μαιντάν. Αυτή η κατασκευή διευθετείται έτσι ώστε να υπάρξουν τρεις ομόκεντροι περίβολοι, με στενό μόνο πέρασμα ανάμεσά τους. Ο εσωτερικός περίβολος περιλαμβάνει ένα μεγάλο και σκληρό ξύλινο κλουβί. Η πόρτα του κλουβιού έχει αφεθεί ορθάνοιχτη και έτσι αποτελεί άμεση συνέχεια στην πόρτα του εσώτερου περιβόλου, εις τρόπον ώστε, εάν η τίγρη μπει στους τρεις περιβόλους, να καταλήξει στο κλουβί.

Όταν το καθέτι ετοιμαστεί, οι δαμαστές οδηγούν τη μανιασμένη πια τίγρη στους περιβόλους. Στο μεσοδιάστημα σκυλιά έχουν τοποθετηθεί μέσα στους περιβόλους και η τίγρη, όταν τα ακούει να γαυγίζουν, τρέχει να τα αρπάξει. Όταν η τίγρη μπει μέσα, οι υπασπιστές αθόρυβα ξεγλιστρούν έξω και κλείνουν την πόρτα πίσω τους.

Ο τοίχος αυτών των περιβόλων είναι ψηλός ίσαμε πέντε πήχεις και οι εργάτες τον έχουν ενισχύσει τοποθετώντας ένα δίχτυ πάνω του. Η τίγρη φυλάγεται μέσα εκεί για πέντε μέρες και νύχτες και αφήνεται να κορέσει την απληστία της τρώγοντας όλα τα σκυλιά. Όμως, όταν οι Σιαμέζοι επιθυμούν να αρχίσουν το κυνήγι, οι υπασπιστές συγκεντρώνονται έξω από τους περιβόλους και οι φύλακες των ελεφάντων ανεβαίνουν πάνω στα ζώα αυτά.

Γι' αυτό το είδος αθλήματος οι ελέφαντες έχουν καλυφθεί στο κεφάλι και στην προβοσκίδα τους από πέτσινα καλύμματα. Όταν οι φύλακες των ελεφάντων οδηγήσουν τα ζώα αυτά στον περίβολο, περικυκλώνουν την τίγρη και η μάχη αρχίζει.

Οι ελέφαντες είναι ιδιαίτερα εκπαιδευμένοι για να χρησιμοποιούν τους χαυλιόδοντες με ικανότητα και, όταν βρουν την κατάλληλη στιγμή, πιάνουν την τίγρη, τη σηκώνουν ψηλά με τους χαυλιόδοντές τους και την τινάζουν στον αέρα. Κατ' αυτό τον τρόπο από τέσσερις πλευρές μπλοκάρουν το ζώο με τους παράτολμους χειρισμούς τους. Όμως η τίγρη δε φοβάται και δεν υποχωρεί στη σύγκρουση με τους χαυλιόδοντές τους. Προχωρεί ταραγμένη και συρίζοντας λέει στην καρδιά της:

Γιατί να φοβηθώ τους σηκωμένους χαυλιόδοντες του ελέφαντα;

Είναι μόνον ένα ρημαγμένο μανίκι χωρίς όπλο μέσα του.

Και έτσι η ορμητική τίγρη επιτίθεται, χτυπώντας τα ελεφάντινα

μαστίγια με τα νύχια της και οι αργοί ελέφαντες υφίστανται αρκετό πόνο και βάσανο. Μερικές φορές, όταν παρά τα προστατευτικά καλύμματα, η τίγρη αρπάξει την προβοσκίδα του ελέφαντα και μπήξει εκεί δυνατά και παθιασμένα τα νύχια της, ο ελέφαντας από τον πόνο του πέφτει στα γόνατα. Σε άλλες περιπτώσεις μπορεί η τίγρη να καταφέρει και να γραπώσει τον άνθρωπο πάνω στον ελέφαντα και είναι θλιβερό να βλέπεις το θηρίο στο έργο του, διότι είναι απαγορευμένο οι άνθρωποι αυτοί να προστατεύουν τους εαυτούς τους με όπλα. Μπορούν μόνο να σώσουν τους εαυτούς τους τρέχοντας όσο πιο πολύ μπορούν. Εάν δεν είναι τόσο γρήγορος όσο χρειάζεται για να το σκάσει, τρέχει απλώς για το απώτατο βάθος της Κόλασης.

Όταν οι ελέφαντες καταπονήσουν την τίγρη με τις σουβλιές των χαυλιόδοντων τους, αυτή καταφεύγει στο δεύτερο περίβολο μέσω του μικρού περάσματος. Έτσι, φεύγει από περίβολο σε περίβολο και οι ελέφαντες την ακολουθούν. Τελικά υποχρεώνεται να μπει στο κλουβί. Αφού η τίγρη κλειστεί στη στενή αυτή φυλακή, κρυμμένοι υπασπιστές βγαίνουν γρήγορα από τους κρυψώνες τους και κλειδώνουν την πόρτα του κλουβιού. Έπειτα η συλλαβιανόμηνη με αυτό τον τρόπο τίγρη μεταφέρεται, φυλάσσεται για κάποιο χρονικό διάστημα στο κλουβί και ενδεχομένως της βγάζουν όλα τα δόντια. Όταν το θηρίο δεν είναι πια επικίνδυνο, οι υπασπιστές το βάζουν σε ένα ιδιαίτερο περίβολο, που δεν είναι μακριά από τη διαμονή του βασιλιά και το χρησιμοποιούν καθημερινώς για να εκπαιδεύουν τους ελέφαντες.

Ένα κυνήγι τίγρων που παρακολούθησαμε

Όταν φθάσαμε στον περίβολο, το καθέτι ήταν έτοιμο και πήγαμε κατευθείαν μέσα και ανεβήκαμε στους ελέφαντες. Η τίγρη κοιμόταν ανάμεσα σε μερικά δέντρα. Αντιλήφθηκε το πλήθος μας και το θόρυβο που κάναμε. Οι ελέφαντες προχωρούσαν προς αυτήν αλλά η τίγρη δεν άρχισε αμέσως τη μάχη. Κοίταξε τριγύρω προς όλες τις κατευθύνσεις, προσεκτικά και ήρεμα σταθμίζοντας την κατάσταση. Ήταν πραγματικά μια μεγάλη τίγρη! Το σημείο του Λέοντα στο Ζωδιακό³⁹ θα φοβόταν να πατή-

39. Ο χωρισμός της ουράνιας θολωτής κατά τις μυθολογήσεις των αρχαίων λαών σκέπης της γήινης επιφάνειας σε 360ο ζωδιακού είναι παράλληλη επινόηση

σει το πόδι του στο πλατύ ουράνιο λιβάδι, εάν έβλεπε ένα τόσο τρομερό θηρίο. Ο Ταύρος του Ζωδιακού δε θα τολμούσε να αναπνεύσει από φόβο για τα νύχια της τίγρης.

Τότε ξαφνικά η τίγρη αποφάσισε ότι ήταν καιρός για μια πρώτη αναμέτρηση. Ξεκίνησε βρυχόμενη σαν μια αστραπή.

Τρομαγμένος ο ίδιος ο Ουρανός μεταμορφώθηκε σε ένα τρελό ελέφαντα και ετοιμάστηκε για τη μάχη. Ούτε λίγο ούτε πολύ και οι ίδιοι οι ελέφαντες προσέγγισαν και γρήγορα η τίγρη περικυκλώθηκε.

Οι μεγαλοπρεπείς ελέφαντες σχημάτισαν ένα πύργο τριγύρω από την τίγρη. Τα άκρα τους σηκώθηκαν ψηλά όσο το βουνό Αλβάντ⁴⁰. Όπως οι γενναίοι διπλώνουν τα μανίκια τους τη μέρα της μάχης και κινούν τα θυμωμένα μπράτσα τους, οι ελέφαντες σήκωσαν τις προβοσκίδες τους και απέφυγαν τα νύχια αυτού του λεοντόκαρδου θηρίου. Τίναξαν την τίγρη στον αέρα πίσω και μπροστά, χρησιμοποιώντας ως όπλα τους χαυλιόδοντές τους. Η τίγρη θύμωσε σαν ένας τρελός κροκόδειλος και απέδειξε πλήρως τον ηρωισμό και το ευγενές πνεύμα της. Συνήψε άγρια μάχη με τους ελέφαντες και συνέχισε να μάχεται, μέχρις ότου έφθασε στο βαθμό πυρετώδους μανίας λόγω του ήλιου και της υπερβολικής δραστηριότητας. Τώρα πια η θερμοκρασία είχε ανεβεί και από φόβο, μήπως η τίγρη πέθαινε από εξάντληση, το άθλημα μετατέθηκε για αργά το απόγευμα.

Αιγυπτίων και Ασσυροβαβυλωνίων και το θέμα ανάγεται στα τέλη της 3ης χιλιετίας. Ταυτόχρονη υπήρξε η διαίρεση σε 12 τμήματα-τομείς 30ο και η απόδοση συμβόλων και παρομοιώσεων σε αστερισμούς. Πολλά από όλα αυτά μεταδόθηκαν αυτούσια σε Εβραίους, Πέρσες, Έλληνες, Ρωμαίους, Άραβες, Αιθίοπες, Ινδούς, διαδοχικά. Οι οίκοι Λέοντα και Ταύρου, όπως και πολλοί άλλοι, είχαν μυθολογηθεί ήδη από τότε. Παρά την υπαρκτή αντίληψη περί αντιστοιχιών μεταξύ του ουράνιου και του γήινου κόσμου, τότε δεν κυριαρχούσαν και δεν πιστεύονταν οι υποθέσεις και οι φαντασιώσεις των συγχρόνων αστρολόγων. Των τελευταίων βάση υπήρξε η αλλοίωση των αρχαίων αστρολογικών πεποιθήσεων, η οποία επιτελέστηκε σε όλη τη Μέση Ανατολή και τη Μεσόγειο στα χρόνια της Ύστερης Αρχαιότητας και η οποία εκπορεύθηκε από τον ωστανισμό, περσικής καταγωγής συγκρητική βαβυλωνο-περσο-ιουδαίο-ελληνο-αιγυπτιακή θρησκεία ελάχιστου θεωρητικού υπόβαθρου και μείζονος σημασίας περιπλόκου λατρευτικού τυπικού και απεριόριστων δεισιδαιμονιών. Έργο τάξης Μάγων του τέλους των αχαιμενιδικών χρόνων (των Ωστανών), ο ωστανισμός διασώζεται σήμερα μόνον στους καλούμενους Μαγικούς Παπύρους της Ύστερης Αρχαιότητας και όλη η λατρεία αυτή πέρασε στη λατρεία του επίσημου χριστιανισμού. Στο Ισλάμ ξεριζώθηκε κάθε ίχνος του και σ' αυτό οφείλεται ότι η σύγχρονη δυτική αστρολογία θεωρείται σατανική έκφραση από τους μουσουλμάνους.

40. Στους πρόποδες του βρίσκονται τα Εκβάτανα (σήμερα Χαμεντάν).

Εφύγαμε από το χώρο του κυνηγιού και οδηγηθήκαμε σε ένα ευχάριστο μέρος κάπου κοντά. Εκεί, μια πρόχειρη κατασκευή είχε επιπλωθεί με μαξιλάρια για να χρησιμεύσει για κοινωνική συνάντηση. Εκεί μαζεύτηκαν όλα τα απαραίτητα για ένα συμπόσιο. Καθέτι που είχε συγκεντρωθεί εκεί είχε μεταφερθεί από τις ίδιες τις βασιλικές αποθήκες. Περάσαμε ευχάριστα απολαμβάνοντας διάφορα φαγητά και αναπαυθήκαμε. Τότε, προς το απόγευμα, ο αξιόμαχος και θαρραλέος υπουργός και οι υπασπιστές του σηκώθηκαν και όλοι γυρίσαμε στο χώρο του κυνηγιού.

Κατά τη νέα μάχη η τίγρη δεν υποτάσσεται

Οι ελέφαντες και πάνω τους οι τιγροδαμαστές οδηγήθηκαν και πάλι στον περίβολο. Όμως, όσο και αν οι κυνηγοί διακαώς επιθυμούσαν να αποδυναμώσουν την τίγρη και να την περιπλέξουν στη μάχη, το ευγενές θηρίο αρνήθηκε να ντροπιάσει τον εαυτό του. Επαφιόμενο στη δύναμη και την αντοχή της λεοντόκαρδης φύσης του, επέμεινε ιδιαίτερα κατά τη μάχη και έδειξε ότι δε θα υποχωρούσε. Πολλοί υπέφεραν πολύ από τα νύχια αυτής της τίγρης. Ξεχύθηκε στο πεδίο της σύγκρουσης σαν οργισμένο λιοντάρι και οι έκπληκτοι ελέφαντες ένωσαν σφιξίμο στην καρδιά τους. Στο τέλος, ένας από τους ελέφαντες, που ήταν φημισμένος για την ασυνήθη δύναμή του και για τον παράτολμο χαρακτήρα του, μπήκε στο πεδίο της ανδρείας και κατάφερε να πληγώσει την τίγρη.

Σύμφωνα με την παροιμία «εάν αρκετά κουνούπια μαζευτούν μαζί, μπορούν να επιτεθούν ακόμη και σε ελέφαντα», οι ελέφαντες εξόντωσαν την ευγενή τίγρη. Οι ελέφαντες ήσαν πολλοί και η τίγρη ολομόναχη. Έτσι, η σαν λεοπάρδαλη ψυχή της βγήκε από τον περίβολο της ζωής εξαιτίας του δυνατού ελέφαντα, που είναι ο θάνατος. Η τίγρη αρνήθηκε να πάει στο κλουβί και πολέμησε τόσο μανιασμένα που τελικά η ψυχή της εγκατέλειψε το κλουβί της, δηλαδή το σώμα του ζώου.

Εκείνο το βράδυ γυρίσαμε στο μέρος όπου είχαμε ξεκουραστεί το μεσημέρι και μας προσφέρθηκε κάθε τύπος φιλοξενίας, καθώς και ένα εξαιρετο δείπνο. Το επόμενο πρωί γυρίσαμε στον ξενώνα στην πόλη.

Πτηνά που κυνηγούν οι Σιαμέζοι

Το Σιάμ έχει πολλά πτηνά για κυνήγι, εκτός από το γεράκι, το βασιλικό γεράκι και το άγριο γεράκι. Συνεπώς, ο βασιλιάς διέταξε τους κυνηγούς του να δώσουν διάφορα ζευγάρια μπαχρί, βασιλικών άσπρων γερακιών, πιγκού και σπουργιτιών στους Ιρανούς υπασπιστές, διότι γνώριζε ότι οι Ιρανοί έχουν ένα ξεχωριστό ενδιαφέρον για το κυνήγι. Τους ζήτησε να εκπαιδεύσουν αυτά τα πουλιά και να τα επιστρέψουν στη βασιλική Αυλή μετά.

Ο βασιλιάς έδωσε επίσης διαταγές στον Χασάν Αλί να συνεχίσει να επιμελείται και να φροντίζει σχετικά με κάθε ανάγκη μας, καθώς και να διαπιστώνει αν το καθετί εκτυλισσόταν καλά για μας στα κυνήγια. Θα βλέπαμε στη συνέχεια κυνήγι πτηνών. Ιππεύσαμε και κυνηγήσαμε πολλές φορές μαζί με τον Ιρανό υπουργό. Στο Σιάμ η περιοχή γύρω από την πρωτεύουσα, ακόμη και τα προάστια της, προσφέρουν πολύ κυνήγι ιδιαίτερα γαλανό και άσπρο χακάρ⁴¹.

Ένα ακόμη κυνήγι ελεφάντων και μια συζήτηση με το βασιλιά

Δεν πέρασε πολύς καιρός και ο βασιλιάς μας κάλεσε και πάλι σε ένα κυνήγι ελεφάντων. Η διαδικασία ήταν η ίδια με αυτή την οποία περιέγραψα πιο πάνω. Κατ' αυτή την περίπτωση ωστόσο ιδιαίτερη εύνοια σε σχέση με όλους τις παριστάμενους δόθηκε στο ταπεινό άτομό μου, διότι ο βασιλιάς με κάλεσε μέσα στον περίβολό του να καθίσω δίπλα του. Μέσω του υπουργού και του διερμηνέα ο βασιλιάς ρώτησε: «Γιατί είστε πάντοτε τόσο απασχολημένος στο σπίτι; Πρέπει να έρχεστε πιο συχνά για ιππασία και κυνήγι». Προσέθεσε μάλιστα: «Οι διαταγές μου στον Χασάν Αλί είναι να μην είστε ποτέ αφημένος μόνος και ανικανοποίητος, αλλά να διασκεδάσετε καθημερινώς με κυνήγι. Σήμερα, εγώ ο ίδιος σας κάλεσα στο κυνήγι».

Απάντησα: «Η γενναιοδωρία του βασιλιά είναι όντως μεγάλη και όντως είμαστε διαρκώς ευτυχείς λόγω της ευγένειάς του. Σήμερα είμαστε ακόμη πιο χαρούμενοι, διότι είναι μεγάλη τιμή

41. Είδος πτηνού αναφερόμενο από Πέρσες και Ινδούς φυσιοδίφες παλαιότερων εποχών ως παραποτάμιο.

να προσκληθούμε στο κυνήγι από τον ίδιο το βασιλιά και επιπλέον τιμηθήκαμε να παρευρεθούμε ως ταπεινοί υπηρέτες στον αναβολέα του».

Εκείνη τη μέρα πιάστηκε ένας άγριος ελέφαντας, ενόσω καθόμουν με το βασιλιά. Ένας άλλος πιο ορμητικός πιάστηκε, αφού οδηγήθηκε στο μέρος, που έχω περιγράψει πιο πάνω, όπου δέχονται οι μεγάλοι και δύσκολοι ελέφαντες. Μετά το κυνήγι γυρίσαμε σπίτι με τη συνοδεία του βασιλιά.

Εκτός από τη διασκέδαση που μας προσέφερε με την κάθε κυνηγετική εκστρατεία, ο υπουργός Χασάν Αλί σε πολλές περιπτώσεις κανόνισε να οργανώσει για μας μετακινήσεις και εκδρομές στους ναούς, που βρίσκονται σε ευχάριστες ανοικτές περιοχές τριγύρω από τεχνητές λίμνες και στέρνες. Μας έδειξαν όλα τα αξιοθέατα, μας τίμησαν με πολλά γεύματα και μας επρόσεξαν με τη μεγαλύτερη δυνατή αφοσίωση και εκτίμηση.

Ο βασιλιάς μετακινείται στο Σαχρ Ναβ και η πρεσβεία τον ακολουθεί

Όταν ξέσπασαν οι μουσώνες, ο βασιλιάς εγκατέλειψε την Λουμπού για να διαμείνει στο Σαχρ Ναβ. Λίγες μέρες αργότερα μας εκάλισε και μας στην πρωτεύουσα αυτή. Στο Σαχρ Ναβ υπάρχουν μερικά σπίτια εκπληκτικής ομορφιάς, άνεσης και ευρυχωρίας. Αυτά είναι τα καλύτερα σε όλη τη χώρα. Το καθένα τους έχει επιπλωθεί με καναπέδες και μαξιλάρια. Περιλαμβάνουν όλα και από ένα χαμάμ. Αυτά τα σπίτια διατέθηκαν για μας μαζί με ένα μεγάλο αριθμό Ιρανών και Σιαμέζων υπηρετών.

Προετοιμασίες για το ταξίδι της επιστροφής στο Ιράν

Λίγες μέρες αφότου φθάσαμε, ο Χατζί Χασάν Αλί μας επισκέφθηκε και μας ανήγγειλε ότι η περίοδος των μουσώνων είχε αρχίσει και ότι η επιλογή ήταν δικιά μας εάν επιθυμούσαμε να παραμείνουμε ή να φύγουμε. Η απάντησή μας ήταν

*Η καρδιά μας στροβιλίζεται σε έκσταση και έτσι θα όφειλε να κάνει
διότι αυτά τα καλά νέα φέρνουν νέα ζωή σε μια γερασμένη
ψυχή.*

Ενώσω η ζωή παραμένει μέσα μου, ποια μεγάλη χαρά ξεπερνάει αυτήν της θέας του ουράνιου κατωφλιού του Ιράν; Πιθανόν αυτά τα μάτια θα μεταφέρουν την παρούσα λαμπρότητα στη θεραπευτική αξία εκείνου του κατωφλιού του Παραδείσου. Ο Χατζί Χασάν Αλί ρώτησε ποιο δρόμο θα προτιμούσαμε, εάν επιθυμούσαμε να πάμε οδικώς στο Τανασουρί ή να αποπλεύσουμε από την πρωτεύουσα με πλοίο.

Θαλάσσια πορεία προς το Σαχρ Ναβ

Φοβόμασταν ότι θα χάναμε πάρα πολύ χρόνο, αν ταξιδεύαμε μέσω ξηράς και ότι θα χάναμε ακόμη περισσότερο χρόνο στο Τανασουρί προσπαθώντας να εξοπλίσουμε ένα πλοίο, ώστε αντί να κινδυνεύσουμε να χάσουμε τους μουσώνες, επιλέξαμε τον κόπο και την αθλιότητα του θαλάσσιου δρόμου. Απαντήσαμε ότι θα ήταν προτιμότερο αν μπορούσαμε να επιβιβαστούμε σε ένα πλοίο από εκεί. Ο Χασάν Αλί πήγε στο βασιλιά και τον πληροφόρησε για την απόφασή μας. Αν και οι αξιωματούχοι αρχικά μας είχαν αναφέρει ότι ένα πλοίο της πανάξιας βασιλικής διοίκησης βρισκόταν στη διάθεσή μας, για να μας οδηγήσει στο Τανασουρί, τώρα άρχισαν να συζητούν για να νοικιάσουν ένα άλλο πλοίο από έναν έμπορο και να το επανδρώσουν για το ταξίδι.

Αναφορά της βασιλικής γενναιοδωρίας

Ύστερα από λίγες μέρες τα μέλη της αποστολής μας δέχθηκαν ως δώρα χρήματα και ρούχα ενώπιον του προαναφερμένου υπουργού και μιας ομάδας Σιαμέζων αξιωματούχων. Τα δώρα μεταφέρθηκαν μπροστά μας τμηματικά. Ένα τμήμα μεταφέρθηκε πάνω σε τρεις ασημένιους μεγάλους δίσκους, άλλο τμήμα πάνω σε δυο, και το τελευταίο σε ένα μόνο δίσκο ιδιαίτερα διακοσμημένο. Ο Χασάν Αλί, οι Γιουζ Μπασίδες και μια ομάδα Σιαμέζων μετέφεραν τους δίσκους.

Ο Ιμπραήμ Μπεκ, ο θησαυροφύλακας και προστάτης των βασιλικών δώρων, δέχθηκε ένα σύνολο δώδεκα κατί⁴² σε ρευστό και

42. 1 κατί = 2000 δηνάρια, εφόσον 5 κατί = 1 τουμάν και 1 τουμάν = 10.000 δηνάρια. Το 1677 1 τουμάν αντιστοιχούσε σε £ 3 6s. 8d., οπότε 1 κατί ήταν γύρω

είκοσι εννιά τόπια ινδικού υφάσματος αξίας πέντε κατί. Οι δυο Κουρτζίδες πήραν δεκατέσσερα κατί σε ρευστό και ύφασμα αξίας έξι κατί. Ο Γκουλαμής έλαβε εννιά κατί σε ρευστό και σε ύφασμα. Ο Τζαυπζαγιερί και ο Τοτσι παρέλαβαν επτά κατί σε ρευστό και ύφασμα αξίας τεσσάρων κατί και για τους δυο τους. Το ταπεινότατο άτομό μου δέχθηκε την τιμή να παραλάβει δέκα κατί σε ρευστό και είκοσι οκτώ τόπια ύφασμα αξίας τεσσάρων κατί. Οι Σιαμέζοι αξιωματούχοι, οι οποίοι έφεραν όλα αυτά τα μεγαλειώδη δώρα, παρέλαβαν και αυτοί δώρα αξίας τεσσάρων τουμάν.

Πλέοντας προς το Σουχάν

Λίγες μέρες αργότερα ο βασιλιάς επιβιβάστηκε σε ένα από τα πλοία του και πήγε στο Σουχάν για διασκέδασή του. Μας πήρε μαζί του για να μας δείξει πώς πηδαλιοχούνται τα πλοία και ποιους χειρισμούς επιτελούν οι καπετάνιοι. Εγκατασταθήκαμε σε ένα μεγάλο περίπτερο, το οποίο είχε ανεγερθεί στην όχθη και είχε επιπλωθεί με μαξιλάρια. Ο βασιλιάς επιβιβάστηκε στο πλοίο του με τη συνήθη πομπή και διήλθε την επιφάνεια των υδάτων με μεγαλείο, σαν αντικατοπτρισμός ηλιακών ακτίνων.

Παρενθετική σημείωση σχετικά με το χρήμα

Θα είναι ευκταίο η ακολουθούσα πληροφορία να μη μείνει κρυφή από τους ειδικούς στους κρατικούς ισολογισμούς ούτε καλυμμένη από το πέπλο του αγνώστου για όσους μελετούν και εξειδικεύονται στον τομέα των μυστικών υπηρεσιών. Ο μεγάλος επιστήμονας και συγγραφέας του «Ραουζάτου 'ς-Σαφά»⁴³ που ήπια πολύ από τον οίνο του Τζαμσίντ που φωτίζει όλο τον κόσμο⁴⁴, συνέλεγε γεγονότα σαν μπουμπούκια χωρίς αγκάθια του

στα 3/4 της αξίας της τότε λίρας Αγγλίας.

43. Κυριολεκτικά «Κήπος της Καθαρότητας», είναι έργο του Μιρ Χουάντ, ιστοριοδίφη και φιλοσόφου του 15ου αιώνα, έκτασης επτά ογκωδέστατων τόμων.

44. Πρόκειται για μεταφορά, διότι δεν είναι το κρασί αλλά το δοχείο του Τζαμσίντ, το οποίο αντικατοπτρίζει όλον τον κόσμο. Ο μυθικός αυτός κάλυκας θυμίζει το Γκράαλ των δυτικών μεσαιωνικών εσωτερικών θρύλων, στη μυθική θεματολογία του.

έβδομου ουρανού από έργα τόσο θαυμάσια όσο το βιβλίο των εικόνων του Μάνη⁴⁵. Είναι ένας πολυμαθής σοφός εμπροσθητός με τα εκλεκτά αρώματα των μπουκέτων της Ιστορίας. Ευπρεπίζει τα σθεναρά περιεχόμενα των κοσμολατρών χρονικογράφων, εξάγει και συντηρεί τα καλύτερα συμπεράσματά τους. Οι μελετηροί αναζητητές της Μέκκας στον τομέα του ρυθμού και της φιλαλήθειας σβήνουνται στο πέρασμα αυτού του Δασκάλου διότι αυτός είναι ο οδηγός ο οποίος κατευθύνει τον προσκυνητή διά μέσου των τυπικών της μελέτης στον Κααμπά της καταγραμμένης γνώσης.

Η θαύματα ικανή να περιγράψει γραφίδα του συγγραφέα μας άφησε χωρίς τη λεπτομερή καταγραφή της πρεσβείας που ο μακαρίτης, ευσεβής καθ' όλη τη ζωή του, Σαχρούχ⁴⁶, πρίγκιπας

45. Ο Μάνης (περσ. Μανί) υπήρξε ένας ιδρυτής θρησκείας (μανιχαϊσμός), ο οποίος άκμασε στα πρώιμα σασανιδικά χρόνια (δεύτερο μισό του τρίτου αιώνα π.ε.μ.). Παραλίγο να είχε καταφέρει να καταστήσει τη θρησκεία του επίσημη θρησκεία του σασανιδικού κράτους, στο τέλος όμως καταδικάστηκε σε δια πυρός θάνατο. Ο μανιχαϊσμός είναι ένας ιδιόμορφος γνωστικισμός, στον οποίο περιλαμβάνεται μια τιμητική θέση για τον Ιησού (νοητό όχι ως Μεσσία ωστόσο), όχι όμως και για τα πρόσωπα της Βίβλου. Ο χριστιανικός αναχωρητισμός και ασκητισμός είναι ένα μόνο στοιχείο καθοριστικής επίδρασης του μανιχαϊσμού επί του χριστιανισμού. Η αντιπαράθεση του καλού και του κακού ειδικά από μανιχαϊκό πρίσμα καθόρισε το θέμα ενότητας του χριστιανισμού. Η διάδοση του μανιχαϊσμού και μόνον αρκεί για να δώσει στο Ιράν το χαρακτηριστικό του πιο καθοριστικού πολιτισμικού συνόλου στην παγκόσμια ιστορία: σώζονται αιγυπτιακά, κοπτικά, αρμαϊκά, ελληνικά, λατινικά, αρμενικά, γεωργιανά, περσικά, παρθικά, κουσανικά, σογδιανά, κινεζικά, χοτανικά, ινδικά και αρχαία μογγολικά μανιχαϊστικά κείμενα, για να μην αναφέρουμε ότι σε πολλές άλλες γλώσσες σώζονται κριτικά κατά του μανιχαϊσμού κείμενα. Μανιχαίοι υπήρξαν από τη βορειοδυτική Αφρική μέχρι την Κίνα, όπου σήμερα στο Καϊουάν σώζεται το μεγαλύτερο μανιχαϊκό ιερό. Ο μεγαλύτερος θεολόγος και πατέρας του καθολικισμού, ο Ιερός Αυγουστίνος υπήρξε μανιχαϊστής, πριν αποδεχθεί το χριστιανισμό και μεταφέρει πλήθος μανιχαϊκών στοιχείων. Από τον 4ο μέχρι τον 10ο αιώνα μανιχαϊσμός και νεστοριανισμός ήταν τα κυριότερα θρησκευτικά σύνολα ανάμεσα στην Κασπία και την Κορέα. Πλην των μανιχαϊκών επιδράσεων στον καθολικό χριστιανισμό σημειώνονται επιδράσεις σε άλλους γνωστικισμούς, στον ερμητισμό, στον κοπτικό χριστιανισμό, στην εικονομαχία, στον παυλικανισμό, σε πλήθος θρησκευτικών κινήσεων της Ανατολίας και του Καυκάσου (π.χ. Θονδρακίτες), της Ευρώπης (Βογόμιλοι, Καθαροί), σε όλη τη λαϊκή παιδεία και λατρεία του Βυζαντίου (όπως διασώζει στη λαϊκή δαμνολογία του ο Μιχαήλ Ψελλός), σε ισλαμικές αιρέσεις (Ισμαΐλίδες Χασάσιν), στο θιβετανικό βουδισμό, στο βραχμανισμό, στο ζερβανισμό, σε πλήθος κεντρσιατικών τοπικών θρησκειών, στο βραχμανισμό και τον ινδουισμό (ασκητισμός), στον κινεζικό βουδισμό, κ.ά.

46. Ο τέταρτος γιος του Τιμούρ Λενγκ (Ταμερλάνου) Σάχης Ρουχ (1408-1427), βασίλευσε στο Ιράν με πρωτεύουσα τη Χεράτ (σήμερα στο Αφγανιστάν). Ο

προορισμένος για το Σουλτανάτο και το Χαλιφάτο, έστειλε στη Χιτά. Στην αναφορά σημειώνεται πως ο Μιρζά Μπαϊσουλγούρ⁴⁷ προετοίμασε το καθετί και επέλεξε την ομάδα των ανθρώπων που θα πήγαιναν στην αποστολή. Ο Χουάτζα Γκιγιάνθου Αντίν ήταν ο γραφέας που συνόδευσε την αποστολή και σημείωσε στην αναφορά του ότι, όταν οι διπλωμάτες εξεπλήρωσαν το καθήκον τους και ήσαν έτοιμοι να χαιρετήσουν το βασιλιά, τιμήθηκαν με ένα εντυπωσιακό δώρο πάρα πολύ μεγάλων ποσοτήτων ασημιού και διαφόρων άλλων αγαθών.

Το σύνολο αυτού του ποσού καταγράφηκε με ξένα μέτρα και σταθμά και ο γραφέας δεν ενδιαφέρθηκε να εξηγήσει τους λογαριασμούς αυτούς εις τρόπον ώστε σύγχρονοι άνθρωποι να μπορέσουν να καταλάβουν. Αντ' αυτού έθεσε το σύνολο στο εκτοπισμένο πουγκί της σιγής. Όταν αρχικά διάβασα ένα ιδιαίτερο κομμάτι αυτής της αναφοράς, αν και έβαλα τα δυνατά μου για να καταλάβω, δεν μπόρεσα να σηκώσω το μάνταλο από το πουγκί. Όσο και αν δοκίμασα να συγκεκριμενοποιήσω αυτό το νόμισμα με τη φαντασία μου, δεν κατάφερα να εξακριβώσω την πραγματική αξία του. Στο τέλος, δεν ήμουν ικανός να κρίνω την έκταση της τιμής, την οποία το δώρο εξέφρασε.

Το δώρο του Σιαμέζου βασιλιά δεν ήταν και τόσο εντυπωσιακό

Τώρα λοιπόν που οι διαταγές της ουράνιας μοίρας με βοήθησαν να εξοικειωθώ με αυτό το σύστημα υπολογισμού των αξιών και των μέτρων και σταθμών, είμαι εις θέσιν να δω ότι ο έντιμος βασιλιάς του Σιάμ, σε σύγκριση με το τι θα αντιστοιχούσε στο επίπεδό του, βρίσκεται σε χαμηλή θέση, αν συγκριθεί με άλλους γενναϊόδωρους ηγεμόνες. Στην ταπεινή μου θέση, ωστόσο, αντιλήφθηκα πολύ καλά ότι δεν υπήρχε κανένας λόγος να το κάνω αυτό όλο φανερό στο βασιλιά και εσφράγισα την παρατηρητικότητα μου στο πουγκί της σιγής.

Ομολογουμένως αυτό το επεισόδιο δεν ήταν το λάθος του βασιλιά, ούτε άλλωστε αυτός διέπραξε αναφορικά με μας την

Αμπντ ου 'ρ Ραζάκ περιγράφει την επίσκεψη (1420-21) της περσικής διπλωματικής αποστολής στο Πεκίνο (περσ. Χαν Μπαλίγ) στο βιβλίο του Ματλάα ι Σαάνταϊν.

47. Ο γιος του Σαχρούχ.

παραμικρή αδιακρισία ή απρέπεια ως προς τα επίσημα τυπικά και ειωθότα. Η ευθύνη εν προκειμένω ανάγεται στον εκ γενετής παράνομο Χριστιανό και στη βαθιά ριζωμένη προσωπική και θρησκευτική εχθρότητα, την οποία εκφράζει ενάντια σε όλους τους Ιρανούς. Η έλλειψη εξοικείωσής μας με το σιαμέζικο πρωτόκολλο και το γεγονός ότι δε μας διηύθυνε ένας διορατικός πρέσβης και δε μας συμβούλευε ένας διαυγής οδηγός που να ξέρει τη σιαμέζικη γλώσσα κατέστησαν τη θέση μας ακόμη πιο δύσκολη. Αλλιώς, αυτός ο αθώος βασιλιάς θεωρείται από τους υπηκόους του μοναδικός για τη γενναιοδωρία και τη φιλευσπλαχνία του.

Πρόσκληση για ένα ιδιαίτερο κυνήγι ελεφάντων

Για να γυρίσουμε πίσω, στην εξέλιξη της αφήγησής μας, λίγες μέρες μετά την εκπλήρωση της γενναιοδωρίας αυτής από την ψυχή του βασιλιά, για την οποία η καθημέα είναι μια αποκάλυψη του Χάτιμ⁴⁸, νέα έφθασαν από μακρινές περιοχές ότι οι ελεφαντοδαμαστές ήταν όλοι έτοιμοι και ότι είχαν προετοιμάσει το καθετί για το κυνήγι αγρίων ελεφάντων.

Αυτό ήταν ένα ιδιαίτερο κυνήγι το οποίο συνέβαινε μια φορά το χρόνο και οι θηριοδαμαστές οδηγούσαν κατά τη διάρκεια του τους ελέφαντες έξω από το άντρο τους μέσα στη ζούγκλα. Ο βασιλιάς αμέσως επέστρεψε στην Λουμπού και παρά το γεγονός ότι δε μας απόμνε πολύς καιρός για να προλάβουμε την περίοδο των μουσώνων πριν το τέλος της, κληθήκαμε στην Λουμπού για να παρακολουθήσουμε το κυνήγι. Ο ίδιος ο βασιλιάς πήγε μέσα στη ζούγκλα για να παροτρύνει τους κυνηγούς.

Η ιρανική κοινότητα εκτελεί τα θρησκευτικά της καθήκοντα

Ο σημερινός βασιλιάς του Σιάμ ανέβηκε στο θρόνο με τη βοήθεια ορισμένων Ιρανών κατοίκων της χώρας, οι οποίοι κατά τη στιγμή της ενθρόνισης επετέλεσαν την υψηλή τελετουργία

48. Βλ. Σχόλιο 32 του Β' Μέρους.

ταξινιά⁴⁹ προς τιμήν του Αμπού Αμπντουλλάχ αλ Χουσεύν. Θα περιγράψω τις λεπτομέρειες όλης της ιστορίας αυτής αργότερα. Εις ένδειξιν ευγνωμοσύνης για την πρότερη υπηρεσία τους, ο βασιλιάς παραχώρησε σ' αυτούς τους μουσουλμάνους Μουγάλ το δικαίωμα να επιτελούν τις θρησκευτικές επιμνημόσυνες τελετές τους μια φορά το χρόνο. Ο ίδιος ο βασιλιάς γκρέμισε ένα ειδωλολατρικό ναό κοντά στα ανάκτορα και έχτισε εκεί ένα τζαμί με παράπλευρη άνω αυλή προς τιμήν του μακαρίτη Αγά Μουχάμαντ.

Συμφωνήθηκε επίσης κάθε χρόνο η διοίκηση του βασιλιά να προμηθεύει τους Ιρανούς με ό,τι χρειάζονταν για τις προαναφερμένες τελετές, έπιπλα, φαγητά, ποτά, κεριά, λάμπες ελαίου και ένα κάποιο χρηματικό ποσό. Αυτό το έτος επίσης ο βασιλιάς διέταξε να εκπληρωθούν τα συμφωνημένα και οι Ιρανοί ξεκίνησαν τους εορτασμούς τους.

Προσκληθήκαμε όλοι να παρακολουθήσουμε τις ιρανικές τελετές και μας ξεπροβόδιζαν μέχρι το τζαμί καθημερινώς. Ο χότζας ανέβηκε στον άμβωνα και με στεντόρεια φωνή καταράστηκε και έθιξε τους άπιστους και τους ειδωλολάτρες. Στα προηγούμενα χρόνια ο χότζας στεκόταν πάνω σε έναν ελέφαντα και παρέμενε εκεί πάνω όλη τη νύχτα προσευχόμενος και κηρύσσων.

Σύμφωνα με το παλαιό τυπικό και το καθιερωμένο έθιμο, στην αρχή και στο τέλος αυτής της θρησκευτικής τελετής αυτοί οι Μουσουλμάνοι απήγγειλαν μια προσευχή στο Θεό, τον αληθινό Ευεργέτη και Οδηγό του Κόσμου και της Θρησκείας. Επίσης προσευχήθηκαν αυτή τη χρονιά να στείλει καταστροφή ο Θεός στους εχθρούς του Οίκου του Προφήτη και να ευλογήσει το χότζα με κάθε θεϊκή υποστήριξη. Την επέτειο του θανάτου του Χουσεύν ο βασιλιάς μας κάλεσε να κυνηγήσουμε και το κυνήγι έλαβε χώρα δυο φαρσάχ μακριά από την Λουμπού.

Κυνηγώντας ελέφαντες μαζί με τους δαμαστές

Μια ιδιαίτερη περίπτωση κυνηγιού ελεφάντων εκτελείται με ένα ασυνήθη τρόπο. Όταν οι «βροχές χλωών», τις οποίες θα διεξέλθουμε παρακάτω λεπτομερειακώς, λήξουν, τεράστιες ποσότητες

49. Τελετή θρήνου για το μαρτύριο του Χουσεύν στην Κερμπαλά (βλ. Σχόλια 17-18 της Εισαγωγής).

τες χλόης ξεφυτρώνουν στα λιβάδια και στις πεδιάδες. Την ίδια εποχή οι άγριοι ελέφαντες βγαίνουν έξω από τη ζούγκλα και τους λόφους και κατεβαίνουν στις δροσερές γεμάτη χλόη πεδιάδες. Τότε ο βασιλιάς στέλνει δυο-τρεις χιλιάδες στρατιώτες ως βοηθητικό στρατό να διεισδύσουν στη ζούγκλα και στις πεδιάδες όπου είναι γνωστό ότι οι ελέφαντες περιπλανώνται.

Οι εντόπιοι αποκλείουν όλα τα μονοπάτια, από τα οποία ενδεχομένως οι ελέφαντες θα υποχωρούσαν. Νυχθημερόν οι ελεφαντοδαμαστές συνεχίζουν να ουρλιάζουν, να κάνουν κάθε είδος εκκωφαντικού θορύβου, να πυροβολούν και να κανονιοβολούν. Όταν οι ελέφαντες αντιληφθούν ότι τα μονοπάτια τους έχουν αποκλειστεί από πίσω τους, παίρνουν την κατεύθυνση της πόλης και των καλλιεργημένων εκτάσεων. Τα βράδια οι δαμαστές ανάβουν μεγάλες φωτιές, για να τους προσελκύσουν, και οι ελέφαντες συνεχίζουν την πορεία τους προς την πόλη.

Σε ένα κάποιο σημείο, άνθρωποι ξεπροβάλλουν πάνω σε εξημερωμένους ελέφαντες και αρχίζουν να περικυκλώνουν τους άγριους ελέφαντες. Τους υποχρεώνουν στη συνέχεια να κατευθυνθούν προς ένα ανοικτό χώρο, όπου υπάρχει ένας ξύλινος περίβολος, εκείνος που παλαιότερα περιέγραφα. Εκεί, όσοι είναι πάνω σε ελέφαντες χρησιμοποιούν μακριά σκοινιά και είναι έτοιμοι να δέσουν πολλούς άγριους ελέφαντες σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Όταν φθάσαμε κοντά στο σημείο, όπου άρχιζε το κυνήγι, σύμφωνα με τις διαταγές του βασιλιά, αλλάξαμε τα χολερικής φύσης άλογα με θηλυκούς ελέφαντες που είναι φιληρηνικά και χαρούμενα ζώα. Οι ελέφαντές μας διέθεταν καθίσματα και επίχρυση διακόσμηση. Ο βασιλιάς δεν είχε ακόμη φθάσει και μεις περιμέναμε στο μονοπάτι για την τιμητική του παρουσία. Κατά τη διάρκεια της αναμονής ανεβήκαμε πάνω στους ελέφαντές μας. Ο υπουργός και ορισμένοι Ιρανοί υπασπιστές κατέβηκαν και γονάτισαν πάνω σε χαλιά, που είχαν απλωθεί μπροστά στα πόδια του βασιλικού ελέφαντα.

Περιμέναμ μ' αυτό τον τρόπο, σαν ταπεινά πόνια, μέχρις ότου ο βασιλιάς κινιόταν από τη θέση του κι εμφανιζόταν. Τελικά, αυτός ξεπρόβαλε με τη συνοδεία της βασίλισσάς του και παρουσιάστηκε στο σημείο όπου δέχεται σύμφωνα με το τυπικό τιμές και υποταγή. Ήταν πάνω σε ένα θηλυκό ελέφαντα, ο οποίος έφερε ένα χρυσό θρόνο, και όταν έφθασε στο μέρος, όπου ήμασταν, το τυπικό του χαιρετισμού και των ευγενικών ανταλλαγών

έλαβε χώρα σε όλο του το μεγαλείο.

Τότε ο βασιλιάς κάλεσε τον υπουργό, που πάραυτα βρέθηκε μπροστά του, γονάτισε και απήγγειλε τη συνήθη προσευχή και αναφώνησε την τυπική ευλογία. Ο βασιλιάς τον διέταξε να μας πάρει μαζί του στο κυνήγι. Ο υπουργός επέστρεψε και κάθισε πάνω σε έναν ελέφαντα που δεν είχε κάθισμα ή χαλιά πάνω στη ράχη του. Στη συνέχεια μας οδήγησε στο χώρο του κυνηγιού.

Ο βασιλιάς καθόταν πάνω στον ελέφαντά του, σε ένα ιδιαίτερο μέρος, και εμείς παραμείναμε καθισμένοι πάνω στους δικούς μας ελέφαντες παραδίπλα, σε μια κάποια απόσταση από αυτόν. Ο Δυτικός πρωθυπουργός ήταν επίσης παρών. Καθόταν πάνω σε έναν ελέφαντα, που δεν είχε κάθισμα πάνω του, και βρισκόταν δίπλα στο βασιλιά.

Άλλη μια συνδιάλεξη με το βασιλιά

Όταν το βλέμμα του βασιλιά έπεσε πάνω μας, κάλεσε τον υπουργό του και του ψιθύρισε μερικά λόγια. Ο υπουργός γύρισε και ανήγγειλε ότι ο βασιλιάς καλούσε τον Ιμπραήμ Μπεκ και το ταπεινό άτομό μου ενώπιον της βασιλικής του παρουσίας. Ο υπουργός μας οδήγησε στο σημείο όπου στάθμευε ο βασιλιάς και, παρά την έκφραση σεβασμού και το δισταγμό μας να προχωρήσουμε πιο κοντά, ο βασιλιάς επέμεινε στη γενναιοδωρία του και μας διέταξε να προσεγγίσουμε πολύ κοντά. Γι' αυτό το σκοπό οι ελέφαντές μας σταμάτησαν δίπλα ακριβώς στο δικό του.

Τότε ο βασιλιάς εξέφρασε περαιτέρω εύνοια και κάλεσε τον Μουσα Μπεκ Πιρζαντέ, τον Κουρτσή, ο οποίος είναι όντως άτομο με μεγάλη πείρα και εξαιρετους λεπτεπίλεπτους τρόπους. Ο βασιλιάς είχε ήδη ακούσει για το ποιόν του ευγενούς χαρακτήρα του.

Έπειτα ο βασιλιάς έδωσε τη διαταγή ν' αρχίσει το κυνήγι. Οι επιδέξιοι χειριστές των ελεφάντων ανέβηκαν πάνω στα ζώα, κρατώντας μακριά σκοινιά στα χέρια τους, και στη συνέχεια προσέγγισαν από τα δεξιά και τα αριστερά τους άγριους ελέφαντες.

Μόλις αυτοί ταραχθήκαν και άρχισαν να κινούνται, οι άνθρωποι πέταξαν τα σκοινιά φτιαγμένα σε θηλιές και κατάφεραν να προσαρμόσουν τις θηλιές γύρω από τα άκρα των ελεφάντων. Τότε έδεσαν τα πόδια των ζώων μεταξύ τους με γερά κορδόνια.

Όταν αυτά έσφίξαν και τα πόδια των ζώων ήταν σίγουρα

δεμένα, οι ελεφαντοδαμαστές έφεραν δυο άλλα κατάλληλα εκπαιδευμένα ζώα, που τα συνέδεσαν με τους άγριους ελέφαντες από τους αυχένες τους και από τις δυο πλευρές. Έτσι οδήγησαν τα συλληφθέντα ζώα προς την πόλη, ενώ ένας ελέφαντας πίσω από κάθε δεμένο ζώο το απειλούσε σπρώχνοντάς το με τους χαυλιόδοντές του προς το σταύλο.

Ο Σιαμέζος βασιλιάς ρωτάει τους διπλωμάτες για το κυνήγι στην Περσία

Ενώσω εξελισσόταν το άθλημα, ο βασιλιάς διατύπωσε το ερώτημα μέσω του υπουργού και του διερμηνέα: «Αυτός είναι ο τρόπος κυνηγιού στο Σιάμ με τη βοήθεια των θηριοδαμαστών. Πώς εκτελείται αυτού του τύπου το κυνήγι στην Περσία;» Στη συνέχεια εμείς δώσαμε μια εξήγηση του ιρανικού τρόπου.

Τότε ο βασιλιάς μας ερώτησε πώς συλλαμβάνουμε άγρια άλογα στη ζούγκλα. Απαντήσαμε: «Τα θηρία και τα άγρια ζώα στη χώρα μας ζουν στα άγρια δάση. Το άλογο που είναι κοντά στον άνθρωπο είτε σε καιρούς δύσκολους είτε σε ευχάριστα χρόνια, μετά τον άνθρωπο, είναι το πιο ευγενές των ζώων και το καλύτερο από όλα τα λοιπά δημιουργήματα του Παντοδύναμου Θεού. Αυτό βρίσκεται στο βασίλειο της Περσίας σε πολύ μεγάλους αριθμούς, διότι το Ιράν είναι το καλύτερο μέρος του κόσμου. Ιδιαίτερα πολυάριθμα είναι και τα άλογα στους σταύλους των βασιλικών αγροκτημάτων της χώρας μας. Είναι πραγματικά αναρίθμητα.

Περιγραφή των ιρανικών βασιλικών αλόγων

Κάθε κοπάδι έχει τον κύριό του, τους επόπτες και τους υπεύθυνους, οι οποίοι προσέχουν και φυλάνε τα άλογα. Όταν τα πουλάρια του κάθε κοπαδιού μεγαλώσουν και γίνουν ικανά για να ιππεύονται, οι επόπτες ειδοποιούν τους Μπασίδες και αυτοί τα φέρνουν στην πρωτεύουσα. Εάν η καρδιά του ευλογημένου βασιλιά μας έχει κλίση προς την ιππασία, διατάσσει να διακοσμηθεί το επιλεγμένο «κρατικό» άλογο με ιδιαίτερα διακοσμημένα υφάσματα, σέλα και χαλιά που όλα μαζί ξεπερνούν ένα άλογο κινεζικού πίνακα ζωγραφικής. Κατ' αυτό τον τρόπο είναι ιδιαί-

τερα τιμημένη η κυνηγετική περιφέρεια με την παρουσία του βασιλικού αλόγου και οι ίδιοι οι Ουρανοί ψηλά έχουν κάθε λόγο να ζηλεύουν. Εάν ο βασιλιάς δεν αρέσκεται να επιδίδεται σ' αυτό το άθλημα, τότε επιφορτίζει έναν από τους έμπιστους του υπασπιστές να ασχοληθεί με το θέμα.

Οι υπεύθυνοι συγκεντρώνουν όλα τα άλογα σε μια μεγάλη και ανοικτή πεδιάδα. Εκεί, δαμαστές με σχοινιά ακολουθούν αυτά τα γοργοπόδαρα πλάσματα, χωρίς να επιδιώκουν να τα κλείσουν σε κάποιο περίβολο. Τα άλογα τρέχουν σαν ένας ανεμοστρόβιλος φωτιάς και αξιοπρέπειας.

*Με τι να συγκρίνω αυτά τα τέλεια αναθρεμμένα ζώα;
Κοίταξε και θαύμασε τον αετό που γυρνάει στον αέρα,
την αντιλόπη που πηδάει απ' άκρον εις άκρον.
Τη μια είναι σαν τον άγριο καρχαρία στη θάλασσα,
την άλλη σαν τον γυαλιστερό ορεινό λέοντα,
όταν χιμάει ανάμεσα στις βουνίσσιες κορφές.
Ο αθέατος άνεμος δεν μπορεί να τον ξεπεράσει.
Η σταγόνα της βροχής δεν πέφτει με τέτοια ταχύτητα.
Είναι σταθερά και δυνατά όταν στέκονται,
ελαφρά σαν αέρας όταν τρέχουν.*

Αυτά τα ωραία ζώα που μοιάζουν με τη Λειλά⁵⁰ των παραμυθιών, είναι τόσο άγρια που η παραμικρή σκέψη, ότι ο λαϊμός τους πρόκειται να δεθεί με ένα σχοινί, τα εξαγριώνει και τα κάνει να πηδούν τρέχοντας μανιασμένα και διασχίζουν τον ιππόδρομο με εκπληκτική ταχύτητα. Όμως οι ικανοί δαμαστές που γυρίζουν τα σχοινιά τους στον αέρα, καταφέρνουν να στέλνουν στο σωστό σημείο τις στριφογυριστές θηλιές με εξαιρετική επιδεξιότητα, όπως γλυκά κορίτσια χρησιμοποιούν τις πλούσιες μπούκλες των μαλλιών τους. Σύντομα τα άλογα αντιλαμβάνονται ότι έχουν δεθεί όπως οι ερωτευμένοι στα δίχτυα των ταιριών τους.

Η θηλιά είναι τόσο αποτελεσματική στη δουλειά της που εύκολα νομίζει κάποιος ότι η πλοκοϋφάντρα Μοίρα το εξύφανε με το νήμα των προσταγών της. Σύντομα ο κάθε δαμαστής πιάνει για τον εαυτό του μερικά τέτοια θαύματα της φύσης.

50. Πρόκειται για την ομορφιά που κυριολεκτικά ξετρελαίνει: ο ερωμένος της, κατά τους περσικούς και αραβικούς θρύλους και παραμύθια, ονόματι Μαζνούν, τρελάθηκε. Στα αραβικά μαζνούν σημαίνει σήμερα τρελός.

Αυτά τα άλογα, που φαίνονται άξια για τους βασιλικούς σταύλους, επιλέγονται και οδηγούνται αμέσως εκεί. Εκεί ειδικοί ιπποδαμαστές εξημερώνουν και υποτάσσουν τα ζώα αυτά, εκπαιδεύοντάς τα για ιππασία. Εάν είναι το άλογο τυχερό ώστε να στρέψει πάνω του τα βλέμματα της καλής τύχης, απολαμβάνει την τιμή να φέρει την ευγενή σέλα του βασιλιά. Από τα υπολείπόμενα κάποια δίνονται σαν δώρα χάρες σε πρίγκιπες και τα άλλα, σύμφωνα με την παραδοσιακή συνήθεια, μοιράζονται στον αυτοκρατορικό μας στρατό, όπου και αποκτούν τη φήμη της συμμετοχής τους στις παγκόσμιες σημασίας νίκες μας.

Η επιθυμία του βασιλιά του Σιάμ θα αναφερθεί στο βασιλιά του Ιράν

Όταν τελειώσαμε την περιγραφή μας σχετικά με το κυνήγι στην Περσία, ο Σιαμέζος βασιλιάς μας επιφόρτισε να διαβιβάσουμε την ειλικρίνεια και τις καλές του προθέσεις στον ηγεμόνα μας, όταν θα γυρνούσαμε στη χώρα μας. Ο βασιλιάς του Σιάμ μας διέταξε να παρακαλέσουμε τον ηγεμόνα και βασιλιά μας, τον ευεργετικό κύριο της ανθρωπότητας, να αυξήσει τη συμπάθεια και την εύνοιά του προς το Σιάμ.

Η απάντησή μου στην αίτηση του βασιλιά ήταν: «Το ταπεινό άτομό μου και όλοι οι άλλοι στην ομάδα μου δεν είμαστε τόσο πολύ κοντά στη βασιλική εύνοια, ώστε να προωθήσουμε προσωπικά αυτά τα θέματα. Είμαι μόνον ένας από τους πολλούς ασήμαντους υπαλλήλους της Αυλής. Ωστόσο, εάν η καλή τύχη είναι ο οδηγός μας στο ταξίδι της επιστροφής και με τη θέληση του Θεού, καταφέρουμε να φθάσουμε στη δοξασμένη Αυλή του βασιλιά μας, θα παρουσιάσουμε τις ευχές σας στους υψηλά ιστάμενους συμβούλους του πρωθυπουργού μας. Αυτός είναι το στήριγμα του περιλαμπρού Σουλτανάτου και του θεάρεστου Χαγανιδικού κράτους του Αλί και, σύμφωνα με την κρίση του, θα προωθήσει την αίτησή σας στο βασιλιά μας, όταν φθάσει η κατάλληλη στιγμή».

Τότε ο βασιλιάς του Σιάμ είπε: «Όποιος προωθεί τη φιλία ανάμεσα σε δυο βασιλιάδες, μοιάζει με έναν άνθρωπο που κτίζει ένα τζαμί ή ένα ναό, γενικώς. Θα είναι ένδοξος στον κόσμο και των δυο χωρών». Απαντήσαμε: «Η θρησκεία μας αντιμετωπίζει με τον τρόπο, που μόλις αναφέρατε, εκείνον που κάνει και γενικά

προωθεί τα καλά έργα. Αυτός που αγωνίζεται στο δρόμο της συμφιλίωσης θα πάρει την ανταμοιβή του στο τέλος».

Ο βασιλιάς του Σιάμ ρωτάει σχετικά με τα δώρα του

Ο βασιλιάς προσέθεσε: «Πριν στείλω τον ανειλικρινή Χατζί⁵¹ στη βασιλική Αυλή του Ιράν, αυτός δεν ήταν σίγουρος για τι θα ήταν το πιο αρμόζον και σωστό δώρο από όσα του είχα δώσει, για να σας φέρει στην Περσία. Τελικά έφερε μαζί του ένα δείγμα και όχι ένα πραγματικό δώρο. Διέταξα τότε τον Χατζί Σελίμ να καταγράψει ποια δώρα ήταν τα πιο ευπρόσδεκτα και να με πληροφορήσει σχετικά. Όμως αυτός ασχολήθηκε με τα δικά του ενδιαφέροντα, όταν ήταν στην Περσία, και δεν ανταποκρίθηκε στη βασιλική παράκλησή μου. Παρά τις έρευνές μου σχετικά μ' αυτό, δε μου δώσατε μια ικανοποιητική απάντηση.

Είναι φανερό ότι ο κόσμος αυτός και τα τιποτένια πράγματα του δεν έχουν μια κάποια σημασία στα μάτια του ευλογημένου σας βασιλιά και όσο και να αγωνίζομαι να τον εντυπωσιάσω, δε θα βρω κάτι που να μην περικλείεται στον εκτεταμένο και τεράστιο πλούτο του. Ωστόσο το πράγμα με νοιάζει ιδιαίτερα και ελπίζω πάντοτε ότι με κάποιο καινούριο δώρο θα καταφέρω να κάνω τον εαυτό μου να τύχει της ανάμνησης και της σκέψης της Μεγαλειότητάς του».

Απάντησα: «Αυτός ο ταπεινός υπηρέτης στερείται ακριβών πληροφοριών περί του θέματος αλλά, ωστόσο, γνωρίζω ότι ό,τι στείλατε έφθασε στην ευλογημένη όραση του βασιλιά μου και ότι τα δώρα σας έγιναν ευμενώς δεκτά. Θα πρόσθετα μάλιστα ότι, όταν οι σύμβουλοι του βασιλιά μας έστειλαν το μακαρίτη Μουχάμαντ Χουσεΐν Μπεκ σ' αυτή την αποστολή, δε γνώριζαν πολλά πράγματα για το Σιάμ και για τα έθιμά σας. Όμως, ας είσθε σίγουρος ότι ο πρέσβης του βασιλιά μας είχε σταλθεί μέσα στο πνεύμα πλήρους γενναιοδωρίας με μόνο σκοπό να διευκολύνει

51. Τίτλος που μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως τμήμα ονόματος. Σημαίνει αυτόν που επιτέλεσε το Χατζ, ιερό προσκύνημα σε Μέκκα, Μεδίνα και Ιερουσαλήμ το συγκεκριμένο Μήνα του Χατζ (Δουλ αλ Χάτζε) του σεληνιακού ημερολογίου. Ο τίτλος επιδιώχθηκε να διαδοθεί εντός του χριστιανισμού (χρήση από το νερό του Ιορδάνη) μόνον υστερογενώς και με σκοπό να διατηρήσει στην Ευρώπη (κυρίως στις εκτάσεις της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας) το ενδιαφέρον για την Υπεσχημένη Γη, και κατά τα ισλαμικά χρόνια.

την τάχιστα ανέγερση ενός κτιρίου φιλίας και συμπάθειας.

Ήσα δώρα έστειλε ο βασιλιάς μας αποτελούν μια επιλογή μόνον, της οποίας ο στόχος είναι να βρεθεί τι σας αρέσει πιο πολύ και τι θα είναι ακόμα πιο ευπρόσδεκτο στο μέλλον. Μόλις ο βασιλιάς μας πληροφορηθεί καλύτερα, θα σας στείλει πλήθος δώρα άξια της θέσης και της υψηλής αξιοπρέπειάς σας, διότι ο κύριος και βασιλιάς μας είναι πρόθυμος να δείξει πλήρως τη γενναιότητα και την ευγένειά του».

Ο Σιαμέζος βασιλιάς απάντησε: «Οι προθέσεις του βασιλιά του Ιράν είναι γνωστές σε μένα μέσω του περιεχομένου του τιμημένου γράμματός του και είμαι πολύ ικανοποιημένος που δέχομαι την ύψιστη εκτίμηση του βασιλιά σας».

Ελέφαντες για την Περσία

Ο βασιλιάς μας ρώτησε ποια είδη ελεφάντων χρησιμοποιούνται στην Περσία. Απάντησα: «Η περιουσία και τα πλούτη του βασιλιά μας δεν έχουν απλώς το στόχο να ανταποκρίνονται στις πρακτικές ανάγκες αλλά είναι το απαιτούμενο της κρατικής ισχύος και της παγκόσμιας παντοδυναμίας, της οποίας σκοπός είναι να περιληφθούν στα πλούτη του όλα τα είδη της θείας δημιουργίας».

Ο βασιλιάς δήλωσε ότι επιθυμούσε να στείλει μερικούς νεαρούς ελέφαντες στην ιρανική Αυλή και ότι τους είχε ήδη μεταφέρει από τον τόπο, όπου φυλάσσονταν, στα πλοία, για να σταλούν στην Περσία αλλά δεν μπορούσε να εξασφαλίσει τη μεταφορά κατά την περίοδο των μουσώνων. Μας είπε ότι θα τους έστειλνε αργότερα.

Προσέθεσε: «Υπήρξα αυτός που εγκαινίασε αυτή τη φιλία και επιμένω να συνεχίσω κατά τον ίδιο τρόπο. Θα στείλω επίσης και μερικούς ελέφαντες που συλλάβαμε μόλις σήμερα. Κάποιοι υπασπιστές μου θα μεριμνήσουν σχετικά». Απάντησα: «Ο,τιδήποτε ο βασιλιάς επιθυμεί να διεκπεραιώσει, αποτελεί την ουσία του σωστού».

Κάθε μέρα, πριν από την αναχώρησή μας, οι Σιαμέζοι τακτοποιούσαν όλα τα σχετικά με τη μεταφορά αυτών των ελεφάντων αλλά, όταν επιβιβαστήκαμε στο πλοίο μας και ετοιμαζόμεσταν να αναχωρήσουμε, μας είπαν ότι έπρεπε να μεταθέσουν τη με-

ταφορά των ελεφάντων και ουδέποτε έγινε σαφές για ποιο λόγο θα συνέβαινε αυτό.

Ένα δώρο για το γραφέα

Όταν έληξε η συζήτησή μου με το βασιλιά κατά το κυνήγι, μερικοί μικροί και ορισμένοι μεγάλοι ελέφαντες είχαν ήδη πιαστεί και ο βασιλιάς μέσω του διερμηνέα του μου έκανε τη χάρη να διαλέξω ένα μικρό νεογέννητο ελεφαντάκι και να το κρατήσω για μένα. Αναμφίβολα είναι δύσκολο να επιμεληθώ ένα τέτοιο ζώο και η μεταφορά του θα ήταν πολύ δύσκολη, γι' αυτό και ζήτησα να με συγχωρέσει που δε θα μπορούσα να δεχθώ μια τόσο γενναιόδωρη προσφορά.

Τότε ο βασιλιάς ξεκίνησε για τα ανάκτορά του ακολουθούμενος από τον υπουργό του και το πεζικό. Ο Ιρανός υπουργός του ανήγγειλε ότι θα ήμασταν οι προσκεκλημένοι του βασιλιά και ακολούθως προχωρήσαμε προς τα ανάκτορα, που δεν ήσαν και πολύ μακριά από τη ζούγκλα.

Περιποίηση στο ανακτορικό δείπνο

Η βασιλική διαμονή είναι κοντά σε ένα υπέροχο λιβάδι, δίπλα σε μια λίμνη. Το δροσερό νερό της μοιάζει με το αθάνατο νερό της πηγής της νεότητας που λέγεται Σαλσαμπίλ⁵² και είναι στο κέντρο του Παραδείσου. Η προετοιμασία του δείπνου ήταν η πεμπτούσια της χάρης και της ομορφιάς.

*Ένα ασημένιο ψάρι γλιστράει μέσα στη σκοτεινή λίμνη
Το νέο φεγγάρι περνάει αθόρυβα μέσα από το θαμπό ουρανό.*

Ο βασιλιάς διάλεξε αυτό το εξαιρετο μέρος για να ανεγείρει ένα ναό και μια διαμονή για τον ίδιο. Εντελώς πρόσφατα είχε διατάξει να κτίσουν ένα μεγάλο δωμάτιο δίπλα στο εκεί ανάκτορό του, προς περιποίησή μας. Όλα τα απαραίτητα για ένα μεγαλειώδες δείπνο είχαν συγκεντρωθεί εκεί και όλες οι προετοι-

52. Άλλη πηγή του Παραδείσου.

μασίες είχαν γίνει. Πληροφορηθήκαμε ότι όλα τα μαγειρικά σκεύη και οι τροφές προέρχονταν από τις κουζίνες και τις αποθήκες του βασιλιά και αυτό ήταν ένδειξη εξαιρετικής προτίμησης.

Το απόγευμα ο βασιλιάς επιβιβάστηκε σε ένα μικρό πλοiάριο και έφθασε στην άλλη πλευρά της λίμνης για να κυνηγήσει. Εμείς επίσης επιβιβαστήκαμε σε πλοiάρια και ακολουθήσαμε. Όταν φθάσαμε στις παρυφές της ζούγκλας, ανεβήκαμε σε ελέφαντες και περάσαμε ορισμένες ώρες παρακολουθώντας το κυνήγι. Αργά το απόγευμα γυρίσαμε στη βασιλική διαμονή, όπου έλαβε χώρα ένα τραλό γλέντι με εκπληκτική πολυτέλεια και γενναιοδωρία προετοιμασμένο.

Όταν έφθασε το πρωί, σηκωθήκαμε και πήγαμε ακόμη μια φορά σε κυνήγι ελεφάντων παρέα με το βασιλιά. Αυτή ήταν η τελευταία μέρα κυνηγιού. Γυρίσαμε, δειπνήσαμε ακόμη μια φορά στο ανάκτορο και το βράδυ χαιρετήσαμε το βασιλιά.

Τιμητικά ενδύματα δίνονται ως δώρα στην πρεσβεία

Ένα απόγευμα στο τέλος του Μουχαράμ ου 'λ Χαράμ⁵³ πολλά ενδύματα μας στάλθηκαν ως δώρα. Ο καθένας μας έλαβε μια φορεσιά, ένα τουρμπάνι, μια υφασμάτινη ζώνη και μια κάπα. Αυτά τα ενδύματα ήταν τιμητικά και είχαν ραφτεί σύμφωνα με τις επιταγές της περσικής ενδυμασίας. Πραγματικά ήταν εξαιρετικά δώρα, αντάξια ενός βασιλιά. Παράλληλα πληροφορηθήκαμε ότι ο βασιλιάς επιθυμούσε να παρουσιαστούμε ενώπιόν του το επόμενο πρωί.

Η τελική ακρόαση

Μας παραχωρήθηκε ακρόαση και ο βασιλιάς καθόταν στο θρόνο του, όπως έχω προαναφέρει. Μας ρώτησε: «Εκπληρώσατε την υπόθεση της αποστολής σας;» Απαντήσαμε: «Δεν έχουμε πλέον άλλη φροντίδα εδώ στο Σιάμ, εκτός της υπηρεσίας της Μεγαλειότητάς σας». Ο βασιλιάς μας ρώτησε αν είχαμε την πρόθεση να φύγουμε τώρα και απαντήσαμε ότι θα φεύγαμε, αν έδινε τη συγκατάθεσή του.

53. Ο πρώτος μήνας του σεληνιακού ισλαμικού ημερολογίου.

Ένα γράμμα από το Σιαμέζο βασιλιά

Ξαφνικά ο βασιλιάς είπε κάτι στη γλώσσα του και δυο υπασπιστές, οι οποίοι κείτονταν μπρούμυτα, σηκώθηκαν στα πόδια τους και προσέγγισαν το θρόνο. Πρότειναν το κατάφορτο στα πετράδια παϊντάν προς το βασιλιά με τον τρόπο που περιέγραφα προηγουμένως, και, όταν ο βασιλιάς τοποθέτησε το γράμμα του μέσα, το πήραν πίσω. Το γράμμα μεταφέρθηκε σε ένα άλλο παϊντάν, ολόχρυσο αυτό, και έτσι το βασιλικό τεκμήριο παραδόθηκε στα χέρια του Ιμπραήμ Μπεκ.

Τότε ο βασιλιάς διεκήρυξε: «Είθε ο Θεός να προσέχει τη ζωή του κυρίου σας και να αυξάνει την ευημερία του. Είθε να ζήσει χίλια χρόνια, διότι αυτό θα μας έδινε τη μέγιστη χαρά. Κάνετε ό,τι μπορείτε για να του κοινοποιήσετε την καλή μου θέληση και την ειλικρίνιά μου. Στείλτε του την ευχή μου, με τη βοήθεια του Θεού, οι φίλοι του να ευημερήσουν και οι εχθροί του να καταστραφούν. Είθε, ο βασιλιάς του Ιράν να μη μας ξεχάσει στο μέλλον». Τότε ο βασιλιάς έκλεισε τις πύλες της ομιλίας και έγειρε την πόρτα του θρόνου του.

Οι υπουργοί και όλοι οι Σιαμέζοι μαζί μας ξεπροβόδισαν και μας οδήγησαν στο κτίριο, όπου στην αρχή είχε τοποθετηθεί το γράμμα μας, και εκεί πήραν το γράμμα του Σιαμέζου βασιλιά από τον Ιμπραήμ Μπεκ και το τοποθέτησαν σε μια υπερυψωμένη θέση. Μας ζήτησαν να καθίσουμε κάτω και μας σέρβιραν ένα τυπικό τιμητικό γεύμα. Μετά γυρίσαμε στους ξενώνες μας.

Οι διπλωμάτες πουλούν τα άλογά τους όσο-όσο

Ο μακαρίτης Μουχάμαντ Χουσεύν Μπεκ, όπως και άλλοι υπηρέτες της τιμημένης Χάσσα, είχε φέρει διάφορα άλογα μαζί του μέχρι το Σαχρ Ναβ'. Θα ήταν περιττό φορτίο κατά την επιστροφή και κατ' ανάγκην αυτά τα άλογα έγιναν δώρα κατευθυνόμενα για τους σταύλους των ανακτόρων. Ο καθένας από εμάς είχε χάσει μερικά άλογα στο δρόμο και είχαμε έτσι ξοδέψει πενήντα είκοσι τουμάν γι' αυτά, πέραν της αρχικής τιμής τους. Οι Σιαμέζοι ωστόσο δεν ενδιαφέρονται και πάρα πολύ για καλά αραβικά και ινδικά άλογα. Γνώριζαν την τιμή της αγοράς και τι είχαμε πληρώσει γι' αυτές τις νεράιδινες ομορφιές, όμως ισχυρί-

στηκαν ότι δε γνώριζαν και μας έδωσαν για κάθε άλογο δέκα με δώδεκα τουμάν, είτε σε είδος, είτε σε χρήμα.

Πώς οι Σιαμέζοι εκπαιδεύουν τα άλογά τους

Αν και οι Σιαμέζοι, αντίθετα με τη σωστή χρήση, δεν περιποιούνται τα μαλλιά και την εμφάνισή τους, κόβουν τη χαιτή και την ουρά των αλόγων τους. Θεωρούν ότι η χαιτή και η ουρά αποτελούν κακή τύχη για το άλογο και για τον ιππέα. Ακόμη πιο περιεργό είναι ότι ένα άλογο κατά την άποψή τους πρέπει να κρατάει χαμηλωμένο το κεφάλι του και, ει δυνατόν, κυριολεκτικά διπλωμένο ανάμεσα στα δυο μπροστινά πόδια του. Αυτό το θεωρούν ένδειξη σεβασμού του αλόγου προς τον ιππέα. Ουσιαστικά δεν το αφήνουν ποτέ να σηκώσει το κεφάλι του.

Για να ενθαρρύνουν το άλογο στο να συνηθίσει να παίρνει αυτή τη στάση, οι εντόπιοι πρώτα από όλα δένουν το κεφάλι του αλόγου στα μπροστινά πόδια του με κοντό σχοινί. Το άλογο παραμένει δεμένο κατ' αυτό τον τρόπο, μέχρις ότου συνηθίσει να κρατάει το κεφάλι του κάτω και ενδεχομένως μέχρις ότου μάθει να περπατάει σαν ένα γέρικο εξουθενωμένο ζώο. Στο Σιάμ δεν είναι έθιμο να εκπαιδεύουν τα άλογα να τρέχουν σε ιπποδρομίες ή να εκτελούν κινήσεις ιππασίας ή ακροβασίας.

Η πρεσβεία παίρνει το γράμμα του Σιαμέζου βασιλιά και φεύγει

Λίγες μέρες μετά την πώληση των αλόγων μας ήμασταν έτοιμοι να φύγουμε από το Σιάμ. Πρώτα οδηγηθήκαμε στο κτίριο, όπου φυλασσόταν το γράμμα του βασιλιά. Μέσα σε ένα παϊντάν το γράμμα μεταφέρθηκε σε ένα χοντρό και σκληρό κουτί και οι αξιωματούχοι ζήτησαν από τον Ιμπραήμ Μπεκ και το ταπεινό μου άτομο να σφραγίσουμε το κουτί. Εφαρμόσαμε πάνω του τη σφραγίδα και με λίγες ακόμη τυπικότητες σήκωσαν και τοποθέτησαν το τεκμήριο αυτό σε ένα φορείο, το οποίο και μετέφεραν μέχρι το πλοίο μας. Οι υπουργοί και οι υπάλληλοι της Αυλής μετέφεραν οι ίδιοι το φορείο μέχρι εκεί. Στο τέλος, όταν όλοι οι αξιωματούχοι επέστρεψαν στην όχθη, σηκώσαμε την άγκυρα και βάλαμε πλώρη για την Περσία. Ήταν η 22η του Σαφάρ του 1098⁵⁴.

54. Δηλαδή 18 Ιανουαρίου 1687.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ

Το ανάκτορο Μπανγκαπαϊν.

Τώρα που η γραφίδα μου σαλπάρησε μέσα από τα στενά μιας συμπτωνωμένης αναφοράς και τα επίσημα γεγονότα της αποστολής της πρεσβείας μας περιγράφηκαν, μπορεί να μου επιτραπεί να στρέψω την υψηλή προσοχή σας στην ανάπτυξη ορισμένων δεδομένων σχετικών με τις εντόπιες της περιοχής υποθέσεις. Για να αρχίσουμε με κάτι το ουσιώδες, ας μου επιτραπεί να εξηγήσω ακριβώς πού κείται πάνω στο χάρτη το Σιάμ και με ποια διαφορετικά ονόματα η χώρα αυτή είναι γνωστή.

Τσιν και Ματσίν

Δεν είναι κρυφό από όσους ταξιδεύουν στο μεγάλο δρόμο της έρευνας ότι οι περιοχές του Σιάμ είναι ό,τι οι ταξιδιώτες καλούν Ματσίν¹. Τουλάχιστον έτσι φαίνεται ότι έχουν τα πράγματα, όμως ο ταπεινός γραφέας σας οφείλει να παραδεχθεί ότι, όσον εκείνος ερεύνησε, ουδέποτε έγινε φανερό εάν αυτή η περιοχή είναι το πραγματικό Ματσίν ή όχι. Μερικοί μορφωμένοι συγγραφείς τόνισαν σε ποικίλες εργασίες και σε αναφορές ταξιδιών, καθώς και σε γεωγραφικά ερευνητικά κείμενα ότι ο Τσιν, ο γιος του Νώε, είχε ένα γιο πλούσιο και καλότυχο που ονόμασε Μα-

1. Ματσίν είναι παραφθορά του Μάχα Τσιν («Μεγάλη Κίνα») και, όπως προκύπτει από το συγκεκριμένο εδάφιο, εντάσσεται στην τάση διάκρισης δυο κινεζικών πολιτικών εξουσιών (βλ. Σχόλιο 5 του Μέρους Β'). Εξίσου σαφές είναι και από το ίδιο εδάφιο ότι η ονομασία Ματσίν ταυτίζεται με το Κιτάι, όπου εντάσσεται όλη η Κίνα δυτικά της νοητής γραμμής Καντώνας-Σιαν-Πεκίνου, η Εσωτερική Μογγολία, η Μογγολία, ολόκληρη η Ινδοκίνα, η Βιρμανία, το Θιβέτ και το μείζον (ανατολικό) τμήμα του Σιν-Κιανγκ (: Ανατολικό Τουρκεστάν, σήμερα συμπεριλαμβανόμενο στην Κίνα). Ό,τι έχει σημασία εδώ είναι η προσπάθεια αναζήτησης μιας γενεαλογίας που να συνδέεται με τη βιβλική-κορανική παράδοση. Αυτή η γενεαλογία δεν περιέκλειε όλο τον κόσμο αλλά τον ευρύτερο μεσανατολικό περίγυρο και όσο περισσότερο τμήμα του «άγνωστου κόσμου» της 2ης χιλιετίας γινόταν γνωστό, τόσο περισσότερο, όσοι είχαν δεχθεί τη γενεαλογική παράδοση, επιχειρούσαν να τη διευρύνουν.

τοίν. Όμως, όταν ο Ματσίν μεγάλωσε, οι αδελφοί του και άλλοι συγγενείς έγιναν τόσο πολυάριθμοι, που ο νεαρός αποφάσισε να εγκαταλείψει τον πατέρα του και έχτισε ενδεχομένως μια μεγάλη πόλη, δίπλα στην Κίνα. Όπως ήταν φυσικό, οι συγγενείς ονόμασαν την πόλη Ματσίν προς τιμήν της μνήμης του.

Όλοι οι γεωγράφοι συναγωνίζονται στην περιγραφή του Ματσίν, συμφωνώντας ότι είναι μια μεγάλη χώρα, που συνορεύει με την Κίνα. Ο συγγραφέας του Ναφάισου 'λ Φουνούν² γράφει ότι το Ματσίν είναι τοποθετημένο «πέρα από το νησί Λαχουρί στο Μπαντμπανάς³ (Ναμπνταμπάς), που είναι ένα τμήμα της επαρχίας Χαβάμακα (Τζαβάμακα)» και ότι «εξαιρετικό ξύλο αλόης προέρχονται από εκεί». Στο Σιάμ υπάρχει μια ζούγκλα και ένα βουνό ονόματι Μπανά, που πρέπει να δίνει την ετυμολογία του ονόματος Μπαντμπανάς. Είναι λοιπόν δυνατόν το Σαχρ Ναβ να είναι κυριολεκτικά μιλώντας το λιμάνι του Ματσίν⁴. Ο ίδιος συγγραφέας έχει γράψει ότι η Χιτά είναι μια περιτειχισμένη πόλη με διάμετρο δέκα φαρσάχ. Ένα μικρό ρεύμα ρέει από το κέντρο αυτής της πόλης και πιο κάτω ύστερα από έξι φαρσάχ ο ίδιος ποταμός περνάει από το Ματσίν.

Ο Χαμντουλλάχ Μουστοουφί στο έργο του Νουζάτου 'λ Κουλούμπ⁵ επιχειρήσε μια περιγραφή του κατοικημένου τμήματος του κόσμου και, ακολουθώντας τους υπολογισμούς του Αμπού Ραϊχάν⁶, ισχυρίζεται ότι το ένα τμήμα του Ματσίν είναι στην

2. Γεύση από τις Τέχνες και τις Επιστήμες: πρόκειται για εγκυκλοπαιδικό έργο του Αμιλί (14ος αι.).

3. Λαχουρί είναι παραφθορά του Λαμουρί, ενός βασιλείου του νησιού της Σουμάτρας (Ινδονησία), του οποίου το όνομα προφανώς χρησιμοποιείται τώρα για όλο το νησί. Χαβάμακα είναι παραφθορά του ονόματος της Μαλάκα, δηλαδή της Μαλαισίας. Από την ονομασία Τζαβάμακα προέρχεται και η ονομασία της Ιάβας (Τζάβα), όπου ένα μεγάλο βασίλειο είχε αναπτυχθεί στα μέσα ισλαμικά χρόνια και κυριαρχήσει σχεδόν σε όλο τον Ειρηνικό (το όνομα Χαβάι είναι παραφθορά του Τζάβα).

4. Υπερβολικό σχήμα που βλέπει τον προαναφερμένο χώρο (Σχόλιο 1 του Μέρους Γ') να έχει διέξοδο στις νότιες θάλασσες δυτικά της Κίνας και εκλαμβάνει το Σαχρ Ναβ ως το σημαντικότερο λιμάνι όλης της Ινδοκίνας.

5. Καθαρότητα Καρδιών: πρόκειται για τεράστιο εγκυκλοπαιδικό έργο του (περισσότερο γνωστού ως) Μουστοουφί 'λ Κατζβινί (δηλαδή του εκ Κατζβίν, μεγάλης περσικής πόλης και κατά περιόδους πρωτεύουσας της χώρας βορειοανατολικά των Εκβατών και δυτικά της Τεχεράνης). Το έργο γράφτηκε στις αρχές του 14ου αιώνα και περιλαμβάνει εκτεταμένο τμήμα περί γεωγραφίας.

6. Περισσότερο γνωστός ως Αλ Μπιρούνι, έγραψε πολλά έργα για τα μαθηματικά και τη γεωγραφία, όπως και ένα σημαντικό σύγγραμμα για την Ινδία.

πρώτη κλίμακα και το άλλο τμήμα ανήκει στη δεύτερη κλίμακα⁷. Σύμφωνα με αυτό το σύστημα υπολογισμού η Κίνα τοποθετείται στην τρίτη κλίμακα και η Χιτά στην πέμπτη κλίμακα. Έτσι λοιπόν, το Ματσίν κείται πέρα από τη Χιτά⁸ και την Κίνα και έχει περιγραφεί ως μεγάλη και ευημερούσα χώρα. Ο υποφαινόμενος συγγραφέας πιστεύει ότι η φήμη ότι το Σαχρ Ναβ ταυτίζεται με το Ματσίν απλά οφείλεται στους Ιρανούς ταξιδιώτες. Αυτοί αντιλαμβάνονται ότι το Σιάμ είναι κοντά στην Κίνα και ως εκ τούτου συνάγουν ότι είναι το Ματσίν.

Το όνομα Σαχρ Ναβ

Το κύριο μέσο του ταξιδιού και της μεταφοράς σε όλη αυτή την περιοχή είναι το πλοίο. Όντως, το όνομα της χώρας και της πόλης σημαίνει «Πόλη του πλοίου». Ωστόσο, οι εντόπιοι καλούν την πόλη Ατζαουντιά⁹, το οποίο στη γλώσσα τους σημαίνει μεγάλη πόλη. Τέλος, οι Δυτικοί και οι μορφωμένοι, που έχουν εμπιστευθεί σ' αυτό το θέμα, αναφέρουν την πόλη στα βιβλία τους ως Σιάμ.

Εάν γίνει μια προσπάθεια να συγκερασθούν αυτές οι ποικίλες απόψεις, μπορούμε να φθάσουμε στο συμπέρασμα ότι το Σαχρ Ναβ είναι μια από τις πόλεις της ευρύτερης περιοχής του Ματσίν και ότι όλη αυτή η περιοχή καλείται μερικές φορές Ματσίν, επειδή βρίσκεται κοντά στην Κίνα. Όντως, το Σιάμ είναι δίπλα στη χώρα Παϊγκού, η οποία κυβερνάται από έναν άλλο βασιλιά και έχει άμεσα σύνορα με την Κίνα. «Μόνον ο Θεός γνωρίζει την αλήθεια σε όλα αυτά τα θέματα».

7. Χωρισμός της γήινης επιφάνειας σε κλίμακες. Η πρακτική εγκαινιάστηκε σε αρχαίους αιγυπτιακούς χάρτες.

8. Διάκριση του Ματσίν από τη Χιτά κατά την κατάταξη ορισμένων γεωγράφων. Αυτό δεν ήταν πάντοτε αποδεκτό, φαίνεται να βασίζεται σε διαφορετικές πληροφορίες. Ο συγγραφέας δεν είναι πολύ ασφαλής για το θέμα και δίνει την εντύπωση ότι θεωρεί ότι το Ματσίν είναι η νότια περιοχή του Χιτά. Όμως ταυτόχρονα αμφιβάλλει αν το Σαχρ Ναβ ανήκει στο Ματσίν διότι δε βρήκε στο Σαχρ Ναβ τον αναμενόμενο κινεζικό χαρακτήρα.

9. Προφανώς αντιστοιχεί στην πόλη Αγιουτθάνια, μεγάλη ταϊλανδέζικη πόλη 70 χλμ. περίπου βόρεια της Μπανγκόκ. Σαχρ Ναβ, το περσικό όνομα, όντως σημαίνει ό,τι τονίζει ο συγγραφέας και η λέξη σαχρ παραφθάρηκε στα τουρκικά ως σεχίρ, ενώ η λέξη ναβ είναι ινδοευρωπαϊκή καταγωγής και κοινής συνεπώς καταγωγής με την ελληνική λέξη ναύς.

Όπως και να έχει το θέμα, πιθανόν να συμβαίνουν τα πράγματα ως ακολούθως:

*Όντως δεν μπορεί καμιά να παραβγεί
τα όμορφα κορίτσια του Ματσίν,
αλλά αυτός ο άτυχος ταξιδιώτης ποτέ δεν πήρε ένα φιλή
ούτε και έκανε καμιά ευχάριστη γνωριμία.
Δεν έκοψα το λουλούδι της αγάπης
στα λιβάδια του Ματσίν.
Και όμως αυτό το λάγνο ηχηρό όνομα
έχει ληφθεί από τον αρχαίο ήρωα, τον Τσιν.
Όταν τα νερά του κατακλυσμού αποτραβήχτηκαν,
οι φλόγες του πάθους του
έφεραν και πάλι κατοίκους στον υγρό και άδειο κόσμο.*

Περιγραφή των κατοίκων του Σιάμ

Οι Ιρανοί και οι Δυτικοί καλούν τους εντόπιους του Σαχρ Ναβ Σιαμέζους, αλλά οι ίδιοι οι εντόπιοι ανάγουν την καταγωγή τους πίσω στον Τάι, τον οποίο εκλαμβάνουν ως έναν από τους δαίμονες και τα πνεύματα, στην ύπαρξη των οποίων πιστεύουν. Αφηγούνται πολλούς μύθους, παραμύθια και τρελές διηγήσεις σχετικά με την καταγωγή τους, αλλά στο τέλος τίποτα από όλα αυτά δεν έχει εσωτερική λογική δομή και νόημα. Αν και οι εντόπιοι δεν ανάγουν την καταγωγή τους στον Αδάμ, είναι πολύ πιθανό, σύμφωνα με τη γνώμη των εκεί διαβιούντων Ιρανών, ο χαμένος λαός του Σιάμ να μπορεί να αποδοθεί στη γενεαλογική διακλάδωση του Σαν, γιου του Ιάφεθ, γιου του Νώε¹⁰. Η σιαμέζικη γλώσσα είναι ιδιαίτερα ασαφής και πολλές λέξεις δεν προφέρονται καθαρά. Κάθε φώνημα συγγέεται με ένα άλλο φώνημα, ιδιαίτερα το «μ» και το «ν». Έτσι, είναι πολύ πιθανό το «Σιάμ» να είναι μια γλωσσική παραφθορά του «Σαν»¹¹.

10. Άλλη απόπειρα ολοκλήρωσης του γενεαλογικού δένδρου με τη συσχέτιση Σαν-Σιάμ. Τάι είναι τώρα το ίδιο το όνομα της χώρας (Ταϊλάνδη).

11. Οι μαλαϊκές και κινεζικές γλώσσες χαρακτηρίζονται, όπως και μόνον τα σουμμερικά ανάμεσα στις αρχαίες μεσανατολικές γλώσσες, από τη δυνατότητα φωνητικών κλιμάκων, έχοντας πολλά ε, πολλά α, πολλά ι, κ.ο.κ. Η παράδοση των παρετυμολογιών υπήρχε σε όλους τους λαούς με εξόχως ασυνάρτητα συμπεράσματα πάντοτε. Η μέθοδος πήρε ένα αμετάκλητο τέλος με τη σύγχρονη επιστήμη.

Υπάρχει επίσης μια άλλη γνώμη, υποστηριγμένη από διάφορους ιστορικούς, ότι ο Σιαμάκ, ο γιος του Καγιομάρδ¹², γέννησε παιδιά και ότι οι Σιαμέζοι ανάγονται σ' αυτόν. Υποθετικά, με το πέρασμα του χρόνου, το όνομα συντμήθηκε σε Σιάμ. Σε τελική ανάλυση, δεν υπάρχει καθοδηγητικός παράγοντας μέσα σ' αυτό τον ασύλληπτο ωκεανό γλωσσικής φαντασίωσης. «Μόνον ο Θεός γνωρίζει την πλήρη ιστορία των δημιουργημάτων του».

Ο πόλεμος μεταξύ Σιάμ και Παϊγκού¹³

Ο σημερινός βασιλιάς θεωρεί ότι είναι Σιαμέζος και της ίδιας καταγωγής με τον ίδιο το λαό του. Ωστόσο, η εξουσία των προγόνων της δυναστείας του δεν πηγαίνει πίσω πάνω από διακόσια χρόνια, τότε περίπου που κτίστηκαν τα τείχη της πόλης και το κάστρο. Υπάρχουν μερικοί ναοί και άλλα κτίρια, που οι εντόπιοι υπολογίζουν ότι χρονολογούνται πριν από χίλια χρόνια και περισσότερο, αλλά αυτές οι κατασκευές ήταν το έργο μιας άλλης εποχής.

Πριν από την παρούσα δυναστεία η πόλη ήταν υπό τον έλεγχο του βασιλιά του Παϊγκού και το Παϊγκού ήταν εναλλακτικά υπό το ζυγό της Κίνας και της Χιτά, ή, περιστασιακά, υπό ξεχωριστό βασιλιά δικό του. Ένας από τους προγόνους του σημερινού βασιλιά ήταν ο αρχηγός μιας σημαντικής εντόπιας φυλής και έτσι ο βασιλιάς του Παϊγκού θεώρησε λογικό να τον κάνει κυβερνήτη του Σιάμ και, πραγματικά, ο βασιλιάς εμπιστεύθηκε ολόκληρη τη χώρα στην προσοχή ενός ανθρώπου. Καθώς ο καιρός περνούσε,

μη της γλωσσολογίας. Είναι όμως γραφικό και χαριτωμένο να προσέχει κάποιος τέτοιες απόπειρες από αρχαίους, ή, όπως στην περίπτωσή μας, πιο πρόσφατους συγγραφείς.

12. Άλλη γραμμή γενεαλογίας όλου του κόσμου, διαφορετική από τη βιβλική-κορανική, υπήρξε η περσική-ζωροαστρική-ξενδική-μαζδεϊστική παράδοση. Κατ' αυτήν και κατά τις περσικές εποποιίες ο Καγιομάρδ υπήρξε ο πρώτος «βασιλιάς» στην παγκόσμια ιστορία και ιδρυτής της μυθικής Πισνάντ δυναστείας. Το θέμα φαίνεται να αποτελεί εκπερσισμό του ασσυροβαβυλωνιακού θέματος του Γκιλγκαμές, του οποίου η επίδραση υπήρξε έντονη στη Βίβλο και το Ταλμούδ, στους χριστιανισμούς και στο Ισλάμ (καθώς ο Νιμρούτ είναι απλώς ο ίδιος ο ασσυροβαβυλωνιακός Γκιλγκαμές και η σύγκρουσή του με τον Αβραάμ έτυχε πολλών αφηγήσεων και παραλλαγών) και εξίσου καθοριστική στη διαμόρφωση της ελληνικής μυθολογίας περί του Ηρακλή, στη μυθική θεματολογία περί τον οποίο διαδόθηκαν πολλά θέματα των χιτιτικών εκδόσεων του κύκλου.

13. Γνωστός και από πορτογαλικές πηγές.

η οικογένεια αυτή κατάφερε να διατηρήσει τη σημαντική θέση της, τουλάχιστον μέχρις ότου ένας από αυτούς περιπλέχτηκε στις εξής φασαρίες.

Συνέβη μια φορά να είναι ο γιος του Σιαμέζου κυβερνήτη στη βασιλική Αυλή και να περιμένει το βασιλιά. Δυστυχώς, ο τίμιος χαρακτήρας του νεαρού ανθρώπου και η μεγάλη εύνοια, που ο βασιλιάς του Παϊγκού εξέφραζε γι' αυτό, συνέβαλαν μόνον στην έγερση ζηλοτυπίας στο γιο του βασιλιά, καθώς τέτοια ήταν η διεστραμμένη φύση του διαδόχου εκείνου. Δεν πέρασε πολύς καιρός και οι σχέσεις ανάμεσα στους δυο νέους χειροτέρευαν πολύ.

Παρακινημένος από ζήλια, ο πρίγκιπας επιζητούσε συνεχώς να επιφέρει κάποια ζημιά στον τίμιο, νεαρό άνθρωπο. Όταν ο γιος του διοικητή του Σιάμ έφυγε από τη βασιλική Αυλή, για να επισκεφθεί τον πατέρα και τους συγγενείς του, ο πρίγκιπας, τάχιστα επιθυμώντας να εκμεταλλευθεί την περίσταση, συνωμότησε μαζί με κάποιους διοικητικούς υπαλλήλους και αξιωματούχους και εξύφανε ένα σχέδιο για να εξαφανίσει για τα καλά τον άλλο νεαρό άνθρωπο.

Ο πρίγκιπας παρουσιάστηκε ενώπιον του βασιλιά και τολμηρά διακήρυξε: «Κάποιος που απολαμβάνει της γενναιόδωρης προστασίας σας και των υψίστων ευνοιών σας ξαφνικά έχει γίνει εχθρός σας. Αυτή την ίδια στιγμή έχει πετάξει από πάνω του το ζυγό της υποταγής και απασχολείται διαμορφώνοντας διάφορες τακτικές εναντίον σας». Μια επιλεγμένη ομάδα ανακτορικών συμβούλων ήταν εύκαιρη και έτοιμη να επιβεβαιώσει τις κατηγορίες του πρίγκιπα.

Χωρίς να κοιτάσει ψάχνοντας περισσότερο το θέμα, ο βασιλιάς διέταξε τον κυβερνήτη και το γιο του να παρουσιαστούν στα πόδια του βασιλικού θρόνου αλλά, πριν αυτή η διαταγή φθάσει στους κατηγορούμενους πατέρα και γιο, οι συνωμότες φίλοι του βασιλικού διαδόχου πρόλαβαν να στείλουν ένα πλαστό γράμμα, το οποίο τόνιζε: «Ο βασιλιάς προτίθεται να σας συλλάβει πάραυτα και αποφάσισε να πάρει το βασίλειο από σας και να το δώσει στο γιο του. Γι' αυτό το λόγο ο βασιλιάς πρόκειται να σας καλέσει σύντομα στην Αυλή. Εσείς ήδη προειδοποιηθήκατε. Ενεργήστε, όπως κρίνετε καλύτερα».

Σύντομα μετά ο κυβερνήτης έλαβε τη βασιλική πρόσκληση αλλά, φοβούμενος για την ζωή του ίδιου και του γιου του, απάντησε και ζήτησε να του συγχωρηθεί η μη δυνατότητα άμεσης

προσέλευσης και να μετατεθεί η συνάντηση. Ο πανούργος πρίγκιπας έριξε έτσι τα ζάρια της διαστροφής και του βγήκε ο τυχερός αριθμός.

Όταν έφθασαν στην Αυλή η απάντηση του κυβερνήτη και η έκφραση συνώμης, ο βασιλιάς, έξαλλος και μανιασμένος, κήρυξε αμέσως πόλεμο. Δόθηκαν άμεσες διαταγές να συλληφθούν πάραυτα ο αποστάτης κυβερνήτης και ο γιος του. Καθώς ήταν ο πρίγκιπας, που ξεσήκωσε την όλη ιστορία, ήταν φυσιολογικό να τεθεί αυτός επικεφαλής του στρατού και με πολλές ελπίδες και περισσότερους στρατιώτες ξεκίνησε για πόλεμο επί της επικράτειας του Σιάμ.

Όταν ο πρίγκιπας προσέγγισε τα σύνορα αυτής της χώρας, ο συμβιβαστικός κυβερνήτης πήγε για να τον υποδεχθεί. Ο κυβερνήτης εξέφρασε τα αισθήματα νομιμοφροσύνης και υποταγής, που τον κατείχαν, και, επιτελώντας όλο το τυπικό της έκφρασης του σεβασμού του, πλησίασε τον πρίγκιπα μέσα από τις πύλες της ταπεινοφροσύνης και της παράκλησης. Ο κυβερνήτης είπε: «Ίσως κάναμε κάποιο λάθος, χωρίς να το ξέρουμε. Εάν έτσι συμβαίνει, ελπίζουμε ότι θα μας συγχωρήσετε, θα παραβλέψετε τις απρέπειες και τις αδεξιότητές μας και θα μεσολαβήσετε στο βασίλειό σας, διότι, όπως βλέπετε, δεν υπάρχει περίπτωση δικής μας εξέγερσης ή παρανομίας».

Όμως, όσο και αν επιθυμούσε ο κυβερνήτης να ακολουθήσει μια διαδικασία συμφιλίωσης, τίποτα δεν προέκυπτε από την προσπάθειά του. Στο τέλος, ό,τι έλαβε ως απάντηση στην ευγενική συμπεριφορά του, ήταν κατηγορία και βίαιη αγκυρότητα. Έτσι, ο κυβερνήτης και ο γιος του βρέθηκαν στη δυσάρεστη γι' αυτούς θέση και αναγκάστηκαν να πολεμήσουν, πράγμα το οποίο ευχόταν άλλωστε ο πρίγκιπας.

Πρέπει να τονιστεί ότι σε όλες τις χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων η αγροτιά και ο στρατός είναι ένα και το αυτό και, εάν ο στρατός υποστεί μια συντριπτική ήττα, το γεγονός αυτόματα σημαίνει ερήμωση της χώρας. Συνεπώς, όταν οι εντόπιοι μιας χώρας συνάπτουν πόλεμο, είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί και η μάχη βασίζεται ιδιαίτερα στην αποπλάνηση και στην απάτη. Δεν έχουν πρόθεση να σκοτώσουν ή να προβούν σε μαζική εξόντωση του εχθρού, διότι εάν ο στρατηγός εξασφάλιζε μια νίκη σε μια κατακτητική απόπειρα, θα έχανε το ίδιο το αίμα του πέφτοντας σε κάποια από τις καλοστημένες απάτες τους.

Η απαράβατη συνήθεια είναι, όταν δυο στρατιωτικά σύνολα

πάρουν θέσεις μάχης μεταξύ τους, μια ομάδα να προχωρεί μπροστά από το καθένα, κρατώντας μεταλλικά τύμπανα και παίζοντας φλογέρες, ενώ το πεζικό και το ιππικό στις δυο άκρες αρχίζουν να χορεύουν, να φωνασκούν και να ξεσηκώνουν όποιο θόρυβο μπορούν. Κάθε τόσο ο ένας στρατός προχωρεί και ο άλλος υποχωρεί και κατ' αυτό τον τρόπο ο πιο τυχερός καταφέρνει να βρει τον άλλο ανέτοιμο. Τότε τελικά συμπλέκονται, περικυκλώνουν τους αντιπάλους τους και, όταν ο νικηφόρος στρατός ως άλλος διαβήτης σχηματίζει μια γραμμή γύρω από τον άλλο στρατό, ο ηττημένος, σαν κληρονομιά έτοιμη να μοιραστεί, ομολογεί τη διάλυση και τη συντριβή του και τοποθετεί τη θέλησή του στον κύκλο της υποταγής.

Καθώς έτσι έχει ο συνηθισμένος τρόπος σύναψης μαχών, ήταν φυσιολογικό ότι ο γιος του κυβερνήτη θα κατέφευγε σε κάποιο τέχνασμα. Έγραψε λοιπόν στον πρίγκιπα, δηλώνοντας: «Εφόσον τελικά αποφασίσατε να κάνετε πόλεμο και να αποφύγετε να καταπραύνετε το θυμό σας στα ύδατα της σοφίας, ας μάθετε ότι κατάσταση πολέμου ισχύει όντως μεταξύ μας πλέον. Όμως ο στρατός μου αποτελείται από δικούς σας αγρότες και εν προκειμένω είναι αυτοί σαφείς ότι, αν απώλεις τους βαρύνουν, θα βγείτε και σεις επίσης ζημωμένος. Εάν είσθε πολύ βέβαιος για την υπόθεσή σας και ισχυρίζεσθε ότι σας χαρακτηρίζει ανδρεία, ας έλθουμε κατά μέτωπον στο πεδίο της μάχης αύριο το πρωί και θα δούμε τι μυστικά ο Θεός και δημιουργός αυτού του κόσμου θα φανερώσει. Εάν με νικήσετε, όλη η έκταση είναι δική σας. Εάν θριαμβεύσω, θα σας συμπεριφερθώ όπως πρέπει».

Καθώς ο πρίγκιπας ήταν τολμηρός και σκληρά εκπαιδευμένος, ικανοποιήθηκε από αυτή τη συμφωνία και συμφώνησε με το γιο του διοικητή. Λέγεται ότι ο πρίγκιπας ήταν τόσο μεγαλόσωμος, ώστε να μπορεί να χρησιμοποιεί άνετα ένα κεντρί για τον ελέφαντά του βάρους τριάντα κατί, δηλαδή έξι μαν, σύμφωνα με τα μέτρα και τα σταθμά του βασιλιά μου. Πρέπει να προστεθεί ότι το περίφημο αυτό κεντρί του πρίγκιπα παρέμεινε μέχρι σήμερα στο θησαυροφυλάκιο του βασιλιά του Σιάμ.

Όπως και να 'χει το πράγμα, όταν ο Ήλιος, ο οποίος είναι ο πρίγκιπας του κόσμου και ιδιοκτήτης όλης της γης, σήκωσε το άσπρο άλογο του πρωινού για να καταστρέψει τη σκοτεινιά με ένα τρομερό ράπισμα του λαμπερού του μαστιγίου φωτός και η μάχη ήταν έτοιμη να αρχίσει με αμφοτέρω τα στρατεύματα παρατεταγμένα, ο πρίγκιπας της αφήγησής μας ανέβηκε στο άλογό

του και όρμησε προς το πεδίο της σύγκρουσης. Δεν υπήρχε διαταγμός στο μυαλό του, ούτε αίσθηση προφύλαξης στη σκέψη του.

*Η πρώτη νύχτη είναι ωραία και δυνατή,
κάθεται πάνω σε αστραποβόλο ελέφанта.
Μια από δω, μια από κει αυτός ορμάει στο πεδίο της μάχης
ορμητικός σαν ένα αγριεμένο λιοντάρι.
Κοίτα το λαμπροπρόσωπο ήρωα πάνω σε πανίσχυρο ελέφанта!
Κοίτα τον ακτινοβόλο ήλιο να καβαλάει στα μαύρα βουνά!
Οδηγεί στα μπροστά το βαρύ θηρίο,
κτυπώντας το με το σεληνόσχημο βούκεντρο.
Δε μοιάζει με το λαμπερό Μισοφέγγαρο,
καρφωμένο πάνω στο βαθυγάλανο Νείλο;*

Οι υπουργοί και οι διοικητικοί υπάλληλοι εκλιπάρησαν τον πρίγκιπα γονατιστοί αλλά αυτός δεν ήθελε να εγκαταλείψει το πεδίο της μάχης. Το μυαλό του είχε καρφωθεί εκεί και η διάθεσή του ήταν σταθερή. Μια στιγμή ο γιος του κυβερνήτη ήλθε μπροστά και πήρε θέση αντιμέτωπος στον πρίγκιπα. Έστειλε έναν αγγελιαφόρο να του πει: «Ο στρατός σας είναι μεγάλος, πέρα από κάθε υπολογισμό, αλλά, αν θέλετε να είσθε εντάξει και να βάλετε κατά μέρος τις κακές σκέψεις, γυρίστε τώρα στο στρατόπεδο και ορκιστείτε στα αγάλματα ότι, με ή χωρίς εσάς, αυτός ο στρατός δε θα κινηθεί εναντίον μου και ότι θα σεβαστεί τη συμφωνία που εκάναμε».

Ο πρίγκιπας ήταν συμβιβαστικός και έκανε ό,τι του ζήτησε ο νέος άνθρωπος. Όταν οι στρατοί ξαναστράφηκαν ο ένας ενάντια στον άλλο, ο γιος του κυβερνήτη βγήκε μπροστά και απαίτησε το εξής: «Ποιος είναι πραγματικά ο σκοπός της σύγκρουσης αυτής; Εάν, θέλετε αυτόν το χώρο, ας τον έχετε λοιπόν, και, εάν θέλετε να με συλλάβετε, θα υποταχθώ και θα έλθω μαζί σας στο βασιλιά. Ας τον αφήσουμε να κάνει ό,τι κρίνει καλύτερο». Όμως ο πρίγκιπας φοβόταν μήπως αποκαλυφθεί η συνωμοσία και απάντησε στο νέο άνθρωπο με βιαιότητα και υπεροψία.

Όταν στο τέλος ο γιος του κυβερνήτη δεν μπορούσε πια να συγχωρήσει άλλο την κατάσταση, όρμησε στη μάχη με θυμό και οξύτητα, σύμφωνα με το ρητό «τον καιρό του θανάσιμου κινδύνου, όταν δεν υπολείπεται πια καμιά ελπίδα, ένας άνθρωπος θα

σημαδέψει με το χέρι του ένα ξίφος και δε θα αισθανθεί πόνο»¹⁴. Συνειδητοποίησε έτσι τη δύναμη του αντιπάλου και αντιλήφθηκε ότι δε θα μπορούσε να τον καταβάλει σε μια κανονική μάχη. Όμως, όπως ένας σκεβρωμένος τροχός δεν μπορεί να κυλήσει σε έναν ευθύ δρόμο και προχωρεί μόνο μέσα από μια στραβή, ελικοειδή πορεία, ο γιος του κυβερνήτη αποφάσισε να προσδέσει ένα πυροβόλο όπλο κάτω από το κεντρί, με το οποίο παρωθούσε τον ελέφαντά του.

Όταν οι δυο μονομάχοι προσέγγισαν ο ένας τον άλλο, και ο αετόμορφος πρίγκιπας επιτέθηκε για να αρπάξει το θύμα του από πάνω από τον ελέφαντα, ο γιος του κυβερνήτη σκοποβόλησε με το κεντρί του και, πριν ο πρίγκιπας να καταλάβει τι γινόταν, έπεσε από το χαρούμενο ελέφαντα, που είναι η ζωή, στη γη της ταπεινώσης, όπου και πέθανε. Σύμφωνα με το ρητό «ο πράττων το κακό παγιδεύεται στις ίδιες τις διεστραμμένες του σκέψεις», μπερδεύτηκε και πιάστηκε μέσα στο δίχτυ των δικών του επινοήσεων.

Όταν οι στρατηγοί και οι υπουργοί έμαθαν τι είχε γίνει και σκέφθηκαν σχετικά με την κατάσταση, αντιλήφθηκαν ότι δεν έπρεπε να κάνουν πόλεμο, στη συνέχεια και δεν τολμούσαν να φαντασθούν πώς θα γύριζαν πίσω και θα αντιμετώπιζαν το βασιλιά τους. Στη συγκεκριμένη περίπτωση αποφάσισαν να προσχωρήσουν στις δυνάμεις του γιου του διοικητή. Έτσι, πάραυτα του προσέφεραν την υποταγή τους και παρέμειναν στο Σιάμ. Η τροπή των γεγονότων επαύξησε τη δύναμη του νεαρού ανθρώπου και έφερε ευημερία στη χώρα.

Το επόμενο στάδιο σύγκρουσης Σιάμ και Παϊγκού

Αφού πέρασε κάποιος καιρός, ο βασιλιάς αποφάσισε να εκδικηθεί την απώλεια του γιου του και έστειλε έναν στρατηγό με τεράστιο στρατό στο Σιάμ. Ο στρατηγός έφθασε στα σιαμέζικα σύνορα και έστειλε έναν αγγελιαφόρο στο γιο του κυβερνήτη για να δηλώσει: «Ο στρατός μου είναι τεράστιος και ανυπολόγιστος. Σύμφωνα με το ρητό “Μη γίνετε ο αίτιος της δικής σας κατα-

14. Πολύ γνωστή αποκοπή από το μνημειώδες ποίημα Γκουλιστάν του Σααντί (1184-1290), ενός από τους δυο μεγαλύτερους ποιητές της ισλαμικής Περσίας και θαρραλέου πολεμιστή κατά των Σταυροφόρων στη Συρία.

στροφής”, παύσατε οποιαδήποτε μορφή αντίδρασης και θέσατε τον αυχένα σας υπό το ζυγό της υποταγής.

Εάν η ανωτερότητά μου δεν είναι ιδιαίτερα φανερή και επιθυμείτε να μάθετε την έκταση της δύναμής μου, ας δεχθούμε αμφότεροι την εξής πρόταση: Θα διατάξω τα στρατεύματά μου να ανεγείρουν ένα ναό μέσα σε ένα σύντομο χρονικό διάστημα. Ο ναός θα έχει συγκεκριμένες διαστάσεις και το υλικό θα είναι η πέτρα. Επιχειρήσατε και σεις να ανεγείρετε στο δικό σας χώρο ένα ναό από το ίδιο υλικό και στις ίδιες διαστάσεις.

Εάν ολοκληρώσω την υποχρέωση πριν από σας, θα είναι καθαρή η απόδειξη ότι οι θεοί βρίσκονται στο πλευρό μου. Δε θα έχετε άλλη επιλογή από την υποταγή. Εάν δεν μπορέσω να ανεγείρω το ναό ταχύτερα από σας, εσείς θα έχετε νικήσει.

Ύστερα από την ανταλλαγή των μηνυμάτων και οι δυο πλευρές αποδέχτηκαν αυτό το εγχείρημα ως σωστή επίδειξη δύναμης. Έτσι, στηριζόμενοι στο μεγάλο αριθμό τους οι στρατιώτες του στρατηγού άρχισαν να ανεγείρουν το ναό, όπως είχε συμφωνηθεί. Όμως ο γιος του κυβερνήτη γνώριζε ότι παρά τη μεγάλη προσπάθεια, που θα μπορούσε κι αυτός να αναλάβει, δεν υπήρχε περίπτωση να μπορέσει να συναγωνιστεί ένα τόσο μεγάλο στρατό. Δεν υπήρχε άλλη λύση εκτός από την προσπάθεια να ανατρέψουν το προσχέδιο της απελπισίας με τη βοήθεια αυτού του μεγάλου δασκάλου της δημιουργίας της Φαντασίας. Εφόσον ήταν αδύνατο να κατασκευάσουν ένα κτίριο σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα και να διατηρήσουν τους συμφωνημένους όρους, αποφάσισε να κτίσει μια απλή κατασκευή από καλάμια και ξύλο. Ένα τμήμα εργασίας γινόταν το βράδυ και πριν από την ανατολή οι εργάτες κάλυπταν με άσπρο σοβά το ξύλινο ομοίωμα, ώστε έτσι να σφραγίσουν το τέχνασμα.

Το πρωί που είχε συμφωνηθεί ότι θα αποκάλυπταν την εργασία τους, πριν ακόμη ο ύψιστος τεχνίτης, η Μοίρα, ραβδώσει την αφίδα του ουρανού με τον ασβέστη της ανατέλλουσας λάμψης, οι Σιαμέζοι ολοκλήρωσαν το ναό τους και ετοιμάστηκαν για την επιθεώρηση. Ξεθεωμένα τα στρατεύματα του στρατηγού είχαν εργαστεί πάρα πολύ και είχαν μόλις τελειώσει αυτή τη βαριά κατασκευή τους, ένα κτίριο το οποίο ο πανδαμάτωρ Χρόνος δεν έχει ακόμη γκρεμίσει με την αξίνα των διαταγμάτων του.

Όμως όταν οι κατακτητές διέκριναν το αποτελειωμένο μνημείο των αντιπάλων τους, καταλήφθηκαν από λύπη και δε σκέφθηκαν να πάνε κοντά και να το εξετάσουν. Οι εντόπιοι κάτοικοι

εκείνης της περιοχής του Σιάμ είχαν ήδη φτιάξει το σχέδιο της διαφυγής τους στο μυαλό τους, έτοιμοι να εγκαταλείψουν την περιοχή τους, όμως οι στρατιώτες του αντιπάλου είχαν τώρα ιδιαίτερα εντυπωσιαστεί. Ο κατακτητικός στρατός αντιλήφθηκε ότι η αριθμητική ανωτερότητά του δεν είχε αντίκρισμα, εάν οι Σιαμέζοι ήσαν ικανοί να τελειώσουν ένα τέτοιο κτίριο τόσο γρήγορα. «Τα αγάλματα ήταν ασφαλώς στο πλευρό τους. Δεν υπάρχει κάτι που μπορεί να κερδηθεί από την κήρυξη του πολέμου. Πρέπει να εγκαταλείψουμε αυτή την εκστρατεία, εάν επιθυμούμε να γυρίσουμε πίσω σώοι».

Έτσι έφυγαν προς τις περιοχές της άγνοιας και εγύρισαν πίσω στο βασιλιά τους. Ο στρατηγός εξήγησε στο βασιλιά τι είχε συμβεί και, καθώς ο στρατηγός ήταν το κλειδί της περιγραφής της απελπισίας των Σιαμέζων, έτσι και η εξυπνάδα του έγινε το κλειδί που άνοιξε την καρδιά του βασιλιά. Ο στρατηγός παρουσίασε την εξήγησή του ενώπιον του βασιλιά του σαν μια έξυπνη νεόθυμη, και ο βασιλιάς διεκόσμησε την ομορφιά του νου του με ένα κόσμημα γενναιοδωρίας. Έτσι, ο στρατηγός κατάφερε ακόμη και να πάρει ένα βραβείο.

Σύντομα μετά από αυτά τα γεγονότα ο βασιλιάς πέθανε και, καθώς το βασίλειο του Σιάμ ήταν ασήμαντο για την Αυλή του Παϊγκού, ο πόλεμος ξεχάστηκε. Μέρα με τη μέρα ο τοπικός κυβερνήτης του Σιάμ εξασφάλισε ακόμη πιο πολύ την ανεξαρτησία του και η επικράτειά του άρχισε να ευημερεί. Είναι σχετικά πρόσφατα που οι πρόγονοι του σημερινού βασιλιά ανήγειραν εκ νέου τα τείχη της πόλης.

Οι Ιρανοί στο Σιάμ πριν από τη βασιλεία του σημερινού ηγεμόνα

Καθώς το Σιάμ είναι κοντά στα λιμάνια της Ινδίας και βρίσκεται πάνω στο θαλάσσιο δρόμο της Ινδίας προς την Κίνα και την Ιαπωνία, πολλοί έμποροι ανέκαθεν επεδίωξαν να εγκατασταθούν εδώ. Είναι επιπλέον δυνατό να κάνει κάποιος μεγάλα κέρδη αγοράζοντας και πουλώντας ελέφαντες. Από τη στιγμή που οι πρώτοι έμποροι εγκαταστάθηκαν μέχρις ότου ανέλθει στο θρόνο ο σημερινός βασιλιάς, περίπου τριάντα Ιρανοί είχαν εγκατασταθεί στο Σιάμ, λόγω των δυνατών μεγάλων κερδών. Ο κάθε ένας από αυτούς τους Ιρανούς είχε τιμηθεί εντελώς ιδιαίτερα, του

είχαν δωρίσει ένα ολόκληρο σπίτι και του είχαν δώσει μια ιδιαίτερη θέση στη διοίκηση του Σιάμ.

Πώς ανέβηκε στην εξουσία ο σημερινός βασιλιάς

Όταν ο σημερινός βασιλιάς ήταν ακόμη ένα παιδί, επισκεπτόταν τους Ιρανούς πολύ συχνά και χαιρόταν πολύ να μαθαίνει τους κοινωνικούς τρόπους τους, τις τροφές και τα φαγητά τους. Όταν ο πατέρας του πέθανε, ο μεγαλύτερος γιος του κάθισε στο θρόνο σύμφωνα με τη διαθήκη του νεκρού βασιλιά αλλά ο σημερινός βασιλιάς και μικρότερος γιος ήταν ζηλόφθονος ενάντια στον αδελφό του και συνωμοτούσε για να τον ανατρέψει. Υιοθέτησε λοιπόν την εξής τακτική.

Πήγε στο θείο του και του απευθύνθηκε με δόλο. «Πώς συμβαίνει ο αδελφός μου να κάθεται στο θρόνο και συ να είσαι ακόμα ζωντανός; Είναι δυνατό να γονατίσεις μπροστά του; Μην καταδεχθείς κάτι τέτοιο και μην υποταχθείς σε ένα τόσο αναισχυντο συμβιβασμό. Μην φοβάσαι, θα σου προσφέρω εγώ την υποστήριξη, που χρειαζόσουν». Έτσι κέρδισε το θείο του με το κόλπο του. Νωρίς το επόμενο πρωινό, χωρίς καμιά προειδοποίηση, ο φιλόδοξος πρίγκιπας πήγε στην ιδιαίτερη διαμονή του αδελφού του και τον σκότωσε με τα ίδια του τα χέρια. Τότε, τοποθέτησε το θείο του στο θρόνο. Εκείνη την περίοδο η ιρανική κοινότητα είχε αυξηθεί σε περίπου εκατό μέλη.

Σύντομα μετά, ο σημερινός βασιλιάς άρχισε να ασχολείται με τις κρατικές υποθέσεις χωρίς να συμβουλευεται το θείο του. Έκανε ό,τι του άρεσε, χωρίς να δίνει σημασία στο γεγονός ότι ο θείος του ήταν ο βασιλιάς. Αυτή η κατάσταση σύγχυσης συνεχίστηκε, μέχρις ότου μια μέρα αυτός σκότωσε έναν υπουργό μπροστά στα μάτια του ίδιου του θείου του, χωρίς κάποιο εμφανή λόγο. Ύστερα ο πρίγκιπας εγκατέλειψε το ανάκτορο, πήγε σπίτι του και αρνήθηκε να εμφανιστεί πια στην Αυλή.

Όταν ο βασιλιάς αντιλήφθηκε ότι δεν μπορούσε να ανεχθεί άλλο την κατάσταση, κάλεσε μια ομάδα υποστηρικτών και έκανε σχέδια για να εξαφανίσει τον ανιψιό του. Όμως δεν έδωσε προσοχή στο ρητό «Ο σοφός δε σύρει το σπαθί του μέχρις ότου είναι έτοιμος να χύσει αίμα». Και έτσι συνέβηκε ένας από τους παρευρισκόμενους εκεί να έχει μεγαλώσει μαζί με τον πρίγκιπα.

Ο υπηρέτης αυτός ειδοποίησε το σημερινό βασιλιά για τις προ-

θέσεις του θείου του τονίζοντας: «Πρόσεξε να μην πας στο βασιλιά, ή, αν το κάνεις, πάρε μαζί τη φρουρά σου μην τύχει και σε σκοτώσει». Έτσι πληροφορημένος, ο σημερινός βασιλιάς αποφάσισε ότι είχε πλέον επέλθει ο καιρός να απαλλαγεί από το θείο του και ενέπλεξε στη συνωμοσία του Δυτικού και Ιρανούς.

Οι Ιρανοί επιτελούν το τυπικό του ταξιγιάτ και βοηθούν το σημερινό βασιλιά να ανέλθει στο θρόνο

Καθώς ήταν ο μήνας Μουχαράμ τότε και οι Ιρανοί ήσαν έτοιμοι να εκπληρώσουν τις μυσταγωγίες και τις τελετουργίες τους προς τιμήν του Χουσεΐν, επινοήθηκε το ακόλουθο σχέδιο. Ο σημερινός βασιλιάς είτε στους Ιρανούς: «Την ημέρα που οι προσκυνητές και οι ιερείς σας θα παρουσιαστούν ενώπιον του βασιλιά, θα σας ακολουθήσω με τους δικούς μου ανθρώπους και θα δούμε τι μπορεί να καταφέρουμε όλοι μαζί για την άδεια που ζητάτε για τη θρησκευτική εορτή σας. Εγώ και οι δικόι μου από έξω θα σας συμπαρασταθούμε». Οι Μουγάλ πήγαν στο βασιλιά και του ανήγγειλαν ότι για τους ίδιους ήταν μια μέρα θλίψης και οδυρμών. «Επιβάλλεται να επιτελέσουμε τις ιεροτελεστίες μας και επιθυμούμε να έλθουμε ενώπιόν σας να προσφέρουμε προσευχές στη γλώσσα σας». Έτσι εξήγησαν την αίτησή τους για ακρόαση.

Οι ανακτορικοί φρουροί

Όπως προανέφερα, ο βασιλιάς του Σιάμ δεν έχει μόνιμο στρατό, όπως οι άλλοι βασιλιάδες αλλά οι αγρότες ενεργούν ως στρατιώτες του. Σε καιρό ανάγκης διατάσσει τους χωρικούς να συγκεντρωθούν και τους δίνει τις ιδιαίτερες συμβουλές του. Ανάμεσα στους Σιαμέζους υπάρχει μια ομάδα ιδιαίτερα γνωστή για τη νομιμοφροσύνη και την τόλμη της. Τα μέλη αυτής της ομάδας συνιστούν μια ελίτ ανάμεσα σε όλα τα στρατεύματα του βασιλιά. Η ορμητικότητα και η ριψοκίνδυνη φύση των ανθρώπων αυτών είναι φημισμένη. Υπολογίζονται πάντοτε ως εκ τούτου ανάμεσα στους πιο έμπιστους συμβούλους του βασιλιά.

Αυτοί οι φρουροί έχουν ζητήσει να τους δοθεί ένα διακριτικό σημείο, το οποίο να δηλώνει την ανώτερη στάθμη τους, ένα ση-

μείο που να μην υπόκειται στη φθοροποιό δύναμη του χρόνου. Εφόσον δε φορούν ενδύματα ή οπλισμό, έχουν κάνει τατουάζ στα σώματά τους και έχουν γράψει μερικές λέξεις στη γραφή τους, ακριβώς όπως οι Τούρκοι και οι βεδουΐνοι Άραβες που διακοσμούν τα σώματά τους με γραμμές και τελείες. Ανάμεσα στους αξιωματούχους του ύψιστου βαθμού που έχουν δικαιοδοσία να συλλαμβάνουν, να εκτελούν και να βασανίζουν, υπάρχουν κάποιοι που φέρουν το σημείο στο δεξί και κάποιοι άλλοι που το φέρουν στο αριστερό χέρι. Όσοι βρίσκονται στην υπηρεσία του ταχυδρομείου και στην υπηρεσία των οδοφυλάκων έχουν τα δικά τους διακριτικά σημεία. Όλα αυτά τα αξιώματα περνούν από πατέρα σε γιο.

Ως ασφάλεια έχουν φρουρούς όμοια με τους δικούς μας Ατζαρού¹⁵, που κατοικούν κοντά στη βασιλική διαμονή. Ο πανούργος πρίγκιπας, ως τμήμα της όλης δολοπλοκίας και συνωμοσίας του, κανόνισε, ώστε αυτοί οι άνθρωποι να πυρπολήσουν τα σπίτια των φρουρών της ελίτ και η φωτιά είναι όντως ένας μεγάλος κίνδυνος, καθώς τα σπίτια στο Σιάμ είναι είτε από ψάθα, είτε από ξύλο.

Όταν όλες οι φωτιές της συνωμοσίας του πρίγκιπα άναψαν για τα καλά και ο καπνός της σύγχυσης σηκώθηκε ψηλά πάνω από τα σπίτια των φρουρών, το σώμα των ελίτ φρουρών ήταν φυσιολογικό να εγκαταλείψει το ανάκτορο και τις θέσεις του εκεί και να σπεύσει να σώσει τα σπίτια του. Αυτή θα ήταν η στιγμή που ο πρίγκιπας και οι υποστηρικτές του θα έπαιρναν το πάνω χέρι στην εξουσία της χώρας. Έτσι οι συνωμότες μπήκαν στην εκτέλεση του σχεδίου τους.

Μόλις τα σπίτια τους άρπαξαν φωτιά, οι ελίτ φρουροί και οι αυλικόι καταλήφθηκαν από φόβο και ανησυχία. Έσπευσαν για να διώξουν τις φλόγες. Ο πρίγκιπας υπήρξε ταχύς στο να εκμεταλλευθεί την κατάσταση. Συγκεντρώνοντας τους υποστηρικτές του κατευθύνθηκε προς τα ανάκτορα. Όταν τα νέα έφθασαν στο βασιλιά, ανησύχησε ιδιαίτερα και έστειλε τους πιο έμπιστους φρουρούς του, πιστεύοντας ότι αυτοί καλύτερα από άλλους θα μπορούσαν να φέρουν αντίσταση κατά της φωτιάς. Όμως έστειλε λίγους αριθμητικά.

Υπάρχει η πίστη ανάμεσα στους Σιαμέζους ότι οι πρίγκιπες και οι βασιλιάδες είναι θεϊκοί και κανένας εντόπιος δε θα διεν-

15. Μια τουρκική φυλή που ζούσε στην Περσία των σαφεβιδικών χρόνων.

νοείτο να πολεμήσει ενάντιά τους ή να τους σκοτώσει, ή έστω έναν από αυτούς. Έτσι ήταν εύκολο για τον πρίγκιπα να καθησυχάσει τον καθένα από τους φρουρούς που έβγαιναν από το ανάκτορο. Κατ' αυτόν τον τρόπο απέφυγε μια πραγματική μάχη και έπεισε τους φρουρούς να συνενωθούν μαζί του. Σιγά σιγά έφθασε στο ανάκτορο.

Εν τω μεταξύ, οι Ιρανοί εκμεταλλεύθηκαν την κατάσταση και, χρησιμοποιώντας τις θρησκευτικές τελετουργίες τους ως πρόφαση, μπήκαν στα ανάκτορα με απόλυτη ελευθερία. Τότε από μέσα εξαπέλυσαν επίθεση και το ανάκτορο του βασιλιά έπεσε κάτω από την επίθεση των όπλων τους. Όταν ο πρίγκιπας προχώρησε προς τα μέσα και συνάντησε τους Ιρανούς, τους εμπύχωσε φωνάζοντας πολύ δυνατά: «Για Αλί!» Έτσι προχώρησαν προς τα διαμερίσματα του βασιλιά.

Δεν υπήρχε πια κάτι που ο βασιλιάς θα μπορούσε να κάνει για να αντισταθεί. Φοβούμενος τις φλόγες της εξέγερσης, πήδησε στο ποτάμι και το 'σκασε. Ο πρίγκιπας ανέβηκε στο θρόνο και σύντομα συνέλαβε το θείο του και τον απάλλαξε από το βάρος της ζωής. Ο πρίγκιπας ανέβηκε στο θρόνο την 8 του Μουχαράμ ou 'λ Χαράμ του 1068¹⁶.

Περιγραφή της εξουσίας του σημερινού βασιλιά

Μόλις ο βασιλιάς του Σιάμ ανέλαβε την κρατική εξουσία, διόρισε τον Αμπντ ου 'ρ Ραζάκ, του οποίου η καταγωγή ανάγεται στο Γκιλάν¹⁷, στη θέση του πρωθυπουργού. Ο Αμπντ ου ρ' Ραζάκ έγινε ανακτορικός σύμβουλος και έμπιστος στην Αυλή. Όμως αυτός ο Ιρανός απέδειξε ότι είχε χαμηλό και πρόστυχο χαρακτήρα. Καταχρώμενος τα προνόμια της θέσης του, ξόδεψε όλο τον καιρό του στην προώθηση της διαστροφής, της ανηθικότητας και της καταπίεσης του αδυνάτου. Έγστερα από μερικά χρόνια χαρμισμένα στο βαθύ μεθύσι και στο πολύ πιωτό, κατέστρεψε το

16. Πρόκειται για την 17η Οκτώβρη 1657.

17. Βόρεια της οροσειράς του Ελμπούρζ, στα δυτικά άκρα της, δυτικά της επαρχίας του Μαζανταράν, στο νοτιοδυτικό άκρο της Κασπίας, στο νοτιοανατολικό άκρο του Αζερμπαϊτζάν βρίσκεται το Γκιλάν. Οι Πέρσες κάτοικοί του μιλούν μια διάλεκτο τα γκιλί. Στην πρωτεύουσα Ραστ ζούσε ελληνική κοινότητα στο Μεσοπόλεμο, απαρτισμένη από εκδιωγμένους από την Οθωμανική Αυτοκρατορία και τη Ρωσία (μετά το 1917).

μυαλό του και του σάλεψαν τα λογικά με το κόκκινο κρασί του αθώου αίματος. Έφερε μαζί του ένα όπλο και, όποιος είχε τη δυστυχία να τον χαιρετήσει σε ακατάλληλο χρόνο, ελάμβανε ως απάντηση το θάνατο.

Η τάξη των Φου

Είναι συνήθεια στο Σιάμ, εάν ο βασιλιάς τοποθετήσει κάποιον στη θέση της τάξης των Φου, δηλαδή κοντά στο θρόνο του, και αναγνωρίσει αυτό το άτομο ως στενό σύμβουλο και ευνοούμενο, τότε δεν επιτρέπεται σ' αυτό το άτομο κανενός είδους δημόσια κριτική της βασιλικής εξουσίας. Ασχέτως πόσο άδικος ή καταπιεστικός μπορεί να είναι ο βασιλιάς, δεν επιτρέπει σε κανένα να μιλήσει εναντίον του. Όταν ο βασιλιάς προσφέρει σε κάποιον μια υψηλή θέση, κάθε κατηγορία για το εκάστοτε άτομο, αληθινή ή εσφαλμένη, δε λαμβάνεται υπόψη. Ο βασιλιάς πιστεύει ότι, όταν βασιλική εύνοια αποδίδεται σε κάποιον, άλλοι άνθρωποι ζηλεύουν και φθονούν και, συνεπώς, επιχειρούν να καταστρέψουν τη φήμη του συγκεκριμένου προσώπου με τις κατηγορίες τους. Αυτοί οι δυσφημιστές απλώς επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν απάτη και να σαγηνεύσουν το βασιλιά, σύροντάς τον μακριά από την ευγενική οδό, όπου βρίσκεται. Συνεπώς ορισμένοι αποσκοπούν να δημιουργήσουν μια κακή φήμη για το βασιλιά, τονίζοντας την απιστία και την αστάθειά του προς τους φίλους του, και έτσι επιχειρούν να τον κάνουν να αποδυναμώσει τους στυλοβάτες του κράτους.

Καθώς αυτές είναι οι βασιλικές καχυποψίες, κανένας δεν τολμάει να πληροφορήσει το βασιλιά για την ντροπιαστική συμπεριφορά ενός ευνοούμενου προσώπου, τουλάχιστον μέχρις ότου η συμπεριφορά του βασιλιά προς το άτομο αυτό αρχίσει να αλλάζει. Γι' αυτούς τους λόγους, παρά την τυραννική συμπεριφορά του, την ατιμία του και τη ζημιά που έκανε στο κράτος, ο Αμπντ ου 'ρ Ραζάκ, κανένας δεν ξεσηκώθηκε εναντίον του, ενώπιον του βασιλιά. Για να εξωτερικεύσει τέτοια κριτική και να παράσχει τέτοιες πληροφορίες, ένας αυλικός θα όφειλε να αισθάνεται ιδιαίτερα έμπιστος του βασιλιά και να έχει αντιληφθεί ότι τα εν προκειμένω κακουργήματα ήταν αμετάκλητα. Η μόνη ελπίδα είναι λοιπόν σε παρεμφερείς περιστάσεις να αφυπνιστεί ο βασιλιάς

νοείτο να πολεμήσει ενάντιά τους ή να τους σκοτώσει, ή έστω έναν από αυτούς. Έτσι ήταν εύκολο για τον πρίγκιπα να καθισχύσει τον καθένα από τους φρουρούς που έβγαιναν από το ανάκτορο. Κατ' αυτόν τον τρόπο απέφυγε μια πραγματική μάχη και έπεισε τους φρουρούς να συνενωθούν μαζί του. Σιγά σιγά έφθασε στο ανάκτορο.

Εν τω μεταξύ, οι Ιρανοί εκμεταλλεύθηκαν την κατάσταση και, χρησιμοποιώντας τις θρησκευτικές τελετουργίες τους ως πρόφαση, μπήκαν στα ανάκτορα με απόλυτη ελευθερία. Τότε από μέσα εξαπέλυσαν επίθεση και το ανάκτορο του βασιλιά έπεσε κάτω από την επίθεση των όπλων τους. Όταν ο πρίγκιπας προχώρησε προς τα μέσα και συνάντησε τους Ιρανούς, τους εμπύχωσε φωνάζοντας πολύ δυνατά: «Για Αλί!» Έτσι προχώρησαν προς τα διαμερίσματα του βασιλιά.

Δεν υπήρχε πια κάτι που ο βασιλιάς θα μπορούσε να κάνει για να αντισταθεί. Φοβούμενος τις φλόγες της εξέγερσης, πήδησε στο ποτάμι και το 'σκασε. Ο πρίγκιπας ανέβηκε στο θρόνο και σύντομα συνέλαβε το θείο του και τον απάλλαξε από το βάρος της ζωής. Ο πρίγκιπας ανέβηκε στο θρόνο την 8 του Μουχαράμ ου 'λ Χαράμ του 1068¹⁶.

Περιγραφή της εξουσίας του σημερινού βασιλιά

Μόλις ο βασιλιάς του Σιάμ ανέλαβε την κρατική εξουσία, διόρισε τον Αμπντ ου 'ρ Ραζάκ, του οποίου η καταγωγή ανάγεται στο Γκιλάν¹⁷, στη θέση του πρωθυπουργού. Ο Αμπντ ου ρ' Ραζάκ έγινε ανακτορικός σύμβουλος και έμπιστος στην Αυλή. Όμως αυτός ο Ιρανός απέδειξε ότι είχε χαμηλό και πρόστυχο χαρακτήρα. Καταχρώμενος τα προνόμια της θέσης του, ξόδεψε όλο τον καιρό του στην προώθηση της διαστροφής, της ανηθικότητας και της καταπίεσης του αδυνάτου. Έστερα από μερικά χρόνια χαρμισμένα στο βαθύ μεθύσι και στο πολύ πιωτό, κατέστρεψε το

16. Πρόκειται για την 17η Οκτώβρη 1657.

17. Βόρεια της οροσειράς του Ελμπούρζ, στα δυτικά άκρα της, δυτικά της επαρχίας του Μαζανταράν, στο νοτιοδυτικό άκρο της Κασπίας, στο νοτιοανατολικό άκρο του Αζερμπαϊτζάν βρίσκεται το Γκιλάν. Οι Πέρσες κάτοικοί του μιλούν μια διάλεκτο τα γκιλί. Στην πρωτεύουσα Ραστ ζούσε ελληνική κοινότητα στο Μεσσόπολεμο, απαρτισμένη από εκδιωγμένους από την Οθωμανική Αυτοκρατορία και τη Ρωσία (μετά το 1917).

μυαλό του και του σάλεψαν τα λογικά με το κόκκινο κρασί του αθώου αίματος. Έφερε μαζί του ένα όπλο και, όποιος είχε τη δυστυχία να τον χαιρετήσει σε ακατάλληλο χρόνο, ελάμβανε ως απάντηση το θάνατο.

Η τάξη των Φου

Είναι συνήθεια στο Σιάμ, εάν ο βασιλιάς τοποθετήσει κάποιον στη θέση της τάξης των Φου, δηλαδή κοντά στο θρόνο του, και αναγνωρίσει αυτό το άτομο ως στενό σύμβουλο και ευνοούμενο, τότε δεν επιτρέπεται σ' αυτό το άτομο κανενός είδους δημόσια κριτική της βασιλικής εξουσίας. Ασχέτως πόσο άδικος ή καταπιεστικός μπορεί να είναι ο βασιλιάς, δεν επιτρέπει σε κανένα να μιλήσει εναντίον του. Όταν ο βασιλιάς προσφέρει σε κάποιον μια υψηλή θέση, κάθε κατηγορία για το εκάστοτε άτομο, αληθινή ή εσφαλμένη, δε λαμβάνεται υπόψη. Ο βασιλιάς πιστεύει ότι, όταν βασιλική εύνοια αποδίδεται σε κάποιον, άλλοι άνθρωποι ζηλεύουν και φθονούν και, συνεπώς, επιχειρούν να καταστρέψουν τη φήμη του συγκεκριμένου προσώπου με τις κατηγορίες τους. Αυτοί οι δυσφημιστές απλώς επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν απάτη και να σαγηνεύσουν το βασιλιά, σύροντάς τον μακριά από την ευγενική οδό, όπου βρίσκεται. Συνεπώς ορισμένοι αποσκοπούν να δημιουργήσουν μια κακή φήμη για το βασιλιά, τονίζοντας την απιστία και την αστάθειά του προς τους φίλους του, και έτσι επιχειρούν να τον κάνουν να αποδυναμώσει τους στυλοβάτες του κράτους.

Καθώς αυτές είναι οι βασιλικές καχυποψίες, κανένας δεν τολμάει να πληροφορήσει το βασιλιά για την ντροπιαστική συμπεριφορά ενός ευνοουμένου προσώπου, τουλάχιστον μέχρις ότου η συμπεριφορά του βασιλιά προς το άτομο αυτό αρχίσει να αλλάζει. Γι' αυτούς τους λόγους, παρά την τυραννική συμπεριφορά του, την ατιμία του και τη ζημιά που έκανε στο κράτος, ο Αμπντ ου 'ρ Ραζάκ, κανένας δεν ξεσηκώθηκε εναντίον του, ενώπιον του βασιλιά. Για να εξωτερικεύσει τέτοια κριτική και να παράσχει τέτοιες πληροφορίες, ένας αυλικός θα όφειλε να αισθάνεται ιδιαίτερα έμπιστος του βασιλιά και να έχει αντιληφθεί ότι τα εν προκειμένω κακουργήματα ήταν αμετάκλητα. Η μόνη ελπίδα είναι λοιπόν σε παρεμφερείς περιστάσεις να αφυπνιστεί ο βασιλιάς

από το βαθύτατο ύπνο της αδιαφορίας χάρη στη μεγάλη λαϊκή διαμαρτυρία.

Όντως, τα όλα προβλήματα έφθασαν σε τέτοιο σημείο, που τελικά ο βασιλιάς απαγόρευσε στον Ιρανό πρωθυπουργό του να συνεχίσει την πανούργα συμπεριφορά του. Οι αρχικές βασιλικές προειδοποιήσεις δεν παρήγαγαν κάποιο αποτέλεσμα και στο τέλος ο βασιλιάς θύμωσε πολύ. Ο πρωθυπουργός αυτός κατέληξε στη φυλακή και λίγο αργότερα η ψυχή του φυλακισμένου απέδρασε από τα δεσμά του και εγκατέλειψε τη φυλακή του σώματος.

Η άνοδος του Αγά Μουχάμαντ

Μετά από όλα αυτά ο Αγά Μουχάμαντ, τον οποίο έχω προαναφέρει, ανέλαβε τη σιαμέζικη πρωθυπουργία. Είναι προφανές από τα έργα και τα πεπραγμένα ότι ήταν ένας άνθρωπος ευγενούς χαρακτήρα. Είχε αξιέπαινους τρόπους και την αληθινή ακεραιότητα ενός καλοαναθρεμμένου ανθρώπου. Καταγόταν από την Ασταραμπάντ, τον τόπο των αυθεντικών πιστών. Σοφός και νομοταγής, άνθρωπος τεραστίων διοικητικών ικανοτήτων, είχε αρχικά εγκατασταθεί στο Σιάμ, για να συνεχίσει τις εμπορικές δραστηριότητές του. Αφού έμαθε τη γλώσσα, τα ήθη και τα έθιμα αυτού του τόπου, ανέβηκε στη διοικητική ιεραρχία και έγινε υπουργός και ευνοούμενος σύμβουλος του βασιλιά.

Ήταν όντως ένας ευαίσθητος άνθρωπος με τέτοιο ταλέντο, που μόνον η βαθιά ιστορική και φιλολογική παιδεία του ίδιου αποτελούσε αντίβαρο σ' αυτό. Εργάστηκε για την ευημερία και την τακτοποίηση όλων των κρατικών υποθέσεων με όλες τις δυνάμεις και την ικανότητά του, κάτι που ήταν φανερό σε όλους. Είχε πολλή γνώση για τα πολιτικά πράγματα και τη λειτουργία τους και βρισκόταν στο στοιχείο του, όταν ασχολιόταν με θέματα, που κυμαίνονται από τη διατήρηση του βασιλικού μεγαλείου μέχρι τους διακανονισμούς τροφών και ποτών σε δημόσιες εκδηλώσεις.

Ο Σιαμέζος βασιλιάς προσέχει τις συμβουλές του Αγά Μουχάμαντ

Εκμεταλλεζόμενος το απόθεμα σοφίας, που διέθετε, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, ώστε να εξοικειώσει το βασιλιά με όλους τους σημαντικούς ηγεμόνες και χώρες του κόσμου, το συμβούλευσε πώς να τελειοποιήσει το μηχανισμό και τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, καθώς και της διοίκησης των ανακτόρων και των πόλεων.

Ο βασιλιάς αντιλαμβανόταν όλα αυτά τα θέματα, προχωρούσε σ' αυτές τις σπουδές και δεν απέρριπτε κανένα στοιχείο αυτής της εκπαίδευσης ούτε τα πιο λεπτεπίλεπτα. Έδινε ιδιαίτερη προσοχή σε μαθήματα σχετικά με την ηθική λοξοδρόμηση, την αδικία, καθώς και την τυραννία, που στο τέλος το μόνο που καταφέρει είναι να οδηγεί τους ηγεμόνες στην αθλιότητα. Διείσδυε στις επιταγές της φυσικής ορμής και των σαρκικών επιθυμιών του ανθρώπου, όμως, όταν το θέμα έφθασε στο θαυμασμό της ομορφιάς του αληθινά Πολυαγαπημένου Θέματος, που κυριαρχεί στον κόσμο της Τελειότητας και δεν είναι άλλο από τη γνωριμία και γνώση του ενός και μόνο Θεού, ο εσώτερος οφθαλμός της κατανόησής του παρέμεινε περιορισμένος στην εξωτερική γύμνια του κόσμου. Παρά το εύρος των σπουδών, ο βασιλιάς παρέμεινε σταθερός στο μονοπάτι της αχαριστίας προ του Δημιουργού και μέχρι αυτή τη στιγμή παραμένει στο δρόμο της αχαριστίας.

Όπως και να έχει το πράγμα, ένας κάποιος βαθμός αλλαγής συνέβηκε. Αντίθετα με την επίμονη και σταθερή στις παραδόσεις τους αντίληψη περί τον κόσμο, την οποία είχε ο πατέρας του, ο σημερινός βασιλιάς έκανε κάποιες υποχωρήσεις και οι πιο σταθερές βασικές πίστεις του ταρακουνήθηκαν αρκετά. Η ειδωλολατρική πίστη του δεν είναι πλέον βαθιά ριζωμένη και ήδη εξαφανίστηκε η εχθρότητα που χωρίζει τους άπιστους από τους πιστούς.

Ο χαρακτήρας του βασιλιά

Αντίθετα με όλους τους βασιλιάδες και ηγεμόνες των χωρών από την άλλη πλευρά των ανέμων, ο βασιλιάς του Σιάμ έχει ειλικρινά ενδιαφερθεί να βελτιώσει τον εαυτό του, να διακριθεί και

να βελτιώσει τον τρόπο διαβίωσής του, τον οίκο του και τις κτήσεις του. Ήταν πρόθυμος να μάθει σχετικά με άλλους βασιλείς της Οικουμένης, τη συμπεριφορά τους, τα ήθη και τα έθιμα, τις ιδεολογικές αρχές τους. Έκανε μια μεγάλη προσπάθεια να φωτιστεί ο ίδιος και ζήτησε από παντού εικονικές αναπαραστάσεις του τρόπου της ζωής και των Αυλών των ξένων βασιλέων.

Όταν η σιαμέζικη βασιλική οικογένεια άρχισε να κοιτάζει τις αναπαραστάσεις πάνω στις διακοσμημένες σελίδες, τις οποίες ο καλλιτέχνης Μοίρα ζωγράφισε με το πινέλο των διαταγμάτων του Περωμένου, και θαύμασε την ουράνια Αυλή του Χαγάνου, του κυβερνήτη με το τυχερό άστρο, που είχε απεικονιστεί σύμφωνα με το ρητό «Όντως ζωγράφισε την όψη σας και μεγάλη ήταν η ομορφιά του πορτραίτου σας» και όταν άκουσε σχετικά με την ευγενή ζωή και τους ευγενικούς εκλεπτυσμένους τρόπους της Περσίας, ο βασιλιάς οδηγημένος από τη σωστή λογική, που κάνει τον άνθρωπο να ξεχωρίζει από το κτήνος, αντιλήφθηκε την πλήρη διάσταση της τέλει βασιλείας και της δόξας, καθώς και των υψηλών μορφών διακυβέρνησης, που αποτελούν αποκλειστικό προνόμιο της Περσίας.

Έτσι, επενδύοντας με ειλικρίνεια, εγκατέλειψε την πρότερη ενδυμασία του, άρχισε να φοράει ιρανικά ρούχα, όπως το δικό μας είδος μακριού, διακοσμημένου χιτώνα, παντελόνια, πουκάμισα, παπούτσια και κάλτσες. Όταν οι υπηρέτες τον ρώτησαν τι είδος όπλου ήθελε να φέρει, απάντησε: «Ό,τι φοράει κάποιος πρέπει να αντιστοιχεί στο βαθμό του και στην αξία του και θεωρώ τον ιρανικό ρυθμό στα στιλέτα άξιο της οσφύς μου». Όμως απέφυγε να φορέσει τουρμπάνι, διότι τον ενοχλούσε το βάρος του. Διακήρυξε: «Το κεφάλι μου δεν έχει την επιθυμία να φορέσει το περισπούδαστο και μεγαλόπρεπο στέμμα του Τζαμισίντ. Αυτό το μικρό σκουφάκι από κετσέ είναι αρκετό για το σταθμό μου»¹⁸.

Αφότου ο βασιλιάς άρχισε να διευρύνει τους ορίζοντές του με την καθημερινή μέχρι σήμερα εκπαίδευση, αφοσιώθηκε στο Ιράν μυστικά από όλους και έκανε κρυφά όνειρα για φιλικές επαφές με τη βασιλική Αυλή μας. Τώρα οι ελπίδες αυτές δικαιώθηκαν. Σύμφωνα με την ίδια αναφορά του βασιλιά, έστειλε ο ίδιος πολύ

18. Στίχοι του Χαφές περίπου (1320-1388) του πιο μεγάλου ποιητή της ισλαμικής Περσίας, ο οποίος, όπως και ο Σαντί, καταγόταν από τη Σιράζ, πρωτεύουσα του Φαρς, και του οποίου ο μνημειώδης τάφος, όπως άλλωστε και το εξίσου εντυπωσιακό μουσείο του Σαντί, βρίσκεται στην πόλη αυτή.

συχνά δώρα στον κυβερνήτη της Χαϊντεραμπάντ και σε άλλους ηγεμόνες της Ινδίας, καθώς και σε βασιλιάδες άλλων περιοχών. Εφάρμοσε επίμονα αυτό το είδος διπλωματίας, μέχρις ότου ο σημερινός πρωθυπουργός διευκόλυνε τις επαφές του με τους Χριστιανούς βασιλιάδες.

Ιρανοί φρουροί μεταφερόμενοι στο Σιάμ από την Ινδία

Όπως ανέφερα εν συντομία στην αρχή του κειμένου, οι βασιλιάδες του Σιάμ δεν έχουν μια πραγματικά βασιλική ισχύ και δε διαθέτουν ένα σώμα επαγγελματιών υπασπιστών, ούτε βέβαια στρατό. Αφότου ο σημερινός βασιλιάς ανήλθε στη σκακιέρα της εξουσίας, ούτε ανέβηκε πάνω στον ελέφαντα, σύμβολο της απόλυτης εξουσίας, ούτε ίππευσε το άλογο, σύμβολο της αποτελεσματικής διακυβέρνησης. Η σοφή σκέψη του Αγά Μουχάμαντ, η οποία και υλοποιήθηκε, ήταν να μεταφερθούν 200 επίλεκτοι Ιρανοί από την Ινδία, καταγόμενοι ως επί το πλείστον από την Ασταραμπάντ και το Μαζανταράν. Είχαν αφήσει το σπιτικό τους όλοι με μεγάλες ελπίδες αλλά, στερούμενοι την απαραίτητη για την προσωπική επιτυχία, καλοτυχία και εξέλιξη, είχαν εμπλακεί στη γεμάτη περιπέτειες και παγίδες Ινδία, όπου κυριαρχεί ο αρνητικός ελέφαντας, δηλαδή το σύμβολο της δυσοίωνης τύχης.

Ο Αγά Μουχάμαντ τους παρηγόρησε καθώς τους βρήκε σε απελπισία, και τους συνέστησε να απασχοληθούν με την υπόθεση του βασιλιά του Σιάμ και τη στέρηση της εξουσίας του. Προσέλαβε τον καθένα τους για ένα ποσό όχι περισσότερο από είκοσι και όχι λιγότερο από δώδεκα τουμάν. Η διοίκηση του βασιλιά παραχώρησε στον καθένα από αυτούς τους Ιρανοί υπασπιστές ένα ξεχωριστό σπίτι, δυο αγρότες και ένα άλογο με σέλα, εξοπλισμό και διατροφή. Μια φορά το χρόνο τους προσφέρονται ενδύματα και άλλα βασικά είδη.

Λόγω της έλλειψης ευθύτητας, καθώς αυτό χαρακτηρίζει μερικές φορές τα χαμηλά στρώματα, σύντομα μπλέχτηκαν στις θηλιές της ατιμίας και της εξέγερσης. Ανακατεύθηκαν σε αμοιβαίο μίσος, κακεντρέχεια, ζηλοφθονία και όλα γενικώς τα είδη διαστροφής. Παρά τη δεδηλωμένη συμπάθεια του βασιλιά, αυτοί άνοιξαν λογαριασμούς με πολλούς, εμπλεκόμενοι σε πολλές και ποικίλες υποθέσεις απάτης.

Επανεπιλημμένα παραπονιούνται στο βασιλιά τονίζοντας:

«Στην Ινδία όλοι ονομαζόμαστε με ένα όνομα, Μουγάλ¹⁹, και ως προς την καταγωγή μας όλοι προερχόμαστε από την ίδια χώρα. Όλοι κατέχουμε ισόβαθμα αξιώματα και, βεβαίως, είμαστε όλοι Ιρανοί. Κανένας μας δεν έχει αξίωμα υψηλότερο από τον άλλο. Όμως ο Αγά Μουχάμαντ επιμένει να είναι ευνοϊκός προς αυτούς, ανάμεσά μας, οι οποίοι σχετίζονται μαζί του και κανονίζει να παίρνουν εκείνοι περισσότερα λεφτά. Παράλληλα αδειάζει το θησαυροφυλάκιό σας, ενώ εμείς στην Ινδία ήμασταν ικανοποιημένοι με το μισό από το σημερινό μισθό μας».

Ο βασιλιάς τιμωρεί τον Αγά Μουχάμαντ

Εφόσον ο βασιλιάς δεν είχε ποτέ πιο πριν τέτοια έξοδα στη διοίκησή του, οι στρατιώτες μπορούσαν πολύ εύκολα να τον κάνουν να νιώσει δυσαρεστημένος. Τα μουρμουρίσματά τους παρόθησαν το βασιλιά στην παράνοια. Η Αυτού Μεγαλειότητα εκνευρίστηκε ιδιαίτερα με τον Αγά Μουχάμαντ και τον κατηγορήσε για ψεύτη: «Μου είπες ότι ο σημερινός μισθός των Ιρανών είναι πολύ μικρός αλλά οι ίδιοι μου αποκάλυψαν ότι είναι πολύ μεγάλος». Ο βασιλιάς διέταξε τους υπασπιστές του να ράψουν τα δυο χείλη του Αγά Μουχάμαντ με καλάμινες ταινίες και έτσι κράτησαν τον πολύπαθο υπουργό, σ' αυτή την επίπονη κατάσταση, για μια ολόκληρη μέρα. Τότε ο βασιλιάς εξομοίωσε όλους τους μισθούς και τους περιόρισε σε δώδεκα τουμάν το χρόνο.

Δυο μέλη της ομάδας ήσαν Γιουζ Μπασίδες, ο ένας στη δεξιά και ο άλλος στην αριστερή στρατιωτική πτέρυγα, και έπαιρναν τριάντα τουμάν. Όλοι στο Σιάμ πιστεύουν ότι η αριστερή στρατιωτική πτέρυγα είναι σημαντικότερη της δεξιάς, επειδή η καρδιά—ο σουλτάνος στην πόλη του σώματος— είναι τοποθετημένη στα αριστερά. Ωστόσο, εκείνη την εποχή συνέβαινε οι Γιουζ Μπασίδες της δεξιάς πτέρυγας να έχουν κερδίσει σημαντικότερες διακρίσεις λόγω των προσωπικών επιδόσεων των μελών τους.

Το μόνο καθήκον που είχε η ομάδα των Ιρανών ήταν να συνοδεύει το βασιλιά, όταν ίππευε, και κατ' έτος έπαιρναν τον

19. Το ινδικό όνομα των Μεγάλων Μογγόλων, των σουλτάνων της πιο μεγάλης μουσουλμανικής αυτοκρατορίας της Ινδίας (1526-1858), της οποίας ο ιδρυτής, Μπάμπαρ, ήταν απόγονος του Τιμούρ Λεγκ. Οι Μεγάλοι Μογγόλοι είναι η πιο ένδοξη και κορυφαία περίοδος της ινδικής ιστορίας. Αποτελούσαν πολιτισμικά ενεργό τμήμα του Ιρανισμού.

πλήρη μισθό τους. Είχαν θέσει κατά μέρος το γόητρό τους και έκαναν επίδειξη τόσο ανάρμοστης συμπεριφοράς, ώστε κάθε εκτίμηση και βαθμός αποκτημένος να έχει πλέον απολεσθεί.

Οι δυο γιοι του Αγά Μουχάμαντ

Είχε πια πεθάνει ο δύστυχος Αγά Μουχάμαντ και έτσι είχε αποδράσει από την ευτελή συντροφιά των Ιρανών φρουρών. Είχε αφήσει τους δυο γιους, ανήλικους ακόμη όταν αυτός πέθανε. Αποδείχθηκαν και οι δυο τους ανώριμοι και σχιζοφρενείς, ποτισμένοι με το κρασί της απροσεξίας. Ο ίδιος ο βασιλιάς ενδιαφέρθηκε να τους μεγαλώσει και κατά συνέπεια είχε μια θερμή συμπάθεια και πραγματική αγάπη γι' αυτούς. Τους κρατούσε συνέχεια στο πλευρό του και ονόμαζε τον ένα Τσου Τσι, που σημαίνει «Μήλο του ματιού μου», και τον άλλο Τσου Κια, που σημαίνει «Καρδιά». Όταν ο πατέρας τους πέθανε, ο βασιλιάς έδωσε τη θέση του πατέρα στους δυο γιους του. Ως κορυφή της ιρανικής κοινότητας και υπουργός, ο πατέρας τους είχε επιφορτισθεί με τη διεκπεραίωση κάθε θέματος, υπόθεσης και συναλλαγής. Τώρα οι γιοι του είχαν αναλάβει τη δουλειά.

Όπως και να έχει το πράγμα, οι άλλοι Ιρανοί ζήλευαν, ήσαν εχθρικοί ως προς αυτούς και παρότρυναν με κάθε τρόπο τις ηθικές παρεκτροπές τους με σκοπό να τους κάνουν να αποτύχουν στη δουλειά τους. Ο βασιλιάς αντιλήφθηκε την κατάσταση αλλά, όσο τους συνιστούσε να πάψουν την κακή συμπεριφορά τους, κανένα αποτέλεσμα ουσιαστικό δεν μπορούσε να επιφέρει. Οι νεαροί πλησίασαν τον αδελφό του βασιλιά που εμφανίστηκε σαν καλός φίλος τους. Αυτοί άλλωστε περνούσαν τον καιρό τους μαζί του. Τέτοια κατάσταση έκανε το βασιλιά να ανησυχί ότι με τον ίδιο τρόπο, που ο ίδιος βοηθήθηκε από Ιρανούς να ανεβεί στο θρόνο, ενδεχομένως προωθούσαν αυτοί τώρα τον αδελφό του. Οι γιοι του μακαρίτη Αγά Μουχάμαντ γίνονταν ολοένα και πιο ύποπτοι, εφόσον είχαν την ελευθερία να μπαίνουν και να βγαίνουν στα ανάκτορα και κανένας δεν τολμούσε να τους ρωτήσει τι και πώς. Ένα τέτοιο προνόμιο θα μπορούσε να είναι σημαντικό στα χέρια εχθρών.

Οι αυλικοί, οι οποίοι συνέχιζαν να παίζουν το δικό τους παιχνίδι, βασίστηκαν στις υπόνοιες του βασιλιά και έτσι κατάφεραν να μειώσουν το βαθμό και την εξουσία των δυο νέων. Πριν πε-

ράσει πολύς καιρός, ο βασιλιάς θύμωσε τρομερά με τους δυο αυτούς τύπους και διέταξε να βασανιστούν και να τιμωρηθούν. Τότε ο βασιλιάς παρουσίασε απολογισμό των έργων τους στην ιρανική κοινότητα και ο αγγελιαφόρος του τόνισε: «Κοιτάξτε τη συμπεριφορά αυτών των δυο νέων και γίνετε μάρτυρες της κακής χρησιμοποίησης εκ μέρους τους των δικών μου προς αυτούς ευνοιών».

Η έλλειψη ενότητας της ιρανικής κοινότητας

Κάποιοι ανάμεσα στους Ιρανούς, οι οποίοι προσπαθούσαν να προωθήσουν τα συμφέροντά τους και εξύβριζαν και συκοφαντούσαν τους δυο νέους, προσπάθησαν γρήγορα να εκμεταλλευθούν την κατάσταση. Οι πιο ζηλόφθονοι ανάμεσά τους συνένωσαν τις φωνές τους και ζήτησαν τη θανάτωση των γιων του Αγά Μουχάμαντ επιμένοντας στα εξής: «Σύμφωνα με τη θρησκεία μας ο κάθε ένας, που συμπεριφέρεται μ' αυτό τον τρόπο και είναι ανυπάκουος στον κύριό του, πρέπει να θανατωθεί».

Άλλοι από τους Ιρανούς, που διατηρούσαν ένα κάποιο ίχνος πραγματικής πίστης μέσα τους και διατηρούνταν πάνω σε ένα ελάχιστο υποστήριγμα του θείου νόμου, διαφώνησαν με την πρώτη ομάδα και, αν και γνώριζαν ότι θα επέσυραν την οργή και το θυμό του βασιλιά επάνω τους, διεκήρυξαν τα εξής: «Οι κατηγορίες που πρόσφατα στοιχειοθετήθηκαν ενάντια στους γιους του Αγά Μουχάμαντ δε μας γίνονται πιστευτές. Δεν έχουν υποπέσει σε καμιά αμαρτία σύμφωνα με τη θρησκεία μας και πιστεύουμε ότι θα ήταν πολύ καλύτερο, αν ο βασιλιάς αποφάσιζε να συμπεριφερθεί ως βασιλιάς και συγχωρούσε τα όποια λάθη τους».

Ο βασιλιάς συμπεριφέρθηκε πολύ ευγενικά και ανήγγειλε με τον αγγελιαφόρο του: «Εγώ ο ίδιος μεγάλωσα αυτά τα παιδιά. Ούτε θα τα σκοτώσω, όπως κάποιοι ανάμεσά σας απαιτούν, ούτε θα τα συγχωρήσω. Αποφάσισα να τα στείλω εξορία σε κάποιο σημείο του βασιλείου μου, στη ζούγκλα, μακριά από ταξιδιώτες». Όταν εμείς ήμασταν στο Σιάμ, δεν ήταν εύκολο να εξακριβώσουμε πού ήταν τα δυο αυτά άτομα, αν ζούσαν, ή αν είχαν ήδη πεθάνει.

Οι Ιρανοί διάδοχοι του Αγά Μουχάμαντ

Ύστερα από αυτά τα λυπηρά γεγονότα, ο βασιλιάς εμπιστεύθηκε την πρωθυπουργία σε ένα άτομο από το Σουστάρ. Είχε προηγουμένως διακριθεί αυτός για το υπόβαθρο της οικογένειάς του, για την προσωπική του ικανότητα και γενναιότητα. Η οικογένειά του κατάγεται από το φημισμένο Μολλά Χασάν Αλί του Σουστάρ²⁰ και όντως αυτό το άτομο αποδείχτηκε πολύ έξυπνο και προικισμένο. Κατείχε τα σιαμέζικα και γνώριζε πολύ καλά το πρωτόκολλο της χώρας. Δυστυχώς, σύντομα μετά την εκ μέρους του ανάληψη της πρωθυπουργίας, ένας διεστραμμένος από το Χορασάν τον δολοφόνησε μέρα-μεσημέρι, βρίζοντας ως εξής: «Εσύ μου στέρησες κάθε βαθμό και θέση. Δε νοιάστηκες που ήσουνα η αιτία της συμφοράς μου, ούτε μου προσέφερες την παραμικρή βοήθεια».

Η έλλειψη ενός άξιου Ιρανού ηγέτη

Η ομάδα των Ιρανών που εναπέμειναν στη διοίκηση του Σιάμ δεν ήταν ούτε άξιοι ούτε ικανοί να καλύψουν ένα υψηλό πόστο και έτσι διατηρήθηκαν σε χαμηλές θέσεις. Δυο ή τρία πρόσωπα, στα οποία προσφέρθηκαν υπεύθυνες θέσεις, από τον ίδιο το βασιλιά, αρνήθηκαν, καθώς πλέον φοβούνται το φθόνο των άλλων σημαντικών Ιρανών του Σιάμ. Στο μεσοδιάστημα όμως οι κρατικές υποθέσεις πήραν την κατιούσα.

Ο κάθε ένας, στον οποίο ο βασιλιάς εμπιστευόταν υψηλά καθήκοντα και τον έστελνε στο εξωτερικό για κρατικές υποθέσεις, έπεφτε στην κραιπάλη και δε γυρνούσε πια στο Σιάμ. Σύντομα η υπόθεση έφθασε στο απροχώρητο. Για όλους αυτούς τους λόγους ο βασιλιάς δεν ήταν ικανός να βρει έναν Ιρανό για τη θέση του πρωθυπουργού και, καθώς οι Σιαμέζοι δεν είναι ικανοί να χειρίζονται κρατικές υποθέσεις, ούτε στο παρελθόν τους είχε ο βασιλιάς χρησιμοποιήσει, ούτε τώρα χρόνος υπήρχε για να προετοιμαστούν. Ο μόνος υποψήφιος που απέμεινε ήταν ένας Δυτικός που είχε αρχικά απασχοληθεί ως ναυτικός.

20. Πόλη του Χουζεστάν κοντά στα Σούσα (περσ. Σους). Ο Μολλά στο σιτικό Ισλάμ είναι ό,τι ο Σείχης στο σουνιτικό Ισλάμ: θρησκευτικός ηγέτης σε τοπικό επίπεδο μιας κοινότητας.

Η άνοδος του Δυτικού υπουργού

Ενώσω ακόμη ο Αγά Μουχάμαντ ήταν πρωθυπουργός, ο Δυτικός αυτός είχε προσληφθεί για πρώτη φορά στη διοίκηση του βασιλιά. Τότε η δουλειά του ήταν να βρίσκει και να προμηθεύει σκάφη. Καθώς είναι πραγματικά ένας έξυπνος άνθρωπος και γνώστης πολλών δολιοτήτων και τεχνασμάτων, στην αρχή προσπάθησε με κάθε τρόπο να δείξει ότι ήταν τάχα καλός χαρακτήρας, ή τουλάχιστον ότι θεωρείται καλό στο Σιάμ. Το όλο θέμα στη χώρα αυτή είναι να ξέρεις τη γλώσσα καλά και να έχεις συνηθίσει τις ιδιομορφίες του πρωτοκόλλου.

Έτσι ο Δυτικός βάλθηκε να μάθει την τοπική γλώσσα, τους νόμους, τα ήθη και τα έθιμα και είχε την τύχη να βρεθεί σε μια θέση στη διοίκηση που δεν υπήρχαν ικανοί αντίπαλοι. Μέρα με τη μέρα εντυπωσίαζε το βασιλιά με επίδειξη πρακτικών ικανοτήτων και διεστραμμένης, κίβδηλης, ευθύτητας. Ύστερά από μακρόχρονο διάστημα ανέβηκε στη θέση του πρωθυπουργού και κατείχε αυτό το πόστο τρία ή τέσσερα χρόνια, πριν εμείς φθάσουμε στο Σιάμ.

Ο Δυτικός υπουργός είχε καταφέρει να κατακτήσει την ιδιαίτερη συμπάθεια του βασιλιά με μέσα δόλια και απατηλά, σε τέτοια έκταση, ώστε να μη βρίσκεται σε δημόσια θέα ούτε μια στιγμή, αν δεν είναι στο πλευρό του βασιλιά. Γενικά μιλώντας, αυτός ο Δυτικός υπουργός επιδεικνύει δημόσια κάθε διάθεση εξυπηρέτησης, ακεραιότητας, λιτότητας και ειλικρίνειας και αποδύεται σε έντονη προσπάθεια να αυξήσει τα κρατικά έσοδα και να περικόψει τα έξοδα και τις δαπάνες.

Όπως και να έχει το πράγμα, είναι σίγουρο ότι κάθε χρόνο στέλνει πελώρια χρηματικά ποσά από το βασιλικό θησαυροφυλάκιο σε διάφορα δυτικά βασίλεια, υπό το κάλυμμα διακανονισμού διαφορών υποθέσεων. Μέχρι στιγμής δεν έχει λάβει χώρα καμιά επιστροφή αυτών των ποσών.

Σύμφωνα με το μίσο, το οποίο υπάρχει ανάμεσα στο Ισλάμ και τους άπιστους, ο Χριστιανός υπουργός πάντοτε ανταγωνίζεται με τους Μουσουλμάνους σε κάθε θέμα. Μάλιστα, όπως ένας στίχος προσδιορίζει «Εάν δώσεις βοήθεια σε ένα διεστραμμένο πρόσωπο, ο θεός σύντομα θα φέρει το άτομο αυτό εναντίον σου», ο Δυτικός προσπάθησε να αποπέμψει και να απομακρύνει τους Ιρανοί. Προσπαθώντας να βλάψει την καλή φήμη τους, επιχειρεί πάντοτε να εκθέσει τις όποιες εσφαλμένες πράξεις

τους και να ανεύρει κάποιο σημείο της προς το βασιλιά ανυπακοής τους.

Ο Χατζί Σαλίμ συκοφαντήθηκε από το Δυτικό πρωθυπουργό

Μόλις πρόσφατα αυτός ο παράνομα γεννημένος κατάφερε να πάρει το πάνω χέρι από τον απεσταλμένο Χατζί Σαλίμ, εκμεταλλευόμενος την έλλειψη διορατικότητας και την παραμέληση ορισμένων θεμάτων. Όταν ο Χατζί Σαλίμ γύρισε από την Περσία στο Σιάμ, ο Χριστιανός αναμόχλευσε τη δυσανεμία του βασιλιά επικρίνοντας τη συμπεριφορά του απεσταλμένου κατά τον ακόλουθο τρόπο: «Ο Χατζί Σαλίμ, τον οποίο η Μεγαλειότητά σας έστειλε σε μια αποστολή στο Ιράν, εξόδευσε περίπου πέντε χιλιάδες τουμάν και ωστόσο δεν κατάφερε να τακτοποιήσει τα θέματα, με τα οποία απησχολείτο, με τον τρόπο που σεις είχατε διατάξει. Επιπροσθέτως, η έλλειψη αποτελεσματικότητας ακολουθήθηκε από την καταφυγή του στον τόπο του, όπου ξόδευσε εξοπλισμό και υλικά, με τα οποία η Μεγαλειότητά σας τον προμήθευσε για την αποστολή του.

Τώρα έχει γυρίσει γυμνός και άφραγκος, χωρίς να μπορεί να μας δώσει μια ικανοποιητική εξήγηση για όλα αυτά. Του είχαμε δώσει πιστώσεις για να πάρει ό,τι χρειαζόταν από τους Ολλανδούς και τους Άγγλους και πραγματικά το όλο ποσό δεν ήταν λιγότερο από χίλια τουμάν. Εκτός από αυτά τα χρήματα, είναι γνωστό ότι πήρε άλλα τεράστια χρηματικά ποσά και ποικίλα δώρα από την αξιότιμη διοίκηση του Ιρανού βασιλιά. Όμως, παρ' όλα αυτά και παρά τα μεγάλα έξοδα, που υποστήκαμε, γύρισε χωρίς καθόλου ρούχα».

Οι γραφείς που αποστάληκαν μαζί με τον Χατζί Σαλίμ συμφώνησαν με τα περισσότερα από όσα ισχυρίστηκε ο Χριστιανός υπουργός. Είχαν δυσανεμισθεί με τη συμπεριφορά του απεσταλμένου, ιδιαίτερα με το γεγονός ότι εκείνος δεν τους επέτρεψε να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους. Έτσι, οι γραφείς έδωσαν πλήρη αναφορά των κακών τρόπων του Χατζί Σαλίμ, της εκ μέρους του κατάσχεση των κρατικών αγαθών, των πολλών ανήκουστων εξόδων του και, τέλος, της μεταφοράς του φορτίου του πίσω στο Σιάμ με το πλοίο της διπλωματικής αποστολής. Με τέτοιες αναφορές δεν ήταν δύσκολο για τον υπουργό να ανάψει στο βασιλιά τις φλόγες του θυμού του.

Ο βασιλιάς δήλωσε: «Δε με μέλλει αν ο απεσταλμένος μου ξόδεψε ένα πολλαπλάσιο ποσό, αρκεί να εξύψωσε το όνομά μου στην ιρανική Αυλή. Πραγματικά θα του ήμουν ευγνώμων. Όμως, όταν γύρισε μαζί με τον πρέσβη του Ιράν δεν είχε κάποιο απολογισμό να μου παρουσιάσει. Τον εμπιστεύθηκα και εκείνος συμπεριφέρθηκε άτιμα. Τώρα πραγματικά εθύμωσα μαζί του».

Λίγες μέρες μετά την άφιξή μας στο Σιάμ ο βασιλιάς συνέλαβε και φυλάκισε τον Χατζί Σαλίμ και, όταν ήμασταν έτοιμοι να αναχωρήσουμε, τον έστειλε σε μας με τη συνοδεία του Ιρανού υπουργού, Σιαμέζων αυλικών και Ιρανών υπασπιστών. Αυτοί μας επέδωσαν το εξής μήνυμα:

«Από την έναρξη της βασιλείας μου μέχρι σήμερα εμπιστεύτηκα τις υποθέσεις μου σε Ιρανούς και στηρίχτηκα πάνω τους. Όμως ο καθένας τους αποδείχτηκε απατεώνας και ανυπάκουος, ενώ αρκετοί έκλεψαν από το θησαυροφυλάκιό μου. Ο Χατζί Σαλίμ, που σας συνόδευσε μέχρι το Σιάμ, έχει αποκτήσει πολύ κακή φήμη. Έπεσε σε δυσμένεια, αφού σπατάλησε απερίσκεπτα τεράστια τμήματα του θησαυρού μου.

Εφόσον η ειλικρίνεια και η καλή θέληση έγιναν έκδηλες στους εκπροσώπους της ιρανικής Αυλής, σας παρακαλώ θερμώς να ελέγξετε τους λογαριασμούς του. Ό,τι υπολογίσετε σχετικά με τα νόμιμα έξοδά του, γράψτε μου με τον τρόπο που σας ζήτησα. Θα δεχθώ την αναφορά σας εν προκειμένω».

Ο Χατζί Σαλίμ ξόδεψε πραγματικά πελώρια χρηματικά ποσά ζώντας με ένα τρόπο πολύ ανώτερο αυτού, ο οποίος του αναλογούσε. Όμως ο ίδιος ισχυρίζεται: «Όταν αποστάληκα στην Αυλή του Ιράν, που κρατάει σταθερό όλο τον κόσμο, οι Σιαμέζοι συμφώνησαν και μου το διαμήνυσαν μέσω του Ιρανού υπουργού, που έχει πεθάνει, ότι, ό,τι θεωρούσα αρμόζον, έπρεπε να κάνω και εν προκειμένω έκανα μόνον ό,τι θεωρούσα αρμόζον».

Αφού όμως ο υπουργός δεν ήταν πια στη ζωή, ο βασιλιάς δεν μπορούσε να πειστεί εύκολα και να ικανοποιηθεί με αυτή την εξήγηση. Μετά από πολλή φασαρία, παρά το γεγονός ότι ο βασιλιάς σε πολλά επί μέρους θέματα του έδινε το πλεονέκτημα της αμφιβολίας, ο Χατζί Σαλίμ φαινόταν και πάλι να κατέχει δυο χιλιάδες τουμάν, που δεν προσδιόριζε σε τι είχε ξοδέψει, όπως ισχυριζόταν, ούτε έφερε έστω κάποια απόδειξη.

Η πιο βάσκανος μοίρα για τους ανθρώπους ήταν η άφιξη στο Σιάμ. Οι ίδιοι εκεί βρέθηκαν όντως στον έσχατο βαθμό μετριότητας και αρμόζουσας διαγωγής. Έτσι όμως κατέστησαν τους

Σιαμέζους καχύποπτους και ωστόσο είναι συχνό για αλλοδαπούς ξαφνικά να εκπίπτουν από την εύνοια και να μην έχουν παρά την από το Θεό ανταπόδοση στα έργα τους να περιμένουν. Ο δύσμοιρος Χατζί Σαλίμ υπέφερε από την κακή φήμη που είχαν αφήσει πίσω τους μερικοί παλιάνθρωποι. Όμως δεν είναι πάντοτε σωστό να κατηγορούνται οι ποικίλοι αλλοδαποί σε μια χώρα. Η κατάσταση στο Σιάμ αποδίδεται ανάγλυφα από την εξής παροιμία: «Άσχημα νερά ξεχύνονται από μια μολυσμένη πηγή». Όλα αυτά παρουσιάζονται εξίσου καλά από την άλλη παροιμία: «Το γέρικο ψάρι βρομάει στο κεφάλι και όχι στην ουρά».

Αυτή είναι βεβαιότατα μια αληθινή περιγραφή των πραγμάτων στο Σιάμ. Πραγματικά για ποιο λόγο ο βασιλιάς συνεχίζει να εμπιστεύεται τα ηνία της εξουσίας στα χέρια τόσο ανίκανων ανθρώπων; Γιατί δεν τους ερευνάει πιο καλά και δεν ελέγχει τα προσόντα τους; Ύστερα από σύντομο χρονικό διάστημα ο βασιλιάς καταλήγει να μετανοήσει για την επιλογή του και να κατακρίνει τις περιστάσεις.

Όλοι οι ηγεμόνες έχουν ανάγκη της συμβουλής ικανών υπουργών

Σε όσους σχετίζονται με τα μυστικά της αληθινής σοφίας και τα διδάγματα της πολιτικής επιστήμης είναι απολύτως σαφές ό,τι εάν ήταν δυνατόν για τους ηγεμόνες να τακτοποιούν τις υποθέσεις αυτού του κόσμου, καθώς και του μελλοντικού κόσμου μόνο με την εμφανή δική τους προσπάθεια και εμμονή, και εάν δεν ήταν απαραίτητο να περιορίζουν τα λάθη από τα Χρονικά της διακυβέρνησής τους με την οξυδερκή λεπίδα των μορφωμένων ανθρώπων και συμβούλων, τότε οι βασιλείς και οι σουλτάνοι των αρχαίων χρόνων, τους οποίους ο Θεός υποστήριξε με τη χάρη του και με ένα μεγάλο τμήμα θείας ευφορίας, δε θα αισθάνονταν οι ίδιοι ανεπαρκείς ενώπιον των κρατικών ευθυνών τους και δε θα είχαν υποχρεωθεί να επαφίονται τόσο πολύ στους οξυδερκείς σοφούς και σε ανθρώπους υψηλής γνώσης, σε συμβούλους και σε πρίγκιπες ικανούς να βλέπουν το καθετί στις σωστές διαστάσεις του και μάλιστα από τα μέσα.

Σουλτάνοι που έχουν τη θεική χάρη ενός καλού χαρακτήρα και τα χαρακτηριστικά της αρετής κάνουν ό,τι μπορούν για να κρατήσουν εντός των ορίων της βασιλικής επικρατείας τους μια ο-

μάδα πριγκίπων και υπουργών, που να επιδίδονται στη δουλειά τους πάντοτε με τη μεγαλύτερη δυνατή επιμέλεια και να είναι προικισμένοι με την ικανότητα να προσφέρουν σοφές συμβουλές και κατάλληλη υπηρεσία προ των ποδών του ουράνιου θρόνου.

Ένας καλός κυβερνήτης πρέπει να διατηρεί μεγάλο στρατό και να είναι προικισμένος με πνεύμα αντοχής και θάρρους. Πρέπει να είναι κάτοχος των αρετών της γενναιότητας και της φιλευσπλαχνίας, να χειρίζεται τη δύναμή του με διπλωματία και να έχει τη διάθεση να καλλιεργήσει διαυγή και οξυδερκή κρίση και κριτική στάση ως προς όλους και όλα. Η σωστή κρίση θα τον καταστήσει ικανό να υπολογίσει την αξία και τον πραγματικό βαθμό των υπασπιστών του. Είναι επίσης σημαντικό να ξέρει πόση σημασία να δώσει στην καθημέ από τις τέχνες.

Πώς ο ηγεμόνας προσλαμβάνει ταλαντούχους υπουργούς

Η ουσία του χαρακτήρα κάθε υφισταμένου πρέπει να ελέγχεται με δοκιμασίες και παρατήρηση των αντιδράσεών του, με διαπίστωση της ειλικρίνειάς του και της καλής θέλησής του. Όλα αυτά πρέπει να αποσαφηνιστούν στην αρχή. Εάν ο βασιλιάς έχει λόγο να πιστεύει ότι κάποιος είναι ικανός να του παράσχει βοήθεια κατά την άσκηση της εξουσίας και ενάντια στα ορμητικά χτυπήματα της Μοίρας και εάν έχει την πεποίθηση ότι το συγκεκριμένο άτομο έχει διακοσμηθεί με την τελειότητα του νοός και τη σεμνότητα του πνεύματος και έχει προικιστεί με σωστό χαρακτήρα και με τα ανεκτίμητα γνωρίσματα της καλής θέλησης και της ειλικρίνειας, θα πρέπει να σπεύσει να εμπιστευθεί αυτό το άτομο και να το τοποθετήσει σε μια θέση υπουργού, κόνοντάς το έτσι έναν από τους έμπιστους συμβούλους του.

Δεν είναι πρόπον ένας φαύλος, κακοαναθρεμμένος άνθρωπος χωρίς χαρακτήρα να γίνεται αποδεκτός στο στενό κύκλο των συμβούλων του ηγεμόνα ή να τοποθετείται σε θέση κοντινή στη βασιλική Αυλή. Τέτοια απρόσεκτη πολιτική προκαλεί μόνον την απώλεια και την καταστροφή. Είναι όντως ένας μεγάλος κίνδυνος να ενθαρρυνθούν άτομα με μικρή ή ανύπαρκτη περιουσία. Μόνον η θεία χάρη του Θεού μπορεί να μεταμορφώσει ένα ατάλαντο και απαίδευτο άτομο.

*Εάν ο Θεός στρέψει τη χάρη του
πάνω σε έναν άνθρωπο χωρίς ταλέντο
Κοίτα, νερό σε μικρό σπυρί
που γίνεται μαργαριτάρι στο όστρακό του.*

Μνεία γεγονότων διαδραματισμένων στην Ινδία και περιγραφομένων στο τέλος της αναφοράς

Κατ' αυτόν τον τρόπο και μάλιστα πρόσφατα, λόγω έλλειψης εμπίστων διπλωματών, ορισμένοι ισχυροί σουλτάνοι έχασαν τον έλεγχο των επικρατειών τους. Στη σωστή θέση, στο τέλος αυτής της αναφοράς, θα εξηγήσω τι ακριβώς συνέβηκε.

Πώς να επιλέγεται ένας πρέσβης

Ένας σουλτάνος πρέπει επίσης να είναι σίγουρος για τις ικανότητες των υπηρετών του που πρέπει να είναι σημαντικές στους τομείς της δημόσιας ομιλίας και πρακτικής εφαρμογής ορισμένων σχεδίων. Πρέπει επίσης να είναι πλήρης ενήμερος σχετικά με την πρότερη σταδιοδρομία τους από την κατώτερη εκπαίδευση και ύστερα. Τέτοια πληροφορία είναι ουσιωδώς απαραίτητη για την ακριβή αποτίμηση των ταλάντων κάποιου, που θα σταλεί στο εξωτερικό ως πρέσβης. Ο πρέσβης ενός σουλτάνου πρέπει να είναι άτομο άριστης εξυπνάδας, σύμβουλος με μεγάλη διορατικότητα, να γνωρίζει πολύ καλά τη δουλειά του και να έχει ξοδεύσει αρκετό διάστημα στο παρελθόν για να τη μάθει. Πρέπει να είναι ένα άτομο που να έχει ήδη αποδείξει την αξία του, να είναι γρήγορο στην αντίληψη μιας νέας κατάστασης, να λείπει την αλήθεια και να έχει φήμη τίμιου ανθρώπου. Μόνον ένας άνθρωπος που έχει δοκιμαστεί πρώτα με πολλούς τρόπους και έχει αποδείξει την προς το βασιλιά υποστήριξή του μπορεί να θεωρηθεί ικανός για μια υπεύθυνη θέση.

Η σημασία ενός ικανού πρέσβη

Σοφοί και μορφωμένοι άνθρωποι έχουν διατυπώσει σωστά ότι ο πρέσβης είναι η ίδια η γλώσσα του βασιλιά. Οποιοσδήποτε

ενδιαφέρεται να κρίνει τις διαθέσεις ενός ξένου βασιλιά, διαβάζει έναν πρέσβη, σαν να ήταν μια μικρή σελίδα της καρδιάς και της γλώσσας του βασιλιά. Οι ηγεμόνες κρίνουν ο ένας τον άλλο σύμφωνα με τα λόγια του Αλί, του Ηγεμόνα των πιστών και Διαθέτη του Προφήτη. Ο Αλί είπε: «Ο απεσταλμένος είναι ο διερμηνέας του βασιλιά, ο εκπρόσωπος των πιο μύχιων σκέψεων του βασιλιά».

Πραγματικά, δεν υπάρχει άλλος τρόπος να σταθμίσεις ένα μακρινό ηγεμόνα παρά μόνο διά μέσου της διάκρισης και της ικανότητας, την οποία εκφράζει με την αποστολή του απεσταλμένου του. Εάν ο απεσταλμένος του είναι ευφραδής και επιτύχει να εντυπωσιάσει τον οικοδεσπότη του στο εξωτερικό με την αξιέπαινη συμπεριφορά του, αυτό είναι ένα βέβαιο σημείο ότι ο βασιλιάς εκείνος έχει ικανότητα να αποτιμάει το χαρακτήρα των ανθρώπων. Ιδιαίτερα απεικονίζει αυτό το θέμα η ιστορία, που σώζεται σε πολλές παραδόσεις, σχετικά με τον Αλέξανδρο Δικέρατο²¹. Αυτός επιθυμούσε να στείλει έναν απεσταλμένο κάπου, οπότε άλλαξε τα βασιλικά ρούχα του, για να κρυφτεί ο ίδιος έτσι καλά, και πήγε ο ίδιος στην αποστολή μεταμφιεσμένος σε πρέσβη.

Ο κάθε σοφός σύμβουλος διακηρύσσει ότι ο πρέσβης πρέπει να είναι γενναίος, έξυπνος στην ομιλία του και, γενικά, δραστήριος. Πρέπει να είναι ικανός να απαντήσει με χάρη και αμεσότητα, όποια θέματα και αν εγερθούν. Πρέπει να είναι σαφής πάντοτε και να προσαρμόζεται στις περιστάσεις.

21. Ζουλ Καρνέν (Δικέρατος) είναι επίθετο που μέσα στο Κοράνι δεν ακολουθείται από όνομα (και όπως εδώ το όνομα του Μεγάλου Αλεξάνδρου: Αλ Ισκάντερ). Αποδίδεται πιθανότατα στον Κύρο. Μεταγενέστερα αποδόθηκε και στον Αλέξανδρο, του οποίου το αραβικό όνομα προκύπτει από τη μετατροπή των δυο πρώτων γραμμάτων του ονόματος σε αραβικό άρθρο (Αλ) και από τη μετάθεση στο ξ (κσ = σκ). Το σύμβολο των δυο κεράτων στην περικεφαλαία είναι πανάρχαιο, ανάγεται στην ακαδική δυναστεία (24ος αι.) και έχει θεωρηθεί ως σύμβολο παγκόσμιας κυριαρχίας (από το ένα άκρο στο άλλο) και ευφορίας. Η αναπαράσταση του Ναράμ Σιν της Ακκάδ στην ενεπίγραφη στήλη του, που σώζεται στο Λούβρο είναι η πρώτη ανάλογη χρήση του. Για την εξήγηση του επιθέτου Ζουλ Καρνέν, βλέπε επίσης τα κεφάλαια Β'. Το παραμύθι του Μεγ' Αλεξάνδρου-Πηγές και Γ'. Ο Μεγ' Αλέξανδρος και το Κοράνι, την ιστορική εισαγωγή του Α.Α. Πάλλη που περιλαμβάνεται στην έκδοση *Η Φυλλάδα του Μεγ' Αλέξανδρου ή Ιστορία του Μεγάλου Αλεξάνδρου του Μακεδόνα, Βίος, Πόλεμοι και θάνατος Αυτού*, εκδ. «Στοχαστής», Αθήνα 1991, σελ. 19 επ.

*Μια λέξη κατέστρεψε έναν ευημερούντα λαό,
Κοίτα, ένας ολόκληρος κόσμος στη δύση του!
Άλλη λέξη καθάρισε το πεδίο της μάχης,
Δυο εχθρικά σπαθιά έγιναν οι πιο καλοί φίλοι.*

Διπλωματία ανάμεσα στους Χριστιανούς ηγεμόνες

Ύστερα από αρκετή έρευνα έχει αποκαλυφθεί ότι ανάμεσα στους ειδωλολάτρες ηγεμόνες κανένας δεν είναι τόσο επιφυλακτικός στις διπλωματικές υποθέσεις όσο ένας Χριστιανός. Όταν αποφασίσουν να εμπιστευθούν σε κάποιον μια ιδιαίτερη θέση ή αποστολή, πρώτα τον διορίζουν σε εύκολα σχετικά θέματα και ύστερα παρακολουθούν την επίδοσή του προσεκτικά. Εάν ανταποκριθεί καλά στα καθήκοντά του, κάθε δυο ή τρία χρόνια παίρνει προαγωγή και έτσι προχωρεί λίγο-λίγο.

Μια άλλη συνήθεια των διπλωματικών υπηρεσιών των χριστιανικών κρατών είναι ότι από πολύ μικρή ηλικία οι ηγεμόνες υποχρεώνονται να μελετήσουν ιστορία και βιογραφίες και συχνά διορίζονται σε δύσκολες θέσεις για να αποκτήσουν έτσι πρακτική εμπειρία. Μερικές φορές αποστέλλονται στο εξωτερικό μαζί με βετεράνους στρατηγούς, κυβερνήτες, υπουργούς και απεσταλμένους, ώστε να αποκτήσουν από κοντά πολύ καλή γνώση της διπλωματίας στο εξωτερικό. Έτσι, οι Δυτικοί καλλιεργούν ιδιαίτερα таланτα στους νεαρούς ανθρώπους, ώστε, όταν εμφανισθεί ανάγκη, να έχουν αρκετούς πεπειραμένους και να μην είναι υποχρεωμένοι να εξαρτιούνται, όπως ο βασιλιάς του Σιάμ, από όσους περισσεύουν σε άλλες χώρες.

Πρέπει να προστεθεί ότι, όταν οι Χριστιανοί βασιλείς στέλλουν έναν έμπειρο διπλωμάτη τους στο εξωτερικό, η αποστολή του είναι πάντοτε κάτι το σοβαρό και κρίσιμο. Πριν να τον στείλουν, του εξηγούν προσεκτικά όλες τις λεπτομέρειες των καθηκόντων του και πώς θα τα φέρει εις πέρας. Τον πληροφορούν για τα ήθη, τα έθιμα και τους τρόπους της χώρας, που θα επισκεφθεί και του εξηγούν επίσης τι πρέπει να κάνει σε περίπτωση ατυχήματος. Εάν συμβεί κάτι το σοβαρό στον πρέσβη, είναι εκ των προτέρων γνωστό ποιος θα πάρει τη θέση του και πώς θα συμπεριφερθούν οι λοιποί διπλωμάτες. Ακόμη και αν ο δεύτερος πρέσβης πεθάνει, ένας άλλος είναι έτοιμος να αναλάβει καθήκοντα. Γενικά μιλω-

ντας, οι Χριστιανοί διπλωμάτες διδάσκονται τι να κάνουν και από πού να ζητήσουν βοήθεια, αναλόγως του τι πρόβλημα προκύψει.

Το αποτέλεσμα της χρησιμοποίησης ανεύθυνων υπευθύνων

Εάν οι προαναφερμένες τυπικότητες παραληφθούν και ανεύθυνα άτομα, που στερούνται το τάλαντο να υπηρετούν σουλτάνους, τοποθετηθούν σε υψηλές θέσεις, άνθρωποι των οποίων το οικογενειακό υπόβαθρο σχετίζεται με χαμηλές απασχολήσεις, όπως η γεωργία, η κτηνοτροφία και το εμπόριο, θα αποφύγουν να κάνουν σωστή επιλογή διπλωματών και για το συμφέρον του δικού τους άμεσου κέρδους θα προσλάβουν άτομα με λίγα προσόντα στον τομέα της κρατικής διοίκησης. Το τι επακολουθεί είναι αναπόφευκτο. Ο ανεπιτήδευτος πρέσβης σιγοκαίγεται από την επιθυμία για στάση και εξέγερση και στη συνέχεια φλέγεται σαν στοιβαγμένο άχυρο, φθείροντας πλήθος άλλους, που βρίσκονται μαζί του ή κοντά του. Ο σταύλος της άγνοιας ύπαρξής του καίγεται από τα συθέμελά του, διότι το μυαλό του είναι κατάξερο και νεκρό. Χάνεται εξαιτίας της απροσεξίας, σαν ένας άνθρωπος που σκάβει ένα πηγάδι και πέφτει ο ίδιος μέσα. Ο σουλτάνος που επαφίεται σε τέτοιους τύπους δεν πρόκειται να έχει ποτέ κέρδος από τις υπηρεσίες τους. Συγχρωτιζόμενος με τέτοια άτομα το μόνο που κάνει είναι να μειώνει τη δύναμη της χώρας του.

Η σατανική επίδραση του Δυτικού υπουργού

Μερικές φορές, όταν τέτοια ακατάλληλα άτομα κατέχουν κρατικές θέσεις, αποπροσανατολίζουν τον κύριό τους, σαγηνεύοντάς τον και σύροντάς τον μακριά από το μονοπάτι. Έτσι, αυτός ο βασιλιάς αποκτάει τη φήμη ότι παραβιάζει τις συμφωνίες του και ότι είναι αφερέγγυος. Παρά το γεγονός ότι οι Ιρανοί από πολύ καιρό είχαν παιδευτεί για να βοηθήσουν το βασιλιά του Σιάμ και είχαν επιδείξει τη γενναιότητά τους, καθώς και την ικανότητά τους να του διδάξουν το τι συμβαίνει στον έξω κόσμο, αυτός ο παράνομα γεννημένος Δυτικός, αυτός ο Χριστιανός, τον οποίο προανέφερα, έκανε το βασιλιά να αλλάξει τις συνήθειές του και τώρα οι ενδότερες σκέψεις του βασιλιά περιπλανώνται

στο δρόμο του Λάθους. Ο βασιλιάς φαίνεται, και στην εξωτερική εμφάνισή του, ότι τα έχει σαλεμένα.

Ο Δυτικός υπουργός ασκεί μια μεγάλη επιρροή στην κρατική πολιτική και παροτρύνει συνεχώς το βασιλιά στην αδικία λέγοντας: «Για πόσο καιρό ακόμη θα συνεχίσετε να προσφέρετε την καλή σας διάθεση σε εμπόρους και ταξιδιώτες που έρχονται από κάθε χώρα και ιδιαίτερα από τη Χαϊντεραμπάντ και τα κράτη της Ινδίας. Πολλοί φαντάζονται ότι η ευγένειά σας οφείλεται στην αδυναμία σας και στην έλλειψη δύναμης. Εάν ήσασταν σοφός, θα μαζεύατε μια ομάδα Δυτικών, θα κατασκευάζατε μερικά πλοία και θα επιχειρούσατε να συλλάβετε τους εμπόρους και τους ταξιδιώτες που τριγυρνάνε σ' αυτά τα μέρη, όποια και να ήταν η δουλειά τους. Κατασχέσατε όλο τους το εμπόρευμα και όλες τους τις προμήθειες. Αυτό θα είναι η αφορμή να αντιληφθούν οι ξένοι βασιλείς το βαθμό, τη θέση και τη δύναμή σας. Με την επίδειξη της δύναμής σας, όπου και να πηγαίνουν οι υπασπιστές σας, θα τυγχάνουν αντιμετώπισης εκφραστικής σεβασμού και πολιτισμού.

Ο βασιλιάς χρησιμοποιεί μερικούς Δυτικούς ως πειρατές

Αυτό το είδος φαρμάκου είναι μια σπάνια ιατρική συνταγή, η οποία συνίσταται στην παρασκευή ενός γαλακτώματος ρουμπινιών αναμειγμένων με το ελιξίριο χρυσών νομισμάτων και γι' αυτό ο βασιλιάς αμέσως εκτίμησε την οικονομική αξία του. Έτσι, ο ηγεμόνας του Σιάμ διέταξε αμέσως να εξοπλιστούν μερικά πλοία και να επανδρωθούν από Δυτικούς. Αυτοί κούρσεψαν πολλά εμπορικά πλοία, σκότωσαν πολλούς ανθρώπους και μάζεψαν έτσι ένα τεράστιο όγκο από πλούτη, πολύτιμα αγαθά, χρήματα και είδη πολυτελείας, τα οποία ακόμη δεν έχουν μέχρι σήμερα παραδοθεί στο βασιλιά. Οι Δυτικοί πειρατές είναι έξυπνοι τόσο, ώστε να προσφέρουν μικρό μέρος από τα λάφυρα στη διοίκηση του βασιλιά και το μείζον να κρατούν για τους εαυτούς τους.

Ρουμπίνια από το Παϊγκού

Είχε ακουστεί ότι ανάμεσα σε όλα τα πλοία που ληστεύτηκαν κατά τη διάρκεια αυτών των επιχειρήσεων ήταν ένα που ανήκε

σε έναν Αρμένιο²² κάτοικο της Χαϊντεραμπάντ. Οι Δυτικοί τον συνέλαβαν και λήστεψαν το πλοίο του, όταν αυτός γυρνούσε από το Παϊγκού, όπου είχε αγοράσει μεγάλη ποσότητα ρουμπινιών. Όπως ήταν συνήθειά τους, οι Δυτικοί παρουσίασαν στη βασιλική διοίκηση ένα μικρό μόνο δείγμα των κλοπιμαίων και κράτησαν το μεγαλύτερο τμήμα για τους εαυτούς τους. Ακόμη χειρότερα, όταν έφθασαν στο μοίρασμα των ρουμπινιών, οι Δυτικοί έδωσαν στο βασιλιά ως μερίδιο μόνο μερικές χάντρες.

Ο Δυτικός υπουργός εκτελεί Σιαμέζους επισήμους

Πέρα από αυτή την πρακτική ατιμίας, καθημερινώς ο Χριστιανός πρωθυπουργός δολοφονούσε και εκτελούσε διάφορους Σιαμέζους αξιωματούχους και συμβούλους του βασιλιά, εμφανίζοντας πάντοτε ψευδείς λόγους και αιτίες. Εισήγαγε έτσι πλήθος από καινά δαιμόνια στο βασίλειο εκείνο και κατάφερε να περιορίσει τις επιχειρήσεις όλων. Όπως εξήγησα παραπάνω, κανένας δεν τολμάει να μιλήσει στο βασιλιά για το τι πραγματικά κάνει ο πρωθυπουργός του. Έτσι αυτός έγινε πολύ ισχυρός και καταφέρει να κρατάει τα ηνία της εξουσίας στα χέρια του. Εξασκει μεγάλη επιρροή πάνω στο βασιλιά, περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο και συνεπώς έχει πλήρη ελευθερία να κάνει ό,τι θέλει.

Πόλεμος με την Αγγλία

Το αποτέλεσμα αυτής της συμφοράς ήταν ότι ολοένα και λιγότεροι έμποροι και ταξιδιώτες άρχισαν να φθάνουν στο Σιάμ. Η κακή συμπεριφορά του πρωθυπουργού προξένησε την κήρυξη πολέμου από τον Άγγλο βασιλιά και είναι διαταγή ακόμη εν ισχύ ανάμεσα στους Άγγλους να συλλαμβάνουν όποιο σιαμέζικο πλοίο συντύχει μπροστά τους. Ο Άγγλος βασιλιάς έδωσε επίσης διαταγή να μην προσεγγίσει στο Σιάμ κανένας υπήκοός του. Εάν αυτός ο Χριστιανός διατηρήσει την εύνοια και συνεχίσει την ίδια συμπεριφορά, η ισχύς του βασιλιά του Σιάμ σύντομα θα μειωθεί στο έπακρο²³.

22. Αν και χριστιανός, ένας Αρμένιος, όπως και ένας Ρουμί (Ρωμήος), δε συγκαταλέγεται ποτέ μεταξύ των Φρανζ («Δυτικών»).

23. Η σύγκρουση αυτή πρέπει να ενταχθεί μέσα στα γενικότερα πλαίσια της

Περιγραφή της θρησκείας του Σιάμ

Σ' αυτό το στάδιο της αφήγησης ο συγγραφέας αισθάνεται απαραίτητο να τονίσει ότι, όπως έχει καταγραφεί σε δημοσιευμένα κείμενα, η μεγάλη μάζα της ανθρωπότητας συμφωνεί ότι αυτός ο κόσμος πρέπει να έχει ένα Δημιουργό αλλά σχετικά με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά του Δημιουργού, καθώς και για τη φύση των αντιπροσώπων του, οι γνώμες διαφέρουν. Ως προς αυτό το θέμα όλη η ανθρωπότητα μπορεί να χωριστεί σε δυο ομάδες.

Εάν κάποιοι λαοί προσχωρούν σε ένα ξεχωριστό θρησκευτικό σώμα, σε μια ιδιαίτερη θρησκεία, και σε μια συγκεκριμένη μορφή του θείου νόμου, είναι γνωστοί ως λαοί της πίστης και της θρησκείας. Εάν δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο, πολύ σωστά αποκαλούνται λαοί της ασέλγειας και της περιφρόνησης. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι οι Σιαμέζοι ανήκουν στη δεύτερη ομάδα, καθώς είναι τυφλοί και χαμένοι σε αδιέξοδο. Είναι σαφές ότι δεν έχουν προσχωρήσει σε μια κάποια μορφή του θείου νόμου ή σε κάποια συγκεκριμένη λατρεία.

Ειδωλολατρία και μετεμψύχωση

Κατά τη διάρκεια της παραμονής μας στο Σιάμ έγινε βέβαιο, ύστερα από συζητήσεις με τα μορφωμένα άτομα, που κάνουν άμεση χρήση του Σατανά διδάσκοντας ψέματα, ότι η εντόπια θρησκευτική πρακτική είναι απλή και πλήρης ειδωλολατρία ακολουθούμενη από την πίστη στη μετεμψύχωση.

Μετεμψύχωση είναι όταν μια ψυχή πηγαίνει από το ένα σώμα σε ένα άλλο. Οι ποικίλοι λαοί, που πιστεύουν σ' αυτό, διαιρούνται σε αρκετούς κλάδους. Ορισμένοι πιστεύουν ότι η ψυχή μπορεί μόνο να διέρχεται ανάμεσα από τα ανθρώπινα σώματα. Άλλοι ισχυρίζονται ότι η ψυχή είναι ικανή να κατέλθει στο σώμα άλλων ζώων. Άλλοι ακόμη διατείνονται ότι η ψυχή μπορεί να προσδεθεί σε φυτά και, τέλος, υπάρχουν και εκείνοι που έχουν την άποψη ότι η ψυχή κατοικεί ακόμη και σε ορυκτά. Όσοι πιστεύουν ότι η ψυχή κατοικεί μόνο σε ανθρώπινα σώματα, ονομάζονται Νασχ, αυτοί που δέχονται την περίπτωση μετεμψύχωσης προς ζώα,

αγγλογαλλικής αποικιοκρατικής αναμέτρησης.

καλούνται Μασχ, αυτοί που κηρύσσουν τη μετεμψύχωση προς φυτά, αποκαλούνται Φασχ, ενώ αυτοί που έχουν την εντύπωση ότι στο θέμα περιλαμβάνονται και τα ορυκτά, είναι γνωστοί ως Ρασχ.

Ορισμένοι σοφοί και φιλόσοφοι, που είναι όντως πολυμαθείς, όπως ο Αναξαγόρας, ο Δημόκριτος, ο Σωκράτης και ο Πλάτωνας²⁴, έχουν εγνωσμένα διακηρύξει τη θεωρία της σταδιακής εξέλιξης της ψυχής βασισμένοι στη μετεμψύχωση. Αυτοί οι διανοούμενοι έχουν πει πολλά για να υποστηρίξουν τις απόψεις τους και επέδειξαν πολλή ευφυΐα. Ωστόσο, αυτοί οι φιλόσοφοι απέχουν πολύ από την απόλυτη αλήθεια. Δεν είναι εδώ η σωστή θέση για να επιχειρηθεί πλήρης απολογισμός των λεγομένων και των επιχειρημάτων που ανέπτυξαν στα έργα τους, αλλά μια σύντομη περίληψη έχει ως εξής.

Κάποιοι φιλόσοφοι ισχυρίστηκαν ότι η ψυχή ακολουθεί το δρόμο της τελειοποίησής της και ότι πάντοτε βρίσκεται σε κατάσταση ανάπτυξης. Κάθε ψυχή, που αντιλαμβάνεται να περικλείεται σε ένα υλικό σώμα, αναγκαστικά αγωνίζεται να τελειοποιηθεί και να απελευθερωθεί από το σώμα. Όταν κατά το θάνατο η ψυχή εγκαταλείπει το σώμα, εάν ο ανθρωπίνος χαρακτήρας και η ανθρωπινή φύση έχουν επικρατήσει σε εκείνη την ψυχή, θα προσδεθεί πάλι σε ένα άλλο ανθρώπινο σώμα και θα συνεχίσει την πορεία τελειοποίησής της. Όποιες ιδιότητες δεν είχε, στην πρότερη εγκατάστασή της σε ένα σώμα, τελειοποιήσει, συνεχίζει να μάχεται στο καινούριο σώμα για να τις τελειοποιήσει, μέχρις ότου μέσα από τα διαφορετικά στάδια φθάσει στη μορφή του αγγέλου.

Ωστόσο, εάν η ζωώδης φύση κυριαρχεί τη στιγμή του θανάτου, η ψυχή ενδύεται το σχήμα εκείνου του ζώου, με το οποίο έμοιαζε ως επί το πλείστον κατά την πρότερη ζωή το πρόσωπο, στο οποίο η συγκεκριμένη ψυχή βρισκόταν. Στη νέα κατάσταση πάλι η ψυχή προσπαθεί να προσεγγίσει την τελειότητα αυτού του σταδίου.

Υπάρχουν ακόμη αυτοί που πιστεύουν ότι η μορφή, στην οποία η ψυχή εισέρχεται μετά το θάνατο, εξαρτάται από τις πράξεις και τα έργα του θνήσκοντος ατόμου. Έτσι, εάν κατά τις

24. Προσπαθεί να παρουσιαστεί το ανώτερο επίπεδο των υποστηρικτών της μετεμψύχωσης, που ήταν παραδοσιακά ένα θέμα προπαγάνδας εκ μέρους των πολυθεϊστικών ιερατείων και απόλυτης απόρριψης εκ μέρους των μονοθεϊστικών ιερατείων.

μέρες που η ψυχή αναλώνει στην υλική μορφή ορισμένων ειδών, τις μέρες που η ψυχή είναι σαν σουλτάνος στο ανάκτορο των τεσσάρων στοιχείων του ανθρωπίνου σώματος, δεν υπάρχει παρά ένα ενδιαφέρον, το οποίο συνεχώς η ψυχή κυνηγεί, και εάν αυτό, η απόκτηση της γνώσης του ανώτερου κόσμου, την απασχολεί πλήρως και με το σωστό τρόπο, χωρίς λοξοδρομήσεις προς κατώτερα ενδιαφέροντα, χωρίς κάτι άλλο πλην του Καλού ως στόχο, τότε πρόκειται να γυρίσει λαμπρά και πάλι και την επόμενη φορά θα βρεθεί σε μια ανώτερη ύπαρξη.

Μια άλλη από τις ανυπόστατεςπίστεις των Σιαμέζων είναι ότι, ό,τι και να κατέχει κάποιος και ό,τι και να αγωνίστηκε για να αποκτήσει κατά τη ζωή του, πρέπει να ταφεί στα πόδια των αγαλμάτων, για να τα ξαναβρεί το ίδιο το άτομο, όταν θα ξαναέλθει στη ζωή.

Απόρριψη της θεωρίας της μετεμψύχωσης²⁵

Όντως, οι λαοί της αληθινής θρησκείας και του αιώνιου θείου νόμου δε δίνουν καμιά σημασία στη θεωρία της μετεμψύχωσης. Η απόρριψη, την οποία οι αληθινοί πιστοί προβάλλουν, έχει ως ακολούθως. Είναι σαφές ότι η ψυχή είναι εξαρτώμενη και η εξάρτησή της σχετίζεται με το ενδεχόμενο του σώματος, το οποίο έχει την ικανότητα να τη δεχθεί. Συνεπώς, οποτεδήποτε ένα ενδεχόμενο σώμα φθάνει στην τελειότητα, μια ψυχή εισρέει σ' αυτό εκ μέρους του Θεού, την πηγή της εκπόρευσης κάθε στοιχείου, και αυτή η διαδικασία οφείλεται στην παγκοσμότητα της δημιουργικής αφθονίας και στην αρχική προϋπόθεσή της, το ενδεχόμενο σώμα. Συνεπάγεται λοιπόν ότι εάν η μετεμψύχωση μπορούσε να συμβεί, μια δεύτερη ψυχή θα μπορούσε να προσδεθεί σε ένα σώμα και θα ήταν δυνατό δυο ψυχές να κατοικούν και να κυβερνούν ένα σώμα. Τέτοια κατάσταση είναι προφανώς γελοία. Κάθε πρόσωπο, που συναισθάνεται τον εαυτό του, αντιλαμβάνεται ότι

25. Απαραίτητο είναι για ένα μουσουλμάνο, όταν αναλύει κάτι το αρνητικό να εκθέσει και την απόρριψή του, έστω κι αν η τελευταία είναι κάτι το πασίγνωστο. Από το κείμενο προκύπτει ότι ο συγγραφέας παρά την εξαίρετη παιδεία του, παιδεία ανακτορικού γραφέα και όχι συμβούλου, σοφού, νομομαθούς, ή θρησκευτικού ηγέτη, παρά την πολύ καλή στυλιστική του παρά τις καλές φιλολογικές και λογοτεχνικές γνώσεις του, διαθέτει περιορισμένες φιλοσοφικές-θεολογικές γνώσεις.

δεν υπάρχει παρά ένας διευθυντής του σώματός του.

Εάν συνέβαινε πραγματικά η μετεμψύχωση, γιατί η ψυχή δε θυμάται τις λεπτομέρειες του τι συνέβη στο προηγούμενο σώμα της; Και πάλι, σύμφωνα με τη θεωρία της μετεμψύχωσης, ο αριθμός των φθαρμένων σωμάτων πρέπει πάντοτε να είναι ίσος με τον αριθμό των υπαρχόντων σωμάτων. Αυτό, πολύ απλά, δεν έχει έτσι, διότι είναι σαφές ότι δεν υπάρχει τώρα ένας αριθμός ζώντων ίσος με όλους όσους έχουν πεθάνει για ποικίλους λόγους στο παρελθόν, ούτε και στο μέλλον θα γεννηθούν τόσοι, ώστε οι ζώντες να είναι κάποτε περισσότεροι από όλους τους πεθαμένους την όποια συγκεκριμένη στιγμή.

Ο καθένας από τους μεγάλους σοφούς, με σκοπό να επιβιώσει τους ισχυρισμούς του και να αντικρούσει τις αντίθετες θέσεις, έχει προβάλει στα βιβλία του πειστικά επιχειρήματα και συναρπαστικές αποδείξεις, που δεν είναι για να ανατραπούν σ' αυτή την αναφορά του ταπεινού και μέτριου συγγραφέα. Φοβούμενος μήπως γίνω σχοινοτενής τραβώ σ' αυτό το σημείο τα φρένα της ομιλίας μου και συγκρατώ τη γραφίδα μου, ώστε να μην εισέλθω σε μια λεπτομερειακή ανάλυση του θέματος αυτού, ελπίζοντας ότι, σύμφωνα με το ρητό «ό,τι κατανοήθηκε πλήρως δεν πρόκειται να παραληφθεί πλήρως», σας έδωσα πλήρη αναφορά των θέσεων των ειδωλολατρών για τη μετεμψύχωση και ότι όλα αυτά ήταν το καλύτερο δυνατό.

Ενώσω ήμουν αντιμετώπος με τους μορφωμένους του Σιάμ, δεν είχα ανάγκη από αποδείξεις και επιχειρήματα. Είναι τόσο οπισθοδρομικοί και αδέξιοι στη σκέψη τους, που δεν προσφέρουν καλύτερο επιχειρήμα, για τον ιδιαίτερο τρόπο της ανεύρεσης του Θεού, από το εξής: «Βρήκαμε από τους γονείς μας έτσι τη θρησκεία μας και πρέπει να τους ακολουθήσουμε²⁶». Όταν συμβαίνει να συζητάμε τέτοια θέματα με τους Σιαμέζους, δεν υπάρχει άλλη λύση πλην της αποφυγής του όλου θέματος. Οι Σιαμέζοι, που είναι μόνον ένας από τους πολλούς λαούς που προσχωρούν στις παράλογες θεωρίες που περιέγραψα, θεωρούν τους εαυτούς τους ως αληθινά θρησκευόμενους και, παρά τη φανερή παρεκτροπή των πίστεών τους, θεωρούν όλους τους άλλους

26. Η εμμονή στα πατροπαράδοτα θεωρείται υπέρτατη βλακεία για το Ισλάμ, διότι έχει σημασία μόνον αν τα πατροπαράδοτα είναι τοποθετημένα στο σωστό δρόμο της αλήθειας και της πραγματικής πίστης. Αλλιώς είναι η χειρότερη περίπτωση παγίδευσης και καταστροφής.

λους άπιστους. Πραγματικά αναπτύσσουν περισσή ηλιθιότητα σχετικά με όλα αυτά τα θέματα.

Οι Ινδουιστές

Πιθανόν οι καλύτεροι από όλους αυτούς τους λαούς είναι μια ομάδα Ινδουιστών, που θεωρεί πολύ σημαντικό να απέχουν από κάθε μορφή βίας και καταπίεσης. Προσέχουν ιδιαίτερα να αποφεύγουν καθετί, που θα προκαλούσε την παραμικρή αναταραχή. Αρνούνται να σκοτώνουν κάθε μορφή ζωής και απέχουν από κάθε ζωική τροφή. Για να καταπνίξουν τις σαρκικές επιθυμίες τους, εφαρμόζουν συνεχώς τον ασκητισμό²⁷. Αλλά οι Σιαμέζοι είναι οι χειρίστοι από όλους αυτούς τους λαούς και οι πιο μάταιοι στις ανούσιες λατρείες τους από όλους τους άλλους. Στην ουσία δεν έχουν προσχωρήσει σε κάποια συγκεκριμένη θεωρία αλλά απλώς δέχονται ό,τι το ανάρμοστο ως πιστεύω. Ως εκ τούτου ποτέ δε θα βρεθεί ένας Σιαμέζος στο σωστό δρόμο και ποτέ δε θα κάνει τη σωστή επιλογή, όποιες και να είναι οι περιστάσεις. Κάνει απολύτως ό,τι του αρέσει και αποφεύγει ό,τι του είναι προσωπικά δυσάρεστο.

Ειδωλολατρία και δεισιδαιμονία

Οι Σιαμέζοι επιμένουν να λατρεύουν αγάλματα, να καίνε τους νεκρούς, να τρώνε ζώα και ψάρια, πτώματα ή φρεσκοσκοτωμένα, να γίνονται τύφλα στο μεθύσι και να ζουν μέσα στην κραιπάλη του διεστραμμένου τρόπου τους. Δεν είναι καν σαν τους άλλους ειδωλολάτρες²⁸, που λατρεύουν ένα ιδιαίτερο είδωλο, που έχει συγκεκριμένο σχήμα και μορφή. Στο Σιάμ ο καθένας, όταν του αρέσει, κάνει μια εικόνα από πηλό, ξύλο, ή λάσπη, την τοποθετεί

27. Μανιχαϊστική επίδραση.

28. Και ο χριστιανισμός θεωρείται ειδωλολατρία κατά το Ισλάμ, πλην του νεστοριανικού χριστιανισμού, κατά τις επιταγές του οποίου απαγορεύεται κάθε αναπαράσταση του θείου. Κατά το Ισλάμ ειδωλολατρία δεν είναι η εβραϊκή θρησκεία, ούτε ο ζωροαστρισμός (και η σύγχρονη φάση εξέλιξής του, ο παρισισμός με 5 εκ. πιστούς, 0,5 εκ. στην Περσία και 4-4,5 εκ. στην Ινδία).

29. Κύριο θέμα και κεντρικό σημείο κάθε διδασκαλίας ενός ασσυριακού, χιτιτικού ή αιγυπτιακού μονοθεϊστικού ιερατείου, καθώς και κάθε μονοθεϊσμού.

και τη λατρεύει. Ούτε και ικανοποιούνται μόνον με την ειδωλολατρία τους αλλά εκλαμβάνουν ως αλήθεια κάθε είδους διεστραμμένη ανοησία. Απαρνούνται τον παντοδύναμο Δημιουργό, οι Σιαμέζοι λατρεύουν το οτιδήποτε: τον ήλιο, το νερό, τη φωτιά και οτιδήποτε άλλο από το μυθικό ψάρι που στηρίζει όλο τον κόσμο, μέχρι τη σελήνη που γλιστράει στον ουρανό. Ακόμη πιστεύουν ότι μερικά ζώα και ψάρια είναι θεοί.

Οι σοφοί του Σιάμ τονίζουν: «Εφόσον δεν έχουμε την εμπειρία της άμεσης επαφής με το θείο σε όλη Του τη δόξα και τελειότητα, είμαστε υποχρεωμένοι να Το αναζητούμε μέσω υποκαταστάτων, που μπορούμε να διακρίνουμε με τα δικά μας μάτια. Γι' αυτό κάνουμε τα είδωλα κυρίου μας και θεούς μας». Έτσι αυτοί οι ειδωλολάτρες επιχειρηματολογούν υπέρ των διεστραμμένων λατρειών τους και, όπως οι Ιερές Γραφές τους έχουν πολύ καλά περιγράψει, διακηρύσσουν «Τα είδωλα είναι οι μεσάζοντές μας προς το Θεό και τα μέσα προσέγγισης του Κυρίου των κυρίων».

Ορισμένοι Σιαμέζοι διατείνονται επίσης ότι ο ήλιος και το φεγγάρι, καθώς και τα άστρα, έχουν ψυχή και λογικό νου. Υπάρχει ένας μικρός αριθμός από πραγματικούς σοφούς που ισχυρίζονται ότι ένα ιδιαίτερο είδος ψυχής πρέπει να αποδοθεί στα άστρα και υπολαμβάνουν μια περισπούδαστη εξήγηση του θέματος. Όπως και να έχει αυτό, «η ανθρώπινη θεωρητική σκέψη δεν μπορεί να διεισδύσει στην ουσία αυτών των θεμάτων».

Θείες ενσαρκώσεις

Μερικοί Σιαμέζοι ισχυρίζονται ότι ο Θεός εκδηλώνει την υπόστασή του με τη μορφή των πολλών προσώπων. Όντως, εάν κάποιος εξετάσει αυτό το θέμα με τα μάτια της αλήθειας, είναι δυνατό να συμπληρώσει την ανεπαρκή θεωρία τους με ένα πραγματικά πλήρη λόγο. «Αν και το πλήρες κάλλος του Θεού είναι κρυμμένο από την όψη μας, είναι ωστόσο τμηματικά ορατό στο καθέτι που παρατηρούμε. Δόξα στο Μεγαλοδύναμο για τις ευγενείς και διακεκριμένες αλήθειες που οι άνθρωποι επρόφεραν».

Ο ίδιος ο βασιλιάς θεωρείται ότι είναι ένας καλοκάγαθος και ευνοϊκός θεός που μπήκε σε θνητή σάρκα και, καθώς ο φλογερός ήλιος επίσης θεωρείται θεός, οι εντόπιοι λάμπρυναν την καρδιά του βασιλιά, αποδίδοντάς του τον τίτλο «Αδελφός του Ηλίου».

Η αλήθεια είναι ότι κανένας από αυτούς τους λαούς δεν πι-

στεύει στον αιώνιο Κύριο, τον παντοδύναμο και παντογνώστη Δημιουργό αλλά όλοι επαφίονται στη γενική διαδικασία της μοίρας και του χρόνου. Τονίζουν: «Οι θνητοί είναι σαν τις χλόες και τα φυτά. Ο άνθρωπος ξεπροβάλλει ξαφνικά, αλλά το ίδιο ξαφνικά χάνεται από τα μάτια των άλλων. Ύστερα από λίγες χιλιάδες χρόνια, δυο ανθρώπινα όντα έρχονται πίσω στον κόσμο και πάλι, το ένα αρσενικό, το άλλο θηλυκό, και τότε ο όλος κύκλος ξαναρχίζει πάλι».

Οι Σιαμέζοι δε λένε τίποτα σχετικά με το Πλήρωμα του Χρόνου²⁹ και τη Συντέλεια του Κόσμου. Εν κατακλείδι είναι όλοι λάτρεις του Σατανά. Όταν κάποιος πεθάνει, κάνουν ένα ομοίωμα του και το βάζουν ανάμεσα στα άλλα είδωλα και αρχίζουν να το λατρεύουν και αυτό.

Οι μοναχοί στο Σιάμ

Στη γλώσσα τους οι Σιαμέζοι ονομάζουν ρουλί τους σοφούς θεολόγους ιερείς. Η λέξη σημαίνει «δούλοι του Θεού». Αυτοί οι άγιοι άνθρωποι κατοικούν στους ναούς και δε δίνουν καμιά σημασία στις τρέχουσες υποθέσεις και αντιλήψεις του κόσμου. Αφιερώνονται αποκλειστικά στα έργα και τα τυπικά των ειδωλολατρών. Παύουν τις κοινές συνήθειες της ζωής και δε διατηρούν καμιά περιουσία, ούτε ρούχα ούτε τροφή. Έτσι προχωρούν μαζί, με αποφασιστικά βήματα, στο δρόμο της ματαιότητας³⁰.

Όλα τα μέλη της κοινότητας αυτής απαρνούνται το γάμο και, εάν κάποιο μέλος τους συλλαμβάνεται να περιφρονεί και να παραβιάζει αυτή την επιταγή, αποσύρουν βίαια την ψυχή του από το σώμα του και την παρῶν στην πορεία της προς την Κόλαση, ακριβώς όπως κάποιος οδηγεί ένα ψευδοθεό έξω από έναν ιερό ναό. Μια από τις απαιτήσεις της θρησκείας τους είναι ότι όλοι οι νέοι, είτε ευγενικής είτε ταπεινής καταγωγής, ακόμη και οι γιοι μελών της βασιλικής οικογένειας, πρέπει να ξοδεύσουν κάποιο χρονικό διάστημα στους ναούς, να υπηρετήσουν εκεί τους ρουλί, να καθαρίσουν και να συγυρίσουν τα αγάλματα.

30. Η σωστή πίστη δεν είναι ποτέ μάταιη, διότι οδηγεί σε έκβαση και λύση, κατά το Ισλάμ.

Πώς ένας άνθρωπος γίνεται μοναχός

Κατά τη διάρκεια αυτού του σταδίου της εκπαίδευσής τους, αναμένεται ότι θα κυριαρχήσουν τις σαρκικές επιθυμίες τους και ότι θα αποκτήσουν την εκεί διδασκόμενη γνώση και καλύτερους τρόπους, αυτούς που η πίστη τους υποτίθεται ότι τους διδάσκει. Όταν περάσει ο προκαθορισμένος χρόνος, κατά τον οποίο αυτοί πρέπει να προσεγγίσουν την ευσέβεια και να αποκτήσουν τη δικιά τους ιδέα για το καλό, δηλαδή μια απώλεια πολύτιμου χρόνου και καθαρή ανοησία, και αφού έχουν προσεγγίσει το υψηλότερο επίπεδο θρησκευτικής ανάπτυξης για τα μέτρα, εάν σαρκικές επιθυμίες φανούν ότι κυριαρχούν στο χαρακτήρα τους, τότε γυρίζουν στους γονείς και στους συγγενείς τους και απασχολούνται με το σπιτικό τους, φροντίζουν το χωράφι τους και παντρεύονται. Εάν αυτό δε συμβεί και ο Σατανάς αντιληφθεί ότι κάποιος από αυτούς μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τους στόχους του, τους καθιστά βοηθούς και υποτελείς του. Όντως, αν η αρνητική δύναμη ανακαλύψει σατανικά χαρακτηριστικά σημεία στην ικανότητά τους να αφηγούνται και να συνδέτουν μύθους, τους σαγηνεύει με ελκυστικές προτάσεις και πλήθος πειρασμούς και τους βοηθάει να γίνουν θρησκευτικοί αρχηγοί και πολιτικοί ηγέτες.

Αφού τους καταστήσει ικανούς να στεριώσουν στον τόπο του ηθικού σφάλματος, ο Σατανάς τότε τους απαγορεύει τη χαρά της ενασχόλησης με τα κοινά και τους υποχρεώνει να αρνηθούν όλες τις απλές χαρές, που προανέφερα. Νυχθημερόν απασχολούνται με προσευχές, κηρύγματα και μελέτη.

Εν συντομία, ό,τι διδάσκουν είναι ότι ένας σοφός άνθρωπος θα όφειλε να απαρνηθεί αυτόν τον κόσμο με τις ψεύτικες ευδαιμονίες του, να κοιμάται όσο το δυνατό λιγότερο, να περιορίσει κατά το δυνατόν την τροφή του, να μην αρνηθεί ποτέ να προσφέρει θυσίες στα είδωλα, να μην επιθυμήσει τον πλούτο άλλου ανθρώπου και, τελικά, να προσθέσει τη δική του συμμετοχή στις εργασίες ανέγερσης και συντήρησης ιερών ναών.

Παρά το γεγονός ότι το Σιάμ είναι μόνον ένα μικρό βασίλειο, σ' αυτό υπάρχουν πάνω από πέντε χιλιάδες ναοί και, εάν αυτό δεν εθεωρείτο αρκετό, οι μοναχοί θα παρότρυναν να ανεγερθούν κι άλλοι. Κατ' αυτό τον τρόπο, οι μοναχοί παροτρύνουν τον κόσμο να εναποθέσει ολόκληρες περιουσίες του στα πόδια των αγαλμάτων, καθώς τους προσφέρουν εμφανώς ψευδή μαρτυρία

ότι τέτοιες προσφορές και πράξεις ευσέβειας οδηγούν σε μεγάλα ψυχικά κέρδη.

Ο ευσεβής που πέθανε και αναστήθηκε

Μια από τις ιστορίες που λένε οι μοναχοί αναφέρεται σε έναν άνθρωπο που πέθανε και, σύμφωνα με τις θεωρίες της μετεμψύχωσης, επέστρεψε και πάλι στη ζωή. Αυτός ο άνθρωπος ρωτήθηκε πώς τα κατάφερε και ήλθε στον κόσμο εκ νέου και με τόσο καλές προϋποθέσεις μάλιστα. Απάντησε: «Μια μέρα κατά τη διάρκεια της προηγούμενης ζωής μου είδα ένα κομμάτι λάσπη πεταμένο πάνω σε ένα είδωλο. Έπλυνα και καθάρισα ολόκληρο το ναό, αφήνοντάς τον έτσι σε ωραία εμφάνιση και πάλι. Χάρη σ' αυτή τη μόνη πράξη ευσέβειας γύρισα στον κόσμο μπαίνοντας σε μια ικανοποιητική ανθρώπινη μορφή».

Από την άλλη πλευρά το ίδιο άτομο διέδωσε και τα εξής: «Ο τύπος που έριξε με τόσο ασεβή τρόπο λάσπη πάνω στο ιερό άγαλμα γύρισε στη ζωή με τη μορφή ενός σκύλου. Πραγματικά ένα τέτοιο κτηνώδες σώμα ταίριαζε στην αμαρτωλή φύση του».

Επιπλέον, ο άνθρωπος, που επανήλθε στη ζωή ως σκύλος, ανευρέθηκε και ερωτήθηκε ποια ήταν η αιτία της δυσάρεστης κατάστασής του. Αναλυτικά και κατηγορηματικά ομολόγησε τότε ότι η παρούσα δυστυχία του ήταν μια τιμωρία για την τόσο αξιόμειπτη πράξη του κατά την προηγούμενη ζωή του. Αυτό είναι το είδος των απλών μύθων και αφηγήσεων που κυκλοφορεί στο Σιάμ.

Πώς οι ρουλί βγάζουν το ψωμί τους

Οι ρουλί δεν απασχολούνται με την απόκτηση των προς το ζειν, όπως της τροφής ή των ποτών, αλλά δέχονται όλα αυτά ως προσφορά από όλους τους υπόλοιπους ανθρώπους. Κάθε μέρα την ανατολή όλοι οι ναοί ανοίγουν με χτυπήματα των ιερών κυμβάλων και αυτό είναι το σημείο, για τους εντόπιους του Σιάμ, να σηκωθούν και να αρχίσουν να προετοιμάζουν την τροφή τους. Αργότερα θα περιγράψω τα εδέσματά τους και τον τρόπο τρώφής τους.

Με το που ξυπνάνε, οι εντόπιοι βάζουν σε ένα ιδιαίτερο δοχείο

ένα κάποιο τμήμα από τις προμήθειες που έχουν σπίτι τους. Όταν ο ήλιος σηκωθεί για τα καλά, οι δούλοι του ναού βγαίνουν έξω από το ναό ο ένας πίσω από τον άλλο, όμοια με μια αγέλη ζώων που προχωράει σε μια σειρά. «Όντως η έκταση της αμάθειας ενός λαού είναι εμφανής από τα έθιμά του».

Ο κάθε ρουλί μεταφέρει πολλά ξύλινα, χάλκινα και ορειχάλκινα δοχεία. Φοράει δυο κομμάτια ύφασμα μουσελίνας. Το ένα είναι δεμένο στη μέση του, το άλλο το έχει ριχτό στην πλάτη του και μ' αυτό καλύπτει τα δοχεία, που κρατάει στα χέρια του.

Όλοι οι μοναχοί μεταφέρουν ένα είδος βεντάλιας από πλεγμένα καλάμια. Αυτή η βεντάλια έχει ιδιαίτερο σχήμα και είναι ένα διακριτικό σημείο της αποστολής και της ταυτότητας των μοναχών. Κάποιοι από αυτούς κάνουν σκιά για το γυμνό κεφάλι τους με ένα μικρό και απλό αλεξήλιο. Δε φορούν υποδήματα ή καπέλα και τα σώματά τους είναι ελάχιστα καλυμμένα με ενδύματα. Σε αντίθεση με άλλους Σιαμέζους, ξυρίζουν το κεφάλι τους, τα φρύδια τους, τα βλέφαρα και τα λιγιστά γένια τους. Ντυμένοι με αυτό τον τρόπο και χρησιμοποιώντας τις βεντάλιες τους για να κρύβουν τις όψεις τους, τις οποίες οι άλλοι δεν πρέπει ποτέ να δουν, εισέρχονται στους δρόμους, στις πλατείες και στις αγορές.

Χωρίς να εκστομίζουν λέξη επιδεικνύουν την ανάγκη τους στον πληθυσμό που ανταποκρίνεται με ευγένεια και σεβασμό, τοποθετώντας μικρές ποσότητες τροφής στα ανοιχτά δοχεία των μοναχών. Καθώς οι ιερείς τους έχουν απαρνηθεί τον κόσμο και τις πιο λεπτεπίλεπτες απολαύσεις του, ό,τι τροφές και να συλλέξουν έτσι, όσο και να μην ταιριάζουν μεταξύ τους, τις ανακατεύουν όλες μαζί, πριν καθίσουν και τις φάνε.

Κατά τη διάρκεια μιας ημέρας και νύχτας ικανοποιούνται, αν καταναλώσουν ένα μόνο γεύμα, και από τα λοιπά όλα απέχουν. Καταφέρνουν να τρώνε μια πολύ μικρή ποσότητα τροφής για μια περίοδο ορισμένων ημερών. Έτσι, μειώνοντας την τροφή και τον ύπνο τους, υποβάλλουν τα σώματά τους σε ασκητική πειθαρχία.

Οι γηγενείς του Σιάμ πιστεύουν ότι αυτοί οι άγιοι άνθρωποι είναι οδηγοί στο δύσκολο δρόμο του λάθους και της σωτηρίας. Ισχυρίζονται ότι χωρίς αυτούς τους αφοσιωμένους στα θεία ανθρώπους όλες οι καθημερινές απασχολήσεις των απλών ανθρώπων θα οδηγηθούν στο κακό και στην αποτυχία. Γι' αυτό το λόγο οι μοναχοί έχουν δικαίωμα σε ένα τμήμα του πλούτου του κάθε πολίτη και από την άλλη απαγορεύεται στον οποιονδήποτε να

δανειστεί, ή να καταναλώσει ο,τιδήποτε έχει προσφερθεί σ' αυτούς.

Η εβδομαδιαία αργία στο Σιάμ

Όπως εμείς έχουμε την Τζουμάα³¹ ως ιερή μέρα αργίας την εβδομάδα, οι Σιαμέζοι έχουν μια ιδιαίτερη μέρα και νύχτα της εβδομάδας, η οποία είναι η μέρα της λατρείας και λέγεται Βαμ Πρα. Όμως η ιερή μέρα τους δεν είναι μια σταθερή ημέρα αλλά η πρώτη, η έβδομη, η δέκατη πέμπτη και η εικοστή πέμπτη του κάθε μήνα του ημερολογίου τους, το οποίο υπολογίζεται με το αρχαίο σύστημα. Όταν έρχεται η κατάλληλη στιγμή κάθονται στο δάπεδο των ναών και κοιτούν τα αγάλματα. Με τη συντροφιά των δασκάλων, και των ιερέων τους απαγγέλλουν στίχους ύμνων και προσφέρουν θυσίες από το βράδυ μέχρι το επόμενο πρωί. Κατά τη διάρκεια αυτής της μέρας κανένας δεν εργάζεται και όλες οι δουλειές παύουν.

Η μορφή της λατρείας στο Σιάμ

Εκείνο το βράδυ ο βασιλιάς ο ίδιος πηγαίνει στο ναό που είναι το κέντρο της λατρείας και συγκεντρώνει μπροστά του τους άπορους μοναχούς. Ο μοναχός, ο οποίος θεωρείται ως ο πιο μορφωμένος, παίρνει μια θέση στον ίδιο το βασιλικό θρόνο και έτσι, όπως ο λαός γονατίζει μπροστά στο βασιλιά, ο ίδιος ο βασιλιάς γονατίζει μπροστά στον τρελό αυτό που τον θεωρούν σοφό. Ο βασιλιάς του αποδίδει κάθε σεβασμό και ευγένεια, ενώ δέχεται και κάνει ό,τι ο υποτιθέμενος σοφός διατάσσει.

Οι άλλοι μοναχοί, που είναι βαθιά βυθισμένοι στην απόλυτη

31. Είναι η Παρασκευή. Κυριολεκτικά σημαίνει την ημέρα της «Συγκέντρωσης», της «Συνάθροισης». Ωστόσο, φαίνεται ότι για τους Πέρσες η ιερότητα του Σαββάτου επιβεβαιώνεται και από την ονομασία της: «Σαμπέ» σημαίνει «Ημέρα» και εννοεί την κατ' εξοχήν ημέρα. Η επομένη του Σαββάτου θεωρείται ως η πρώτη ημέρα και όχι η αργία της εβδομάδας, εφόσον ονομάζεται «Γιεκ Σαμπέ» (Πρώτη ημέρα) και η μεθεπόμενη ονομάζεται Ντο Σαμπέ (Δεύτερη ημέρα). Αυτό απαντάται και στα ελληνικά, όπου η πρότερη του Σαββάτου ημέρα καλείται (προ) Παρασκευή (ενν. της πραγματικής αργίας) και η μεθεπόμενη ημέρα ονομάζεται Δευτέρα (δηλαδή δεύτερη της εβδομάδας, εφόσον πρώτη είναι η επομένη του Σαββάτου, η οποία δεν είναι λοιπόν αργία).

άγνοια παρά τις θεολογικές μελέτες τους και δεν έχουν τελειοποιήσει την άξεστη γνώση τους με τη σιαμέζικη πίστη, δε γίνονται δεκτοί ενώπιον της βασιλικής παρουσίας αλλά μπαίνουν σε σειρές και κάθονται σε ένα συγκεκριμένο μέρος μέσα στο ναό.

Καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της ημέρας ο βασιλιάς αποδίδει τιμές στους μοναχούς κατά τη διάρκεια των τελετών και τους φορτώνει με δώρα, σύμφωνα με την περίπτωση και την παραδοσιακή γενναιοδωρία του. Σε καμιά περίπτωση δε διακόπτουν ή αναβάλλουν τις ιεροτελεστίες αυτής της ημέρας οι Σιαμέζοι. Θεωρούν ότι η τήρησή τους είναι μια από τις πιο σημαντικές επιταγές της θρησκείας τους. Την ίδια ημέρα άλλες ομάδες ιερουργούν στους υπόλοιπους ναούς της χώρας.

Υπάρχουν επίσης ειδικές περιστάσεις που τα αγάλματα τοποθετούνται πάνω σε φορεία και περιφέρονται από τους έξω ναούς σε όσους βρίσκονται μέσα στην πόλη, όπου κυρίως ο βασιλιάς και οι μοναχοί ιερουργούν. Σε μια τέτοια περίπτωση οι Σιαμέζοι λένε ότι ένα είδωλο ήλθε να επισκεφθεί ένα άλλο ή ότι ένας κάποιος φτωχός μοναχός επισκέπτεται έναν από τους θρησκευτικούς συναδέλφους του. Τότε συγκεντρώνεται όλος ο πληθυσμός της πόλης και παίζουν τύμπανα και φλογέρες. Οι πιστοί φέρουν λουλούδια και φύλλα από δέντρα και τα δένουν γιρλάντες γύρω από τα τείχη του ναού. Επίσης κατασκευάζουν τεχνητά άνθη από χαρτί, που το φτωχό γούστο τους θεωρεί μεγαλειώδη διακόσμηση.

Στη συνέχεια όλοι οι μοναχοί συγκεντρώνονται μέσα στο ναό, οι εντόπιοι καταφθάνουν μέσα στη βοή, που κάνουν οι φλογέρες και τα τύμπανα, και μεταφέρουν μικρά δοχεία φτιαγμένα από καλάμια ή ξύλο. Κάθε άνθρωπος φέρνει όσο ρύζι, όσα φρούτα και όση κίτρινη μουσελίνα μπορεί και προσφέρει όλα αυτά τα αγαθά στους μοναχούς. Η κίτρινη μουσελίνα προορίζεται για ένδυμα των μοναχών. Όταν όλοι συγκεντρωθούν, κάθονται στο δάπεδο στο κέντρο του ναού, άντρες και γυναίκες μαζί, και οι γυναίκες δε φορούν ούτε κάποιο κάλυμμα ούτε καν κάποιο ρούχο.

Σ' αυτό το σημείο ένας από τους μοναχούς, που έχει μόλις γίνει εταίρος ανάμεσά τους και έχει πια μάθει την πανηγυρική ηλιθιότητα αυτού του τυπικού, ανεβαίνει στο θρόνο, που μοιάζει με εκείνο των ανακτόρων, και αρχίζει να απαγγέλλει όλα αυτά τα είδη των γελοίων ματαιοτήτων ενώπιον των ειδώλων. Ο καθένας κάθεται και βλέπει αυτή τη γελοιοτητα. Ενώνουν τις παλάμες

τους, κρατώντας τα δάχτυλά τους ανοικτά και έτσι έχουν τις άκρες των δακτύλων τους αντισταθμισμένες μεταξύ τους κάτω από το πρόσωπό τους. Σ' αυτή τη στάση παρακολουθούν το κήρυγμα των μοναχών και, όταν το όνομα ενός από τους δαίμονες τους αναφέρεται, σηκώνουν τα χέρια τους, στις θέσεις που τα έχουν, μπροστά από την όψη τους ως σημείο σεβασμού.

Αφού ο κήρυκας κρατήσει τη συνάθροιση απασχολημένη για κάποιο χρονικό διάστημα, σαν κάποια ομάδα υπηρετών, σταματάει μια κάποια στιγμή, για να πάρει ανάσα. Τότε κάνει ένα σινιάλο και το κοινό αρχίζει να τρώει, ενώ έτσι η διασκέδαση διαδέχεται το κήρυγμα.

Μια ομάδα μουσικών, που έρχονται ειδικά για την περίπτωση στο ναό, με σκοπό να τέρψουν τους πιστούς, αρχίζει να παίζει κάποιο σκοπό στη λύρα του Κατάυ, αυτό το φημισμένο όργανο. Αυτοί δεν πληρώνονται με χρήματα αλλά προσφέρουν την τέχνη τους με αντάλλαγμα υψηλότερες ανταμοιβές. Δυστυχώς, τα όργανά τους είναι δυσαρμονικά και οι μελωδίες τους κυμαίνονται έξω από κάθε αναγνωρισμένη μουσική κλίμακα.

Όταν η κακόχη αυτή ανοησία λήξει, αρχίζουν να ανοίγουν τα στόματά τους, για να επιδοθούν σε βιαστικά και ασυνάρτητα λόγια, που τα θεωρούν κηρύγματα, ενώ το μόνο που πραγματικά κάνουν, είναι να γεμίζουν τα στόματά τους με αέρα. Αυτό συνεχίζεται μέχρι το ηλιοβασίλεμα και ακόμη και το βράδυ, ενώ οι ίδιοι μουρμουρίζουν και στο φως των φανών. Οι ρουλί όλοι μαζί κάθονται σε ένα μέρος του ναού. Όταν ακούσουν τις βλακείες του κήρυκα, στο τέλος της ομιλίας του, του προσφέρουν ένα ειδικό όνομα, τίτλο και βαθμό. Ο δύσμοιρος ο κήρυκας απορροφάται ολοσχερώς σ' αυτές τις ηλίθιες τελετές όλη τη μέρα και όλη τη νύχτα.

Περιορισμοί σε όσους θέλουν να γίνουν μοναχοί

Εφόσον το βασίλειο του Σιάμ δεν είναι μεγάλο στην έκτασή του και ο καθένας, που θέλει να γίνει μοναχός, μειώνει τον αριθμό των γεωργών, καθώς αφιερώνεται στους ναούς, δεν υπάρχουν και πολλοί άνθρωποι που εργάζονται. Ως εκ τούτου ο βασιλιάς έχει διατάξει ότι όποιος μένει στο ναό και επιθυμεί να απαλλαγεί από τις ευθύνες της καθημερινής ζωής, πρέπει να περάσει πρώτα από πολυτεείς σπουδές. Εάν ο υποψήφιος παίρνει τα γράμ-

ματα, όλα εξελίσσονται ωραία και καλά γι' αυτόν, αλλά, αν δε συμβαίνει αυτό και ο μόνος στόχος είναι η ήσυχη απομόνωση και μια εύκολη ζωή, δεν του επιτρέπεται αυτό το όνειρο, αλλά υποχρεώνεται να επιστρέψει στις τάξεις της αγροτιάς. Αφότου το όνομά του γραφεί στα κατάστιχα, οι εφοριακοί παίρνουν και από αυτόν φόρους, όπως και από κάθε άλλον.

Αυτή η διεκδικητική πρακτική λειτουργεί φοροσυλλεκτικά από μόνη της και απαιτεί μεγάλη προσπάθεια και επιμονή από τους φοιτητές θεολογίας που βάζουν τα δυνατά τους στη μάταιη πορεία τους. Διατηρούμε ωστόσο την ελπίδα ότι επειδή ο Σατανάς βοηθάει ιδιαίτερα αυτούς τους ειδωλολάτρες για να επιμένουν τρομερά στο μάταιο δρόμο τους, ο Ένας, ο Αληθινός Θεός, θα επιδείξει τη φιλευσπλαχνία Του και με τη χάρη Του θα υποστηρίξει τους πιστούς και ευσεβείς, που ακολουθούν τους καθαρούς Ιμάμηδες και ζουν κάνοντας σωστές πράξεις και αγαθοεργίες.

Η προσωπική πίστη και το σύμβολο του βασιλιά

Όσον αφορά την πίστη του βασιλιά του Σιάμ η κατάσταση δεν είναι πολύ σαφής. Εξωτερικά φαίνεται ότι έχει επηρεασθεί από την κατάρα της ειδωλολατρίας. Ωστόσο, κάθε τόσο δείχνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την πίστη του κάθε πρωθυπουργού του. Αυτό ισχύει και τώρα και, χάρη στο Χριστιανό πρωθυπουργό, πολλοί Δυτικοί από διαφορετικά έθνη έχουν έλθει στο Σιάμ, φέρνοντας μαζί τους τους ιερείς τους.

Είναι γεγονός ότι οι Σιαμέζοι δεν είναι καθόλου σταθεροί στη θρησκεία τους, όμως, σύμφωνα με το ρητό «οι λαοί ακολουθούν τη θρησκεία των κυριών τους», οι άντρες και οι γυναίκες στο Σιάμ θα δεχθούν όποια θρησκεία οι κυβερνήτες τους δεχθούν. Έτσι, οι Ιρανοί, που διαμένουν στο Σιάμ και ανοίγουν ένα σπιτικό εκεί, φέρνουν όλα τα μέλη της νέας οικογένειας στο μαντρί του Ισλάμ. Με τον ίδιο τρόπο η χριστιανική κοινότητα έχει καταφέρει να προσηλυτίσει κάποιου πέντε με έξι χιλιάδες ντόπιους.

Όταν αυτό το θέμα αναφέρεται στο βασιλιά, ο ίδιος τονίζει ότι δεν τόν αφορά αυτό και ότι ο λαός μπορεί να ενταχθεί σε όποια θρησκεία επιθυμεί, αρκεί να παραμένει αφοσιωμένος στις αγροτικές επαγγελματικές απασχολήσεις του. Έτσι, όλοι οι ξένοι, που φθάνουν στο Σιάμ, προσηλυτίζουν κάποιους από τους γηγενείς στη δικιά τους θρησκεία. Ως προς την πίστη, που ο βασιλιάς

πραγματικά διατηρεί μέσα στην καρδιά του, τονίζουμε ότι «ο Θεός γνωρίζει τέλεια τα μυστικά των δούλων Του».

Περιγραφή του νομικού συστήματος του Σιάμ

Αν και οι Σιαμέζοι δε διαθέτουν πραγματικές περιουσίες, χρήματα, πλούτο ή δύναμη αρκετά ώστε να απαιτείται ένα δικαστήριο ή καθ' αυτό δίκες, διατηρούν το έθιμο να αναλαμβάνουν έρευνες και να καταφεύγουν στα υποτυπώδη δικαστήριά τους. Ωστόσο, κάθε απόπειρα να χρησιμοποιήσουμε νομική ορολογία σ' αυτές τις διαδικασίες είναι χωρίς νόημα, όπως άλλωστε και κάθε προσπάθεια να αποκληθούν γενικά οι Σιαμέζοι πολιτισμένα ανθρώπινα όντα.

Όταν κάποιος επιθυμεί να καταθέσει μια μηνυτήρια αναφορά, πηγαίνει στους αξιωματούχους του θρησκευτικού και του λαϊκού νόμου. Αυτοί οι διοικητικοί υπάλληλοι σχηματίζουν ένα σώμα γνωστό ως Κουρούμ Καν, όνομα που σημαίνει τους ασφαλιστές της αλήθειας. Ο κατήγορος, είτε γράφει μια αναφορά, είτε παρουσιάζει την περίπτωση του προφορικά. Οι αξιωματούχοι κάθονται ενώπιόν του και είτε δέχονται την αίτησή του, είτε καταγράφουν τα λεγόμενά του. Όλα αυτά καταγράφονται σε ένα μαυροκαλυμμένο βιβλίο με γραφίδα από ιδιαίτερη κιμωλία. Στη συνέχεια οι αξιωματούχοι ζητούν από τον κατηγορούμενο να ορκιστεί και με τον ίδιο τρόπο καταγράφουν τις απαντήσεις του στις κατηγορίες.

Το επόμενο πρωινό, τα δυο μέρη ορκίζονται χωριστά ενώπιον του δικαστηρίου και υποβάλλονται και πάλι σε ερωτήσεις, που καταγράφονται μαζί με τις απαντήσεις τους. Αν τα δυο μέρη είναι πλούσια και εξασκούν επιρροή στην κοινωνία και η περίπτωση τους θεωρηθεί ότι αποτελεί νομική υπόθεση, το δικαστήριο συνεχίζει τη διαδικασία, την οποία οι ντόπιοι καλούν Κασουάμ.

Καθ' όλη τη διαδικασία το δικαστήριο πληρώνεται για τις έρευνες του και αυτά τα χρήματα καταβάλλονται καθημερινώς, πριν αρχίσει η ανακριτική διαδικασία. Έτσι συνεχίζεται η δίκη, μέχρις ότου το ένα από τα δυο μέρη ικανοποιήσει τους αξιωματούχους με τη μαρτυρία του, ή βρεθεί στη δύσκολη θέση να μην μπορεί να καταβάλει τα παρατεινόμενα ημερησία έξοδα.

Όταν λήγει η επίσημη έρευνα και ανάκριση, το βιβλίο ανοίγει, οι αξιωματούχοι συγκρίνουν τη μαρτυρία του καθενός από την

πρώτη μέχρι την τελευταία ημέρα. Εάν οι ανακριτές δικαστές φθάσουν σε ένα σημείο, όπου έχει καταγραφεί κάποιο από τα λεγόμενα που δεν έχει νόημα, όπου, φερ' ειπείν, συγγέονται ποσά ή η χρονολογική σειρά ορισμένων γεγονότων, τότε συνάγουν ότι το άτομο, που τα έλεγε, ψευδότην συνεχώς. Το δικαστήριο διακηρύσσει τα εξής: «Ψεύδεσαι και οι ισχυρισμοί σου δε στηρίζονται πουθενά. Αυτό προκύπτει από τις αντικρουόμενες καταθέσεις. Η δικιά σου περιλαμβάνει μεταξύ τους αντικρουόμενα στοιχεία».

Εάν τα δυο μέρη διαθέτουν μεγάλη κοινωνική και οικονομική δύναμη, τότε η αντιδικία τυγχάνει της ακόλουθης αντιμετώπισης. Η ανακριτική διαδικασία συνεχίζεται καθ' όλη τη ζωή τους και η νομική διαμάχη ουσιαστικά δεν παίρνει τέλος. Η καταγραφόμενη μαρτυρία ενός εκάστου των δυο μερών ουδέποτε ελέγχεται και, αφού το δικαστήριο ασχοληθεί λίγες μέρες με το θέμα, ουσιαστικά η ιστορία κλείνει χωρίς έκβαση. Καθ' όλη τη σύντομη περίοδο το δικαστήριο λαμβάνει την αποζημίωση και τελικά τα αντιμαχόμενα μέρη απομένουν με τα κενά λόγια των επιχειρημάτων τους.

Οι Σιαμέζοι εκλαμβάνουν μια νομική ήττα ως σοβαρό στίγμα στο χαρακτήρα τους και ως πηγή μεγάλης ντροπής. Γι' αυτό αμφοτέρωτα τα μέρη κρατούν όσο πιο πολύ μπορούν και καθώς πεισμώνουν πάνω στο θυμό τους, αρνούνται να παραιτηθούν και να λήξει η διαδικασία και να αρχίσει η σύγκρουση των πολυήμερων καταθέσεων. Μεταθέτουν λοιπόν τον τελικό απολογισμό και είναι απίθανα αργοί στην παροχή λεπτομερειών περί το θέμα.

Αποτέλεσμα όλων αυτών των στοιχείων και εθίμων είναι να γίνεται η δίκη ατελείωτη και έτσι η αλήθεια και η απάτη δεν έρχονται ποτέ σύντομα στο φως. Συχνά καταλήγουν να πωλούν, ή να βάζουν ενέχυρο τη γυναίκα τους, τα παιδιά τους, ή τους ίδιους τους εαυτούς τους, εάν δεν έχουν άλλο τρόπο για να εξασφαλίσουν τη συνεχή καταβολή των εξόδων της δίκης. Όντως αυτή η πρακτική είναι συνηθισμένη στο Σιάμ και στις άλλες χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων.

Οι δημόσιες ακροάσεις ακολουθούν κάποιο συγκεκριμένο παραδοσιακό τυπικό. Όταν η φυσική διάθεση και ο θυμός του βασιλιά αναμοχλεύονται ενάντια σε κάποιον από τους υπουργούς ή τους αξιωματούχους του, δίδεται διαταγή στο δικαστήριο να αρχίσει η ανακριτική διαδικασία εις βάρος αυτών των δύσμοιρων υπηκόων. Η δύστηνη αυτή ψυχή χάνει σιγά-σιγά την περιου-

σία και τελικά την ίδια τη ζωή της. Όταν εγκαλείται, ουσιαστικά έχουν όλα ήδη λήξει.

Όταν η εύνοια του βασιλιά εγκαταλείπει έναν άνθρωπο και αυτός κληθεί να δώσει απολογισμό της συμπεριφοράς και της περιουσίας του, το δικαστήριο δεν επιχειρεί να εξακριβώσει την ισχύ των κατηγοριών. Ο καθένας στο Σιάμ, είτε έντιμος είτε άτιμος, μπορεί πια να κατηγορήσει αυτόν για οτιδήποτε και να ελπίζει να βρει το δίκιο του. Ο καθένας στη χώρα, ο καλός και ο κακός, εμφανίζεται στο δικαστήριο και ανοίγει το βιβλίο των μαρτυριών. Το Κουρούμ Καν καταγράφει τα πάντα και συγκεντρώνει όλα τα καταβαλλόμενα και από τις δυο πλευρές χρήματα.

Συνήθως ο καταδικασμένος φυλακίζεται, εκτός και αν πληρώσει την εξαγορά. Όμως, αν ο κατηγορος προσφέρει την εξαγορά, οι φύλακες διατηρούν τις αλυσίδες στον καταδικασμένο, εκτός αν υποχρεωθεί έτσι να ομολογήσει συντετριμμένος: «Ναι, ό,τι λέει ο κατηγορος είναι αλήθεια και εγώ σας έλεγα συνέχεια ψέματα».

Ακόμη και τότε η υπόθεση δεν έχει λήξει και η μόνη ελπίδα του καταδικασμένου είναι να ανακτήσει τη βασιλική εύνοια. Υπάρχουν δικαστικές υποθέσεις που εκκρεμούν από τα χρόνια των παππούδων του σημερινού βασιλιά και ακόμη δεν έχει ανευρεθεί επίλυση. Κάθε λίγα χρόνια ανανεώνονται οι ακροάσεις και καταγράφονται στο βιβλίο νέα στοιχεία και επιπλέον καταθέσεις.

Η δίκη ενός Ιρανού εμπόρου

Μια από τις δικαστικές υποθέσεις που εμφανίστηκαν ενώπιον του διεστραμμένου δικαστηρίου του Σιάμ, όταν εμείς οι ταπεινοί υπηρέτες ήμασταν παρόντες έχει ως εξής. Είναι όντως μια περιεργή ιστορία, που δε στερείται ενδιαφέροντος. Υπήρχε κάποιος άνθρωπος από το Ιράν, που δεν μπορούσε να επιτύχει στη χώρα του και για να δώσει τέλος στην κακοτυχία του πήγε στην Ινδία να αναζητήσει την τύχη του. Συνήθιζε να επισκέπτεται το Σιάμ και πριν από λίγο καιρό είχε πάρει την απόφαση να κατοικήσει στη χώρα αυτή και να μεταφέρει εκεί τις επιχειρήσεις και το εμπόριό του.

Ο έμπορος αποκοιμείται

Μια νυχτιά ο κλέφτης Ύπνος με τη βοήθεια του ανέντιμου και ομιχλώδους βρόγχου του ανέβηκε στο κρεμαστό μπαλκόνι του ανακτόρου αυτού του ανθρώπου, που δεν είναι άλλο από το μυαλό του. Ο αθέατος παρείσακτος γλίστρησε αθόρυβα σε ένα πέραςμα, αποφεύγοντας το φύλακα που δεν είναι άλλος από τις εξωτερικές σκέψεις του μυαλού, και σύρθηκε στο ενδότερο δώμα, όπου αναπαύεται η καρδιά, το πραγματικό κέντρο των κυρίων διαθέσεων του ανθρώπινου σώματος. Με την τέχνη έμπειρου αρχικλεφταρά άνοιξε το πορτοφόλι του ευγενικού αυτού ανθρώπου, που δεν ήταν άλλο από το ενσυνείδητο λογικό του, και αθόρυβα άρπαξε τα κέρματα, δηλαδή την αγρυπνία του.

Ένας δούλος μπαίνει και κλέβει τις αποταμιεύσεις της ζωής του εμπόρου

Ακριβώς τότε έφθασε σπίτι ο υπηρέτης του ανθρώπου αυτού και βρήκε τον κύριό του κοιμισμένο, ανεβασμένο στο θρόνο της απρόσεχτης αδιαφορίας. Εμπιστευόμενος την ψυχή του στη μαύρη τύχη των δούλων και υποτασσόμενος στις παράλογες επιθυμίες της στιγμής, ο υπηρέτης, τολμηρός τόσο όσο η ώρα του θανάτου, άρπαξε το πουγκί με τις οικονομίες όλης της ζωής του κυρίου του. Ένα-ένα αφαίρεσε όλα τα φανταχτερά νομίσματα, που ο έμπορος είχε δεχθεί ως ανταμοιβή για τα ανεκτίμητα αγαθά της καθημερινής ύπαρξής του.

Ο έμπορος ξυπνάει

Όταν όμως ο νυχτοφρουρός-νόηση ολοκλήρωσε την περιήγησή του στην αγορά που του είχε ταχθεί να φυλάει πάντα, δηλαδή ολόκληρο το ανθρώπινο σώμα, ο έμπορος-σκέψη άνοιξε το μαγαζί της αγρυπνίας. Ο καλός άνθρωπος σηκώθηκε, για να βρει το πουγκί του καθαρόκαρδα, τίμια και άκακα συγκεντρωμένου χρήματος.

Βαριά λυπημένος ο έμπορος υποψιάζεται τον υπηρέτη του

Ουδέποτε πιο πριν οι συναλλαγές του με τους εμπόρους της τύχης δεν είχαν καταλήξει σε πλήρη και ξαφνική αποτυχία. Κόντευε πια να κλείσει το μαγαζί της ζωής του και να αδειάσει ως εμπόρευμα την ίδια του την ψυχή. Περιπλανήθηκε μέσα στη ζάλη, γυρνώντας από τη μια κι από την άλλη, μέχρις ότου ο επιθεωρητής-Φαντασία μαζί με τους αξιωματούχους, που απαρτίζουν το λογικό του, τον οδήγησε στα ίχνη του παράνομου υπηρέτη.

Οι απειλές του κυρίου

Ο κύριος όρκισε τον υπηρέτη του μπροστά του. Τον ακρωτηρίασε ψυχικά με τις απειλές για τιμωρία. Τον βασάνισε με την τρομερή βία της υπενθύμισης της πρότερης φιλίας τους. Τελικά, ύστερα από τα παρατεταμένα ξεσπάσματα καυτής και παγερής κατάχρησης απειλών εκ μέρους του εμπόρου, ο υπηρέτης βρήκε τον εαυτό του καρφωμένο σε ράφι με τα τέσσερα καρφιά της ανάκρισης.

Η φιλική έκκληση του εμπόρου

Για να εξάψει τη φαντασία του υπηρέτη του, ο έμπορος ορκίστηκε, αναφέροντας όλες τις ενδείξεις της γενναιοδωρίας του στο παρελθόν, το αλάτι του ζωμού του υπηρέτη, τις φέτες από τυρί που συνόδευαν το ψωμί του και πλήθος άλλα πράγματα, μέχρι που στο τέλος ο υπηρέτης πιάστηκε στις αλυσίδες της εξομολόγησής του. Ένοιθε ότι πίσω από τη φλεγόμενη κάμνο του θυμού του κυρίου του υπήρχε μια ηλιαχτίδα χάρις. Η σιδερένια καρδιά του άκαρδου υπηρέτη άρχισε να λιώνει και ομολόγησε ότι αυτός είχε κλέψει τα χρήματα που έλειπαν.

Ο αθώος σιδηρουργός

Το πρόβλημα όμως ήταν ότι είχε δώσει τα λεφτά σε κάποιον

σιδηρουργό. Ο Ιρανός έμπορος δεν μπορούσε να έλθει σε άμεση επαφή με αυτόν και γι' αυτό κατέφυγε στο Κουρούμ Καν του λιμανιού. Αυτές οι αρχές του Σιάμ όρκισαν αμφότερους ενώπιόν τους.

Οι αρχές βασανίζουν το σιδηρουργό

Ο υπηρέτης επανέλαβε την ομολογία του δημόσια αλλά ο δύσμοιρος σιδηρουργός αρνήθηκε ότι είχε την παραμικρή σχέση με το θέμα και, όπως είναι το έθιμο, άρχισαν να τον βασανίζουν. Αν και αυτή η χαμένη ψυχή δεν μπορούσε να αντιληφθεί τι συνέβαινε, συγκεχυμένη και φοβισμένη καθώς ήταν, παραδέχτηκε ότι είχε κάνει το καθετί. Μόνον όταν οι δικαστές αντιλήφθηκαν ότι δεν ήταν δυνατόν να τους οδηγήσει να βρουν τα χρήματα, κατανόησαν ότι δεν ήταν αυτός ο πραγματικός κλέφτης.

Βασανιστήρια για τον υπηρέτη

Σ' αυτό το σημείο απελευθέρωσαν το σιδηρουργό και άρχισαν να βασανίζουν τον υπηρέτη. Αφού αυτός γνώρισε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των βασανιστηρίων, εγκατέλειψε τα ψέματά του και υιοθέτησε την πολιτική της πραγματικής και έντιμης αλήθειας. Παραδέχτηκε ότι δεν έπρεπε να κατηγορηθεί ο σιδηρουργός και ότι τον είχε μάλιστα ο ίδιος συκοφαντήσει. Στο τέλος αυτός ο οφίομορφος δούλος ξετύλιξε τα μυστικά του και τους πληροφόρησε ότι είχε κρύψει τα κλοπιμαία σε κάποιο ερείπιο.

Τα χρήματα ξαναβρέθηκαν

Ολόκληρο το δικαστήριο μετακινήθηκε μέχρι το μέρος όπου είχε υποδειχτεί και όντως βρήκαν τα χρήματα, που έφταναν στο σύνολό τους κάπου τριάντα δυο τουμάν. Ωστόσο, όταν οι διοικητικοί υπάλληλοι συγκέντρωσαν όλο αυτό το χρήμα, άρχισε αυτό να λάμπει με μια ακατανίκητη λαμπερή έλξη στα μάτια των επισήμων. Μπορούσαν αναμφίβολα αυτοί να βρουν δικαιολογία χάρη σε ένα θρησκευτικό τυπικό, που καλείται ταν μμ.

Ο έμπορος πληρώνει πρόστιμο

Ένα θρησκευτικό διάταγμα εκδόθηκε και αυτό προσδιόριζε ότι ο υπηρέτης είχε ψευδώς μαρτυρήσει ενάντια σε ένα γηγενή και ότι ο έμπορος είχε συγκατατεθεί στη διαδικασία βασανισμού του υπηρέτη. Σύμφωνα με ένα παλιό θρησκευτικό νόμο, που αφορούσε παρεμφερείς καταστάσεις, ότι το δικαστήριο αποσπούσε από τον υπηρέτη, θα ανήκε στο βασιλιά και θα αφιερωνόταν στα είδωλα. Όμως, καθώς στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο υπηρέτης δεν είχε καμιά δική του περιουσία, ο κύριός του θα ήταν υποχρεωμένος να πληρώσει ένα πρόστιμο, το οποίο όλως παραδόξως ανήλθε στο ύψος του ανακαλυφθέντος ποσού.

Ο έμπορος πληρώνει τα έξοδα του δικαστηρίου και χάνει τον υπηρέτη του

Πάνω σε όλα αυτά το δικαστήριο απαίτησε τρία τουμάν και δυο χιλιάδες τετρακόσια δηνάρια για όλα τα έξοδα, φόρους, δικαϊώματα και μισθούς των αξιωματούχων και υπασπιστών. Αυτός είναι ο τρόπος που οι Σιαμέζοι αντιλαμβάνονται το νόμο και το δίκαιο. Ο έμπορος, ύστερα από όλη αυτή τη φασαρία, υποχρεώθηκε να πληρώσει όλο το ποσό αυτό και από πάνω ο υπηρέτης κατασχέθηκε και οδηγήθηκε για δούλος στα βασιλικά χωράφια.

Οι νόμοι έχουν φθαρεί

Το συμβάν διαδραματίστηκε κατά την πρωθυπουργία του Δυτικού πρωθυπουργού, ενώ πρωτύτερα τέτοια διεφθαρμένη διαδικασία δεν είχε καν ακουστεί. Τα νομικά θέματα, που αφορούσαν τους ξένους που ζουν στο Σαχρ Ναβ, είχαν αντιμετωπιστεί με ιδιαίτερη προσοχή προπαντός από τις μέρες του Αγά Μουχάμαντ και ύστερα. Κάθε ομάδα αλλοδαπών βρισκόταν υπό τη νομική εποπτεία των δικών της λαϊκών και θρησκευτικών δικαστών και έτσι ο καθένας αισθανόταν ότι αντιμετωπιζόταν σύμφωνα με τα έθιμα και την πίστη του. Είναι αλήθεια ότι ο νόμος αυτός είναι ακόμα εν ισχύ, όμως, δυστυχώς, δεν εφαρμόζεται.

Η διά πυράς κρίση

Όταν οι Σιαμέζοι είναι ανίκανοι να ανασυστήσουν τα γεγονότα μιας δικαστικής υπόθεσης με το συνήθη τρόπο των ερωταποκρίσεων, καταφεύγουν σε ένα δικό τους περιέργο τρόπο όρκου. Υπάρχουν δυο διαφορετικά είδη όρκων που αποτελούν την τελευταία επιλογή, ο ένας σχετίζεται με τη φωτιά κι ο άλλος έχει να κάνει με νερό. Εάν τα δυο αντίδικα μέρη δεν καταφέρνουν να παρουσιάσουν πραγματικά πειστήρια με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, όπως συνήθως γίνεται, συμφωνούν να δοκιμάσουν την τιμότητα των προτέρων καταθέσεών τους τοποθετώντας το πόδι τους στο μονοπάτι του πρώτου περιέργου τρόπου όρκου.

Οι αξιωματούχοι αποκλείουν μια συγκεκριμένη περιοχή προσδιορισμένων διαστάσεων μπροστά σε ένα κάποιο ναό και εκεί συσσωρεύουν ένα μεγάλο όγκο ξύλων, στα οποία βάζουν φωτιά. Το κάθε ένα από τα δυο αντίδικα πρόσωπα δίνει τον όρκο ότι η δικιά του περιγραφή είναι αληθινή και τότε βάζουν σε δοκιμασία την ειλικρίνειά τους. Αρχικά όμως οι υπεύθυνοι εξετάζουν προσεκτικά την πυρακτωμένη βάση της δοκιμασίας και ελέγχουν τα πόδια που θα την υποστούν πραγματικά.

Όταν διαπιστωθεί ότι τα πόδια των αντιδίκων είναι καθαρά και δεν έχουν λερωθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο, οι αντίδικοι διατάσσονται να περπατήσουν με γυμνά πόδια πάνω στα φλεγόμενα κάρβουνα. Όποιος από τους δυο έχει βαδίσει το σωστό δρόμο και έχει πει την αλήθεια στο δικαστήριο, πιστεύουν ότι διέρχεται τη δοκιμασία ως δροσερή πρωινή αύρα, αφήνοντας τις φλόγες να εκφράσουν την αδυναμία των γλωσσών τους.

Όποιος όμως έχει λαδώσει τα πόδια του με το λίπος του ψεύδους και της υποκρισίας, υποφέρει στη φωτιά και τα πόδια του πιάνονται στο δίχτυ των αδυσώπητων φλογών. Πιστεύουν ότι είναι ανίκανος να περάσει μέσα από τη φωτιά και, καθώς τα πόδια του καίγονται και υποχωρούν προ της επίπονης δοκιμασίας, χάνει ο ίδιος τη δίκη.

Η εκ μέρους του βασιλιά δικαιολόγηση της διά πυράς κρίσης

Ο βασιλιάς, σε πλήρη αντίθεση ως προς τους άλλους ηγεμόνες χωρών από την άλλη πλευρά των ανέμων, έχει αποδυθεί σε μια

μεγάλη προσπάθεια να πληροφορηθεί σχετικά με την ιστορία και τον πολιτισμό των περασμένων περιόδων της ανθρώπινης ζωής. Έχει διατάξει τους κοσμηματοπώλες στο παζάρι της φαντασίας και τους τραπεζίτες στην αγορά της έντεχνης ομιλίας να δέσουν τους πολύτιμους λίθους της παγκόσμιας λογοτεχνίας στο περιδέραιο της σιαμέζικης γλώσσας. Όπως και να 'ναι, επειδή οι Σιαμέζοι λογοτέχνες είναι άκομφοι τόσο στον πεζό όσο και στον ποιητικό λόγο και δεν είναι ποτέ ικανοί να παραγάγουν έργα άξια του βασιλικού επαίνου, ο Σαγίντ Νταρντμαντί, που κατάγεται από το Χορασάν και δε στερείται στιχουργικής και ποιητικής έμπνευσης και ικανότητας, ανέλαβε να παρουσιάσει ένα περιληπτικό μεταφραστικό αντίγραφο του Σαχναμέ³².

Είναι αυτονόητο ότι αυτό το μεγαλούργημα, το οποίο είναι προτιμότερο στη μελωδία και γλυκύτερο στην ακοή από εκατό καθαρόηχες λύρες για τους εκλεκτούς της γνώσης και της ποίησης, προσαρμόστηκε στη φύση του ευγενικού βασιλιά και έγινε κατάλληλο για να διαδοθεί στους γηγενείς εκείνης της απόμερης γωνιάς του κόσμου που είναι το Σιάμ.

Έτσι, ο προαναφερμένος συγγραφέας και ποιητής ανέλαβε υπεύθυνα να ύψιστο καθήκον της απόδοσης του έπους στα σιαμέζικα και κατά τη διάρκεια του μεγάλου και δύσκολου εγχειρήματος έφθασε στο σημείο, όπου ο ήρωας Σιαβάχξ³³ κατηγορείται άδικα και, για να αποδείξει την αθωότητά του, καταφεύγει στη διά πυράς δοκιμασία. Ο Σιαβάχξ, καθαρόκαρδος, προχωράει μέσα από την πυρά σαν μια φωτεινή αστραπή και εξέρχεται άθικτος.

Σ' αυτό το σημείο ο βασιλιάς του Σιάμ σημείωσε: «Αυτό είναι πραγματικά ένα βιβλίο μεγάλης αξίας ανάμεσά σας και το απόσπασμα αυτό, που μόλις ακούσαμε, πιστοποιεί την αξία και την ορθότητα της διά πυράς δοκιμασίας. Γιατί λοιπόν πιο παλιά λέγατε ότι τέτοιες δοκιμασίες είναι ανάρμοστες»

Τότε ο Σαγίντ Νταρντμαντί, που ήταν παρών, παρουσίασε επιχειρήματα, αποδείξεις και παραδείγματα πιο εκθαμβωτικά από τον ήλιο και πιο ευέλικτα στην προσπάθειά τους από τις χορευ-

32. Το εθνικό έπος της Περσίας (*Βιβλίο των Βασιλέων*) γραμμένο από τον Φερντοουσί («Παραδεισένιο»), εθνικό ποιητή του Ιράν, που έζησε από το 935 μέχρι το 1025. Σ' αυτό γίνεται η πρώτη και κορυφαία σε επικό επίπεδο σύνθεση του προϊσλαμικού Ιράν με το σιτικό Ισλάμ.

33. Επικό πρόσωπο που κατηγορήθηκε άδικα ότι συνευρέθηκε με τη μητριά, ενώ εξάλλου εκείνη είχε αποπειραθεί να τον σαγηνεύσει.

τικές γραμμές των φλογών της φωτιάς. Ταπεινά παραλείπω την πλήρη αναφορά των αναλυτικών απαντήσεών του, φοβούμενος μη θεωρηθώ σχοινοτενής.

Η διά των υδάτων δοκιμασία

Όταν τα δυο μέρη μας δικαστικής υπόθεσης δεν μπορούν να επιλύσουν τις διαφορές τους με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο και η συγκεκριμένη υπόθεση θεωρείται πολύ σοβαρή, τότε καταφεύγουν στη διά των υδάτων δοκιμασία. Αυτή λαμβάνει χώρα στο μεγάλο ποταμό, που ρέει διά μέσου του Σιάμ, στο σημείο όπου τα νερά είναι βαθιά μόνο μερικές σπιθαμές. Από κοινού οι διάδικοι οφείλουν να βυθίσουν τα κεφάλια τους ταυτόχρονα μέσα στο νερό και να τα διατηρήσουν εκεί, κρατώντας την αναπνοή τους, όσο πιο πολύ μπορούν.

Ο άνθρωπος, που ήταν αληθής στη μαρτυρία του, είναι ήρεμος και παραμένει κάτω από το νερό όσο μπορεί, αλλά ο ψεύτης είναι ιδιαίτερα ανήσυχος από την αρχή και δεν μπορεί να ελέγξει την κορυφή της νομικής υπόθεσης. Το ψεύδος της μαρτυρίας σηκώνεται πάνω από το νερό σαν μια ψεύτικη φυσαλίδα και σκάει. Έτσι, χάνει την υπόθεση.

Αυτή η δοκιμασία είναι πραγματικά πιο αποτελεσματική από όσο φαίνεται, διότι οι Σιαμέζοι ισχυρίζονται ότι, όταν βάζουν τα κεφάλια τους κάτω από το νερό, βλέπουν κάθε είδος τρομακτικών σημείων. Καθώς δεν υπάρχουν χαμάμ στο Σιάμ, η συνήθης πρακτική είναι να πλένονται καθημερινά άντρες και γυναίκες στον ποταμό, όμως πρέπει να παρατηρηθεί ότι καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους ποτέ δε βάζουν το κεφάλι τους κάτω από το νερό. Θεωρούν αυτή την πράξη ως μια σοβαρή και τρομερή αμαρτία.

Μια σιαμέζικη νεκρώσιμη ιεροτελεστία

Τώρα που ο συγγραφέας ολοκλήρωσε την περιγραφή του σιαμέζικου νομικού συστήματος, είναι αρμόζον και πρόπον να διέλθει τις ολονυχτίες και τις εορταστικές επετείες. Στο Σιάμ τραγούδι και μουσική συνδυάζονται με τους θρήνους και οι οδυρμοί κυριαρχούν στις θρησκευτικές επετείες. Ως εκ τούτου, παρακο-

λουθώντας την εφαρμοζόμενη από αυτούς πρακτική της ανατροπής και της εναλλαγής των στοιχείων, θα παρουσιάσω στην αρχή ό,τι είναι προτιμότερο να αναβάλλεται μέχρι το τέλος.

Όταν κάποιος πεθάνει, το πτώμα διατηρείται στο σπίτι όσο το δυνατόν περισσότερο και τοποθετείται όρθιο, σαν να στέκεται στα δάχτυλα των ποδιών του. Οι παλάμες των νεκρών δένονται μεταξύ τους και με το κεφάλι του με ένα σκοινί. Στη συνέχεια το πτώμα εναποτίθεται σε ένα μεγάλο μεταλλικό δίσκο. Αυτός ο δίσκος είναι χρυσός, αν ο αποθανών ήταν πρίγκιπας ή πλούσιος, ή είναι ασημένιος, ή από πιο ευτελή μέταλλα, ανάλογα με τη σημασία της οικογένειάς του. Έτσι ο νεκρός κάθεται εκεί και τον βλέπουν στο κέντρο του σπιτιού του καθημερινά οι φίλοι και οι συγγενείς, που τον επισκέπτονται.

Οι ρουλί έρχονται από τους ναούς και εγκαθίστανται στο θλιμμένο αυτό σπίτι, όπου απαγγέλλουν τα δέοντα αποσπάσματα κηρυγμάτων και αφορισμών. Όταν οι ρουλί τελειώσουν τις απαγγελίες τους, οι συγγενείς του νεκρού τους ανταμείβουν με προσφορές από ρύζι, φρούτα και ύφασμα κίτρινης μουσελίνας και τους ξεπροβοδίζουν. Όμως καθ' όλη τη διάρκεια όλων αυτών των διαδικασιών δεν υπάρχει ούτε ηχηρός θρήνος, ούτε κλαυθμός. Κανένας δε φαίνεται θλιμμένος ή ενοχλημένος. Ουσιαστικά όλοι χαίρονται και όλων οι καρδιές είναι πρόσχαρες. Μουσικά όργανα μεταφέρονται για την περίπτωση και οι μουσικοί παίζουν συνέχεια. Τα μέλη της οικογένειας του νεκρού συμπεριφέρονται ανάλογα, ενόσω διαρκεί η νεκρώσιμη ιεροτελεστία. Οι ίδιοι προβαίνουν σε πράξεις αγαθοεργίας ανάλογα με την κοινωνική τάξη, στην οποία ανήκουν, και με την έκταση του πλούτου τους. Δεν υπάρχει πραγματικά καμιά βιασύνη να σαβανώσουν το νεκρό σώμα και να το οδηγήσουν στην κηδεία. Στην ουσία, αν όλες οι νεκρώσιμες ιεροτελεστίες δεν επιτελεστούν, όπως πρέπει, θεωρείται προσβολή προς το νεκρό και αιτία κατηγορίας ενάντια στην οικογένειά του. Μια σύντομη νεκρώσιμη ιεροτελεστία εκλαμβάνεται ως έλλειψη πλούτου ή και περιουσίας, εκ μέρους των συγγενών. Συνεπώς θεωρούνται ανίκανοι για το έργο αυτό. Μερικές οικογένειες διατηρούν αυτές τις τελετές για ένα ολόκληρο χρόνο, άλλες για έξι μήνες, μερικές για ένα μήνα και ορισμένες, τέλος, μόνο δέκα, ή, έστω, πέντε μέρες.

Η καύση των νεκρών

Στη συνέχεια, όλες οι προετοιμασίες για την καύση του νεκρού διαδραματίζονται μπροστά στον ίδιο το ναό της οικογένειας του νεκρού. Φίλοι και συγγενείς προσφέρουν κομμάτια από περίτεχνα σκαλισμένο ξύλο, χάρτινα λουλούδια και επίχρυσους θρόνους. Στο κέντρο του προαύλιου του ναού διαμορφώνουν ένα περίπτερο, μεγαλειώδες και εντυπωσιακό. Αυτό καλύπτεται από ξύλα και καλάμια και διακοσμείται με χρωματιστά χαρτιά. Όταν όλα τακτοποιηθούν και συγκεντρωθούν όλα τα υλικά, που είναι απαραίτητα για το προσάνναμμα και τη φωτιά, το πτώμα, συνεχώς καθιστό πάνω στο δίσκο που προανέφερα, μεταφέρεται από το σπίτι πάνω σε ένα φορείο, στο οποίο προσαρμόζεται σταθερά το κάθισμά του.

Τα παιδιά του νεκρού ανεβαίνουν στα άλογα, είτε αγόρια είτε κορίτσια, και τα κορίτσια δεν φέρουν καλύμματα, ούτε καν ντύνονται με λίγα έστω ρούχα. Η αλυσίδα της πομπής δένεται γύρω από το λαϊμό των παιδιών του νεκρού και καταλήγει στην είσοδο του ναού. Οι συγγενείς ακολουθούν από πίσω, ό καθένας ανάλογα με τη θέση του μέσα στην οικογένεια, καθώς αυτή είναι η πρακτική σ' αυτό τον περαστικό κόσμο. Οι ρουλί ακολουθούν ύστερα, κάποιοι σε φορεία, κάποιοι πεζοί. Ανοίγουν τα ιερά τους βιβλία και απαγγέλλουν, ενόσω προχωρούν.

Για να δείξουν ότι αυτή η μέρα δεν είναι συνηθισμένη, οι συγγενείς ξυρίζουν τα κεφάλια τους και, εάν πρόκειται για κηδεία ενός βασιλιά, όλος ο λαός ξυρίζει τα κεφάλια του. Όταν φθάνουν στο προκαθορισμένο σημείο μπροστά στο ναό, τοποθετούν κάπου ένα θρόνο και τοποθετούν το πτώμα σ' αυτό το τιμητικό κάθισμα. Για αρκετές μέρες και νύχτες παραμένουν εκεί, ανάβοντας μικρές φωτιές και ρίχνοντας πυροτεχνήματα. Η μουσική παίζει συνέχεια και οι κοντινοί συγγενείς εξαντλούν τη γενναϊοδωρία τους δίνοντας δώρα στους ρουλί.

Είναι η συνήθης πρακτική οι διάφοροι συγγενείς, κοντινοί ή μακρινοί, να βοηθούν τους πιο κοντινούς συγγενείς του νεκρού, οι οποίοι ηγούνται σε όλες αυτές τις ιεροτελεστίες. Καθημερινά όλοι οι συγγενείς συνεισφέρουν ό,τι μπορούν. Αφού τελικά περάσουν μερικές μέρες έτσι στο ναό, τη συγκεκριμένη μέρα βάζουν φωτιά στο μεγαλόπρεπο περίπτερο. Το φορείο, τα ξύλα και τα χάρτινα λουλούδια καίγονται όλα, μαζί με το πτώμα, που βρίσκεται συνέχεια πάνω στον πολύτιμο δίσκο.

Όταν η καύση προχωρήσει, οι ρουλί και όλοι οι συγγενείς του νεκρού στέκονται μπροστά στις φλόγες απαγγέλλοντας ύμνους από τα ιερά βιβλία τους. Η καπνιστή δυσσομία μπαίνει στα πνευμόνια τους, που την αναπνέουν. Όταν λήξει η καύση, τα παιδιά του νεκρού παρατάσσονται ενώπιον των ρουλί, οι οποίοι τους ευλογούν λέγοντας «Φυλάξτε τη μνήμη, όπως τώρα διατηρείτε πάνω σας τη μνηωδιά του».

Μετά την καύση πετάνε τις στάχτες του νεκρού στον άνεμο, στο νερό και στον αέρα και σχηματίζουν ένα άγαλμα από το νεκρώσιμο δίσκο. Το ομοίωμα αυτό τοποθετείται μέσα στο ναό, όπου και συγκεντρώνει στη συνέχεια τις τιμές εκ μέρους της οικογενείας του.

Η ψευδής δικαιολόγηση της πυράς

Οι Σιαμέζοι δικαιολογούν την πυρά τονίζοντας ότι ο άνθρωπος αποτελείται από τα τέσσερα βασικά στοιχεία και ότι μετά το θάνατό του τα συστατικά του σώματός του πρέπει να επιστρέψουν στην πηγή τους μέσα στη φύση. Αυτό το τελευταίο χρέος είναι μια υποχρέωση, που πρέπει να εκπληρωθεί από τους φίλους του νεκρού. Καθώς λοιπόν η φωτιά καίει μόνο το μέρος του σώματος, το οποίο της αναλογεί, και δεν είναι άπληστες οι φλόγες για το καθετί, οι Σιαμέζοι τιμούν τη φωτιά περισσότερο από τα άλλα στοιχεία και δίνουν προτεραιότητα στις απαιτήσεις της.

Οι ιστορικοί έχουν καταγράψει στα έργα τους ότι, όταν ένα από τα παιδιά του Χαζάρ Ιμπν Γιάφεθ Ιμπν Νουχ³⁴, πέθανε, ο Χαζάρ δε γνώριζε τι να κάνει το σώμα του. Καθώς ο πατέρας του είχε πνιγει στη θάλασσα μαζί με τους συγγενείς του, ο Χαζάρ αποφάσισε να δώσει διέξοδο στο θυμό του με το στοιχείο του ύδατος και διέταξε το λαό του να συγκεντρωθεί γύρω από μια μεγάλη φωτιά. Φλογέρες και άλλα μουσικά όργανα έπαιζαν τριγύρω άγρια και, καθώς ο Χαζάρ τραγουδούσε με μια δυνατή φωνή, εμπιστεύθηκε το σώμα του γιου του στις φλόγες. Έτσι,

34. Ο Χαζάρ παρουσιάζεται μέσα στα πλαίσια γενεαλογικών αναζητήσεων ως ο πατριάρχης των Χαζάρων. Το πλήρες όνομα σημαίνει Χαζάρ, γιος του Ιάφεθ, γιου του Νώε. Λόγω της περι την Κασπία διαμονής των Χαζάρων, η Κασπία στα περσικά καλείται Νταριά-γε Χαζάρ, δηλαδή «Θάλασσα των Χαζάρων».

αυτή η αξιοκατάκριτη πρακτική διατηρήθηκε από κάποιους καθυστερημένους λαούς.

Ακόμη πιο περιεργό έθιμο από την καύση των νεκρών στο Σιάμ είναι η κατασκευή ενός ομοιώματος του νεκρού και η τοποθέτησή του ανάμεσα στα υπόλοιπα είδωλα. Μόλις το νέο άγαλμα γίνει αποδεκτό στο ναό, οι ντόπιοι γονατίζουν και το λατρεύουν με τον ίδιο τρόπο, με τον οποίο λάτρευαν όλα τα άλλα.

Θλίψη ακολουθεί πάντοτε μετά την επευφημία και το κέφι

Έτσι επισκεφθήκαμε τις χαρμόσυνες κηδείες τους και εντυπωσιαστήκαμε από αυτές τις αξιοκατάκριτες και περιεργες διαδικασίες. Υπάρχει όμως ένα αρχαίο έθιμο, σύμφωνα με το οποίο, όποιος διασκεδάζει, διέρχεται στη συνέχεια μια περίοδο θλίψης. Οπότε, εάν παρουσιάσω μian αναφορά των εορταστικών επετείων τους, που θα έπρεπε να είναι χαρμόσυνες και ευχάριστες, αλλά δεν είναι τίποτα άλλο από θρήνο και οδυρμό, θα έχω τιμήσει μια παραδοσιακή συνήθειά τους.

Γιορτές και γάμοι στο Σιάμ

Οι γιορτές των Σιαμέζων δεν έχουν συγκεκριμένη μορφή και δεν ακολουθούν ένα συγκεκριμένο πρωτόκολλο. Για παράδειγμα, δεν έχουν σαφή ιδέα για το συμβόλαιο του γάμου, για τις τελετές των αρραβώνων και των γάμων, ή για το τι επιτρέπεται και τι απαγορεύεται από τους παγκόσμιους νόμους της θρησκείας.

Ένα από τα σημεία, όπου ο πρόστυχος λαός του Σιάμ διαφοροποιείται από τους Ινδουϊστές εν προκειμένω, είναι ότι ο Ινδουϊστής δεν προσεγγίζει και δε σκέφτεται καν να παντρευτεί ένα κορίτσι, αν δεν απέχει τουλάχιστον επτά βαθμούς συγγένειας από αυτόν. Οι Σιαμέζοι όμως συχνά παντρεύονται και μεταξύ κοντινών συγγενών. Ο πατέρας παντρεύεται την κόρη του, ο αδελφός την αδελφή του, ο θείος την ανειψιά του και όντως κανένας δεν είναι επιρροπής σ' αυτή την αιμομεικτική πρακτική περισσότερο από τους ίδιους τους βασιλείς του Σιάμ.

Η βασιλική οικογένεια πιστεύει ότι το πιο σημαντικό καθήκον της είναι να διατηρήσει την καθαρότητα του αίματός της και γι'

αυτό κάθε μέλος της αποφεύγει να παντρεύεται ένα άτομο που δεν ανήκει στην οικογένεια. Ο σημερινός βασιλιάς είναι ο πιο πανούργος από όλους τους κατοίκους, έχει αποκτήσει μια κόρη με την αδελφή του και τώρα την προσφέρει σε γάμο στον αδελφό του.

Ο τρόπος, με τον οποίο οι Σιαμέζοι κανονίζουν γενικά τα θέματα του γάμου, σχετίζεται με τους γονείς τους. Οι γονείς του μελλοντικού ζεύγους, κάθονται και συζητούν φιλικά, χωρίς ωστόσο να αναλαμβάνουν τα έξοδα των νυφικών ρούχων και το κόστος των όλων διαδικασιών, χωρίς να ρωτούν, αν η νύφη διαθέτει σπίτι, έπιπλα, χρήματα, κοσμήματα, ή άλλη κινητή περιουσία. Αντίθετα, όλα είναι πολύ απλά. Όταν οι γονείς του γαμπρού πουν ότι είναι ικανοποιημένοι με τη νύφη, ο γάμος λαμβάνει χώρα και στη συνέχεια το ζεύγος ζει μαζί.

Πώς δυο νέοι μπορούν να κλεφτούν

Όπως και να έχει το πράγμα, εάν οι γονείς δε δώσουν τη συγκατάθεσή τους αλλά το αγόρι και το κορίτσι συμφωνούν μεταξύ τους, τότε οι δυο ερωτευμένοι εφαρμόζουν το εξής σχέδιο. Το κορίτσι ετοιμάζεται για μια μέρα ή νύχτα, που συμφωνούν οι δυο τους ότι θα πάει σπίτι της οπλισμένος ο νέος. Αυτός μπαίνει μέσα και την απαγάγει, οδηγώντας τη σπίτι του. Το κορίτσι ουρλιάζει φωνάζοντας για βοήθεια, για να δημιουργήσει εντυπώσεις αλλά σπεύδει κι αυτό γρήγορα.

Η μητέρα και ο πατέρας, καθώς και όλοι οι συγγενείς του κοριτσιού, είναι έτσι υποχρεωμένοι να ακολουθήσουν το νεαρό ζευγάρι και, εάν φθάσουν στην ώρα τους, αρχίζουν να τσακώνονται, για να πάρουν πίσω την κόρη τους. Αν όμως καθυστερήσουν, το καθέτι έχει λήξει. Ό,τι έχει εισέλθει το κατώφλι του άλλου σπιτιού, είναι πλέον εκεί μέσα και οι γονείς του κοριτσιού δεν αναλαμβάνουν την πολιορκία του σπιτιού αλλά δέχονται τα τετελεσμένα.

Οι νεαρές κοπέλες του Σιάμ δεν έχουν άλλη προίκα εκτός από τη γύμνια τους. Ό,τι φέρνουν στο νέο σύζυγό τους είναι η πλήρης έλλειψη κάθε αντικειμένου. Επιπλέον, οι άντρες ικανοποιούνται με ένα ωραίο πρόσωπο και δεν ψάχνουν να βρουν ένα αξιόλογο μυαλό και ένα βαθύτερο πνεύμα κάτω από την επιδερμίδα. Κανένας δεν αντιμετωπίζει το γάμο ως θέμα οικογενειακής

τιμής και έτσι παντρεύονται γυναίκες από όποιο λαό και όποια θρησκεία και αν αυτές προέρχονται, χωρίς τον παραμικρό δι-σταγμό.

Άνθρωποι μπαίνουν ενέχυρο στο Σιάμ

Μια από τις πιο συνήθεις περιπτώσεις στη χώρα αυτή είναι να μπει ένας άνθρωπος ως ενέχυρο. Για ένα κάποιο ποσό οι κάτοικοι του Σιάμ μπαίνουν οι ίδιοι ενέχυρο, ή βάζουν ενέχυρο τους γιους και τις κόρες τους. Ένα ελκυστικό κορίτσι μπαίνει ενέχυρο για δέκα ή είκοσι χιλιάδες δηνάρια. Όποιος μπαίνει ενέχυρο, κρατάει τα χρήματα όσο θέλει, μια μέρα ή δέκα χρόνια και, όταν επιτύχει το στόχο του με αυτό το κεφάλαιο και κερδίσει την αξιοπρέπειά του, επιστρέφει πλήρως το δανεισμένο ποσό. Κανένας τόκος δεν καταβάλλεται εκ των προτέρων. Έτσι ο ενεχυροδανειστής απαλλάσσεται από τη συμφωνία και επιτρέπεται σ' αυτόν, που έχει εκτεθεί, να επιτύχει το στόχο του.

Είναι ένα τρισάθλιο γεγονός ότι οι γονείς στο Σιάμ είναι σαν άγρια ζώα και δεν αισθάνονται δεσμούς ιδιαίτερους με τα παιδιά τους. Ακόμη και αν έχουν μερικούς γιους, κάτι που βέβαια κάνει τη ζωή των γονέων πιο εύκολη, οι γονείς δεν επιδεικνύουν κανένα ενδιαφέρον, καμιά συμπάθεια και καμιά ανθρωπιά και δεν ανατρέφουν τα παιδιά τους.

Είναι συχνό γεγονός πολλές φορές κάποιιοι, που βάζουν ενέχυρο τους εαυτούς τους, να μην μπορούν να ξεπληρώσουν τα δανεικά και γι' αυτό να εργάζονται για τον ενεχυροδανειστή, σαν να ήταν δούλοι του. Μόνον όταν πληρώσουν στον ενεχυροδανειστή το σύνολο του χρέους τους, γίνονται πάλι ελεύθεροι. Αλλιώς, μπορεί να μείνουν δούλοι του, μέχρις ότου ο πραγματικός Ιδιοκτήτης, ο Θεός, απαιτήσει την καταβολή εις ρευστόν της ύπαρξής τους και έτσι δώσει τέλος στο δάνειό του, που δεν είναι άλλο από τη ζωή τους.

Ακόμη και μετά από μια τέτοια χρεοκοπία, η ελεεινή αυτή υποχρέωση παραμένει ακόμη εν ισχύ και τα παιδιά του μακαρίτη είναι υποχρεωμένα να εργάζονται για τον πιστωτή του πατέρα τους, εάν δεν μπορούν να πληρώσουν πάραυτα όλο το χρέος. Αυτός είναι ο τρόπος των Σιαμέζων να συσσωρεύουν κεφάλαιο για να ανοίξουν επιχειρήσεις και να φτιάξουν κάποιο εμπόριο. Το όλο εμπόριο στο Σιάμ εδράζεται σε έκνομα προτερήματα,

που το σύστημα το ίδιο παραχωρεί στους ιδιώτες.

Ο λόγος της παράθεσης όλων αυτών των στοιχείων και συνηθειών είναι να αποδειχθεί πώς ο λαός του λάθους αιχμαλωτίζεται στα δίχτυα των δικών του λαθών και της δικής του άγνοιας. Ο κόσμος ολόκληρος με τις πιο απόμερες κατοικούμενες περιοχές του είναι έμπλεος από ανθρώπους, που παραβιάζουν τους νόμους του Θεού. Αυτοί θα εξαιρεθούν από τις ικανοποιήσεις της άλλης ζωής, ακριβώς όπως άλλωστε υποφέρουν και πνίγονται μέσα στη ρυπαρότητα του περαστικού αυτού κόσμου. Οι κάτοχοι της αληθινής θρησκείας και οι κύριοι του πλούτου και της ασφάλειας, οι οποίοι κάθονται στο άρμα της θείας ανάπαυσης και συγκεντρώνουν τα πραγματικά πλούτη του κόσμου μαζί με την υπόσχεση της αιωνιότητας, όταν έρχονται αντιμέτωποι με τα πεπραγμένα και με τις δραστηριότητες των ειδωλολατρικών εθνών, είναι ταχείς στην προσπάθειά τους να εκφράσουν την πιο βαθιά ευχαριστία τους για τα πλούτη και τη φιλευσπλαχνία που ο παντοδύναμος Δημιουργός εξέφρασε προς αυτούς.

Ο αποδιοπομπαίος τράγος

Μια από τις πιο παράξενες γιορτές των Σιαμέζων συμβαίνει, όταν οριστεί από τους σοφούς και τους μορφωμένους η ημέρα μιας σημαντικής αστρικής αναλογίας. Οι αστρολόγοι ισχυρίζονται ότι, όταν τα άστρα και οι πλανήτες κινούνται και φθάνουν σε ορισμένες συγκεκριμένες θέσεις, ο ωροσκόπος του βασιλιά και των άλλων κατοίκων του Σιάμ υποδεικνύει την άμεση και βέβαιη άφιξη ενός φρικώδους γεγονότος. Πριν πέσει μια συμφορά στη χώρα, είναι απαραίτητο να ληφθούν προφυλακτικά μέτρα.

Γι' αυτό εκλέγεται ένα πρόσωπο, όπως σε μας ο Μιρ-ι-Νόου Ρουζ³⁵, και ορίζεται ως ο βασιλιάς της ημέρας. Τον βάζουν να καθίσει στον χωρίς πραγματική βάση θρόνο του στιγμιαίου σουλτανάτου του και του προσφέρουν λεκτική υποταγή, αποδεχόμενοι την ισχύ των διαταγών του. Ο πραγματικός βασιλιάς δε βγαίνει έξω από τις πύλες των ανακτόρων του αλλά παραμένει απομονωμένος και έγκλειστος όλη τη μέρα.

Όλος ο πληθυσμός της πόλης συγκεντρώνεται μπροστά στο στιγμιαίο βασιλιά και του υπόσχεται νομιμότητα και υποταγή.

35. Κυριολεκτικά «Πρίγκιπας του Νέου Έτους».

Τότε ορισμένες παραδοσιακές τελετουργίες και γιορτές διαδραματίζονται και κατά τη διάρκειά τους ο καθένας συμμετέχει στις προετοιμασίες και στην επιτέλεση ενός συμποσίου με την περισσότερη δυνατή αφοσίωση. Προς το απόγευμα ο βασιλιάς της μιας ημέρας ξεπροβοδίζεται έξω από την πόλη με μεγάλη πομπή. Ακολουθεί όλος ο πληθυσμός της πόλης, μερικοί συντροφεύοντας αυτόν το βασιλιά μέσα σε φορεία, άλλοι καβάλα πάνω σε άλογα ή ελέφαντες, μερικοί πλέοντας στα τριγύρω κανάλια και ποτάμια.

Όταν η πομπή φτάσει σε ένα κάποιο σημείο, όλοι ετοιμάζονται να συνεχίσουν πεζοί μέχρι έναν ειδικά ετοιμασμένο ναό. Εκεί γονατίζουν και λατρεύουν τα αγάλματα, εκλιπαρώντας τα άψυχα είδωλα να συμβάλουν στην επιτυχία της ιεροτελεστίας εκείνης της ημέρας. Στη συνέχεια μετά τις προσευχές τους, συγκεντρώνονται όλοι μαζί και διαμορφώνουν ένα είδος ψεύτικης ανακτορικής Αυλής, όπου ο βασιλιάς αυτός απονέμει εικονικές τιμηρίες και ανταμοιβές. Προς το τέλος αυτών των διαδικασιών δίνεται η διαταγή να λεηλατηθούν και να καταστραφούν κάποιοι αγροί ρυζιού που βρίσκονται κοντά στο ναό.

Στο τέλος, όταν αρχίζουν να απασχολούνται με άλλες γελοιότητες, ο μιας ημέρας βασιλιάς επιστρέφει πίσω στην πόλη μαζί με το πλήθος των οπαδών του. Ωστόσο, ακριβώς έξω από την πόλη το πλήθος συναντιέται με μια μεγάλη δύναμη στρατευμάτων του πραγματικού βασιλιά. Οι δυο παρατάξεις αναμετριούνται και αρχίζουν να ουρλιάζουν και να φωνάζουν δυνατά τις απειλές τους. Καθώς το απόγευμα προχωράει και ο ήλιος αρχίζει να βυθίζεται από το ζενίθ της δύναμής του, έτσι αρχίζουν να βουλιάζουν οι ελπίδες του ψευτοβασιλιά. Το δικό του τυχερό άστρο διασταυρώνεται με την τροχιά του άστρου της αποτυχίας και του σκότους και ξαφνικά το ευημερούν ακόμη όνομά του υφίσταται μια οδυνηρή έκλειψη. Αντιλαμβανόμενος την κατάσταση τρέπεται σε άτακτη φυγή και η νίκη της ημέρας παίρνει το μέρος του πραγματικού βασιλιά.

Το μικρό ύψος των εξόδων και των ζημιών, που συμβαίνουν εκείνη την ημέρα, αντιμετωπίζονται με γενναιοδωρία από το βασιλιά, που διατάσσει τη διοίκηση να πληρώσει τις τυχόν επιδιορθώσεις. Αυτά τα έξοδα θεωρούνται πολύ ελαφριά, αν συγκριθούν με το αποτέλεσμα, που δεν είναι άλλο από την εξασφάλιση της ευημερίας του βασιλείου. Οι Σιαμέζοι ονομάζουν το στιγμιαίο βασιλιά Ριντινούκ, που σημαίνει «βασιλιάς του δάσους». Όσο α-

πίστευτο και αν φαίνεται, αυτό είναι ένα από τα ανόητα έθιμα, που μερικοί χαμένοι ειδωλολάτρες τηρούν. «Αλίμονο σ' αυτόν, που ο βρομερός ειδωλολάτρης Νιμρούντ³⁶ θα καλέσει άπιστο».

Άνοιξη. Η ποτάμια εορτή

Μια άλλη εορταστική επέτειος λαμβάνει χώρα μετά την περίοδο των βροχών. Όταν το ζώδιο του Λέοντα σηκωθεί στο ζενίθ του, οι μεγάλες βροχές αρχίζουν να λιγοστεύουν στο Σιάμ. Μερικά μεγάλα ποτάμια, που ρέουν από την Κίνα, περνούν από το Σαχρ Ναβ, για να χυθούν στη θάλασσα, όμως, λόγω των υψηλών παλιρροιών αυτής της περιόδου, η θάλασσα ξεχύνεται στη στεριά και δημιουργεί προβλήματα στη ροή του ποταμού. Τα πλεονάζοντα ύδατα πλημμυρίζουν την περιοχή της πόλης αυτής.

Οι συνεχείς βροχές συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας απεριγραπτης κατάστασης πλημμύρας. Επειδή η ατμόσφαιρα είναι υγρή και η βροχή υπερβολική, δημιουργούνται τρομεροί χείμαρροι, που τρέχουν στις πλαγιές, στις κοιλάδες και στις ανοιχτές πεδιάδες. Η γη όλης αυτής της περιοχής μουσκεύει από το νερό και δεν μπορεί να το απορροφήσει. Το αποτέλεσμα είναι ότι το καθετί πλημμυρίζει και μεγάλα πλοία πηγαиноέρχονται στις πλατείες και στους δρόμους της πόλης. Ακόμη και μεγάλα πλεούμενα μπορούν έτσι να μπουν στην πόλη και να πλέουν στους δρόμους της. Για να επισκεφθείς ένα γείτονα, πρέπει να πληρώσεις μια θέση σε ένα πλοίο.

Η κατάσταση παραμένει έτσι μέχρι την είσοδο στον Τοξότη. Τότε δυνατοί κρύοι άνεμοι φυσούν από τα μέρη της Κίνας, που βρίσκεται βόρεια από το Σιάμ, και οι πλημμύρες υποχωρούν. Σύντομα όλα τα νερά περιορίζονται στη θάλασσα. Η γη σιγά-σιγά στραγγίζει και πλούσια χυμώδη φυτά ξεπροβάλλουν από παντού.

Όταν η εποχή των πλημμυρών λήξει και η άμπωτη πάρει τη σκυτάλη, είθιστα όλοι οι κάτοικοι, πλούσιοι και φτωχοί, άνδρες και γυναίκες, οι τελευταίες άσκεπες και ακάλυπτες όπως πάντα, να επιβιβάζονται σε πλοία και να κάνουν διάφορα ταξίδια αναψυχής στον ποταμό. Επίσης κάνουν περιπάτους στους αγρούς

36. Το προαναφερμένο (Σχόλιο 12 του Γ' Μέρους) αντιθεϊκό πρόσωπο του βιβλικού και του κορανικού κόσμου, ο γνωστός ως «κυνηγός ενώπιον του Κυρίου», το πιο αρνητικό πρότυπο στην ιστορία, όπως αυτή εκτίθεται στα ιερά αυτά βιβλία.

και στους κήπους για τη διασκέδασή τους και όλοι μαζί κόβουν φρούτα από τα τριγύρω δέντρα, λεμονιές και πορτοκαλιές και τα τρώνε. Επίσης μαζεύουν πολλά φρούτα και τα μεταφέρουν μαζί τους στα σπίτια τους. Συχνά επιδίδονται σε ανταγωνισμούς με τα πλοία τους σαν να καβαλάνε αιθέρια και γοργοπόδαρα άλογα. Κατά τη διάρκεια αυτών των ανταγωνισμών, αν κρατούνε πορτοκάλια, τα πετάνε από το ένα πλοίο στο άλλο.

Τότε και ο βασιλιάς, μαζί με τους υπουργούς και τους υπασπιστές του, επιβιβάζεται στα κρατικά πλοία και περιοδεύει, για να θαυμάσει τα τοπία. Ο βασιλιάς ανεβαίνει σε ένα ωραία διακοσμημένο πλοίο, επιχρυσωμένο και λεπτεπίλεπτο στο σχεδιασμό του. Τριγύρω άλλα ωραία πλοιάρια πλέον έτοιμα, για να δεχθούν τον ηγεμόνα, σε περίπτωση που αυτός ήθελε να αλλάξει πλοίο.

Με αυτή την ευκαιρία οι σύμβουλοι και οι υπουργοί του παραβγαίνουν με τα πλοία τους και δυο διαιτητές, ιδιαίτερα επιλεγμένοι ανάμεσα στους ανακτορικούς υπηρέτες, στέκονται δεξιά κι αριστερά, εποπτεύοντας το καθετί. Αυτοί προσδιορίζουν και αναφέρουν ποιοι νίκησαν και παρουσιάζουν στο βασιλιά ένα κατάλογο με τους ιδιοκτήτες και το πλήρωμα του κάθε πλοίου. Ο βασιλιάς είναι το εναρκτήριο σημείο και το καταληκτικό τέλος και ο ίδιος αποφασίζει τελικά για το αποτέλεσμα, χαρίζοντας προτίμηση και βραβεία.

Συνολικά ο βασιλιάς έχει δικά του εκατό πλοία. Πληρώματα από πενήντα, εξήντα, ή και εβδομήντα κωπηλάτες βρίσκονται στο κάθε πλοίο, που συμμετέχει στον ανταγωνισμό. Όντως, αυτές οι διακοπές προσφέρουν ένα υπέροχο θέαμα, αλλά, εξαιτίας του κακού χαρακτήρα και της ανάρμοστης συμπεριφοράς των Ιρανών προς τις γυναίκες, οι οποίες είναι επίσης παρούσες, δόθηκε διαταγή να πάψουν οι υπέροχες αυτές εκδηλώσεις.

Λάτρεις του Σατανά

Υπάρχει μια άλλη μάλλον παράξενη εορταστική επέτειος, η οποία τιμάται από τους κατοίκους του Σιάμ, που είναι πραγματικά διαβόητοι για την κραιπάλη και τη διαστροφή τους. Με τη βοήθεια του Θεού η ακόλουθη περιγραφή των σκανδαλωδών λατρειών τους θα αποτελέσει πλήρη απόδειξη πως μια ιδιαίτερη αίρεση λατρεύει τον Σατανά και δεν κάνει καμιά προσπάθεια να το κρύψει.

Σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους οι πιστοί συγκεντρώνονται σε ένα ναό και σφάζουν ένα γουρούνι με τρόπο ιδιαίτερα σύμφωνο με όλες τις άλλες παρανοϊκές τελετές τους. Τότε προσάγουν μια γυναίκα, που ισχυρίζεται ότι εμπεριέχει τον Σατανά, μέσα στο στομάχι της. Σηκώνεται μπροστά στους άλλους και αρχίζει να χορεύει και να στροβιλίζεται. Ενδεχομένως πέφτει σε έκσταση και, εάν κάποιος τη ρωτήσει, μπορεί να προβλέψει το μέλλον.

Σε σπάνιες περιπτώσεις διακηρύσσει ότι ο Σατανάς θέλει να την εγκαταλείψει και επιθυμεί να εισέλθει σε ένα άλλο κορίτσι. Ορκίζονται το νέο κορίτσι στη συνέλευσή τους και μαζί τώρα, η γυναίκα και το κορίτσι, αρχίζουν να χορεύουν. Σύντομα αμφοτέρους πέφτουν σε έκσταση και, ύστερα από περίπου μια ώρα, η γυναίκα, που ήταν η προτιμώμενη του Σατανά, αλλάζει όψη και δεν είναι πλέον ικανή να ψιθυρίσει μια έστω λέξη. Τώρα το νεαρό κορίτσι αναλαμβάνει δράση, καθώς έχει προικιστεί με όλες τις ικανότητες, που είχε πιο πριν η γυναίκα, και μπορεί να προφητεύσει με τον ίδιο τρόπο.

Αυτή είναι η έκσταση, στην οποία συνεργάζονται ο Σατανάς και οι ειδωλολάτρες. Όπως και να έχει το πράγμα, η αλήθεια αυτών των γεγονότων και, ό,τι όντως έλαβε χώρα εκεί, δεν έγινε απολύτως σαφές στον ταπεινό υποφαινόμενο. «Η γνώση αυτών των θεμάτων εναπόκειται στο Θεό, που βλέπει και ξέρει τα πάντα».

Ο χορός των Μακασάρων³⁷

Μια άλλη εορταστική επέτειος, που αξίζει να αναφερθεί, είναι ο χορός των ανδρών της Ιάβας και του Μακασάρ. Οι Μακασάροι προέρχονται από μια ανεξάρτητη χώρα που βρίσκεται κοντά στο Σιάμ, έχει το δικό της βασιλιά και οι κάτοικοί της είναι όλοι Σαφάι Μουσουλμάνοι. Παρά το γεγονός ότι ζουν στο Σιάμ, διατηρούν τα ήθη, τα έθιμα και τον παραδοσιακό τρόπο ζωής της χώρας τους και, βέβαια, αυτό είναι κάτι το γενικό για όλους τους ξένους, που διαβιούν στο Σιάμ. Αυτοί οι Μακασάροι έχουν τη δικιά τους

37. Μακασάρ είναι το αρχαίο όνομα της Ούτζουν Παντάν, της πρωτεύουσας του Σουλαβέσι (Τσελεμπές), νησιού της Ινδονησίας ανατολικά του Μπόρνεο.

γειτονιά στο Σαχρ Ναβ, όπου ζουν και τηρούν την πίστη και τη θρησκεία τους.

Για παράδειγμα, είναι μια από τις συνήθειές τους να φέρουν όπλα και άνδρες και γυναίκες. Κυκλοφορούν με στιλέτα προσαρμοσμένα στο λουγκί, που είναι μια ρόμπα που φορούν για να κρύβουν τα ιδιαίτερα σημεία του σώματός τους. Δεν αφήνουν μακριά τα όπλα τους, ούτε όταν πάνε να κοιμηθούν. Όταν οργανώνουν μια διασκέδαση ανάμεσά τους, άνδρες και γυναίκες μουσικοί παίζουν άγριους ρυθμούς και εμψυχώνουν όσους έχουν κοφτερά στιλέτα στα χέρια τους. Οι Μακασάροι ονομάζουν τα στιλέτα τους κρις και αυτά έχουν λεπίδα από λίθο σερπαντίνα εξαιρετικά επεξεργασμένο. Άξιοι τεχνίτες ξέρουν να κατασκευάζουν αυτά τα τρομερά στιλέτα και λέγεται ότι τις λεπίδες, τις βαπτίζουν σε φοβερά δηλητήρια.

Γενικά μιλώντας, η τέχνη της μαγείας, της μαγγανείας και της αγυρτείας εφαρμόζεται και καλλιεργείται σε μεγάλη έκταση στο Σιάμ, κανένας όμως δεν ξεπερνάει τους Μακασάρους, που κάνουν και στα στιλέτα τους διάφορα μάγια. Αν κάποιος προσπαθήσει να μαχαιρώσει κάποιον άλλον με του άλλου το στιλέτο, το λεπίδι δεν έχει καμιά δύναμη. Άλλο αποτέλεσμα των μαγγανειών τους είναι ότι, όταν το στιλέτο βρίσκεται πάνω στον ιδιοκτήτη του, κανένας κλέφτης και κανένας εχθρός δεν είναι ικανός να του κάνει ζημιά, ή να τον νικήσει και, εάν ένας ξένος κλέψει το στιλέτο, το μόνο που κάνει, είναι να επισύρει πολλά δεινά πάνω του.

Οι Μακασάροι χρησιμοποιούν αυτά τα στιλέτα στους χορούς τους και, όταν στροβιλίζονται γύρω από τον εαυτό τους σε έκσταση, ανταλλάσσουν εικονικές μαχαιριές μεταξύ τους και κάνουν τόσο ορμητικές επιθέσεις, ώστε κάποιος που βλέπει το θέαμα για πρώτη φορά νομίζει ότι πραγματικά τραυματίζονται μεταξύ τους. Στον τομέα των διασκεδάσεων τίποτα δεν μπορεί να συγκριθεί με εκείνους τους χορούς ως προς την ένταση και την ορμητικότητα.

Η εξέγερση των Μακασάρων

Συνέβηκε, όταν ήμασταν εμείς, οι ταπεινοί υπηρέτες της βασιλικής Μεγαλειότητας του ηγεμόνα του Ιράν, στο Σιάμ, μεγάλα ανδραγαθήματα να γίνουν από αυτούς τους Μακασάρους. Έχοντας δει αυτά τα γεγονότα με τα ίδια μας τα μάτια,

πιστεύουμε ότι δικαιούμαστε να παρουσιάσουμε την εξής σύντομη περιγραφή μέσα στα πλαίσια της αφήγησής μας.

Λίγο πιο πριν, ένας από τους Μακασάρους πρίγκιπες, που είχε προβλήματα στο βασίλειό του, αποφάσισε να έλθει στο Σιάμ με μια ομάδα από έμπιστους ανθρώπους του. Εγκαταστάθηκαν στο Σαχρ Ναβ και ο Σιαμέζος βασιλιάς τους τίμησε με πλήθος ευγενικών συμπεριφορών συνηθισμένων στη δική τους τη χώρα. Ωστόσο, όταν για κάποιο λόγο ο βασιλιάς έφυγε από την πόλη, ο Μακασάρος πρίγκιπας βρήκε ελεύθερο πεδίο και αποφάσισε να κατακτήσει το μέρος για λογαριασμό του.

Κάλεσε όλους τους ανθρώπους του για να τους πληροφορήσει για τις προθέσεις του και, πραγματικά, με το βασίλειό μακριά η πόλη ήταν χωρίς επαρκή προστασία. Το σχέδιο ήταν να βάλουν φωτιά στα σπίτια των γηγενών και, όταν αυτοί θα απασχολούνταν να σώσουν τις περιουσίες τους, ο ίδιος και οι άνθρωποί του να μεταβούν στη βασιλική διαμονή και να θέσουν στην κατοχή τους το θρόνο.

Η νοοτροπία στο Σιάμ είναι ότι, και αν ο ίδιος ο βασιλιάς παραμένει ελεύθερος και ο στρατός του διατηρείται άθικτος, εάν το παλάτι και ο θρόνος πέσουν στα χέρια κάποιων, τα θεμέλια και ο κεντρικός μοχλός εξουσίας θεωρούνται κατεστραμμένοι.

Όταν ο πρίγκιπας και οι άνθρωποί του συμφώνησαν μεταξύ τους σ' αυτή την απόπειρα, έστειλαν ένα γράμμα στους άλλους Μακασάρους, που ζούσαν τριγύρω, και ζήτησαν τη βοήθειά τους, όμως συνέβηκε τρεις ανάμεσα σε όλους αυτούς να δυσαρεστηθούν με την όλη υπόθεση και να αναφέρουν το θέμα στο βασίλειό του Σιάμ. Έτσι, αποκαλύφθηκε η συνωμοσία σε όλες τις λεπτομέρειές της.

Όπως και να 'χει το πράγμα, ο βασιλιάς σκέφθηκε σοβαρά για το θέμα και αντιλήφθηκε ότι υπήρχε ακόμη κάποια αμφιβολία. Ήταν πάντοτε δυνατό τα στοιχεία, που του παρουσίασαν να μην είναι αληθινά αλλά ψεύτικα. Αποφάσισε να μεταθέσει την κατάδικη των κατηγορουμένων στασιαστών, μέχρις ότου μπορέσει να ελέγξει πολύ καλά όλη την υπόθεση. Ο βασιλιάς έστειλε με κάποιους ένα γράμμα στο Μακασάρο πρίγκιπα, με το οποίο τον διέτασσε να παρουσιαστεί ενώπιόν του κατευθείαν και να εξηγήσει αυτό το θέμα και να απαντήσει στις κατηγορίες, που τον αφορούσαν.

Ο πρίγκιπας κατάλαβε τη δυσκολία της θέσης του. Ήταν σφηνωμένος στο Σαχρ Ναβ χωρίς πιθανότητα δυνατής υποχώρησης,

δεν είχε πραγματικό στρατό, απλώς τρεις ή τέσσερις εκατοντάδες ανθρώπους και, ακόμη χειρότερα, δεν είχε ένα συγκεκριμένο σχέδιο δράσης, ενώ ο βασιλιάς ήταν μόνο πέντε ή έξι φαρσάχ μακριά. Παρά αυτές τις δυσάρεστες περιστάσεις δεν έδειξε κάποια σημεία φόβου αλλά, τολμηρός αρκετά, έστειλε την εξής απάντηση.

«Αναφορικά με την παρουσίασή μου ενώπιόν σας, πρέπει να τονίσω ότι δεν εμπιστεύομαι τη Μεγαλειότητά σας, διότι κατ' αυτή τη στιγμή ο πρωθυπουργός είναι ένας Δυτικός και μεταξύ αυτού και εμένα υπάρχει μια κατάσταση αμοιβαίου μίσους λόγω θρησκευτικών διαφορών. Δεν ξέρω αν υφάνθηκε μια συνωμοσία αλλά, αν με υποπτεύετε για κάτι τέτοιο, είναι σίγουρο ότι ο ελεεινός υπουργός σας έβαλε αυτή την ιδέα στο κεφάλι σας. Γνωρίζω ότι αυτός με φθονεί και ότι εσείς τον εκτιμάτε ιδιαίτερα. Εάν παρουσιαστώ στην Αυλή ενώπιόν σας, θα με καταγγείλει με ψεύτικα στοιχεία και εσείς θα δεχθείτε ότι ισχυρίζεται. Μέχρι στιγμής δεν έχετε κάνει λάθος, όταν ορίζετε τιμωρίες και παραχωρείτε άφεση αμαρτιών. Μην αρχίσετε να συμπεριφέρεστε ως τύραννος τώρα.

Ωστόσο, καθώς είμαι πεπεισμένος ότι θέλετε να με σκοτώσετε, στο μυαλό μου έρχεται η πρόταση «Τον καιρό του θανάσιμου κινδύνου, όταν δεν έχει απομείνει η παραμικρή ελπίδα, ένας άνθρωπος μπορεί να δώσει μια γροθιά σε ένα σπαθί και να μην αισθανθεί πόνο». Έτσι, είμαι αποφασισμένος να πολεμήσω μέχρι το τέλος και δε θα παραδοθώ σαν ένας τρελός, για να οδηγήσω τον εαυτό μου και τους φίλους μου στο θάνατο, χωρίς να χύσω αρκετό αίμα εις αντάλλαγμα».

Η τολμηρή απάντηση αποστάληκε στο βασιλιά και ο πανούργος Δυτικός υπουργός δεν είχε καμιά δυσκολία να ανάψει τις φλόγες του βασιλικού θυμού. Σιαμέζικα στρατεύματα συγκεντρώθηκαν και συνολικά κάπου τρεις ή τέσσερις χιλιάδες άνδρες στάλθηκαν ενάντια στους επαναστάτες. Οι Μακασάροι αντιλήφθηκαν τον κίνδυνο. Έκαψαν αμέσως όλες τις περιουσίες τους και μερικοί ακόμη σκότωσαν τις γυναίκες και τα παιδιά τους. Ύστερα κάθισαν κάτω και με αποφασιστικότητα περίμεναν την ώρα του θανάτου τους.

Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι οι Μακασάροι ήταν ολιγάριθμοι και αποκομμένοι από κάθε σύμμαχο, οι Σιαμέζοι δεν είχαν το θάρρος να επιτεθούν. Φοβούνταν και έτρεμαν από τις δειλές προτάσεις της φαντασίας τους. Έτσι, για αρκετές ημέρες έμειναν

σε πλήρη σύγχυση ως προς τι το έπρεπε να κάνουν. Απλά κάθονταν τριγύρω από τη μικρή ομάδα των Μακασάρων.

Αυτή η κατάσταση συνεχίστηκε, μέχρις ότου ο βασιλιάς κατέφθασε μαζί με το Δυτικό πρωθυπουργό του. Τότε μια μεγάλη ανθρώπινη μάζα από Σιαμέζους και μαζί τους κάποιοι Δυτικοί επιβιβάστηκαν σε πλοία, που έφεραν κανόνια. Σύντομα εσχημάτισαν κύκλο γύρω από τα σπίτια των Μακασάρων, τα οποία κατέστρεψαν με τους βομβαρδισμούς τους. Πιστεύοντας ότι οι επαναστάτες είχαν έτσι σκοτωθεί, οι Σιαμέζοι χάρηκαν, καθώς νόμισαν ότι ο κίνδυνος παρήλθε.

Ωστόσο, νωρίτερα, οι Μακασάροι είχαν φύγει από την περιοχή τους και είχαν συγκεντρωθεί σε έναν ανοιχτό αγρό, όπου είχαν σκάψει τάφους και έτσι κρυφτεί. Εκεί έζησαν σαν φαντάσματα. Μετά τον άχρηστο βομβαρδισμό, τα βασιλικά στρατεύματα αποβιβάστηκαν και πλησίασαν τα ερειπωμένα σπίτια των ανταρτών, όμως τότε άφοβοι οι Μακασάροι έπεσαν πάνω τους, με τα στιλέτα στα χέρια τους, και φρόντισαν να εξοντώσουν ένα πολύ μεγάλο αριθμό Σιαμέζων και Δυτικών.

Οι επαναστάτες έβαλαν ως στόχο το Δυτικό πρωθυπουργό και παραλίγο θα είχαν καταφέρει να απαλλάξουν τους Σιαμέζους από τη σατανική επιρροή του, όμως η μοίρα δεν τους βοήθησε. Ο ανίκανος πρωθυπουργός, που είχε γεννηθεί κάτω από την επίδραση του άστρου του κακού, πρόλαβε να το σκάσει. Πριν τον προλάβουν οι Μακασάροι, έπεσε στο νερό και απέφυγε τις φλόγες της καταστροφής. Έτσι, αν και οι Μακασάροι ήσαν μόνο μια μικρή ομάδα, φάνηκε αδύνατο για τους Σιαμέζους να υπερκεράσουν τη θέρμη μιας τόσο βίαιης αντίστασης.

Στο τέλος όμως οι Μακασάροι λιποψύχησαν. Καθώς ο πρίγκιπας τους, που είχε μείνει στο σπίτι του κατά το βομβαρδισμό, είχε σκοτωθεί και οι ίδιοι δεν είχαν πια τρόφιμα και άλλες προμήθειες, όσοι είχαν απομείνει αντιλήφθηκαν ότι ήταν μάταιο να συνεχίσουν. Πέταξαν λοιπόν κάτω τα στιλέτα τους, έδεσαν τα χέρια τους, φώναξαν στους Σιαμέζους να πλησιάσουν και τους ζήτησαν να τους σκοτώσουν. Και πραγματικά, όταν αυτοί έφθασαν, τους σκότωσαν όλους, μέχρι και τον τελευταίο.

Ένας από τους επαναστάτες, που πυροβολήθηκε και τραυματίστηκε στο πόδι του, κρύφτηκε ανάμεσα στα πτώματα. Όταν ένας υψηλόβαθμος Δυτικός αξιωματούχος έκανε ένα περίπατο, για να δει τα πτώματα μετά τη σφαγή και έτυχε να περπατήσει δίπλα του, ο πληγωμένος ξαφνικά τινάχτηκε πάνω και σκότωσε

το Δυτικό. Πήρα το θάρρος να αναφέρω αυτή την εκτίναξη του πληγωμένου Μακασάρου, για να δείξω πόσο μεγάλη έλλειψη εσωτερικής οργάνωσης και στρατιωτική αδυναμία χαρακτηρίζει την κυβέρνηση του Σιάμ.

Η ζωή και η καθημερινή ρουτίνα του βασιλιά

Όπως προαναφέρθηκε, οι ηγεμόνες και οι κυβερνήτες από την άλλη πλευρά των ανέμων δε διαθέτουν πραγματική μεγαλειότητα και δύναμη και δεν έχουν ούτε μεγάλη Αυλή, ούτε επαγγελματικό στρατό. Ότι αποκαλούν στρατό είναι πραγματικά ένας εσμός χωρικών συγκεντρωμένων σε περίπτωση κινδύνου. Στο σύνολό του ο πληθυσμός χωρίζεται σε μικρές ομάδες αντιπροσωπευόμενες από έναν υπουργό και ο κάθε υπουργός έχει το δικό του σώμα αξιωματούχων.

Ο μέσος άνθρωπος είναι υποχρεωμένος να εργάζεται σαν σκλάβος για τη διοίκηση του βασιλιά και δεν αμείβονται για το χρόνο, που ξοδεύουν έτσι, και για τον κόπο τους. Επιπλέον, δεν έχουν το δικαίωμα να εγείρουν το παραμικρό παράπονο ή να αρνηθούν να προσφέρουν την υπηρεσία τους. Μόνον όταν η διοίκηση δεν τους έχει ανάγκη, οι γηγενείς είναι ελεύθεροι να ασχοληθούν με τα δικά τους. Όμως ο πληθυσμός είναι μικρός και υπάρχουν τόσο πολλά πράγματα για να γίνουν που οι Σιαμέζοι δε θα τα προλάβουν ποτέ μόνοι τους.

Γι' αυτό το λόγο είναι πολύ συνηθισμένο να συναντήσει κάποιος γυναίκες στην αγορά να απασχολούνται στο εμπόριο και ακόμη να κάνουν βαριές φυσικές δουλειές, χωρίς να φορούν ένα κάλυμμα, ή να ντύνονται με λίγα έστω ρούχα. Έτσι μπορεί να βρει κάποιος γυναίκες να κωπηλατούν μέχρι ένα γειτονικό χωριό, να βγάζουν εκεί τον επιούσιο, χωρίς βοήθεια από τους συζύγους τους, και να γυρίζουν μετά σπίτι.

Στο παρελθόν δεν υπήρχαν καθόλου τεχνίτες στο Σιάμ και μόνο πρόσφατα λιγοστοί άνθρωποι από μακρινές περιοχές ήλθαν, εγκαταστάθηκαν στην πόλη και τώρα παράγουν τα βασικά βιοτεχνικά προϊόντα. Όμως υπάρχει έλλειψη εμπειριών και ικανών και γι' αυτό το λόγο δε βλέπει κανείς πολλά αρχιτεκτονικώς τέλεια κτίρια, ή άλλες περισπούδαστες κατασκευές. Πραγματικά όλα τα σπίτια στο Σιάμ είναι απλά και έχουν ανεγερθεί με φτηνά υλικά: ξύλο ή καλάμι. Μόνον τα ανάκτορα έχουν οικοδομηθεί

πάνω σε προσεγμένο σχέδιο και με αρκετή φροντίδα.

Τα ανάκτορα περιλαμβάνουν ναούς κτισμένους από ξύλα και τούβλα και κατοικίες, σχεδόν όλες κατασκευασμένες από Ιρανούς. Αυτά τα κτίρια όντως δε στερούνται ρυθμού και κάλλους, όμως οι Σιαμέζοι υπερβάλλουν, όταν νομίζουν ότι αυτά μπορούν να παραλληλιστούν με τα ανάκτορα του Χαβαρνάκ, ή τα μεγαλοεργήματα του Χοσρόη³⁸. Το εσωτερικό των ανακτορικών διαμερισμάτων έχει ζωγραφιστεί με πηλό κόκκινο και βερμιγιόν και η οροφή, που είναι ξύλινη, έχει καλυφθεί με φύλλα κασίτερου και χρυσού. Εκεί ζει ο βασιλιάς.

Η καθημερινή ρουτίνα του βασιλιά

Θεωρώντας εαυτόν έναν εξέχοντα ειδωλόλατρη και από μόνο του ήδη ένα Θεό, ο βασιλιάς ζει μέσα σε πλαίσια καθημερινής θρησκευτικής αφοσίωσης και αφιέρωσης στα είδωλα. Οι νύχτες και οι μέρες του έχουν χωριστεί σε συγκεκριμένα τμήματα και ουδέποτε παραμελεί το τι καθήκον έχει κατά τη διάρκεια του καθενός από αυτά. Δεν κοιμάται πάνω από πέντε ώρες την κάθε μέρα, αλλά, αντίθετα με το σωστό, αποκοιμάται ακριβώς τη λαθιμένη στιγμή της νύχτας, κάποιες ώρες πριν το ξημέρωμα, και ο ύπνος του διαρκεί μέχρις ότου περάσουν δυο ολόκληρες ώρες μετά την ανατολή.

Μόλις σηκωθεί από το κρεβάτι του, ο βασιλιάς πλένεται και αλλάζει ρούχα. Αμέσως μετά πηγαίνει στο ναό και γονατίζει μπροστά στα είδωλα, στις εικόνες, στα ομοιώματα των νεκρών και τα ξόανα των ζωντανών. Μετά τις πρωινές προσευχές του, ο βασιλιάς βγαίνει από το ναό και προχωρεί προς ένα ιδιαίτερο δωμάτιο, όπου υποδέχεται ορισμένους μορφωμένους και σοφούς γιατρούς.

Αυτοί κατάγονται από ποικίλες χώρες, από την Κίνα, το Σιάμ, την Ινδία και ένας μάλιστα από το Γκιλάν. Ο καθένας τους βλέπει το βασιλιά χωριστά. Αρχικά ο γιατρός παρουσιάζεται, εκφράζει τα σέβη του προ του θρόνου, υμνεί το βασιλιά και ψιθυρίζει πολλές ευλογίες. Στη συνέχεια ο γιατρός προβαίνει στην καθιε-

38. Ο Χοσρόης Α', μέγας αρχιτέκτονας φημίζεται και για την ανέγερση της μνημειώδους αφίδας της Κτησιφώντας, της οποίας σώζονται τμήματα, πληγέντα και από τους αμερικανικούς βομβαρδισμούς κατά τον πόλεμο του Κόλπου το 1991.

ρωμένη καθημερινή εξέταση και έπειτα ορίζει τις τροφές, τα φάρμακα και την εν γένει δίαιτα του βασιλιά για τη μέρα εκείνη.

Όταν λήξουν αυτές οι συμβουλές, ο βασιλιάς πηγαίνει σε ένα άλλο ιδιαίτερο δωμάτιο, όπου υποδέχεται το μέγα θαλαμηπόλο, το μέγα γραφέα και δυο-τρεις σημαντικούς υπουργούς. Κατά τη διάρκεια αυτών των συνομιλιών ο βασιλιάς τους ρωτάει, αν υπάρχει κάποιο σημαντικό θέμα, το οποίο να θέλουν να θέσουν υπόψη του. Αν ο βασιλιάς ζητήσει κάποιες υπηρεσίες από αυτούς, τους δίνει τις σχετικές οδηγίες και τους στέλνει στις δουλειές τους.

Στη συνέχεια ο βασιλιάς πηγαίνει στην κεντρική αίθουσα του θρόνου και εκεί απασχολείται με την επίσημη βασιλική ακρόαση. Μέλη κάθε σημαντικής ομάδας, κατηγορίας, ή μειονότητας της χώρας, που βρίσκονται στην κοινωνική βαθμίδα του φου, δηλαδή που έχουν δυνατότητα πρόσβασης στο θρόνο, εισέρχονται στην αίθουσα. Οι συζητήσεις, που λαμβάνουν χώρα, εκτυλίσσονται ανάλογα με την προτεραιότητα του βαθμού του κάθε αξιωματούχου.

Κάθε ένας από αυτούς γονατίζει στα πόδια του θρόνου και εκεί, κατά γης, μένει μια περίπου ώρα και έρπει μπροστά στο βασιλιά. Αυτές όλες οι τελετές υποτίθεται ότι συμβάλλουν στη χορήγηση συμπάθειας του βασιλιά προς τους νομοταγείς υπαλλήλους του. Δεν υπάρχει πιο σαφής ένδειξη της βασιλικής αγάπης από την ονομαστική κλήση ενός μέλους της Αυλής, ιδιαίτερα όταν γίνεται μαζί με την αναφορά του τίτλου του συγκεκριμένου αυλικού. Στη συνέχεια παραθέτω τους πιο σημαντικούς τίτλους, που χρησιμοποιούνται στη βασιλική Αυλή του Σιάμ.

Ένας κατάλογος τίτλων και βαθμών των μεγιστάνων του Σιάμ

Ο χαμηλότερος βαθμός σε κάθε ανακτορική υπηρεσία καλείται ακούν και, στη συνέχεια, προς τα πάνω έπονται οι εξής: ουμόνκ, ουλούνκ, ούπρα, ούγια, τσαουπιά, και πάνω από όλους τους βαθμούς: τσακρί. Αυτοί οι τίτλοι αντιστοιχούν στις εξής: πρωθυπουργός, στρατηγός, χαγάνος, υπουργός, σουλτάνος, μπιν μπασής³⁹, γιουζ μπασής και ντα μπασής⁴⁰.

39. Τουρκικός στρατιωτικός όρος, που κυριολεκτικά σημαίνει «χιλιάρχος».

40. Αντίθετα με τους προηγούμενους δυο όρους, εδώ έχουμε ανάμεικτο τουρ-

Εάν ένας άνθρωπος γίνει πρωθυπουργός, μπορεί να διατηρεί κάθε είδους βαθμό και τίτλο: ούπρα, τσαουπιά, μπαρκαλάν, ούγια, ή τσακρί. Αυτοί, στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν είναι παρὰ εικονικοί και δε σημαίνουν τίποτα περισσότερο. Κάθε αξιωματούχος, που πρέπει για μια υπόθεση να δει το βασιλιά, αναγκαστικά φέρει κάποιον από τους τίτλους. Έτσι, ο τίτλος ενός υπουργού και ο τίτλος ενός σωματοφύλακα είναι ούπρα. Ακόμη και ο δαμαστής του ελέφαντα του βασιλιά έχει τον τίτλο ούπρα. Ο μέγας οικονόμος του ανακτόρου, μέλη της ανακτορικής αστυνομίας και ο δήμαρχος της πόλης όλοι έχουν το βαθμό ουγιαβανγκ. Στη συνέχεια ο επιθεωρητής του λιμανιού φέρει τον τίτλο ουπράταν ταμπουρί σαίμχά σαμπούτ, δηλαδή «ύψιστος χαγάνος στη μεγάλη θάλασσα του Θεού».

Ωστόσο, δεν έχουν όλες οι θέσεις στη βασιλική διοίκηση γόητρο, έσοδα και δύναμη. Τα εισοδήματα, που συγκεντρώνονται κατ' έτος στο θησαυροφυλάκιο του πρωθυπουργού, δεν ξεπερνούν δυο ή τρεις εκατοντάδες τουμάν και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι πολύ απλά ο βασιλιάς δεν έχει μεγάλη περιουσία, ή πολύ χρήμα.

Οι κακόμοιροι ευγενείς του Σιάμ είναι υποχρεωμένοι να γυρίζουν τα μανίκια τους μέσα στη φτώχεια τους και να δείχνουν τη γύμνια τους. Δεν έχουν την τιμή να διαθέτουν ούτε ένα απλό ζευγάρι παπούτσια και, βέβαια πολύ λιγότερο, δεν έχουν το ποσό των εσόδων, που συνήθως ακολουθεί μια καλή ανατροφή ενός μέλους της κάστας των ευγενών. Έχουν μάθει ωστόσο να ικανοποιούνται με τα εισοδήματα της φτώχειας και δεν παραπονούνται για την κατάστασή τους. Υπάρχει πραγματικά μονάχα ένα σημείο μεγαλειότητας, που οι Σιαμέζοι θεωρούν ύψιστης σημασίας.

Όταν ένας υψηλόβαθμος και κοινωνικά σημαντικός άνδρας ή μια γυναίκα πηγαίνει περίπατο, τον ακολουθεί μια κουστωδία περίπου εκατό ή διακοσίων υπασπιστών, που επιλέγονται ανάμεσα στους χωρικούς. Οι υπασπιστές αυτοί είναι γενικά άνθρωποι, που θέτουν τους εαυτούς τους ως ενέχυρο, ή που οι γονείς τους έχουν πουλήσει, όταν ήταν μικρά παιδιά. Είναι επίσης δυνατό να αποτελούσαν αυτοί αρχικά χωρικούς στην υπηρεσία του βασιλιά και αυτός να τους χάρισε στο συγκεκριμένο αξιωμα-

κοπερσικό όρο, καθώς το αριθμητικό δίνεται στα περσικά (ντα και όχι ον, όπως στα τουρκικά είναι ο αριθμός δέκα). Ντα μπασής σημαίνει λοχίας.

τούχο. Αυτοί οι ταπεινοί δούλοι χωρίς καπέλο και παπούτσια ακολουθούν τον κύριό τους σαν μια σειρά από φρόνιμες καμήλες. Ο αριθμός των ακολουθών ενός προσώπου είναι ασφαλώς η ασφαλέστερη εγγύηση διάκρισης.

Όταν ο βασιλιάς του Σιάμ έμαθε ότι στην Ινδία οι Ιρανοί έχουν αποκτήσει πολλούς τίτλους παράλληλα με τις θέσεις τους, σκέφτηκε ότι θα τον συνέφερε να γίνει πιο γενναϊόδωρος και προσέθεσε στους προαναφερμένους και άλλους, ινδικούς τίτλους, πολλούς από τους οποίους προσέφερε στους Ιρανούς υπασπιστές του. Αλλά στην ουσία δεν υπάρχει θέση στο Σιάμ, που να αξίζει διάκριση ή θαυμασμό και, ούτως ή άλλως, τέτοιοι τίτλοι είναι κενοί και χωρίς νόημα.

Η περίπτωση ενός τιμημένου με τίτλο Ιρανού

Από όλους τους Ιρανούς που έχουν πάρει θέσεις και τίτλους στην Αυλή του Σιάμ, αξίζει ίσως να αναφέρουμε την περίπτωση ενός εμπόρου, που καταγόταν από τη Σιράζ και είχε ταξιδέψει πολύ. Ύστερα από πολλά χρόνια ξοδεμένα στις αγορές και στις πωλήσεις είχε δυσανεχθεί από την τύχη του και αποφάσισε να επιχειρήσει να διπλασιάσει την περιουσία του μέσα σε ένα βράδυ.

Ο έμπορος συγκέντρωσε όλο τον πλούτο που είχε κερδίσει στο εμπόριο, ανταλλάσσοντας ως είδος τα χρόνια της νιότης του στο μεγάλο αυτό παζάρι, που είναι η ανθρώπινη ζωή. Ρισκάρισε λοιπόν ολόκληρο αυτό το ποσό σε μια συναλλαγή με τους πράκτορες της Τύχης και του Πλούτου. Έβαλε τα λεφτά του στον παγκόσμιο πάγκο των γεγονότων και νυχθημερόν έριχνε τα ζάρια της συνεισφοράς και του δόλου. Όμως ο πανούργος, γηραιός, ανταγωνιστής του, η Μοίρα, πέτυχε καλύτερες ζαριές.

Ο δύσμοιρος Ιρανός εντυπωσιάστηκε και συγκλονίστηκε από την απρόσμενη άφιξη της Συμφοράς, αυτού του τάχιστου απεσταλμένου, που ιππεύει εναλλακτικά τα αντίθετα άλογα, τη Φροντίδα και την Πίκρα. Σύντομα η βασίλισσα του μυαλού του δύσμοιρου Ιρανού, που δεν ήταν άλλη από την ευσταθή Λογική, ακινητοποιήθηκε και δεν μπορούσε να κάνει την παραμικρή κίνηση. Εκεί λοιπόν, στη σκακιέρα του Χρόνου και των γεγονότων, ο δύστυχος Ιρανός βγήκε ματ από τους ιππότες της Απάτης και της Παγίδευσης.

Ο αθέατος ταβλαδόρος, η Μοίρα, τον υποχρέωσε σε εξορία, αποκλείοντας ταυτόχρονα και τα έξι νταμάκια της Οικουμένης⁴¹. Έτσι κι αυτός έμαθε να πίνει το ποτήρι με το φαρμάκι, πριν ο μέγας οινοχόος, ο Χρόνος, του προσφέρει τον κάδο της αποτυχίας. Ο γεμάτος ελπίδες ουρανόσκος του γεύθηκε τελικά τα δηλητήρια της μεγάλης απογοήτευσης.

Αφού ζήτησε απελπισμένα παρηγοριά και βοήθεια από 'δω και από κει, ο έμπορος κατέληξε στο όπιο, το μικρής προοπτικής φάρμακο που βγαίνει από το καταραμένο φυτό του. Το ποθούσε τόσο πολύ, που νόμιζαν, όσοι τον έβλεπαν, ότι αυτό ήταν ο ζωτικός χυμός του σώματός του, ή η πεμπτουσία της ζωής του. Στο τέλος, αυτό το πάθος άδειασε το πουγκί της υγείας του και σκόρπισε πέρα για πέρα όλα τα νομίσματα της νοητικής ορθότητάς του.

Ευρισκόμενος πια σε μια απελπιστική θέση, υποχρεώθηκε να μείνει στο Σιάμ και ο βασιλιάς της χώρας, σαν ένας βασιλιάς χωρίς βασίλειο, έκανε αυτόν τον Ιρανό έναν από τους πρίγκιπες του και τον εισήγαγε στην κοινωνία των ευγενών της χώρας. Όμως, αντί να δεχθεί την προσφορά ενός εύφορου αγροτεμαχίου, πολλών εσόδων και μιας σημαντικής θέσης, ο φτωχός έμπορος τιμήθηκε απλά με το σημαντικό ωστόσο τίτλο «αξιότατος Χαγάνος ούπρα».

Έτσι, παρέμεινε παγιδευμένος στο Σιάμ και προσηλωμένος στα όνειρά του. Η καρδιά μέσα στα στήθη του είχε πια εντελώς λεκιαστεί από τα πέταλα της παπαρούνας. Στιγμάτισε το κοκκινωπό κρέας της καρδιάς του με εκατό μαύρες πληγές. Κάθε μαύρο στίγμα ήταν ένα ξεχωριστό δώρο για την κυρία του οπίου⁴². Είχε καταληφθεί από θλίψη και δυστυχία. Τα στήθη του ήταν σαν μια παπαρούνα, που είχε ξηρανθεί από το φαρμακοποιό, τεμαχιστεί σε εκατό κομμάτια⁴³ και αιμορραγούσε επιδανάτια.

Ο δύσμοιρος αυτός άνθρωπος είχε πέσει πολύ χαμηλά και είχε αρχίσει να ζητιανεύει ακόμη και για παπούτσια. Όταν όμως ικανοποιήθηκε από τις πράξεις ελεημοσύνης ορισμένων αγαθοεργών ανθρώπων, και πάλι τα πόδια του τον οδήγησαν στο διεστραμμένο και κατωφερή δρόμο της αποστασίας. Καθ' όλη τη

41. Μεταφορά: κάποια νταμάκια αποκλείονται στο τάβλι, εδώ όλα!

42. Μεταφορά σχετιζόμενη με την περσική συνήθεια να κάνουν ένα στίγμα στο σώμα τους οι ερωτευμένοι άνδρες.

43. Η μεταφορά εν προκειμένω αφορά την πρακτική της παραγωγής του οπίου.

διάρκεια αυτών των περιπετειών, το μόνο πολύτιμο ενέχυρό του ήταν εκείνο το σπάνιο οικογενειακό κειμήλιο, το οποίο τόσο λίγοι αναγνωρίζουν ως τη μόνη νόμιμη προσφορά, η πανάκριβη πίστη του και ο φόβος του για τον Κύριο.

Ένεκα καθαρής βλακειάς, κάποτε πέταξε αυτό το τραπεζογραμμάτιο στον αέρα και μάλιστα για μηδαμινό λόγο: για να ικανοποιήσει τις πιο ποταπές ανάγκες του. Για να ανέλθει στην εύνοια της Αυλής του Σιάμ, πουλήθηκε στο Σατανά και πρόδωσε το πιο σημαντικό καθήκον του προς το Θεό.

Υπήρχε και ένας άλλος Ιρανός, τον οποίο τίμησε ο βασιλιάς του Σιάμ. Αυτός ο άνθρωπος τιμήθηκε με τον επιφανή τίτλο «Στήριγμα του Χαγανάτου, ούπρα». Όντως, το άτομο αυτό ικανοποιήθηκε ιδιαίτερα από τη νέα του θέση. Χτύπησε όμως το πελώριο τύμπανο της ανικανότητας και έπαιξε τη σάλπιγγα της έσχατης φτώχειας, μέχρις ότου άρχισε να ακούγεται ο θόρυβος που αντιλαλούσε στα Ουράνια και στην Κρυστάλλινη Σφαίρα⁴⁴.

Ο Ιρανός έφερε τα διακριτικά σημεία με την ουρά της αγέλαδας, ενδεικτικά του ευτελούς στρατοπέδου, όπου κυριαρχούσε ο χαρακτήρας και η ανήθικη συμπεριφορά του. Οπότε, πάνω στην κυματιζόμενη σημαία του είχαν γραφεί οι λέξεις ανεπάρκεια και γυμνότητα. Καθώς εξελισσόταν μέσα στη σιαμέζικη κοινωνία με αυτή την επίδειξη γοήτρου και ανικανότητας, έσυρε με το μέρος του τους προδότες, τους ζητιάνους και κάθε άλλο κατακάθι. Αντί να προσφέρει υπηρεσίες με ευθύνη και τόλμη, επέτρεψε στην ανικανότητα να γίνει ο κύριος ηγεμόνας της επαρχίας του. Ακόμη και μέσα στην οικογένειά του θέλησε να χρονοτριβεί και να συμπεριφέρεται απερισκεπτα και ατημέλητα, σαν να ήταν ένας άξεστος οικονομός.

44. Τμήμα (μεταφορικά νοητό ως σφαίρα) του ουράνιου σύμπαντος, που είναι το άνω κοίλο μέρος της σφαίρας του όλου σύμπαντος, της οποίας οριζόντια τομή είναι η γήινη επιφάνεια. Καθώς το στερέωμα δημιουργεί θόλο πάνω απ' το γήινο ουράνιο, όπου κινούνται οι επτά πλανήτες, αφήνεται από πάνω από αυτό ο άνω κοίλος χώρος: το ουράνιο σύμπαν. Ως όρος απαντάται παρεμφερώς στην Αποκάλυψη («υάλινη θάλασσα») είναι όμως πανάρχαιο και η καταγωγή του τοποθετείται στην ασυροβαβυλωνιακή κοσμολογία, που ήταν ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους του μυθικού συμβολιστικού εκφραστικού συστήματος. Από τη Μεσοποταμία το θέμα διαδόθηκε στην Περσία, στους Εβραίους, στους Έλληνες, κ.ά. ενώ από την Αίγυπτο οι αντίστοιχες αυθύπαρκτες διδασκαλίες δε διαδόθηκαν τόσο ευρέως εκτός της κοιλάδας του Νείλου. Η «υάλινη θάλασσα» ή «κρυστάλλινη σφαίρα» είναι το ανώτατο επίπεδο του άνω κοίλου χώρου της σφαίρας του Σύμπαντος. Σφαίρα προσδιορίζεται ως τέλειος χώρος με τέλειο σχήμα.

Κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του κράτησε συνέχεια ψηλά τη σημαία της υποταγής και της κολακείας του βασιλιά και έτσι φάνηκε να ευημερεί σε δημόσιο επίπεδο, εκεί όπου πολλοί φοβούνται ενδεχόμενες τιμωρίες, ή επιπλήξεις. Όμως, εξαιτίας της έλλειψης σοβαρής σκέψης και νόησης, γεγονός που μας επιτρέπει να τον συγκρίνουμε με ένα ηλίθιο γαϊδούρι, δεν πρόσεξε ιδιαίτερα τις υποθέσεις της ιδιωτικής του ζωής. Βούλιαξε στην παράφορη ηδονή των πιο ταπεινών σαρκικών απολαύσεων και, έτσι, σύντομα οι άνεμοι της καταστροφής διεσκόρπισαν και τα τελευταία στηρίγματα της ανεξαρτησίας του.

Δανειστές άρχισαν να ξεπροβάλλουν από τα δεξιά και τα αριστερά και να ζητούν πληρωμή σε είδος και κυρίως θέσεις στη δεξιά και την αριστερή πτέρυγα των φρουρών του βασιλιά. Έτσι, ο Ιρανός μπλέχτηκε ολοένα και πιο πολύ στις ίντριγκες του Σιάμ και στο τέλος αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη θρησκεία του. Καθημερινώς συμμετείχε σε ντροπιαστικές τελετές στη βασιλική Αυλή του Σιάμ και με τη γελοία και γλοιώδη κολακεία του απέκτησε πολλά ουσιαστικά ψεύτικα μεγαλεία και είχε διάφορες επιτυχίες, μέχρι που στο τέλος του απονεμήθηκε ο τίτλος φου. Όμως αυτό δεν είναι τίποτα περισσότερο από μια καθαρή απόδειξη της κατάρπτωσης και της παρακμής ενός ατόμου, καθώς βέβαια και ένα καθοριστικό σημείο ότι το άτομο εγκατέλειψε τη μόνη αληθινή πίστη.

Ο βασιλιάς ανταμείβει τέτοιους ανθρώπους με λόγια. Όλο άλλοστε το ανούσιό του βασίλειο στηρίζεται σε λόγια και τίποτα περισσότερο. Η ευγένεια και η γενναιοδωρία του βασιλιά είναι σαν μια φτωχή και ασήμαντη φράση, που αρχίζει με μια θαύμασια δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, αλλά δε βρίσκει το κυρίως ρήμα, ώστε να αποκτήσει πλήρες νόημα.

Αυλικές τελετές

Όταν οι ευνοούμενοι της Αυλής έρχονται ενώπιον του βασιλιά και αρχίζουν τις γονυκλισίες τους, ο βασιλιάς ευαρεστείται να τους αποκαλεί με το όνομά τους, ούπρα τάδε, ή ούγια δείνα, κ.ο.κ. Αυτοί ανταποκρίνονται με κάποιους παραδοσιακούς χαιρετισμούς σεβασμού και συνεχίζουν απαγγέλλοντας προτάσεις προς τιμήν του μεγαλείου και της δόξας του.

Καθώς κάποιιο από τους υπουργούς του δε γνωρίζει τα σια-

μέζικα, τους επιτρέπεται να απαγγέλλουν στη γλώσσα τους το εξής: «Κύριε και καταφύγιό μου, είθε ο Θεός να προσευχήσει το γόητρο και τη δύναμή σας και να σας οδηγήει συνεχώς σ' αυτή τη ζωή». Μέχρι τώρα ο βασιλιάς είχε πολλές επαφές με ξένους και κατανοεί κάποιες ξένες εκφράσεις, αν όμως μια κάποια στιγμή προκύψει ένα πρόβλημα ακατανοησίας, υπάρχουν διερμηνείς έτοιμοι να επιλύσουν τις δυσκολίες επικοινωνίας.

Όταν ο βασιλιάς αντιληφθεί ότι οι αυλικοί ολοκλήρωσαν τους χαιρετισμούς τους, χαμογελάει και ανταποδίδει τις τιμές, προφέροντας δυνατά τα ονόματα όλων των παρόντων. Πραγματικά αυτό θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ο μόνος σοβαρός λόγος όλης της επόμενης διαδικασίας.

Ο βασιλιάς συναντιέται με τον Ιρανό υπουργό

Όταν λήξει η τελετή, ο καθένας πάει στη δουλειά του και ο βασιλιάς δέχεται τον ανίκανο Ιρανό υπουργό, που τώρα δεν βρίσκεται σε εύνοια. Αντί να εκμεταλλευτεί την ευκαιρία και να δώσει στο βασιλιά σωστές συμβουλές, ο υπουργός απλώς περνάει την ώρα του διηγούμενος ανέκδοτα και ευτράπελες ιστορίες σαν και τα παραμύθια για τον ανδρείο Χάμζα⁴⁵. Και, αν και ο Ιρανός υπουργός υποτίθεται ότι περιορίζει τα λόγια του στον τομέα της πολιτικής και του συστήματος διακυβέρνησης της Ινδίας και της Περσίας, ωστόσο δεν φτάνει στην ουσία του θέματος, και ποτέ δεν δίνει σωστές πρακτικές συμβουλές στο βασιλιά. Απλά και μόνο μιλάει αόριστα επαινώντας τις αρχές της ευγένειας, της δικαιοσύνης, της γενναιότητας και της φιλευσπλαχνίας.

Κάθε πρωί και κάθε απόγευμα για είκοσι χρόνια ο Ιρανός υπουργός διηγιόταν συνέχεια ιστορικές λεπτομέρειες αλλά το συμπέρασμα ήταν πάντοτε το ίδιο, ότι η βασιλεία είναι όντως η βάση της ευγένειας και της δικαιοσύνης σ' αυτόν τον κόσμο. Αυτό όμως δε λέει και πολλά πράγματα από μόνο του. Και να μην ήταν για να πολεμήσουν για τους ηγεμόνες τους, δυο ασήμαντα χωριά θα ξεσηκώνονταν ούτως ή άλλως στα όπλα το ένα ενάντια στο άλλο προχωρώντας με τις σημαίες τους και τα πολεμικά τους κύμβαλα. Έτσι, ο χρόνος της συζήτησης λήγει και,

45. Θεός του Μωάμεθ, ήρωας του πρώιμου Ισλάμ και πρωταγωνιστής σε πλήθος λαϊκές αφηγήσεις και θρύλους με προσωπικό του χαρακτηριστικό το ριψοκίνδυνο και ατρόμητο ορμέφυτό του.

ύστερα από μια ολόκληρη ώρα, ο Σιαμέζος βασιλιάς έχει φορτωθεί από τόση σοφία και ο Ιρανός υπουργός πάει στη δουλειά του, χωρίς να έχει επιφέρει κάποιο ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Η συζήτηση του Δυτικού υπουργού με το βασιλιά

Τότε ο πρωθυπουργός του βασιλιά, αυτός ο Χριστιανός, ο παράνομα γεννημένος, ο υπουργός του άστρου του Κακού, έρχεται μπροστά στο βασιλιά για προσωπική ακρόαση. Ο πλήρης τίτλος του είναι ούπρα ριντ κίμα χιν μπακντί σιν σουρί σινά, το οποίο σημαίνει «βασιλικός χαγάνος πλήρης ευνοιών, στρατηγός, πρώτος σύντροφος του βασιλιά, έξυπνος και ικανός δούλος του στέμματος». Αυτός ο αξιοκατάκριτος υπουργός απασχολείται με το να χειρίζεται τις κρατικές υποθέσεις με τρόπο, που σύντομα θα καταστρέψει τα οικονομικά της χώρας και θα ταπεινώσει το βασιλιά.

Ο Δυτικός πρωθυπουργός αρκεί να πει «σε μια τέτοια περίπτωση ένας Χριστιανός βασιλιάς δε θα δρούσε ποτέ έτσι αλλά θα προτιμούσε το εξής σχέδιο», για να πεισθεί αμέσως ο βασιλιάς του Σιάμ να αλλάξει γνώμη και να επιλέξει άλλη διαδικασία. Ο αμόρφωτος, άπειρος, βασιλιάς δεν προσέχει πραγματικά τις κρατικές υποθέσεις και δεν έχει τη συνήθεια να εξετάζει εις βάθος ένα θέμα. Χωρίς να προσδίδει την απαραίτητη σημασία στη διαφορά δυο αντίθετων θεμάτων ή καταστάσεων και χωρίς να επιδιώκει μια καλύτερη συμβουλή για το εκάστοτε συγκεκριμένο πρόβλημα, δίνει τη συγκατάθεσή του στο ό,τι προτείνει ο πρωθυπουργός του και έχει καταληφθεί από τη μανία να μιμείται τους Χριστιανούς.

Καθημερινά αυτός ο Δυτικός με την τόσο ευτελή καταγωγή φορτώνει κακογλωσσιές τους Σιαμέζους, που τιμώνται με τον υψηλότερο βαθμό στην Αυλή του Σιάμ. Ανακατεύοντας πλήθος ψευδών κατηγοριών και εξασκώντας προσωπική επίδραση πάνω στο βασιλιά, ο Χριστιανός υπουργός είναι ικανός να βγάλει από τη μέση όποιον του αντιτίθεται. Αφότου έγινε ο ίδιος πρωθυπουργός, κατέστρεψε οικονομικά και κοινωνικά και σκότωσε κάπου δυο με τρεις εκατοντάδες σημαίνοντα πρόσωπα στο Σιάμ χωρίς λόγο άλλο εκτός της μανίας του να προσαποκτήσει συνεχώς περισσότερη δύναμη.

Το μεσημέρι λήγει η ακρόαση του Δυτικού πρωθυπουργού και

ο βασιλιάς αποσύρεται, για να γευματίσει, πάντοτε την ίδια ώρα. Στην τραπεζαρία κάθεται και ένας νέος άνθρωπος, ο γιος ενός υπουργού, τον οποίο ο βασιλιάς έχει μεγαλώσει και αναθρέψει ο ίδιος. Αυτός αποκαλείται *πάλανκ* και δοκιμάζει πρώτος το φαγητό και το ποτό, που φέρνουν στο βασιλιά, συμβάλλοντας έτσι στα μέτρα ασφάλειας της ζωής του μονάρχη. Μόνον αφού ο ίδιος γευθεί αρκετά κομμάτια, ο βασιλιάς αρχίζει να τρώει.

Όταν τελειώσει το γεύμα, ο ηγεμόνας παραμένει στην τραπεζαρία και αναπαύεται κατά το απομεσήμερο. Στη συνέχεια σηκώνεται, καλεί είτε τον Ιρανό υπουργό, είτε το Δυτικό πρωθυπουργό και περνάει το απόγευμα συζητώντας. Κατά τις εννιά το βράδυ του σεργιούν ένα πολύ ελαφρύ δείπνο. Τότε πιστεύει ότι συμπλήρωσε τα καθήκοντά του και αποσύρεται, για να κοιμηθεί.

Τρόποι τιμωρίας στο Σιάμ

Καθώς οι τρόποι τιμωρίας στο Σιάμ είναι κάπως ασυνήθιστοι και όχι χωρίς ιδιαίτερες καινοτομίες, ο υποφαινόμενος συγγραφέας θεωρεί αρμόζον να συμπεριλάβει μια αναφορά σ' αυτό το θέμα μέσα στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας. Όταν εξακριβωθεί ότι ένας άνθρωπος ψεύδεται, ράβουν τα χείλη του ενόχου με καλάμινες κλωστές και αυτό διατηρείται έτσι για ένα κάποιο αριθμό ημερών, ο οποίος εξαρτάται πάντοτε από τις διαταγές του βασιλιά.

Ένα παράδειγμα της εφαρμογής αυτής της τιμωρίας έχει ως εξής. Στην αρχή της βασιλείας αυτού του ηγεμόνα, μερικοί Σιαμέζοι πήγαν να επισκεφθούν τη Χαϊντεραμπάντ. Όταν γύρισαν, ο βασιλιάς τους ερώτησε σχετικά με το ταξίδι τους. Τους ζήτησε να του πουν συγκεκριμένα πόσο ιππικό διέθετε ο βασιλιάς εκείνης της χώρας. Αυτοί οι δύσμοιροι απάντησαν ότι ο Ινδός βασιλιάς είχε επί του παρόντος είκοσι χιλιάδες ιππείς έτοιμους για μάχη.

Ο άπειρος βασιλιάς του Σιάμ εντυπωσιάστηκε τόσο πολύ, ώστε ο περιορισμένος ορίζοντας της φαντασίας του και η δύναμη της σκέψης του δεν μπορούσαν να παραδεχθούν την ύπαρξη ενός στρατού τέτοιου μεγέθους. Οι αποθήκες του μυαλού του δεν διέθεταν κάποιο χώρο για να χωρέσει η αλήθεια μιας τέτοιας ομολογίας. Κατηγόρησε τους απεσταλμένους του για ψέματα και διάταξε να ράψουν τα χείλη τους.

Υπάρχει μια άλλη τιμωρία, την οποία καλούν «ξεκαθάρισμα». Όταν κάποιος κάνει ένα έγκλημα, οι αρχές, εάν τον συλλάβουν, οργανώνουν μια τελετουργία καρατόμησης. Στην αρχή ξυρίζουν το κεφάλι του εγκληματία. Τότε σηκώνουν ένα γυμνό σπαθί τόσο ψηλά όσο διατάσσει ο βασιλιάς και το αφήνουν να πέσει πάνω στο εκτεθειμένο κεφάλι του. Το ύψος που παίρνει το σπαθί μπορεί να είναι μια σπιθαμή, τέσσερα δάχτυλα, δυο δάχτυλα, και αυτό συνήθως εξαρτάται από το βάρος του εγκλήματος.

Εάν το έγκλημα είναι ελαφρύ, συχνά αρκεί να οδηγήσουν τον υπαίτιο στο σημείο, όπου είθισται να εκτελείται η συγκεκριμένη τιμωρία. Αφού ντροπιάσουν το κεφάλι του, ξυρίζοντάς το με το συνήθη τρόπο, θεωρούν ότι αυτό είναι αρκετό και τον αφήνουν να ζήσει.

Μια άλλη μορφή τιμωρίας καλείται *σούλι σούλι* και συνίσταται στη χάραξη τρυπών στο σβέροκο του εγκληματία και η τοποθέτηση εκεί κομματιών από καλάμα.

Μια άλλη τιμωρία είναι το *χάφτα καμ*. Αυτό συνίσταται στο δέσιμο των χεριών και των ποδιών του εγκληματία με αλυσίδες, τόσο σφιχτά σαν να ήταν αυτός δεμένος έτσι στη μέση του. Οι αλυσίδες τοποθετούνται γύρω από τα χέρια, τα πόδια, τη μέση και το λαιμό του φυλακισμένου. Αντί όμως να εκτεθεί σε δημόσιο εξευτελισμό, τοποθετείται σε μια υψηλή καλαμμένα κατασκευή και από εκεί κρεμάται. Το είδος αυτού του καλαμιού καλείται *μπαμ μπου*. Όπως και να γυρίσει ή να προσπαθεί να βολευτεί σ' αυτή τη θέση, ο δύστυχος υποφέρει πολύ και δεν μπορεί να αναπαυθεί.

Οι Σιαμέζοι εφαρμόζουν επίσης την τακτική να πετούν ανθρώπους στους ελέφαντες. Τα χέρια και τα πόδια του εγκληματία δένονται μαζί και ειδικά εκπαιδευμένοι ελέφαντες με χαυλιόδοντες οδηγούνται, όπως και αυτός, σε ένα σημείο συγκεκριμένο. Οι ελέφαντες σηκώνουν τον εγκληματία με τους άσπρους χαυλιόδοντες τους και τον πετούν στον αέρα, όσο μακριά του χρειάζεται, ένα πήχη, δυο πήχεις, ή περίπου κάτι τέτοιο. Εάν το συγκεκριμένο έγκλημα είναι τρομερό, οι ελέφαντες αφήνονται να σκοτώσουν τον υπαίτιο, όμως αν το έγκλημα είναι ελαφρύ, τον κυλούν σιγά-σιγά στο έδαφος, ώστε να μην πληγωθεί σοβαρά.

Στην περίπτωση της δι' ελεφάντων τιμωρίας, εάν ο ελέφαντας δεν κάνει ακριβώς ό,τι έχει διαταχθεί να κάνει, τιμωρείται και ο οδηγός του. Αυτός πετιέται ανάμεσα στους ελέφαντες, που τον ποδοπατούν, σπάνε τα κόκαλά του και συντρίβουν το σκελετό

του, κάνοντάς τον πολτό. Η αυστηρή συμπεριφορά χρησιμεύει ως παράδειγμα και εκφοβισμός όλων των άλλων οδηγών ελεφάντων.

Εάν το συγκεκριμένο έγκλημα είναι σχετικά ελαφρύ και οι Σιαμέζοι θέλουν να εκφοβίσουν τον υπαίτιο, οι ελέφαντες σπρώχνουν το θύμα τους κατά γης, αγγίζοντάς το ελαφρά με τους χαυλιόδοντες τους, κάπως όπως εμείς σπρώχνουμε κάποιον, όταν βιαζόμαστε.

Ένας εγκληματίας δε ζητάει ποτέ έλεος

Υπάρχει ένας απαράβατος κανόνας στο Σιάμ: ο άνθρωπος, που έχει καταδικαστεί από το βασιλιά ή ήδη υφίσταται μια τιμωρία και, ενδεχομένως βασανιστήρια, ουδέποτε ουρλιάζει, φωνάζει, κλαίει, εκλιπαρεί ή, γενικά μιλώντας, κάνει τον παραμικρό θόρυβο. Ακόμη και αν ένας φυλακισμένος είναι γυμνός και ανυπεράσπιστος και έχει χτυπηθεί με χίλους ραβδισμούς με χοντρό ξύλινο μαστούνη, ουδέποτε εγείρει την παραμικρή έκφραση παραπόνου. Εάν κάποιος φωνάξει, αυτό θεωρείται ένδειξη ότι η τιμωρία είναι άδικη και αυτό αυξάνει την οργή του ηγεμόνα.

Οι Σιαμέζοι θεωρούν ότι ο βασιλιάς τους είναι απολύτως δίκαιος και ισχυρίζονται ότι όποια τιμωρία, και αν επιλέξει, να επιβάλει είναι η πιο σωστή και αρμόζουσα. Ως εκ τούτου ουρλιαχτά και φωνές από τον πόνο δεν εξασφαλίζουν κάποιο προνόμιο αλλά ριψοκινδυνεύουν την πρόκληση χειρότερων βασανιστηρίων.

Μια άλλη συνήθης καταδίκη, η πιο αποκρουστική από όλες τους, είναι η δημόσια εκτέλεση. Όταν κάποιος καταδικάζεται σε θάνατο, οι πιο σημαντικοί μεγιστάνες της χώρας προσκαλούνται να παραστούν ως μάρτυρες. Όλοι κάθονται τριγύρω από το σημείο της εκτέλεσης και αναγγέλλονται τα εξής: «Όλοι οι παρόντες ας προσέξουν και ας φοβηθούν, μήπως έχουν το ίδιο τέλος». Μερικές φορές, όταν το κεφάλι του εκτελεσμένου πέσει πάνω στο σβέροχο ενός άλλου εγκληματία, αυτός αφήνεται έτσι για μερικά μερόνυχτα.

Αλυσοδεμένοι φυλακισμένοι

Αν κάποιος χωρικός, ή γενικά ταπεινής καταγωγής άτομο, διαπράξει κάποιο έγκλημα, όσος θόρυβος και να γίνει, αμέσως κα-

ταδικάζεται σε ισόβια φυλάκιση. Είτε άντρας, είτε γυναίκα, ο φυλακισμένος δένεται με αλυσίδες και ένας βαρύς ζυγός τοποθετείται γύρω από το λαιμό του. Όλοι οι δυστυχείς δένονται μαζί και σχηματίζουν μια μακριά, ανθρώπινη αλυσίδα, όπως η αλυσίδα των σκλάβων, που οι αστράγαλοί τους δένονται μαζί, πριν πουληθούν στις αγορές.

Για το υπόλοιπο της ζωής τους είναι υποχρεωμένοι να εργάζονται, χωρίς να μπορούν απολύτως να διαφύγουν. Διααιρούνται σε χωριστές ομάδες, που δένονται με αλυσίδες μεταξύ τους. «Σύμφωνα με το βαθμό και την κατηγορία των αμαρτιών τους». Μια ιδιαίτερη φρουρά τους επιβλέπει και αυτοί κάνουν τη δουλειά τους, κυρίως ασχολούμενοι με τη γεωργία, ενώ άλλοι βυθισμένοι στη λάσπη συγκεντρώνουν πηλό και άλλοι μαζεύουν τύρφη. Άνθρωποι, όταν αυτοί προσέρχονται στην αγορά, τους προσφέρουν την τροφή και τα χρειαζόμενα, όμως σε ποσότητα που απλώς τους συντηρεί στη ζωή. Μια φορά το πρωί και μια φορά το απόγευμα οι κατάδικοι έρχονται στην αγορά, με τη συνοδεία των φρουρών τους και πάντοτε δεμένοι. Καθώς προχωρούν από το ένα μαγαζί στο άλλο, οι αλυσίδες τους κουδουνίζουν και όποιος τους συναντάει, τους δίνει μια μικρή ποσότητα φαγητού.

Οι κατάδικοι υφίστανται αυτές τις τρομερές συνθήκες, διότι γνωρίζουν ότι δεν μπορούν να αποδράσουν. Και στις δυο πλευρές του Σιάμ υπάρχει θάλασσα, ενώ στο κέντρο της χώρας υπάρχει η ζούγκλα. Ένας άνθρωπος δεν μπορεί να αποπλεύσει, χωρίς να βρει ένα κάποιο πλοίο και ορισμένες προμήθειες και, προ πάντων, χωρίς την άδεια του βασιλιά. Εάν ένας φυλακισμένος το σκάσει και ζητήσει καταφύγιο στη ζούγκλα, αργά ή γρήγορα τα βήματά του θα τον οδηγήσουν στα σαγόνια κάποιου άγριου ζώου.

Γι' αυτό δεν έχουν άλλη επιλογή από την παρατάση της ζωής τους σ' αυτές τις άθλιες συνθήκες και την υποταγή τους στο ζυγό της υποχρεωτικής εργασίας. «Όντως, η ψυχή του άπιστου είναι φτηνό εμπόρευμα, προορισμένο για μεγάλα βάσανα».

Επίσημη διαδικασία έκδοσης βασιλικής διαταγής

Όταν ο βασιλιάς αποφασίσει να εκδώσει μια διαταγή, ασχέτως ποιον ή τι αφορά αυτό, ασχέτως της κρατικής ή της προσωπικής υφής του θέματος, ο ίδιος απευθύνεται στον τζάβανκ, που

είναι ο αντίστοιχος αξιωματούχος του δικού μας μεγάλου τελετάρχη. Αυτός ανακοινώνει τη διαταγή στο μαχάλακ, που είναι ο προσωπικός υπασπιστής του βασιλιά και αυτός με τη σειρά του στο μαχταμπί. Ο καθένας τους γράφει τη διαταγή και την παραδίδει στον άλλο με τα ίδια τα χέρια του.

Όταν πια ο καθένας τους καταγράψει τη διαταγή στο γράμμα του και έτσι αυτή παραδοθεί στο μαχταμπί, δηλαδή τον παρακοιμώμενο και πύλαρχο, αυτός τη μεταφέρει στο σάλαχ λακούν, στο φρουραρχείο, όπου πια γραφείς την καταγράφουν στα αρχεία.

Ακόμη και αν η διαταγή αφορά την πιο απλή υπόθεση, τηρείται πάντοτε αυτή η περισπούδαστη διαδικασία. Μόνο στη συνέχεια μπορεί να αναληφθεί δράση, ώστε να αναλάβουν οι υπεύθυνοι την εκτέλεση της διαταγής.

Οι αυλικοί γραφείς

Μια άλλη συνήθης ανακτορική πρακτική στο Σιάμ είναι ότι κάθε πρωί και κάθε βράδυ ορισμένοι γραφείς είναι πάντοτε έτοιμοι να καταγράψουν τις συζητήσεις του βασιλιά και τις λεπτομέρειές τους. Επίσης καταγράφεται το όνομα του συνομιλητή και η απάντησή του. Όσο ασήμαντη και να είναι η συζήτηση, αυτή καταγράφεται λεπτομερειακά. Οι γραφείς καταγράφουν επίσης τι υπηρεσία προσφέρει στο βασιλιά ο συνομιλητής του. Ακόμη και αν ο βασιλιάς πίνει νερό, καταγράφουν ποιος του έφερε να πει.

Έκκληση σε ανώτερες αρχές

Αναφορικά με τις προσφυγές νομικού χαρακτήρα και τις αιτήσεις αναθεώρησης μιας απόφασης, ένα άτομο δεν μπορεί να προσεγγίσει το βασιλιά άμεσα αλλά κάθε τμήμα των κρατικών υποθέσεων υπάγεται σε ιδιαίτερο υπουργό, ή επιμελητή, τον οποίο ο ενδιαφερόμενος μπορεί να συμβουλευτεί. Εάν αυτός ο αξιωματούχος δεν προωθήσει την προσφυγή, ή δεν αναλάβει δράση ο ίδιος, ή αν το θέμα δεν τύχει σοβαρής αντιμετώπισης, λόγω φαινομενικής έλλειψης επιχειρημάτων, ο εφεσιβάλλων μπορεί να παρουσιάσει το θέμα του σε ανώτερες αρχές. Στο ίδιο

υπουργείο συγκεντρώνει μια ομάδα δυσαρεστημένων συναδέλφων του και όλοι μαζί διορίζουν έναν εκπρόσωπο, ο οποίος επιφορτίζεται να εκθέσει τα καθέκαστα στο βασιλιά.

Όταν το θέμα παρουσιαστεί και ο εφεσιβάλλων παραθέσει σωστά επιχειρήματα για την αίτησή του και, τελικά, αποδειχθεί ότι το κατώτερο δικαστήριο έσφαλλε, τότε οι ανώτερες αρχές τιμωρούν το δικαστή. Εάν, από την άλλη πλευρά, αποδειχθεί ότι ο εφεσιβάλλων δεν έκανε τίποτα περισσότερο από το να χάνει το χρόνο του και το χρόνο των υπολοίπων με την ανόητη αίτησή του, τότε αυτός δέχεται επίπληξη και υπόκειται σε φοβερή δοκιμασία και τιμωρία. Όπως και να έχει το πράγμα, αφότου ο Δυτικός πρωθυπουργός απέκτησε δύναμη, κανείς δεν έχει προβεί σε τέτοια έκκληση και κανένας δεν έχει την τόλμη να θέσει μιαν ανάλογη υπόθεση προ του βασιλιά.

Περιγραφή των εσόδων του βασιλιά του Σιάμ

Καθώς είθισται οι λογιστές να δίνουν μια γενική εξήγηση και ένα ειδικό κατάλογο εσόδων και εξόδων μιας επιχείρησης, είναι χρήσιμο να παραθέσει ο υποφαινόμενος συγγραφέας μια περιληπτική έκθεση των εσόδων και εξόδων του ηγεμόνα του Σιάμ. Εδώ είναι ο απολογισμός των κερδών και απωλειών του, τον οποίο συνέθεσα και υπέβαλα με παρατηρήσεις στα πλάγια της σελίδας και με επιπλέον σημειώσεις.

Για να εκθέσω το θέμα σε σωστά πλαίσια, θεωρώ απαραίτητο να τονίσω ότι στο Σιάμ δεν υπάρχει ούτε μια τάξη μεγάλων γαιοκτημόνων, ούτε συνηθίζεται κάποιου είδους έγγεια φορολογία ή συνεισφορά στο στρατό. Όλη η γη αποτελείται από άδειες πεδιάδες και δεν υπάρχει καμιά ανάγκη για άρδευση της γης με τα ποτάμια νερά. Είναι αλήθεια ότι τα ποτάμια κατεβάζουν τα νερά από τα υψίπεδα, όμως η ετήσια βροχή είναι τέτοια, που η γη παραμένει υγρή και εύφορη.

Κάθε έκταση της γης του Σιάμ θεωρείται ιδιοκτησία της κυβέρνησης και, αν κάποιος επιθυμεί να την καλλιεργήσει, είναι υποχρεωμένος να καταβάλει το ένα τρίτο ή τα δυο τρίτα της παραγωγής στο βασιλιά. Παρά την παρούσα έντονη καταπίεση, ο Δυτικός πρωθυπουργός εισήγαγε ακόμη πιο βαριά μέτρα και επέβαλε νέους περιορισμούς στους γηγενείς. Όπως συχνά ανέφερα, οι εντόπιοι εξαρτώνται ιδιαίτερα από τα μικρά πλοίαρρα

και τις βάρκες τους. Όλοι οι Σιαμέζοι έχουν ο καθένας το δικό του πλεύσιμο, ακόμη και οι γυναίκες, και καθημερινά τα χρησιμοποιούν, για να γλιστρούν πάνω στα νερά. Έτσι, ικανοποιούν τις ψυχές τους και πηγαίνουν στα τριγύρω ποτάμια. Όμως τώρα ο Δυτικός πρωθυπουργός έχει ορίσει υπεύθυνους διοδίων και ένα κάποιο ποσό εισπράττεται από το κάθε πλεύσιμο, όπου και αν πηγαίνει έξω από την πόλη.

Δε βλασταίνουν πολλά φυτά στο Σιάμ εκτός από ρύζι. Αυτό είναι η βασική τροφή για τους περισσότερους γηγενείς. Πλην της παραγωγής όρυζας και των μικρών ποσοτήτων φρούτων, που παράγονται στους κήπους και στους αμπελώνες, καμιά άλλη τροφή δε συλλέγεται από τα ανάκτορα. Το μείζον τμήμα των βασιλικών εσόδων προέρχεται από ποικίλες άλλες πηγές, τις οποίες θα περιγράψω στη συνέχεια.

Εμπόριο ελεφάντων

Μια από τις σημαντικές πηγές βασιλικών εσόδων του Σιάμ είναι οι ελέφαντες και πραγματικά υπάρχουν πολλοί ελέφαντες στις ζούγκλες της χώρας. Για μια μεγάλη χρονική περίοδο οι Σιαμέζοι έκαναν εξαγωγές ελεφάντων και ελεφάντινων προϊόντων στο Ντεκάν⁴⁶ και στη Βεγγάλη, καθώς οι δυο αυτές χώρες δε βρίσκονται μακριά. Όλη η καρδιά του Ινδουστάν γοητεύεται με την ιδέα της παρέλασης δεμένων ελεφάντων. Όμως το κόστος τους είναι υψηλό και οι Ινδοί ξοδεύουν παράλογα ποσά για να αποκτούν ελέφαντες. Πάσχουν από «ελεφαντίαση» και θέλουν να πηγαίνουν οπουδήποτε πάνω σε έναν ελέφαντα.

Κάθε χρόνο έμποροι έρχονται στο Σιάμ και φέρνουν προϊόντα και αντικείμενα, που οι Σιαμέζοι αρέσκονται να αγοράζουν. Ουσιαστικά τα ανταλλάσσουν με ελέφαντες και ελεφάντινα προϊόντα. Η ίδια η βασιλική διοίκηση βγάζει πολλά λεφτά εξαγοντας ελέφαντες στην Ινδία. Κάθε χρόνο ο βασιλιάς πιάνει τριακόσιους με τετρακόσιους ελέφαντες στη ζούγκλα και οι άνθρωποί του τους δαμάζουν. Στη συνέχεια, όταν δοκιμασμένα μπορεί κάποιος

46. Ντεκάν είναι ο ινδικός Νότος, νοτίως του ποταμού Ναρμαντά. Το Ντεκάν ήταν πάντοτε πολύ καθυστερημένο ως προς τον ινδικό Βορρά. Φυλετικά η πλειοψηφία στον Ντεκάν είναι δραβιδικής (μη ινδοευρωπαϊκής) καταγωγής, αντίθετα με το Βορρά. Θρησκευτικά, σήμερα στο Ντεκάν υπάρχουν λίγοι μουσουλμάνοι.

ακίνδυνα να ανεβεί πάνω τους, τους πουλούν.

Μέχρι πρότινος όλοι οι ελέφαντες, που επωλούνταν στην Ινδία, προέρχονταν από το Σιάμ. Οι Σιαμέζοι ευημερούσαν από το εμπόριο και διατηρούσαν έναν αριθμό ελεφάντων ο καθένας τους. Τα τελευταία χρόνια όμως έλαβαν χώρα διαφωνίες, διαπληκτισμοί και εξεγέρσεις στο Σιάμ και οι Ινδοί άρχισαν να αγοράζουν ελέφαντες από άλλες χώρες. Γι' αυτό, πρόσφατα έχουν ιδιαίτερα μειωθεί τα κρατικά έσοδα και, ακόμη χειρότερα για το Σιάμ, η τιμή των ελεφάντων έχει πέσει πολύ χαμηλά.

Ο μεγάλος ελέφαντας, πέντε πήχεις ψηλός, κοστίζει τριάντα τουμάν, αν το ζώο επιζήσει από το θαλάσσιο ταξίδι. Συχνά όμως οι έμποροι τους αγοράζουν στο Σιάμ για επτά ή οκτώ τουμάν. Υπάρχουν και οι ελέφαντες με τους χαυλιόδοντες και οι γηγενείς χωρικοί του Σιάμ σχηματίζουν μεγάλες ομάδες για να τους σκοτώσουν. Σύμφωνα με τον περίφημο στίχο «Ο τρελός σκοτώνει τις αγελάδες του, για να σώσει τα λιβάδια του», οι εντόπιοι σφάζουν το πολύτιμο αυτό ζώο για χάρη των χαυλιόδοντων του, που πουλιούνται στην τιμή των χιλίων βασιλικών δηναρίων το ένα βασιλικό μαν⁴⁷.

Πώς συλλέγεται το ξύλο της αλόης

Άλλος σημαντικός παράγοντας της οικονομίας του Σιάμ είναι η ξυλεία της αλόης και όντως πολύ καλής ποιότητας ξύλο αλόης προέρχεται από το μέρος αυτό. Πρέπει να σημειωθεί ότι το ξύλο αλόης δεν προέρχεται από τον κορμό ενός ιδιαίτερου ξεχωριστού δέντρου αλλά βρίσκεται στη ζούγκλα μέσα στις κουφάλες των σάπιων δέντρων. Καθώς είναι δύσκολο να προχωρήσει κάποιος βαθιά στη ζούγκλα του Σιάμ, λόγω των εντόμων, των φιδιών και των δηλητηριωδών κουνουπιών, μια φορά το χρόνο σε συγκεκριμένη ημερομηνία δυο ή τρεις χιλιάδες άνθρωποι συγκεντρώνονται, για να διασχίσουν μαζί τη ζούγκλα.

Οι άνθρωποι αυτοί κόβουν τα δέντρα, που η κοφτερή ματιά τους οδηγεί στο συμπέρασμα ότι περιέχουν ξύλο αλόης, και, εάν η επιλογή είναι σωστή, μπορούν να εξαγάγουν, ότι ψάχνουν. Εάν το ξύλο των δέντρων, που κόβουν, δεν είναι στεγνό αρκετά, αλλά είναι εμφανές ότι το ξύλο αλόης σχηματίζεται μέσα τους, το ξύλο

47. Ένα βασιλικό μαν είναι 14 λίβρες βάρους.

το βάζουν μέσα στη γη, μέχρις ότου ωριμάσει. Αλλιώς, χωρίζουν το ξύλο αλόης από το υπόλοιπο ξύλο του δέντρου.

Το ξύλο αλόης του Σιάμ είναι τριών ειδών. Την ουσία, η οποία βρίσκεται μέσα στα κλαδιά του δέντρου, ονομάζουν «κεφάλι» και αυτή είναι βαριά, ώριμη και απεσταγμένη. Άλλη ποιότητα προέρχεται από τον κορμό και καλείται «μέση», ενώ το τρίτο είδος είναι γνωστό ως «πόδια». Υπάρχει μεγάλη διαφορά στις τιμές των τριών αυτών διαφορετικών ειδών.

Παλαιότερα, οι Σιαμέζοι δεν είχαν αντιληφθεί την πραγματική αξία και την τιμή ενός τέτοιου προϊόντος. Η ευωδιά αυτού του αρωματικού ξύλου δεν είχε φθάσει στις μύτες τους και ξένοι έμποροι έκαναν τεράστιες περιουσίες. Ο Αγά Μουχάμαντ νοίκιασε την περιοχή, όπου βλασταίνουν δέντρα, από τα οποία μαζεύεται το υλικό και την έθεσε υπό τον έλεγχό του. Μετά το θάνατό του το άρωμα της τιμής του έφθασε στα ρουθούνια των γηγενών.

Όπως οι υπασπιστές τοποθετούν στην τραπεζαρία μαγκάλια, έτσι και οι Σιαμέζοι ετοίμασαν ένα μέρος μέσα στην καρδιά τους, για να υποδεχθούν τη νέα τους λιβανωτή αγάπη και έσπευσαν να αναλάβουν την επεξεργασία και το εμπόριο. Τώρα το εξάγουν προς όλες τις χώρες του κόσμου. Πουλούν ένα κορμό άριστης ποιότητας κάπου τρία βασιλικά τουμάν. Σε ένα χρόνο με καλή σοδειά συνήθως μαζεύουν τετρακόσια με πεντακόσια βασιλικά μαν όλων των διαφορετικών ποιότητων.

Ξύλο σαπάν

Ένα άλλο πολύτιμο εμπόρευμα είναι το ξύλο σαπάν, το οποίο επίσης μπορεί να ανευρεθεί σε μεγάλες ποσότητες στις ζούγκλες του Σιάμ, και πάλι οι εντόπιοι δεν αντιλαμβάνονται την υψηλή αξία του. Το θεωρούν τόσο φτηνό, που κανένας δεν ασχολείται με τη συγκέντρωση και την πώλησή του. Ένα βασιλικό μαν κοστίζει, το πολύ, πέντε δηνάρια.

Εξαγωγή του τζαράνγκ

Ένα άλλο εμπόρευμα είναι το τζαράνγκ, που είναι η ρετσίνα ενός τοπικού δέντρου. Το δέντρο είναι πολύ συνηθισμένο στο Σιάμ και στις χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων. Τζαράνγκ

εξάγεται στην Κίνα και στην Ιαπωνία, όπου χρησιμοποιείται από τους ντόπιους με ένα πραγματικά ακατάληπτο τρόπο. Κάθε χρόνο οι Σιαμέζοι κερδίζουν ένα σημαντικό χρηματικό ποσό πουλώντας το προϊόν σε ξένους εμπόρους.

Βασικά το τζαράνγκ χρησιμοποιείται ως επικάλυμμα για ξύλινα έπιπλα. Όταν απλώνεται πάνω σε ένα έπιπλο και έτσι αλείφεται, συντηρεί το ξύλο του έπιπλου για πολύ μακριά χρονική περίοδο. Το λακ, ένα άλλο προϊόν παρεμφερές προς το τζαράνγκ, εξάγεται από ένα άλλο δέντρο.

Σίδερο και δέρματα ζώων

Στο Σιάμ υπάρχει και σιδηρομέταλλευμα, το οποίο μόνο πρόσφατα άρχισαν να εκμεταλλεύονται οι ντόπιοι σε μικρές κατ' έτος ποσότητες. Υπάρχουν πολλά άγρια ζώα στο Σιάμ, όπου έμποροι βρίσκουν και αγοράζουν δέρματα βουβάλων, ελαφιών και βουνίσια αγριοκάτσικων. Μια ειδική ομάδα εντοπίων είναι μόνιμα απασχολημένη στο κυνήγι και στο γδάρισμα αυτών των ζώων. Οι Σιαμέζοι τα μαζεύουν όλα μαζί και τα πουλούν στους Δυτικούς, και ιδιαίτερα στους Ολλανδούς, που μεταφέρουν τα εμπορεύματα σε μέρη, όπως η Ιαπωνία, όπου και μπορούν να τα πουλήσουν κερδίζοντας εκπληκτικά ποσά.

Παραγωγή καμφοράς

Άλλο εμπόρευμα, που βρίσκεται σε όλη την περιοχή ανάμεσα στο Σιάμ και την Ιαπωνία, είναι η καμφορά. Αντίθετα με την κοινή αντίληψη, η καμφορά δεν είναι το φρούτο ενός ομώνυμου δέντρου. Ουσιαστικά υπάρχει ένα δέντρο, που οι Σιαμέζοι ονομάζουν μουζ. Αυτό είναι μεγάλο, έχει χοντρό κορμό και πράσινα φύλλα. Κάποιες μέρες τά φύλλα στρίβουν σαν το τεφτέρι ενός λογιστή και άλλες μέρες πάλι αυτά ανοίγουν φαρυδιά-πλατιά, όπως οι σελίδες του χειρογράφου. Το κάθε φύλλο είναι μακρύ περίπου ενάμιση πήχη και πλατύ ίσαμε τρία τέταρτα του πήχη. Όταν αρχίζουν οι εαρινές βροχές, όσες σταγόνες κατρακυλήσουν στις κοιότητες των διπλωμένων φύλλων, κρυσταλλοποιούνται και μετατρέπονται σε καμφορά.

Η διαδικασία λαμβάνει χώρα στον τόπο των Μακασάρων και

στο νησί της Ιάβας, που είναι διαφορετικά κράτη υπό διαφορετικούς ηγεμόνες. Το είδος της προαναφερμένης καμφοράς λέγεται τζαουντάνα, ή καμφορά της αιωνιότητας, είναι κατάλευκη και εξαιρετικής ποιότητας. Είναι ουσιαστικά ό,τι καλύτερο μπορεί να βρεθεί στο Σιάμ. Είναι πολύ συμπυκνωμένη και ακριβή. Ένα βασιλικό μαν δεν πουλιέται ποτέ λιγότερο από δεκάξι βασιλικά τουμάν.

Η καμφορά ευρείας χρήσης δεν είναι πραγματική καμφορά αλλά μια ουσία συμπληρωμένη από μερικά φτηνά συστατικά στοιχεία. Καμφορά κατώτερης ποιότητας έρχεται από την Κίνα και την Ιαπωνία και είναι πολύ φτηνή.

Ότι έχω μόλις αναφέρει σχετικά με την προέλευση της καμφοράς δεν έρχεται σε απόλυτη συμφωνία με όσα έχουν γράψει μορφωμένοι και επιστήμονες στις εμπειριστατωμένες εργασίες τους. Παρ' όλα αυτά στα χρονικά της απόλυτης αλήθειας πρέπει να τοποθετηθεί η παρούσα αναφορά, καθώς ο υποφαινόμενος υπήρξε προσωπικός μάρτυρας πραγματικών γεγονότων. Άλλοι συγγραφείς έχουν γράψει ότι η καμφορά προκύπτει από ένα υποτιθέμενο ομώνυμο δέντρο που είναι τάχα πελώριο και εντυπωσιακό τόσο, ώστε εκατό ευγενείς να μπορούν να γευματίσουν στη σκιά του και χίλιοι δούλοι να συγκεντρωθούν κάτω από τα κλαδιά του, ο ένας δίπλα στον άλλο.

Ομολογουμένως, στην Ινδία υπάρχει ένα δέντρο, που λέγεται κίλα και έχει τεράστια φύλλα. Όμως σ' αυτό, όταν πέφτουν οι ανοιξιάτικες βροχές, δεν παράγονται κρύσταλλοι καμφοράς. Βεβαίως αυτό το γεγονός δε συνιστά απόδειξη ότι η καμφορά δεν παράγεται στη χώρα των Μακασάρων και μάλιστα χάρη στην ευεργετική δράση της βροχής. Βροχές πέφτουν σε πολλά μέρη του κόσμου, έχουν όμως στο κάθε κλίμα διαφορετικές επιδράσεις. Για παράδειγμα, η βροχή, που πέφτει στους ωκεανούς, πιστεύεται από πολλούς ότι μετατρέπεται σε μαργαριτάρια. Είναι πολύ πιθανόν, ως εκ τούτου, στη χώρα των Μακασάρων οι εξαιρετικές μετεωρολογικές συνθήκες, που είναι πραγματικά μοναδικές, να είναι η αιτία που η σταγόνα της βροχής κρυσταλλοποιείται σε ορισμένα φύλλα συγκεκριμένων δέντρων, καθώς «μόνον ο Θεός κατανοεί όλα τα μυστικά της φύσης».

Καθώς οι Μακασάροι δε ζουν μακριά από το Σιάμ, τακτικά μεταφέρουν την καμφορά τους στο Σαχο Ναβ και πουλούν το μείζον τμήμα στη διοίκηση του πανίσχυρου Δυτικού πρωθυπουργού.

Πώς οι Σιαμέζοι καλλιεργούν το ρύζι

Όπως προαναφέραμε, το Σιάμ παράγει επίσης ρύζι. Στη συνέχεια θα περιγράψω πώς το καλλιεργούν. Όταν έλθει ο καιρός για το φύτεμα, οργώνουν τη γη, πολύ απρόσεχτα ασφαλώς, και σκορπίζουν σπόρους στο έδαφος. Τότε φεύγουν και περιμένουν από τη φύση να βάλει το χέρι της και να τους αποφέρει αρεστό αποτέλεσμα.

Αμέσως μετά το φύτεμα φτάνουν οι μουσώνες και οι αγροί πλημμυρίζουν από νερό. Καθημερινά η στάθμη του νερού ανεβαίνει, μέχρις ότου τελικά καλύπτει όλη τη γη. Κάτω από το νερό οι σπόροι γίνονται πράσινα φυτά και ξεπροβάλλουν τα κεφάλια τους πάνω από τη γη. Φτάνουν καμιά φορά να ξεπερνούν τους πέντε πήχεις ύψος. Όταν τα φυτά ωριμάσουν, οι χωρικοί έρχονται πάνω στα πλοιάριά τους και μαζεύουν τη σοδειά.

Καρύδες

Άλλο προϊόν της χώρας είναι οι καρύδες, φρούτο που καταναλώνεται σε μεγάλες ποσότητες από τους Ινδούς, τους Κινέζους και τους Γιαπωνέζους, που το τρώνε με μεγάλη βουλιμία. Όντως σε μια μόνη μέρα οι Σιαμέζοι καταναλώνουν ένα τέταρτο βασιλικού μαν από αυτό το φρούτο.

Πορσελάνη

Η πορσελάνη, το σκαλιστό ξύλο και άλλα παρεμφερή αντικείμενα έρχονται στο Σιάμ από την Ιαπωνία και την Κίνα, αυτό όμως το είδος εμπορεύματος αγοράζεται εξ ολοκλήρου από τη βασιλική διοίκηση. Τα ανάκτορα αγοράζουν μια μεγάλη ποσότητα και τη μεταπωλούν, βγάζοντας έτσι μεγάλο κέρδος.

Πιπέρι

Άλλο προϊόν είναι το πιπέρι. Γενικά μιλώντας, υπάρχουν δυο είδη πιπεριού, το κανονικό και το πιπέρι νταρ, που οι Ινδοί τρώνε τόσο πολύ, σαν να είναι το βασικό τους φαγητό. Αμφότερα βρί-

σκονται στην αγορά του Σιάμ. Το δέντρο που παράγει κανονικό πιπέρι ανήκει στην οικογένεια των πεπεροειδών, ενώ το πιπέρι νταρ ανήκει στην οικογένεια των μυρτοειδών. Όντως, υπάρχει τόσο πολύ πιπέρι στο Σιάμ, ώστε να κάνουν εξαγωγές και να κερδίζουν πολλά χρήματα.

Αρωματική έκκριση φαλαινών

Ακόμη και τώρα αυτή βρίσκεται στη θάλασσα του Σιάμ. Υπάρχουν δυο είδη και το χειρότερο δεν είναι καθόλου αρωματικό. Μέχρι στιγμής οι Σιαμέζοι δεν έχουν βγάλει μεγάλα κέρδη από το πολυτελές αυτό υλικό. Ο ταπεινός υποφαινόμενος συγγραφέας έχει ακούσει και διαβάσει πολλές αντιφατικές αναφορές σχετικά με την προέλευσή του, ωστόσο δεν έχει αποσαφηνίσει το θέμα, έχει μάλλον ανακατέψει περισσότερο τα δεδομένα. Όμως ένας άνθρωπος από την Κίνα, χώρα που θα περιγράψω στην κατάλληλη στιγμή, μου εξήγησε το θέμα με τον εξής τρόπο.

Στον ωκεανό τριγύρω από την Κίνα, υπάρχει ένα ιδιαίτερο είδος φαλαινών που εκρέει ένα σπάνιο είδος αρωματικής έκκρισης. Όταν το ψάρι πεθάνει και ξεβραστεί στην παραλία, οι ντόπιοι εξάγουν την ουσία από το στόμα του. Είναι ολόλευκη και έχει μια εκρηκτικά έντονη μυρωδιά. Κοστίζει πανάκριβα. Η συγκεκριμένη έκκριση έχει επίσης μια περίεργη και εντυπωσιακή ιδιότητα.

Όταν κάθε άλλη τέτοια έκκριση, κάθε άλλο άρωμα ή λιβανωτός καίγεται σε μια κοινωνική συνάθροιση, ο καπνός σηκώνεται πάνω από τα άλλα μαγκάλια και έλκεται προς το μαγκάλι, όπου καίγεται αυτό το σπάνιο είδος αρωματικής έκκρισης φάλαινας. Μεγάλες ποσότητες από αυτό το υλικό λέγεται ότι φυλάσσονται στο θησαυρό του Κινέζου βασιλιά. Περισσότερη γνώση για το θέμα διαθέτει μόνον ο Θεός.

Εξόρυξη κασσίτερου

Άλλο εμπόρευμα είναι ο κασσίτερος. Η αλήθεια γι' αυτό το μέταλλο είναι ότι ανευρίσκεται πάντοτε σε υγρά μέρη, όπως κοντά σε μυρμηγκοφωλιές, όπου τα μυρμηγκία εναποθέτουν τα αυγά τους στο χώμα. Ο κασσίτερος μοιάζει με μαύρο σπόρο και

κρύβεται κάτω από υγρή γη. Όταν οι κάτοικοι του Σιάμ καταφέρνουν να ξετρυπώσουν τα μέρη, όπου αυτό το μέταλλο κρύβεται, οργανώνουν μια πολιορκία για να το εκπορθήσουν σαν φρούριο, να το εξαγάγουν από κει και να του δώσουν σχήμα. Αφού το ανασκάψουν και το λιώσουν το χρησιμοποιούν κατευθείαν. Η όλη διαδικασία γίνεται μέσα σε μια ιδιαίτερα προσδοκισμένη μέρα.

Τα συνολικά εισοδήματα του βασιλιά

Όλα τα εμπορεύματα, που προανέφερα, αποφέρουν πολλά κέρδη στη βασιλική διοίκηση. Κατ' αυτό τον τρόπο, τα εισοδήματα του βασιλιά για ένα ολόκληρο χρόνο φτάνουν περίπου τις επτά χιλιάδες κατί.

Περιγραφή των εξόδων του βασιλιά του Σιάμ

Εάν κάποιος συνθέσει έναν κατάλογο των κερδών και των εσόδων του βασιλιά, οφείλει στη συνέχεια να δείξει πώς μια ισορροπία σχηματίζεται, καθώς από την άλλη πλευρά βαρύνουν τα έξοδα. Συμβαίνει πραγματικά οι ηγεμόνες των χωρών από την άλλη πλευρά των ανέμων να μην έχουν μεγάλα έξοδα, ικανά να συγκριθούν μ' αυτά των πραγματικών βασιλέων. Αυτοί οι ηγεμόνες που βρίσκονται στους αντίποδες των πραγματικών δεν έχουν να αντιμετωπίσουν τα συνήθη οικονομικά βάρη της βασιλείας, όπως προικοδοτήσεις, μισθούς, χορηγίες, δωρεές, ελεημοσύνες και φιλανθρωπίες, ούτε ξοδεύουν μεγάλα ποσά για εξάαιρετα και πολυτελή ρούχα, περισπούδαστη μαγειρική και ζαχαροπλαστική, ούτε και τους κοστίζει πολύ η συντήρηση των μικρών, ούτως ή άλλως, ανακτόρων τους.

Όταν οι ηγεμόνες αυτών των χωρών προσπαθούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της βασιλικής ευγένειας, καθιστούν την απλότητα και τη φτώχεια τη βάση της ζωής και της σκέψης τους. Ωστόσο, ο βασιλιάς του Σιάμ είχε στο παρελθόν αρκετές επαφές με Ιρανούς και σε σύγκριση με τους ομόλογούς του ανάμεσα στις χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων είναι ανώτερος. Έχει μάλιστα αποσυνδεθεί από την ταπεινή του καταγωγή και παράδοση και έχει υιοθετήσει ό,τι θεωρεί ότι είναι σωστοί τρόποι,

τέλεια τροφή και ποτό, ενδυμασία και περιποίηση ανάξια ενός ισχυρού βασιλιά.

Έχει καταβάλει προσπάθειες να αποκτήσει ωραία έπιπλα και έχει καταφέρει να μάθει τη σωστή χρήση ορισμένων αντικειμένων, όπως των χρησίμων κατά το γεύμα, και έτσι αποπειράται με κάθε τρόπο να εξυψώσει το όνομά του στον κόσμο και να αποκτήσει επαφές με τους μεγάλους και πανίσχυρους κοσμοκράτορες σουλτάνους. Όπως προαναφέρθηκε, ο βασιλιάς του Σιάμ έχει επανειλημμένα στείλει αντιπροσώπους στο κατώφλι της Περσίας, τον ευγενικό αυτό τόπο, που νυχθημερόν φυλάσσουν άγγελοι. Έστειλε επίσης αντιπροσώπους στους ηγεμονίσκους της Ινδίας, καθώς και σε ηγεμόνες πολλών άλλων χωρών, ζητώντας να κατανοήσει πού ακριβώς βρίσκεται το Σιάμ.

Οι Δυτικοί υπάλληλοι του βασιλιά

Πρόσφατα ο βασιλιάς του Σιάμ έφερε άλλους διακόσιους Δυτικούς στη χώρα του και τους τοποθέτησε ως υπάσπιστές. Τους πληρώνει κανονικό μισθό. Συνολικά ξοδεύει τρεις χιλιάδες τουμάν κατ' έτος, εξάγει κρατικά εμπορεύματα και αντ' αυτών εισάγει είδη προσωπικών αναγκών του, συντηρεί τους ναούς, καθαγιάζει νέα είδωλα και τρέφει τους ρουλί.

Έτσι, τα ετήσια έξοδα του βασιλιά ανέρχονται κι αυτά σε περίπου επτά με οκτώ χιλιάδες τουμάν. Ό,τι απομένει από τα έσοδά του, διατηρείται ως κέρδος στο θησαυρό του.

Η ζωή των Σιαμέζων

Οι ντόπιοι στο Σιάμ δεν έχουν κανένα πλούτο και καμιά δύναμη στα χέρια τους. Η ζωή τους δεν είναι και πολύ άνετη, ούτε διαθέτουν οι ίδιοι πολυτελή αντικείμενα ή είδη ευμάρειας. Είναι όλοι γυμνοί και άφραγκοι χωρίς δικές τους εκτάσεις ή μεγάλα σπίτια. Μεγάλη φτώχεια τους δέρνει και δεν τους χαρακτηρίζουν μεγάλα γλέντια, καλλιεργημένοι λεπτοί τρόποι ή μεγαλόπρεπες επέτειοι.

Είναι όντως ένα περίεργο γεγονός ότι καθ' όλη τη ζωή τους δε γεύονται λάδι και, αν και υπάρχουν πολλές αγελάδες και βουβάλια στο Σιάμ, οι ντόπιοι δεν τις αρμέγουν και δε βγάζουν βούτυ-

ρο. Θεωρούν όλα αυτά αμαρτωλά φαγητά, σύμφωνα με τις επιταγές της θρησκείας τους. Συνεπώς οι Σιαμέζοι δεν έχουν ιδέα ποιο δέντρο δίνει το λάδι και ποιο ζώο προσφέρει το γάλα.

Η μικρή ποσότητα λαδιού, που χρειάζονται οι Ιρανοί, έρχεται από την Ινδία. Πρόσφατα, όταν κάτι τέτοιο τακτοποιήθηκε για τις προμήθειες της πρεσβείας μας, ο βασιλιάς βρέθηκε σε άσχημη θέση. Η ποσότητα λαδιού, που μας υποσχέθηκε, δεν μπορούσε να συγκεντρωθεί και ο ίδιος έπρεπε να σκεφθεί από πού να προμηθευτεί περισσότερο.

Ο βασιλιάς διέταξε τους χωρικούς να αρμέξουν αγελάδες και βουβάλια και να βγάλουν βούτυρο και λάδι από το γάλα. Οι αγρότες έμειναν κατάπληκτοι. Ούρλιαξαν και ξεφώνισαν, όσο πιο δυνατά μπορούσαν: «Ποτέ στην ιστορία όλων των βασιλιάδων του Σιάμ δε συνέβηκε τέτοια τυραννία και καταπίεση. Λίγο ακόμη και θα κλέψετε την τροφή των νεογέννητων αγελάδων».

Η τροφή του Σιάμ

Οι Σιαμέζοι περιορίζονται να τρώνε ρύζι. Δεν προσθέτουν ούτε αλάτι, ούτε κρέας, ούτε μπαχαρικά, αλλά τρώνε το ρύζι τους με λίγο ζεστό νερό και ένα ψημένο ψαροκέφαλο. Άνθρωποι κάθε τάξης, κοινωνικά ανώτεροι ή κατώτεροι, δεν τρώνε παρά αυτά. Α, κατά τύχη, κάποιιο περάσουν δίπλα από το πτώμα ενός σκοτωμένου ζώου, ασχέτως του είδους, ακόμη και ένα ψόφιο γέρικο κοράκι, το τρώνε χωρίς δισταγμό. Ωστόσο δε σκοτώνουν ποτέ οι ίδιοι ένα ζώο, για να το φάνε. Αυτό θεωρείται σοβαρή αμαρτία.

Όταν το ζώο πεθάνει με τη δικιά του θέληση, θεωρείται από θρησκευτική άποψη καθαρό και μπορεί να φαγωθεί. Εάν κάποιιο Σιαμέζοι πρόκειται να έχουν σημαντικούς ξένους, σφίγγουν το λαιμό ενός πτηνού με τα χέρια τους και τα κρατούν έτσι, μέχρις ότου η ψυχή του πετάξει από το φερωτό κλουβί του σώματός του και το πτηνό πεθαίνει. Τότε το βράζουν, χωρίς να προσθέτουν ρύζι ή τίποτα άλλο, και το χάβουν μονομιάς.

Νοστιμίες της σιαμέζικης μαγειρικής

Κάθε τόσο οι ντόπιοι έχουν την τάση να ψήνουν σαύρες, έρπετά και φίδια και αυτό είναι πολύ συνηθισμένο. Σε όλες τις

αγορές μπορεί κάποιος να δει αυτά τα απωθητικά και σιχαμερά πλάσματα να παλούνται στην τιμή του αρνιού, ή της πέρδικας. Άλλο συνηθισμένο πιάτο είναι η χελώνα. Γενικά μιλώντας, δεν αποστρέφονται καθόλου τη θαλασσινή τροφή ή τη γεύση των ερπετών. Μια φυλή ανάμεσά τους τρώει το κρέας των ελεφάντων και των λύκων.

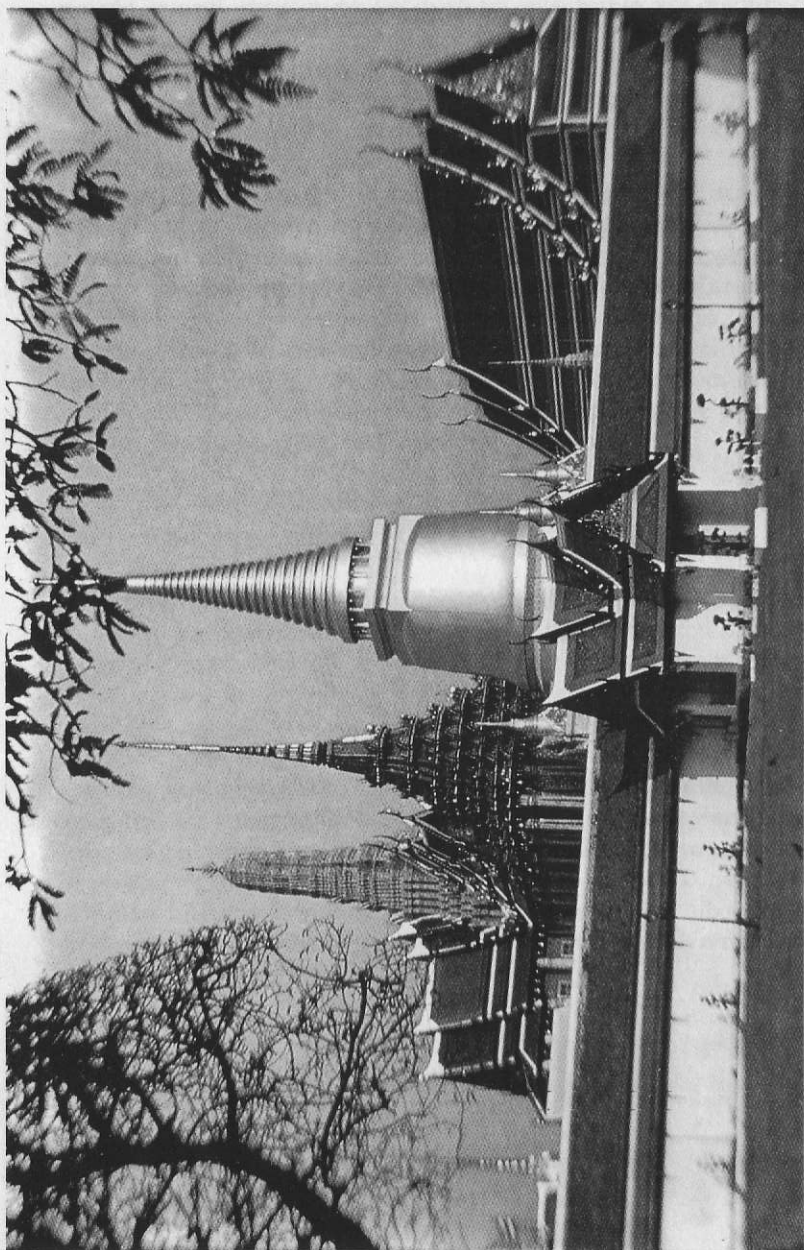
Υπάρχει μια άλλη ομάδα ανάμεσά τους, της οποίας τα μέλη αποκαλούνται Λάβαντ. Αυτοί έχουν άλλο βασιλιά και άλλη χώρα. Λέγεται ότι ο βασιλιάς τους είναι τόσο πλούσιος και έχει στην κατοχή του τόσα πολλά κυνηγετικά γεράκια, που χρειάζεται δυο βουβάλια την ημέρα, για να τα τάσει. Αν και οι άντρες και οι γυναίκες του Σιάμ και των χωρών τριγύρω από την Κίνα δεν έχουν πολλές τρίχες, οι άνθρωποι αυτής της φυλής είναι οι πιο ωραίοι από όλους τους και ανάμεσα στα κορίτσια τους βρίσκονται τα πιο εξωτικά θηλυκά όλου του Κατάυ.

Κατάρα για τους άπιστους βαρβάρους

Έχει ειπωθεί ότι αυτός ο λαός, που ήλθε και εγκαταστάθηκε στο Σαχρ Ναβ, καταδέχεται να τρώει το κρέας των σκύλων και γι' αυτό έχει ξεχάσει την παλιά εντολή «Θα τολμούσατε να φάτε το κρέας του νεκρού αδελφού σας;» Δόξα στο Θεό που ο μείζων αριθμός των απίστων ζει σε τέτοια παρανοϊκή κατάσταση. Κατά τον ίδιο τρόπο που αυτοί είναι σίγουρο από τώρα ότι θα στερηθούν τις χαρές της άλλης ζωής, δε συμμετέχουν στις καθαρές και ιερές θρησκευτικές πρακτικές του κόσμου τούτου. «Ω Θεέ! Κάνε τους να πνιγούν μέσα στον κυκεώνα του λάθους τους. Κάνε σύντομες τις ζωές τους. Κάνε τους σβέρκους τους να κυρτώσουν προς τα κάτω και επίφερε γοργά το θάνατό τους. Δώσε τους φοβερούς πόνους στα έντερα και τιμώρησέ τους με εξοντωτικές, φοβερές, τιμωρίες».

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ

Μερική άποψη του ανακτόρου.

Δεν είναι κρυφό ή μυστικό από το βεστιάριο των καρδιών των μορφωμένων και των σοφών ότι οι θάλασσες αυτού του κόσμου αγκαλιάζουν ένα πλήθος νησιά και βρέχουν ακτές τόσο εύφορες όσο και κατάξερες. Το καθένα από όλα αυτά τα μέρη κυβερνάται από το δικό του βασιλιά και διατηρεί την ανεξαρτησία του. Κατ' αυτό τον τρόπο, ο Θεός, δόξα στο πανίσχυρο όνομά Του, θεώρησε αρμόζον να δημιουργήσει και να χωρίσει τη γήινη σφαίρα.

Τα ποικίλα είδη νησιών του κόσμου

Ο Θεός διάλεξε να εγκαταλείψει μερικά νησιά σε επικίνδυνα αγριόχορτα και βάτους, ώστε οι αρπακτικές ρίζες και τα αιχμηρά αγκάθια να εξαγάγουν όλο το κέρδος και το όφελος, που επιθυμούν. Άλλα νησιά, που ο Θεός θεώρησε ως πιο άξια, τα ευλόγησε χαρίζοντάς τα στους ανθρώπους για διαμονή. Σε μερικά άλλα, τέλος, ζουν φυλές δαιμόνων. Υπάρχουν νησιά κατοικημένα από άγρια κτήνη και άλλα νησιά, όπου άγρια πτηνά έχουν τις φωλιές και τα ορμητήριά τους. Τέλος, υπάρχουν έρημα νησιά, που διαθέτουν σπάνια μέταλλα και θησαυρούς, χρυσό, ασήμι και άλλα πολύτιμα αγαθά που όλα φυλάσσονται εκεί καλά.

Σοφοί και επιστήμονες, που ξέρουν το καθετί απ' έξω και από μέσα, έχουν συχνά ασχοληθεί προσεκτικά με τη γεωγραφία και τα βιβλία τους περιλαμβάνουν λεπτομερείς καταλόγους των νησιών του κόσμου. Σχετικά με τις γνώμες τους, ας υπενθυμίσουμε το παλιό ρητό «Πώς είναι ο άνθρωπος, που άκουσε μόνο για ένα θαύμα, σε σχέση με αυτόν που το είδε;» Έτσι, ο ταπεινός συγγραφέας τολμάει να επιχειρήσει μια περιγραφή των νησιών και των ακτών, καθώς και των θαυμάτων και φανταστικών αξιοθέατων που συντύχαμε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού μας.

Ο συγγραφέας θα συμπεριλάβει επίσης παρατηρήσεις για τις περιοχές κοντά στο Σιάμ, καθώς και κάθε πληροφορία, που συ-

γκέντρωσε από αξιόπιστους ταξιδιώτες, οι οποίοι επισκέφθηκαν γειτονικές του Σαχρ Ναβ χώρες. Με τη βοήθεια της ικανής να αφηγηθεί θαύματα πένας, ο συγγραφέας γράφει πάνω σε χαρτί ευκρίνειας και παρουσιάζει τα καθέκαστα ως εξής.

Η θάλασσα ανάμεσα στο Ιράν και το Σιάμ

Αναφέραμε πιο πριν ότι το πλοίο απέπλευσε από τη θάλασσα του Φαρς¹ και του Ομάν και ότι το τέλος του μεγάλου ταξιδιού μας ήταν η θάλασσα της Κίνας. Βέβαια δεν υπάρχει φυσικό όριο, που να χωρίζει σε τμήματα τις θάλασσες που διασχίσαμε. Ένας συνήθης ταξιδιώτης δε θα ήταν ικανός να αντιληφθεί, πού μια θάλασσα τελειώνει και αρχίζει η επόμενη. Όσον αφορά τους διάφορους μεγάλους κόλπους, αν και συνήθως φέρουν διαφορετικά ονόματα, ουσιαστικά ενώνονται μεταξύ τους. Όλοι τους έχουν κατεύθυνση προς τα νότια και ενώνονται με το Μεγάλο Ωκεανό².

Οι επιστήμονες του τομέα της φυσικής γεωγραφίας και της ανθρωπογεωγραφίας, που ασχολούνται με τα πολυάριθμα τοπωνύμια, κάποια που χωρίζονται από τεράστιες αποστάσεις και κάποια που βρίσκονται κοντά το ένα στο άλλο, έχουν δίχως άλλο περιπλανηθεί στην αναταραχή των τρικυμισμένων θαλασσών, των τρελών ανέμων και της σαγήνης του Νότου. Αυτοί χωρίζουν τον τεράστιο υδάτινο όγκο σε επτά μεγάλα τμήματα. Επιμένουν ότι κάθε περιοχή πρέπει να θεωρείται χωριστή και γι' αυτό της αποδίδουν διαφορετικό όνομα.

Η απόσταση ανάμεσα στο Μπαντάρ Αμπάς και το Σιάμ

Όπως και να έχει το πράγμα, η πλήρης απόσταση από το ευλογημένο Λιμάνι Αμπάς, διά μέσου των επτά θαλασσών, προς το Σαχρ Ναβ ανέρχεται σε 1.320 λεύγες και κάθε λεύγα, όπως λέγεται αυτή η μονάδα μέτρησης, αντιστοιχεί περίπου σε ένα φαρσάχ. Όμως αυτός ο υπολογισμός είναι σωστός μόνον, όταν είναι καθαρός ο καιρός και φυσάει ο κατάλληλος άνεμος. Εάν

1. Η περσική έκφραση για τον Περσικό Κόλπο.

2. Η περσική έκφραση για τον Ινδικό Ωκεανό.

υπάρχουν άνεμοι αντίθετοι, το πλοίο είναι υποχρεωμένο να ελίσσεται επιδέξια αριστερά και δεξιά. Έτσι, το πλοίο μπορεί να βγει από τη βασική πορεία του και να χρονοτριβήσει ιδιαίτερα, μέχρις ότου να επανατοποθετηθεί σ' αυτήν. Εάν ο άνεμος δεν είναι ευνοϊκός, η απόσταση του ταξιδιού γίνεται στην ουσία διπλή και τριπλή.

Στην πορεία μας προς το Σιάμ, εμείς οι ταπεινοί δούλοι έτυχε να διασχίσουμε την απόσταση σε περίπου εκατό μέρες, όμως η επιστροφή διήρκεσε πεντέμισι μήνες. Μάθαμε έτσι το βαθύτερο νόημα του άγιου και σοφού «όταν ο Θεός φυσάει ανέμους ευνοϊκούς για το πλοίο τους, ταξιδεύουν ούρια στην επιταγή Του». Όλο το ταξίδι εναπόκειται στα χέρια του Παντοδύναμου, του ενός Μεγαλοπρεπούς Κυρίου, του υπεράξιου Προστάτη της Ανθρωπότητας.

Εάν ο Θεός θέλει, σε μια μέρα και νύχτα ένα πλοίο μπορεί να πλεύσει εκατό φαρσάχ, αν όμως ο άνεμος της ιερής συγχώρεσής Του δε χαϊδέψει τα πανιά του σκάφους, οι ταξιδιώτες σ' αυτά τα ύδατα της αυταπάρησης δεν προχωρούν στη θάλασσα ούτε μια σπιθαμή ακόμη και για έναν ολόκληρο χρόνο.

Θύελλες και ταραγμένες θάλασσες, καθώς και η άμπωτη και η πλημμυρίδα των κυμάτων, παίζουν ένα καθοριστικό ρόλο στη γρήγορη ή όχι πορεία του πλοίου. Ακόμη και όταν δεν υπάρχει άνεμος, εάν τα κύματα ή ένα δυνατό ρεύμα ωθούν προς την κατεύθυνση του ταξιδιού, το πλοίο αποκτά όντως αξιόλογη ταχύτητα. Εάν οι συνθήκες είναι εν προκειμένω αντίθετες, όσο και να έχει ούριο άνεμο το σκάφος, δεν προχωράει ανεμπόδιο.

Ένα από τα μεγάλα θαύματα του Θεού, που ο υποφαινόμενος συγγραφέας είδε με τα ίδια του τα μάτια, ήταν το επεισόδιο, το οποίο αφορούσε δυο πλοία, που έπλεαν σε αντίθετη κατεύθυνση. Φυσούσε δυνατός άνεμος, που εμπόδιζε το ένα και έσπρωχνε βίαια το άλλο σκάφος. Έτσι, καθώς το ένα κατευθυνόταν στα δυτικά και το άλλο πήγαινε προς τα ανατολικά, πέρασαν το ένα δίπλα από το άλλο³.

3. Ο συγγραφέας εντυπωσιάζεται που δεν έπλεαν το ένα πάνω στο άλλο και δεν έχει άδικο. Χωρίς μηχανή τα πλοία κινδύνευαν ιδιαίτερα από κάτι τέτοιο σε κακό θαλασσοταραχή.

Περιγραφή των κυμάτων και των ρευμάτων⁴

Ο συγγραφέας αναγνωρίζει το γεγονός ότι οι γεωγράφοι και οι ιστορικοί έχουν όλοι τους αναφέρει το Μεγάλο Ωκεανό και άλλες θάλασσες, καθώς και ότι έχουν επιχειρήσει να εξηγήσουν την κίνηση των κυμάτων. Όμως οι εξηγήσεις τους παραμένουν ατελείς και αντιφατικές. Εδώ υπάρχει μια περίληψη του τι έχουν πει και αυτή η εξήγηση είναι η πιο κοντινή στην αλήθεια.

Ο Μεγάλος Ωκεανός περιβάλλει τη γήινη σφαίρα και από αυτόν σχηματίζονται κόλποι στις εσοχές της γης και φέρουν ο καθένας ένα ξεχωριστό όνομα. Ο Μεγάλος Ωκεανός δαγκώνει τις ακτές και διεισδύει στις ηπείρους. Ο καθένας από τους κόλπους, όπως και ο ίδιος ο Μεγάλος Ωκεανός, έχουν τα δικά τους κύματα και το δικό τους χαρακτήρα. Καθώς υπάρχουν ανακατώματα και προστριβές στις παρυφές τους, έτσι τα κύματα παντού σηκώνονται και πέφτουν, ευρισκόμενα σε συνεχή κίνηση.

Η επίδραση του ήλιου

Κατά τη διάρκεια ενός χρόνου ο τεράστιος όγκος του θαλάσσιου νερού φουσκώνει και υποχωρεί, κάπως σαν τα κύματα. Τη φουσκοθαλασσιά προξενεί όντως ο ήλιος, ο οποίος ανέρχεται στο στερέωμα και μεταφέρεται στους πιο μακρινούς αστερισμούς του βορρά. Όταν ο ήλιος προχωρεί κυκλικά σε αντίθεση με τα ωκεάνια ύδατα, τότε αρχίζει η φουσκοθαλασσιά.

Αυτό συμβαίνει επειδή οι καυτές ακτίνες του ηλίου θερμαίνουν τις πέτρες και τους τεράστιους βράχους των ωκεάνιων βυθών. Αυτή η αυξανόμενη θερμότητα διαμορφώνει αέρινους θύλακες μέσα στα νερά και αναμοχλεύει κύματα, που ρέουν προς τις ακτές, και έτσι μεγαλύτεροι όγκοι νερού σύρονται προς τα ανατολικά.

Η απανεμιά σημαίνει πολύ απλά την υποχώρηση των θαλασσιών υδάτων προς τα δυτικά. Αυτή η διαδικασία προξενείται από τη δύση του ήλιου, όταν το άστρο της ημέρας επιστρέφει στους

4. Τα επόμενα έξι κεφάλαια είναι ενδιαφέροντα διότι δείχνουν τις αντιλήψεις ενός μορφωμένου Πέρση σε μια τόσο μεταβατική ως προς την κατάκτηση της επιστημονικής γνώσης περίοδο, όπου, ενώ νέα στοιχεία γίνονται δεκτά, πολλά παλιά, μυθικής καταγωγής, διατηρούνται, μαζί με εμπειρικές προσπάθειες ερμηνείας, που χρονολογούνται επίσης από την Αρχαιότητα.

απώτατους σταθμούς του νότου, διαμορφώνοντας τις προαναφερμένες καταστάσεις.

Η σεληνιακή επίδραση επί των κυμάτων

Ουράνιες κινήσεις είναι επίσης η αιτία κυμάτων σε μικρότερους κόλπους. Τα κύματα σε επτά κυρίους κόλπους οφείλονται στην ανατολή και τη δύση της σελήνης, στην άνοδο και την κάθοδό της κατά την ουράνια πορεία της. Όταν η σελήνη διέρχεται τις διάφορες φάσεις της, και έτσι ποικίλει το φως της, και όταν διέρχεται από το μονοπάτι ενός λαμπρού κομήτη, η συμπεριφορά των κυμάτων του κόλπου επηρεάζεται πάρα πολύ.

Όταν η σελήνη ανέρχεται και πλησιάζει το ανώτατο ετήσιο σημείο της πορείας της, τα νερά των κόλπων τίθενται σε κίνηση και τα κύματα σηκώνονται. Καθώς η σελήνη προχωρεί ολοένα και περισσότερο, η θάλασσα φουσκώνει και τα κύματα σηκώνονται, μέχρις ότου αμφοτέρω, κύματα και φεγγάρι, προσεγγίσουν το ζενίθ τους.

Όταν η σελήνη αρχίζει να υποχωρεί προς το ναδίρ της και κατευθύνεται προς τα δυτικά, τα νερά αποτραβιούνται και αυτά και, όταν η σελήνη φθάσει στις εσχατιές του δυτικού οριζοντα, η άμπωτη φθάνει στο πιο χαμηλό σημείο της. Η διαδικασία αυτή συνεχίζεται με τον ίδιο τρόπο, ακόμη και όταν η σελήνη διέρχεται κάτω από τη γη. Όταν η σελήνη φθάσει στη μέση της καθοδικής πορείας της το κύμα σηκώνεται στο πιο ψηλό σημείο του. Όταν το φεγγάρι αρχίζει να ξεπροβάλλει στον οριζοντα της ανατολής, το κύμα βρίσκεται στο χαμηλότερο δυνατό σημείο του.

Το καθεστώς σχέσεων ανάμεσα στη θάλασσα και τα ουράνια σώματα

Μορφωμένοι και σοφοί άνθρωποι έχουν διατυπώσει την άποψη ότι αυτή η ιδιαίτερη σχέση, που υπάρχει ανάμεσα στη θάλασσα, τον ήλιο και το φεγγάρι, οφείλεται στο γεγονός ότι οι διαφορετικές ουσίες τους συμμετέχουν από κοινού στην καθαρότητα του σύμπαντος με την ίδια αναλογία. Έτσι λοιπόν η θάλασσα συσχετίζεται με αυτά τα ουράνια σώματα και, όταν ανέρχονται και κατέρχονται, οι θαλάσσιοι υπηρέτες, τα κύματα, τα ακολου-

θούν. Οπότε, η πλημμυρίδα και η άμπωτη, η άνοδος και η κάθοδος των κυμάτων εξαρτιούνται από την αύξηση και τη μείωση του σεληνιακού φωτός, από την προσέγγιση ή τη διασταύρωση της σελήνης με τους κομήτες και από τη θυελλώδη ορμή των ανέμων, ιδιαίτερα των νοτίων.

Η θάλασσα θέρμη

Υπάρχουν άλλοι επιστήμονες που τονίζουν ότι οι θάλασσες περιλαμβάνουν πολλούς βράχους και ότι η τεράστια υδάτινη επιφάνεια αντικατοπτρίζει τα άστρα, όταν αυτά σχηματίζουν σιγά-σιγά τις κυκλικές πορείες τους. Αυτά όμως όλα θερμαίνουν το νερό. Η θάλασσα αναμοχλεύεται επίσης από τις σεληνιακές ακτίνες, όταν αυτές κυματίζουν πάνω στην επιφάνειά της.

Όταν προξενείται τέτοια θέρμη, δημιουργείται ταραχή και η θάλασσα έχει ανάγκη να αποκτήσει μεγαλύτερο χώρο για την εξάπλωσή της. Τα κύματά της από κάτω προς την επιφάνειά της, στρέφονται στη συνέχεια προς τις ακτές και εκεί ξεσπούν, μέχρις ότου η σελήνη φτάσει στο μεσουράνημά της. Όταν όμως αρχίσει να κατέρχεται η σελήνη προς το ναδίρ, όλες οι αναθερμανθείσες θαλάσσιες ουσίες και τα στοιχεία του ύδατος επιστρέφουν στην πρώτη κατάσταση ισορροπίας και ησυχίας.

Τότε η θάλασσα αναπαύεται, μέχρις ότου η σελήνη φτάσει στις δυτικές εσχατιές του ορίζοντα, οπότε τα ψηλά κύματα θα αρχίσουν να κατευθύνονται αυτή τη φορά προς τις ανατολικές ακτές. Έτσι, η όλη διαδικασία επαναλαμβάνεται και ψηλά κύματα ξεσπάνε, μέχρις ότου η σελήνη σχηματίσει κύκλο γύρω από τον άξονα της γης.

Μια παραδοσιακή εξήγηση του φαινομένου των κυμάτων

Υπάρχει μια παράδοση, που αναφέρει ότι ο ευγενής Προφήτης είπε: «Οι θάλασσες εποπτεύονται από ένα τιτάνιο άγγελο. Βυθίζει το πόδι του στα νερά και έτσι δημιουργεί το μεγάλο κύμα. Στη συνέχεια βγάζει το πόδι του και τα κύματα ησυχάζουν». Είναι πιθανόν αυτός ο άγγελος να είναι ένα σύμβολο της σελήνης και το πόδι του αγγέλου να αντιπροσωπεύει τις επιδράσεις και

την παρουσία ή την απουσία των σεληνιακών ακτίνων. «Μόνον ο Θεός κατανοεί όλα τα μυστήρια της ζωής».

Ύφαλοι

Όπως προαναφέρθηκε, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού της επιστροφής μας το σκάφος μας έπλευσε σε μια περιοχή, όπου υπάρχουν πολλοί ύφαλοι αλλά δεν διακρίνονται ακτές και παραλίες τριγύρω. Το πλοίο είχε στη διάθεσή του μόνο λίγο νερό, ώστε να διέρχεται ανάμεσά τους και, αν ο καπετάνιος ήταν λίγο απρόσεχτος, το πλοίο και όλοι οι επιβάτες του θα είχαν συντριβεί και χαθεί, χωρίς να αφήσουν το παραμικρό ίχνος πίσω τους. Σ' αυτό το επικίνδυνο μέρος ήμασταν για ένα σύντομο χρονικό διάστημα και, όταν γλιτώσαμε από κει και βρεθήκαμε και πάλι σε βαθύ νερό, συνεχίσαμε ανεμπόδιστοι την πορεία μας.

Η αχανής έκταση της θάλασσας

Δεν είναι δυνατό να καταμετρηθούν όλη η έκταση και όλος ο όγκος αυτής της θάλασσας, παρά μόνο με το μάτι της φαντασίας. Κανένας δεν μπορεί να διεισδύσει στο βάθος της θάλασσας, εκτός βέβαια αν βυθιστεί στα κύματα των πιο άγριων ονειρών του. Τριγύρω μας περιέβαλε μια αχανής έρημος υδάτων. Οι ημέρες ήταν άσπρες και οι νύχτες σκοτεινές. Δεν μπορούσαμε να κατασκοπεύσουμε τίποτα να πλέει πάνω σ' αυτούς τους υδάτινους κάμπους, μόνο το βαθύ γαλανό των αντικατοπτριζόμενων στο βάθος του ωκεανού ουρανών.

Στο μέσο του ωκεανού συναντήσαμε μερικά ακατοίκητα νησιά και μεγάλους όγκους σκοπέλων. Τα περισσότερα νησιά ήταν πράσινα και εύφορα, καλυμμένα από δάση. Σε μερικά από αυτά υπήρχαν χλόες, λουλούδια, πλούσια βλάστηση και δροσερές πηγές και εμείς μπορούσαμε να αποβιβαστούμε και να ανανεώσουμε τα αποθέματά μας.

Μορφές θαλάσσιας ζωής⁵

Ανοιχτά στη θάλασσα, σε απόσταση ενός μήνα, παρατηρήσαμε πολλά είδη πτηνών και άλλες μορφές άγριας ζωής. Προσέξαμε πολλά περιεργα στο σχήμα τους ψάρια, μικρά και μεγάλα. Μερικά από αυτά είχαν πόδια σαν ζώα της ξηράς. Υπήρχε ένα είδος ψαριού που έμοιαζε με γουρούνι και ελέφαντα, ενώ ένα άλλο ψάρι, του οποίου το σώμα ήταν ιδιαίζοντως περίτεχνα σκαλισμένο, θύμιζε μάλλον ένα φαρδύ κυκλικό δίσκο. Το εντελώς ιδιαίτερο αυτό ψάρι είχε τα μάτια του στο κέντρο του σώματός του. Πραγματικά το όλο ψάρι θυμίζει μάλλον ένα μεγάλο μάτι, που επιπλέει στο νερό, και δεν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στη ράχη και το στομάχι του. Υπήρχε ακόμη ένα άλλο ψάρι μακρύ περίπου σαράντα πήχεις και πλάτος ίσαμε έξι πήχεις.

Το ιπτάμενο ψάρι και το αμπούς

Είδαμε επίσης ένα ψάρι, που μπορεί να πετάξει και διέθετε φτερά σαν αυτά της νυχτερίδας. Αυτά τα ιπτάμενα ψάρια, τα κυνηγάει συνήθως ένα ψάρι, το οποίο καλείται αμπούς. Αυτό έχει εκπληκτικά χρώματα και το σχήμα του είναι λεπτό και θαυμάσιο. Το σώμα του καλύπτεται από λαμπερές γραμμές και κουκκίδες. Η μόνη του τροφή είναι το ιπτάμενο ψάρι. Όταν το αμπούς δει το φτερωτό αυτό ψάρι το κυνηγάει και προσπαθεί να το χάψει. Για να γλιτώσει, το ιπτάμενο ψάρι κολυμπάει στην επιφάνεια της θάλασσας και τινάζεται στον αέρα, πετώντας στη συνέχεια όσο πιο πολύ μπορεί. Μέχρι και δυο μαιντάν μπορεί να πετάξει σε τέτοιες περιστάσεις. Έτσι, νομίζει ότι αποφεύγει τη δίνη της καταστροφής, χωρίς όμως να προσαρμόζεται στο σοφό γνωμικό «Η αράχνη ουδέποτε τα καταφέρνει με τη μύγα. Η θεία πρόνοια επροίκισε την τελευταία με φτερά».

Παρά το γεγονός ότι το αμπούς έχει μήκος ένα πήχη και ωστόσο δεν έχει φτερά, κατέχει τη δύναμη της θείας σοφίας, που είναι η μόνη πραγματική κατακτητική δύναμη. Είναι τόσο γρήγο-

5. Τα όσα διαλαμβάνονται στα επόμενα έντεκα κεφάλαια δεν πρέπει να αντιμετωπιστούν ως μυθεύματα. Πρέπει να υπολογιστεί τόσο η περίπτωση της εξαφάνισης ορισμένων ειδών, όσο και η συγγραφική υπερβολή, η οποία δε χαλιναγωγείται από το μέτρο του επιστημονικού ελέγχου.

ρο, ώστε, όταν το ιπτάμενο ψάρι αποθαλασσωθεί, ο κυνηγός του δεν το χάνει από τα μάτια του και το ακολουθεί από κάτω από την επιφάνεια του νερού. Το ιπτάμενο ψάρι, τελικά, προσθαλασώνεται εκ νέου, αλλά, σαν ένα ζαλισμένο θηλυκό σπουργίτι στη ζούγκλα, καταλήγει στα χέρια του διώκτη του. Έτσι, το ιπτάμενο ψάρι πέφτει στο δίχτυ του αμπούς.

Πολλές φορές είδαμε το τάχιστο αμπούς να παίζει το ίδιο παιχνίδι που θυμίζει κυνήγι περιστερών. Οι ναυτικοί θεωρούσαν σημείο καλής τύχης να δουν ένα αμπούς. Πιστεύουν ότι αυτό εξασφαλίζει την ευτυχή απόληξη του ταξιδιού. Όταν το αμπούς πλευρίσει το σκάφος, το πλήρωμα το ψαρεύει και το προσφέρει στους επιβάτες. Όσοι θέλουν να το πάρουν, πληρώνουν ανάλογα με το πόσο θερμαίνεται το τηγάνι της γενναιοδωρίας τους. Επίσης είδαμε μια θαλάσσια χελώνα μήκους περίπου είκοσι πήχων.

Ο μακραμάτζ, δηλαδή ο κροκόδειλος

Ένα άλλο ψάρι είναι ο μακραμάτζ, όπως καλούν σ' αυτά τα μέρη τον κροκόδειλο. Αυτοί είναι στο Σιάμ πολύ μεγάλοι, πολύ άγριοι και πολύ δυνατοί. Ωστόσο, δεν είδαμε ποτέ κανέναν τόσο μεγάλο που να μπορεί να ανατρέψει ένα πλοιάριο. Αυτοί συνήθως διαμένουν στα δροσερά νερά των ποταμών στην Ινδία και, γενικά, στις χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων.

Όταν φεύγαμε από το Σαχρ Ναβ και προχωρούσαμε μέσα από ένα ποτάμι, για να βγούμε στη θάλασσα, είδαμε ένα μεγάλο μακραμάτζ. Το χτυπήσαμε και το κάναμε να διπλωθεί και να τυναχτεί με δύναμη καταπάνω μας. Κατά τη σύγκρουση ένας από το πλήρωμα έπεσε έξω από το πλοιάριο. Ο τεράστιος κροκόδειλος τον οδήγησε στο κανάλι της καταστροφής, όπου και τον έχαψε.

Πώς αιχμαλωτίζουν τους κροκοδείλους με μάγια

Στην Ινδία και, γενικά μιλώντας, σε όλες τις χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων, η τέχνη της μαγείας, της μαγγανείας και της αγυρτείας είναι ιδιαίτερα καλλιεργημένη. Αυτές οι μορφές μαγείας είναι επίσης ιδιαίτερα δημοφιλείς στο Σιάμ και οι ντόπιοι

τις εξασκούν, όταν θέλουν να κυνηγήσουν ελέφαντες, ή να παγιδεύσουν άγρια θηρία στη ζούγκλα. Το ίδιο και αν πρόκειται για κροκοδείλους. Όταν θέλουν να πιάσουν ένα τέτοιο ζώο, μπαίνουν στα πλοιάριά τους και απαγγέλλουν ένα ιδιαίτερο ξόρκι πάνω από τα πέταλα ενός συγκεκριμένου λουλουδιού. Το θρυμματίζουν στη συνέχεια και το πετούν κομμάτια στο νερό. Έπειτα ακολουθούν τα τριμμένα πέταλα, όπου και αν αυτά πλέουν. Έτσι οι κυνηγοί φτάνουν στο μέρος, όπου κρύβεται ένας κροκόδειλος.

Τότε το τεράστιο αυτό θηρίο βλέπει τα πέταλα να επιπλέουν και κολυμπάει τριγύρω από το μαγεμένο πλοιάριο και σιγά-σιγά μαγεύεται κι ο ίδιος. Οι άνθρωποι, που επιβαίνουν σ' αυτό, δεν έχουν κανένα λόγο να φοβούνται. Δένουν τα κορδόνια τους τριγύρω από τον κροκόδειλο και τον αιχμαλωτίζουν, χωρίς δυσκολία. Δένουν έπειτα τη μουσούδα του και τα άκρα του και τον προσδένουν ολόκληρο στο πλοιάριο. Στο τέλος τον σύρουν έξω από το νερό. Μερικοί Σιαμέζοι τρώνε το κρέας του, παρά το γεγονός ότι είναι ιδιαίτερα σκληρό και σαπρό. Πρέπει να προσθέσουμε ότι, σύμφωνα με όσα ακούσαμε, το λάδι, που μπορεί να εξαχθεί από αυτό το θηρίο, αποτελεί πρώτης τάξης φάρμακο για τον κολικό.

Κάνοντας μάγια στους ελέφαντες

Μερικοί έξυπνοι τύποι κάνουν μάγια στους ελέφαντες και τους εξημερώνουν, ενώ συχνά κάτι τέτοιο μπορεί να διαρκέσει δυο-τρία χρόνια, αν γίνει σύμφωνα με τις άλλες διαδικασίες. Απλά συγκεντρώνουν το δυνατό μάτι τους πάνω στο ζώο, όταν αυτό είναι μακριά τους ελεύθερο μέσα στη ζούγκλα. Εξασκούν μάγια εξ αποστάσεως και, αν αυτά είναι έντονα, το ζώο εξημερώνεται πιο εύκολα και πιο πολύ από τους εκπαιδευμένους ελέφαντες. Τότε οι τολμηροί αυτοί μάγοι παίρνουν το τρόπαιό τους, το οδηγούν στους εμπόρους και βγάζουν μεγάλα κέρδη. Συχνά όμως, λίγες μέρες μετά, τα μάγια λύνονται και ο ελέφαντας επιστρέφει στην πρότερη παρανοϊκή κατάστασή του. Πρέπει να ξαναγίνει το καθετί από την αρχή τότε.

Σκουληκόδενδρο

Είδαμε ένα δέντρο στο Σαχρ Ναβ, που έχει πολύ ασυνήθιστες ιδιότητες. Όταν τραβήξουν ένα φύλλο από τα κλαδιά του, με το που αποχωρίζεται από το δέντρο, γίνεται σκουλήκι, που διατηρεί το σχήμα του φύλλου. Το σκουλήκι έχει χέρια και πόδια και, μόλις η εντομοψυχή του μπει στο σώμα του, το μικρό δημιούργημα αρχίζει να κουνιέται. Όμως δεν έχει κάθε φύλλο αυτή την ικανότητα. Μόνο μερικά φύλλα συμπεριφέρονται κατ' αυτό τον τρόπο και το γεγονός μπορεί να συμβεί από την αρχή της εισόδου του Τοξότη μέχρι την εμφάνιση του Κριού. Γιατί και πώς αυτό συμβαίνει «μόνον ο Θεός, ο πάνσοφος Δημιουργός γνωρίζει».

Πτεινόμορφο σκουλήκι

Είδαμε ένα άλλο σκουλήκι, πολύ μικρό και κατάλευκο. Έμοιαζε με μικρόσχημο πτεινό και όλο το σώμα του, περιλαμβανομένων των άκρων του, ήταν καλυμμένο από πούπουλα. Σαν πτεινός έφερε ένα λειρί, είχε φτερά και ουρά και περπατούσε πάνω στα πίσω άκρα του.

Ιπτάμενη γάτα

Ακούσαμε ότι υπάρχει ένα άλλο παράξενο ζώο: η ιπτάμενη γάτα. Εμείς όμως δεν είδαμε κάτι τέτοιο. Μας είπαν ότι είναι σαν μια νυχτερίδα, ότι καλύπτεται από φτερά από την κορφή ως τα νύχια και ότι μπορεί να το συναντήσει κάποιος σε όλες τις χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων, συμπεριλαμβανομένου και του Σιάμ. Φαίνεται ότι κρύβεται συνέχεια στις ζούγκλες, όπου και πετάει από δέντρο σε δέντρο. Είναι τόσο άγριο, ώστε δεν μπορεί να το πιάσει ζωντανό κάποιος. Ακούσαμε από μια ομάδα αξιόπιστων Ιρανών ότι είχαν δει πολλά τέτοια ζώα αλλά δεν τα είχαν συλλάβει, διότι πετούν πολύ γρήγορα, πιο γρήγορα ακόμη και από τα άλλα πτηνά.

Η γάτα που καταριέται

Ακούσαμε ότι υπάρχει και ένα άλλο είδος γάτας, που ζει σε ένα νησί της Κίνας. Είναι πολύτιμη και έχει μια εξαιρετική ικανότητα. Σε όποιο ζώο καρφώσει το βλέμμα της, αυτό πέφτει κάτω από το χτύπημα του κακού και δεν μπορεί να κινηθεί, ή να πετάξει. Πολλοί άνθρωποι έχουν αυτοπροσώπως παραστεί σε τέτοιες περιπτώσεις.

Το νασνάς

Υπάρχει επίσης και το νασνάς, που το βλέπουν μόνο σε ζούγκλες και σε βουνά. Έχει περίεργη και απωθητική εμφάνιση. Μοιάζει με πίθηκο, περπατάει όμως, σε αντίθεση με τα άλλα ζώα, στα δυο του πόδια σαν άνθρωπος. Ουρλιάζει με μια ψιλή φωνή που θυμίζει γυναικεία κραυγή.

Άλλα περίεργα αξιοθέατα

Άλλο περίεργο πράγμα είναι ένα κομμάτι ξύλου, που είδαμε και ήταν μισό ξύλο μισό πέτρα. Υπάρχουν πολλά τέτοια. Είδαμε επίσης ένα μικρό φάρι που είχαν φέρει από την Κίνα. Στο είδος τους υπάρχουν λαμπερά κίτρινα και άσπρα και δίνουν την εντύπωση ότι είναι χρυσά και ασημένια.

Μια ιστορία που μας αφηγήθηκαν

Την ακόλουθη περιπέτεια μας αφηγήθηκε ένας Ολλανδός καπετάνιος, που είχε για λίγο περάσει από το Σαχρ Ναβ. «Μια φορά στην πορεία μας για την Κίνα ρίξαμε άγκυρα σε έναν όρμο κάποιου νησιού, για να αποφύγουμε μια θύελλα. Υπήρχαν εκεί κάποιοι περίεργοι άνθρωποι. Τα πόδια τους είχαν μήκος τρεις πήχεις και ήσαν εντελώς γυμνοί και με πολύ μακριά μαλλιά και τρίχωμα. Το βράδυ ανέβηκαν όλοι στις κορυφές των δέντρων του δάσους, ακόμη και οι γυναίκες, που κρατούσαν τα παιδιά τους. Όταν ανέβηκαν εκεί, έδεσαν τα μαλλιά τους στα δέντρα και κρεμάστηκαν όλο το βράδυ από τα κλαδιά. Έτσι κοιμήθηκαν,

μέχρις ότου ξημερώσει. Τότε κατέβηκαν στο έδαφος. Πήγαμε μπροστά τους και επιδείξαμε τη δύναμή μας. Τόσο μας φοβήθηκαν, που δεν τόλμησαν να μας κάνουν κακό». Είναι βεβαίως δυνατόν αυτό το νησί να ταυτίζεται με εκείνο, που περιέγραψε ο συγγραφέας του Ατζααίμπ ου 'λ Μαχλουκάτ⁶, ονομάζοντάς το Αρ-Ραμί.

Άλλη ιστορία

Ο ίδιος Ολλανδός μας αφηγήθηκε άλλη μια περιπέτεια από τα ταξίδια του, η οποία έχει ως εξής: «Φθάσαμε κάποτε σε ένα νησί, όπου κατοικούσε μια φυλή αγρίων. Είχαν μεγάλα πόδια και ήταν ολόγυμνοι. Σύμφωνα με τις συνήθειές τους όσο πιο σημαντικός ήταν ένας άνθρωπος της φυλής τους, τόσο πιο πολλές μαχαιριές κατέφερε στα άκρα του. Συχνά μάλιστα σχίζουν τις μύτες τους με μαχαιρία, εις τρόπον ώστε οι πληγές να είναι ευδιάκριτες για πάντα. Εκεί τρυπούν και το κόκαλο και περνάνε ένα χαλκά».

Περιγραφή ορισμένων νησιών

Οι συγγραφείς των Ατζααίμπ ου λ' Μαχλουκάτ, Σουβάρ-ι Α-καλίμ, Τουχφάτ ου 'λ Γαρααίμπ, και Νουζάτ ου 'λ Κουλούμπ⁷, καθώς και άλλοι συγγραφείς γεωγραφικών έργων, υπήρξαν λεπτομερειακοί στις καταγραφές και περιγραφές των πολλών και ποικίλων νησιών. Εφόσον ο ταπεινός υποφαινόμενος συγγραφέας μικρότερης αξίας εύχεται να συνυπολογισθεί στον αριθμό των μορφωμένων, σύμφωνα με το ρητό «ένας που δρα όπως ορισμένοι συγκεκριμένοι άνθρωποι θεωρείται ότι συγκαταλέγεται μεταξύ τους», θα παύσει πλέον την αφήγηση των δραματισθέντων κατά την αποστολή της πρεσβείας και θα προβεί στην περιγραφή στοιχείων, που αφορούν τα νησιά αυτών των θαλασσών.

6. Τα Θαύματα της Δημιουργίας είναι τίτλος εγκυκλοπαιδικού σύντομου αλλά αξιόπιστου έργου του Ζακαρίγια Ιμπν Μουχάμαντ ου 'λ Κατζβίν (13ος αι.).

7. Οι τίτλοι των έργων σημαίνουν κατά σειράν: Τα Θαύματα της Δημιουργίας, Όψεις των κλιμάκων, Ανεκτίμητα Νεότερα, Καθαρότητα καρδιών. Πρόκειται για εγκυκλοπαιδικά έργα με πολλές γεωγραφικές πληροφορίες.

Κεϋλάνη⁸

Το πρώτο νησί, που συναντήσαμε κατά το ταξίδι μας ήταν η Κεϋλάνη, η οποία βρίσκεται κοντά στο βουνό Σαραντίμπ. Το βουνό αυτό είναι γνωστό στους γεωγράφους και κυρίως στους ιστορικούς ως Όρος Αντ Νταχούν. Αναφέρεται συχνά σε περισπούδαστα και σπάνια βιβλία. Όσο οι ναυτικοί δεν έχουν προσεγγίσει στο βουνό αυτό και δεν το έχουν δει, δεν είναι βέβαιο για το δρόμο τους και δε βρίσκονται στη θέση να προσανατολιστούν για το υπόλοιπο της πορείας τους.

Εύφορο έδαφος και πλούσιο υπέδαφος

Το νησί έχει μεγάλες πεδιάδες, πολλές καλλιεργημένες εκτάσεις, βουνά και ζούγκλες και είναι καταπράσινο. Υπάρχουν πολλά ποτάμια και δροσερό φρέσκο νερό βγαίνει από πολλές πηγές. Το ίδιο το δέντρο του Παραδείσου είναι μόνον ένα από τα υπέροχα φυτά της θαυμάσιας χλωρίδας του νησιού. Ο κήπος του Παραδείσου έχει πάρει τη δροσερή και ευωδιαστή ατμόσφαιρά του από τα λιβάδια της Κεϋλάνης. Ρουμπίνια κάθε μεγέθους έχουν βρεθεί και βρίσκονται συνέχεια στα ορυχεία μαζί με ζαφείρια, διαμάντια, κρυστάλλους και άλλους πολύτιμους λίθους. Σ' αυτά πρέπει να προστεθούν χρυσοωρυχεία και τεράστια κοιτάσματα σιδήρου και μολύβδου.

Ελέφαντες

Στα δάση του νησιού υπάρχουν ελέφαντες, όμως αυτοί δεν είναι πολύ μεγάλοι. Το σύνθηδες ύψος των ελεφάντων στην Ινδία και στις άλλες χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων φτάνει τους τρεισήμισι πήχεις. Οι καλύτεροί τους είναι και ψηλότεροι, μπορούν μάλιστα να φτάσουν τους πέντε πήχεις ύψος. Μόνον στην Αιθιοπία βρίσκονται μεγαλύτεροι. Στην Κεϋλάνη ουδέποτε οι ελέφαντες ξεπερνούν τους δύομισι πήχεις ύψος, όμως αυτοί

8. Στα περσικά ονομάζεται Σαραντίμπ και το νησί και το βουνό. Το όνομα ήταν γνωστό και στον Κοσμά Ινδικοπλεύστη. Το σημερινό όνομα της Σρι Λάνκα, σημαίνει «το νησί που ακτινοβολεί». Στο χάρτη του Πτολεμαίου η Κεϋλάνη είχε μεγαλύτερο μέγεθος από όλη την Ινδία.

είναι πιο ωραίοι και πιο ευχάριστοι. Ο υποφαινόμενος συγγραφέας έχει επίσης διαβάσει κάπου ότι το εξωτικό μυθικό πτηνό Ρουχ έχει θεαθεί στην Κεϋλάνη.

Μαργαριτάρια

Στην ακτή του νησιού, όπως και στο Τουτ Καρί, που είναι ένα λιμάνι όχι στην Κεϋλάνη αλλά στην ηπειρωτική ακτή της Ινδίας, οι ντόπιοι κάνουν εμπόριο μαργαριταριών σε μεγάλη κλίμακα. Δυστυχώς όμως όλα τα μαργαριτάρια του κόσμου, αν συγκριθούν με τα μαργαριτάρια του Μπαχρέν⁹, χάνουν τη λάμψη τους από ντροπή και θλίψη. Ο κοσμηματοποιός Χρόνος και η συνάδελφός του, η Τύχη, έχουν προσδώσει στα ινδικά αυτά πετράδια μικρότερη αξία και τα έχουν βάλει σε χαμηλότερο ράφι στο παζάρι της χαράς.

Εδώ ζουν οι τολμηροί σαράφηδες της παγκόσμιας αγοράς της Μοίρας αλλά πώς να πείσουν τον έμπορο μαργαριταριών του Μπαχρέν ότι η καθαρότητα και η αξία των κεϋλανικών μαργαριταριών μπορούν να θεωρηθούν ισάξια με τα αντικείμενά του;

Η ποιότητα κάθε άλλου πετραδιού, όταν μετρηθεί στην αλάνθαστη ζυγαριά του μυαλού του εμπόρου, που ξέρει τη δουλειά του, και αποδειχθεί ότι το πετράδι χάνει ως προς το βάρος, τότε αυτό εξέρχεται με γλομή όψη και ελαφριά φήμη.

Άνθρωποι της γνώσης, που έχουν δέσει στο κορδόνι του μυαλού τους τα πετράδια της ορυκτολογίας, αναγνωρίζουν την αξία και την τιμή του μαργαριταριού του Μπαχρέν και δε δένουν αυτό το μοναδικό κόσμημα στην ίδια αλυσίδα, όπου έχουν τη θέση τους όλα τα άλλα.

Ο βασιλιάς της Κεϋλάνης

Ο ηγεμόνας του νησιού ζει στο κέντρο τέτοιας μεγαλοπρέπειας και τέτοιου πλούτου, που κανένας άλλος από τους βασιλιάδες των χωρών από την άλλη πλευρά των ανέμων δεν έχει

9. Το Μπαχρέν ήταν παραδοσιακά περσική επικράτεια. Σήμερα υπάρχει μεγάλη περσική μειονότητα εκεί. Και ακόμη και σήμερα η εκμετάλλευση μαργαριταριών προσφέρει στο Μπαχρέν σημαντικά εισοδήματα.

ποτέ του γνωρίσει, όμως ακόμη και αυτός συγκεντρώνει τους στρατιώτες του ανάμεσα από τους χωρικούς του. Αν και η Κεϋλάνη είναι ένα νησί και συνεπώς θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι εύκολα είναι δυνατό να τεθεί υπό έλεγχο, ακούσαμε ότι μια παράταξη δεν υποτάσσει εύκολα το κεφάλι της στο ζυγό της νομιμότητας και ξεσηκώνεται συχνά. Φαίνεται ότι ο βασιλιάς δε διαθέτει επαρκή δύναμη, για να τους ξεριζώσει και εξαφανίσει.

Οι Ολλανδοί παίρνουν τον έλεγχο από τα χέρια των Πορτογάλων

Για μια μεγάλη περίοδο, ανάμεσα στους Δυτικούς, οι Πορτογάλοι κρατούσαν στα χέρια τους τον έλεγχο του εμπορίου της Κεϋλάνης και μέχρι πρότινος έβγαζαν ακόμη τρομερά κέρδη από το νησί. Είχαν μάλιστα χτίσει ένα κάστρο και επίσης είχαν ανεγείρει μια ωραία πόλη, την οποία υπεράσπιζαν εξίσου καλά. Είναι γνωστό πως ανάμεσα στους Δυτικούς οι Ολλανδοί πρόσφατα συνέτριψαν τους Πορτογάλους και πήραν στην κατοχή τους το λιμάνι αυτό. Οι Ολλανδοί άλλωστε έχουν καταλάβει όλα τα λιμάνια στα βασίλεια της περιοχής και χρησιμοποιούν πάντοτε την ίδια μέθοδο. Πρώτα καταβάλλουν τον εντόπιο βασιλιά και στη συνέχεια εξασφαλίζουν την υποστήριξή του. Στη συνέχεια βομβαρδίζουν το λιμάνι και το κάστρο, που ανήκουν σε άλλους Δυτικούς, με τα κανόνια τους. Επί του παρόντος συγκεντρώνουν όλα τα κέρδη, που προκύπτουν από το εμπόριο του νησιού και επιμένουν να διατηρούν το μονοπώλιο.

Κανέλα

Η κανέλα της Κεϋλάνης είναι εξαιρετικής ποιότητας, όμως μόνον η ολλανδική διοίκηση μπορεί να την αγοράζει και να την πουλάει. Οι Ολλανδοί ορίζουν την τιμή της στο εμπόριο. Ο νέος νόμος αποσαφηνίζει πόσο κοστίζει στην κάθε συγκεκριμένη αγορά. Αν μια χρονιά κανένας απολύτως δεν αγοράσει την κανέλα σε μια κάποια αγορά, τότε καίνε όλη τη σοδειά, αντί να επιτρέψουν να πέσει η τιμή. Έχουν επιτρέψει να υπάρχει μόνον ένας συγκεκριμένος αριθμός κανελόδεντρων σε όλο το νησί και αυτός αντιστοιχεί στα συμφέροντά τους στο θέμα της τιμής του προϊό-

ντος. Όλα τα επιπλέον κανελόδενδρα, τα έκαψαν, εις τρόπον ώστε να μην υπάρχουν πάρα πολλά ικανά να ρίξουν την τιμή. Εφαρμόζουν την ίδια μέθοδο για το μοσχοκάρυδο, το γαρίφαλο και μερικά άλλα μπαχαρικά.

Η πτώση του Αδάμ¹⁰

Όπως έχει καταγραφεί σε πλήθος κειμένων, η πτώση του Αδάμ, ειρήνη πάνω του, έλαβε χώρα στο φημισμένο βουνό της Κεϋλάνης. Η επιβλητική κορυφή του μπορεί να φανεί από τη θάλασσα αρκετές μέρες πριν την προσέγγιση του πλοίου στην ακρογιαλιά του νησιού. Ο πρώτος αυτός άνθρωπος άφησε το ίχνος του ποδιού του στην κορυφή του βουνού και πληροφορηθήκαμε ότι καθημερινά αυτό καθαρίζεται από τη βροχή. Ο Θεός, ο αναμφίβηλος Κύριος της φιλευσπλαχνίας, θεωρεί σωστό να στείλει τα τροφοδοτικά νερά της βροχής μαζί με τα σύννεφα της εκφρασης ελέους.

Η πίστη της αίρεσης Ναχαντάν

Πετράδια έχουν ανευρεθεί κοντά στο άγιο αυτό μέρος και οι Ινδουϊστές και οι Γιόγκι της αίρεσης Ναχαντάν διαμένουν στην περιοχή. Αυτοί οι άνθρωποι περιγράφονται από πολλές εξειδικευμένες εργασίες και μελέτες. Ο συγγραφέας των Ναφαάις, στο κεφάλαιό του για τις θρησκευτικές αιρέσεις, τους έχει αναφέρει εν συντομία, αν και ίσως όφειλε να δώσει μεγαλύτερη προσοχή στο θέμα.

10. Καθόλου περιέργη η ταύτιση του Αδάμ με την Κεϋλάνη. Σε πολλές εβραϊκές ήδη παραδόσεις έχει μυθολογηθεί ότι ο Αδάμ από τον Παράδεισο έβλεπε το Σταυρό του Νότου, που σήμερα δεν μπορεί να είναι ορατός παρά από το νότιο ημισφαίριο και μόλις τις παρυφές του. Αυτό σημαίνει αλλαγή του άξονα της γης κατά τον Κατακλυσμό και υπάρχουν σε όλους τους πολιτισμούς πολλές ενδείξεις για κάτι τέτοιο και για την επαναφορά στη σωστή αρχική θέση στο Πλήρωμα του Χρόνου. Για να δώσουμε μια μόνο διάσταση στο θέμα σημειώνουμε ότι σε αντίθεση με όλους τους αιγυπτιακούς ναούς, ο ναός του Ώρου, δηλαδή του Αιγυπτιακού Μεσσία, στο Εντφού βλέπει προς το Νότο, από όπου θα έλθει ο Μεσσίας, κατά τις αιγυπτιακές διδασκαλίες, από τις νότιες εσχατιές, τις οποίες θεωρούσαν «Τα Νετσέρ» (δηλαδή «Γη Θεών») οι αρχαίοι Αιγύπτιοι, ως είσοδο στον αρχικό ιδεατό κόσμο.

Τα μέλη αυτής της αίρεσης πιστεύουν ότι ένας κάποιος άγγελος, μεγάλος και τρανός, ο Ναχαντάν, που ήταν ορατός και με ανθρώπινη μορφή, είχε δυο αδέρφια, που δεν παρέλειψαν να τον σκοτώσουν. Μετά το θάνατό του, κατασκεύασαν τον ουρανό και τη γη από το δέρμα του. Από τα κόκαλά του έκαναν τα βουνά και από το αίμα του τις θάλασσες.

Ένας θρησκευτικός ηγέτης γεννιέται ¹¹

Μια άλλη ιστορία λέει ότι στην Ινδία μια φορά ζούσε στην πόλη των Γκιλού ένας βασιλιάς, ονόματι Σαντχούνταν. Το όνομά του σημαίνει καθαρόκαρδος. Η γυναίκα του ονομαζόταν Μαχά, δηλαδή μεγάλη. Λίγα πράγματα είναι γνωστά γι' αυτό, εκτός από τα ονόματά τους. Η Μαχά είδε στο όνειρό της ένα βράδυ ότι ο βασιλιάς έφαγε τον ήλιο και το φεγγάρι. Με μια ρουφηξιά ήπιε τη θάλασσα και πήρε το τρανό βουνό Καφ για θρόνο του. Όταν ξύπνησε και είπε το όνειρό της στον Σαντχούνταν, αυτός ζήτησε την ερμηνεία του από τους συμβούλους του. Το όνειρο ερμηνεύτηκε πως σήμαινε ότι ο βασιλιάς θα είχε ένα γιο, που θα κυβερνούσε όλο τον κόσμο και όλη η φύση θα τον λάτρευε ως Θεό.

Δεν πέρασε πολύς καιρός και η Μαχά έτυχε να βρίσκεται σε ένα κήπο, όπου περνούσε την ώρα της. Για να διασκεδάσει, πήγε κοντά σε ένα δέντρο και ανέβηκε σε ένα κλαδί. Όταν αιωρείτο μπρος και πίσω, ξαφνικά γέννησε ένα παιδί. Εκεί ακριβώς, μπροστά στα μάτια της, σηκώθηκε όρθιο το μωρό και περπάτησε. Σε κάθε βήμα του άφησε να ξεφυτρώσουν λουλούδια και θαμβωτικά τριαντάφυλλα, αποκαλύπτοντας σε ορισμένα σημεία κρυμμένους στη γη θησαυρούς.

Το παιδί μίλησε και διεκήρυξε: «Έχω γεννηθεί 8000 φορές στο παρελθόν παίρνοντας διαφορετικές μορφές και όψεις, αυτή όμως είναι η τελευταία μου γέννηση. Τώρα είμαι καθαρός και έχω τελείως αποκαθαρθεί, φθάνοντας έτσι στο ανώτατο πνευματικό επίπεδο». Εμφανίστηκαν τότε τέσσερις άγγελοι και έπλυναν το μωρό με καθαρό νερό βροχής. Στη συνέχεια το μετέφεραν στο ναό. Εκεί όλα τα αγάλματα έπεσαν κάτω μπροστά του και το λάτρευσαν.

11. Πρόκειται για βουδιστικής προέλευσης μύθο περί τον Βούδα (ινδ. Μπουντχά).

Όταν το μωρό μεγάλωσε και ενηλικιώθηκε, δεν ενδιαφερόταν για τα εγκόσμια και παρέμενε μέσα στα ανάκτορα συνεχώς. Συχνά άγγελοι κατέβαιναν από το βουνό Καφ και τον έβγαζαν περιστασιακά περίπατο. Για έξι μήνες μια φορά κάθισε και διαλογιζόταν στην κορυφή ενός ψηλού βράχου. Νήστευε και συντηρούνταν στη ζωή με μια φακή την ημέρα. Ένας άγγελος, ονόματι Ίνταρ, αυτός που έχει χίλια μάτια, κατέβηκε από τον ουρανό, στάθηκε μπροστά στο νεαρό άνθρωπο και είπε: «Πήγαινε και κήρυξε σε όλη την ανθρωπότητα». Ο νεαρός σηκώθηκε πάνω και μέχρι τη μέρα του θανάτου του συνέχισε να κηρύττει στον κόσμο.

Οι οπαδοί της αίρεσης αυτής πιστεύουν ότι τα ίχνη ποδιών και ο λαξευτός τάφος του βουνού Σαραντίμπ ανήκουν σ' αυτό το άγιο πρόσωπο.

Αν και οι εντόπιοι θεωρούν ότι οι ίδιοι είναι άνθρωποι και, βεβαίως, τμήμα του ανθρώπινου γένους, δεν πιστεύουν ότι είναι απόγονοι του Αδάμ, του πρώτου ανθρώπου. Υπάρχει ένα φημισμένο δόντι, που οι Ινδοϊστές καλούν Σάρμαλ και τα μέλη αυτής της αίρεσης επιμένουν να εκλαμβάνουν ως λείψανο του ιερού τους σωτήρα. Ο βασιλιάς της Κεϋλάνης και όλοι οι Ινδοί του νησιού πιστεύουν σ' αυτή την ανοησία και είναι βαθιά χωμένοι στην ειδωλολατρία.

Λόγοι για τη χρησιμότητα της περιγραφής των ειδωλολατρών

Δεν είναι ίσως σωστό για ένα συγγραφέα να περιλαμβάνει τέτοιες μικροπρεπείς λεπτομέρειες στην αναφορά του, όμως η περιγραφή της απώλειας των ειδωλολατρών στο λάθος της πίστης και της πρακτικής τους μπορεί να εμψυχώσει τον πιστό να αγωνιστεί και να επιμείνει περισσότερο στην απόδοση ευχαριστιών στο Θεό για το δώρο της αληθινής θρησκείας. Μπορούμε να ελπίζουμε ότι αυτή η εκδρομή στην παρανομία των ειδωλολατρικών πίστων θα πυροδοτήσει το πάθος των αληθινών πιστών να ακολουθήσουν την πασιφανή καθοδήγηση του Παντοδύναμου. Έτσι, η παρούσα αφήγηση, ενδεδυμένη και στολισμένη σαν μια νεόνυμφη, προσφέρεται σαν μια προσευχή στη δόξα του Θεού, των πολυάριθμων ονομάτων και των αναρίθμητων χαρακτηριστικών Του.

Μια ιστορία σχετικά με τους Ινδούς προσκυνητές

Η ακόλουθη περιπέτεια μας αναφέρθηκε από μια ομάδα Ινδών της Κεϋλάνης και όντως υπάρχουν πολλοί Ινδοί που ζουν στο νησί¹². Πριν από κάμποσα χρόνια ήταν συνήθεια, εάν η εύνοια του Θεού στρεφόταν προς έναν Ινδό και τον οδηγούσε να επισκεφθεί το ιερό νησί αυτό, αυτός να κάνει ένα ιδιαίτερο προσκύνημα πλήρους αφοσίωσης και βαθυτάτων ευχαριστιών. Έτσι, πολλοί επισκέπτες από την Ινδία ήλθαν στην Κεϋλάνη, όταν η θέση και ο πλούτος τους επέτρεπαν κάτι τέτοιο. Ένα άτομο, που θα ολοκλήρωνε τον κύκλο λατρειών και θα θαύμαζε το ιερό ίχνος, θα αποκτούσε μια σπάνια εμπειρία.

Πετράδια ανακαλύπτονται στο όνειρο

Τη νύχτα ένα μήνυμα από τον κόσμο των ονείρων θα αποκαλυπτόταν στον ευσεβή άνθρωπο, ενόσω θα κοιμόταν. «Σήκω και πήγαινε στο μέρος που μόλις τώρα είδες με τα μάτια της φαντασίας. Εκεί θα ανευρέεις κάτι το πολύτιμο. Πάρε ένα κομμάτι του θησαυρού για σένα. Αυτή είναι η ανταμοιβή που σου χαρίζεται». Και αυτό συνέβηκε σε όλους τους προσκυνητές με τον ίδιο τρόπο, μέχρις ότου ένας από αυτούς, αρκετά τρελός, καταχράστηκε τη θεία αφθονία.

Η ψυχή είναι ένας κοσμηματοπώλης

Ένας προσκυνητής, που ήλθε στην Κεϋλάνη και εξετέλεσε ολόκληρο το τυπικό του προσκυνήματος, δέχθηκε με τη σειρά του το σύνθηδες μήνυμα στα όνειρά του. Όταν η αθάνατη ψυχή του, σαν ένας επιτυχημένος κοσμηματοπώλης, ολοκλήρωσε την εξόρυξη των πλουσίων μεταλλευμάτων του ονειρικού κόσμου και

12. Η προβληματική κατάσταση έχει συνεχιστεί μέχρι σήμερα και οι συγκρούσεις ανάμεσα στους βουδιστές και τους ινδουιστές συνεχίζονται έντονα. Φυλετικές διαφορές βεβαίως και υπάρχουν διότι οι μεν ινδουιστές είναι δραβιδικής οι δε βουδιστές σιγκαλέζικης (ινδοευρωπαϊκής) καταγωγής, αλλά η κύρια διάκριση εκφράζεται επί θρησκευτικών θεμάτων. Δεν πρέπει να λησμονεί κάποιος ότι στην ηπειρωτική Ινδία, όπου εμφανίστηκε ο βουδισμός, σήμερα δεν εκπροσωπεί παρά μια ασήμαντη μειονότητα λίγων εκατομμυρίων.

επέστρεψε στο παζάρι του σώματος του ανθρώπου αυτού, ο προσκυνητής άνοιξε τα μάτια του, αυτές τις πύλες της αφύπνισης, και σηκώθηκε για να πάει να βρει το μεγάλοπρεπο δώρο, που το όνειρο του είχε υποσχεθεί.

Η απληστία ως κλέφτης στήνει παγίδα στη μετρημένη Ψυχή

Η απληστία και η επιθυμία, που πάντοτε ψάχνουν να παγιδεύσουν τον ταξιδιώτη, δηλαδή την Ευθυδικία, έπεσαν πάνω στην ψυχή αυτού του προσκυνητή και, κατευθυνόμενος από τη μανία του για τα πλούτη, άνοιξε το πουγκί της υπερβολής και έβγαλε το χέρι του έξω από το μανίκι της σωστής και μετρημένης συμπεριφοράς. Έτσι, αυτός έκλεψε μια τεράστια ποσότητα κοσμημάτων πολύ περισσότερη από ό,τι του είχε χαριστεί ως δώρο. Στη συνέχεια, κατευθύνθηκε προς το σπίτι του.

Ο βασιλιάς βλέπει το στιλέτο της απληστίας στα όνειρά του

Όπως και να έχει το πράγμα, όταν ο προσκυνητής έλαβε το ονειρικό μήνυμα, ο βασιλιάς, εξίσου κοιμισμένος κι εκείνος, πληροφορήθηκε τι είχε όντως συμβεί: «Ένας κάποιος άνθρωπος δέχθηκε ένα γενναιόδωρο αντάλλαγμα για το προσκύνημά του αλλά υπερκέρασε τα όρια της μετριοπάθειας και της εγκράτειας. Με μια πρωτοφανή επίδειξη χυδαιότητας διεκόσμησε το στιλέτο της απληστίας με πλεόνασμα πετραδιών, βυθίζοντας έτσι το λεπίδι στη θήκη της καρδιάς του».

Ο κλέφτης συλλαμβάνεται και τα επιπλέον κοσμήματα ανακαλύπτονται

Ο βασιλιάς έβαλε τον κλέφτη να ορκιστεί ενώπιον του θρόνου. Ο κλέφτης αντιλήφθηκε ότι ο βασιλιάς γνώριζε το καθετί και, σκύβοντας από την ντροπή το κεφάλι του, παρέδωσε τα κοσμήματα. Οι υπασπιστές του βασιλιά πήραν τα πολύτιμα πετράδια, πήγαν στην όχθη ενός ποταμού και τα πέταξαν μέσα στον κε-

λαρυστό θησαυρό του παντοδύναμου Δημιουργού και από τότε μέχρι τώρα οι προσκυνητές δε δέχονται πια τέτοια μηνύματα.

Η πανσοφία του βασιλιά

Αφηγούνται επίσης ότι οι γηγενείς μερικές φορές περπατούν πάνω σε κοιτάσματα πολυτίμων λίθων, όταν ασχολούνται με γεωργικές δουλειές ή απλά περπατούν στους αγρούς. Αν όμως αποπειραθούν να τα πουλήσουν, ή να τα εξαγάγουν από την Κεϋλάνη, ο βασιλιάς πάραυτα αντιλαμβάνεται τι έχουν κατά νου. Κανένας ωστόσο δε λέει κάτι το σχετικό στο βασιλιά, ούτε ο ίδιος το βλέπει με τα μάτια του. Κατά το μάλλον ή ήττον, ο ίδιος γνωρίζει κάθε κίνηση, που κάνει ένας κλέφτης, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες των σχεδίων του. Ο κλέφτης διατάσσεται στη συνέχεια να παρουσιασθεί ενώπιον του θρόνου και, ό,τι έχει αρπάξει, ανακαλύπτεται και επανατοποθετείται στην αρχική του θέση. Κανένας δεν ξέρει πώς ο βασιλιάς αποκτάει τέτοια γνώση, γεγονός όμως είναι ότι τίποτα δεν του ξεφεύγει. Κάθε ξένος παραξενεύεται ακόμη περισσότερο, όταν μαθαίνει ότι ο βασιλιάς δε συλλέγει τίποτα από όλα αυτά, που ωστόσο τόσο πλουσιοπάροχα του παρέχει το υπέδαφος της γης του.

Ξένοι στην Κεϋλάνη

Τώρα οι Δυτικοί κυριαρχούν στο εμπόριο στην Κεϋλάνη και πλην ορισμένων εμπόρων και συμβούλων καταγομένων από την Ινδία είναι σπανιότατο να παρατηρηθούν άλλοι ξένοι στο νησί. Δυο-τρεις Ιρανοί έχουν πάει εκεί πέρα αντιπροσωπεύοντας εμπορικά τα συμφέροντα ορισμένων Ινδών ηγεμόνων. Ο εντόπιος βασιλιάς υπήρξε πολύ γενναϊόδωρος ως προς αυτούς. Τους προσφέρει σπίτια με εξαίρετη επίπλωση, τους αντιμετωπίζει με πολύ χαρά και εύνοια, όμως δεν τους επιτρέπει να βγαίνουν από τα σπίτια τους. Πέρα από όλα αυτά δεν έχει να πει πολλά άλλα κάποιος για την Κεϋλάνη. Ας κλείσουμε την περιγραφή αυτή με τα σοφά λόγια «Ο Θεός γνωρίζει καλύτερα την αλήθεια όλων αυτών των θεμάτων».

Ατοί¹³

Ένα άλλο από τα ολάνθιστα νησιά, που επισκεφθήκαμε στην πορεία μας προς το Σιάμ, ήταν το Ατοί. Από την Κεϋλάνη το λιμάνι του Ατοί απέχει πέντε ή έξι μέρες, εάν οι άνεμοι είναι ούριοι. Το νησί θεωρείται ότι βρίσκεται από την άλλη πλευρά των ανέμων. Όπως όλοι ξέρουμε, ο Σαΐφ ου 'λ Μουλούκ και η Μπαντί ου 'λ Τζαμάλ¹⁴ έζησαν εδώ και ακόμη και σήμερα μπορεί κάποιος να δει το ανάκτορό τους και το θρόνο τους. Το νησί βρίσκεται πάνω στον ισημερινό και έτσι υπάρχει συνέχεια άνοιξη. Καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου τα δέντρα φέρουν φρούτα. Σε μερικά κλαδιά τα φρούτα, που κρέμονται, είναι ανώριμα, ενώ στ' άλλα είναι ώριμα, ενώ την ίδια εποχή άλλα ακόμη ανθίζουν.

Οι πιο πολλές χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων έχουν διαρκή άνοιξη αλλά το Ατοί έχει ένα κλίμα ακόμη πιο ασύνηθες και σπάνιο για την ισορροπία του και την ομορφιά του. Υπάρχουν πολλές λίμνες και ποτάμια, των οποίων το γλυκό νερό είναι πραγματική απόλαυση για τον ουρανόσκο. Τα χωράφια, οι κήποι, οι αγροί, όλα είναι συνεχώς ολάνθιστα, οι λόφοι και οι πεδιάδες είναι πράσινοι και επίσης ανθισμένοι. Το όλο νησί είναι ένας εκθαμβωτικός κήπος του Ιράμ¹⁵ και η ομορφιά αυτού του κλίματος μπορεί να περιγραφεί μόνον από τους στίχους του ποιητή Ζουχουρί¹⁶.

Το σούρουπο δεν είναι ποτέ πνιγηρό, ούτε το πρωινό θερμό,

*Τα δέντρα απαλά κλυδωνίζονται στις δροσερές αύρες.
Το μικρό δασάκι χαμογελάει σαν βλέπει τη νεαρή άνοιξη
και σηκώνει ψηλά ένα θόλο από πάνδροσα κλαδάκια.*

13. Η ονομασία του μουσουλμανικού βασιλείου Ατζέ έδινε το όνομα σε όλη τη Σουμάτρα παλαιότερα. Σήμερα ακόμη στο βόρειο άκρο της Σουμάτρας υπάρχει η πόλη Μπαντάρ (Λιμάνι) Ατσέ.

14. Πρόκειται για πρόσωπα μιας από τις ιστορίες των Χιλίων και Μιας Νυχτών.

15. Φανταστικής ομορφιάς κήποι οργανωμένοι από τον Σαντάτ Ιμπν Άαντ. Πρέπει να τονιστεί ότι οι Πέρσες είναι ο λαός, που επιμελήθηκε τεράστιους και υπέροχους κήπους υποτιθέμενα αντίγραφα του Παραδείσου ή πρότυπα της ιδεατής κοινωνίας μετά το Πλήρωμα του Χρόνου όσο κανένας άλλος λαός. Η παράδοση ανευρίσκεται στην Ασσυρία, τη Βαβυλωνία και την Αίγυπτο, κανένας όμως λαός δεν είχε τόσο πάθος για κήπους, όσο οι Πέρσες από τα αχαιμενιδικά χρόνια και ασχέτως όποια θρησκεία ή φιλοσοφία και αν ακολουθούσαν.

16. Πέρσης ποιητής επηρεασμένος από ινδικό λογοτεχνικό στυλ.

Παντού τα δέντρα είναι βαριά, κατάφορτα από γυαλιστερά φρούτα που λυγίζουν τα κεφάλια τους ευλαβικά να ευχαριστήσουν το Θεό για την αφθονία του.

Το Ατσι είναι πραγματικά ένα πολύ εύπορο και μεγαλειώδες νησί. Κάποτε ήταν τόπος συγκέντρωσης πνευμάτων αλλά τώρα κάθε γωνιά στεγάζει έναν άλλο βασιλιά ή κυβερνήτη και όλοι οι ντόπιοι ηγεμόνες είναι αρκετά ανεξάρτητοι από τους γειτονικούς και δεν πληρώνουν φόρο σε κάποια άλλη ανώτερη αρχή.

Η βασιλική δυναστεία του Ατσι

Παλιότερα υπήρχε ένας Άραβας βασιλιάς στο νησί. Πήγε στο Ατσι, κατάφερε να εγκατασταθεί εκεί και μετά το θάνατό του αρκετά μέλη της οικογένειάς του τον διαδέχθηκαν. Αυτή η κατάσταση πραγμάτων συνεχίστηκε, μέχρις ότου το στέμμα πέρασε σε ένα διάδοχο τυραννικό και ανυπόφορο, ιδιαίτερα αιμοσταγή. Η βασιλεία του διακρίθηκε από τον αριθμό των εγκλημάτων που έκανε. Μετά το θάνατό του, οι υπουργοί και οι σύμβουλοί του βρίσκονταν σε απόγνωση και με μεγάλη δυσκολία κατάφεραν να διατηρήσουν την ειρήνη και την ευημερία, διορίζοντας στο θρόνο την κόρη του βασιλιά. Αυτό έγινε, εκτός των άλλων, επειδή και ο διάδοχος ήταν πολύ μικρός στην ηλικία.

Άνανδρη συμπεριφορά

Έτσι οι σύμβουλοι κρατούσαν τα ηνία της εξουσίας στα ίδια τους τα χέρια και κυβερνούσαν το νησί χωρίς κάποια προβλήματα. Η υποκρισία τους δεν προσέκρουσε σ' αυτή την άνανδρη λύση. Απλά έκρυβαν τα κεφάλια κάτω από το γυναικείο μαντίλι της ξεδιαντροπιάς και της παρανομίας. Αυτοί οι γυναικόκαρδοι άντρες κάθισαν την παρθενική σκέψη τους στο θρόνο της απογοήτευσης και έκτοτε το βασίλειο αυτό, που ήταν το δίδυμο του Παραδείσου, δόθηκε σε γάμο σε όμορφες σαν ουρί γυναίκες, γοητευτικές όσο και οι άγγελοι¹⁷.

17. Τέσσερις βασίλισσες διοικούσαν το Ατσι από το 1641 μέχρι το 1700.

Όσον αφορά τους κρατικούς συμβούλους, η λατρευτή σύζυγος, που κάθεται μαζί τους στο θρόνο της εξουσίας, είναι η κρατική δύναμη, ενώ ο μόνος σύντροφός τους και έμπιστος φίλος τους, που ξέρει τα μυστικά των καρδιών τους, είναι ο ήλιος, που τα βλέπει όλα. Ο σημερινός βασιλιάς και όλοι οι ντόπιοι είναι Μουσουλμάνοι της τάξης των Σαφ.

Τα χρυσωρυχεία του νησιού

Το νησί Ατσι είναι γεμάτο από χρυσωρυχεία και ακόμη και σε ανοιχτούς αγρούς μπορούν να βρεθούν ψήγματα χρυσού. Υπάρχει ένα χρυσωρυχείο κοντά στη διαμονή του βασιλιά, αυτός όμως δεν έχει έξοδα και γι' αυτό δε βρίσκει κανένα λόγο για να εξορύξει το πολύτιμο αυτό μέταλλο. Ένα μεγάλο ποτάμι ρέει διά μέσου του νησιού αυτού και σ' αυτό χύνεται το νερό πολλών πηγών, που βρίσκονται στο βουνό. Τα ρεύματα κατεβαίνουν, διαμορφώνουν μεγαλύτερα ποτάμια και χύνονται στη θάλασσα. Μετά από μια πλημμύρα, όταν τα νερά αποτραβηχτούν, είναι συνήθεια για τους εντόπιους να κοσκινίζουν την άμμο στις όχθες των ποταμών. Βρίσκουν πολλά ψήγματα χρυσού και συχνά κομμάτια μεγάλα σαν ένα φασόλι ή ένα ρεβίθι. Τα ψήγματα, τα μοιράζονται μεταξύ τους οι άνθρωποι, αλλά από τα κομμάτια το ένα δέκατο προσφέρεται στον ανακτορικό θησαυρό. Τα υπόλοιπα μοιράζονται ανάμεσα σε όσους τα βρήκαν.

Χρυσό στα ενδότερα

Υπάρχουν πολλά χρυσωρυχεία στα ενδότερα και ακατοίκητα μέρη του νησιού. Κανένας δεν εκμεταλλεύεται αυτά τα πλούσια ορυχεία, διότι είναι σε πολύ μεγάλη απόσταση από τα κατοικημένα μέρη. Για να προσεγγίσουν εκεί, πρέπει να αντιμετωπίσουν άγρια θηρία και κάθε άλλου είδους κακοτυχίες και δεινά της βαθιάς ζούγκλας. Μερικές φορές ωστόσο, πολλοί εντόπιοι μαζί πηγαίνουν για ένα σύντομο ασφαλώς χρονικό διάστημα. Εάν αποδείξουν την αξία του νομίσματος της ζωής τους στο βραστό καζάνι των δυσκολιών της ζούγκλας, συγκεντρώνουν μεγάλα κέρδη. Αν όμως δεν έχουν τύχη, ή δεν εργαστούν αρκετά σκληρά, γυρίζουν στα σπίτια τους μη φέρνοντας παρά θλίψη και δυσ-

ρέσκεια. Ό,τι βρίσκεται σ' εκείνα τα μακρινά χρυσωρυχεία δε φορολογείται από τη διοίκηση και οι ριψοκίνδυνοι τύποι κρατούν για τους εαυτούς τους ό,τι συγκεντρώνουν.

Η δουλειά στα χρυσωρυχεία αποδίδει περισσότερο από τη γεωργία

Πολλοί γηγενείς κυνηγούν το χρυσάφι όλο το χρόνο και συνεχώς, πλην ορισμένων οπωροκήπων και μερικών αγρών, όπου απασχολούνται μερικοί αγρότες, πολύ λίγη γεωργία έχει αναπτυχθεί στο νησί. Ρύζι και άλλες βασικές τροφές εισάγονται στο Ατσί από την Ινδία και τις άλλες χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων. Πρέπει να προστεθεί ότι ο χρυσός που βρίσκεται σ' αυτό το νησί είναι της πιο τέλειας ποιότητας. Οι γηγενείς βρίσκουν ακόμη και κομμάτια βράχων, που είναι μισός βράχος και μισός χρυσός, ακριβώς όπως στο Σαχρ Ναβ βρίσκουν το αντίστοιχο με κομμάτια ξύλου. Η διοίκηση του βασιλιά νοικιάζει τα ποτάμια για όσους θέλουν να πάνε να κοσκινίζουν και αυτοί οφείλουν να καταβάλουν δέκα χρυσά μπαχάρ, δηλαδή 350 βασιλικά μαν. Άλλα προϊόντα του Ατσί είναι ο κασσίτερος, το ξύλο αλόης, το σαπάν, η καμφορά, σίδηρος και ελέφαντες.

Ο βασιλιάς

Είναι έθιμο να εμφανίζεται ο βασιλιάς καθημερινώς σε δημόσια συγκέντρωση. Κάθεται πάνω στο θρόνο του, που διαθέτει μια περίεργη μορφή παραπετάσματος τριγύρω του. Ο πρωθυπουργός, ο μέγας αρχιδικαστής, οι πρίγκιπες και οι άλλοι αξιωματούχοι κάθονται σε κάποια απόσταση από το θρόνο. Μόνον οι ευνούχοι είναι αποδεκτοί πίσω από το παραπέτασμα και, όταν ένας υπουργός εγείρει ένα θέμα ενώπιον του βασιλιά, η απάντηση δίδεται μέσω ακριβώς αυτών των ευνούχων. Όταν ένα άλλο θέμα παρουσιάζεται στο βασιλιά, για να το σκεφθεί και το λύσει, αυτός δίνει διαταγές σε πολύ απλές εκφράσεις και με σταράτα λόγια προσδιορίζει το πρακτέο. Ο αιτών συμφωνεί πάντοτε με τη βασιλική απόφαση και για καλό και για κακό προσθέτει την πρόταση «Ας είναι έτσι».

Είφη ως διακριτικά σημεία

Στις χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων και πιο συγκεκριμένα στο Ατσί τα διοικητικά κτίρια δε διαθέτουν κάποια σοβαρή εξουσία ή δύναμη. Άλλωστε, το καθέτι είναι σχεδόν ένα θέαμα, κάπως όπως η τελετή της απόδοσης ξίφους σε κάποιον. Ούτως ή άλλως, όσοι φέρουν χρυσό ξίφος δε βρίσκονται στην ανώτερη βαθμίδα των τιτλούχων. Το ξίφος, που έχει κατασκευαστεί από σαβάσα, ένα μείγμα χαλκού και χρυσού, δείχνει την ύψιστη βαθμίδα. Οι άνθρωποι, που έχουν χαμηλότερες θέσεις, αξιώματα και τίτλους, φέρνουν χρυσό ξίφος, ενώ οι Μπαρκάν¹⁸ φέρουν πάντοτε ξίφος από σαβάσα.

Καταδίκη εις θάνατον

Όταν τα δικαστήρια βγάλουν μια καταδικαστική απόφαση για κάποιον σε θάνατο, ένα σιλέτο βγαίνει από το περιβλημά του και στη γυμνή αυτή κατάσταση μεταφέρεται στα χέρια ενός από τους ευνούχους. Αυτός βγαίνει από τα βασιλικά δωμάτια και πηγαίνει να παρουσιάσει το σιλέτο στον καταδικασμένο. Το σιλέτο είναι η ένδειξη ότι ο ευνούχος ήλθε για να σκοτώσει το πρόσωπο.

Ξένοι έμποροι

Οι έμποροι και οι καπετάνιοι κάθε φυλής του κόσμου έρχονται στο Ατσί για εμπόριο και κάνουν πολλά δώρα στους εκπροσώπους του καθεστώτος, με τους οποίους έρχονται σε επαφή. Αυτά όλα παρουσιάζονται ενώπιον του βασιλιά, ο οποίος διατάσσει να περιποιηθούν τους επισκέπτες όσο δυνατόν πιο καλά, να τους ανταμείψουν για τα δώρα και με αυτά και με τιμές να ανταποδώσουν ό,τι αυτοί έφεραν. Εάν ένας πλούσιος Ιρανός έλθει εδώ με πολλά δώρα, οι αρχές του ζητάνε να στείλει στο βασιλιά όσο πιο πολύ μπορεί από τις υπέροχα μαγειρεμένες ιρανικές νοστιμιές και γλυκά, καθώς ο ηγεμόνας έχει ιδιαίτερη προτίμηση σ' αυτά, δεν μπορούν όμως οι μάγειροί του να τα παρασκευάσουν.

18. Σημαίνει το αξίωμα του πρωθυπουργού. Όρος υπαρκτός και στο Σιάμ.

Η εντόπια ζωή

Ο βασιλιάς και ο λαός έχουν όντως μια περίεργη αίσθηση ηθικής, συμπεριφοράς και διανθρωπίνων σχέσεων. Εάν ένας ξένος περνάει μέσα από τους δρόμους τους και προσπαθεί να δει τι γίνεται μέσα στα σπίτια, ή αν περνάει πολλές φορές από τον ίδιο δρόμο, οι εντόπιοι γίνονται αμέσως καχύποπτοι και του λένε: «Αυτή η συμπεριφορά θεωρείται σοβαρό λάθος σ' αυτή τη χώρα. Εάν το ξανακάνεις, θα φέρεις την καταστροφή σου».

Εάν στο μέλλον αυτός ο άνθρωπος κάνει το ίδιο πράγμα και συλληφθεί στη συγκεκριμένη γειτονιά, δε συγχωρείται αλλά ασφαλώς και θανατώνεται, ή, αν υπάρχει κάποια αμφιβολία περί του αν κατάλαβε την πρώτη προειδοποίηση ή όχι, ο κατήγορος τον οδηγεί στο δικαστήριο και εκθέτει το θέμα στις αρχές. Ύστερα από την εξέταση λίγων μαρτύρων και αφού αποδειχθεί ότι ο ξένος διέπραξε το έγκλημα αρκετές φορές, ένα γυμνό στίλετο παραδίδεται στον κατήγορο και αυτό συμβολίζει την αμέσως επερχόμενη θανατική εκτέλεση του ξένου.

Υπάρχουν πολλοί δούλοι στο Ατσί

Όπως και στις υπόλοιπες χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων, οι εντόπιοι κάτοικοι υπολογίζουν την ευμάρεια και την υψηλή κοινωνική θέση κάποιου ανθρώπου από τον αριθμό των σκλάβων, που το ίδιο το άτομο διαθέτει. Μέσα στις συνήθειές τους είναι να νοικιάζουν τους σκλάβους. Τους πληρώνουν ένα μικρό ποσό, το οποίο αυτοί δίνουν στους κυρίους τους και τη συγκεκριμένη μέρα εργάζονται για αυτούς που τους ενοικίασαν. Αυτή η πρακτική είναι πολύ συνήθης στο Ατσί, όπου οι εντόπιοι κι ο βασιλιάς έχουν στην κατοχή τους μεγάλο αριθμό σκλάβων. Αυτοί είναι από πολλές και ποικίλες χώρες.

Καθημερινώς ένας αριθμός από αυτούς παραδίδεται στη διοίκηση του βασιλιά και, όταν αυτός τους αλέσει, τόσο όσο ένας σπόρος αλέθεται στο μύλο του Χρόνου, και τα έξοδα και ο φόρος για τη χρήση του μύλου εξαχθούν ολοσχερώς με τη μορφή των υπηρεσιών των σκλάβων, το υπόλοιπο επιστρέφει στον κύριό του και η όλη διαδικασία δε θεωρείται καθόλου άδικη ή ευτελής. Η ιδέα ότι έχουν πολλές γυναίκες για σκλάβες και δούλες αρκεί, για να τους παροτρύνει να θεωρούν τους εαυτούς τους πολύ σημαντικούς.

Ο καθένας κλέβει στο νησί αυτό

Παρά το γεγονός των πολυάριθμων ορυχείων, των πλουσίων και εντυπωσιακών εσόδων και της απουσίας σοβαρών εξόδων, οι εντόπιοι έχουν από παλιά λερώσει την όψη τους και μαυρίσει την ψυχή τους με μια ντροπή. Στο νησί Ατσί η κλοπή είναι πάρα πολύ συνηθισμένη πράξη και αυτός ο σιχαμερός χαρακτήρας του κλέφτη απαντάται σε όλους τους κατοίκους, νέους και γέρους. Όταν οι έμποροι ασχολούνται με τις αγοραπωλησίες τους, όλο το σώμα τους είναι γεμάτο από μάτια. Ούτε λίγο ούτε πολύ ακόμη και ο τελευταίος κοιμισμένος τελώνης είναι οπωσδήποτε ένας εξαίρετος κλέφτης και όλοι οι τελώνες καταφέρνουν να ρίχνουν ένα καταπραύντικό κολλύριο στα κοφτερά μάτια του κάθε εμπόρου. Έτσι, πριν η γλώσσα του ιδιοκτήτη πει «Το πουλώ», ο τελώνης λέει «Είναι δικό μου». Βεβαίως μετά αρνείται ότι κάτι έχει κλαπεί. Έτσι έχει συχνά χαθεί η αξία πολλών πολύ καλών εμπορευμάτων.

Οι περισσότεροι από τους εντόπιους έχουν χτυπηθεί από αυτή τη χρόνια αρρώστια και ακόμη και οι ευγενείς ρέπουν προς αυτές τις ανέντιμες συνήθειες. Καθώς η αστυνομία αποτελείται από κλέφτες και οι δικαστές αφήνουν το καθέτι να προσπερνιέται χωρίς να του δίνουν την παραμικρή σημασία, είναι δύσκολο να ξεριζώσει και να καταστρέψει κάποιος αυτή τη διεστραμμένη απασχόληση των εντοπίων. Παρ' όλα αυτά κάθε χρονιά κόβουν τα χέρια και τα πόδια αρκετών κλεφτών. Όμως οι αρχές δε στάθηκαν ικανές να παρεμποδίσουν αποτελεσματικά αυτό το έγκλημα και οι εντόπιοι δεν έχουν βάλει το πόδι τους στο μονοπάτι της τιμιότητας. Ο απερίγραπτος λεκές της κακής φήμης έχει σκουρύνει την όψη όλων τους. Συνεπώς οι έμποροι, που πάνε εκεί, προσέχουν τρομερά.

Ένα παράδειγμα εντόπιας φιλοξενίας

Όσον αφορά την αίσθηση φιλοξενίας που έχουν, σημειώνω ότι, εάν ξένος φθάσει σ' αυτή τη χώρα αργά το βράδυ και πλησιάσει το σπίτι κάποιου ψάχνοντας να κοιμηθεί, ο εντόπιος θα αρχίσει να ωρύεται από μέσα λέγοντας «Σβήσε τη λάμπα σου και κοιμήσου. Είναι μεσάνυχτα».

Το θορυβάδες βουνό

Υπάρχει ένα κάποιο βουνό στο Ατσί και, όταν ένα πλοίο προσεγγίζει το νησί, βγαίνει από την επιβλητική κορυφή του ένας τρομερός θόρυβος ως σημείο για τους κατοίκους του νησιού. Εάν ένα μόνο πλοίο φθάνει, ο θόρυβος ακούγεται άπαξ. Αλλιώς ένας ξέχωρος θόρυβος ακούγεται για το κάθε πλοίο. Εάν ο θόρυβος οφείλεται σε δαιμόνια¹⁹, σε κάποιους ντόπιους, σε μάγια ή σε κάποια άλλη αιτία, παραμένει ένα μυστήριο.

Σπήλαιο βουβάλων

Άλλο παράξενο μέρος είναι ένα ιδιαίτερο σπήλαιο στην πλαγιά ενός βουνού. Κάθε τόσο ένας βούβαλος βγαίνει από κει μέσα στο φως και κυνηγοί προσπαθούν να τον πιάσουν. Ο βούβαλος, που ξεπροβάλλει από εκεί, καταφεύγει και πάλι στο σπήλαιο και φαίνεται ότι κανένας δεν έχει εισχωρήσει μέχρι το βάθος αυτής της σπηλιάς και κανένας δεν έχει καταλάβει από πού αυτός ο βούβαλος έρχεται.

Η μουσική πηγή και ο βασιλιάς των καλών πνευμάτων

Άλλο περίεργο αξιοθέατο είναι μια πολύ ωραία πηγή νερού, που βρίσκεται σε ένα επιβλητικό βουνό. Εκεί το κλίμα είναι πάντοτε ψυχρό και ευχάριστο. Συχνά μια υπέροχη μουσική και ένα συναρπαστικό τραγούδι ακούγονται να έρχονται από εκεί. Μερικές νυχτιές πολλοί διακρίνουν το αγνό φως κάποιων λαμπών, όμως κανένας δεν είναι ικανός να εξηγήσει τι ακριβώς είναι αυτό. Λένε ότι στα αρχαία χρόνια η Κεϋλάνη και το Ατσί ανήκαν στη δικαιοδοσία καλών πνευμάτων και μια φορά την εβδομάδα ο βασιλιάς τους πετούσε μέχρι το Ατσί, όπου τον παρεχόταν ένα δείπνο. Ύστερα πετούσε πάλι για να γυρίσει στην Κεϋλάνη. Ερείπια του ανακτόρου του αγγελικού ηγεμόνα μπορούν να ανευρεθούν στην κορυφή του μουσικού βουνού μέχρι και σήμερα, είναι μάλιστα φανερό ότι αυτά δε σχετίζονται με τους προγόνους των κατοίκων του Ατσί.

19. Ο όρος τζιν δε σημαίνει κατ' ανάγκην κακά πνεύματα. Έχει πιο πολύ την έννοια της αρχαιοελληνικής λέξης δαιμόνιο.

Θεραπευτικά νερά

Άλλο θαύμα είναι μια μαγική πηγή. Εάν κάποιος χτυπηθεί από τη δυστυχία μιας ιδιαίτερης αρρώστιας και δεν πεθαίνει απλώς λόγω προχωρημένης ηλικίας, τα μαγικά θεραπευτικά νερά τον συνεφέρνουν αμέσως. Ωστόσο, αρρώστια άλλη εκτός από τα βαριά γηρατειά είναι ομολογουμένως ανύπαρκτη ή εξαιρετικά σπάνια στο νησί.

Οι Δυτικοί αποπειράθηκαν να κατακτήσουν το Ατσί

Τελειώνοντας την αναφορά μου παρουσιάζω το εξής ενδιαφέρον σχετικά με το νησί αυτό. Μια από τις πολλές αφηγήσεις, που μπορεί κάποιος να ακούσει στην περιοχή, αφορά μια ομάδα Δυτικών, που έφθασαν εδώ πριν από μερικά χρόνια. Έπλεαν σε περιποιημένα, γερά και μεγάλα πλοία και είχαν τη διάθεση να καταλάβουν τη χώρα. Ο Δυτικός στρατιωτικός υπεύθυνος έπλευσε τολμηρά μέσα στο λιμάνι και άρχισε τον πόλεμο. Όταν τα καθέκαστα άρχισαν να φτάνουν στα ανάκτορα, ο βασιλιάς τους έστειλε το εξής μήνυμα: «Αύριο το πρωί αποβιβάσου, ή στείλε έναν έμπιστο υπουργό στη θέση σου, ώστε να σας δεχθεί ως φιλοξενούμενο. Θα έχετε την ευκαιρία να εκθέσετε τους στόχους σας και εγώ θα είμαι ικανός να κρίνω την κατάσταση».

Το βασιλικό γεύμα για τους Δυτικούς

Ο Δυτικός στρατιωτικός ήλθε στην ξηρά ο ίδιος και, όταν άρχισαν οι εκδηλώσεις για το γεύμα, ένα μεγάλο άκοπο πεπόνι μεταφέρθηκε μαζί με άλλες τροφές. Το πεπόνι και ένα μαχαίρι τοποθετήθηκαν ενώπιον του στρατιωτικού και οι δούλοι ανήγγειλαν τα εξής: «Ο βασιλιάς στέλνει το πεπόνι ιδιαίτερα για σας. Κόψτε το και σερβιριστείτε».

Όσο και να προσπάθησε ο Δυτικός να κόψει μια φέτα από το πεπόνι, είτε με το μαχαίρι, είτε με το ξίφος του, στάθηκε αδύνατο. Τότε δούλες έκαναν την εμφάνισή τους και έκοψαν το πεπόνι χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια. Έβαλαν τις κομμένες φέτες μπροστά στον έκπληκτο στρατιωτικό. Όταν έπειτα τις έφαγαν οι Δυτικοί, ο βασιλιάς προέβη σε μια ανακοίνωση.

Το νησί του Ατσί είναι σαν ένα τεράστιο πεπόνι

«Εφόσον δεν έχετε αρκετή δύναμη για να κόψετε σε φέτες αυτό το πεπόνι, πώς θα τα καταφέρετε να πάρετε στην κατοχή σας μια σπιθαμή από αυτό το ευτυχισμένο νησί; Το Ατσί είναι ένα κλειστό, σκληρό και σταθερό πεπόνι, που ο Θεός ο παντοδύναμος Κηπουρός, έχει κατά το ήμισυ αποκαλύψει από τη θάλασσα και με το φιλεύσπλαχνο χέρι της φιλανθρωπίας Του έδωσε στο υδάτινο και αέρινο κιγκλίδωμα, προικίζοντάς το με τους κατοίκους του, που χαίρονται τον καρπό της ευφορίας Του. Αποστρέψτε το πρόσωπό σας από τέτοιες απίθανες επιθυμίες, αλλιώς οι κάτοικοι αυτού του νησιού θα σας γραπώσουν, χωρίς να τους πάρετε μυρωδιά, και θα σας καταστρέψουν. Στο παρελθόν έχουν κάνει το ίδιο σε πολλούς ομοίους σας, των οποίων οι καρδιές είχαν φθονήσει τα προτερήματα ενός τόσο ωραίου κλίματος».

Η δεύτερη απόπειρα ενάντια στο νησί

Ο στρατιωτικός ενοχλήθηκε πολύ από την όλη ιστορία. Αναχώρησε με τα πλοία του και ανέφερε στους ανωτέρους του ότι είχε συμβεί. Οι αρχές των Δυτικών κατηγόρησαν το στρατιωτικό και κατέκριναν την απόφασή του να αποχωρήσει. Έστειλαν εκ νέου πολλά πλοία ενάντια στο νησί και άρχισαν να παρεμποδίζουν τους εμπόρους και τους ταξιδιώτες, που έρχονταν στο λιμάνι.

Φλεγόμενος ποταμός

Τα καθέκαστα έφθασαν και πάλι στο βασιλιά, που υιοθέτησε την ακόλουθη τακτική. Υπάρχει μια ιδιαίτερη υγρή ουσία στην περιοχή αυτή, που οι εντόπιοι βγάζουν από τα δέντρα και μοιάζει με νέφτι. Οι άνθρωποι του βασιλιά έριξαν τεράστιες ποσότητες από αυτό το υγρό σε έναν ποταμό, που δέχεται το νερό ορεινών πηγών και χειμάρρων και χύνεται στη θάλασσα. Την αυγή έβαλαν φωτιά σε όλον τον ποταμό και καθώς το πρωινό φως ξεχυνόταν στον ορίζοντα, οι άγριες φλόγες δε διακρίνονταν ακόμη καλά. Πριν καλά-καλά το καταλάβουν, οι Δυτικοί είδαν τα

πλοία τους να αρπάζουν φωτιά μέσα σε μια θάλασσα φωτιάς και, μέχρις ότου προλάβουν και σηκώσουν τις άγκυρές τους, ολόκληρος ο στόλος τους κατακάηκε. Η ψυχή, που έβγαινε, μόλις και διέθετε λίγο χρόνο για να καθαρίσει το βυθιζόμενο πλοίο του σώματος.

Οι Δυτικοί απογοητεύθηκαν μια για πάντα

Από εκείνη τη στιγμή και μέχρι τώρα η απληστία των Δυτικών ικανοποιήθηκε με τη συγκομιδή ενός τέτοιου ολοκαυτώματος και ως προς την κατάκτηση του Ατσί δε διατήρησαν καμιά πλέον τρελή φιλοδοξία στα κεφάλια τους. Η θέρμη της επιτυχίας τους ξεθύμανε και έσβησε από τις σταγόνες της νεροποντής, που έπεσαν, όταν τους έφθασαν τα συννεφόμορφα θλιβερά νέα σχετικά με την πανωλεθρία. «Ο Θεός μονάχα γνωρίζει όλες τις τρομερές λεπτομέρειες αυτών των θεμάτων».

Το νησί Ανταμάν

Ένα από τα πολλά περιέργα νησιά, που περάσαμε κατά το ταξίδι μας, ήταν το νησί Ανταμάν. Αυτό το λουλουδάτο, καταπράσινο και ευωδιαστό νησί φιλοξενεί κανιβάλους, που έχουν δόντια μακριά σαν σκυλιά. Είναι μάλιστα τόσο μακριά, που ξεπροβάλλουν από το στόμα τους. Αν δεν υπήρχε αυτό το διακριτικό σημείο, αυτοί θα έμοιαζαν με ανθρώπινα όντα. Ως ενδυμασίες ικανοποιούνται να φέρουν λίγα φύλλα, για να σκεπάζουν τα γεννητικά τους όργανα. Αν κάποιος έχει την ατυχία να πέσει στα χέρια τους, τον εξοντώνουν και τον τρώνε. Γι' αυτό το λόγο άνθρωποι δεν επισκέπτονται το Ανταμάν και δεν έχουν γίνει γνωστές πολλές λεπτομέρειες για το νησί και τους κατοίκους του.

Άνθρωποι που έχουν επισκεφθεί το νησί

Άκουσαμε από τους συμβούλους του βασιλιά του Σαχρ Ναβ ότι σχετικά πρόσφατα ένα πλοίο με αξιωματούχους του σιαμικού κράτους πιάστηκε μέσα σε μια θύελλα και παρεξέκλινε της πορείας του. Τότε οι άνεμοι έπεσαν τελείως και το αβοήθητο

πλοίο αρμένιζε μέσα στη σύγχυση για μια κάποια χρονική περίοδο. Ύστερα, η πνοή της Μοίρας το έσπρωξε κοντά στο νησί Ανταμάν. Καθώς το νερό τους είχε εξαντληθεί, έριξαν μια βάρκα για να αποβιβάσουν κάποιοι στην ακτή και να ψάξουν για κάποια πηγή.

Το πλήρωμα της μικρής βάρκας δέχεται επίθεση

Το μόνο καλό είναι ότι ο καπετάνιος, που ήταν από το έθνος των Άγγλων, αποβιβάστηκε κι αυτός μαζί τους. Όλοι τους ήσαν εξοπλισμένοι με κάθε όπλο, που μπορεί κάποιος να φανταστεί. Περιπλανήθηκαν πάνω κάτω στο νησί, μέχρις ότου ανεύρουν την πηγή της αναζήτησής τους. Συγκέντρωσαν όσο πιο πολύ φρέσκο νερό μπορούσαν να μεταφέρουν. Όταν όμως γύριζαν πίσω, μια ομάδα από αγρίους, που κρύβονταν κοντά στο μονοπάτι, ξεπρόβαλαν και ξέσπασε μια άγρια μάχη. Οι άγριοι ήταν πολύ ορμητικοί και έπιασαν κάποιους Άγγλους.

Οι κανίβαλοι τρώνε κάποιους Άγγλους

Σε μικρή απόσταση από τη μάχη άρχισαν να τρώνε τους αιχμαλώτους τους και, όσο και να πυροβολούσαν τα άλλα μέλη του πληρώματος καταπάνω τους, αυτοί δε νοιάζονταν και δε διέκοπταν την απασχόλησή τους.

Τα όπλα των αγρίων

Τα τόξα και τα βέλη των αγρίων είναι ξύλινα και οι αιχμές τους από ψαροκόκαλα. Ο τρόπος, που τα χρησιμοποιούν, είναι περίεργος. Όταν θέλουν να χτυπήσουν κάποιον δεν τον σημαδεύουν κατευθείαν αλλά σκοποβολούν ψηλά στον αέρα. Το βέλος εκτινάσσεται όσο πιο ψηλά μπορεί και ύστερα πέφτει πάνω στη γη και πέφτει πάντοτε πάνω στον επιδιωκόμενο στόχο. Τα τραύματα είναι θανατηφόρα και δεν έχει εξακριβωθεί, αν αυτό οφείλεται στα ψαροκόκαλα, ή σε τυχόν δηλητήριο με το οποίο είναι επαλειμμένα.

Το πλήρωμα επιστρέφει στο πλοίο

Στο τέλος ο καπετάνιος τραυματίστηκε άσχημα, κατάφερε όμως να προσεγγίσει στην ακτή μαζί με κάποιους από τους αποβιβασμένους. Μόλις έφτασαν πίσω στη βάρκα τους, άρχισαν να κανονιοβολούν με ένα μικρό κανόνι, που είχαν τοποθετήσει ήδη εκεί από πριν. Μόνον έτσι κατάφεραν να εκφοβίσουν τους κανιβάλους και να γλιτώσουν, να φθάσουν στο πλοίο τους και να αποδράσουν.

Η σατανική επίδραση των κλαπέντων όπλων των κανιβάλων

Κατά τη μάχη στην ξηρά ένα τόξο και μερικά βέλη περιήλθαν στα χέρια κάποιων από τα μέλη του πληρώματος. Όταν άφησαν πίσω τους το νησί και είχαν πια απομακρυνθεί μέσα στη θάλασσα, μια βίαιη ξαφνική θύελλα ξέσπασε καταπάνω τους και φύσηξαν δυνατοί αντίθετοι άνεμοι. Το πλοίο άρχισε να κομματιάζεται και να μισοβουλιάζει. Οι επιβάτες του αναλύθηκαν σε δάκρυα φόβου. Όταν είχαν πλέον χάσει και την τελευταία τους ελπίδα, τους ήλθε στο μυαλό η σκέψη ότι όλη η κακοτυχία μπορεί να οφειλόταν στα βέλη και στο τόξο, που είχαν πάρει μαζί τους φεύγοντας. Γνώριζαν πολύ καλά ότι αυτοί οι άγριοι νησιώτες είχαν από παλιά ανακατευτεί στη μαύρη μαγεία και στις γητειές. Συνέπεια όλων αυτών ήταν κάποιος να πετάξει αυτά τα αντικείμενα στη θάλασσα και σε μισή ώρα η θύελλα κόπασε τελείως.

Το δύστυχο πλήρωμα και οι επιβάτες μόλις που κατάφεραν να γλιτώσουν από τη θαλάσσια αυτή καταστροφή και μόνον ύστερα από τη δοκιμασία τρομερής θλίψης στα βάθη της καρδιάς τους. Οι ναυτικοί εξήγησαν το γεγονός λέγοντας ότι οι άνθρωποι του νησιού δεν ήταν δυνατοί και ισχυροί από φυσική άποψη αλλά ότι τα όπλα δεν ήταν αποτελεσματικά εναντίον τους. Άλλο περίεργο σημείο σχετικά με αυτούς τους αγρίους είναι ότι τα πόδια τους είναι πλατιά περίπου μισό πήχη.

Η μαγική πηγή του Ανταμάν

Υπάρχει μια άλλη περίφημη ιστορία γι' αυτά τα νησιά. Ακούσαμε ότι υπάρχει μια πηγή νερού στο Ανταμάν, που ο Θεός, ο γενναϊόδωρος Δωρητής που προβλέπει όλες τις ανθρώπινες ανάγκες, διέταξε να ρέει από τις αλχημικές αναβrouσεις της αφθονίας Του και τα υπόγεια σπήλαια της δύναμής Του. Κάθε μέταλλο, που πλένεται σ' αυτή την πηγή, γίνεται καθαρό χρυσάφι και δε χρειάζεται να διέλθει από τα απαραίτητα προκαταρκτικά στάδια των αλχημιστών, όπως η διάλυση, η οξειδωση, η ανασύνθεση και ο Κιτιμίρ, ο σκύλος των Επτά Κοιμωμένων²⁰. Γνώση για την ύπαρξη αυτού του ύδατος πηγάζει από την ακόλουθη ιστορία.

Ναυαγοί στο νησί των κανιβάλων

Λέγεται ότι μια φορά ένα πλοίο, που περνούσε από το νησί του Ανταμάν, έπεσε σε μια θύελλα και άρχισε να βυθίζεται. Κάποιοι από τους επιβάτες του κατάφεραν να διασωθούν και έφτασαν στην ακρογιαλιά πιασμένοι σε κάποιο ξύλο. Ωστόσο, όταν οι

20. Το θέμα των Επτά Σοφών Κοιμωμένων είναι τεράστιο. Απαντάται από τις αρχαίες μεσανατολικές θρησκείες μέχρι το Ισλάμ. Είναι ένας συμβολισμός επτά προσώπων αναμενόντων το Πλήρωμα του Χρόνου, όπου θα έχουν να κάνουν σημαντικό έργο. Θα είχαν προφανώς προϋπάρξει και κατά τη μακρά περίοδο ανάμεσα στις δυο εποχές θα είχαν διατηρηθεί σε ιδιαίτερο μέρος περιορισμένοι (μια σπηλιά, μια λίμνη, κ.ο.κ.) με τα υλικά σώματά τους ωστόσο και με πλήρη αντίληψη και κατανόηση των όλων συμβαινόντων. Το όλο θέμα σχετίζεται με την επίσης ιδιαίτερη αναμονή του Ηλία μέχρι το Πλήρωμα του Χρόνου, οπότε ο ίδιος θα προηγηθεί του Μεσσία στη σύγκρουση με την τότε κοινωνία των ανθρώπων. Βεβαίως το όλο θέμα προσαρμόστηκε διαφορετικά σε διαφορετικές θρησκείες. Σε χριστιανικά πλαίσια μυθολογήθηκε ότι «απεκοιμήθησαν» για να αποφύγουν τους διωγμούς των πρώτων αιώνων. Σε βυζαντινά πλαίσια διατυπώθηκε ότι ξυπνούν κάθε φορά που κινδυνεύει η Κωνσταντινούπολη, για να την υπερασπιστούν. Βεβαίως φαίνεται ότι τελικώς απέτυχαν, αν και περισσότερο πιθανό είναι ότι ουδέποτε ενδιαφέρθηκαν για κάτι τέτοιο, το οποίο τους αποδόθηκε, απλώς και μόνο για να εντάξει τον προϋπάρχοντα μύθο στις ανάγκες της πολιτικής εξουσίας της Νέας Ρώμης και έτσι, αλλοιώνοντάς τον, να τον καταστήσει ακίνδυνο. Σε ισλαμικά πλαίσια απασχόλησε ο Κιτιμίρ, ο σκύλος τους, ο οποίος τους ακολούθησε στη σπηλιά, μεταμορφώθηκε σε άνθρωπο, χάρη στην εξ επαφής απόκτηση σοφίας. Στη συνέχεια απασχόλησε ιδιαίτερα αυτή καθ' αυτή η μεταμόρφωση του Κιτιμίρ, καθώς συσχετίστηκε με την αναζήτηση της λυδίας λίθου, του αλχημικού τρόπου απόκτησης χρυσού και άλλων πιθανών μεταλλαγών και μεταμορφώσεων.

επιζώντες βγήκαν στην ξηρά, οι εντόπιοι πάραυτα τους συνέλαβαν και τους έκαναν κομματάκια, που με μεγάλη χαρά αντάλλασαν μεταξύ τους ως δώρα.

Ο έξυπνος κουρέας

Συνέβηκε ανάμεσα στους αιχμαλώτους να είναι ένας υπάλληλος σε χαμάμ, που εργαζόταν ως κουρέας. Όταν ήλθε η σειρά του να φαγωθεί, εμφάνισε ένα καθρέφτη, που κουβαλούσε πάνω του, και έδειξε στους άγριους την αντανάκλαση των τρομερών όψεών τους. Όταν είδαν τα περιγράμματά τους, έμειναν άφωνοι και οδήγησαν τον άνθρωπο αυτό ενώπιον του φυλάρχου τους.

Ο φύλαρχος χαρίζει στον κουρέα τη ζωή

Ενώπιον του αρχηγού τους περιέγραψαν την εικόνα και την εμφάνιση του αιχμαλώτου τους. Καθώς είχαν σαφή απόδειξη των λεγομένων τους, όντως και εκίνησαν την περιέργεια του φυλάρχου. Αυτός χάρισε στον κουρέα τη ζωή και στη συνέχεια, σύμφωνα με το εντόπιο έθιμο, αυτός έπρεπε να παντρευτεί μια γυναίκα από ανάμεσά τους, πράγμα το οποίο και έγινε. Έτσι, για ένα κάποιο χρονικό διάστημα αυτός έζησε ανάμεσα σ' αυτούς τους κανιβάλους.

Ανακάλυψη του μαγικού νερού

Μια μέρα, όταν αυτός ο κουρέας έπλενε το ξυράφι του στην προαναφερμένη πηγή, παρατήρησε ότι ξαφνικά το ατσάλι είχε μετατραπεί σε χρυσό. Η λάμψη αυτού του γεγονότος φώτισε τον καθρέφτη της καρδιάς του. Με το που αντιλήφθηκε την τύχη, ξαναγύρισε στην πηγή και γέμισε μερικές καρύδες με αυτό το θαυματουργό νερό. Αυτός ο υγρός θησαυρός φυλάχτηκε κάπου επιμελώς. Αυτό όμως του προξένησε μεγάλη ανησυχία και καθημερινά η μόνη του σκέψη ήταν η κρυψώνα του μαγικού νερού του.

Η διαφυγή

Ύστερα από ένα κάποιο χρονικό διάστημα είδε στα ανοιχτά ένα πλοίο και γρήγορα έφτιαξε ο ίδιος μια σχεδία για να δραπετεύσει. Εμπιστεύθηκε την τύχη του στο Θεό, συγκέντρωσε τις καρύδες, που στο κενό εσωτερικό τους βρισκόταν το θαυματουργό νερό, και κατάφερε να προσεγγίσει το πλοίο. Όταν πέρασαν μερικές μέρες πάνω σ' αυτό, έπεσε ο ίδιος σε μια μεγάλη μελαγχολία.

Η μελαγχολία του βδελλά

Αυτός ο κουρέας είχε πάντοτε ρυθμίσει τα κέφια του με την εφαρμογή βδελλών στις επιδερμίδες των συνηθισμένων πελατών του. Έκανε άλλωστε ο ίδιος την περιουσία του από το αίμα των άλλων ανθρώπων.

Θεωρούσε ότι το γεγονός της αφαίρεσης του ζωτικού αίματος των ανθρώπων με τις βδέλλες ήταν μια ευγενής πράξη και επάγγελμα άμεσα σχετιζόμενο με το ανθρώπινο πνεύμα.

Η γλώσσα του νυστεριού του έκανε γρήγορα το άπληστο έργο της και άνοιγε τις φλέβες ανθρώπων, ενόσω το κοφτερό ξυράφι του δεν άφηνε ούτε μια τρίχα πάνω στο κεφάλι του κάθε πελάτη του.

Όμως ύστερα από τόσες περιπέτειες και τόση ένταση η αρωστημένη φαντασία του εμπόδιζε την καθαρή σκέψη μέσα στο μυαλό του. Και τι θα γινόταν, αν η καρύδα, που περιέκλειε τα πολύτιμα ύδατα της υπομονής του, δεν άφηνε να ρεύσουν τα μαγικά νερά;

Απροσεξία και ανυπομονησία

Ενόσω ήταν ακόμη στο πλοίο, καταλήφθηκε από την ιδέα να δοκιμάσει το θησαυρό του και θέλησε να δει για μια ακόμη φορά την ικανότητα του μαγικού νερού και να εξακριβώσει αν αυτό διατηρούσε ακόμη την ιδιότητά του. Έριξε λοιπόν μια σταγόνα νερό σε ένα κομμάτι σίδηρο και αυτό ασφαλώς και μετατράπηκε σε ένα σβόλο χρυσού.

Ο βδελλάς δολοφονείται

Χωρίς να προλάβει πολύς καιρός να περάσει, οι Δυτικοί πήραν μυρωδιά το γεγονός, συνειδητοποίησαν τη θαυματουργή ικανότητα του κρυμμένου νερού και, χωρίς να χασομερήσουν καθόλου, άνοιξαν τη ζωτική αρτηρία της ζωής του βδελλά με το ξυράφι της καταστροφής και προξένησαν το θάνατό του. Έπιασαν και έριξαν το νερό πάνω στην άγκυρα και στα κανόνια του πλοίου και ξαφνικά τα μέταλλά τους έγιναν χρυσός. Όταν το πλοίο έφτασε στον προορισμό του, οι Δυτικοί ανέφεραν στους ανωτέρους τους τα καθέκαστα.

Το Ανταμάν είναι φυσικά απόρρητο

Αποστάληκαν αμέσως άλλα πλοία για να κατακτήσουν το νησί, όμως, χάρη στη σοφία του Θεού, που πάντα είναι η πληρέστερη και λογικότερη, δεν υπάρχει μέρος στην ακτή αυτού του νησιού, όπου ένα πλοίο να μπορεί να ρίξει άγκυρα. Το νησί περιβάλλεται ολόγυρά του από βράχους και βουνά με απόκρημνες πλαγιές.

Οι Ολλανδοί ενδιαφέρονται για το νησί

Ακούσαμε επίσης ότι μεταγενέστερα οι Ολλανδοί καταλήφθηκαν από πάθος να κατακτήσουν το Ανταμάν. Έστειλαν πλοία πολλές φορές στο νησί, και παρέμεναν πάντοτε εντυπωσιασμένοι από το θέαμα του δυσκολοπροσέγγιστου νησιού. Κάποτε βαρέθηκαν, τα παράτησαν και γύρισαν στα σπίτια τους, χωρίς να έχουν τελικά καταφέρει τίποτα. Ωστόσο οι Ολλανδοί ανάμεσα σε όλους τους άλλους Δυτικούς δε βιάζονται και πάρα πολύ να φέρουν εις πέρας μια αποστολή. Αν ό,τι ακούσαμε είναι γεγονός, είναι περιεργό πώς δεν ήταν ικανοί να βρουν ένα φάρμακο για τη manía τους. Αν τα προαναφερθέντα γεγονότα συνέβησαν όντως, όπως μας αναφέρθηκαν και εν προκειμένω εγώ τα παραδίδω στη γνώση σας, ή αν έχουν μια κάποια βάση αλήθειας, μόνον ο Θεός στα επουράνια έχει τη γνώση όλων των μυστηρίων αυτού του κόσμου».

Το νησί Νακμπαρί²¹

Ένα άλλο νησί είναι το Νακμπαρί, που ο συγγραφέας του Ατζααίμπ ου 'λ Μαχλουκάτ περιγράφει λεπτομερειακά και αποκαλεί Νικαμπούς. Είναι πολύ κοντά στο Ανταμάν. Αυτό κατοικείται και μπορεί να βρει κάποιος εδώ όλα τα φρούτα της Ινδίας, καθώς και κερί, μέλι, σίδηρο και άλλα προϊόντα. Όταν ένα πλοίο περνάει από κοντά, οι κάτοικοι μπαίνουν στα πλοιάριά τους και βγαίνουν στα ανοιχτά να το προϋπαντήσουν. Έτσι εμπορεύονται ό,τι προϊόντα παράγει το νησί και τα ανταλλάσσουν με ό,τι φέρνουν τα πλοία. Είναι πολύ φτωχοί και, εάν κάποιο πλοίο φτάσει στο νησί για προμήθειες βρίσκει εύκολα ό,τι επιθυμεί. Όλοι τους εκεί είναι ευπροσήγοροι και προσηνεείς.

Γιατί οι εντόπιοι είναι πανούργοι έμποροι

Σχετικά πρόσφατα ένας Ιρανός έμπορος από το Μαζανταράν πήγε σ' αυτό το νησί και εγκαταστάθηκε μόνιμα. Είχε βέβαια τη συνήθεια να νεράνει το γάλα, να ανακατεύει το μετάξι και, γενικά μιλώντας, να πειράζει και να κοροϊδεύει τον κόσμο. Όταν λοιπόν οι εντόπιοι του πούλησαν λίπος φαλαινών, σ' αυτό μέσα υπήρχαν και κερί και πέτρες και έτσι και αυτοί άρχισαν να αμαυρώνουν τις όψεις τους με την ατιμία.

Το Νακμπαρί έχει μια συμφωνία με το Ανταμάν

Οι κάτοικοι του νησιού, καθώς είναι πολύ κοντά στο Ανταμάν, υπέφεραν συχνά και μάλιστα πολύ φοβερά στα χέρια των γειτονικών κανιβάλων. Όταν αυτοί έβλεπαν από μακριά κάποιον στην παραλία του Νακμπαρί, πήγαιναν εκεί, τον άρπαζαν και τον έ-

21. Παραφθορά του ονόματος Νικόμπαρ. Σήμερα, όλα τα διάφορα πολλά νησιά, τριγύρω από το ένα και μεγάλο, του οποίου το όνομα δόθηκε στην όλη συστάδα, ανήκουν στην Ινδία. Βρίσκονται στις ανατολικές περιοχές του κόλπου της Βεγγάλης ακριβώς μεταξύ του νότιου άκρου των νησιών Ανταμάν και του βόρειου άκρου της Σουμάτρας. Η απόσταση από το Μπαντάρ Ατσέ είναι περίπου 200 χμ, ενώ το Μεγάλο Νικόμπαρ απέχει περίπου 1650 χμ από το Μαντράς, κάπου 2000 χμ από την Καλκούτα και πάνω από 1100 χμ από το Ρανγκούν της Βιρμανίας.

τρωγαν. Τελικά έγινε μια συμφωνία, σύμφωνα με τους όρους της οποίας, όταν κάποιος πεθαίνει στο Νακμπαρί, το σώμα να στέλνεται ως φόρος στους κανιβάλους και αυτοί υποσχέθηκαν να μην κάνουν κακό σε κανένα ζωντανό.

Το νησί της Μανίλα²²

Ένα άλλο νησί, που ανήκει στα νησιά Χαλίλα, ονομάζεται Μανίλα. Από το Σαχρ Ναβ μέχρι εκείνο το λιμάνι χρειάζονται είκοσι μέρες, εάν οι άνεμοι είναι σύριοι. Η Μανίλα ανήκει τώρα στο βασιλιά των Καστιλιάνων²³ και, για να φτάσουν από την πρωτεύουσά του στο νησί, θέλουν ταξίδι έξι μηνών. Κάθε λίγα χρόνια ο βασιλιάς αλλάζει τον κυβερνήτη, που διορίζει για το νησί αυτό. Η συνήθης αυτή πρακτική των Δυτικών βασιλιάδων συνίσταται στο διορισμό ενός αξιωματούχου στη θέση αυτή για τρία ή τέσσερα χρόνια και στον έλεγχο του έργου του μετά από το διάστημα αυτό.

Εάν η συμπεριφορά του αξιωματούχου ήταν υποδειγματική, αυτός προωθείται σε υψηλότερο πόστο. Αλλιώς, γίνεται σαφές ότι δε διεκπεραίωσε σωστά τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντά του, οπότε απομακρύνεται. Αυτή η τακτική εξάπτει το ενδιαφέρον των αξιωματούχων και τους κάνει να παραβγαίνουν μεταξύ τους στην υπηρεσία του βασιλιά. Αποτελεί άλλωστε μια μόνιμη προειδοποίηση. Αν και ο προαναφερθείς βασιλιάς δε βγάζει και μεγάλα κέρδη από το νησί αυτό, το θεωρεί στρατηγικά πάρα πολύ σημαντικό, διότι απέχει πάρα πολύ από το βασίλειό του.

Έποικοι στο νησί

Η Μανίλα έχει ένα ιδιαίτερα γλυκό κλίμα και είναι πολύ ωραίο μέρος. Υπάρχουν μάλιστα και μερικά πολύ ωραία σπίτια. Μέχρι τώρα οι Δυτικοί αλλά και πολλοί άλλοι έποικοι έχουν χτίσει με-

22. Η ονομασία Μανίλα, που σήμερα είναι η πρωτεύουσα των Φιλιππίνων, αποδίδεται προφανώς στο νησί Λουζόν, όπου και η πόλη Μανίλα. Η συνολική ονομασία των νησιών εκ μέρους του συγγραφέα είναι Χαλίλα.

23. Παρά την ένωση Καστίλλης και Αραγώνας, η ονομασία του πρώτου κράτους επικρατούσε ως εκφραστικό του ισχυρότερου από τα δυο για την περιγραφή της όλης χώρας δυο αιώνες μετά την ένωση.

ρικές χιλιάδες σπίτια. Κάθε είδος προϊόντος που βρίσκεται στο νησί είναι άφθονο και όντως υπάρχουν πάρα πολλά αγαθά, ιδιαίτερα ζάχαρη και κερί. Οι εντόπιοι είναι πάρα πολύ ευχάριστοι τύποι και όλοι πλούσιοι. Γιορτάζουν συνεχώς και χαίρονται τη ζωή τους.

Πλουσιότατα χρυσωρυχεία

Πρέπει να προστεθεί ότι υπάρχει πολύς χρυσός στα χρυσωρυχεία του νησιού. Η Μανίλα δεν είναι πολύ μακριά από την Κίνα και την Ιαπωνία και κάθε χρόνο πλοία από όλο τον κόσμο επισκέπτονται το νησί, κάνουν εμπόριο και αγοράζουν πολλά προϊόντα. Προσφάτως όμως ο βασιλιάς διέταξε ότι οι έμποροι δεν μπορούν να μένουν στο λιμάνι πιο πολύ από την περίοδο των μουσώνων.

Το επίπεδο της βιοτεχνίας της Μανίλα

Υψηλού επιπέδου χρυσοχοία βρίσκεται στο νησί και βασικά εξασκείται από τους Κινέζους εποίκους. Η τέχνη και τα προϊόντα τους, ιδιαίτερα η λεπτοδουλειά τους στο χρυσάφι και σε περισπούδαστα καφασωτά αντικείμενα, είναι τόσο υπέροχα ώστε να εμπνέουν τους ποιητές να συνθέσουν στίχους:

*Ό,τι λαμπερό άνθρωπος μπορεί να φτιάξει,
χτυπώντας και καθαρίζοντας ασήμι και χρυσάφι,
τα χέρια τους τελειοποιούν, το βάζουνε σε τάξη.
Αυτοί είναι Τεχνίτες σε ασήμι, σε χρυσάφι.*

Στην αρένα της χρυσοχοίας και της επεξεργασίας πολυτίμων λίθων έχουν επιδείξει τέτοια προσόντα, που πραγματικά δεν μπορεί να βρουν αντίζηλο στην παγκόσμια αγορά του Χρόνου και του Χώρου. Η πετραδοτεχνουργία τους είναι τόσο τέλεια και λεπτεπίλεπτη, ώστε να συνιστά την πιο έντονη και οριστική απόρριψη όλων των θεωριών υπέρ του αθέατου των ατόμων.

Η ουράνια καλλαίνη²⁴ Σφαίρα είναι τόσο ζηλότυπη βλέποντας

24. Κάλλαϊς είναι η ελληνική λέξη για το λίθο turquoise.

το περισπούδαστο και περίτεχνο πλέξιμο του καλλίνου σμάλτου τους, που διεκόσμησε τα νυχτερινά πέπλα της με την ενύφανση άστρων και την ημερήσια ενδυμασία της με τη λαμπερή γαλανότητα των φωτεινών ουρανών της.

Το βράδυ συντηρεί χίλια μάτια, άστρα καρφωμένα πάνω τους και θαμπωμένα από τη μεγαλοφυΐα της τόσο περίπλοκης κοσμηματοτεχνίας τους στη γη.

Τα σπάνια πτηνά αυτών των περιοχών

Ένας έμπορος στο Σαχρ Ναβ μας πληροφόρησε ότι στο σπίτι του κυβερνήτη της Μανίλα υπάρχει ένα πτηνό, που μοιάζει με κόκορα, και αυτό το πτηνό μιλάει τη γλώσσα των Δυτικών τόσο καλά, που δίνει την εντύπωση ότι μιλάει ένας άνθρωπος. Στη Μανίλα και σε όλη την ακτή του νησιού και σε όλες τις ακτές από το Σιάμ μέχρι την Κίνα ζουν ποικίλα άγρια πτηνά, πλάσματα αφάνταστων χρωμάτων διακοσμημένα με υπέροχα σχέδια. Πιο παράξενο από τα χρώματά τους είναι ότι ο Θεός τους έδωσε ανθρώπινη λαλιά, που προφανώς απέκτησαν ύστερα από την επαφή τους με ανθρώπους. Είναι μια συνήθης επιχείρηση να εξάγει κάποιος τέτοια πτηνά, ιδιαίτερα στο βασίλειο των Μακασάρων, που πρόσφατα έχουν χάσει αρκετά λιμάνια τους, καθώς τα άρπαξαν ανάμεσα από τους Δυτικούς οι Ολλανδοί.

Πώς πιάνουν τα εξωτικά πτηνά

Το νησί της Μανίλα παράγει επίσης μοσχοκάρυδα και γαρίφαλα. Τα άγρια πτηνά περνούν τον καιρό τους σ' αυτά τα δέντρα μπαχαρικών, ιδιαίτερα όταν τα δέντρα είναι ολάνθιστα και τα λουλούδια ανοιχτά. Εκείνη την περίοδο τα πτηνά γεύονται όσο επιθυμούν από τις υπέροχες αυτές γεύσεις. Τότε οι κυνηγοί τα πιάνουν πολύ εύκολα και τα πουλούν. Όμως τα πτηνά αυτά είναι λεπτεπίλεπτα, έχουν λίγη αντοχή και ελάχιστα επιζούν, όταν συλληφθούν. Σε όλα τα τριγύρω νησιά υπάρχουν επίσης τα περισσότερα είδη από τα πολύχρωμα αυτά πτηνά.

Το δώρο του γραφέα προς το Σάχη

Πρόσφατα ένας Άραβας, που ήλθε από τη μακρινή εκείνη χώρα, έφερε πολλά είδη τέτοιων χρωματιστών πτηνών και σκεφτόταν να τα μεταφέρει στην Ινδία. Καθώς αυτά τα πτηνά αξίζουν να έλθουν ενώπιον της ευλογημένης όψης του πολύ ευγενικού μας βασιλιά, ο ταπεινός συγγραφέας ικανοποίησε τον έμπορο και αγόρασε από αυτόν τα πτηνά. Είναι η πρόθεση του συγγραφέα να παρουσιάσει αυτά τα πτηνά ως δώρο μέσα στην ελπίδα ότι έτσι θα προσφέρει μια υπηρεσία στην Αυτού Μεγαλειότητα. Μαζί με αυτά τα πουλιά υπάρχει ένας κιτρινόλευκος πίθηκος, τον οποίο είχαν φέρει εκεί από τα πιο μακρινά νησιά της Κίνας για το Σιαμέζο βασιλιά. Ο πίθηκος αυτός έγινε δώρο στον ανάξιο υποφαινόμενο υπηρέτη, που το δέχθηκε και ξεκίνησε για το κατώφλι του Ουρανού, την Περσία με την ελπίδα ότι η ατελείωτη γενναιοδωρία του Θεού θα τον βοηθούσε να εκπληρώσει μια ευάρεστη χειρονομία.

Το μεγάλο νησί, η Ιαπωνία

Από όλα τα νησιά που υπάρχουν στις διάφορες θάλασσες, η Ιαπωνία είναι ασυγκρίτως το πλουσιότερο και το πιο μεγαλοπρεπές. Είναι πασίγνωστη σ' όλη τη γη για την ομορφιά της και την έκταση του ολάνθιστου πληθυσμού της. Αντίθετα με τις χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων, όπου η άνοιξη είναι διαρκής, το κλίμα της Ιαπωνίας είναι τέλεια ισορροπημένο και έχει τέσσερις διαφορετικές εποχές κάθε χρόνος. Αναφορικά με το εκεί κλίμα λέγεται ότι μοιάζει με το κλίμα της Περσίας, του υπέροχου αυτού χώρου. Χάρη στην ύπαρξη των τεσσάρων εποχών είναι πολύ άνετο και υγιεινό.

Το μήκος του νησιού είναι περίπου 1000 φαρσάχ και παντού υπάρχουν ολάνθιστες πόλεις, χωριά και κατοικίες μέσα στους καλλιεργημένους αγρούς. Ακόμη και στις βουνοπλαγιές υπάρχουν οπωρόκηποι, που φέρνουν καρπό και το καλοκαίρι και το χειμώνα. Όλο το χρόνο μπορεί να βρεθεί πάγος και χιόνι, ενώ μια εκπληκτική ποικιλία από άγρια ζώα και πτηνά, ιέριακες, ταρλάν, σαχίν γεράκια, φασιανούς και άγρια γεράκια. Ο υποφαινόμενος συγγραφέας έχει εξετάσει από κοντά έναν από αυτούς τους φασιανούς, που ένας έμπορος έφερε στο Σαχρ Ναβ. Είναι τουλάχιστον

χιστον ένα πήχη μακρείς. Συνέπεια του γεγονότος είναι ότι οι εντόπιοι του νησιού έχουν πάθος με το κυνήγι του.

Γεωγραφική θέση της Ιαπωνίας

Κατά τη διάρκεια των μουσώνων το ταξίδι από το Σαχρ Ναβ στην Ιαπωνία διαρκεί δεκαπέντε μέρες αλλά η αντίθετη διαδρομή χρειάζεται τουλάχιστον σαράντα μέρες. Η μια πλευρά του νησιού είναι κοντά στην Κίνα, οι επιστήμονες όμως πιστεύουν ότι αυτό το νησί είναι το τέλος του κατοικημένου κόσμου και ότι η θάλασσα, στην οποία το νησί αυτό βρίσκεται, ενώνεται με το μεγάλο ωκεανό. Οι ειδικοί, που γράφουν γεωγραφικές μελέτες, έχουν δώσει πολλές λεπτομέρειες για την Ιαπωνία και αναφέρουν ότι ο τίτλος του τοπικού βασιλιά λέγεται Μαχράτζ ή Γιαχβάτζ²⁵. Υπάρχει μια μικρή διαφωνία σχετικά.

Γεωγράφοι που έγραψαν για την Ιαπωνία

Ο συγγραφέας του Ραουζάτ ου 'λ Σαφά αναφέρεται στην Ιαπωνία ως το «νησί Αρ Ρανίτζ». Πρόκειται για μνεία περικλειόμενη στο κεφάλαιο αναφορικά με τη θάλασσα της Κίνας. Ο ίδιος τονίζει ότι η Ιαπωνία έχει μήκος 1000 φαρσάχ και σημειώνει ότι οι ετήσιοι συλλεγόμενοι φόροι ανέρχονται σε 6000 μαν χρυσού. Ο συγγραφέας του Ατζαάμπ ου 'λ Μαχλουκάτ παραπέμπει στον Μουχάμαντ Ιμπν Ζακαρίγια και γράφει ότι ο βασιλιάς δέχεται καθημερινά 200 μαν χρυσού και ότι, καθώς ο χρυσός είναι τόσο άφθονος, ο βασιλιάς έχει διατάξει να συγκεντρωθεί το χρυσάφι και να λιώσει σχηματίζοντας ράβδους, για να πετάξει το όλο στη θάλασσα. Αυτό είναι μόνον ένα από τα θαύματα, που ο ίδιος συγγραφέας προσέθεσε στο βιβλίο του, αναφερόμενος στην Ιαπωνία. Ωστόσο, ο υποφαινόμενος ταπεινός συγγραφέας, φοβούμενος ότι θα γίνει πολύ φλύαρος, τόλμησε να περιλάβει στην αναφορά του ό,τι επιβεβαίωσε χάρη στις συζητήσεις του με ε-

25. Υπάρχει διάθεση παραλληλισμού με τους λαούς Γιατζούτζ και Ματζούτζ, οι οποίοι κατά τις κορανικές διδασκαλίες βρίσκονται στην απώτατη Ανατολή. Το θέμα είναι βιβλικής προέλευσης και οι δυο αυτοί λαοί αντιστοιχούν στους Γωγ και Μαγώγ του κειμένου των Ο'.

μπόρους, που είχαν πρόσφατα γυρίσει από το θαυμαστό αυτό νησί.

Πολύτιμα μέταλλα

Οι έμποροι αναφέρουν ότι υπάρχει εκεί πλήθος πολυτίμων λίθων και μετάλλων, όπως χρυσός, άργυρος, κασσίτερος και μεγάλη ποσότητα γύψου. Όμως τόσο μεγάλη είναι η έκταση αυτού του ορυκτού πλούτου, ώστε η γλώσσα της γραφίδας είναι ψιλή και λεπτή για να επιχειρήσει την πλήρη περιγραφή. Δεν υπάρχει κανένα απολύτως όριο, τέλος, ή τέρμα στα πολύτιμα μέταλλα, ούτε και μια περιορισμένη έκταση, όπου αυτά μπορούν να βρεθούν. Κάθε βουνό είναι χώρος πιθανός να περικλείει πολύτιμα ορυκτά.

Ενημερία αλλά ειδωλολατρία

Αξίζει να σημειώσουμε επίσης ότι ο πληθυσμός της Ιαπωνίας είναι πάρα πολύ μεγάλος και γι' αυτό η χώρα είναι πιο πυκνοκατοικημένη από οποιαδήποτε άλλη περιοχή του κόσμου αλλά παρ' όλα αυτά τα πλεονεκτήματα ο βασιλιάς και οι υπήκοοί του βρίσκονται βυθισμένοι σε μια λατρεία και θρησκεία απιστίας και ατιμίας. Είναι ειδωλολάτρες.

Υπάρχουν ακόμη μερικά σημεία του νησιού, που ξεφεύγουν από τον άμεσο έλεγχο του βασιλιά. Κατά το μάλλον ή ήττον, κάθε τοπικός κυβερνήτης υπόκειται στην ανακτορική εξουσία και το πλείστον του νησιού περιλαμβάνεται στο βασίλειο αυτό, που πραγματικά είναι ισχυρό και μεγαλειώδες.

Η πρωτεύουσα και τα ανάκτορα

Το ταξίδι από το λιμάνι στην πρωτεύουσα διαρκεί πενήντα μέρες αλλά κανένας ξένος δεν έχει άδεια να επισκεφθεί τη βασιλική διαμονή. Λέγεται ότι το ανάκτορο του βασιλιά βρίσκεται κοντά σε ένα βουνό, όπου υπάρχουν τρομερές ποσότητες χρυσού. Φαίνεται ότι είναι δωδεκάροφο. Είκοσι σκαλοπάτια οδηγούν από τον ένα στον άλλο όροφο, ενώ στον καθένα από αυτούς υπάρχει ένα ξεχωριστό ανάκτορο φιλοτεχνημένο από τούβλα καθαρού χρυσού και αργύρου.

Ορυκτά

Ο υποφαινόμενος έχει ακούσει ότι καθημερινώς οι γεωργοί εργάζονται στους αγρούς του νησιού με την εξόρυξη χρυσού και αργύρου. Αυτό γίνεται παντού. Το πολύτιμο μέταλλο φορτώνεται σε ζώα και αποστέλλεται κατευθείαν στην Αυλή. Εκεί συλλέγεται συνεχώς και έχει δημιουργηθεί ένας απερίγραπτος και ασύλληπτος θησαυρός, όμως κανένας άλλος σε ολόκληρη τη χώρα δε συγκεντρώνει και δε χαιρείται το χρυσάφι. Ο συγγραφέας του Ραουζάτ ου 'ς Σαφά σημειώνει ότι αυτές οι εκπληκτικές και ανεπανάληπτες ποσότητες χρυσού και αργύρου εξαγονται από τα μακρινά ορυχεία, ενώ τα κοντινά είναι ακόμη άδικτα.

Ρητή απαγόρευση της χρήσης χρυσού

Φαίνεται ωστόσο μάλλον περίεργο ότι, παρά την ασυνήθιστη αφθονία χρυσού, οι γηγενείς δεν επιτρέπεται να το χρησιμοποιήσουν ή να το αποκτήσουν. Ο νόμος είναι τόσο αυστηρός σ' αυτό το σημείο, ώστε, εάν κάποιος συλληφθεί να κατέχει, ή να κρύβει κάπου, μια ελάχιστη ποσότητα από αυτό το μέταλλο, αυτός και η οικογένειά του καταστρέφονται, διαλύονται και εξαφανίζονται μέχρι και το τελευταίο άτομο του σώματός τους και του σπιτιού τους.

Οι εντόπιοι είναι χαρούμενοι και εργατικοί

Αντίθετα με τις συνήθειες και τα έθιμα στις χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων, κάθε γηγενής στην Ιαπωνία απασχολείται με μια ιδιαίτερη και συγκεκριμένη εργασία. Όσον αφορά το στρατό, ο βασιλιάς επιλέγει τα στρατεύματά του ανάμεσα στους αγρότες, ενώ οι επαγγελματικές τάξεις διακρίνονται και σχηματίζουν κλειστές κάστες. Στην Ιαπωνία όλοι οι κάτοικοι, άσχετα από την κοινωνική τάξη τους, φορούν ρούχα και πλένουν τα κεφάλια τους. Γενικά μιλώντας, η καθημερινή ζωή τους είναι ευχάριστη και περνούν πολύ χρόνο διασκέδάζοντας και γιορτάζοντας όλοι μαζί.

Τα πονηρά σχέδια των Πορτογάλων

Πιο παλιά υπήρχε μια μεγάλη ομάδα από Πορτογάλους, που ζούσαν στο λιμάνι και έκαναν το εμπόριό τους. Τους εκτιμούσαν ιδιαίτερα και τους συμπεριφέρονταν με πολλές τιμές και σεβασμό, μέχρις ότου κάποτε ο ηγέτης τους αποφάσισε να σκάψει μια σήραγγα απελπισίας με την αξία της απληστίας. Σύντομα έβγαλαν τα κεφάλια τους, γεμάτα με θανάσιμα σχέδια, πάνω από το έδαφος της παρανομίας.

Στοές, σήραγγες και μαγνήτες

Άρχισαν λοιπόν να σκάβουν από μακριά, έσκαψαν στοές στο υπέδαφος, μέχρις ότου σταμάτησαν στα θεμέλια μιας κατασκευής που στήριζε αγάλματα. Στο μεγαλύτερο από αυτά σχημάτισαν μέσα του μια κοιλότητα, που έφθανε μέχρι το στομάχι του. Όταν αυτό τελείωσε, κάποιος μπήκε κρυφά στο άγαλμα και άρχισε να εκφωνεί τρελά κηρύγματα από εκεί μέσα. Εκτός από αυτό το τρυκ, διαμόρφωσαν ένα ιδιότροπο σύστημα μαγνητών σε κάποιο ναό, και πιο συγκεκριμένα στο ταβάνι του, και κατάφεραν να κρεμάσουν στον αέρα ένα άγαλμα.

Το ομιλούν άγαλμα προσηλυτίζει τους γηγενείς

Με παρεμφερείς απάτες και πλάνες δεν είχαν δυσκολία να ξετρελάνουν τους απλοϊκούς στη σκέψη Ιάπωνες. Καθώς τα κατάφεραν στα ψευθοθαύματα, άρχισαν να προσηλυτίζουν κόσμο, προσκαλώντας όλους να δεχθούν τη δικιά τους ξένη πίστη. Έτσι, οδήγησαν αυτούς τους φτωχούς μισότρελους από τον ένα λάκκο στον άλλο, στο δίλημμα της θρησκείας των Δυτικών. Η αξία των υπολογισμών τους ήταν κοφτερή και στόχος της ήταν η καρδιά των ανθρώπων.

Σε ελάχιστα μικρό χρονικό διάστημα χιλιάδες παραστρατημένων και αποπλανημένων Ιαπώνων προσχώρησαν στην πίστη των πανούργων ξένων. Οι προσηλυτισμένοι είχαν τόσο θαμπωθεί από τις πανουργίες, τις πλάνες και τις απάτες, που έδωσαν στους Δυτικούς όλες τις κυβερνητικές ευθύνες και το εμπόριο. Ήσαν έτοιμοι να εκτελέσουν όποια τυχόν διαταγή οι κύριοί τους εξέ-

διδαν. Η κατάσταση συνεχίστηκε, μέχρις ότου οι Ολλανδοί ανακάλυψαν ότι οι Πορτογάλοι χρησιμοποιούσαν τέτοια απατηλά τεχνάσματα.

Η ανωτερότητα των Ολλανδών

Πρέπει να τονιστεί εδώ ότι από όλα τα χριστιανικά έθνη οι Ολλανδοί είναι πραγματικά ανώτεροι. Η πρακτική ιδιοφυΐα τους είναι πασίγνωστη χάρη σε πάμπολλες διηγήσεις και αφηγήσεις, που δίνουν μια αντιπροσωπευτική ιδέα των κατορθωμάτων τους. Είναι σαφές ότι κατέχουν ένα υψηλότατο βαθμό αίσθησης του σωστού και του δικαίου και ότι αφοσιώνονται ολοκληρωτικά σε ό,τι τους ενδιαφέρει, τους αφορά και τους απασχολεί. Ακόμη πιο παράξενο είναι ότι η ιδιαίτερη θρησκευτική πίστη τους επιδεικνύει την προσαρμογή σε ορισμένες αληθινές θρησκευτικές αρχές.

Οι Ολλανδοί ξεσκεπάζουν την απάτη των Πορτογάλων

Μια φορά που οι Ολλανδοί επισκέπτονταν την Ιαπωνία, για να συνεχίσουν τις εμπορικές δραστηριότητές τους, έπεσαν πάνω στο ομιλούν άγαλμα και το αιωρούμενο είδωλο. Αμέσως κατόνησαν την απάτη και θεώρησαν το όλο θέμα ως γελοία βλακεία. Αρχικά εξακρίβωσαν το τι συνέβαινε και σύντομα ο κατάσκοπος της σκέψης τους έχωσε το κεφάλι του στη σήραγγα της έρευνας. Ανακάλυψαν γρήγορα το μυστικό των Πορτογάλων και, όταν αποκαλύφθηκε το όλο θέμα, κατευθύνθηκαν στην πρωτεύουσα.

Οι Ολλανδοί πληροφορούν τον Ιάπωνα βασιλιά

Ανήγγειλαν στο βασιλιά: «Οι Πορτογάλοι παίζουν με κάποια φτηνά τεχνάσματα, για να αποπλανήσουν το λαό, και ο πληθυσμός έχει αρχίσει να στρέφεται προς αυτούς και να τους αναγνωρίζει ως αρχηγούς. Εάν οι Πορτογάλοι συνεχίσουν μ' αυτό τον τρόπο, πριν περάσει πολύς καιρός, θα έχουν αυξήσει τη δύναμή τους και θα επιχειρήσουν να θέσουν στην κατοχή τους όλο το βασίλειο. Αν αμφιβάλλετε γι' αυτά τα λόγια, στείλτε μια ομάδα

κάτω στο λιμάνι και εμείς θα τους δείξουμε τι ακριβώς κάνουν οι Πορτογάλοι». Ο βασιλιάς άκουσε την αναφορά με μεγάλη δυσσρέσκεια και γρήγορα κάλεσε το στρατό. Η διαταγή δόθηκε να προχωρήσουν πάραυτα στο λιμάνι.

Ο βασιλικός στρατός σφάζει τους αιρετικούς

Όταν οι στρατιώτες έφθασαν εκεί, σύντομα εννόησαν το καθέτι και πλέον ήταν σαφές ότι οι ολλανδικές καταγγελίες ήταν αληθινές και ξέσπασε μια μεγάλη σφαγή. Νεαροί και γέροι, ντόπιοι και ξένοι, ο καθένας που είχε αναμειχθεί με τη νέα αυτή θρησκεία, όλοι αυτοί σκοτώθηκαν. Έτσι, οι αιρετικοί εξοντώθηκαν πλήρως και όλοι οι τόποι λατρείας τους καταστράφηκαν. Συνέπεια του γεγονότος ήταν ότι από τότε μέχρι τώρα κανένας ξένος δεν πήρε άδεια να επισκεφθεί την πρωτεύουσα του βασιλιά, ούτε καν απλοί έμποροι και ταξιδιώτες. Πολύ περισσότερο, δεν τους επιτρέπεται να μείνουν πέρα από την περίοδο των μουσώνων.

Μόνον οι Ολλανδοί αντιμετωπίζονται κάπως ευνοϊκά

Το εσωτερικό της Ιαπωνίας παραμένει ένα μυστήριο, διότι φαίνεται ότι κανένας ξένος δεν έχει αποκτήσει κάποια πληροφορία σχετικά με τους δρόμους και τις κοινωνιακές αρτηρίες που διασχίζουν το βασίλειο. Από όλους τους ξένους, μόνοι οι Ολλανδοί διατηρούν κάποιο σεβασμό και εκτίμηση στα μάτια των εντοπίων. Συνεπώς, κάθε λίγα χρόνια ένας από τους ανθρώπους τους τοποθετείται σε ένα είδος κλουβιού, που καλύπτεται από υφάσματα, και έτσι μεταφέρεται στην πρωτεύουσα. Τότε ο βασιλιάς διατάσσει τον Ολλανδό απεσταλμένο να αναλάβει κάποια καθήκοντα για το στέμμα και τον στέλνει στο λιμάνι πίσω.

Πώς οι αρχές συμπεριφέρονται στους ξένους εμπόρους

Όταν ένας έμπορος ή ταξιδιώτης φτάνει στο λιμάνι, οι υπουργοί και οι λιμενικές αρχές στέλνουν μια ομάδα ανθρώπους

στο πλοίο και όποιο εμπόρευμα βρίσκεται πάνω στο πλοίο καταγράφεται προσεκτικά. Τότε οι αξιωματούχοι αυτοί φεύγουν, όταν όμως φθάνουν στο πλοίο για δεύτερη φορά αναγγέλλουν: «Θέλουμε να αγοράσουμε τα αγαθά σας σ' αυτή την τιμή περίπου. Αν αυτό είναι ικανοποιητικό, πολύ ωραία. Αν όχι, κρατήστε τα και φύγετε».

Οι γηγενείς αυτής της χώρας δεν τολμούν να αγοράσουν και να πουλήσουν κάποια πράγματα οι ίδιοι και έτσι οι ξένοι έμποροι βρίσκονται σε δυσχέρεια επαφών. Ωστόσο, η αναφερόμενη από τους επίσημους τιμή δεν είναι κατ' ανάγκη μια κακή τιμή, αν και τώρα οι τιμές είναι χαμηλότερες από ό,τι παλιότερα. Έτσι, οι έμποροι μπορούν ακόμη να βγάλουν αρκετό κέρδος. Μόλις κάποιος έμπορος συμφωνήσει να πουλήσει, το εμπόρευμα μεταφέρεται στην παραλία και σ' αυτόν προσφέρεται ένα σπίτι. Όμως πριν γίνει ο τελικός διακανονισμός, ρυθμίζεται μια τελευταία λεπτομέρεια.

Όταν οι αξιωματούχοι συνοδεύουν τους εμπόρους από το πλοίο στην ακτή, κανονίζουν να περάσουν δίπλα από το ομιλούν άγαλμα, που οι Πορτογάλοι είχαν χρησιμοποιήσει, για να τους κοροϊδέσουν και να τους οδηγήσουν στην πλάνη. Οι Ιάπωνες παρατηρούν την αντίδραση του ξένου και περιμένουν να θέσει το κεφάλι του ο ξένος στα πόδια του αγάλματος. Εάν ο έμπορος διατάζει, ή αμφιταλαντεύεται, τον σκοτώνουν επιτόπου και κατ'άσχοντα αμέσως τα αγαθά του, διότι οι Ιάπωνες υποθέτουν σ' αυτή την περίπτωση ότι έπιασαν έναν από τους μισητούς εχθρούς τους. Ωστόσο, αν όλα πάνε καλά, ο έμπορος οδηγείται σπίτι του και του παραχωρούνται δυο νεαρά αγόρια ως βοηθοί.

Διεστραμμένοι νεαροί βοηθοί εμπόρων

Αυτά τα αγόρια συμπεριφέρονται ως το διεστραμμένο στοιχείο πάθους που εμφυτεύεται στην ατελή φύση του ανθρώπου. Επίμονα προσπαθούν να εξωθήσουν τους εμπόρους να πέσουν σε σαρκικά αμαρτήματα και σε ανώμαλες πρακτικές. Αν ο έμπορος ανθίσταται στις προτάσεις τους, άλλοι αξιωματούχοι έρχονται και ρωτάνε: «Τι τρέχει; Δεν επιτρέπετε στον εαυτό σας ένα μικρό παράπτωμα; Γιατί;»

Συγγνώμη

Για να αποφύγει περιπλοκές ο τίμιος και ευγενής έμπορος, πρέπει να απαντήσει: «Όντως, έχω συχνά επιδοθεί σε τέτοιες ανέμελες και παιδιάστικες απολαύσεις, όμως επί του παρόντος υποφέρω από κάποια αρρώστια, που με ταλαιπωρεί. Οφείλω να εγκαταλείψω αυτή τη συμπεριφορά, μέχρις ότου πλήρως θεραπευθώ». Έτσι, στη συνέχεια, ο έμπορος είναι ο ίδιος μόνος υπεύθυνος για το σπίτι, όπου τον έχουν τοποθετήσει.

Συμφωνία εμπορικών θεμάτων

Πριν οι αρχές τον αφήσουν ήσυχο, καταγράφουν λεπτομερώς το χρυσάφι και όλα τα άλλα αντικείμενα ή προϊόντα, που επιθυμεί αυτός εις αντάλλαγμα των εμπορευμάτων του. Μόλις οι μουσώνες φθάσουν πάλι, τον προμηθεύουν με ό,τι έχει ζητήσει και του το στέλνουν στο πλοίο του. Τελικά, όταν έλθει η κατάλληλη στιγμή, έρχονται στο σπίτι του εμπόρου και αναγγέλλουν κοφτά: «Τώρα, που τελειώνουν σε λίγο οι μουσώνες, πρέπει να φύγετε. Ό,τι επιθυμούσατε, σας το δώσαμε και όλα τα ποσά καταβλήθηκαν. Μαζέψτε τα και φύγετε».

Παραχωρήσεις στους Ολλανδούς

Είναι απολύτως αδύνατο σε κάποιον να μείνει πέραν του τέλους των μουσώνων. Αφότου οι Ολλανδοί ήσαν αρκετά έξυπνοι και αποδείχτηκαν αξιόπιστοι, απέκτησαν αποκλειστικά δικαιώματα εισαγωγής όλων των πολυτίμων ειδών, που είναι πανάκριβα και έτσι κάνουν συνεχώς μεγαλύτερα κέρδη. Από το πώς βλέπουν τα πράγματα οι εντόπιοι, δε λείπει απολύτως τίποτα από τις απαιτούμενες ανέσεις, τα απαιτούμενα προϊόντα, την επιθυμητή συνεργασία, που επιδιώκουν οι Ολλανδοί. Συνεργάζονται δηλαδή μόνον μ' αυτούς στην ουσία. Έτσι, όλοι οι άλλοι έμποροι περιορίζονται στα σπίτια τους και οι γηγενείς δε συναλλάσσονται μαζί τους.

Οι ύψιστες δραστηριότητες του βασιλιά της Ιαπωνίας

Ο βασιλιάς της Ιαπωνίας δεν έχει γεωργικά εισοδήματα. Μια σύντομη περιγραφή των συνηθισμένων καθημερινών απασχολήσεών του έχει ως εξής. Από νωρίς το πρωί μέχρι το μεσημέρι και από το απόγευμα μέχρι το βράδυ, ο βασιλιάς προεδρεύει στο δικαστήριο και αφοσιώνεται εξ ολοκλήρου στα προβλήματα των υπηκόων του. Όπως οι βασιλείς των Αβασιδών²⁶, ο βασιλιάς της Ιαπωνίας ντύνεται πάντοτε στα μαύρα. Έτσι, κάθεται στο δικαστήριο και αποδίδει δικαιοσύνη. Μια υπόθεση, που παρουσιάστηκε πρόσφατα, δείχνει πως ο καλός βασιλιάς προστατεύει το λαό του.

Μια άτιμη πρόταση

Υπήρχε κάποιος τύπος, που δημιουργούσε συνεχώς φασαρίες και προβλήματα και μια φορά αναθερμάνθηκε σαν κάρβουνο μέσα στις στάχτες των κατώτερων κοινωνικών τάξεων. Βρήκε μια ευκαιρία να προωθήσει μέχρι το βασιλιά τον ίδιο μια πρόταση μέσω ενός υψηλόβαθμου αυλικού. Το κυρίως νόημα του όλου σχεδίου ήταν περίπου το εξής: «Συνέλαβα ένα σχέδιο, με το οποίο αμφότεροι, η Μεγαλειότητά σας και εγώ, θα κερδίσουμε πολλά. Εφόσον εσείς έχετε απόλυτη δύναμη σ' αυτά τα θέματα, ας εκδώσετε ένα διάταγμα, σύμφωνα με το οποίο μόνον εγώ, και κανένας άλλος, θα μπορώ να παράγω αυτά τα καλά προϊόντα, που προς το παρόν παράγω ευρισκόμενος σε συνεχή ανταγωνισμό με άλλους Ιάπωνες. Εάν εγώ είμαι ο μόνος που πουλάει αυτά τα αγαθά, θα μπορώ να ανεβάσω την τιμή όσο μου αρέσει. Γι' αυτό το προνόμιο θα πλήρωνα ευχαρίστως ένα μεγάλο ποσό κατ' έτος στο βασιλικό θησαυρό».

Η δυσαρέσκεια του βασιλιά

Ο βασιλιάς δυσαρεστήθηκε ιδιαίτερα και απάντησε: «Πραγματικά έχουμε να κάνουμε με μια διαβολική πρόταση. Από τα πανάρχαια χρόνια, οι υπήκοοί μας είχαν όλη την ελευθερία να πα-

26. Μαύρο και χρυσό ήταν τα χρώματα των χαλίφηδων της Βαγδάτης.

ράγουν τα εν λόγω προϊόντα, διότι αυτά είναι μέρος των αναγκών τους. Αυτό δεν είναι κρατική υπόθεση, όπως εισαγωγές και εξαγωγές. Ένας άνθρωπος, που θα ήθελε να ανακατευθεί και να εκμεταλλευθεί τις βασικές ανάγκες της αγροτιάς, δεν μπορεί παρά να θέλει το κακό. Η σωστή λύση του θέματος είναι να σκοτώσουμε τον πανούργο έμπορο μαζί με όλα τα μέλη της οικογένειάς του. Μια επίδειξη βαρύτατης καταδίκης και τιμωρίας θα αποτρέψει τους ανθρώπους να επινοήσουν παρεμφερή σχέδια στο μέλλον».

Πρέπει επίσης να προστεθεί ότι, καθώς το χρυσάφι δε θεωρείται ιδιαίτερα πολύτιμο ή σπάνιο, ο βασιλιάς δε χρησιμοποιεί πιάτα και μαγειρικά σκεύη από αυτό το μέταλλο.

Τα πορνεία

Το νησί της Ιαπωνίας διαθέτει πολλά πορνεία, όπου υπάρχουν πολλές ωραίες γυναίκες. Συνήθεια είναι ο τιμοκατάλογος των προσφερομένων υπηρεσιών να βρίσκεται αναρτημένος στην εξώπορτα. Ακόμη πιο παράξενο είναι ότι οι άντρες σ' αυτά τα κτίρια φέρουν ονόματα, όπως Μους, Λουχ ή Ζαρμπάντ, ενώ οι γυναίκες έχουν γνωστά μουσουλμανικά ονόματα, όπως Ζεϋνάμπ και Φατιμά²⁷. Πώς οι ντόπιοι απέκτησαν γνώση αυτών των ονομάτων είναι δύσκολο να εξηγηθεί και παραμένει μυστήριο.

Ιαπωνικά ξίφη

Τα ξίφη, που ετοιμάζονται στα εργαστήρια του νησιού, είναι πέρα από κάθε ικανότητα περιγραφής. Το λεπίδι της γλώσσας γίνεται τόσο κοφτερό, ώστε να αρνείται να υποταχθεί στη θέληση του υποφαινόμενου συγγραφέα. Αν και είναι αλήθεια ότι οι ακοιμήτες μεγάλες λεπίδες της Ιαπωνίας δεν μπορούν να συγκριθούν με το, γενικά μιλώντας, ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο της αντίστοιχης περσικής δουλειάς, όπως αυτό του φημισμένου τεχνίτη, και αν και το σχήμα των σπαθιών είναι παράξενο και θυμίζει μάλλον ένα μεγάλο μαχαίρι με ευθύ και πλατύ λεπίδι, ωστόσο το

27. Τα τρία αρσενικά ονόματα σημαίνουν στα περσικά διαδοχικά «ποντίκι», «πινακίδα», «χρυσός». Τα θηλυκά ονόματα είναι συνήθη μουσουλμανικά.

υπέροχο γυάλισμα και η εξαιρετική υφή του χάλυβά τους θα έκανε και ένα διαμάντι να μοιάζει ταπεινό και ανάξιο.

Τα θαυμαστά αποτελέσματα ενός μεγάλου σπαθιού

Δε θα ήταν έκπληξη, αν η απλή σκέψη μιας τέτοιας φλογερής λεπίδας έβαζε φωτιά στη θημωνιά της ζωής του εχθρού. Πραγματικά, αν φανταστεί μια τέτοια κοφτερή λεπίδα στα χέρια του βασιλιά, ο άτυχος ανταγωνιστής κλαδεύει και κόβει τα κλαδιά του πληκτικού δέντρου των ελπίδων και των επιθυμιών.

Στο πεδίο του ανταγωνισμού μόνο η διαφορά μιας τρίχας διακρίνει την κόψη αυτής της υπέροχης λεπίδας και την άκρη των θολωτών βλεφάρων των ερωτευμένων ματιών. Όμως αυτή η περιεργή κόψη είναι τόσο ευθεία, που τα βλέφαρα της σαγήνης κυρτώνουν από έκπληξη.

Πραγματικά, ένα τραύμα άνοιξε. Αυτό το σπαθί είναι τόσο κοφτερό, ώστε να έχει πλήξει τη φαντασία του υποφαινόμενου συγγραφέα. Η παρούσα λοιπόν περιγραφή είναι ατελής, σαν να της έκοψαν το κεφάλι. Όποιες μεταφορές και να επιστρατευθούν από την πιο πλούσια επινόηση δεν καταφέρνουν να συγκριθούν μ' αυτό το σπαθί, που βγαίνει πάντα νικητής.

Τα ιαπωνικά σπαθιά σπάνια βγαίνουν έξω από τη χώρα εκείνη

Οι εντόπιοι θεωρούν αυτό το εξαιρετικό όπλο ως ένα από τα πιο πολύτιμα αντικείμενα που έχουν. Είναι λοιπόν εντελώς απαγορευμένο να βγάλουν έξω από τη χώρα το όπλο, και εξίσου αδύνατο είναι να κλέψει και να βγάλει έξω από τη χώρα ένα τέτοιο σπαθί ένας ξένος. Ακόμη και αν η τύχη βάλει στα χέρια ενός εμπόρου τη λαβή ενός από αυτά τα σπαθιά, είναι πολύ δύσκολο να το βγάλει έξω από τη χώρα. Άλλωστε είναι μη δημοφιλής νεωτερισμός η πώληση ενός τέτοιου σπαθιού και η τιμή φτάνει τόσο ψηλά, που κανένας έμπορος δε θεωρεί συμφέρον να αποκτήσει κάτι τέτοιο.

Ένα από αυτά τα ξίφη, που είχε αρχικά αγοραστεί προς ένα μεγάλο ποσό και μεταφερθεί στο Σαχρ Ναβ ως δώρο για το βασιλιά του Σιάμ, δεν είχε τη συνήθη σε μια αγορά τιμή, πολύ

απλά διότι η λεπτεπίλεπτη κατασκευή του και οι διαστάσεις του δεν ήταν οι συνήθεις.

Πώς οι Ιάπωνες φτιάχνουν τα σπαθιά

Υπάρχει μια περίεργη μέθοδος, την οποία ακολουθούν οι τεχνίτες, για να κατασκευάσουν τέτοια σπαθιά. Είναι τόσο δύσκολη και χρονοβόρα διαδικασία, που παίρνει εκατό χρόνια, για να ετομαστεί σιγά-σιγά ένα τέτοιο. Πρώτα, θάβουν κάποια ποσότητα καλού και γερού ατσάλιού σε ένα υγρό μέρος. Εκεί αυτό μένει τουλάχιστον κάποια χρόνια, πριν σκάψουν, για να το βγάλουν έξω πάλι. Όποια κομμάτια, κατά τον έλεγχο που ακολουθεί, δεν εμφανίζουν ψεγάδια, μεταφέρονται σε κλίβανο, όπου μετατρέπονται σε σπάθες. Αυτό όμως είναι ένα μόνο στάδιο της προετομασίας.

Οι σπάθες συλλέγονται και ξαναθάβονται στη γη και, όταν έχουν περάσει πάλι πολλά χρόνια, σκάβουν για να τα βρουν. Τα καλύτερα διατηρημένα στέλνονται για δεύτερη φορά στον κλίβανο, όπου θερμαίνονται εκ νέου. Η κοπιαστική διαδικασία επαναλαμβάνεται πολλές φορές, μέχρις ότου βρεθεί η απαιτούμενη καθαρότητα.

Οι υπολογισμοί τους είναι τόσο ιδιαίτερα περίπλοκοι, συγκεκριμένοι και ακριβείς, ώστε η απολύτως ακριβής ώρα είναι προϋπολογισμένη, είτε για την είσοδο, είτε για την έξοδο από τον κλίβανο, είτε για τη λήξη της όλης διαδικασίας. Ωστόσο, το τελευταίο στάδιο, κατά το οποίο τελειοποιείται η μορφή της σπάθας, δεν είναι γνωστό.

Το ξίφος ως διακόσμηση

Όταν οι Ιάπωνες αποφασίσουν να παντρευτούν, είναι έθιμο για το γαμπρό και τη νύφη να κάνουν μεταξύ τους δώρα τέτοια σπαθιά, σαν να ανταλλάσσουν γαμήλια αναμνηστικά. Οι γυναίκες στην Ιαπωνία θεωρούν τα σπαθιά ως κόσμημα και είθισται να καλλωπίζονται φέροντας στο πλευρό ένα σπαθί και αυτές.

Κινέζοι τεχνίτες στην Ιαπωνία

Εφόσον η Ιαπωνία είναι τόσο κοντά στην Κίνα, ένας μεγάλος αριθμός Κινέζων διέσχισαν τη θάλασσα και εγκαταστάθηκαν στο νησί. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι επαγγελματίες τεχνίτες και εργάζονται σε διάφορους τομείς της βιοτεχνίας, παράγοντας μεγάλη ποικιλία αντικειμένων και δουλεύοντας τα ξύλα, το χρυσό, το ασήμι και την πορσελάνη. Η πορσελάνη της Ιαπωνίας είναι εξαιρετικά λεπτή και εύθραυστη, όμως οι έμπειροι στον τομέα αυτό δεν την τοποθετούν στην πρώτη γραμμή της τεχνικής. Δυστυχώς οι τεχνίτες δεν προσέχουν να καθαρίσουν καλά τον πηλό και το αποτέλεσμα είναι το ίδιο με ό,τι λέει το παλιό ρητό για όποιον πιστεύει εύκολα το πρώτο τυχόν επιχείρημα: «Μοιάζει με πιάτο που είναι πιο ζεστό από τη σούπα». Έτσι, η πορσελάνη της Ιαπωνίας δεν ανθίσταται πολύ στη ζέστη και σπάει εύκολα.

Χαρτονόμισμα

Οι κάτοικοι της Ιαπωνίας φτιάχνουν ένα είδος χαρτιού του τύπου του Χαν Μπαλιγί²⁸, που οφείλει το όνομά του στην περίφημη ομώνυμη πόλη του Κιτάι. Το νόμισμα της Ιαπωνίας είναι ένα κομμάτι χρυσό χτυπημένο και λιωμένο σε φύλλα σαν χαρτί. Ζυγίζει τρία μιθκάλ και τέσσερα ντανγκ και, καθώς οι έμποροι βγάζουν συνεχώς κέρδη από την Ιαπωνία, αυτό το ιδιόμορφο χρήμα έχει διασκορπιστεί σε όλες τις τριγύρω χώρες.

Στην ίδια την Ιαπωνία ένα μιθκάλ αυτού του νομίσματος αγοράζεται και πουλιέται έναντι χιλίων δηναρίων αλλά στο Σαχρ Ναβ δίνει χίλια τριακόσια δηνάγια. Αυτά είναι τα στοιχεία, που ο υποφαινόμενος συγγραφέας εξακρίβωσε και διασταύρωσε σχετικά με το ευημερούν και γοητευτικό νησί της Ιαπωνίας. Περαιτέρω γνώση εναπόκειται στον Θεό, που βλέπει τα πάντα και ξέρει τα πάντα.

28. Το περσικό όνομα του Πεκίνου είναι μογγολικής ετυμολογίας και απαντάται στον Μάρκο Πόλο ως Καμπαλούκ.

Περιγραφή χωρών κοντά στο Σιάμ

Αναφέρθηκε πιο πριν ότι υπάρχουν πολλά νησιά και σημαντικού ενδιαφέροντος παραλίες στην ανατολική εσχατιά της γης αλλά ολόκληρη η περιγραφή τους θα ήταν σχοινοτενής και αρκετά μακριά από το συγκεκριμένο στόχο αυτού του κεμένου. Έτσι, ο υποφαινόμενος συγγραφέας συνεχίζει την αναφορά του στα χειρόγραφα της διαύγειας, σ' αυτή όμως τη φάση το μαύρο άλογο της γραφίδας του ταπεινού υπηρέτη του Σάχη του Ιράν ομολογεί την ανικανότητά του να διασχίσει αυτές τις περιοχές. Η αναφορά τώρα στρέφεται προς την περιγραφή χωρών γειτονικών προς το Σαχρ Ναβ.

Η χώρα Παϊγκού

Η πρώτη χώρα αυτού του τμήματος της αναφοράς μου είναι το Παϊγκού, μια ευημερούσα, ολάνθιστη χώρα με πυκνοκατοικημένες επαρχίες. Για να προσεγγίσει κάποιος σ' αυτή τη χώρα από το Σαχρ Ναβ χρειάζεται δέκα μέρες, ενώ από το Τανασουρί δεν είναι πάνω από πέντε ή έξι μέρες. Πολλοί πιστεύουν ότι το Παϊγκού κάποτε κυβερνιόταν από τον αρχαίο ήρωα Πιράν, το γιο του Βίσα, και ότι το φρεάτιο, όπου είχε φυλακιστεί ο Μπιζάν²⁹, βρίσκεται σ' αυτές τις περιοχές. Ωστόσο προσδιορίζεται πολύ καλά στο Νουζάτ ου 'λ Κουλούμπ ότι το φημισμένο φρεάτιο βρίσκεται στην πόλη Μπαμπ ου 'λ Αμπονάμπ και, καθώς το Παϊγκού είναι πάρα πολύ μακριά από το Τουρκεστάν³⁰, όπου πολέμησαν όλοι οι προαναφερμένοι ήρωες, δε θα μπορούσε να βρίσκεται στους κατακτημένους, από τους ίδιους χώρους. Όπως και να έχει το πράγμα, σήμερα τα μικρότερα νομίσματα, που

29. Και οι τρεις μυθικοί ήρωες, που αναφέρονται στο Σαχναμέ του Φερντοουσί, αποτελούν εν προκειμένω την προσπάθεια εκ μέρους του παρόντος συγγραφέα να συστήσει μια γενεαλογία. Αυτή στηρίζεται στη μαζδευική περσική και όχι στη βιβλική-χορσική παράδοση.

30. Εννοείται ένας χώρος ευρισκόμενος στο σημερινό Σινκιάνγκ (: Ανατολικό Τουρκεστάν) της Κίνας (βόρεια του Θιβέτ) και στα ανατολικά άκρα του σημερινού Καζακστάν μέχρι τη δυτική Μογγολία και όχι η σημερινή έκταση του Τουρκεστάν. Ο χώρος αυτός βρίσκεται βόρεια της Βερμανίας (Παϊγκού) σε απόσταση όμως 2800-2900 χμ. σε ευθεία γραμμή. Πρέπει να υπολογισθεί ότι το Παϊγκού δεν έφθανε τόσο βόρεια όσο τα σύγχρονα βόρεια σύνορα της Βερμανίας αλλά πιο νότια, καθώς δεν είχε τόσο μεγάλο βάθος μέσα από την παραλία.

χρησιμοποιούνται στο Παϊγκού, λέγονται Βίσα, στο όνομα του πατέρα του Πιράν, που είναι ο πρώτος άνθρωπος, που χρησιμοποίησε κασσίτερο για να κάνει νομίσματα.

Η καταγωγή των γηγενών

Οι κάτοικοι της περιοχής αυτής, όπως και αυτοί του Σιάμ, λατρεύουν είδωλα. Περνούν όλη τους την ώρα και ξοδεύουν όλο τους τον πλούτο, για να χτίζουν ναούς και σπίτια για τα είδωλα. Αντίθετα με το Σαχρ Ναβ, οι περισσότεροι κάτοικοι είναι Σιαμέζοι, όμως ο βασιλιάς είναι Αβασίδης. Στο Σαχρ Ναβ ο βασιλιάς είναι Σιαμέζος και η πλειοψηφία των χωρικών είναι αβασιδικής καταγωγής. Είναι πολύ απίθανο οι γηγενείς του Παϊγκού να είναι απόγονοι της γραμμής του Μπαρμάκ³¹. Είναι πασίγνωστο και έχει μάλιστα καταγραφεί σε ποικίλα κείμενα το γεγονός της διάλυσης της οικογένειας Μπαρμάκ εκ μέρους του Χαρούν και του διασκορπισμού των τελευταίων μελών της. Ένας αριθμός από αυτά φαίνεται ότι έφτασε στις παρυφές του Κιτάι.

Όπως αναφέρθηκε πιο πριν, το Σαχρ Ναβ ήταν κάποτε μια επαρχία του Παϊγκού και υπαγόταν στο βασιλιά αυτής της χώρας. Το Παϊγκού συνορεύει από τη μια πλευρά με τη χώρα Ραχάν³², όπου βασιλεύει άλλος ηγεμόνας. Το Ραχάν γενικά θεωρείται ως τμήμα του Κιτάι και εκτείνεται συνέχεια μέχρι τα σύνορα της Βεγγάλης³³. Στην ανατολική πλευρά του το Παϊγκού συνορεύει με την Κίνα. Χαλκός, ξύλο αλόης, σαπάν, σάνταλο, σίδηρος, ελέφαντες και λύκοι είναι τα προϊόντα του Παϊγκού, που η πρωτεύουσά του δεν είναι άλλη από τη Σαχρ Αβά³⁴.

31. Η μεγάλη οικογένεια των Βαρμακιδών έλεγχε σχεδόν από μόνη της την πρώτη αβασιδική διοίκηση του βαγδάτειου χαλιφάτου. Ήταν περσικής καταγωγής και έτυχε αμείλικτου διωγμού από τον Χαρούν (στα αραβικά σημαίνει Ααράν), που δεν είναι άλλος από το γνωστό Χαρούν Αρ Ρασίντ (786-808), ηγεμόνα της ύψιστης αβασιδικής ακμής.

32. Ραχάν και Αρακάν ονομάζουν ένα βασίλειο στις βορειοδυτικές εκτάσεις της σύγχρονης Βερμανίας, κοντά στο σημερινό Μπάνγκλα Ντες, και σήμερα η περιοχή καλείται Αρακάν Γιόμα.

33. Μπάνγκλα Ντες είναι όνομα προερχόμενο από τη λέξη Βεγγάλη, μεγαλύτερη κάπως περιοχή, όπου ήκμασαν πολλά ινδικά βασίλεια και μουσουλμανικά κράτη.

34. Δηλαδή «πόλη Αβά».

Μεγάλο ορυχείο ρουμπινιών

Σε ένα σημείο του Παϊγκού κοντά στα σύνορα βρίσκεται ένα ορυχείο ρουμπινιών στην πλαγιά ενός βουνού, που λέγεται Γκαπλάν. Απέναντι από αυτό το μεγάλο βουνό βρίσκεται η έρημος Κιτσάκ³⁵. Χρειάζεται ένα πολύ μεγάλο ταξίδι από την πρωτεύουσα μέχρι εκεί και το κλίμα πάνω στο βουνό είναι πολύ κρύο. Η όλη επαρχία είναι ιδιαίτερα απομονωμένη, καθώς μεσολαβεί μια μεγάλη ζούγκλα. Ο βασιλιάς δεν είναι σε εύκολη θέση για να διατηρεί συνεχώς υπό τον έλεγχό του την περιοχή. Έτσι, δεν είναι καινούριοι οι άνθρωποι που εργάζονται συνεχώς στην περιοχή.

Αρχικά ο βασιλιάς του Παϊγκού έστειλε λίγους απεσταλμένους στην επαρχία, όπου υψώνεται το πλούσιο όρος. Αυτοί έκαναν μια συμφωνία με τους τριγύρω λιγοστούς κατοίκους. Οι τελευταίοι έχουν για μεζούρα μια καλάμνια κούπα. Η διάμετρός της δείχνει τον αριθμό των ρουμπινιών που περιέχει. Μερικά από αυτά είναι μεγάλα σαν ένα μπιζέλι ή ένα φασόλι. Άλλα είναι μικρότερα και υπάρχουν άφθονα σε όλα τα μεγέθη. Οι εντόπιοι παρουσιάζουν λοιπόν κατ' έτος, σύμφωνα με τους όρους, μερικές τέτοιες γεμάτες κούπες στους αξιωματούχους και εις αντάλλαγμα δέχονται τις βασικές προμήθειες, που ασφαλώς και σπανίζουν σ' αυτή την απόμερη περιοχή.

Εάν συμβεί μια φορά να βγάλουν οι κάτοικοι της περιοχής περισσότερα ρουμπίνια, από όσα αναφέρει η συμφωνία, τα παρουσιάζουν και αυτά στους βασιλικούς αντιπροσώπους και έχουν την επιθυμία να τα πουλήσουν προς κάποια τιμή. Εάν οι αντιπρόσωποι δεν ενδιαφέρονται, οι γηγενείς είναι ελεύθεροι να τα πουλήσουν σε όποιον επιθυμούν. Ωστόσο, τα πολύ μεγάλα ρουμπίνια δίνονται πάντοτε στους αντιπροσώπους, καθώς ποτέ δεν μπορούν να τους φανούν ευκαταφρόνητα.

35. Όνομα ενός τουρκομογγολικού φύλου, του οποίου κάποιοι απόγονοι θα πέρασαν και από εδώ, αν πιστέψουμε το συγγραφέα. Η περιοχή βρίσκεται μέσα στην έκταση της σημερινής Βιερμανίας και είναι εντυπωσιακή η αναφορά στο όνομα αυτό.

Η διαφορά ανάμεσα στο βασιλιά του Παϊγκού και το βασιλιά του Σιάμ

Όλοι οι τύποι πρωτοκόλλου και όλες οι αυλικές τελετές του Παϊγκού είναι όμοιες με αυτές του Σαχρ Ναβ. Η μόνη διαφορά είναι ότι ο βασιλιάς του Σαχρ Ναβ έχει πια συνηθίσει στη συμπεριφορά, στην έκφραση και στους τρόπους του Μουγάλ. Πρόσφατα ο Σιαμέζος βασιλιάς απασχολήθηκε ιδιαίτερα για να επινοήσει μια κατάλληλη γέα μορφή και τυπικό της βασιλικής Αυλής. Έχει αρχίσει να ιππεύει και επιμελείται αρκετά τη δημόσια εμφάνισή του και τα εμβλήματατά του. Καθημερινά εγκαταλείπει το ανάκτορο για να πάει να κυνηγήσει, να ιππεύσει και να θαυμάσει τα αξιοθέατα.

Ωστόσο, ο βασιλιάς του Παϊγκού είναι το πλήρως αντίθετο. Κανένας δεν τον βλέπει, πλην των πριγκίπων και των υπουργών του. Μια φορά κατ' έτος, όταν αυτοί οι ειδικολάτρες έχουν μια θρησκευτική επέτειο, ο βασιλιάς εμφανίζεται και παραχωρεί ακρόαση στο κοινό. Οι έμποροι και οι ξένοι, που έρχονται στο Παϊγκού να δουν το βασιλιά για κάποιο συγκεκριμένο λόγο, πρέπει να περιμένουν μέχρι αυτή την ειδική μέρα. Τότε ο βασιλιάς μπαίνει σε ένα ιδιαίτερο ανάκτορο και κάθεται πάνω σ' έναν ειδικό θρόνο. Αυτό το ανάκτορο έχει ανεγερθεί σε ένα λαγκάδι χαμηλό, ώστε να επιτρέπεται στις δροσερές αύρες, που ωθούν τους γηραλέους ανθρώπους, να μπαίνουν και να βγαίνουν στο ανάκτορο ελεύθερα.

Οι έμποροι παρουσιάζουν τα εμπορεύματά τους

Οι έμποροι, που επισκέπτονται το Παϊγκού τον καιρό εκείνο, καλούνται στις ευρύχωρες, άνετες αίθουσες των ανακτόρων, για να έχουν ακρόαση. Εκθέτουν τιςπραμάτειες τους ενώπιον του μονάρχη, ακριβώς όπως κάνουν οι ξένοι έμποροι στο Ιράν. Οι διεργμηείς ορίζουν τις τιμές των διαφόρων προϊόντων, ενόσω οι έμποροι γονατίζουν οι ίδιοι, αποδίδοντας το τυπικό ουλούκ όπως στο Σαχρ Ναβ. Ο βασιλιάς δέχεται ό,τι έχουν φέρει και συλλογίζεται λίγο τις προτεινόμενες τιμές. Ύστερα πληρώνει τους ξένους με ρουμπίνια ελαφρώς μεγαλύτερης αξίας από την ανά περίπτωση προτεινόμενη τιμή.

Η γενναιοδωρία του βασιλιά

Το ρουμπίνι, το οποίο δίνεται για πληρωμή, διπλώνεται και σφραγίζεται εις τρόπον, ώστε να μη βλέπει εκείνη τη στιγμή ο έμπορος τι ακριβώς λαμβάνει ως πληρωμή. Τότε ο βασιλιάς δι-
λύει τη συγκέντρωση των εμπόρων, χωρίς να αποκαλύψει την αξία και την τιμή των πετραδιών. Όντως, οι βασιλιάδες από την άλλη πλευρά των ανέμων, και αυτό είναι γεγονός για όλους τους άλλους άπιστους, δεν έχουν αίσθηση της ύψιστης ιδιότητας της γενναιοδωρίας. Μπορούμε να θυμηθούμε όμως το σοφό στίχο «Γενναιοδωρία, είναι αυτή ένα δέντρο του Παραδείσου».

Η έλλειψη ψυχικών αγαθών και σωστού χαρακτήρα στους ειδωλολάτρες

Ακριβώς όπως ο άπιστος δεν ξέρει τι θα πει προσευχή και λατρεία του Θεού, του γενναιόδωρου Αποδέκτη των λατρειών, έτσι δεν έχει και την αίσθηση της απαιτούμενης οικονομίας των υψηλών δώρων, που η φύση χαρίζει. Δε γνωρίζει λοιπόν τον καρπό αυτού του δέντρου του Παραδείσου. Είναι για την ύψιστη δόξα του Θεού, όταν οι ειδωλολάτρες δεν αποκτούν το παραμικρό από τα υλικά αγαθά του κόσμου. Μακάρι να είναι όπως είναι, χαμένοι στη ζούγκλα της σύγχυσης.

Ο ειδωλολάτρης είναι ένας μισότρελος τσιγκούνης

Όταν ένας άπιστος πεθαίνει, δεν κληρονομούν οι συγγενείς τα χρήματα, ούτε και τα παίρνουν οι ρουλί, οι θρησκευτικοί ηγέτες αυτού του έθνους. Όταν λήγει η χαρά των χρημάτων και του πλούτου, ότι δεν έχει ξοδευτεί σε επιδιόρθωση ναών και κατασκευή ειδώλων, θάβεται κάτω από τα πόδια των ιερών αγαμάτων, που επιμελούνται οι ζωντανοί εις ανάμνησίν τους. Κάποιο μικρό ποσό ξοδεύεται για την καύση τους. Αλλιώς, δε χρησιμοποιούν τον πλούτο τους για κάτι το εποικοδομητικό.

Η ενδυμασία και η συμπεριφορά του βασιλιά

Ο βασιλιάς του Παϊγκού δεν έχει επαγγελματικό στρατό, ή έστω ένα ξεχωριστό σώμα υπηρετών και επιλέκτων αυλικών, ούτε διαθέτει βασιλικά ρούχα, ούτε συμπεριφέρεται με την αξιοπρέπεια ενός αληθινού βασιλιά. Οι ίδιοι οι εντόπιοι είναι ικανοποιημένοι με τη μικροσκοπική και πρόχειρη ενδυμασία τους και περπατούν με γυμνά πόδια. Δεν έχουν τη συνήθεια να φορούν καπέλα. Αντίθετα ως προς καθετί λογικό, αφήνουν τα μαλλιά τους πολύ μακριά.

Το ειδικό καπέλο του βασιλιά

Την ιδιαίτερη μέρα, που ο βασιλιάς παραχωρεί την ακρόαση, για μια ώρα, ή περίπου κάτι τέτοιο, φοράει ένα καπέλο, που μοιάζει με ρούχο κουκλοπαίκτη. Είναι ξύλινο και καλαμένιο, πλεγμένο και στο εξωτερικό επιχρυσωμένο με ένα ψιλό χρυσό φύλλο. Βάζει το καπέλο πάνω στο κεφάλι του αλλά φαίνεται να φοβάται ότι θα πέσει. Για να αποφύγει κάτι τέτοιο, το δένει με ένα κορδόνι, που περνάει στο σαγόνι του. Αυτό θυμίζει μάλλον το ύφασμα του τουρμπανιού που κρατάει το υπόλοιπο στο κεφάλι.

Η φορεσιά του βασιλιά

Η φορεσιά του βασιλιά έχει μανίκια σαν κι αυτά, που ταιριάζουν σε πανωφόρι, όμως όλη θυμίζει μάλλον μισοφόρι. Το πραγματικό μισοφόρι θυμίζει παντελονάκι παλαιστή, είναι όμως από χρυσούφαντο βελούδο. Ο βασιλιάς φέρει πάνω του όλα αυτά τα τσαρλατανικά ρούχα κατά τη γιορτή εκείνη και κατά την ακρόαση. Τις άλλες μέρες είναι γυμνός, ή φοράει τα μικροσκοπικά εκείνα ρούχα, όπως οι υπήκοοί του. Αφήνει επίσης μακριά μαλλιά.

Τα ρουμπίνια του βασιλιά

Ο βασιλιάς είχε συλλέξει μερικά ρουμπίνια από την προσωπική συλλογή ορυχείων, που διαθέτει, και όλος ο κόσμος

με όλους τους έμπειρους κοσμηματοπώλες του, δεν έχει ποτέ δει πιο εντυπωσιακά πετράδια. Είναι συνήθεια να διαθέτει αυτά τα επίλεκτα ρουμπίνια εκτεθειμένα μπροστά του πάνω σε ένα δίσκο.

Ο εργατικός Ιρανός και η συκιά

Η ακόλουθη ιστορία είναι μαρτυρία της έλλειψης κάθε αίσθησης δικαίου και της πολιτικής διακρίσεων, που χαρακτηρίζουν το βασιλιά. Ένας κάποιος Ιρανός έμπορος ήλθε και εγκαταστάθηκε στο Παϊγκού και για πολύ καιρό κοπίασε για να καλλιεργήσει μια συκιά. Μετά από πολλή προσπάθεια και κόπο, αυτό το φυτό έδωσε καρπό και ο καρπός έφθασε στην τελειότητα της ωριμότητας. Αυτό ήταν ο ευγενής καρπός, που ο Θεός ο πάνσοφος Κηπουρός, ανέμειξε από όπιο και ζαχαροκάλαμο, για να φτιάξει, και έδωσε στον Προφήτη, για να ορκιστεί σ' αυτά³⁶, ενώ παράλληλα, χάρη σ' αυτά, ομόρφυνε το τραπέζι της ζωής των θνητών.

Οι βασιλικοί υπουργοί γεύονται τα σύκα

Ο έμπορος έβαλε μερικά σύκα πάνω σε ένα δίσκο και τα έδωσε σε έναν από τους υπουργούς, δείχνοντας έτσι παραστατικά πόσο σωστό είναι το σοφό ρητό «Η ύαινα παίρνει πάντοτε το καλύτερο κομμάτι». Ο άπληστος υπουργός, ήταν ένα πραγματικό τσακάλι στην καρδιά του, καθώς συνήθιζε να τρώει ως επί το πλείστον ψητά φίδια, σαύρες, ψόφια πουλιά και άλλα είδη ψητά, ακόμη και σε επετείους και γιορτές. Ως εκ τούτου, η γεύση του ικανοποιήθηκε πάρα πολύ, όταν έφαγε ένα, και έστειλε και στους άλλους υπουργούς.

Οι υπουργοί πληροφορούν το βασιλιά

Σύμφωνοι όλοι τους, πήγαν στο βασιλιά και περιέγραψαν πόσο νόστιμο ήταν το νέο φρούτο, που ασφαλώς θα είχε φτάσει

36. Ο Μωάμεθ είχε ορκιστεί σε συκιά και σε ελιά. Ένα κεφάλαιο (σούρα) του Κορανίου τιτλοφορείται «συκιά».

κατευθείαν από τον Κήπο του Παραδείσου. Ζήτησαν τη συγκατάθεσή του, για να φέρουν μπροστά στη Μεγαλειότητά του το φρούτο, ώστε να καταδεχθεί να το φάει. Ο βασιλιάς απάντησε: «Πώς μπορείτε να νομίζετε ότι εγώ θα καταδεχθώ να φάω τα σκουπίδια που βρίσκονται στο σπίτι μας μύγας;» Ο βασιλιάς αυτός πάντοτε αποκαλεί τους ξένους σιχαμερές μύγες.

Ο βασιλιάς συμφωνεί

Όμως οι υπουργοί συνέχισαν να επιμένουν και ο βασιλιάς συγκατατέθηκε, λέγοντας: «Ωραία, θα δοκιμάσω το παράξενο φρούτο αλλά πάτε και φέρτε μου όλο το δέντρο. Ξεριζώστε το μαζί με τη ρίζα του και φυτέψτε το στο βασιλικό κήπο». Οι υπουργοί εξετέλεσαν τη διαταγή του.

Τριήμερη περίοδος για επανεκτίμηση της διαταγής

Μια από τις συνήθειες του βασιλιά, που αξίζει να επαινεθεί, είναι ότι, όταν δίνει μια σημαντική διαταγή, αυτή δεν μπαίνει σε εφαρμογή, πριν περάσουν τρεις ολόκληρες μέρες. Κατ' αυτό τον τρόπο υπάρχει μια κάποια μικρή πιθανότητα να αλλάξει ο βασιλιάς γνώμη και να ακυρώσει τη διαταγή. Ύστερα από τρεις μέρες, εάν υπάρχει λογική βάση στη διαταγή και όλοι οι σύμβουλοι είναι σύμφωνοι, η διαταγή εκτελείται. Εάν οι σύμβουλοι δε θεωρούν τη διαταγή σοφή και νομίζουν ότι υπάρχουν λάθη και κενά εν προκειμένω, έρχονται ενώπιον του βασιλιά και εκθέτουν την άποψή τους, πιέζοντας το βασιλιά να αλλάξει μυαλό. Ο βασιλιάς ακούει γενικά τη γνώμη τους με προσοχή και συχνά δέχεται τη συμβουλή τους.

Ο βασιλιάς κερδίζει πολλά χάρη στις συμβουλές

Σε πραγματικά δύσκολα θέματα ο βασιλιάς επαφίεται σε σοφούς και τους διατάσσει να εφαρμόσουν όποια πολιτική νομίζουν καλύτερη. Αυτή η τακτική είναι συνήθης και ανάμεσα στους Χριστιανούς βασιλείς, που δε δίνουν καμιά διαταγή για καμιά υπόθεση, χωρίς πρώτα να δεχθούν τη συμβουλή και τη συγκα-

τάθεση των υπουργών τους. Γι' αυτό το λόγο, το δέντρο της απόλυτης εξουσίας δεν έχει δώσει καρπούς θλίψης και μετάνοιας στον αγρό της μοναρχίας.

Κίνα

Η άλλη μεγάλη χώρα, που κείται κοντά στο Σαχρ Ναβ και οφείλει να περιληφθεί στην παρούσα αναφορά, είναι η πανίσχυρη Κίνα. Όταν οι μουσώνες φυσάνε δυνατά, ένα πλοίο από το Σιάμ φτάνει στο λιμάνι της Κίνας σε είκοσι μέρες, από εκεί όμως μέχρι την πρωτεύουσα στην ενδοχώρα υπολείπεται ένα ταξίδι σαράντα ημερών. Ο πληθυσμός της Κίνας είναι τεράστιος και λέγεται ότι υπάρχουν 1.029 διαφορετικές πόλεις, όλες πλούσιες και ευημερούσες. Η φημισμένη πόλη Χαν Μπαλίγ, για παράδειγμα, είναι τόσο μεγάλη, ώστε έχει μήκος δέκα φαρσάχ.

Ματσιίν

Προς χάριν της σαφήνειας πρέπει να τονιστεί στο παρόν σημείο ότι το Ματσιίν είναι μια χωριστή χώρα, που βρίσκεται στα σύνορα της Κίνας. Όπως ειδικοί επιστήμονες σημειώνουν, η ονομασία Ματσιίν προέρχεται από την έκφραση Μάχα Τσιν, που σήμαινε κάποτε Μείζων Κίνα, όμως σήμερα αυτές οι δυο χώρες είναι χωριστές και δεν πρέπει να συγχέονται.

Οι φημισμένες τέχνες της Κίνας

Πριν από καθετί άλλο οι γηγενείς κάτοικοι της Κίνας είναι γνωστοί για τις εξαιρετικές ικανότητές τους στη ζωγραφική και για το καλλιτεχνικό δαιμόνιό τους. Σε όλους αυτούς τους τομείς επιδίδονται καλύτερα από κάθε άλλο λαό στο παρελθόν και στο παρόν. Πραγματικά η όψη του θεατή είναι εντυπωσιασμένη μπροστά στα μεγαλοουργήματα των ζωγραφισμένων υφασμάτων και των χρυσοϋφασμένων έργων. Όπως και να έχει το πράγμα, επιστήμονες και σοφοί έχουν γράψει κείμενα πιο κομψά και πιο περίτεχνα από τον Μάνεντα και έχουν δώσει μια πλήρη εικόνα αυτής της χώρας.

Πρόσφατα γεγονότα

Είναι πιο σωστό για τον παρόντα συγγραφέα, αντί να επιχειρήσει να δώσει μια γενική περιγραφή, να δώσει μια αναφορά ορισμένων πρόσφατων συμβάντων σ' αυτές τις περιοχές. Ο ταπεινός συγγραφέας αισθάνεται ότι αυτά τα γεγονότα είναι άξια προσοχής και μάλλον άγνωστα στην Περσία. Ελπίζω ότι αυτή η αναφορά θα γίνει βάσει περαιτέρω κατανόησης για τους ειδικούς και μορφωμένους.

Ο Κινέζος Μους

Τα περιεχόμενα αυτής της σύντομης αναφοράς βασίζονται στις περιγραφές του γιου ενός Κινέζου υπουργού. Το όνομα του ευγενούς είναι Μους και βεβαίως δεν εστερείτο του πολύτιμου διακόσμου του ανθρώπου, της παιδείας και του σωστού νου. Ο Μους είχε μόλις γλιτώσει από τα νύχια της καταστροφής, που σαν μοχθηρές αγριόγατες οι κάτοικοι της Κίνας είχαν προσπαθήσει να εξαπολύσουν εναντίον του. Στο τέλος, κατέφυγε στο Σαχρ Ναβ και έκτοτε έχει χρησιμοποιηθεί στην υπηρεσία του Σιαμέζου βασιλιά.

Πανγκουσί

Σχετικά με την καταγωγή της Κίνας, ο καλός ευγενής Μους πίστευε ακράδαντα ότι ο πρώτος άνθρωπος, που διαμόρφωσε μια μόνιμη εγκατάσταση σ' αυτό το μέρος του κόσμου, ήταν κάποιος Πανγκουσί³⁷. Φαίνεται ότι οι Κινέζοι έχουν αναπτύξει ένα μεγάλο αριθμό μυθικών θεμάτων και σχετικών αφηγήσεων αναφορικά με το μυθικό αυτό ιδρυτή και τα πεπραγμένα του, χειρότερο από αυτό όμως είναι ότι δεν έχουν την παραμικρή ιδέα για τους προφήτες και αποστόλους του Θεού, ούτε για τον Αδάμ³⁸, τον πρώτο, ούτε τον Μωάμεθ, που ήταν η ένδοξη σφρα-

37. Ο Παν Κου, για τους αρχαίους Κινέζους, είχε χωρίσει τους ουρανοί από τη γη και δημιουργήσει τα άστρα, τα ζώα και τα φυτά.

38. Η έννοια των λέξεων Ναμπί, Ρασούλ και Πεϋγαμπέρ, δεν αποδίδεται σωστά από την ελληνική λέξη «προφήτης», η οποία δηλώνει την ικανότητα πρόρρησης (π.χ. Τειρεσίας, Πυθία). Αυτή η ικανότητα όμως είναι μια μόνον ανάμεσα σε

γίδα³⁹. Περιπλανώνται στο λάθος και έχουν απομακρυνθεί τόσο πολύ από την αλήθεια, ώστε να θεωρούν ότι ο Πανγκουσί είναι ο κύριος του σύμπαντος. Μέχρι σήμερα αυτοί οι άπιστοι κρατούν αγάλματα αυτού του ιδρυτή και τους αποδίδουν λατρεία στους ναούς. Η έκταση της άγνοιάς τους είναι τέτοια, ώστε να έχουν οδηγηθεί στην παράνοια ότι ο Πανγκουσί ουδέποτε πέθανε. Μιλούν γι' αυτόν σαν να είναι ζωντανός τώρα.

Ο πραγματικός ιδρυτής της Κίνας

Πραγματικά όλες τους οι απόψεις είναι καθαρή βλακεία. Σε

πολλές και, κυρίως, δεν είναι η πιο σημαντική. Η έννοια της ελληνικής λέξης σημαίνει ουσιαστικά το μάντη, όμως το καθεστώς της προφητείας δεν ήταν παρά ασυγκρίτως πιο σημαντικό από τη μαντεία και την τεχνική της μαντικής. Ρασούλ σημαίνει, όπως και οι άλλες δυο λέξεις, τον πάνσοφο άνθρωπο τρομερών και ασύλληπτων ικανοτήτων, τον οποίο επέλεξε ο Θεός ως κορυφαίο όργανό του για τη διευθέτηση και εξέλιξη της ανθρώπινης ιστορίας. Όχι απλώς είναι πιο σημαντικοί των ιερέων και, φυσικά των βασιλέων, αλλά είναι τα πιο καθοριστικά κοσμοϊστορικά πρόσωπα. Επειδή δεν υπήρχε άλλη πιο πρόσφορη λέξη στα ελληνικά οι Ο' επέλεξαν να αποκαλέσουν προφήτες τους Ηλία, Ιωνά κλπ. Η πιο παραδοσιακή εν προκειμένω λέξη, Ναμπί, χρησιμοποιείται στα εβραϊκά για πρώτη φορά για την περιγραφή αυτών των ανθρώπων και ετυμολογείται από το όνομα Ναμπού, έκφραση της Σοφίας του Θεού για το ασσυριακό μονοθεϊστικό ιερατείο και Θεός της σοφίας για το βαβυλωνιακό πολυθεϊστικό ιερατείο. Για το Ισλάμ προφήτες δεν είναι ο Μωυσής, ο Ηλίας, Δανιήλ, κλπ., μόνον αλλά και οι βασιλείς Δαβίδ και Σολομών, οι πατριάρχες Αβραάμ, Ισαάκ, Ισμαήλ, Ιακώβ, οι κορυφαίοι Νώε και Ενώχ, ο Ιησούς (ο οποίος δεν είναι ο Χριστός), βεβαίως ο Μωάμεθ, και θέμα υπάρχει μόνον για την περίπτωση του Αδάμ: άλλοι αρνούνται και άλλοι, όπως και ο συγγραφέας, δέχονται ότι ήταν προφήτης. Για την εβραϊκή θρησκεία ούτε Ιησούς ούτε Μωάμεθ είναι βέβαια «προφήτες», όμως δε γίνονται κυριολεκτικά, όπως στο Ισλάμ, δεκτοί ως προφήτες οι Πατριάρχες, οι Νώε, Ενώχ και Αδάμ, αν και βέβαια κάποιοι από όλους αυτούς και είχαν «προφητεύσει» και ήσαν, αδιαμφισβήτητα, κορυφαία επιλεγμένα από το Θεό πρόσωπα. Για το Ισλάμ προφήτης είναι και ο Ζωροάστρης, όχι όμως και ο Βούδας, ο Μάνης, ο Μαζδάκ, ο Καρτίρ και ο Σασάν, ιδρυτές θρησκειών. Διευκρινίζεται ότι οι μιάμηδες (Αλί, Χασάν, κλπ.) δεν είναι προφήτες, όπως άλλωστε και οι μαθητές προφητών δεν είναι προφήτες.

39. Ακριβώς επειδή ο Μωάμεθ είναι ο τελευταίος προφήτης («σφραγίδα προφητών») γι' αυτό και οι μιάμηδες δεν είναι προφήτες. Κοινή και για τους τρεις αυτούς μονοθεϊσμούς είναι η άποψη ότι ο Μεσσίας (με όποιον και αν κατά θρησκεία ταυτίζεται) δεν είναι προφήτης αλλά κάτι το αποκλειστικώς ιδιαίτερο και μοναδικό. Για το Ισλάμ δεν είναι σαφές αν είναι ανώτερος ή όχι του Μωάμεθ και τούτο διότι ο ρόλος του θα είναι η επιβολή των θέσεων του Μωάμεθ και εν γένει του Ισλάμ ανά τον κόσμο.

ιστορικά κείμενα αναφέρεται ότι ο Γιάφεθ Ιμπν Νουχ είχε ένα γιο ονόματι Τσιν. Είναι απόλυτα σαφές ότι ο Τσιν έφερε τον πολιτισμό σ' αυτές τις έρημες επικράτειες και έτσι από το όνομά του προέρχεται η λέξη Κίνα. Όντως, είναι χωρίς σεβασμό προς τη μνήμη του που οι Κινέζοι συνεχίζουν να σπαταλούν τη βασιλεία των απογόνων του μέσα στην ειδωλολατρία.

Τσανγκαπτσίν

Έτσι, καθώς η εξέλιξη της ιστορίας προχωρούσε, ο ένας μετά τον άλλον οι ηγεμόνες, που ανέβαιναν στο βασιλικό θρόνο, και οι μεγιστάνες της χώρας προέρχονταν από τη γραμμή του Τσιν. Όμως κάποτε ανέβηκε στο θρόνο ο Τσανγκαπτσίν, του οποίου το όνομα σημαίνει «διατηρητής του μεγαλειώδους θρόνου».

Όταν ένας ηγεμόνας παραδίδεται στην ακολασία⁴⁰

Όπως τα έφερε η τύχη, ο Τσανγκαπτσίν ξεπέρασε όλους τους προηγούμενους σε διαφθορά, καλλιεργώντας κάθε μορφή άσελγης και χυδαίας ικανοποίησης. Άφησε το σώμα του σε αδιάκοπη ηδονή και βούλιαξε στην οινοπνευματώδη άρνηση της αλήθειας.

Τα πάθη και οι επιθυμίες του δε γνώριζαν όρια. Από τη μια ώρα στην άλλη η ναρκομανής ψυχή καιγόταν στις φλόγες άγριας μουσικής και στροβιλιζόμενων χορευτριών.

Οι μέρες της παράφορης ζωής του πέρασαν στη γρήγορη διαδοχή ηδονών, που, όπως τα πολλά ποτήρια ακάθαρτου κρασιού, χύθηκαν από το κύπελλο της λησμοσύνης.

Η μοίρα, ο εξαίρετος αυτός μοναχός, δεν τον προειδοποίησε αλλά ξαφνικά άλλαξε τη μουσική κλειδα και το άσμα του βασιλικού πεπρωμένου σκιάστηκε στη δυσαρμονία και στην παραφωνία.

Χάρη στη βλακεία του, ο βασιλιάς έδωσε τον πιο άξιο υπουργό, τη Νόηση, αυτό το σύμβουλο ύπαρξης, και στη θέση του τοποθέτησε τους αυλικούς ευνοουμένους, την αυτοεκτίμηση και τη μωροδοξία.

40. Η περιγραφή απηχεί αφηγήσεις που διεδίδονταν στο Σιάμ αναφορικά με την πτώση των Μινγκ.

Ο βασιλιάς σιγά-σιγά απέστρεψε το πρόσωπό του από την πραγματική λατρεία του αληθινού Θεού, κατά την αποστροφή και την παρέκκλισή του έγειρε ξαφνικά και τελικά έπεσε από το θρόνο της δικαιοσύνης. Το χέρι του παράτησε το δυνατό κορδόνι του θείου νόμου και της τάξης και όλες του οι απασχολήσεις ζημίωσαν τους υπηκόους του και απομάκρυναν τη θεία χάρη.

Διεστραμμένοι σύμβουλοι εκμεταλλεύονται τον αδύναμο βασιλιά

Για συμβούλους, ο βασιλιάς διάλεξε άμυαλους ανθρώπους, που κορόιδευαν και καταχρώνταν τις απαιτήσεις του βασιλικού καθήκοντος, που απεκδύθηκαν των ευθυνών τους, ανθρώπους ολότελα στερούμενους των προτερημάτων της μόρφωσης και της παιδείας, της ανατροφής και της βασιλικής τιμής. Σύντομα ο βασιλιάς άρχισε να εμπιστεύεται σοβαρά κρατικά θέματα σ' αυτή την ομάδα των τρελών, από τους οποίους κανένας δεν μπορούσε να επιδείξει το παραμικρό σημείο ταλάντου και προσωπικής αξίας.

Χωρίς να μπουν στον κόπο να λιώσουν τον όποιο χρυσό των χαρακτήρων τους στη χοάνη της σοφής ανάλυσης, ενδοσκοπήσης και εξέτασης, τους διόρισε σε θέσεις σημαντικές και κρίσιμες, μεταφέροντας τα ηνία της κυβερνητικής δύναμης στα αδύναμα και αποτυχημένα χέρια τους.

Κάθε λεπτομέρεια των υποθέσεων του βασιλιά εξαρτήθηκε τελικά από την ανικανότητα των απατεώνων αυτών. Σύμφωνα με το ρητό «όποιος τρέφει συμπάθεια για έναν ανάξιο τρελό, ελπίζει να αποσπάσει ένα χαμόγελο από την κλαίουσα ιτιά», ο άφρων βασιλιάς οδηγήθηκε σε πλήρη αποτυχία.

Αποκαλύπτεται η πραγματική φύση των συμβούλων

Μια μαύρη μέρα ξημέρωνε στο βασίλειο της Κίνας. Τώρα πια εγκληματίες αναλάμβαναν θέσεις και ευθύνες. Αν και συγκρατιόνταν, ενόσω προσπαθούσαν να επεκτείνουν την επιρροή τους, μόλις τα νύχια τους μπήκαν στο σώμα της κρατικής εξουσίας, έριξαν το προσωπείο της μετριοπάθειας και του ευγενικού ισχυρισμού ως άχρηστο πέπλο. Ενώπιον όλου του κόσμου έδειξαν

τον πραγματικό χαρακτήρα τους σε όλη τη δηλητηριώδη χυδαιότητά του.

Σιγά-σιγά αυξήθηκε το θράσος τους και βήμα-βήμα το πόδι τους παρεξέκλινε από το μεγάλο και πολύτιμο χαλί της πρόνοιας και της σωστής σκέψης. «Εάν στην αρχή φαίνονται αξιόπιστοι, όσοι προέρχονται από τα χαμηλά στρώματα, σύντομα ρίχνουν το πέπλο και αποκαλύπτεται μια φύση απατεώνα». Αφού περιβληθούν με την εμπιστοσύνη ενός ηγεμόνα αυτά τα γουρούνια, αρχίζουν τη σταδιοδρομία τους καταπιέζοντας τους αθώους πολίτες.

Απατεώνες και δειλοί

Οι τρομερές πύλες της παρανομίας και του παράλογου νεωτερισμού ανοίχθηκαν διάπλατα και πρόβαλαν απειλητικά πλήθος αδίκων πράξεων και ανοσιουργήματα επιτελεσμένα ενάντια στους αγρότες και στο στρατό. Ένας άνθρωπος τάξης και αξιώματος δεν μπορούσε πια να ξεχωρίσει και δειλοί κυριαρχούσαν μέσα σε ένα κόσμο ξεδιάντροπο και τρελό.

Στα χρονικά του εγκλήματος και του ανοσιουργήματος, τέτοιες φύσεις υπήρξαν πάντοτε φημισμένες για τη σιχαμερή διαστροφή τους. Συνήθως ενώ μέχρι τότε έφριτταν, όταν τις άκουγαν σε αφηγήσεις, ξαφνικά γίνονταν δεκτές ως σωστά στοιχεία συμπεριφοράς. Μέρα με τη μέρα ο πληθυσμός υπέφερε από ολοένα περισσότερη αδικία και κακομεταχείριση.

Εκτελούνται οι καλοί αξιωματούχοι

Ό,τι συνέβηκε στη συνέχεια, μπορεί να θεωρηθεί άπιστευτο, αλλά, όπως ένας τσιγκούνης λυσσάει από θυμό, εάν μια μύγα κλέψει μια σταγόνα από το ποτήρι του, έτσι και ταπεινοί και ανάξιοι δεν μπορούν να βλέπουν την επιτυχία του τίμιου ανθρώπου. Σύμφωνα με όλα αυτά οι καινούργιοι αυτοί αξιωματούχοι συγκρούστηκαν με τους παλιούς, περιορίζοντας τους από παλιά προσδιορισμένους μισθούς όλων. Όντως, ό,τι μορφή τρέλας υπάρχει στο σκοτεινό κόσμο της σκέψης, αυτοί οι προδότες έφεραν στο φως, στο θέατρο της πραγματικότητας.

Άνθρωποι με πείρα και γνώση, που είχαν αποκτήσει ιδιαίτε-

ρες ικανότητες στη διάρκεια μακρών ετών υπηρεσίας, πιάστηκαν στην παγίδα περίπλοκων εμπνεύσεων συνωμοσιών και το αποτέλεσμα υπήρξε αναπόφευκτο. Συνένοχοί τους αυλικοί έπαιρναν επίσης το πάνω χέρι. Νομοταγείς και πιστοί σύμβουλοι αντιμετώπιζαν πολλές κατηγορίες και ξαφνικά ενώπιον του βασιλιά τους απαγορευόταν η ομιλία και καταδικάζονταν σε θάνατο.

Έτσι, σε σύντομο χρονικό διάστημα όλων των τιμών ανθρώπων τα χέρια δέθηκαν και τσακίστηκαν, οι ίδιοι μάλιστα αποσύρθηκαν από τα κοινά.

Λιμοί και παρομοιώσεις λιμών

Όταν όμως η τυραννία και η καταπίεση έφτασαν σε μια πρωτοφανή κορυφή, ξέσπασε ένας λιμός, ο οποίος πρόβαλε το κεφάλι του τρομερά πάνω από το έδαφος της φτώχειας. Δεν είχε βρέξει ούτε μια σταγόνα σε καμιά απολύτως επαρχία της χώρας. Τα σύννεφα είχαν αρνηθεί να στάξουν το παραμικρό, σαν μια μητέρα που αρνείται να αφήσει να πέσουν από τα στήθη της σταγόνες φιλευσπλαχνίας. Το λίκνο-γη διψασμένο κραύγαζε χωρίς αποτέλεσμα.

Η ανομβρία πήρε μεγάλη έκταση και οι λίμνες της Κίνας ξεραθήκαν, όπως τα μάτια μιας σκληρόκαρδης κακούργας γυναίκας, που δε συγκινείται καθόλου από τις ικεσίες του ερωτευμένου.

Ο Θεός, ο παντοδύναμος Τιμωρός, κατέβασε κάτω τη φωτιά του θυμού του, πάνω στη σοδειά των πράξεων των απίστων. Σύννεφα καπνού θλίψης στριφογύρισαν από ψηλά, καθώς βγήκαν από τα στήθη των πεινασμένων κατοίκων. Παντού καπνοί βασάνων σηκώθηκαν στον αέρα, για να εξαφανιστούν και να διαλυθούν κι αυτά με τη σειρά τους σαν τις εύθραυστες μέρες της ανούσιας ζωής ενός Κινέζου.

Η ρίζα της υπομονής και της επιμονής κόπηκε πάνω στη γη από τη θύελλα της πείνας και των βασάνων. Εκείνη τη χρονιά έπεσε τέτοια ξηρασία, που το στάχυ μαύρισε σαν τα μάτια των ερωτευμένων και σχημάτισε ξεραμένες μπουκλες.

Εκείνες οι μέρες της ξηρασίας ήταν βασανιστικές για το λαμό του καθενός, που οι άνθρωποι της διαφθοράς έσχισαν τα βρομωμένα στο κρασί ρούχα τους.

Εκτός από το χλομό ψωμάκι της σελήνης υπήρχε κάποιο ψί-

χουλο πουθενά αλλού; Ο κόσμος παρακαλούσε ολόθερμα, όμως ψωμί δε βρισκόταν πουθενά. Στον ουρανό το άσπρο φεγγάρι εμφανίζεται σαν ένα φαρδύ ψίχουλο αλλά η όραση αυτών, που την ποθούν, τους κάνει να το εκλαμβάνουν ως ημισέληνο. Το μάτι πεινασμένων ανθρώπων έχει καταφάει το χλομό ψίχουλο της σελήνης και οι σκοτεινοί ουρανοί έμειναν μόνοι τους να γευθούν το δείπνο τους σ' έναν έρημο ουρανό.

Οι διεστραμμένοι Κινέζοι έχασαν κάθε φυσιολογική υγρασία, ώστε τρίχες να μη φυτρώνουν πια στα πόδια της χώρας, που δεν είναι τίποτα άλλο από τους αγρούς της όμορφης Κίνας.

Η ξηρασία έφθασε στο βαθμό που η δροσερή ανατολή στα μάγουλα ανθρών αγοριών μεταμορφώθηκε σε μαύρα, σκληρά γένια, λόγω της έλλειψης της δροσιάς.

Πληγωμένο βαριά, το περίφημο ρουμπίνι του Μπανταχσάν⁴¹ επιθύμησε ψυχρό, δροσερό νερό και έσταξε το αίμα της απλήρωτης αγάπης στο συκώτι του και από τότε διατηρεί μια πολύ πιο κόκκινη όψη.

Το όστρακο του Ομάν θρήνησε, ζητώντας παθιασμένα τις περιζήτητες σταγόνες βροχής και το μάτι της καρδιάς του έπλασε τη λαμπερή σταγόνα του: το μαργαριτάρι.

Όσο και αν οι Φύλακες του Ουρανού μαστίγωναν τα σύννεφα με κεραυνούς και όσο και αν τα σύννεφα κοκκίνιζαν στο εσπερινό θαμπερό φως, ουδέποτε οι φυλακισμένοι έβγαλαν μια κραυγή, ουδέποτε έχυσαν το παραμικρό δάκρυ.

Καθώς κανένα σύννεφο δεν έφερε βροχή, πίστεψαν πολλοί ότι το περιπλανώμενο σημείο του Υδροχόου είχε εξαφανιστεί για πάντα. Ακόμη και αν ένα μικρό σύννεφο διερχόταν από τον ουρανό, ήταν πάντοτε ξερό σαν ένα κομμάτι χαρτί.

Ο Φοίνικας της καταστροφής

Σ' αυτή τη χώρα της ερήμωσης και των ερειπίων τίποτα πια δε φύτρωνε εκτός από τα λιγοστά νύχια των ανθρώπων. Κάθε σπόρος διασκορπιζόταν στο χέρσο έδαφος, έπεφτε στην ίδια θλιβερή θέση και τελικά εκεί φύτρωνε ένα τεράστιο φοινικόδεντρο. Δόξα στο Θεό, του οποίου ο θυμός δημιουργεί ένα δυνατό και ρωμαλέο δέντρο, που μπορεί να ρίχνει τη σκιά του σε πλήθος

41. Περιοχή του σημερινού Αφγανιστάν με πολλά ορυχεία ρουμπινιών.

χωρών! Για ποιο δέντρο μιλάω; Το φοινικόδεντρο της έσχατης πείνας, του οποίου κάθε φύλλο είναι μια ιδιαίτερη μέρα αθλιότητας και κακοτυχίας.

Δεν υπήρχαν πηγές που να αναδύουν δροσερό, καθαρό νερό. Υπήρχαν μόνον τα ανθρώπινα δάκρυα αναμειγμένα με το αίμα της θλίψης.

Δε βοήθησε σε τίποτα τον ευσεβή ζητιάνο η επίδειξη του άδειου πιάτου του μέσα από τα κουρέλια και τη σιωπή της φτώχειας του, διότι οι διαπεραστικές κραυγές των κοινών ανθρώπων, που είναι, σε απελπισία, οδηγούν συνήθως απαιτήσεις γενναιοδωρίας ενώπιον των πλούσιων.

Οι άνθρωποι είναι υποχρεωμένοι να ικανοποιούνται με όποια τροφή βρισκόταν διαθέσιμη, το κεμπάπ των καρδιών και των συκωτιών, που καίγονται στις φλόγες της πείνας.

Παντού άνθρωποι κείτονταν απλωμένοι κατά γης, με τα βλέφαρά τους σφραγισμένα από εξάντληση. Και επειδή έβλεπαν τη γύμνια των διπλανών τους, τα βλέφαρά τους μισόκλειναν μέσα στην τύφλα.

Φορολογία και καταπίεση

Η πείνα είχε φθάσει στο τελικό στάδιο. Μέχρι στιγμής οι διεφθαρμένοι επόπτες της ανθρώπινης κατάστασης διέφυγαν από το φρουρό της συνειδητότητας τόσο συχνά και φυγοδίκησαν, παίρνοντας μαζί τους τόση τροφή από τις αποθήκες τροφίμων του σώματος, ώστε οι δυσσαρεστημένοι αγρότες του σώματος, τα μέλη του, εγκατέλειψαν τη δουλειά στους ορυζώνες της ζωής.

Και όμως ήταν ακριβώς εκείνη τη στιγμή που η σιχαμερή στρούγκα, η οποία λυμαινόταν το κράτος, διάλεξε να ανοίξει τους λογαριασμούς της καταπίεσης και της παρανομίας. Διόρισαν ορδές εφόρων, το επάγγελμα των οποίων ήταν να αφαιρούν εισόδημα από την ανύπαρκτη σοδειά εκείνου του έτους λιμού.

Ασχέτως πόσο συχνά οι δυστυχείς αυτοί αγρότες εξέθιταν την φτώχεια τους στα κρατικά κιτάπια, το δικαίωμά τους για εξαίρεση ή μείωση φόρων καταργήθηκε. Μόνο διαταγές, που όριζαν, αύξαναν τους παλιούς και επέβαλλαν νέους φόρους εξεδίδονταν. Ο βασιλιάς ήταν συνεχώς σε πλήρη άγνοια του τι συνέβαινε, όπως άλλωστε αγνοούσε και το ρητό «Όταν ο βασιλιάς είναι πλαδαρός στο νόμο και στο δίκαιο, όλες οι επαρχίες, η μια μετά την άλλη, πέφτουν στο τσακάλι και στην ακρίδα».

Οι αγρότες στρέφονται σε ένα πλούσιο άνθρωπο για βοήθεια

Τελικά η κατάσταση έφθασε σε τέτοιο σημείο, που οι αγρότες όλων των περιοχών δεν μπορούσαν να αντέξουν πια καθόλου. Συγκεντρώθηκαν όλοι μαζί και έθεσαν το ταπεινό νόμισμά τους στο κοινό πουργί της φιλίας. Καθώς όμως δεν μπορούσαν μόνοι τους πήγαν στο σπίτι ενός πλούσιου κατοίκου μιας πόλης. Τότε έπαιξαν τις διαπεραστικές φλογέρες του θρήνου και την κινεζική άρπα του παραπόνου, όλοι μαζί τραγουδώντας: «Κοιτάξτε, βουλιάξαμε στην φτώχεια και δεν έχουμε γλώσσα, που μπορεί να φτάσει στο βασιλιά. Δεν υπάρχει ελπίδα, εκτός αν ένας άνθρωπος ευγενικής καρδιάς μας προσφέρει τη βοήθειά του και αν οι γενναιόδωροι δεν περιμένουν να χυθούν δάκρυα ικεσίας στα μάγουλα των φτωχών».

Βοήθεια έρχεται επιτέλους!

Ο ευγενής άνθρωπος, τον οποίο προσέγγισαν, αντέδρασε με κατανόηση, ενδιαφέρον και συγκίνηση. Εις απάντησιν έπαιξε το στρογγυλό ταμπούρλο, που σχημάτιζε η συγκέντρωση όλων των βασανισμένων φτωχών, και το χτύπησε με το ευσπλαχνικό ραβδί της γενναιοδωρίας. Μπροστά στις θλιμμένες παραταγμένες ενώπιόν του όψεις άνοιξε διάπλατα τις πύλες των αποθηκών δώρων και ευδαιμονίας. Χωρίς να ζητήσει ενέχυρο ή ανταπόδοση, τους έδωσε ό,τι είχαν ανάγκη, χρήματα για τα δάνειά τους ή τις φορολογικές υποχρεώσεις και εφόδια για την καθημερινή ζωή τους.

Ο ευγενής πλούσιος κατασυκοφαντείται

Όταν τα νέα αυτών των γεγονότων έφτασαν στον κυβερνήτη και στους υπουργούς του βασιλιά, καταλήφθηκαν από τρομερή ζήλια. Η διάθεση της απληστίας τους προσβλήθηκε από αυτόν τον ευγενή, που δε χρησιμοποίησε τα χέρια του, για να εκμεταλλευθεί τους καταπιεσμένους αγρότες. Για να αναμοχλεύσει τη φλόγα της διχόνοιας ο κυβερνήτης έστειλε ένα γράμμα και δήλωσε «Κάποιος άνθρωπος απασχολείται ενεργώς με την ενδυνάμωση του αέρα της ανεξαρτησίας και προσπαθεί να εγκαθιδρύ-

σει τη δική του ηγεμονία. Αδιαφόρησε για κάθε έννοια υποταγής στη βασιλική αρχή σας».

Οι αγρότες συνασπίζονται γύρω από τον ηγέτη τους

Οι κρατικές αρχές δεν μπόηκαν στον κόπο να ερευνήσουν την αλήθεια της αναφοράς αυτής αλλά αμέσως επέβαλαν ένα τεράστιο πρόστιμο στον ευγενή άνθρωπο. Ένας αξιωματούχος στάλθηκε να πάρει το ποσό και ο άνθρωπος δεν μπορούσε να αρνηθεί να πληρώσει, από τότε όμως οι αγρότες της επαρχίας προσέφεραν στον ευγενή αυτό άνθρωπο την ψυχή τους και προετοιμάστηκαν να ακολουθήσουν κάθε διαταγή του, σύμφωνα με το ρητό «Η γενναιότητα κάνει έναν άνθρωπο σκλάβο σου».

Σ' αυτό το σημείο η καταπίεση είχε φθάσει στο ζενίθ και μια δραστική αλλαγή ήταν απόλυτη ανάγκη για όλους. Όταν οι κάτοικοι αυτής της επαρχίας σήκωσαν τα κεφάλια τους και είδαν τι συνέβαινε στις τριγύρω περιοχές, τρόμαξαν, καθώς διαπίστωσαν πόσες χιλιάδες ψυχές είχαν βουλιάξει, χωρίς να το καταλαβαίνουν, στην αθλιότητα και στα βάσανα. Εφόσον η απελπισία ήταν γενική, ο πλούσιος και ευγενής άνθρωπος έστειλε γράμματα σε όλους τους ανθρώπους, που είχαν κάποια δύναμη και περνούσε ο λόγος τους σε όλη τη χώρα, και τους πρότεινε να συνενώσουν τις δυνάμεις τους και να δραστηριοποιηθούν αμέσως.

Μια συμμαχία

Μια συμφωνία συμπήχθηκε ανάμεσα σε πολλούς ισχυρούς παράγοντες και ο κάθε ένας συγκέντρωσε ένα προσδιορισμένο αριθμό αντρών, με στόχο να ανατρέψουν τις τοπικές αρχές και να κατακτήσουν όλες τις επαρχίες. Η πρόθεση ήταν, μόλις αναλάβουν την κυβέρνηση στα χέρια τους, να χρησιμοποιήσουν κάθε μέσο, ώστε να θεραπεύσουν τα πολλά δεινά της χώρας τους.

Οι επαρχίες επαναστατούν

Συνέβηκε το βέλος των υγιών σκέψεων και ιδεών τους να χτυπήσει σωστά τον επιθυμητό στόχο. Δεν είχαν λαδώσει κανένα

και τα μέσα, που χρησιμοποιήσαν, ήσαν σωστά. Γρήγορα κέρδισαν τον πλήρη έλεγχο των περισσότερων τμημάτων της χώρας. Τα χέρια της εξουσίας τους ήταν στιβαρά και απέκτησαν τον έλεγχο σε κάθε μέρος. Ένα-ένα έφταναν τα καλά νέα της τοπικής επιτυχίας της κάθε μιας ομάδας και της επίτευξης της ανεξαρτησίας στον ευγενή και γενναιόδωρο κύριο. Αυτή τη στιγμή εθεωρείτο πια ως ο πιο σημαντικός άνθρωπος στην Κίνα.

Οι επαρχίες ενώνονται

Για να γιορτάσουν τη νίκη ο προαναφερθείς κύριος και οι συνεργάτες του, εξετέλεσαν τον κυβερνήτη, που είχε προξενήσει την τόση ταραχή. Ύστερα ο πλούσιος ευγενής ενδιαφέρθηκε να ενώσει τις ανεξάρτητες επαρχίες. Ο ίδιος και οι άνθρωποί του καθάρισαν όλη τη χώρα από τα υπόλοιπα της στρούγκας των καθαρμάτων, οι πόλεις και τα κάστρα τους δέχθηκαν θερμώς στην περιοδεία τους και, όταν όλες οι επαρχίες προσχώρησαν στο κίνημα, η περιοδεία κατέληξε στην πρωτεύουσα.

Άλλα γεγονότα στην πρωτεύουσα

Αν και τα ανησυχητικά καθέκαστα σταθερά έφθαναν στη βασιλική Αυλή, οι διεστραμμένοι υπουργοί σφράγιζαν κάθε λεπτομέρεια και απέκρυπταν την αλήθεια από το βασιλιά από φόβο, μήπως τα πράγματα στραφούν εναντίον τους. Έτσι, ο καθένας στην πρωτεύουσα παρέμενε σιωπηλός και ζούσε μέσα σε ένα καθημερινό τρόμο. Κατά το πρόσφατο παρελθόν ο στρατός του βασιλιά δεν ήταν αναγκαίος για άμυνα και συνεπώς τα στρατεύματα δεν είχαν τελευταία πληρωθεί. Εάν ένας στρατιώτης διατασσόταν σε τέτοια κατάσταση να πάει στη μάχη; θα εγκατέλειπε τις γραμμές και θα κατέφευγε στις αντίπαλες τάξεις στρατού. Η περίπτωση περιγράφεται από το στίχο:

*Μια πλούσια χώρα, μεγάλη και πλατιά,
με αθώους χωρικούς
προδομένους απ' το δικό τους βασιλιά.*

Ο επαναστατικός στρατός προσεγγίζει στην πρωτεύουσα

Έτσι, οι χωρικοί είχαν προσχωρήσει παντού στους επαναστάτες. Ήταν το καλύτερο, που μπορούσαν να κάνουν, διότι ο επαναστατικός στρατός τους δεχόταν με ευγένεια και τους έδινε ένα κάποιο ποσό. Μέρα με τη μέρα ο αριθμός των λιποτακτών του τακτικού στρατού μεγάλωνε και σύντομα οι προωθούμενοι επαναστάτες διέθεταν τεράστιο στρατό. Δεν υπήρχε άλλωστε και αντίσταση υπέρ του βασιλιά από πουθενά.

Ο βασιλιάς αγνοεί όλες τις προειδοποιήσεις

Λίγοι ευγενείς προσπάθησαν να προειδοποιήσουν το βασιλιά και να τον πληροφορήσουν για τα καθέκαστα, λέγοντας: «Ο Αλέξανδρος⁴² είπε στον Κινέζο βασιλιά ότι η δύναμη δε βασίζεται στην τεμπελιά». Όμως ο βασιλιάς δεν έδινε σημασία στα λόγια τους και δεν προσπάθησε να διαφύγει από τις ποταπές συνήθειες των γλεντιών και των ηδονών του. Συχνά μάλιστα ο βασιλιάς απέρριπτε τις αναφορές τους ως βρομερά ψέματα. Η κατάσταση δεν μπορούσε να συνεχιστεί επί πολύ έτσι. Στο τέλος μια πελώρια ορδή ανθρώπων συγκεντρώθηκε και έφτασε από κάθε μέρος στην πρωτεύουσα.

Ο βασιλιάς εγκαταλείπεται στους επαναστάτες

Νέα κατέφθασαν στην Αυλή ότι πάνω από εκατό χιλιάδες άνθρωποι είχαν πάρει το δρόμο της πρωτεύουσας. Οι διεστραμμένοι υπουργοί, τα βασικά μέλη της προαναφερμένης στραύγας, τρομοκρατήθηκαν ιδιαίτερα, όπως άλλωστε η παροιμία μας αναφέρει σχετικά «Ο προδότης είναι δειλός». Επέλεξαν λοιπόν ως λύση τη φυγή, διασκορπιζόμενοι σε πολλά μέρη. Σύντομα οι κα-

42. Ο Μέγας Αλέξανδρος κατά το περσικό εθνικό έπος Σαχναμέ του Φερντοουσί έφθασε και στην Κίνα, όπου συνομίλησε με το βασιλιά Φαγφούρ (πρόσωπο ιστορικάς μη δυνάμενο να ταυτιστεί). Το στοιχείο ιστορικάς είναι αναληθές, μυθικάς όμως είναι αληθές, καθώς τονίζει την τάση δημιουργίας ενός οικουμενιστικού κράτους με κατάργηση των εθνών και των εθνικών διαφορών. Έχουμε λοιπόν προβολή περσικών μύθων στα τεκταινόμενα στην Κίνα!

τακτητές έφθασαν στην πρωτεύουσα, κατέκλυσαν τους δρόμους της και ήσαν έτοιμοι να διεισδύσουν στο ανάκτορο. Ο βασιλιάς αντιλήφθηκε τη μοιραία κατάσταση. Όλοι οι υπουργοί του είχαν φύγει και ο ίδιος είχε εγκαταλειφθεί στις δικές του επινοήσεις.

Ο βασιλιάς φεύγει

Τότε, πάνω στο σκάκι των γεγονότων, ο βασιλιάς θεώρησε τον εαυτό του ως ματ από τους αξιωματικούς της παράφορης σύγχυσης. Η βασίλισσά του, η λογική του, αποφάσισε τότε να φύγει πεζή, σαν ένα πiónι, και να βρει καταφύγιο σε ένα κοντινό φρούριο. Κάποιος από τους ευνούχους της Αυλής συνόδευε το βασιλιά, ακολουθώντας τον από πίσω σαν τη μαύρη τύχη εκείνης της ημέρας.

Ο βασιλιάς καταλαμβάνεται από φόβο

Έτσι, δυο φυγάδες, ο βασιλιάς και ο ευνούχος, πήγαν μέχρι το κάστρο, που είχε ανεγερθεί στις πλαγιές ενός άγριου βουνού. Όταν όμως οι δυνατές κραυγές και ο θόρυβος των στρατιωτών, που έρχονταν, πλησίασε στα αυτιά του βασιλιά, η υπομονή του κάμφθηκε, σαν μια συντριβόμενη ασίδα, κάτω από το τρομερό άγχος. Το φοινικόδεντρο της υπομονής και της επιμονής του είχε πια τελείως ξεριζωθεί. Η ρυθμική μελωδία των φωνών τους συνενώθηκε με την παράνοια της διαφυγής και του έστριψε στην κυριολεξία. Το εκστατικό τραγούδι ήχησε δυνατά: «Ο άνθρωπος, που ψάχνει μια εύκολη ζωή, δεν πρέπει να περιζωσθεί την ευθύνη της κυβέρνησης».

Το δέντρο της σπασμένης υπομονής

Αυτό το θέμα εξώθησε το βασιλιά να λύσει τη βασιλική ζώνη του. Έδεσε το ένα άκρο της σε ένα κλαδί στο δέντρο της σπασμένης υπομονής και βιαστικά προσέδεσε το άλλο στο λαϊμό της υποταγής του. Έτσι, τοποθέτησε το κεφάλι του κάτω από το βαρύ πόδι της εκδίκησης και παρέδωσε τη γλυκιά ψυχή του σε ένα πικρό τέλος. Ότι κακό έκανε στον εγκόσμιο οίκο της αντα-

μοιβής, δούλεψε μόνον εναντίον του και ενάντια σε κανέναν άλλο.

Με το δυνατό σκοινί της μεγαλαυχίας και το γερό δέντρο της τιμής του οδήγησε την ειδωλολατρική ψυχή του έξω από τον οίκο αυτού του κόσμου στο χώρο των τελικών υπολογισμών. Όπως τα δαυμονικά αμαρτήματα, που ακολούθησαν το βασιλιά στο υπερπέραν, ο ευνούχος ακολούθησε τον κύριό του και με τον ίδιο τρόπο παρέδωσε το πνεύμα του στον ιερό Τιμητή, του Συλλέκτη όλων των ψυχών⁴³.

Η διαθήκη και η τελευταία επιθυμία του βασιλιά

Ωστόσο, πριν ο βασιλιάς δώσει το οριστικό τέλος στη ζωή του, ένωσε τόσο έντονη μετάνοια, που δάγκωσε μέχρι να ματώσει το δάχτυλό του. Με το αίμα του για μελάνι και το δάχτυλό του για πένα έγραψε μια τελευταία διαθήκη στο κάτω άκρο του ρούχου του.

Μια από τις τελευταίες επιθυμίες του ήταν: «Μην αποδώσετε τις συμφορές αυτού του βασιλείου μόνο σε μένα. Δώστε το τμήμα ευθυνών, που τους αναλογεί στους συμβούλους μου. Ούτε και η οικογένειά μου πρέπει να κατηγορηθεί για όλα αυτά τα δυσάρεστα γεγονότα. Τώρα που εγώ έφυγα, συμπεριφερθείτε τους, όπως μου συμπεριφερθήκατε πάντοτε εμένα, αποδώστε τους τιμή και σεβασμό, διατηρήστε την αξιοπρέπειά τους».

Καταφθάνουν οι στρατιώτες

Σε λίγη ώρα οι στρατιώτες μπήκαν στο κάστρο και ύστερα από σύντομη επιτόπια έρευνα βρήκαν το νεκρό βασιλιά στο σημείο, όπου είχε κρεμαστεί μαζί με τον ευνούχο. Διάβασαν το υστερόγραφο, που είχε σημειωθεί πάνω στα ρούχα του, και πριν περάσει πολύς χρόνος κυνήγησαν, συνέλαβαν και εξετέλεσαν όλους τους υπουργούς του.

43. Διά πυράς θάνατος είναι τιμητικός για έναν Πέρση, οπότε η αυτοκτονία παίρνει πλην άλλων τη μορφή του απαγχονισμού.

Μετά την επανάσταση

Όταν όλες οι πολεμικές επαναστατικές δραστηριότητες πήραν ένα τέλος, οι κατακτητές συγκέντρωσαν μπροστά τους ανθρώπους της σοφίας, της γνώσης και της πείρας, ανθρώπους διακρινόμενους ανάμεσα στον κόσμο. Όλα αυτά τα πρόσωπα διορίστηκαν σε θέσεις στη νέα κυβέρνηση και ο καθένας χρησιμοποιήθηκε σύμφωνα με τα ιδιαίτερα таланτά τους και την εκπαίδευση ενός εκάστου από αυτούς. Έτσι, οι κρατικές υποθέσεις ανατέθηκαν σε καλά χέρια, η τάξη επανήλθε, ο ηγεμόνας των επαναστατικών δυνάμεων συγκάλωσε μια μεγάλη συνέλευση και, πιστεύοντας ότι είχε φτάσει η κατάλληλη ώρα, εξέφρασε την επιθυμία του να ανέλθει στο θρόνο της απόλυτης μοναρχίας. Κανένας δεν του αντιτέθηκε και τότε άρχισε εκεί η τελετή της στέψης.

Η φωνή του Θεού

Ωστόσο, όταν ο ευγενής αυτός άνθρωπος προσέγγισε στο θρόνο και έβαλε το στέμμα στο κεφάλι του, πριν καθίσει σ' αυτή την υψηλή θέση, μια μυστική φωνή, σταλμένη από το Θεό, την αθέατη πηγή κάθε έμπνευσης, μπήκε στο αυτί του: «Απομακρύνσου από το βασιλικό θρόνο. Μόνο liontάρια ταιριάζουν να κάθονται εκεί και να κοιτούν προς τα κάτω από τέτοιες υψηλές θέσεις. Αυτή δεν είναι θέση για ένα τρελό, που φουσκώνει καμαρώνοντας παραγεμισμένος με μάταια σχέδια». Στη συνέχεια άκουσε τις γραμμές: «Στραβοφόρεσες βιαστικά αυτό το καπέλο, αυτό όμως είναι ένα βαρύ στέμμα φτιαγμένο για ένα βασιλιά με ισχυρούς ώμους»⁴⁴.

Θεόσταλος πονοκέφαλος

Με αυτές τις προειδοποιήσεις να ηχούν στα αυτιά του ο ευγενής άνθρωπος διατηρούσε ακόμη την πρόθεση να ανέλθει στο θρόνο, όμως ο Θεός, ο πάνσοφος Θεραπευτής, εκσφενδόνισε εναντίον του ένα βαρύτατο πονοκέφαλο και έτσι ο κυβερνήτης

44. Γνωστοί στίχοι του Χαφέζ.

της ύπαρξης του ανθρώπου κόντευε να παραιτηθεί από το θρόνο της ζωής. Ο πόνος ήταν τόσο ανυπόφορος, που τον έκανε να πέσει κάτω από τα σκαλοπάτια του θρόνου. Κείτονταν ξαπλωμένος στο δάπεδο σε μια τρομερή ζάλη, σύντομα όμως έβγαλε το στέμμα από το κεφάλι του και ο μεγάλος Θεραπευτής απομάκρυνε τον πονοκέφαλο, σαν να ήταν ένα καπέλο που δεν εφάρμοζε καλά αλλά έσφιγγε πολύ.

Το βάρος της βασιλείας

Συγχισμένος ο ευγενής συνέχισε για ένα μήνα να σκέφτεται πώς και με ποιο μέσο θα ανέλθει στο Θρόνο, κάθε φορά όμως, που προσέγγιζε το πρώτο σκαλοπάτι, τον χτυπούσε η ίδια ασθένεια, ο πονοκέφαλος των εγκεφαλικών φιλοδοξιών. Έτσι, δεν μπορούσε να υποφέρει το τρομερό βάρος της βασιλείας και, πραγματικά, έχει γραφεί. «Εάν δεν κόστιζε κόπο και πόνο στο κεφάλι του ηγεμόνα η κυβέρνηση της χώρας του, ο κύριός του, ο Ουρανός, δε θα άπλωνε πάνω στο μέτωπό του το καταπραϋντικό χρίσμα του Γαλαξία».

Ένας καλός σύμβουλος είναι ένας διδάκτωρ της κυβέρνησης

Σοφοί κρατικοί σύμβουλοι είναι οι διδάκτορες, που θεραπεύουν κάθε προβληματική κατάσταση, καταδεικνύουν το βάλσαμο της σωστής διαχείρισης, το καθαρτικό της καθαρής σκέψης τους, τα δισκία της γλυκιάς ανάρρωσης και το καταπραϋντικό λάδι αμυγδάλου, που απομακρύνει την αρνητική ένταση και τη στένωση. Αυτά τα παραδοσιακά μέτρα υγιεινής θεραπεύουν όλους.

Το χρυσό στέμμα της ηγεμονίας δεν είναι μια περικεφαλαία που προσφέρει προστασία στο κεφάλι. Όντως, ο άνθρωπος, που φοράει το στέμμα ενός ηγεμόνα, φέρει το βάρος πολλών κεφαλιών πάνω στο σβέροκο.

Η συμβουλή των θεραπευτών

Όταν λοιπόν συνέβηκαν όλα αυτά, οι γιατροί πληροφορήσαν το μελλοντικό βασιλιά: «Η μόνη θεραπεία είναι να απαλλάξεις το κεφάλι σου από τις φροντίδες της κυβέρνησης. Αλλιώς, είσαι καταδικασμένος να μην ξεφύγεις από αυτή την παγίδα και με την παράταση αυτής της ασθένειας σίγουρα θα χαθείς».

Ο ευγενής άνθρωπος αποδείχτηκε λογικός και δέχθηκε τη συμβουλή τους. Στη συνέχεια διακήρυξε: «Η ιδιαιτερότητα της στέψης με το στέμμα του Τζαμσίντ δεν έχει παραμείνει πια στο κεφάλι μου. Ένα καθημερινό καπέλο από κετσέ είναι αρκετό για να μου κρατάει σκιά από τον ήλιο»⁴⁵. Ο καλός αυτός άνθρωπος αποτραβήχτηκε από το βασιλικό θρόνο και έτσι απελευθέρωσε το κεφάλι του από τον πόνο.

Ο Τάταρος ηγεμόνας

Πριν από τα χρόνια της καταπίεσης και της πολεμικής αναμέτρησης, ένας κάποιος πρίγκιπας ταταρικής καταγωγής, που είχε θυμώσει με τον πατέρα του, είχε έλθει να ζήσει στην Κίνα και μπήκε στην υπηρεσία του Κινέζου βασιλιά. Από αυτόν διορίστηκε κυβερνήτης μιας από τις απόμακρες περιοχές της χώρας και εκεί έμεινε μέχρι αυτές τις πρόσφατες μέρες της σύγχυσης. Όταν ο κυβερνήτης αυτός πληροφορήθηκε τις δυσκολίες του ευγενούς ανθρώπου να γίνει βασιλιάς, έγραψε στον πατέρα του και του ζήτησε να στείλει ένα μεγάλο στρατό από Τατάρους.

Ο στρατός συγκεντρώθηκε βιαστικά και προχώρησε μέσα στην Κίνα. Ο ευγενής άνθρωπος, που επιχείρησε να ανέλθει στο θρόνο και απέτυχε, αντιλήφθηκε το νόημα του παλιού ρητού «Η χαρά και η επιτυχία δεν εξαρτώνται από τις ικανότητες κάποιου ανθρώπου αλλά από την υποστήριξη του Ουρανού»⁴⁶. Γνώριζε με βεβαιότητα ότι δεν επρόκειτο να κυβερνήσει ο ίδιος και ήταν σαφές ότι ο κινεζικός στρατός δεν κατείχε τα μέσα και δεν είχε τις απαραίτητες προϋποθέσεις, για να αντισταθεί στους Τατάρους. Γι' αυτό πήρε την απόφαση ότι ήταν καλύτερα να ιππεύσει μέχρι την περιοχή του Τατάρου και να τον καλωσορίσει με μια

45. Άλλοι στίχοι του Χαφές ιδιαίτερα γνωστοί.

46. Οι Μαντσού δεν ήσαν κινεζικής αλλά τουρκομογγολικής καταγωγής.

επίδειξη φιλίας. Τον οδήγησε μάλιστα ο ίδιος στην πρωτεύουσα και τον έβαλε να καθίσει στο θρόνο της εξουσίας της Κίνας.

Όταν εγκαταστάθηκε εκεί, ο Τάταρος πρίγκιπας έστειλε πάλι μήνυμα στον πατέρα του να του στείλει μερικές χιλιάδες στρατιώτες ακόμη. Με αυτές τις εφεδρείες ως υπασπιστές άρχισε να ενδυναμώνει τις βάσεις της εξουσίας του και να απονέμει δικαιοσύνη.

*Ο Μέγας Αλέξανδρος στην Κίνα*⁴⁷

Ένα από τα προβλήματα που αντιμετώπισε ο Τάταρος ηγεμόνας, ήταν μια πανάρχαια συνήθεια. Είναι μια πασίγνωστη ιστορία πως ο Αλέξανδρος ο Δικέρατος, χάρη στη μεγάλη του τύχη και την παντοδυναμία του, κατέλαβε ολόκληρη την Κίνα. Όταν αντιλήφθηκε την πλήρη έλλειψη ανδρισμού από τους άντρες της χώρας, διέταξε να μην υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στους άντρες και στις γυναίκες. Έτσι οι Κινέζοι απέκτησαν τη συνήθεια να αφήνουν τα μαλλιά τους να μακραίνουν αρκετά. Όταν μάλιστα τα δένουν με τη ζώνη τους, τότε δείχνουν την κακή εσωτερική τους διάθεση.

Τύποι κόμμωσης των γηγενών

Από τα χρόνια του Αλεξάνδρου οι Κινέζοι δεν άλλαξαν ούτε μια μοναδική τρίχα της συμπεριφοράς ή της ενδυμασίας τους. Συνέχισαν να δένουν τα μαλλιά τους με ένα περιεργό τρόπο και, για να τα πιάνουν επάνω, συνέχισαν να βάζουν μια μεγάλη χτένα και να περνούν μια μακριά χρυσή καρφίτσα από το μέσο, που έμοιαζε απόλυτα με τη γυναικεία καρφίτσα μαλλιών.

Κομμώσεις Κινέζων

Κατά την περίοδο όλων των προαναφερμένων αναταραχών αυτός ο τρόπος ενδυμασίας και κόμμωσης ήταν ήδη μια σεβαστή παράδοση, όταν όμως ο Τάταρος άρχισε να κυβερνάει την Κίνα,

47. Βλ. παραπάνω Σχόλιο 42 του Δ' Μέρους.

καταπαύστηκε με τα θέματα κόμμωσης και ενδυμασίας και διέταξε όλοι οι γηγενείς, σημαντικοί ή όχι, να κρατήσουν δυο πλεξούδες και να ξυρίσουν το υπόλοιπο κεφάλι τους. Αυτός ο νόμος ήταν μια βαρύτερη υποχρέωση και αιτία μεγάλης σύγχυσης για τον πιο πολύ κόσμο. Πολλοί περιήλθαν σε έσχατη απελπισία και, κρατώντας τα κεφάλια τους με τα χέρια της θλίψης, έφυγαν και πήγαν σε πόλεις άλλων χωρών, ή σε νησιά πέρα από την ακτή.

Αποτυχημένη αντίσταση

Για ένα μικρό διάστημα, ύστερα από όλα αυτά, ο αδελφός του πρώην βασιλιά της Κίνας βρήκε καταφύγιο στο βασιλιά του Παϊγκού. Όταν άλλοι Κινέζοι έμαθαν για την εκεί διάσωσή του, ένας μεγάλος όμιλος έφθασε εκεί και συνασπίστηκε υπό τις διαταγές του. Στη συνέχεια προσπάθησαν να πάρουν πίσω το βασίλειο της Κίνας, όμως η καλή τύχη δεν τους χορήγησε τη βοήθειά της και στο τέλος αναγκάστηκαν να φύγουν και να ζήσουν στην εξορία.

Πότε συνέβησαν όλα αυτά

Η ανάπτυξη όλων αυτών των γεγονότων κράτησε την Κίνα σε συνεχή αναστάτωση για μεγάλο χρονικό διάστημα και από την αρχή των γεγονότων μέχρι σήμερα έχουν περάσει περί τα σαράντα χρόνια⁴⁸. Τώρα ο Τατάρος βασιλιάς έχει πια πεθάνει και ο γιος του βασιλεύει στη θέση του.

Οι αστρολόγοι

Ένα από τα επίσης παράξενα γεγονότα αυτής της περιόδου είναι ότι οι αστρολόγοι είναι αντικείμενο εκτίμησης, καθώς τους αποδίδεται η πρόρρηση κάθε λεπτομέρειας της μεγάλης εξέγερσης από πολύ πιο πριν. Ο έκφυλος βασιλιάς, που ανατράπηκε, παρατηρούσε τη θάλασσα της καταστροφής να σηκώνεται από κάθε πλευρά και όμως αρνιόταν να πιστέψει τις άσχημες προβλέψεις. «Οι συμφορές, που επέπεσαν πάνω του, ήταν το αποτέλεσμα της ίδιας του της διεστραμμένης επιμονής».

48. Η δυναστεία των Μινγκ έπεσε το 1644.

Το ταξίδι της επιστροφής της πρεσβείας στην Περσία

Ο συγγραφέας απέφυγε να δώσει μια εκτενή αναφορά των δεδομένων περί την Κίνα φοβούμενος, μήπως γίνει βαρετός και θεωρηθεί φλύαρος. Στρέφει όμως τώρα τους κρουνούς διαφώτισης προς την κατεύθυνση των χωρών και των λιμανιών, που επισκέφθηκε και ερεύνησε η πρεσβεία κατά το ταξίδι της επιστροφής. Είθε η αφήγηση να προχωρήσει με τη βοήθεια του Θεού, καθώς όλοι αναζητούν τη χάρη Του για αρωγό και βοηθό.

Ημερομηνία της αναχώρησης από το Σιάμ

Η γραφίδα της διαύγειας και της σαφήνειας συνεχίζει το ταξίδι της, γράφοντας ότι κατά την 15η Σάφαρ του 1098⁴⁹ αναχωρήσαμε από το Σαχρ Ναβ παρά το γεγονός ότι δεν είχε μείνει πια κάποιος μουσώνας και όλοι, που γνώριζαν τη θάλασσα, συμφωνούσαν ότι η περίοδος μουσώνων είχε λήξει.

Η δυσκολία στην ανεύρεση πλοίου

Εκτός από τη μείωση των ανέμων ένα άλλο πρόβλημα, που έτυχε να αντιμετωπίσει η ταπεινή μας πρεσβεία, αφορούσε το ίδιο το πλοίο της επιστροφής. Ο Δυτικός υπουργός είχε αναγράψει δίπλα στο έμβλημα της τυχερής και αξιοκατάκριτης σημαίας του την πρόταση «Συλλάβετε όποιο πλοίο συναντάτε». Τοποθέτησε πολλά πλοία της διοίκησης σε διάφορους θαλάσσιους και ποτάμιους δρόμους, στους πιο συνηθισμένους μάλιστα για τους ταξιδιώτες, ώστε τελικά κανένα ξένο πλοίο δεν τολμούσε να πλησιάσει στο Σιάμ, ή να μπει στα νερά της χώρας. Οι πειρατές του Δυτικού υπουργού λήστευαν, κούρσευαν, άρπαζαν όλα τα πλοία, που ήταν φορτωμένα με διάφορα εμπορεύματα και αγαθά, και είχαν την πρόθεση να σκοτώσουν όλους τους Μουσουλμάνους, που είναι οι μόνοι πραγματικοί δούλοι του Θεού. Αυτή η ασταθής κατάσταση κατέστησε πολύ δύσκολο για μας να βρούμε ένα πλοίο.

49. Πρόκειται για τη 26 Δεκεμβρίου 1686.

Ένα παλιοκάραβο από το Σουράτ⁵⁰

Μόνον σε καθυστερημένη ημερομηνία κατάφερε η διοίκηση του Σιάμ να μας βρει ένα πλοίο, που ανήκε στο Σουράτ. Αυτός ο φτωχός άνθρωπος είχε την κακοτυχία να έλθει στο Σιάμ για επιχειρήσεις και εμπόριο. Το πλοίο του ήταν τόσο παλιό, που μπορούσε να συγκριθεί με παμπάλαιο μπαούλο, που ο γαμπρός, ο Ουρανός, παρουσίασε στη νύφη ως προίκα, αν και η νύφη δεν ήταν παρά μια γριά, είτε σαν να επρόκειτο για μια από τις Πλειάδες, είτε σαν να ήταν μια από τις περιστρεφόμενες ουράνιες σφαίρες⁵¹.

Ο Ουρανός ήταν ο πρώτος ξυλουργός και πήρε τα σανίδια από εκείνα τα παλιά κουτιά, αφού πρώτα είχαν εκτεθεί σε χιλιάδες ουράνιους τυφώνες. Με αυτές τις άχρηστες παλιατζούρες κατασκεύασε ένα πρότυπο για την Κιβωτό του Νώε.

Πριν καθίσει μπροστά στην περιστρεφόμενη τροχό των ουρανών η γριά χρονοβόρα γυναίκα, για να εξυφάνει τον τάπητα των ημερών και των νυχτών της, είχε ένα πρότυπο για τη δουλειά της: τα σκοινιά και τα πανιά αυτού του παλιοκάραβου.

Επιβιβαστήκαμε στο πλοίο από φόβο μήπως μείνουμε στο Σιάμ

Ελλείπει κάποιου καλύτερου τρόπου επίλυσης του προβλήματος, οι Σιαμέζοι νοίκιασαν ένα πλοίο, που βρισκόταν σε πολύ κακή κατάσταση. Φοβούμενοι ότι, όπως και η φρουρά μας έτσι και μεις, θα ήμασταν υποχρεωμένοι να γυρίσουμε από το λιμάνι στον άνω κόσμο του Σιάμ, εμείς, ταπεινοί υπηρέτες, εμπιστευθήκαμε τα σώματά μας στη Μοίρα και μπήκαμε σ' αυτό το ερείπιο, που δεν ήταν παρά το καλάθι του θανάτου⁵². Έτσι, αφήσαμε μια θάλασσα κινδύνων και μπήκαμε σε μιαν άλλη.

50. Λιμάνι στη δυτική όχθη της Ινδίας λίγο βορειότερα της Βομβής.

51. Οι σφαίρες βρίσκονται, όπως και οι Πλειάδες, στο ουράνιο σύμπαν, το άνω κοίλο τμήμα της σφαίρας πάνω από το Στερέωμα. Ανώτερη από τις σφαίρες είναι η κρυστάλλινη σφαίρα (βλ. παραπάνω Σχόλιο 44 του Γ' Μέρους).

52. Το καλάθι όπου ο θάνατος μαζεύει τη σοδειά του. Συνεπάγεται ότι το Σιάμ είναι χειρότερο και από το θάνατο για το συγγραφέα.

Το πλοίο ανοίγει στα ύφαλά του και το πόσιμο νερό χάνεται

Ύστερα από λίγες μέρες ταξιδιού μέσα στο υδάτινο μονοπάτι, το πλοίο υπέστη ένα επώδυνο πλήγμα. Στο μέσο της θάλασσας άνοιξε κάπου στα ύφαλά του και μπήκε τόσο νερό από κάθε μέρος, ώστε το κεφάλι της ελπίδας πήγε φούντο και η καρδιά της άρχισε να πνίγεται. Για να χειροτερέψει το πράγμα, ο άνεμος αρνήθηκε να δώσει κάποια βοήθεια και, καθώς τόσες κακοτυχίες συνέπεσαν, συνέχισε να φυσάει ενάντιά μας. Το πόσιμο νερό μας χάθηκε και ξερή και πικρή γεύση δυστυχίας και απογοήτευσης έφθασε στον ουρανίσκο των ψυχών μας.

Πατάνι, ο πρώτος σταθμός⁵³

Μόνον μετά από πολλή δυσκολία και κόπο καταφέραμε να φθάσουμε στο Πατάνι που έχει σύνορα με το Σαχρ Ναβ και ανήκει στις χώρες από την άλλη πλευρά των ανέμων. Αυτό το λιμάνι είναι το ίδιο το μάτι της ομορφιάς, της ευτυχίας, της αφθονίας και της ευημερίας. Σχεδόν όλα τα προϊόντα των τριγύρω χωρών βρίσκονται εκεί και υπάρχουν καμφορά, κασσίτερος, ξύλο αλόης, σάνταλο, σαπάν. Μικρά κομμάτια χρυσού βρίσκονται εκεί κατ' έτος υπό τη μορφή μικρών λίθων, χωρίς να χρειάζεται να εξαχθεί από κανονικά ορυχεία. Φαίνεται αυτός ο χρυσός στην επιφάνεια της γης, στην επαρχία και στην πόλη.

Το Πατάνι βρίσκεται υπό τον έλεγχο του Σιάμ

Δεν υπάρχει κυβερνήτης στο Πατάνι και οι χωρικοί είναι Μουσουλμάνοι της τάξης των Σαφάι. Λίγο καιρό πιο πριν ο βασιλιάς

53. Κατά την αναχώρηση από το Σιάμ δε διέσχισαν τη Μαλαϊκή Χερσόνησο για να φθάσουν στα δυτικά άκρα της και να αποπλεύσουν από το Μεργκι αλλά την περιέπλευσαν ολόκληρη. Κατέβηκαν μέχρι τα νότια άκρα της, όπου σήμερα είναι η Σιγκαπούρη και μετά στράφηκαν προς τα βορειοδυτικά, για να διέλθουν από τα Στενά της Μαλάκκας. Το Πατάνι βρίσκεται στη μέση περίπου της ανατολικής πλευράς της Μαλαϊκής Χερσονήσου, στα νοτιότερα άκρα της Ταυλάνδης, κοντά στα σύνορα με τη Μαλαισία. Σήμερα το Πατάνι είναι μια μικρή πόλη στο μυχό μικρού κόλπου, που προφυλάσσεται από τα ανατολικά από το ομώνυμο ακρωτήριο.

του Σιάμ, παροτρυνόμενος από τον Αγά Μουχάμαντ, που είχε παρατηρήσει την έλλειψη ανδρείας του βασιλιά του Πατάνι, έστειλε χωρίς προειδοποίηση ένα στρατιωτικό απόσπασμα να επιτεθεί στο βασίλειο. Ο βασιλιάς του Σαχρ Ναβ ήταν τελικά ο κερδισμένος, διότι έκλεισε μια ευνοϊκή για το Σιάμ συμφωνία.

Χρυσά λουλούδια

Κάθε χρόνο, ύστερα από αυτό το γεγονός, οι γηγενείς του Πατάνι λιώνουν μερικά μιθκάλ χρυσού και εργάζονται το χρυσό, δίνοντάς του τη μορφή ενός λουλουδιού. Για κάποιο χρονικό διάστημα συνέχισαν να ικανοποιούν τα ρουθούνια του Σιαμέζου βασιλιά με το άρωμα του φόρου τους, πρόσφατα όμως το λουλούδι έβαλε το κεφάλι του στην κουκούλα της ανυπακοής. Μόλις ανεφοδιαστήκαμε σε νερό πόσιμο, φύγαμε από εδώ.

Μαλάκα⁵⁴

Τους επόμενους τρεις μήνες περιπλανηθήκαμε στη θάλασσα της σύγχυσης, παρεκκλίνοντας από την πορεία μας και συχνά προσαράζοντας εδώ κι εκεί. Κατά τη διάρκεια αυτού του καιρού σταματήσαμε στη Μαλάκα και, όταν αποπλεύσαμε, προχωρήσαμε προς κάποια έρημα νησιά. Αυτά τα παράξενα νησιά βρίσκονται κοντά στη Μαλάκα και ονομάζονται Παλ Ντανγκ Ντανγκ. Τότε όμως αυξήθηκε η δύναμη των ανέμων και το πόσιμο νερό άρχισε να λιγοστεύει. Αν και ο καπετάνιος ζωηρά επιθυμούσε να μπει σε λιμάνι, αυτό δεν ήταν δυνατό.

Το λιμάνι του Κουτσι⁵⁵

Μόνον ύστερα από πολλά δυσάρεστα γεγονότα και τρομερές δυσκολίες μπορέσαμε να φθάσουμε στο Κουτσι, το οποίο είναι

54. Βασίλειο στη νοτιοδυτική Μαλαϊκή Χερσόνησο, σήμερα είναι η πρωτεύουσα της Μαλαισίας. Έδωσε το όνομά του στα Στενά μεταξύ της χερσονήσου και της Σουμάτρας.

55. Είναι το σημερινό Κοτσίν στη νοτιοδυτική πλευρά της Ινδίας, 250 χμ. περίπου βορειότερα του ακρωτηρίου Κομορίν, νοτιότατου άκρου της Ινδίας. Κέντρο

ένα λιμάνι στο βασίλειο του Μαλαμπάρ. Το λιμάνι ελέγχεται τώρα από τους Ολλανδούς. Τώρα πια δεν υπήρχαν μουσώνες και το πλοίο μας είχε πολλαπλώς χτυπηθεί, γι' αυτό έπρεπε να μείνουμε στο λιμάνι αυτό οχτώ μήνες, σε μια κατάσταση διάλυσης και ερείπωσης.

Οι ηγεμόνες της περιοχής του Κουτσι

Το βασίλειο του Κουτσι με τις αχανείς ζούγκλες και τα αναρίθμητα ποτάμια κυβερνάται από πολλούς διαφορετικούς ρατζάδες και ηγεμονίσκους, που χωρίζονται μεταξύ τους από απόσταση δυο-τριών ημερών ταξιδιού. Στη δικαιοδοσία τους δε συμπεριλαμβάνονται εκτεταμένες περιοχές, πλούτος ή στρατεύματα. Κτυπούν ένα μεγάλο τύμπανο και λένε «Κοιτάξτε, είμαι βασιλιάς!» και ξεχωρίζουν μεταξύ τους χάρη στο θόρυβο και τη φανφάρα. Ο ρατζά της περιοχής του Κουτσι είναι Ινδουιστής και δεν έχει κάποια πραγματική ισχύ, ούτε και διαθέτει μια εντυπωσιακή Αυλή. Ο στρατός του αποτελείται από χωρικούς. Έθιμο στο Κουτσι είναι, όταν πεθαίνει ο ρατζά, να τον διαδέχεται στο θρόνο η αδελφή του.

Μια αφήγηση σχετικά με τη βασιλική διαδοχή

Οι εντόπιοι εξήγησαν ότι η αρχή αυτής της πρακτικής ανάγεται σε εκείνες τις ένδοξες μέρες, όταν η τρανή παρουσία της προφητείας εμφανίστηκε στη γη, για να εκπληρώσει τη θεική της αποστολή, στο πρόσωπο του ίδιου του Μωάμεθ, που οι ευλογίες του Θεού και η ειρήνη να είναι πάνω σ' αυτόν και στην οικογένειά του.

της περιοχής Μαλαμπάρ, γνωστής από την πρώτη προχριστιανική χιλιετία για τα περίφημα μπαχαρικά της, το Κοτσίν διαθέτει μειονότητες μουσουλμάνων, νεστοριανών χριστιανών, καθολικών προσηλυτισμένων από τους Πορτογάλους και Ιουδαίων. Ως εκ τούτου συγκέντρωσε και συγκεντρώνει το ιδιαίτερο ενδιαφέρον του προγράμματος της UNESCO «Δρόμοι του Μεταξιού».

Όταν ζούσε ο Προφήτης

Έχει γραφεί σε κείμενα χρονικογράφων και βιογράφων, όταν περιγράφουν αυτόν το βασιλιά της δικαιοσύνης και της θρησκείας, αυτόν τον ουρανό της καθοδήγησης της ανθρώπινης κοινότητας, τον ήλιο της πραγματικής αλήθειας, το διαβήτη της θεικής εκπροσώπησης, τον ηγεμόνα των αληθινών πιστών, ειρήνη πάνω του, πώς μια ομάδα πολυθειστών, χάρη στη μαύρη τους τύχη, στη χαμηλή θέση του άστρου της λογικής τους και στην τύφλωση του εσώτερου οφθαλμού τους, προσπάθησε να βρει απόδειξη της ανόδου της σελήνης, απόδειξη θείας αποκάλυψης, ζητώντας από τον Μωάμεθ να κάνει ένα θαύμα, εφόσον ο ίδιος είναι η πλήρης σελήνη των ουρανών της προφητείας.

Το θαύμα της διάσπασης της σελήνης

Κάθονταν σαν τις τρεις θυγατέρες της Μεγάλης Άρκτου, συγκεντρωμένοι γύρω από τον άξονα των ουρανών της θρησκευτικής καθοδήγησης και τον ρώτησαν «Εάν οι ισχυρισμοί σου ότι διαθέτεις προφητικές δυνάμεις είναι αληθινοί, κάνε το φεγγάρι να διαιρεθεί σε δυο κομμάτια». Όταν ο πανίσχυρος Προφήτης εξασφάλισε την υπόσχεσή τους για την προσχώρηση στον κόσμο των πιστών, σε περίπτωση που θα εκτελούσε το θαύμα, κάρφωσε το φεγγαροδιααιρετικό δάκτυλό του στον ουρανό και το φεγγάρι έσπασε στα δυο.

Ο κυβερνήτης θαυμάζει το σπασμένο στα δυο φεγγάρι

Την ίδια εκείνη νύχτα ο κυβερνήτης του βασιλείου του Μαλιβάρ⁵⁶ θαύμασε το γεγονός αυτό με τα δικά του μάτια και ο απλανής αστέρας⁵⁷ των αισθήσεών του και της λογικής του καταλήφθηκε από μεγάλη απορία και μεταμορφώθηκε σε έναν πλανήτη αστέρα. Οι σοφοί και οι σύμβουλοί του προσπάθησαν να εξηγήσουν το φαινόμενο και, μελετώντας το θέμα ως αστροε-

56. Η περσική ονομασία του Μαλαμπάρ.

57. Ενώ οι επτά πλανήτες ήσαν εντός του γήινου ουρανού καθ' όλες τις κοσμολογικές αντιλήψεις των αρχαίων λαών, ο ζωδιακός και οι απλανείς βρίσκονταν πάνω από το Στερέωμα στο ουράνιο σύμπαν, ήσαν λοιπόν περισσότερο «θεικοί».

πόπτες, ανήγγειλαν τα ευχάριστα νέα ότι ο Ήλιος της προφητείας είχε εμφανισθεί στις ύψιστες σφαίρες της αποκάλυψης και έλαμπε, διακοσμώντας τον κόσμο με τις ακτίνες της καθοδήγησής του.

Ο ρατζά αναζητάει το μόνο, τον αληθινό προφήτη

Ο εντόπιος ρατζά, μαζί με την οικογένειά του και τους φίλους του, αμέσως επιβιβάστηκε σε ένα πλοίο και πήγαν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στον Προφήτη. Ο ρατζά αναγνώρισε ότι ο Μωάμεθ ήταν ο μόνος αληθινός αρχηγός στον κόσμο.

Ένα όνειρο στέλνεται στο ρατζά τη δύσκολη στιγμή

Κατά το ταξίδι του προς την Αραβία το πλοίο τους βούλιαξε στα κύματα της καταστροφής και οι κατατρομαγμένοι επιβάτες, πλένοντας τα χέρια της ζωής τους, παράτησαν τις ψυχές τους στο θάνατο. Στο μέσο της συμφοράς ύπνος έπεσε πάνω στο ρατζά και τον μετέφερε μακριά από τις δυσκολίες και τις δοκιμασίες του. Στον κόσμο των ονείρων είδε μια αγγελική μορφή, που του είπε: «Εάν επιθυμείς να ζήσεις αυτή την ώρα της καταστροφής, κάνε να χυθεί αίμα, που να μουσκέψει το κατάστρωμα».

Δεν υπάρχουν εθελοντές για μια ανθρωποθυσία

Παρά το γεγονός ότι οι Ινδουιστές ουδέποτε σκότωσαν κάποιον, ο ρατζά πήδηξε πάνω σε μια κατάσταση απελπισίας και ζήτησε τη συνεργασία των γιων του λέγοντας: «Μου ζητήθηκε να κάνω μια ανθρωποθυσία στο Θεό». Όσο και να πίεσε για το θέμα τους γιους του, κανένας δεν ήθελε να υποβληθεί στη θυσία και όλοι έστριψαν το κεφάλι τους προς την ανυπακοή.

Η πανουργία της αδελφής του ρατζά

Τελικά μια από τις αδελφές του ρατζά, που τον συνόδευε πάνω στο άσχημα κλυδωνιζόμενο πλοίο και ήταν προικισμένη με

περισσή διάνοια, είπε: «Δεν είναι αναγκαίο να σκοτώσεις κάποιον, για να σωθούμε. Εάν το όνειρό σου αναφέρει χύσιμο αίματος, πάρε το γιο μου, κόψε του το χέρι του ή το πόδι του, ώστε να χυθεί λίγο αίμα πάνω στο πλοίο».

Έκαναν ακριβώς αυτό και πάραυτα σηκώθηκε ο αέρας της επιθυμίας τους. Έτσι, ήσαν ικανοί να πλεύσουν σώοι και αβλαβείς και επέτυχαν να φθάσουν στον προορισμό τους.

Η διαθήκη του βασιλιά

Ο ρατζά ξεχώρισε κατά την παρακολούθηση των λόγων και των κηρυγμάτων του Προφήτη και τιμήθηκε με τη διάκριση να γίνει δεκτός στο Ισλάμ. Καθώς ο ρατζά γνώριζε πολύ καλά ότι είχε βοηθηθεί από την εξυπνάδα και τη σωστή σκέψη της αδελφής του, στη διαθήκη του έγραψε: «Ας μην κληρονομήσουν το βασίλειό μου άλλοι, αλλά η αδελφή μου, με τον όρο παράλληλα με την εξουσία να νοιάζεται και για τα παιδιά μου». Έκτοτε και μέχρι τώρα οι εντόπιοι του Κουτσί ακολούθησαν την επιθυμία του.

Μια αποστασία

Ωστόσο, αν και πίστευαν σ' αυτά τα γεγονότα και οι ίδιοι έλεγαν αυτή την ιστορία, σύντομα οι γηγενείς επέστρεψαν στη θρησκεία τους και επέλεξαν την ειδωλολατρία. Μέχρι σήμερα παρέμειναν στο δρόμο του λάθους και περιπλανώνται μέσα στην απώλεια. Αργότερα διαφορές προέκυψαν σε εκείνη τη θρησκεία, ενώ η δικιά μας θρησκεία ουδέποτε δέχθηκε ψεγάδια. Επιπλέον είναι η αρχαιότερη. Έτσι, γυρίσαμε στην πίστη των προγόνων μας.

Πώς οι εντόπιοι στο Κουτσί μισούν τους Μουσουλμάνους

Τώρα οι κάτοικοι του Κουτσί αποφεύγουν τους Μουσουλμάνους σε τέτοιο βαθμό και τους αντιμετωπίζουν με τέτοια περι-

φρόνηση, που ποτέ κανένας εντόπιος δε συναντήθηκε πρόσωπο με πρόσωπο με ένα Μουσουλμάνο. Το βασίλειο του Κουτσι είναι καταπράσινο και ολάνθιστο. Μια μέρα, όταν ένας Μουσουλμάνος έκανε έναν περίπατο, για να ανανεωθεί ψυχικά, συνέβηκε να περάσει μπροστά από το ανάκτορο του ρατζά. Στους κήπους του ανακτόρου υπάρχει μια λίμνη μήκους εκατό πήχων πάντοτε γεμάτη νερό. Δυστυχώς ένας από τους υπηρέτες του Μουσουλμάνου σταμάτησε και έπλυνε τα χέρια του στην άκρη της όμορφης λίμνης.

Οι φύλακες αμέσως αντιλήφθηκαν το γεγονός, έτρεξαν κατάπάνω του φωνάζοντας και ένας μεγάλος αριθμός θυμωμένων ανθρώπων μαζεύτηκε τριγύρω. Φαινόταν πιθανό οι Ινδουιστές να θέλουν να δείρουν και να κάνουν κακό στους Μουσουλμάνους. Στο τέλος η ιστορία διευθετήθηκε ειρηνικά, οι Ινδουιστές όμως εξήγησαν τα εξής: «Η λίμνη είναι για το ρατζά και τους Ινδουιστές και δις την ημέρα πλένουν εκεί τα σώματά τους. Να συναντάμε ή να έχουμε κάποια επαφή με Μουσουλμάνους είναι αιτία μόλυνσης για μας. Γι' αυτό, αποφύγετε στο μέλλον αυτή την ιερή λίμνη».

Οι Μουσουλμάνοι ζήτησαν συγγνώμη από το ρατζά και δήλωσαν ότι λυπήθηκαν για τη συμπεριφορά τους. Η όλη υπόθεση φάνηκε να λήγει, όμως ο ρατζά διέταξε να αδειάσει η λίμνη, την καθάρισαν οι υπηρέτες του επισταμένως και μετά την ξαναγέμισαν νερό. Ακούγεται ότι, εάν ένας από τους Μουσουλμάνους, που ζουν στο Κουτσι και ξέρουν τους περιορισμούς, διαπράξει ένα τέτοιο χονδροειδές λάθος, θα συλληφθεί και θα τιμωρηθεί αυστηρά.

Οι τιμωρίες στο Κουτσι

Ο τρόπος, με τον οποίο οι τοπικές αρχές επιβάλλουν δικαιοσύνη, είναι μάλλον ασυνήθης. Ουδέποτε εκτελούν κάποιον καταδικασμένο, ούτε πηλώνουν, ούτε και βασανίζουν τους κλέφτες και όλους τους άλλους κακοποιούς. Μέσα στον περίβολο των ανακτόρων υπάρχει ένα μεγάλο κτίριο υψηλό με αρκετούς ορόφους. Έχει έτσι κατασκευασθεί, ώστε να είναι δροσερό και άνετο. Όταν κάποιος κάνει κάποιο έγκλημα, τον οδηγούν σ' αυτό το κτίριο και τον τοποθετούν σε έναν από τους ορόφους.

Κάθε όροφος αντιστοιχεί σε μια ιδιαίτερη περίπτωση εγκλήμα-

τος. Ο εγκληματίας φυλακίζεται σ' αυτό το κτίριο και φρουρείται προσεκτικά, δεν αλυσοδένεται όμως. Δεν επιτρέπεται ωστόσο να φάει ή να κοιμηθεί, ενώ, αν είναι Ινδουιστής, τμήμα της τιμωρίας είναι ότι δεν του επιτρέπεται να πλύνει το σώμα του. Αυτό το ποινικό σύστημα επιβάλλει ότι, εάν κάποιος χύσει αίμα, κλείνεται στον ανώτερο όροφο.

Μπαχαρικά

Σ' αυτό το βασίλειο υπάρχει ένα είδος κανέλας, που ονομάζουν κίρφα. Υπάρχει επίσης ένα πολύ καυτερό πιπέρι.

Οι Πορτογάλοι

Πιο παλιά οι Πορτογάλοι είχαν το λιμάνι στην κατοχή τους για περίπου διακόσια χρόνια. Είχαν κτίσει ένα ωραίο κάστρο, μέσα στο οποίο βρίσκονταν καλοχτισμένα ψηλά κτίρια. Έτσι, διατηρούσαν την κυριαρχία τους και έβγαλαν πολλά κέρδη από το εμπόριο.

Οι Ολλανδοί

Πριν από είκοσι δύο χρόνια οι Ολλανδοί κήρυξαν τον πόλεμο ενάντια στους Πορτογάλους και κατέκτησαν το κάστρο. Έτσι, συμφώνησαν με το ρατζά να του καταβάλλουν ένα μεγαλύτερο ποσό από ό,τι οι Πορτογάλοι και τώρα αυτοί βγάζουν το κέρδος από το εμπόριο. Και πραγματικά το Κουτσι είναι το βασίλειο της αφθονίας, της ομορφιάς και της ευφορίας. Πρέπει να προστεθεί ότι οι Ολλανδοί είναι πολύ αυστηροί και προσεκτικοί στην προφύλαξη του κάστρου.

Μουσουλμάνοι πειρατές κοντά στο Κουτσι

Σε απόσταση ταξιδιού τριών ημερών από το βασίλειο αυτό υπάρχει ένας άλλος λαός, φυλετικά συγγενής προς τους κατοίκους του Μαλιβάρ, ο οποίος όμως έχει το δικό του βασιλιά. Ισχυ-

ρίζονται ότι ανήκουν στο Ισλάμ, και πιο συγκεκριμένα στην τάξη των Σαφάι, και ότι έχουν μάθει το Κοράνι αποστήθισα. Όντως, οι σοφοί στίχοι του ένδοξου Κορανίου, που είναι φορτωμένο με σοφία, φαίνεται ότι τους αφορούν: «Και ενώπιόν του υπήρχε ένας βασιλιάς που κουρσεύει κάθε πλοίο».

Οι πειρατές σέβονται τους Δυτικούς

Έχουν πολλά πλοία, μικρά, μεγάλα, καΐκια, βάρκες, και τα στέλνουν όλα στα ανοιχτά σε ορισμένα σημεία, για να οργανώσουν την πειρατεία και να συλλάβουν τους αβοήθητους ταξιδιώτες. Επιτίθενται εναντίον όλων των πλοίων πλην των καραβιών των Δυτικών, διότι πιο πριν είχαν πάθει πολλές ζημιές από τα κανόνια τους.

Επιμονή και αυτοδικαίωση

Ευθύς μόλις δουν ένα πλοίο, το καταδιώκουν και, μόλις το προσεγγίσουν, αρχίζουν να το πυρπολούν. Προσπαθούν να το κατακτήσουν με όλη τους τη δύναμη. Το τεκμήριο, που παρουσιάζουν, για να αποδείξουν τη νομιμότητα των πράξεών τους, είναι ότι οι Σαφάι θεολόγοι δημοσίευσαν στα σχόλιά τους στο Κοράνι: «Είναι νόμιμο για τον άνθρωπο να κυνηγάει στην ξηρά και στη θάλασσα». Σύμφωνα όμως με την ερμηνεία αυτής της ομάδας, κινήγι στη θάλασσα σημαίνει πειρατεία και έτσι κηρύσσουν επισήμως ότι επιτρέπεται να συλλαμβάνονται ξένα πλοία.

Μουσουλμάνοι και άπιστοι

Ως περαιτέρω δικαιολόγηση των εγκλημάτων τους τονίζουν ότι ως Μουσουλμάνοι κάνουν θεάρεστο έργο, όταν κλέβουν την περιουσία των απίστων. Εάν η περιουσία, που θέλουν να κουρσεύουν, ανήκει σε Μουσουλμάνους, σύμφωνα με το ρητό «Πραγματικά όλοι οι πιστοί αυτής της πίστης είναι αδελφοί», ισχυρίζονται ότι ο πλούτος τους ανήκει, καθώς είναι συγγενείς των ιδιοκτητών.

Όταν πιάνουν ένα πλοίο, τους σκοτώνουν όλους από όποιο

λαό και αν προέρχονται, εκτός από τους Μουσουλμάνους. Εάν ένας Μουσουλμάνος πέσει στα χέρια τους, τον υποχρεώνουν να παραδεχθεί ότι είναι απολύτως νόμιμο να πάρουν ό,τι έχει μαζί του στο πλοίο. Τότε τον απογυμνώνουν τελείως από όλα του τα υπάρχοντα και τον αφήνουν με όσες προμήθειες του χρειάζονται, για να φθάσει στην πιο κοντινή ακτή.

Το νησί Ντιβ⁵⁸ και οι θρόνοι του βασιλιά

Όχι μακριά από το Κουσί είναι το νησί Ντιβ, που έχει το δικό του βασιλιά. Αυτός ανήκει στην τάξη των Σαφάι Μουσουλμάνων. Κεχριμπάρι βρίσκεται σε τεράστιες ποσότητες σ' αυτό το νησί και λέγεται ότι ο εντόπιος βασιλιάς έχει φτιάξει ένα ολόκληρο θρόνο από αυτό το πολύτιμο υλικό. Ωστόσο, ο ίδιος ο βασιλιάς δεν κάθεται πάνω σ' αυτό το θρόνο. Έχει το δικό του κανονικό κάθισμα, όπου κάθεται βλέποντας τον ειδικό ηλεκτρικο θρόνο με σεβασμό, διότι εκεί έχει τοποθετήσει το Κοράνι. Έτσι, στην επίσημη εμφάνισή του κάθεται ενώπιον του Κορανίου, για να απονεύμει δικαιοσύνη και να εξετάσει νομικά θέματα και διαφορές.

Εμπόριο θραυσμάτων κεραμεικής

Στο λιμάνι του Ντιβ εμπορεύονται διάφορα είδη θραυσμάτων κεραμεικής, τα οποία συλλέγουν και στέλνουν σε διάφορα κράτη της Ινδίας. Αυτά πουλιούνται σε καλή τιμή και, τα μικρά αυτά κομμάτια, τα σκαλίζουν, πριν τα κάνουν κοσμήματα για γυναίκες, οπότε καλούνται μπουκ.

Το νησί του Ντιβ βρίσκεται δίπλα στο βασίλειο του Ρανά⁵⁹, που έχει κι αυτό το δικό του ρατζά και κυρίαρχο. Αυτός κατάφερε να κυριαρχήσει σ' εκείνο τον τόπο χάρη σε έναν επιτυχημένο γάμο, όμως το βασιλείο του είναι πολύ μεγαλύτερο και περιλαμβάνει πολλά νησιά. Διαθέτει ένα μεγάλο στρατό. Για κάποιο

58. Προφανώς κάποιο από τα νησιά Λακαντίβ στα ανοιχτά του Κοσάιν (σε ευθεία γραμμή γύρω στα 400 χμ.)

59. Άλλο νησί της ίδιας συστάδας. Οι Ναγιάρ σχετίζονται προφανώς με τη σημερινή ονομασία της ακτής Ναγκάρ μεταξύ Σουράτ και Βομβάης.

σχετικά πρόσφατο χρονικό διάστημα πλήρωνε φόρο στον ηγεμόνα του κράτους των Μουγάλ.

Οι αδιάκριτοι Ναγιάρ

Ένας άλλος λαός στην Ινδία, που βρίσκεται μέσα στην επικράτεια του κράτους των Μουγάλ, ονομάζεται Ναγιάρ. Οι γυναίκες αυτής της φυλής έχουν η καθεμιά πολλούς συζύγους και ο καθένας από αυτούς συμβάλλει αποτελεσματικά στην κάλυψη μιας ανάγκης του όλου σπιτικού. Όταν ο ένας από αυτούς είναι παρών στο σπίτι, ένα κομμάτι ξύλο ιδιαίτερου σχήματος τοποθετείται από τη μέσα πλευρά της πόρτας, εις τρόπον ώστε κανένας να μην μπορεί να εισέλθει, όμως, μόλις αυτός βγαίνει από το σπίτι, το ξύλινο μάνταλο σηκώνεται και ο επόμενος σύζυγος μπαίνει με τη σειρά του. Εξαιτίας αυτής της πρακτικής, οι αρσενικοί γόνοι δεν αναγνωρίζουν τον πατέρα τους και τίποτα δε μεταβιβάζεται ως κληρονομιά στα παιδιά αλλά στις συζύγους.

Το τέχνασμα του καπετάνιου

Σταματήσαμε για επιδιορθώσεις στο Κουτσί και περάσαμε έξι μήνες σύγχυσης σ' εκείνο το λιμάνι. Όταν έφθασε πάλι η περίοδος των μουσώνων, επιβιβάστήκαμε στο παλιό πλοίο μας και πλεύσαμε στο Μπαντάρ Αμπάς. Με ευνοϊκό άνεμο παίρνει περίπου ένα μήνα το ταξίδι από το Κουτσί για την Περσία, όμως ο καπετάνιος μας, που είχε υποχρεωθεί στο Σιάμ να μας δεχθεί, δεν είχε την πρόθεση να πλεύσει στην Περσία. Αποφάσισε στα κρυφά να μας οδηγήσει στην πατρίδα του, στο λιμάνι Σουράτ.

Καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού φοβόταν να μας αποκαλύψει τα πραγματικά σχέδιά του, όταν όμως σήκωσε την άγκυρα από το Κουτσί, διέταξε το πλήρωμά του να βάλει πλώρη για το Σουράτ. Εμείς ήμασταν σαν τυφλοί οδηγημένοι από κάποιον άγνωστο εχθρό. Αρχικά ήμασταν ικανοποιημένοι και χαρούμενοι, καθώς σκεφτόμασταν ότι επιτέλους γυρνούσαμε στα σπίτια μας και ήμασταν πια κοντά στον τελικό προορισμό μας. Καθημερινώς περιμέναμε να φθάσουμε στον προορισμό μας. Ωστόσο, όταν κάποια ακτή φάνηκε σε μια απόσταση, πληροφορηθήκαμε ότι εκεί ήταν το βασίλειο Σίβα.

Σίβα, ο επαναστάτης

Ο Σίβα είναι ένας Ινδοϊστής ρατζά και ηγεμονίσκος εντός της επικράτειας του Μουγάλ. Η περιοχή του είναι πολύ μεγάλη και ο ίδιος διαθέτει ένα μεγάλο και ισχυρό στρατό. Πρόσφατα μόλις εξεγέρθηκε ενάντια στο Μουγάλ και απέβαλε την πραότητα, που από καιρό τον χαρακτήριζε ως προς την κυβέρνηση της μουσουλμανικής αυτοκρατορίας της Ινδίας. Εξέφρασε εχθρότητα ενάντια σε όλους τους παντοδύναμους Μουσουλμάνους και αφιέρωσε το μείζον τμήμα του χρόνου του σε ξαφνικές επιθέσεις ενάντια στις τριγύρω επαρχίες και σε ληστείες και καταστροφές. Ο αχαλίνωτος επαναστάτης δημιουργεί μέχρι και σήμερα προβλήματα στις ανοιχτές θάλασσες, όπως και στην ξηρά, και διατηρεί πολλά πλοία αποκλειστικά αφιερωμένα στην πειρατεία. Έτσι, κλέβει και λεηλατεί συνεχώς τα ξένα πλοία και σκοτώνει τους επιβάτες, που έχουν την ατυχία να πέφτουν στα χέρια του.

Επίθεση από πειρατές

Δεν είχαμε δει για πολλή ώρα τις ακτές του βασιλείου Σίουα και ξαφνικά προσέξαμε ότι ένας στόλος από είκοσι δύο πλοία μας προσέγγιζε. Τα πλοία έφεραν πάνω τους κάπου χίλιους στρατιώτες με κανόνια και τουφέκια. Οι πειρατές χτυπούσαν δαιμονισμένα τα τύμπανά τους και για μεγάλη μας δυστυχία ο αέρας έπεφτε συνεχώς και εκείνοι μας προσέγγιζαν. Όταν ο αέρας έπεσε τελείως, άρχισε η μάχη με κανονιοβολισμούς και ανταλλαγή πυρών.

Απελπιστική κατάσταση

Το πλοίο μας ήταν ινδικής κατασκευής και, όπως προαναφέρθηκε, ήταν σάπιο, παλιό και ανίκανο να πλεύσει κανονικά. Πολύ περισσότερο, δεν έφερε στρατιωτικό εξοπλισμό και κανόνια και δε διέθετε στρατιώτες. Υπήρχαν μόνο δυο Δυτικοί επιφορτισμένοι με την πλοήγηση. Με άλλα λόγια δεν υπήρχαν άνθρωποι να μας υπερασπιστούν.

Οι απειλές των εχθρών

Ο εχθρός έγινε τόσο θρασύς, ώστε να χτυπάει τα τύμπανά του ακόμη πιο δυνατά, να κανονιοβολεί και να πυροβολεί ολοένα και πιο μανιασμένα. Αντιλήφθηκαν ότι το πλοίο μας είχε τα κακά του χάλια και μας φώναζαν από μακριά: «Κρατήστε τα χέρια σας κοντά σας, ειδάλλως, θα σας κόψουμε κομματάκια, όταν ανεβούμε στο πλοίο σας». Σύντομα ήσαν τόσο κοντά, που ξεχωρίζαμε τα πρόσωπά τους και με το μάτι της φαντασίας μας θεωρήσαμε ήδη εαυτούς ηττημένους και τον εχθρό νικητή.

Τρομαγμένοι ζητήσαμε τη βοήθεια του Θεού

Παρά τη φαινομενική ματαιότητα κάθε προβολής αντίστασης, υπώσαμε τις φωνές μας στον ουρανό κραυγάζοντας: «Ω! Κύριε, χάνομαι, στείλε μου την ευσπλαχνική Σου βοήθεια». Βρήκαμε παρηγοριά στο σοφό ρητό «Πόσο συχνά λίγοι γενναίοι δεν έχουν νικήσει έναν ολόκερο στρατό, όταν ο Θεός έστερεξε να τους βοηθήσει». Έτσι, τρέφαμε την ελπίδα της σωτηρίας μας και πήραμε θάρρος. Συμπεράναμε ότι η σωστή οδός ήταν να πολεμήσουμε σκληρά και να απωθήσουμε τον εχθρό. Οι καρδιές μας αναθάρρησαν και στράφηκαν προς τον πόλεμο και τη μάχη. Στερεώσαμε πολύ καλά το ανθιστάμενο πόδι μας κατά τις διαδοχικές εφορμήσεις τους, που εξαπολύονταν από κάθε πλευρά εναντίον μας.

Η γενναιότητά μας κατά τις επιθέσεις

Κανονιοβόλησαν εναντίον μας 170 φορές και πολλοί από τους επιβάτες, υπηρέτες και μέλη της αποστολής μας, μαρτύρησαν κατά τη συμπλοκή, κανένας μας όμως δεν έδειξε τον παραμικρό φόβο, ή την όποια δειλία. Ηρεμήσαμε τις καρδιές μας με τις λέξεις «Ο Θεός θα καταστρέψει τους εχθρούς μας». Σύμφωνα με την πρόταση «Ποτέ μην απελπίζεσαι με την όποια καθυστέρηση της θεϊκής απεριόριστης φιλευσπλαχνίας», διατηρήσαμε ψηλό το πνεύμα και το ηθικό μας. Σιγά-σιγά εξασφαλίσαμε τη νίκη μας και επιβεβαιώσαμε τη μεγάλη μας επιμονή. Κατά τη μάχη εκείνη ο καθένας πάνω στο πλοίο μας απέδειξε περίγρνα την ανδρεία και τη γενναιότητά του.

Η μεταφορά για τη νίκη μας

Τελικά ο Ήλιος, σαν ένα δοξασμένο χρυσόονχο γεράκι, έκανε μια μεγάλη βουτιά από το ζενίθ του ουρανού και βυθίστηκε προς τις τεράστιες ερήμους της δύσης κυνηγώντας το μαυροφτέρουγο κοράκι, τη Νύχτα. Οι πειρατές, το 'σκασαν σαν φοβισμένες κουρούνες, που τρέμουν τα νύχια ενός γοργοφτέρουγου γερακιού.

Οι κεραυνώδεις κανονιοβολισμοί και δαιμονόηχοι πυροβολισμοί ανακατεύτηκαν με τις αδαμάντινες αιχμές των υπερτάχιστων βελών μας και κατέστρεψαν δυο από τα διαβολοκάραβά τους. Μερικοί από δαύτους πνίγηκαν στη θάλασσα του παντοδύναμου θυμού του Θεού και οι πειρατές δεν μπορούσαν πια να αντέξουν τον καύσωνα της μάχης.

Το άστρο που καθοδηγούσε την τύχη τους ήταν εχθρικό, όπως ο πλανήτης Κρόνος, και σε κάθοδο, μέχρις ότου τελικά βυθίστηκε στους δυτικούς ουραμούς της θλίψης. Έτσι, όπως αρμόζει στα σιχάματα αυτά, έβαλαν τα μπρος πίσω και χάθηκαν σαν μια απατηλή φουσκάλα, που σπάει στα κύματα μιας αφρισμένης θάλασσας. Χάρη στη μεγάλη τύχη μας, οι πειρατές χάθηκαν στα σκοτεινά βάθη της ανυπαρξίας.

Μερικές εξαιρετικές ιδιότητες

Κάθε νέος πάνω στο πλοίο έκανε ό,τι μπορούσε για να υπερασπιστεί το πλοίο μας και η απαρίθμηση αυτών των γεγονότων συμβάλλει στη διάκριση ορισμένων ξεχωριστών ιδιοτήτων. Κανένας τους δεν αρνήθηκε να υπηρετήσει τον ευγενή βασιλιά μας στην περίπτωση αυτή και όλοι επέδειξαν την ανδρεία τους. Δόξα στο Θεό, διότι όντως επέδειξαν αρετή και πίστη στην υποταγή στον κύριό τους. Ένα παράξενο συμβάν έλαβε χώρα τότε. Η αφήγηση αυτών των λεπτομερειών θα αποκαλύψει στον αναγνώστη και στον ακροατή ορισμένες θαυμαστές ιδιότητες, εννοώ ιδιότητες αφοσίωσης και πίστης στο βασιλιά μας.

Τα βασιλικά σκεύη

Στο κατάστρωμα υπήρχαν ανάμεσα σε πολλά άλλα δυο βασιλικά μπουσάλα, που περιείχαν ποικίλα αντικείμενα, όπως σκεύη,

αρχεία, λογιστικά βιβλία, ένα περίτεχνο σπαθί και άλλα ανακτορικά πράγματα. Δώδεκα κανονίες έπεσαν πολύ κοντά σ' αυτά τα μπαούλα. Όλα τα άλλα μπαούλα ανήκαν σε άλλους συνεπιβάτες μας, δυστυχώς όμως διαλύθηκαν και το περιεχόμενό τους καταστράφηκε. Μόνον τα βασιλικά μπαούλα δεν έπαθαν απολύτως τίποτα! Κάθε κανονιά, που στρεφόταν εναντίον τους, έσκαγε πιο πριν και έπεφτε, πριν τα χτυπήσει, χωρίς να είναι πια επικίνδυνα.

Κακομεταχειρίζονται τους Άγγλους

Έτσι, γλιτώσαμε και, αφού αφήσαμε τους κινδύνους αυτούς πίσω μας, πλεύσαμε για ακόμη λίγες μέρες, μέχρις ότου προσεγγίσαμε το μυχό του κόλπου Σουράτ. Λίγο πιο πριν, όταν οι Άγγλοι παραπονέθηκαν για τις αδικίες, που υπέφεραν στα χέρια των Ινδών αξιωματούχων του Σουράτ, τονίζοντας ότι, όσες φορές και αν παρουσίαζαν το πρόβλημά τους στην Αυλή των Μουγάλ, ουδέποτε τους λάμβαναν υπόψη. Μερικές φορές τους έβριζαν και τους κακομεταχειρίζονταν.

Αποκλεισμός του κόλπου του Σουράτ

Οι Άγγλοι παρουσίασαν απολογισμό της κατάστασης στο βασιλιά τους και εκείνος μεταβίβασε το θέμα στον γκανταράλ⁶⁰, όπως λένε στη γλώσσα τους το στρατηγό. Μερικά πολεμικά πλοία στάλθηκαν για να αποκλείσουν το θαλάσσιο δρόμο των εμπόρων και των ταξιδιωτών της περιοχής. Τα αγγλικά πλοία, ωστόσο, δε συγκρούστηκαν με τους Ολλανδούς και τους άλλους Χριστιανούς, καθώς σύγκρουση με αυτούς τους λαούς κατά το παρελθόν είχε προξενήσει μόνον αλμυρά δάκρυα, επιπρόσθετα όλα στην αλμύρα της θάλασσας.

Έτσι, οι Άγγλοι απέκοψαν την κίνηση όλων των κατοίκων του Σουράτ, ή όποιων ήλπιζαν να μπουν ή να βγουν από το λιμάνι. Οι Άγγλοι κατέσχον συνεχώς τα πλοία και τα αγαθά των ταξιδιωτών, πάντοτε όμως απελευθέρωναν τους ιδιοκτήτες. Ήλπιζαν ότι, όταν οι παρεμποδισμένοι έμποροι απελευθερώνονταν, θα παραπονούνταν και θα πληροφορούσαν τις αρχές τους για το τι

60. Η περσική προφορά της αγγλικής λέξης general (τζένεραλ).

τους είχε συμβεί. Αυτό θα τραβούσε την προσοχή των διαφόρων κρατών στη δύναμη και στην παγκοσμίως σημαντική θέση της Αγγλίας. Ο γκανταράλ έστειλε ένα τεράστιο, γερό, καράβι να αγκυροβολήσει σ' εκείνο το λιμάνι και το πλοίο είχε τρία πατώματα και ογδόντα κανόνια, ενώ μετέφερε πάνω του διακόσιους στρατιώτες. Έμεινε εκεί για να προσέχει και να εμποδίζει όποιο άλλο πλοίο έκανε απόπειρα να εισέλθει, ή να εξέλθει.

Οι Άγγλοι επιβιβάζονται στο πλοίο μας αλλά μας συμπεριφέρονται ευγενικά

Συνέβηκε ώστε το πλοίο, πάνω στο οποίο βρισκόμασταν, να ανήκει σε γηγενείς του Σουράτ και να πέσουμε ακριβώς πάνω στον αγγλικό αποκλεισμό. Μόλις φθάσαμε, το αγγλικό πλοίο, από όπου μας είχαν διακρίνει, ήλθε καταπάνω μας, για να αποκλείσει την είσοδο. Έστειλαν έναν άνθρωπο στο πλοίο μας να εξακριβώσει από πού ερχόμασταν, τι μεταφέραμε και ποιος επέβαινε μαζί μας. Όταν οι ερωτήσεις απαντήθηκαν, όπως έπρεπε, ο Άγγλος καπετάνιος έστειλε τον αντιπρόσωπό του με μια ομάδα στρατιώτες να επιβιβαστεί στο πλοίο μας. Ο αντιπρόσωπος και οι άνθρωποί του έφθασαν μπροστά μας και επέδειξαν όλους τους τύπους φιλίας και φιλοξενίας. Ούτε επιτέθηκαν, ούτε λεηλάτησαν το πλοίο μας. Σήκωσαν τη σημαία του βασιλιά τους στο κατάρτι μας και άφησαν κάποιους από τους ανθρώπους τους ως δικούς μας φρουρούς.

Οι Άγγλοι μας προσφέρουν μια συνοδεία

Το επόμενο πρωί ένας άλλος απεσταλμένος από τους Άγγλους έφθασε και ανήγγειλε: «Έχουμε σαφείς διαταγές να συλλαμβάνουμε όποιο πλοίο ανήκει στους γηγενείς του Σουράτ, καθώς και όποιον σκοπεύει να επισκεφθεί αυτό το λιμάνι. Αν και το πλοίο είναι ιδιοκτησία ενός ανθρώπου από το Σουράτ, επειδή απλώς και μόνον η αξιότιμη πρεσβεία σας βρίσκεται πάνω σ' αυτό, δε σας επιτεθήκαμε και δε σας ληστέψαμε. Είμαστε υποχρεωμένοι να πάρουμε αυτό το πλοίο και τον ιδιοκτήτη του τώρα με τη συνοδεία μας. Ωστόσο, αν εσείς το επιθυμείτε, θα σας συνοδεύσουμε με ένα δικό μας πλοίο μέχρι το Σουράτ, μαζί με

όλα τα πράγματά σας. Κάθε άλλο εμπόρευμα πάνω στο πλοίο, από αυτή τη στιγμή ανήκει και πρόκειται να σταλεί στον γκανταράλ».

*Αποφασίζουμε να πάμε με τους Άγγλους στη Μουμπάη*⁶¹

Εφόσον δε φαινόταν άξιο για μια πρεσβεία όπως εμείς να φθάσουμε στο Σουράτ χωρίς το δικό μας πλοίο και εφόσον υπολειπόταν ακόμη κάποιο χρονικό διάστημα, μέχρις ότου αρχίσουν οι μουσώνες, διότι θα είχαμε ακόμη κάποια απόσταση, μας φάνηκε καλύτερο να πάμε με το ίδιο μας το πλοίο, ακολουθώντας τους Άγγλους, στο νησί Μουμπάη. Αυτό βρίσκεται κοντά στο Σουράτ και κοντά στο αρχιστρατηγείο του Άγγλου διοικητή.

Έτσι, ο προαναφερθείς Άγγλος καπετάνιος διόρισε μια ομάδα από τους ανθρώπους του και αυτοί ταξίδεψαν μαζί με μας. Σήκωσαν την άγκυρα και πλοήγησαν το πλοίο μέχρι το αρχιστρατηγείο τους στο νησί. Όταν φτάσαμε στη Μουμπάη, μας υποδέχθηκε ο γκανταράλ ο οποίος επέδειξε εγκαρδιότητα και ευγένεια. Καθώς το πλοίο μας ήταν σχεδόν διαλυμένο και κανένας δεν μπορούσε να το εμπιστευθεί πια μέχρι το Μπαντάρ Αμπάς, μας παρακάλεσε να περιμένουμε λίγες μόνο μέρες, για να μας προμηθεύσει αυτός ένα καλύτερο πλοίο και να μας στείλει στον προορισμό μας με ασφαλές μέσο.

Ανταπόκριση προς τις αγγλικές αιτήσεις

Όπως και να έχει το πράγμα, ο πρότερος κυβερνήτης του Σουράτ, που προξένησε προβλήματα στους Άγγλους, αντικαταστάθηκε από τον Μεγάλο Μουγάλ, ο οποίος διόρισε ένα νέο κυβερνήτη με την πρόθεση να επιφέρει μια οριστική συμφιλίωση και να διευθετήσει κάθε πρόβλημα. Μόλις ο νέος κυβερνήτης έφτασε στο Σουράτ, έστειλε έναν αγγελιαφόρο στους Άγγλους, για να διακηρύξει ότι στο μέλλον θα κυβερνούσε τη χώρα και θα τακτοποιούσε τις υποθέσεις του Σουράτ σύμφωνα με τα συμφέροντά τους.

61. Η περσική ονομασία της Βομβάης.

Δεν είχαμε μέσα για να ταξιδέψουμε από τη Μουμπάη στην Περσία

Όταν έφθασαν αυτά τα νέα στον γκανταράλ, έφυγε για το Σουράτ μαζί με όλα του τα πλοία και εμείς, επειδή δεν είχαμε πια δικό μας πλοίο, δεν μπορούσαμε να φύγουμε από εκείνο το νησί για τρεισήμισι ολόκληρους μήνες. Η Μουμπάη έχει απαίσιο κλίμα, είναι φοβερά βρόμικο μέρος και στερείται κάθε χρησίμου και στοιχειώδους πράγματος. Για να μην πεινάσουν οι ντόπιοι είναι υποχρεωμένοι να πουλάνε τα παιδιά τους προς δυο ή τρεις χιλιάδες δηνάρια το καθένα.

*Το νησί της Μουμπάης*⁶²

Πιο παλιά αυτό το νησί ανήκε στους Πορτογάλους, είχε όμως περιληφθεί στην προίκια, που η κόρη του βασιλιά της Πορτογαλίας έφερε μαζί της, όταν παντρεύτηκε το γιο του βασιλιά της Αγγλίας. Το νησί είναι άδειο και άγονο, ιδιαίτερα ξερό και γυμνό από το οτιδήποτε θα μπορούσε να φανεί χρήσιμο. Καθώς δεν έχουν άλλο μέρος, για να ελλιμενισθούν, οι Άγγλοι κοντά στη μουσουλμανική αυτοκρατορία της Ινδίας, εγκαταστάθηκαν στο νησί και τώρα το διατηρούν ως ναυτική βάση. Η Μουμπάη δεν έχει τίποτα για εξαγωγή και είναι μάλλον υπόθεση περισσότερων εξόδων για τους Άγγλους. Ως εκ τούτου, σπάνια κάποιος επισκέπτεται, ή έστω περνάει κοντά από το νησί. Εμείς, μόλις την 5η του Τζαμίντ ου 'θ -Θάνι του 1099⁶³, καταφέραμε να βρούμε ένα πλοίο, ύστερα από παρατεταμένη καθυστέρηση, ανησυχία και δυσκολίες. Αποπλεύσαμε και πήραμε την κατεύθυνση της βασιλικής Αυλής της Περσίας, που πραγματικά είναι το ιδεώδες καταφύγιο για ολόκληρο τον κόσμο.

Πειρατές

Αφού ταξιδέψαμε κάμποσες μέρες στην ανοιχτή θάλασσα, συναντήσαμε δυο πλοία των Σανκαλί⁶⁴ και των Βαρί⁶⁵, που είναι

62. Προφανώς το νησί Καράντζα μπροστά στη Βομβάη.

63. Πρόκειται για την 8η Απριλίου 1688.

64. Σινγκαλέζοι.

65. Ινδοευρωπαϊκός λαός όχι ιδιαίτερα πολυάριθμος.

ινδικοί λαοί. Ζουν κοντά στη μουσουλμανική αυτοκρατορία της Ινδίας, είναι αιμοδιφείς και άτρομοι και από παλιά ασχολούνταν με την πειρατεία στις ανοιχτές θάλασσες. Όταν λοιπόν διασταυρώσαμε τα λημέρια τους, έψαχναν για κάποια θύματα από καιρό.

Τύμπανα και κανονιοβολισμοί

Ευθύς ως διέκριναν το πλοίο μας, άρχισαν να χτυπούν τα τύμπανά τους και να ρίχνουν κανονιές. Όμως δε φυσούσε πολύς αέρας και δεν μπορούσαν να προσεγγίσουν αρκετά, ώστε να μας επιτεθούν και από κοντά. Έτσι, αυτά τα δυο πειρατικά πλοία μας πήραν από πίσω, το καθένα από μια πλευρά. Όλη την ημέρα συνέχισαν να κανονιοβολούν και να διατηρούν την εντύπωση μιας κάποιας μάχης, μέχρις ότου νύχτωσε.

Εκείνη τη νύχτα δε φυσούσε καθόλου

Όταν η Νύχτα έδωσε το βαρύ της χέρι πάνω στο λεπτεπίλεπτο φως της Ημέρας, οι πειρατές απέσυραν το χέρι τους από τη μάχη. Όταν ο άνεμος έπεσε τελείως, όλο το βράδυ πέρασε χωρίς να κουνηθούν καθόλου τα πλοία. Το άστρο της καλοτυχίας τους δεν ήταν σε άνοδο, ούτε και υπήρχε πανσέληνος, που κάπως θα τους βοηθούσε. Σ' αυτό το πηχτό σκοτάδι δεν ήταν ικανοί να απλώσουν το χέρι τους και να γραπώσουν ό,τι είχαν βάλει στο μάτι.

Χωρίς άνεμο δεν υπάρχει σωτηρία

Όμως και εμείς οι δύστυχοι βρισκόμασταν στην ίδια θέση. Το σχετικά ελαφρύ πλοίο μας είχε κυριολεκτικά δεθεί, στο σημείο που βρισκόταν, λόγω της απουσίας και του ελάχιστου ανέμου. Η απόσταση ανάμεσα σε μας και στον εχθρό ήταν τόσο μικρή, ώστε φωνές ακούγονταν και από τις δυο πλευρές. Κατ' αυτόν τον τρόπο και τα τρία πλοία είχαν παρασυρθεί στη σκοτεινή θάλασσα και καθώς δεν ήταν δυνατό να πολεμήσουν το βράδυ, οι εχθροί μας φώναζαν και ούρλιαζαν, μέχρις ότου ξημέρωσε.

Οι απειλές των πειρατών

Οι Ινδοί φώναζαν: «Η δύναμή μας και η ρώμη μας είναι ανώτερη και αυτό είναι γνωστό σε όλους τους λογικούς. Όλοι μας είμαστε τετρακόσιοι δυνατοί άντρες. Γι' αυτό μη σφραγίσετε τη μοίρα σας με ένα τρομερό θάνατο. Κατεβάστε τα πανιά σας τώρα και αποφύγετε να προβάλετε αντίσταση. Θα φανούμε ευσπλαχνικοί σε σας. Αν πάρουμε με τη βία το πλοίο σας, δε θα γίνει καμιά χάρη και θα σας σφάζουμε όλους».

Το επόμενο πρωινό

Μόλις γύρισε το πρωινό φως, οι πειρατές άρχισαν πάλι να χτυπούν τα τύμπανά τους και να ρίχνουν κανονιές. Ωστόσο δεν υπήρχε ακόμη αρκετός άνεμος γι' αυτούς, ώστε να μας προσεγγίσουν, και για μας, ώστε να γλιτώσουμε οριστικά. Ο καθένας μας πάνω στο πλοίο έπλυνε τα χέρια της ζωής του και έδωσε γερά τη ζώνη στη μέση του έτοιμος για την επερχόμενη μάχη. Ελπίζαμε μόνο στη θεία εύνοια και πιστεύαμε ότι αυτή θα μας χάριζε τη νίκη, η οποία είναι αρμοστή στις ευγενείς βλέψεις του μεγάλου μας βασιλιά.

Οι Δυτικοί δεν παραδίνονται ποτέ

Ο καπετάνιος και το πλήρωμα του πλοίου μας ήταν Άγγλοι και ανάμεσα στους Δυτικούς, ιδιαίτερα τους Ολλανδούς και τους Άγγλους, είναι γενική διαταγή από τους βασιλιάδες τους να μην παραδίδουν ποτέ το πλοίο, στο οποίο απασχολούνται. Ακόμη και όταν είναι αδύνατο να νικήσουν τον εχθρό, οι Δυτικοί ποτέ δε δέχονται την ντροπή και την ταπείνωση της αιχμαλωσίας. Έτσι, είναι πάντοτε προετοιμασμένοι να πυρπολήσουν τα δικά τους πλοία και να χαθούν στις φλόγες, πριν υποταχθούν και παραδοθούν, χαρίζοντας έτσι κάποια λεία στους εχθρούς τους. Εάν αρνιούνταν αυτή τη διαταγή και συμπεριφέρονταν ως δειλοί, και αν ακόμη στο τέλος κατάφεραν να αποδράσουν από τους πειρατές, θα καίγονταν και θα πέθαιναν από τις φλόγες του θυμού του δικού τους βασιλιά.

Όλοι μας ήμασταν έτοιμοι να πεθάνουμε

Γι' αυτό, όταν ο καπετάνιος και το πλήρωμα αντιλήφθηκαν πόσο αβέβαιη ήταν η κατάσταση, συγκέντρωσαν όλη την πυρίτιδα και την κηροζίνη, που βρισκόταν πάνω στο πλοίο και την ποσότητα αυτή την είχαν έτοιμη. Ήρμεμοι περίμεναν τη στιγμή, που ο εχθρός θα μας άγγιζε, για να βάλουν φωτιά. Εμείς εμπιστευθήκαμε τα σώματά μας στη Μοίρα. Για τις επόμενες τρεις μέρες και τρεις νύχτες απασχοληθήκαμε με την προφορική μάχη, που προαναφέρθηκε. Κατά την περίοδο αυτή ο άνεμος δε φύσηξε καθόλου και κανένας δεν μπορούσε να αποσπάσει ένα προβάδισμα.

Ο Θεός στέλνει τους ανέμους

Τελικά, σύμφωνα με την πρόταση «Όντως, ο Θεός απαντάει σε όλους όσους Τον καλούν τη δύσκολη στιγμή», σηκώσαμε τα χέρια μας σε προσευχή προ του βήματος του Θεού και Εκείνος, όντως, είναι ο πανίσχυρος δικαστής όλης της ανθρωπότητας. Τότε μια πνοή ισχυρών ανέμων σηκώθηκε και τάραξε τόσο πολύ τη θάλασσα, που τα πλοία άρχισαν να χοροπηδούν μέσα στα κύματα. Όμως, όσο σκληρά και αν προσπάθησαν οι Ινδοί, δεν κατάφεραν να προσεγγίσουν στο πλοίο μας.

Γλιτώσαμε χάρη στον ποθητό άνεμο

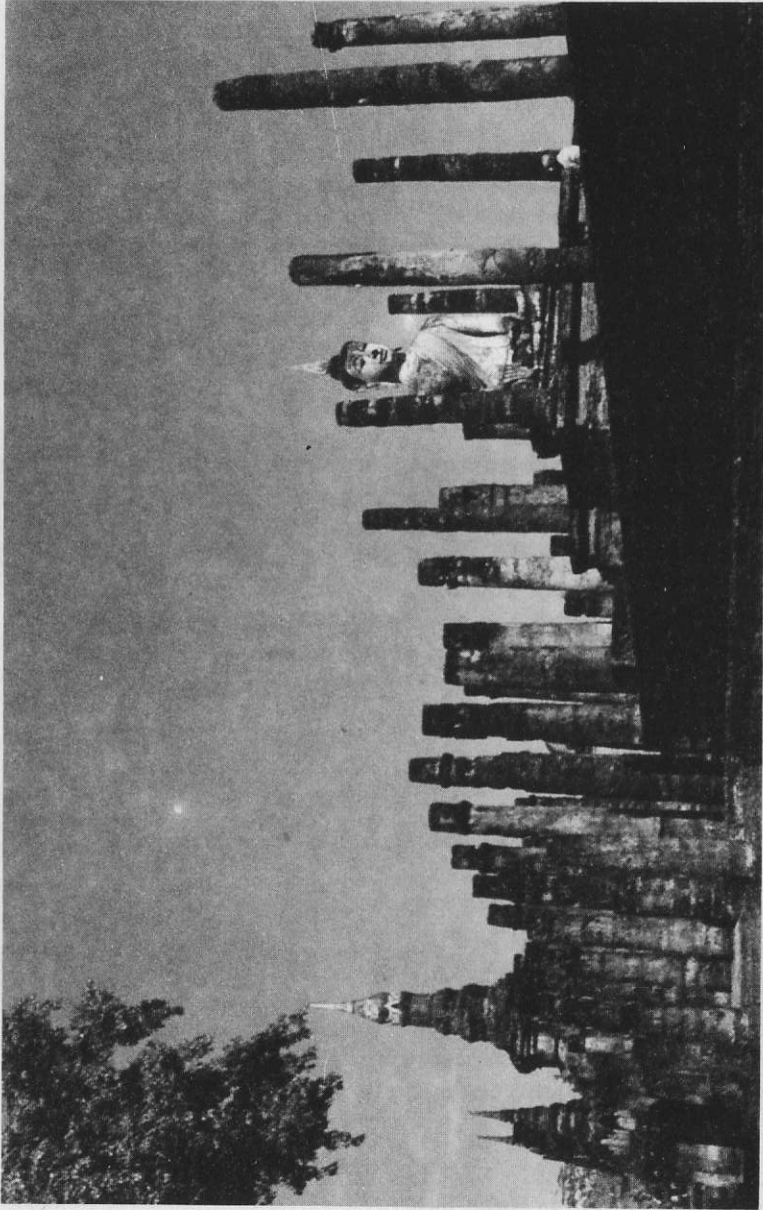
Όταν έπεσε σκοτάδι το βράδυ, οι άνεμοι δυνάμωσαν ακόμη περισσότερο. Ο εχθρός έμεινε πίσω σε χειρότερη θέση. Τα ρεύματα της θάλασσας στρέφονταν εναντίον τους, ενώ εμάς, μας βόλευε ο άνεμος ιδιαίτερα. Για μια ακόμη φορά ξεφύγαμε από την καταστροφή χάρη στην καλή και συνεχή τύχη μας.

*Ασχέτως ποια νερά διασχίζει ο στόλος ενός αχρείου,
Πάντα φοβάται τη θάλασσα, δεν ξανοίγεται στο νερό.
Ο άθρησκος όμως κύριος ενός οποιοδήποτε πλοίου
Αρνείται να παρεκτραπεί και γυρνά προς το Θεό.*

Η ημέρα της άφιξής μας στο Μπαντάρ Αμπάς

Τελικά, την 24η του Ρατζάμπ 1099⁶⁶ μπήκαμε στο λιμάνι Αμπάς. Δόξα στο Θεό, επιτέλους οι μέρες των δυσκολιών πέρασαν, μια περίοδος θλίψης και κόπωσης έφθασε στο τέλος της και εμείς, ταπεινοί υπηρέτες, επιζήσαμε.

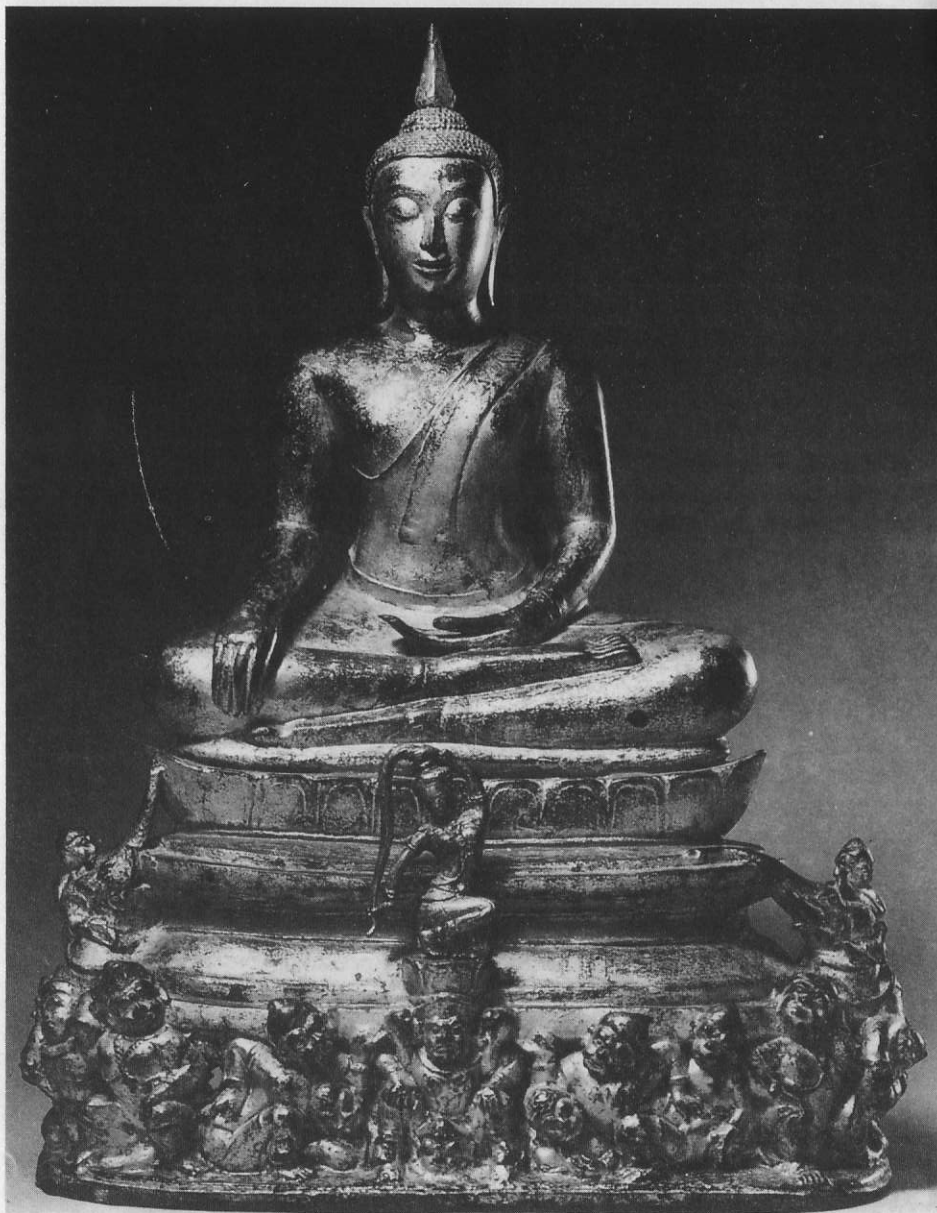
66. Πρόκειται για την 14η Μαΐου 1688.

*Το μνημείο Ουάτ Μαχαδά ανάμεσα στα ερείπια της Σουχοθάι, πρώτης πρωτεύουσας ανεξάρτητου κράτους στο Σιάμ
(13ος-14ος αι.).*

[ΕΠΙΜΥΘΙΟ]

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΑΜΠΟΥ 'Λ ΧΑΣΑΝ
ΚΑΙ Η ΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΧΑ·Υ·ΝΤΕΡΑΜΠΙΑΝΤ

Καθιστός Βούδας σε χαλκό. Αγιουθάγια (14ος-16ος αι.).

Ο χαρακτήρας του Αμπού 'λ Χασάν

Τα πρόσφατα γεγονότα στην Ινδία και η πτώση της Χαϊντε-ραμπάντ¹ σχετίζονται και με το λυπηρό πεπρωμένο του Αμπού 'λ Χασάν. Όταν ο Σάχης Κουτούμπ πέθανε, δεν υπήρχαν αρσενικοί διάδοχοι. Τότε εμφανίστηκε ο Αμπού 'λ Χασάν. Ήταν ένας μακρινός συγγενής του μακαρίτη σάχη, ήταν όμως ολοφάνερο ότι αυτός ο φορτικός τύπος δε διέθετε τη νόηση, τη γνώση και την αίσθηση τιμής, που οφείλουν να χαρακτηρίζουν ένα βασιλιά. Δε διέθετε εμπειρία στις κρατικές υποθέσεις, ούτε ήταν και προικισμένος με τα προνόμια της κατανόησης και της σωστής αντίληψης.

Έλλειψη καλής ανατροφής του Αμπού 'λ Χασάν

Τα παιδικά του χρόνια, τα πέρασε μέσα σε ανενόχλητη ελευθερία. Καθ' όλη τη διάρκεια της νιότης του επέτρεψε στον εαυτό του ό,τι επιθυμούσε και, αφότου ενηλικιώθηκε, παρέμεινε πιστός στις έμμονες ιδέες του και αδιαφόρησε για το σεβασμό εκ μέρους των άλλων.

Πώς κυβερνούσε ο Αμπού 'λ Χασάν

Είναι ασφαλώς ένα από τα πιο πολυσυζητημένα γεγονότα των τελευταίων ετών πώς ένας ανίκανος άνθρωπος κατάφερε να κυ-

1. Το μουσουλμανικό βασίλειο της Χαϊντεραμπάντ στην κεντρική περιοχή του Ντεκάν (την υπό τον Ναρμαντά Ινδία) ήταν το τελευταίο ανεξάρτητο βασίλειο, που περιήλθε στη δικαιοδοσία των Μεγάλων Μογγόλων. Ο μουσουλμάνος Μουγάλ αυτοκράτορας, που αναφέρεται κατά μήκος του επιμυθίου, είναι ο Αουράνγκ-ζεμπ (1658-1707), φιλόσοφος, θεολόγος, νομικός, καλλιτέχνης, ηγεμόνας πολύ ισχυρότερος του Σάχη Σουλεϊμάν, πλην όμως πολιτισμικό και πολιτικό παράγωγο του ισλαμικού Ιράν.

βερνήσει τη Χαϋντεραμπάντ και βέβαια δεν υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία ότι ο Αμπού 'λ Χασάν κατάφερε να αναλάβει την εξουσία, χάρη μόνο στην έλλειψη διαδόχων και στη μακρινή σχέση ανάμεσα σ' αυτόν και την οικογένεια του μακαρίτη σάχη. Ακόμη και έτσι, ο Αμπού 'λ Χασάν χρωστούσε πολύ μεγάλο τμήμα της ανείπωτης επιτυχίας του στις απρόβλεπτες διαταγές των Ουρανών και στην πανουργία του εξαιρετικού πολιτικάντη Σαγίντ Μοζάφαρ², που ήταν κάποτε γραμματέας του Ιρανού Μιρ Τζούμα³.

Εκφυλισμός και διαστροφές

Όσο περίεργο και να φαίνεται, ο Αμπού 'λ Χασάν κατάφερε να γίνει κυρίαρχος στη Χαϋντεραμπάντ. Όμως, όπως πρέπει να αναμένεται από μια αδίστακτη φύση, μόλις ο Αμπού 'λ Χασάν πήρε τη δύναμη στα χέρια του, όλη του η ζωή εξώκειλε σε ακολασία και διαστροφές. Πέταξε το πέπλο της μετριοπάθειας και της ντροπής από το αναιδές πρόσωπό του και βούλιαξε βαθιά στον κόσμο της ακόλαστης ατιμίας.

Σύντομα λοιπόν έπαψε να ασχολείται με την παρακολούθηση των νομικών υποθέσεων και με την τήρηση του δικαίου, με την προώθηση της γεωργίας και την ενθάρρυνση των γεωργών. Αυτή όμως η συμπεριφορά είναι ίδιο των αρνητικών και κακών ανθρώπων, που δε δείχνουν το παραμικρό ίχνος ευγνωμοσύνης προς τον παντοδύναμο Θεό.

Αποπομπή των έμπειρων κρατικών αξιωματούχων

Ο Αμπού 'λ Χασάν αμέσως απέπεμψε όλους τους αξιωματούχους, που εργάζονταν και υπηρετούσαν το μακαρίτη σεβάσμιο ηγεμόνα, και που όλοι είχαν αποκτήσει σπάνιες ικανότητες υψηλής νοητικής σύνθεσης και ανάλυσης, αίσθησης και απονομής δικαίου, καθώς και γενναιοδωρίας και ανωτερότητας. Σύμφωνα με το ρητό «Εάν βοηθήσεις τον κακό άνθρωπο, ο ίδιος ο Θεός στρέφεται εναντίον σου», οι πρώην αξιωματούχοι άφησαν τον

2. Στρατηγός, ιρανικής καταγωγής, που βοήθησε τον Αμπού 'λ Χασάν.

3. Ιρανός υπουργός, από τους πιο δραστήριους, του Αουράνγκ-ζεμπ.

Αμπού 'λ Χασάν να περιορίσει και να πάρει τελικά όλη την εξουσία, που διέδεται.

Άπιστοι και απατεώνες ανέρχονται στην εξουσία

Όντας ο ίδιος εντελώς αναισθητος και εύπιστος με τον πιο ανόητο τρόπο, επέλεξε ως ευνοούμενο έναν άπιστο, Ινδουϊστή⁴, και του έδωσε τη θέση του πρωθυπουργού και το αξίωμα του συμβούλου. Για να επανδρώσει τις κενές από τους άξιους απολυμένους αξιωματούχους θέσεις, ο Αμπού 'λ Χασάν έφτιαξε μια ομάδα από καθάρματα και πρόστυχους τύπους και την ανασήκωσε από την έσχατη θέση κακοφημίας σε υψηλές κυβερνητικές θέσεις.

Προτίμηση προς τους Ινδουϊστές

Αύξησε τον αριθμό και την επιρροή των Ινδουϊστών στην εξουσία, μέχρις ότου αυτοί ξεπέρασαν τους Μουσουλμάνους. Όταν προέκυψε μια διαφορά ανάμεσα σε έναν Ινδουϊστή και ένα κακότυχο Σαγίντ⁵, ο νέος πρωθυπουργός αρνήθηκε να απονεμίσει σωστά δικαιοσύνη και έδωσε διαταγή να τσακιστεί ο Σαγίντ και το συμφέρον του. Στο τέλος διέταξε να κόψουν τα χέρια του Σαγίντ.

Ειδωλολατρικοί ναοί σε σιτική πόλη

Η Χαϋντεραμπάντ είναι ένα σιτικό προπύργιο⁶ και τιμάει τη μνήμη του Αλί, παίρνοντας το όνομά της από το επίθετο του Αλί, Χάυντερ, δηλαδή Λέων του Θεού. Ωστόσο, ο Ινδουϊστής πρωθυ-

4. Ονομαζόταν Μαντάνα, όπως πιστοποιείται από άλλες πηγές.

5. Οι Σαγίντ είναι όσοι θεωρούνται απόγονοι του Μωάμεθ και των απογόνων του Αλί και της Φατιμά. Η λέξη χρησιμοποιείται και ως πρώτο όνομα του κάθε τέτοιου ανθρώπου. Προς διάκριση φέρουν μαύρο (και όχι άσπρο ή χρωματιστό) τουρμπάνι στο κεφάλι τους.

6. Αντίθετα οι Μουγάλ ήσαν σουνίτες, όμως, πλην των τριών πρώτων αιώνων της σύγκρουσης, η κάθε σιτική-σουνιτική αντιπαράθεση πάντοτε κρατήθηκε μέσα σε κάποια πλαίσια.

πουργός αποφάσισε να μετατρέψει την πόλη σε ένα κέντρο απιστίας και καταφύγιο ειδωλολατρών. Έτσι, ανήγειρε ορισμένους ειδωλολατρικούς ναούς δίπλα στα ιερά τζαμιά.

Σιματζί, ο ειδωλολάτρης επαναστάτης

Ο Αμπού 'λ Χασάν έκλεισε μια μυστική συμφωνία φιλίας με τον Σιματζί, το γιο του Σίονα. Ο Σιματζί είναι ένας από τους γαιοκτήμονες της χώρας, άπιστος όπως κι ο πατέρας του και όλοι οι πρόγονοί του, και διατηρεί άσβεστο μίσος ενάντια στους Μουσουλμάνους. Απέστρεψε το κεφάλι του από την υποχρέωσή του για υποταγή στον Χοσρόη των πόλεων και των χωρών της μουσουλμανικής αυτοκρατορίας της Ινδίας και εξέπνευσε το μίσος και την έχθρα του ενάντια στο Μεγάλο Μογγόλο.

Τον περισσότερο χρόνο του τον ξοδεύει ο Σιματζί σε επιθέσεις και λεηλασίες των πιο ευάλωτων περιοχών του μουσουλμανικού κράτους και αποκλείει τους δρόμους σε ξηρά και σε θάλασσα, για να εμποδίσει την άφιξη εμπόρων και ταξιδιωτών εκεί. Μια σύντομη αναφορά στην περίπτωση του και στις δυστυχίες και συμφορές, που έχει επιφέρει, έχει ήδη γίνει πιο πάνω μέσα στο κείμενο. Είναι πραγματικά ένας σιχαμερός άπιστος και ο Αμπού 'λ Χασάν τον έχει τοποθετήσει ψηλά στην εύνοιά του. Του παρέχει μυστικά κάθε βοήθεια και υποστήριξη, όπως το ίδιο έχει κάνει και ο κυβερνήτης του Μπιτζαπούρ⁷.

Μπιτζαπούρ

Το κράτος του Μπιτζαπούρ παρουσιάζει μιαν ανάλογη κατάσταση με αυτό της Χαϊντεραμπάντ. Όταν ο πρώην πρωθυπουργός πέθανε, ανέβηκε στην εξουσία ένα απλό παιδί και, καθώς δεν είχε την παραμικρή ιδέα για τη σωστή διαβίωση στο δρόμο του καλού και του δικαίου, άρχισε να βοηθάει τον Σιματζί, ο οποίος αξίζει την κάθε δυνατή φρικτή τιμωρία.

Από κοινού αυτοί οι δύστροποι κυβερνήτες δε θα επέτρεπαν εύκολα στο στρατό της αυτοκρατορίας να περάσει μέσα από το

7. Πόλη σήμερα του Ντεκάν, στο εσωτερικό, κάπως στα νοτιοανατολικά της Βομβάης, στα δυτικά της Χαϊντεραμπάντ.

έδαφός τους και να τους βγάλει τους ίδιους από τη μέση. Τέτοια είναι η κατάσταση στο Μπιτζαπούρ και στη Χαϊντεραμπάντ, χάρη στη διεστραμμένη ανικανότητα των δυο τοπικών ηγεμόνων. Αμφότερα τα κράτη είναι πολύ φτωχά και πρόχειρα οργανωμένα και σημαντικές θέσεις στα κράτη τους έχουν προσφερθεί σε ανάξιους και ανέντιμους ανθρώπους.

Ο Αμπού 'λ Χασάν προειδοποιείται από το Μεγάλο Μογγόλο

Ο Αμπού 'λ Χασάν απομακρύνθηκε από το σωστό μονοπάτι, που είχαν ακολουθήσει οι ηγεμόνες της ύψιστης εχεφροσύνης. Καθημερινώς ζούσε μέσα σε σκέψεις ενάντια στον κύριό του και ενάντια στην εξουσία των Μουγάλ. Όταν αυτός ο παρανοϊκός κυβερνήτης ξεπέρασε τα όρια της ανοχής και πολλές αναφορές άρχισαν να καταφθάνουν για την κακή συμπεριφορά του στον πανίσχυρο αυτοκράτορα, όπως είναι καθήκον και υποχρέωση για τους σωστούς και πραγματικούς ηγεμόνες, αυτός του έστειλε ένα γράμμα με σοβαρές προειδοποιήσεις και αυστηρή διαταγή σχετικά με την περαιτέρω άσκηση της τοπικής ηγεμονίας.

Κήρυξη πολέμου

Ωστόσο, δεν υπήρχε εμφανής βελτίωση στη Χαϊντεραμπάντ και οι απαντήσεις του Αμπού 'λ Χασάν ήταν απλές βλακείες. Δεν πέρασε πολύς χρόνος και ο σουλτάνος νευρίασε με τις ανισοροπίες του κυβερνήτη και συγκάλεσε όλους τους σοφούς συμβούλους του. Με διάθεση να έχει την προστατευτική συγκατάθεσή τους, ζήτησε να εκδώσουν μια φετβά. Οι ιεροί δικαστές εξέδωσαν αυτό το νομοθετικό διάταγμα, διά του οποίου απαιτήσαν την άμεση ακύρωση και εκδίωξη του Αμπού 'λ Χασάν. Την ίδια ακριβώς μέρα ο σουλτάνος διέταξε το στρατό του να ξεκινήσει και το ενδιαφέρον επικεντρώθηκε στην κατάκτηση της Χαϊντεραμπάντ και τη φυσική εξόντωση αυτών των αποστατών και επαναστατών.

Ο κυβερνήτης συνεχίζει την ακολασία του σε κοντινό φρούριο

Ακόμη και τώρα ο κακορίζικος κυβερνήτης αρνήθηκε να υποταχθεί και, παρά το γεγονός ότι δεν μπορούσε να αντισταθεί στην ορμή του τρανού στρατού του σουλτάνου, απέρριψε κάθε είδους συνθηκολόγηση. Μετά την πτώση της Μπάσρα⁸, ο κυβερνήτης εγκατέλειψε όλες τις εκτάσεις, που έλεγχε, και οχυρώθηκε σε ένα απόρθητο φρούριο⁹.

Ακόμη και τότε, που ήταν ήδη τελειωτικά συντρυμμένος και εξουθενωμένος, δεν είχε την αίσθηση να σκεφθεί για τις απαραίτητες προμήθειες και τον ελάχιστο ανεφοδιασμό. Όταν είχε πια αποκλειστεί στο κάστρο αυτό, συνέχιζε ξεροκέφαλα να οργανώνει γλέντια και συμπόσια, αν και θα ταίριαζε μάλλον ένα επικήδειο γεύμα.

Οι σύμβουλοι τον εγκαταλείπουν

Καθώς έκανε συμβούλους του τους πιο ευτελείς και πανούργους ανθρώπους, φυσικό ήταν ότι αυτοί θα τον εγκατέλειπαν γρήγορα. Όταν λοιπόν είδαν να κλείνει γύρω τους ο πολιορκητικός κλοιός, όπως αρμόζει στους τύπους της υποστάθμης τους, η απληστία και η φιλοδοξία τους οδήγησαν στη λιποταξία. Οι υπουργοί χρωμάτισαν τα πρόσωπά τους με το ίντιγκο της απιστίας¹⁰, ελπίζοντας να εξορκίσουν ένα κακό τέλος.

Οι υπουργοί προσχωρούν στο στρατόπεδο των Μουγάλ

Έτσι, οι όψεις τους σκοτείνιασαν μέσα στην ντροπή και οι καρδιές τους συνειδητοποίησαν την πραγματικότητα και εγκατέ-

8. Σκοτεινό σημείο του κειμένου που μπορεί να είναι α) λάθος του συγγραφέα, β) όνομα κάποιου άγνωστου κοντινού κάστρου, γ) προσπάθεια διαχρονικής συσχέτισης με βάση κάποια, μη μνημονευμένη από αλλού, δραστηριότητα των Ιρανών στην Μπάσρα, στο μυχό του Περσικού Κόλπου.

9. Γνωρίζουμε ότι αυτό ονομαζόταν Γκολγκόντα και ότι εκεί κατέφυγε ο Αμπού 'λ Χασάν το 1687.

10. Μεταφορά βασισμένη στην παραδοσιακή επάλειψη με ίντιγκο προς αποφυγήν του κακού ματιού.

λειψαν την αγάπη, που για λίγο χρονικό διάστημα είχαν καλλιεργήσει για το ατυχές επαρχιακό κράτος. Εγύρισαν τις πλάτες τους στον κύριό τους και στράφηκαν προς την Αυλή του Χοσρόη του Χιντουστάν¹¹. Κάθε μέρα και από μια ομάδα από τους ανθρώπους του Αμπού 'λ Χασάν έστρεφε τα βλέμματά της προς το στρατόπεδο του ευγενούς βασιλιά και εγκατέλειπε τον κυβερνήτη στον τελικό απολογισμό του.

Ο έμπιστος στρατηγός του Αμπού 'λ Χασάν

Ανάμεσα σε όσους τον εγκατέλειπαν, συγκαταλέγεται και κάποιος Χουσεύν Μπεκ, που καταγόταν από την Αλιαμπάντ του Μαζανταράν. Ο Αμπού 'λ Χασάν σκεφτόταν να εξυψώσει αυτό το άτομο σε υψηλή θέση και, αν και ο τύπος ήταν αρχικά ένας φτωχός ριζοκαλλιεργητής, τον έκανε στρατηγό και του έδωσε την αρχιστρατηγία στο κάστρο. Ο κυβερνήτης τον διόρισε δηλαδή στην πιο σημαντική θέση και τον εμπιστεύθηκε πιο πολύ από οποιονδήποτε άλλον.

Ο Χουσεύν Μπεκ γράφει στον πρίγκιπα των Μουγάλ

Έτσι, παρά το γεγονός ότι ο εχθρός τον είχε περικυκλώσει στο κάστρο, ο Αμπού 'λ Χασάν αισθανόταν ασφαλής και οι σκέψεις του είχαν απορροφηθεί στην ηδονή και στο γλέντι. Όμως ο Χουσεύν Μπεκ έστειλε έναν απεσταλμένο στον πρίγκιπα των Μουγάλ, που διοικούσε τα στρατεύματα του μεγάλου σουλτάνου.

Το μήνυμα του Χουσεύν Μπεκ ήταν: «Εάν υπόσχεσαι να μου προσφέρεις μια υψηλή θέση στο κράτος, θα ανοίξω την πύλη του κάστρου και θα σου δώσω δυνατότητα ελεύθερης και άκαπνης εισόδου. Ελάτε την τάδε ώρα τη δείνα νύχτα και μπορείτε να εισέλθετε και να κατακτήσετε το κάστρο».

11. Το καθ' αυτό όνομα του κράτους των Μεγάλων Μογγόλων. Παραλληλισμοί του Αουράνγκ-ζεμπ με το πιο επιφανές πρόσωπο του ιρανισμού.

Ο πρίγκιπας καταλαμβάνει το κάστρο

Ο πρίγκιπας έστειλε ένα επίσημο επιβεβαιωτικό γράμμα, με το οποίο αποδεχόταν τις επιθυμίες του προδότη και τη συγκεκριμένη νύχτα ο πρίγκιπας μπήκε μέσα από μια ανοιχτή πύλη, φέρνοντας μεγάλο αριθμό στρατιωτών μέσα στο κάστρο, χωρίς μάχη και δυσκολίες.

Η σύλληψη του Αμπού 'λ Χασάν

Τα στρατεύματα κατευθύνθηκαν στο σπίτι του κυβερνήτη. Εκεί ο Αμπού 'λ Χασάν βρισκόταν κατά τις συνήθειές του να αναπαύεται μετά τα γλέντια και τις άγριες διασκεδάσεις του. Είχε πάρει μια ποσότητα μπχανγκ και είχε τυλιχτεί στο πάπλωμα της αδιαφορίας, χαμένος για χρόνια στην αγκαλιά της απρονοησίας. Αυτή τη μέρα ωστόσο της σκληρής αφύπνισης, κοιμόταν σε ένα νεκρό ύπνο στερούμενο ονείρων. Οι στρατιώτες έφθασαν, τον ξύπνησαν και τον έσυραν μπροστά στον πρίγκιπα.

Ο πρίγκιπας προσπαθεί να μεσιτεύσει υπέρ του κυβερνήτη

Ο πρίγκιπας οδήγησε τον Αμπού 'λ Χασάν από το κάστρο της αδιαφορίας στο στρατόπεδο της ξαφνικής αφύπνισης. Το επόμενο πρωί ο πρίγκιπας πήγε ενώπιον του κραταιού βασιλιά του Χιντουστάν και πατέρα του και τον παρακάλεσε να επιτρέψει στον Αμπού 'λ Χασάν να έλθει στην αυτοκρατορική Αυλή. Όμως ο βασιλιάς διεκήρυξε: «Όποιος αδιαφορεί για το Θεό και την τελική στιγμή του Πληρώματος του Χρόνου, είναι ανάξιος για ακρόαση». Ο βασιλιάς διέταξε να κλειστεί ο Αμπού 'λ Χασάν σε φυλακή.

Ο βασιλιάς στρέφεται ενάντια στον πρίγκιπα

Συνέβηκε επίσης να αλλάξει η διάθεση του βασιλιά προς τον πρίγκιπα και μάλιστα προς το χειρότερο. Ο ευγενής διάδοχος του θρόνου φάνηκε ότι διαφθάρηκε από την επαφή του με τον Α-

μπού 'λ Χασάν και τον κυβερνήτη του Μπιτζαπούρ και, έτσι, ο βασιλιάς αποφάσισε να συλλάβει τον ίδιο του το γιο¹² και να τον αλυσοδέσει μαζί με τον Αμπού 'λ Χασάν στο κάστρο του Νταου-λαταμπάντ.

Ο νεαρός κυβερνήτης του Μπιτζαπούρ

Το νεαρό αγόρι, που είχε την τοπική εξουσία του Μπιτζαπούρ¹³ στα χέρια του, παρουσιάστηκε ενώπιον του βασιλιά και αυτός το υποδέχθηκε με σεβασμό και με τιμές. Κράτησε το αγόρι στη συντροφιά του και το έπαιρνε μαζί του, όταν πήγαινε για ιππασία, για κυνήγι και για περίπατο. Έτσι άρχισε μια βαθιά φιλία. Ο βασιλιάς πάντρεψε την αδελφή του νεαρού φίλου του με έναν από τους πρίγκιπες της Αυλής των Μουγάλ και ο ίδιος ο νεαρός παντρεύτηκε μια νεαρή πριγκίπισσα.

Ένας από τους λιποτάκτες

Ένας από τους προδότες¹⁴, που εγκατέλειψαν τον Αμπού 'λ Χασάν, παρουσιάστηκε ενώπιον του βασιλιά και τιμήθηκε με τον τίτλο Μαχάμπατ Χαν, ενώ στη συνέχεια του εμπιστεύθηκε ο ηγεμόνας τη διεύθυνση έξι χιλιάδων στρατιωτών. Πραγματικά, ένας ποιητής έγραψε γι' αυτόν μια ωδή σατιρικής εξύμνησης, διακηρύσσοντας:

*Σ' αυτό το κατεργάρικο της ζωής παιχνίδι
ο Μαχάμπατ Χαν έριξε δυο εξάρες
κι όλοι άφωνοι έμειναν ήδη.*

Ο άνθρωπος που πρόδωσε τον Αμπού 'λ Χασάν

Ο άλλος τύπος, που οργάνωσε την παράδοση του κάστρου, τιμήθηκε με το διορισμό του επικεφαλής σώματος πέντε χιλιά-

12. Ο Σάχης Αλάμ έμεινε φυλακισμένος μέχρι το 1695.

13. Το Μπιτζαπούρ καταλήφθηκε από τα αυτοκρατορικά στρατεύματα την 12η Σεπτέμβρη 1686.

14. Ονομαζόταν Μουχάμαντ Ιμπραήμ, όπως γνωρίζουμε από άλλες πηγές.

δων στρατιωτών και, χάρη στην απάτη και την παρανομία του, κέρδισε τον τίτλο «Χαν ανάμεσα στους ανθρώπους της γραμμής του Αλί». Τώρα αυτό το πολλαπλώς τιμώμενο πρόσωπο σταθμεύει στο Αχμπάντ-ναγκάρ, που είναι στο κέντρο ανάμεσα στο Ντακάν, στο Μπιτζαπούρ και στο Χιντουσάν. Εκεί απασχολείται με την απώθηση και την καταστροφή των εχθρών του κόσμου και της αληθινής θρησκείας.

*Τα παραλειπόμενα της εξορίας
του πρίγκιπα Ακμπάρ¹⁵ στην Περσία*

Η πιο πρόσφατη πληροφορία σχετικά με τον πρίγκιπα Ακμπάρ, αυτόν τον ευγενή και τρανό, το μεγαλύτερο από όλους τους πρίγκιπες της Ινδίας, το στερέωμα της εξοχότητας, αυτόν τον τυχερό πλανήτη της ευφορίας, αυτό το κόσμημα του θρόνου της πομπής και της ευημερίας, το πετράδι στο στέμμα της αυτοκρατορικής ισχύος, το καρποφόρο δέντρο στον οπωρόκηπο της γραμμής του Τιμούρ¹⁶, το φρουρό του άστρου της πρόνοιας, τον τηρητή της ορθόδοξης παράδοσης των περιφημων προκατόχων του¹⁷, είναι ότι, όταν αυτός στράφηκε προς το Ιράν, αυτό το κατώφλι και καταφύγιο του κόσμου, το ίδιο αυτό το γεγονός προξένησε την αναστάτωση και τη σύγχυση, η οποία υπάρχει μέχρι σήμερα σε όλη την Ινδία. «Ο Θεός γνωρίζει καλύτερα από όλους την αλήθεια σχετικά με αυτές τις διαδόσεις, διότι όντως έχει αυτιά και μάτια σε κάθε μακρινή γωνιά του κόσμου».

15. Ο Μουχάμαντ Ακμπάρ, τέταρτος γιος του Αουράνγκ-ζεμπ, έφυγε από την Ινδία και βρήκε άσυλο στο Ιράν το 1682.

16. Ο ιδρυτής της δυναστείας Μουγάλ καταγόταν από τον Ταμερλάνο.

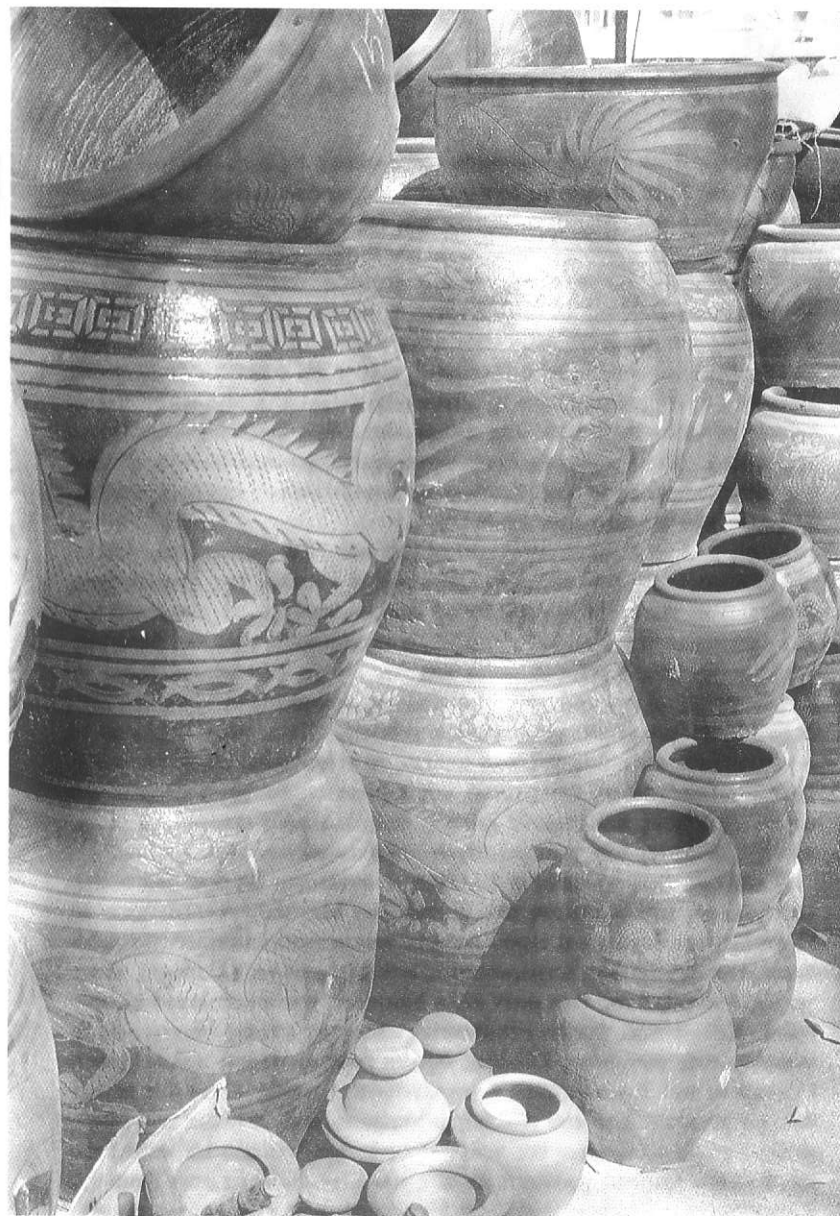
17. Εννοεί ότι ο Ακμπάρ έκανε ό,τι και ο Χουμαγιούν, γιος του Μπαμπούρ, που κατέφυγε στην Αυλή του Σάχη Ταχμάσπ (1524-1576).

Ναός της Μπανγκόκ.

Δείγμα ξυλογλυπτικής του Σιάμ.

Δείγμα αγγειοπλαστικής παραδοσιακών εργαστηρίων του Σιάμ.

ΙΜΠΗΝ ΜΟΥΧΑΜΑΝΤ ΙΜΠΡΑΗΜ: ΤΟ ΠΛΟΙΟ
ΤΟΥ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ

Ο πιστός στον Σάχη Σουλεϊμάν γραμματέας της διπλωματικής αποστολής στο Σιάμ θέλησε να συγκρίνει τον ηγεμόνα του με τον Σολομώντα, βασιλιά του Αρχαίου Ισραήλ και Προφήτη του Ισλάμ, γι' αυτό και στην εκτενή αναφορά του έδωσε τον δισημαντο αυτό τίτλο *Σαφίνα -ι Σουλαϊμάνι*. Ζούσε ακόμα σε μια περίοδο, όπου, παρά τις τεχνολογικές ανακαλύψεις, οι παραδόσεις, η μαγεία του Άγνωστου και οι αναφορές στο απώτατο παρελθόν ήταν συχνές. Έτσι, για να περιγράψει τις θύελλες του Ινδικού Ωκεανού, τόνισε ότι ο ίδιος ο Νώε, αν τις μάθαινε, δεν θα κατασκεύαζε μόνον μία Κιβωτό. Και παράλληλα με τα πεπραγμένα της αποστολής αναφέρθηκε σε φτερωτά ψάρια, μάγια για να συλλάβουν κροκοδείλους, καταραμένα φοινικόδενδρα, φτερωτές γάτες, σπηλιές με εκεί κρυδόμενα δουδάλια και εξωτικά πουλιά-φύλακες των αρωματικών δένδρων.

Μέσα από το κείμενο αυτό του τέλους του 17ου αιώνα ξεπροβάλλει μία Υπερδύναμη του Ινδικού Ωκεανού: η Περσία της Σαφεβιδικής δυναστείας, η οποία, αν και βαθιά σιιτική, θυμίζει περισσότερο τον Χοσρόη παρά τον Χομεϊνί. Μια χώρα εκτεινόμενη από την Μεσοποταμία μέχρι την Κεντρική Ασία και τον Γάγγη δεν μπορεί παρά να συγκρούεται με την ευρωπαϊκή διείσδυση προσπαθώντας να την εξοβελίσει από τον ευρύτερο χώρο του Ινδικού. Έτσι, παράλληλα με τα εθιμοτυπικά των ινδοκινεζικών αυλών, το κείμενο διαλαμβάνει διεξοδικά τον πλούτο σε μπαχαρικά και αρώματα, τα χρυσορυχεία και τους τεράστιους πολύτιμους λίθους, που όλα μαζί αποτελούν τις απώτερες σκέψεις των χαμογελαστών υποκλινομένων διπλωματών.

Σ' αυτούς τους δρόμους ο Έλληνας αναγνώστης θα βρει μια ολότελα άγνωστή του διάσταση του Έργου του Μεγάλου Αλεξάνδρου ως Προφήτη του Ισλάμ και ιερού ατόμου των μουσουλμανικών παραδόσεων. Θα συναντήσει μαχαραγιάδες μουσουλμάνους ελληνικής καταγωγής, γνωρίζοντας έτσι μιαν άλλη διάσταση του ανατολικού ελληνισμού. Και, τέλος, θα εντυπωσιαστεί από την, επίσης ολοσχερώς άγνωστη στην σύγχρονη Ελλάδα, δράση ενός νεότερου πολυμήχανου Οδυσσέα, του Κεφαλλονίτη Κωνσταντίνου Γεράκη, ο οποίος περισσότερο γνωστός από την ιταλική μετάφραση του επιθέτου του (Φαλκόνε) υπήρξε το όργανο της πολιτικής του Λουδοβίκου ΙΔ' στον Ινδικό. Εκατόν τριάντα χρόνια πριν από τον Καποδίστρια στην Ρωσία, ο Κωνσταντίνος Γεράκης στο Σιάμ έγινε σιγά-σιγά από ναύτης πρωθυπουργός, παραμένοντας μέχρι σήμερα ο Έλληνας με το ανώτερο εκτός της χώρας του αποκτημένο αξίωμα.